

SKUPINA LAŠKO

LETNO POROČILO

2013

LETNO POROČILO SKUPINE LAŠKO
IN DRUŽBE PIVOVARNA LAŠKO, D. D.,
ZA LETO 2013

KAZALO

1. UVOD	4
1.1 Nagovor predsednika uprave Pivovarne Laško, d. d.	4
1.2 Poročilo nadzornega sveta o preveritvi letnega poročila	6
1.3 Podatki o poslovanju Skupine Laško	10
1.4 Podatki o poslovanju Pivovarne Laško, d. d.	14
1.5 Vizija, poslanstvo, vrednote in strateški cilji	19
1.6 Predstavitev Skupine Laško	20
1.7 Predstavitev obvladujoče družbe Pivovarne Laško, d. d.	23
2. POSLOVNO POROČILO	25
2.1 Upravljanje družbe	25
2.2 Izjava o upravljanju družbe oz. spoštovanju kodeksa	39
2.3 Poročilo uprave Pivovarne Laško, d. d., o odvisnosti po 545. čl. ZGD-1	43
2.4 Dopolnitev poročila uprave Pivovarne Laško, d. d., o odvisnosti po 545. Čl. ZGD-1	47
2.5 Delničarji	48
2.6 Prodaja in trženje	57
2.7 Nabava	66
2.8 Kakovost in standardi	68
2.9 Investicije	76
2.10 Analiza uspešnosti poslovanja	81
2.11 Upravljanje tveganj	86
2.12 Financiranje in odprodaja naložb	92
2.13 Pregled pomembnejših poslovnih dogodkov v letu 2013	97
2.14 Razvojni mejniki	108
3. TRAJNOSTNI RAZVOJ	111
3.1 Upravljanje s človeškimi viri v Skupini Laško	111
3.2 Komuniciranje	115
3.3 Odgovoren odnos do družbenega okolja	117
3.4 Varovanje okolja	118
4. RAČUNOVODSKO POROČILO SKUPINE LAŠKO	128
5. RAČUNOVODSKO POROČILO PIVOVARNE LAŠKO, D. D.	216

1 UVOD

1.1 Nagovor predsednika uprave Pivovarne Laško, d. d.

ZA SKUPINO LAŠKO SO LETO 2013 ZAZNAMOVALI PREDVSEM PROCESI ODPRODAJE PREMOŽENJA S CILJEM ZMANJŠEVANJA ZADOLŽENOSTI SKUPINE, RASTI PRODAJE NA NAJPOMEMBNEJŠIH TUJIH TRGIH.

Spoštovani delničarji, cenjeni poslovni partnerji in sodelavci!

Gospodarske razmere so bile v letu 2013 težke

Gospodarske razmere predvsem na domačem trgu, deloma pa tudi na najpomembnejših trgih v regiji, so se tudi v letu 2013 zaostrovale. Gospodarska kriza je porabo izdelkov široke potrošnje, predvsem pa pijač, še dodatno oklestila. V Skupini Laško smo zadovoljni, da naše najpomembnejše blagovne znamke ohranjajo tržni položaj na domačem trgu, hkrati pa nam uspeva velik del padca prodaje nadomeščati s prodornejšim nastopom ter izkoriščanjem sinergij na najpomembnejših tujih trgih. Družbe Skupine Laško so uspevale ohranjati tudi dokaj visoko maržo, zato v tekočem poslovanju dosegamo dobre poslovne rezultate.

Gospodarske razmere za vse svetovne proizvajalce osvežilnih pijač in piv je v prvem delu leta 2013 zaostрила tudi dolga in hladna zima, saj so v prvih štirih mesecih vse največje svetovne pivovarne poročale o upadu prodaje. V Sloveniji so bile tržne razmere še zahtevnejše zaradi dviga nekaterih dajatev in bistvenega znižanja kupne moči prebivalstva. V letu 2013 smo realizirali 267 mio. EUR čistih prihodkov od prodaje in normalizirani EBITDA v višini 41,8 mio. EUR.

Prodajni procesi s ciljem zmanjševanja zadolženosti Skupine Laško

Poslovanje Skupine Laško še vedno bremeni visoka zadolženost, ki je nastala kot posledica napačnih odločitev bivše uprave v preteklosti. V letu 2013 nam je uspelo doseči z bankami upnicami dogovor o reprogramu posojil najprej do jeseni, nato pa tudi do aprila leta 2014 ter hkrati redno poravnnavati dogovorjene obveznosti iz naslova obresti in tudi glavnice posojil.

S ciljem bistvenega znižanja zadolženosti Skupine smo v jeseni začeli postopke odprodaje poslovnih deležev v družbah Radenska, d. d., Delo, d. d., in Birra Peja. Postopki potekajo v skladu z vnaprej določeno časovnico in pričakujemo, da bodo zaključeni v letu 2014. V teku je prodajni postopek za družbo Večer, d. d. Skupina Laško je tudi članica konzorcija prodajalcev večinskega deleža družbe Mercator, d. d., ki je junija leta 2013 podpisal pogodbo s potencialnim vlagateljem Agrokorjem, ki je bil tudi edini kupec, ki je na takratnem mednarodnem razpisu ponudil kupnino za delnice Mercatorja. V primeru, da bodo vsi deležniki izvedli s pogodbo določene obveznosti in aktivnosti, je zaključek transakcije predviden v poletju 2014.

Z uspešnim zaključkom postopkov odprodaje premoženja, ki so v teku, in dokapitalizacijo Pivovarne Laško se bo Skupina Laško v relativno kratkem času razdolžila do vzdržne ravni, ki bo obvladljiva ter omogočala nadaljni razvoj kvalitetnih blagovnih znamk za bodoče generacije in ohranila delovna mesta. Skupina je z bankami upnicami konec aprila podpisala Pogodbo o reprogramiranju kreditov do leta 2016 in ob izvajanju dogovorjenih mejnikov in pogojev zagotavlja finančno stabilnost.

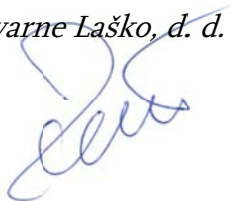
Racionalizacija poslovanja, skrb za blagovne znamke in družbena odgovornost

Skupina Laško je v letu 2013, glede na pričakovane zaostrene tržne razmere, izvajala dodatne procese racionalizacije poslovanja ter optimizacije stroškov v vseh družbah Skupine. V družbah smo poenotili sistemizacijo delovnih mest ter podpisali novo kolektivno pogodbo. Z obvladovanjem tveganj smo poskrbeli, da bodo tekoči poslovni rezultati Skupine tudi v letu 2014 dobri.

V prvi polovici leta 2013 so blagovne znamke Skupine Laško dosegle velike uspehe na mednarodnih ocenjevanjih kakovosti. Tudi na najprestižnejšem ocenjevanju Monde selection. Prestižno regijsko nagrado je prejel tudi nov priročni zabojnik za 10 steklenic, ki je del promocije in spodbujanja naših kupcev, da za nakup piv in Radenske uporabijo okolju prijaznejšo ter cenovno ugodnejšo vračljivo embalažo. Skupina Laško je tudi v letu 2013 ostala največji sponzor slovenskega športa in aktivno sodelovala pri največjem športnem dogodku v zgodovini samostojne Slovenije, Evropskem prvenstvu v košarki. V okviru politike družbeno odgovornega podjetja je podpirala številne projekte v lokalnih skupnostih, kulturi in drugih dejavnostih.

Kljub zaostrenim gospodarskim razmeram v letu 2013, so družbe Skupine Laško dosegle dobre poslovne rezultate iz tekočega poslovanja. To nas lahko, ob predvidenem zmanjševanju zadolženosti družb, navdaja z optimizmom, saj z vrhunskimi blagovnimi znamkami vseskozi dokazujemo, da smo se sposobni soočiti tudi z najbolj zaostrenimi razmerami na trgu.

mag. Dušan Zorko
predsednik uprave Pivovarne Laško, d. d.

PIVOVARNA LAŠKO, d.d.
Nadzorni svet

POROČILO NADZORNEGA SVETA O PREVERITVI LETNEGA POROČILA

Sestava nadzornega sveta

Nadzorni svet družbe je v poslovnem letu 2013 deloval v naslednji sestavi:

Predstavniki kapitala

dr. Peter Groznik, član (predsednik od 5.9.2013 dalje)
g. Goran Brankovič, član (od 1.9.2013 dalje)
g. Jože Bajuk, član (od 1.9.2013 dalje)

dr. Vladimir Malenković, predsednik (do 31.8.2013)
dr. Borut Bratina, član (do 31.8.2013)
g. Borut Jamnik, član (do 31.8.2013)
g. Enzo Smrekar, član (od 1.9.2013 do 12.12.2013)

Predstavniki zaposlenih

g. Bojan Cizej, namestnik predsednika
mag. Dragica Čepin, član

Sestava komisij nadzornega sveta

V okviru nadzornega sveta so v letu 2013 delovale revizijska komisija, kadrovska komisija in komisija za pregled gradiv. Konec leta 2013 je bila ustanovljena benchmark komisija, ki je začela delovati v začetku leta 2014.

Revizijska komisija

dr. Peter Groznik, predsednik (do 5.9.2013)
g. Jože Bajuk, predsednik (od 18.12.2013)
g. Bojan Cizej, član
g. Igor Teslić, zunanji član

Kadrovska komisija (prenehala z dnem 18.12.2013)

g. Borut Jamnik, predsednik (do 31.8.2013)
dr. Borut Bratina, član (do 31.8.2013)
mag. Dragica Čepin, član

Komisija za pregled gradiv (od 7.11.2013 do 12.12.2013)

g. Jože Bajuk, predsednik
dr. Peter Groznik, član
g. Bojan Cizej, član
mag. Dragica Čepin, član

PIVOVARNA LAŠKO, d.d., TRUBARJEVA 28, 3270 LAŠKO, SLOVENIJA. TELEFON: (03) 734 80 00, TELEFAXS: (03) 573 18 17, E-MAIL: INFO@PIVO-LASKO.SI, WWW.PIVO-LASKO.SI
FIRMA REGISTRIRANA PRI OKROŽNEM SODIŠČU V CELJU, ŠT. VL.: 1-00171-00. OSNOVNI KAPITAL: 36.503.304,96 EUR. PREDSEDNIK NADZORNEGA SVETA: dr. PETER GROZNIK
TRANSAKCIJSKI RAČUN: BANKA CELJE, SI56 0600 0000 1199 122. DAVČNA ŠTEVILKA: 90355580, MATIČNA ŠTEVILKA: 5049316

Benchmark komisija (od 18.12.2013 dalje)

g. Goran Brankovič, predsednik

mag. Dragica Čepin, član

dr. Peter Groznik, član (do 31.3.2014)

g. Keith Miles, član (od 1.4.2014 dalje)

Delovanje nadzornega sveta

Poslovanje družbe Pivovarna Laško, d.d. in Skupine Laško je v letu 2013 v skladu z zakonskimi predpisi in statutom družbe Pivovarna Laško, d.d. nadziral nadzorni svet Pivovarne Laško, d.d. Nadzorni svet se je v letu 2013 sestal na 10. rednih sejah in 4. korespondenčnih sejah.

Skozi celotno leto 2013 je nadzorni svet tekoče preverjal delo uprave. Nadzorni svet je posebno pozornost posvetil spremljanju ključnih kazalnikov kapitalske ustreznosti in stanja plačilne sposobnosti Pivovarne Laško, d.d., odprodaji naložb družb Skupine Laško, zlasti postopku prodaje delnic družbe Mercator d.d., aktivnostim za reprogram finančnih obveznosti Pivovarne Laško, d.d. in družb Skupine Laško, obvladovanju stroškov, pomembnejšim pravnim zadevam ter preverjanju doseganja poslovnih rezultatov. Nadzorni svet se je z omenjenimi temami kontinuirano ukvarjal oziroma so te teme bile tudi redne točke na dnevnem redu sej nadzornega sveta.

Pomembnejši sklepi nadzornega sveta v letu 2013

Poleg zgoraj navedenih zadev je nadzorni svet obravnaval tudi ostale tekoče zadeve ter sprejel naslednje pomembnejše sklepe:

- dne 7.3.2013: nadzorni svet se je seznanil s projektom operativnega in finančnega prestrukturiranja Skupine Laško,
- dne 20.3.2013: nadzorni svet je potrdil revidirano Letno poročilo Pivovarne Laško, d.d. in Skupine Pivovarna Laško za leto 2012,
- dne 16.5.2013: nadzorni svet je skupščini za revizorja družbe za revidiranje poslovnih izkazov za leto 2013 predlagal družbo Ernst & Young d.o.o., Ljubljana,
- dne 14.6.2013: nadzorni svet se je seznanil z vsebino prodajne pogodbe delnic družbe Poslovni sistem Mercator d.d. in soglašal, da Pivovarna Laško d.d. proda družbi Agrokor d.d., Trg Dražena Petrovića 3, Zagreb, 317.498 navadnih imenskih delnic z oznako MELR izdajatelja Poslovni sistem Mercator d.d., ki predstavljajo 8,43 % delež družbe Poslovni sistem Mercator d.d., po fiksni ceni 120 EUR na delnico,
- dne 29.8.2013: nadzorni svet je zadolžil upravo, da z družbo Ernst & Young d.o.o. sklene pogodbo o preveritvi poslov v Birra Peja in takoj pristopi k realizaciji le-te,
- dne 5.9.2013: nadzorni svet je dne 5.9.2013 za predsednika nadzornega sveta Pivovarne Laško, d.d. izvolil dr. Petra Groznika,
- dne 18.11.2013: nadzorni svet družbe je soglašal, da uprava Pivovarne Laško d.d. podpiše Okvirne pogoje (Term Sheet) v vsebini, ki je v bistvenih elementih enaka osnutku Okvirnih pogojev, s katerim se je seznanil nadzorni svet, ter podpiše sporazum o restrukturiranju v skladu s podpisanimi Okvirnimi pogoji (Term Sheet),
- dne 18.11.2013: nadzorni svet je zadolžil upravo, da začne s pripravo načrta iskanja strateškega partnerja družbe,
- dne 17.12.2013: nadzorni svet se je seznanil s poročilom o ukrepih operativnega restrukturiranja Skupine Laško,
- dne 17.12.2013: nadzorni svet je potrdil Poslovni načrt Skupine Laško in Pivovarne Laško, d.d. za poslovno leto 2013.

Delovanje revizijske komisije

Revizijska komisija se je v letu 2013 sestala šestkrat. Komisija je obravnavala ugotovitve in priporočila zunanjega revizorja Deloitte d.o.o. Ljubljana na podlagi opravljenega predhodnega revidiranja računovodskih izkazov za leto 2012, obravnavala revidirano Letno poročilo Skupine Laško in Pivovarne Laško, d.d. za leto 2012, se seznani s prejetimi ponudbami revizijskih družb za revidiranje računovodskih izkazov Skupine Pivovarna Laško za leto 2013 in nadzornemu svetu predlagala izbor revizijske družbe Ernst&Young d.o.o., Ljubljana, analizirala posamezne posle Skupine Laško, obravnavala Polletno poročilo 2013 Skupine Laško in Pivovarne Laško, d.d. ter se redno seznajala z delom službe notranje revizije. O svojih ugotovitvah je revizijska komisija redno poročala nadzornemu svetu.

Delovanje kadrovske komisije

Kadrovska komisija se je v letu 2013 sestala dvakrat. Kadrovska komisija nadzornega sveta je na podlagi sklepa nadzornega sveta izvedla postopek za pridobitev kandidatur za člane nadzornega sveta družbe Pivovarna Laško, d.d. – predstavnike kapitala, saj je takratnim obstoječim članom nadzornega sveta – predstavnikom kapitala z 31.8.2013 potekel mandat. Kadrovska komisija je na seji dne 17.4.2013 obravnavala prispele kandidature za člane nadzornega sveta, na podlagi katerih je nadzorni svet na svoji 62. seji dne 26.4.2013 oblikoval predlog skupščinskega sklepa za izvolitev novih članov nadzornega sveta – predstavnikov kapitala.

Kadrovska komisija je bila na podlagi sklepa nadzornega sveta, sprejetega na 4. redni seji dne 17.12.2013, z dnem 17.12.2013 ukinjena.

Delovanje komisije za pregled gradiv

Nadzorni svet družbe je na svoji 2. redni seji dne 7.11.2013 ustanovil Komisijo za pregled gradiv. Komisija je bila ustanovljena zaradi povečane skrbnosti pri delovanju nadzornega sveta, ob obstoju konflikta interesov pri dveh članih nadzornega sveta. Naloga komisije je bila, da pregleda gradivo za posamezno sejo nadzornega sveta in ugotovi, katero gradivo lahko, ob obstoju konflikta interesov, prejmeta člana nadzornega sveta. Komisija za pregled gradiv se je v času svojega obstoja od 7. 11. 2013 do 12. 12. 2013 korespondenčno sestala dvakrat. Komisijo so sestavljali: Jože Bajuk (predsednik) ter dr. Peter Groznik (član), Bojan Cizej (član) in mag. Dragica Čepin (članica).

Delovanje benchmark komisije

Benchmark komisija, ki jo je nadzorni svet ustanovil na svoji 4. redni seji dne 17.12.2013, se v letu 2013 ni sestala. Benchmark komisija je začela delovati v začetku leta 2014. Osnovna naloga benchmark komisije je določiti, s katerimi družbami bo svoje poslovanje primerjala Pivovarna Laško, d.d. Komisija se primarno ukvarja z metodološkimi vprašanji in postavljanjem osnovnih meril primerjave. Komisija opredeljuje metode in kazalnike časovnih okvirov aktivnosti z namenom izboljšav na področju strategij in strateških načrtov.

Preveritev letnega poročila

Revidirano Letno poročilo Skupine Laško in Pivovarne Laško, d.d. za leto 2013 je predhodno obravnavala revizijska komisija na svoji 2. redni seji dne 30.4.2014, na kateri je prisostvoval tudi pooblaščen revizor. O svojih ugotovitvah je revizijska komisija poročala nadzornemu svetu na 10. seji nadzornega sveta dne 30.4.2014.

Nadzorni svet je preveril revidirano Letno poročilo Skupine Laško in Pivovarne Laško, d.d. za leto 2013 na svoji 10. seji nadzornega sveta dne 30.4.2014. Letno poročilo je bilo revidirano s strani revizijske družbe Ernst & Young d.o.o., Ljubljana. Revizijska družba je dne 30.4.2014 k Letnemu poročilu Skupine Laško in Pivovarne Laško, d.d. izdala pozitivni mnenji. Nadzorni svet na poročili revizijske družbe ni imel pripomb in je z njima soglašal.

Nadzorni svet je revidirano Letno poročilo Skupine Laško in družbe Pivovarna Laško, d.d. za leto 2013 na 10. redni seji dne 30.4.2014 potrdil.

Pivovarna Laško, d.d. v letu 2013 beleži čisto izgubo v višini 27.912.685 EUR, ki jo je družba pokrila iz dobička iz preteklih let v višini 526.849 EUR, iz drugih rezerv iz dobička v višini 59.275 EUR in iz kapitalskih rezerv v višini 27.326.561 EUR. Bilančni dobiček/izguba Pivovarne Laško, d.d. v letu 2013 tako znaša 0 EUR.

Nadzorni svet je to poročilo sestavil za skupščino delničarjev družbe v skladu z 282. členom Zakona o gospodarskih družbah (ZGD-I).

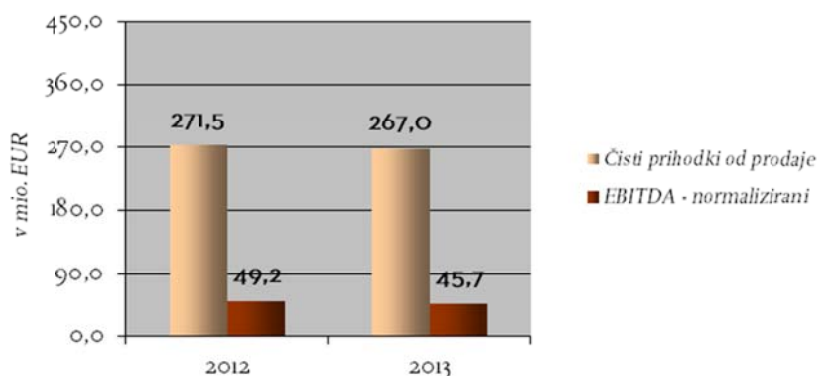
Laško, dne 30.4.2014

Predsednik nadzornega sveta:
dr. Peter Groznik

1.3 Podatki o poslovanju Skupine Laško

USPEŠNO IZVAJAMO SPREJETO PRODAJNO STRATEGIJO NA TUJIH TRGIH. KOLIČINSKO PRODAJO NA TRGIH IZVEN SLOVENIJE SMO POVEČALI ZA 10,2 ODSOTKOV.

Prihodki od prodaje in dobiček
iz poslovanja z amortizacijo (EBITDA)

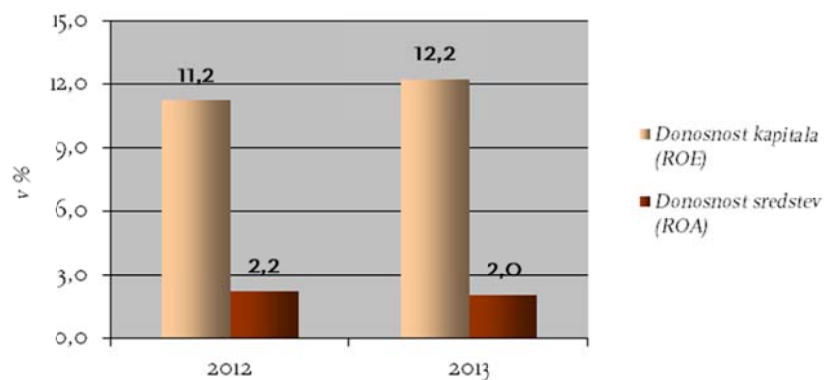
V letu 2013 so se prihodki od prodaje zmanjšali za 1,7 %, normalizirani dobiček iz poslovanja z amortizacijo (EBITDA) se je zmanjšal za 7,0 %.

V poslovnem poročilu so prikazani celotni čisti prihodki od prodaje, razen, če je izrecno navedeno drugače, medtem ko so v konsolidiranem izkazu poslovnega izida prikazani samo prihodki iz ohranjenega poslovanja,

Normalizirani EBIT je izračunan iz dobička iz poslovanja, ki je povečan oz. zmanjšan za vpliv enkratnih poslovnih dogodkov, kot so: prevrednotenja nepremičnin in naložbenih nepremičnin ter oblikovanja večjih popravkov vrednosti. Normalizirani EBITDA je seštevek normaliziranega EBIT-a in normalizirane amortizacije.

Normalizirani čisti dobiček je poleg naštetih prilagoditev prilagojen še za slabitve finančnih naložb in obračunane terjatve za odloženi davek iz tega naslova.

Donosnost sredstev (ROA) in lastniškega kapitala (ROE)

Pomembnejši podatki o poslovanju Skupine Laško (ohranjeno in ustavljeno poslovanje)

(v EUR)	(popravljen)* 2012	2013
Čisti prihodki od prodaje	271.548.163	267.020.040
EBIT	21.766.861	10.530.503
EBIT - normalizirani	29.096.657	28.085.876
EBITDA	41.831.060	28.149.931
EBITDA - normalizirani	49.160.855	45.705.304
Neto odhodki za obresti ¹	-21.446.176	-17.406.476
Čisti dobiček oz. izguba	-32.938.018	-30.157.611
Čisti dobiček - normalizirani	13.379.599	9.798.867
Dolgoročna sredstva	301.979.359	284.057.058
Opredmetena osnovna sredstva	194.465.281	170.065.814
Kratkoročna sredstva + AČR	203.749.234	170.434.237
Kapital	87.978.879	58.213.883
Dolgoročne obveznosti + dolg. PČR	32.998.565	31.155.169
Kratkoročne obveznosti + kratk. PČR	384.751.149	365.122.243
Neto kratkoročna sredstva oz. obveznosti ²	-181.001.915	-194.688.006
Neto finančni dolg ³	232.115.204	235.885.133
Neto finančni dolg brez naložb v odvisne družbe ⁴	231.687.841	235.457.720
Denarni tok iz poslovanja	42.134.920	49.985.697
Denarni tok iz naložbenja	-8.904.359	-672.340
Denarni tok iz financiranja	-52.545.710	-48.497.249
Neto denarni tok	-19.315.149	816.108

Letno poročilo 2013 / Uvod

¹ Finančni prihodki za obresti - finančni odhodki za obresti

² Kratkoročna sredstva z aktivnimi časovnimi razmejitvami - kratkoročne obveznosti s pasivnimi časovnimi razmejitvami

³ (Dolgoročne in kratkoročne finančne obveznosti) - (dolgoročne in kratkoročne finančne naložbe + denar)

⁴ (Dolgoročne in kratkoročne finančne obveznosti) - (dolgoročne finančne naložbe brez naložb v odvisne družbe + kratkoročne finančne naložbe + denar)

*Vrednosti določenih postavk v tukaj prikazanih podatkih o poslovanju so drugačne od vrednosti, poročanih v Letnem poročilu 2012. Popravki računovodskih izkazov za pretekla obdobja so prikazani v posebnem razkritju v poglavju 4.4.5 POPRAVEK RAČUNOVODSKIH IZKAZOV ZA PRETEKLA OBDOBJA.

Kazalniki

	(popravljen)* 2012	2013
Delež normaliziranega EBIT v prihodkih od prodaje	10,7 %	10,5 %
Delež normaliziranega EBITDA v prihodkih od prodaje	18,1 %	17,1 %
Pokritje obresti ⁵	1,357	1,614
Normalizirani čisti dobiček oz. izguba v prihodkih od prodaje	4,9 %	3,7 %
Donosnost kapitala (ROE) ⁶	11,2 %	12,2 %
Donosnost sredstev (ROA) ⁷	2,2 %	2,0 %
Obveznosti / kapital ⁸	4,748	6,807

⁵ Normalizirani EBIT/neto odhodki za obresti

⁶ Normalizirani čisti dobiček oz. izguba / povprečno stanje lastniškega kapitala v obdobju

⁷ Normalizirani čisti dobiček oz. izguba / povprečno stanje sredstev v obdobju

⁸ (Obveznosti + časovne razmejitve + rezervacije) / kapital

*Vrednosti določenih postavk v tukaj prikazanih podatkih o poslovanju so drugačne od vrednosti, poročanih v Letnem poročilu 2012. Popravki računovodskih izkazov za pretekla obdobja so prikazani v posebnem razkritju v poglavju 4.4.5 POPRAVEK RAČUNOVODSKIH IZKAZOV ZA PRETEKLA OBDOBJA.

Število zaposlenih

(na dan 31. 12.)	2012	2013
V Skupini Laško, brez Skupine Delo	1.180	1.196
V Skupini Delo	412	395
Skupaj	1.592	1.591
Povprečno število zaposlenih iz ur	1.607	1.565
Čisti prihodki iz prodaje na zaposlenega ⁹ (v EUR / zaposlenega)	168.978	170.620

⁹ Čisti prihodki iz prodaje (iz celotnega poslovanja) / povprečno število zaposlenih iz ur

Zaposleni v Skupini Delo so prikazani posebej, ker Skupina Delo ne sodi v enako dejavnost kot ostale družbe, povezane v Skupino Laško.

Delež izvoza v skupni prodaji pijač
Skupine Laško

(v hl)	2012	2013
Prodaja vseh pijač	3.788.929	3.894.939
Prodaja na trgih izven Slovenije	1.221.596	1.346.026
Delež (v %)	32,2	34,6

Povzetek iz poslovnega načrta 2014

V preteklih letih je gospodarska kriza močno spremenila razmere na domačem kot tudi na vseh ključnih izvoznih trgih Skupine Laško. Posledice recesije se kažejo v občutnem zmanjšanju kupne moči, racionalizaciji potrošnje, zmanjšanju zvestobe kupcev, rasti trgovskih blagovnih znamk, zmanjšanju impulzivnih nakupov in namesto tega pogostejšem odločanju za nakup izdelkov v akciji, v preusmeritvi kupcev v diskontne trgovine.

Kljub trendu padanja porabe pijač je cilj v letu 2014 ohraniti tržne deleže na slovenskem trgu, na tujih trgih pa doseči še intenzivnejšo rast prodaje in utrjevanje pozicij nosilnih lastnih blagovnih znamk. Uresničitev ciljev temelji na enotnem pristopu do ključnih kupcev, oblikovanju ustrezne cenovne politike, zagotavljanju prodajno marketinške učinkovitosti, kakovostno obdelavo terena in uvajanju novosti v kategoriji pijač.

Skupina Laško v letu 2014 načrtuje prodajo 4,0 mio. hl piva, brezalkoholnih pijač in vod, od tega 62,5% na slovenskem trgu, ostalo na trgih izven Slovenije.

Skupina ob 270,3 mio. EUR načrtovanih čistih prihodkih od prodaje načrtuje 23,8 mio. EUR dobička iz poslovanja ter 40,9 mio. EUR EBITDA.

Investicije v višini 15 mio. EUR bodo namenjene obnavljanju tehnološke opreme, deloma pa tudi informacijskemu razvoju in investicijam v trg.

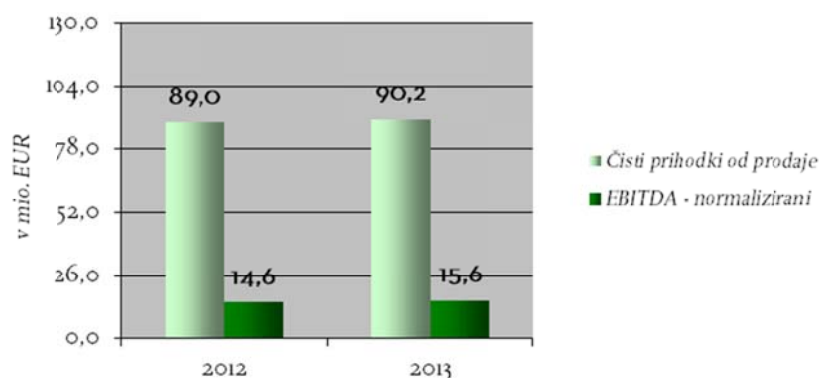
Zaradi visoke zadolženosti Skupine so med prioritetskimi cilji zaključek prodajnega postopka delnic družbe Mercator, d. d., aktivno trženje ostalih finančnih naložb in ostalega poslovno nepotrebne premoženja, dogovor o dolgoročnem reprogramu posojil ter razdolžitve Skupine delno iz prejetih kupnin, delno iz denarnega toka osnovne dejavnosti.

Okoljski cilji Skupine bodo tudi v letu 2014 naravnani v smeri znižanja obremenitev in količine odpadnih vod ter odpadkov, kakor tudi v smeri racionalne porabe energentov. Pomemben cilj ostaja tudi varovanje in zaščita lastnih vodnih virov ter preprečevanje vseh možnih negativnih vplivov nanje.

1.4 Podatki o poslovanju Pivovarne Laško, d. d.

USPEŠNO IZVAJAMO SPREJETO PRODAJNO STRATEGIJO NA TUJIH TRGIH. V LETU 2013 JE DELEŽ IZVOZA V CELOTNI KOLIČINSKI PRODAJI DOSEGEL 38 ODSOTKOV IN JE ZA 16 ODSOTKOV VEČJI KOT PREDHODNO LETO.

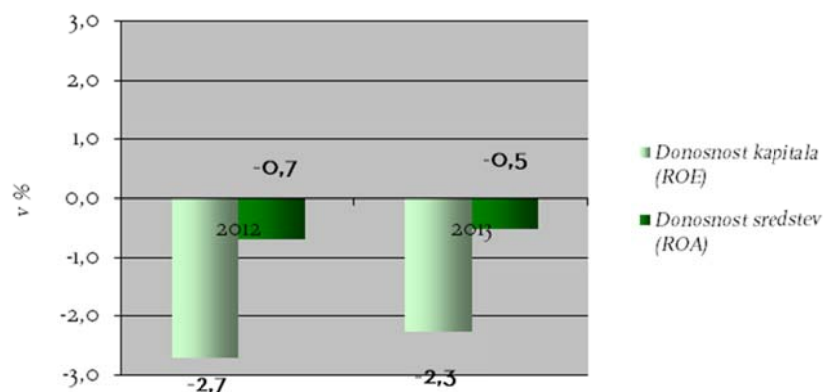
Prihodki od prodaje in dobiček
iz poslovanja z amortizacijo (EBITDA)

V letu 2013 so se prihodki od prodaje v primerjavi z lanskim letom povečali za 1,3 %, normalizirani dobiček iz poslovanja z amortizacijo (EBITDA) pa se je povečal za 6,8 %.

Normalizirani EBIT, EBITDA in čisti dobiček so izračunani enako kot pri podatkih o poslovanju v Skupini Laško, v poglavju 1.3 Podatki o poslovanju Skupine Laško tega poročila.

Donosnost sredstev (ROA)
in lastniškega kapitala (ROE)

Pomembnejši podatki o poslovanju
Pivovarne Laško, d. d.

(v EUR)	(popravljeno)* 2012	2013
Čisti prihodki od prodaje	88.960.946	90.161.103
EBIT	8.690.491	2.993.447
EBIT - normalizirani	9.623.538	10.797.084
EBITDA	13.634.148	7.754.446
EBITDA - normalizirani	14.567.195	15.558.083
Neto odhodki za obresti ¹	-13.741.037	-12.960.348
Čisti dobiček oz. izguba	-17.557.389	-27.912.686
Čisti dobiček oz. izguba - normalizir.	-2.750.328	-1.967.727
Dolgoročna sredstva	312.412.713	301.383.218
Opredmetena osnovna sredstva	46.276.123	43.937.583
Kratkoročna sredstva + AČR	72.837.802	55.677.706
Kapital	96.364.961	68.078.212
Dolgoročne obveznosti + dolg. PČR	4.164.129	9.013.665
Kratkoročne obveznosti + krat. PČR	284.721.425	279.969.047
Neto kratkoročna sredstva oz. obveznosti ²	-211.883.623	-224.291.341
Neto finančni dolg ³	-17.970.859	3.662.778
Neto finančni dolg brez naložb v odvisne družbe ⁴	219.744.282	228.189.002
Denarni tok iz poslovanja	15.407.650	18.857.704
Denarni tok iz naložbenja	5.033.916	-1.272.533
Denarni tok iz financiranja	-20.485.951	-17.523.417
Neto denarni tok	-44.385	61.754

¹ Finančni prihodki za obresti - finančni odhodki za obresti

² Kratkoročna sredstva z aktivnimi časovnimi razmejitvami - kratkoročne obveznosti s pasivnimi časovnimi razmejitvami

³ (Dolgoročne in kratkoročne finančne obveznosti) - (dolgoročne in kratkoročne finančne naložbe + denar)

⁴ (Dolgoročne in kratkoročne finančne obveznosti) - (dolgoročne finančne naložbe brez naložb v odvisne družbe + kratkoročne finančne naložbe + denar)

*Vrednosti določenih postavk v tukaj prikazanih podatkih o poslovanju so drugačne od vrednosti, poročanih v Letnem poročilu 2012. Popravki računovodskih izkazov za pretekla obdobja so prikazani v posebnem razkritju v poglavju 5.4.5 POPRAVEK RAČUNOVODSKIH IZKAZOV ZA PRETEKLA OBDOBJA.

Kazalniki

	(popravljen)* 2012	2013
Delež normaliziranega EBIT v čistih prihodkih od prodaje	10,8 %	12,0 %
Delež normaliziranega EBITDA v čistih prihodkih od prodaje	16,4 %	17,3 %
Pokritje obresti ⁵	0,700	0,833
Normalizirani čisti dobiček oz. izguba v čistih prihodkih od prodaje	-3,1 %	-2,2 %
Donosnost kapitala (ROE) ⁶	-2,7 %	-2,3 %
Donosnost sredstev (ROA) ⁷	-0,7 %	-0,5 %
Obveznosti / kapital ⁸	2,998	4,245

⁵ Normalizirani EBIT/neto odhodki za obresti

⁶ Normalizirani čisti dobiček oz. izguba / povprečno stanje lastniškega kapitala v obdobju

⁷ Normalizirani čisti dobiček oz. izguba / povprečno stanje sredstev v obdobju

⁸ (Obveznosti + časovne razmejitve + rezervacije) / kapital

*Vrednosti določenih postavk v tukaj prikazanih podatkih o poslovanju so drugačne od vrednosti, poročanih v Letnem poročilu 2012. Popravki računovodskih izkazov za pretekla obdobja so prikazani v posebnem razkritju v poglavju 5.4.5 POPRAVEK RAČUNOVODSKIH IZKAZOV ZA PRETEKLA OBDOBJA.

Število zaposlenih

	2012	2013
Zaposleni na dan 31.12.	324	337
Povprečno število zaposlenih iz ur	330	329
Dodana vrednost na zaposlenega ⁹ (v EUR / zaposlenega)	77.511	63.456
Čisti prihodki iz prodaje na zaposlenega ¹⁰ (v EUR / zaposlenega)	269.579	274.046

⁹ (Poslovni prihodki - stroški blaga, materiala in storitev - drugi poslovni odhodki) / povprečno število zaposlenih iz ur

¹⁰ Čisti prihodki iz prodaje / povprečno število zaposlenih iz ur

Po sklepu Nadzornega sveta so od 1. 3. 2013 dalje predsednik uprave in štirje člani uprave Pivovarne Laško, d. d., za polovični delovni čas zaposleni tudi v Pivovarni Union, d. d.

Delež izvoza v skupni prodaji pijač Pivovarne Laško, d. d.

(v hl)	2012	2013
Prodaja vseh pijač	942.183	1.017.145
Izvoz	330.213	384.324
Delež (v %)	35,0	37,8

Tržni delež prodaje piva na slovenskem tržišču

(v %)	2012	2013
Pivovarna Laško, d. d.	38,1	39,0
Pivovana Union, d. d.	45,9	45,0
Pivo iz uvoza	16,0	16,0
Skupaj	100,0	100,0

Podatki o delnici PILR

	(popravljen)* 2012	2013
Skupno število izdanih delnic	8.747.652	8.747.652
Normalizirani čisti dobiček oz. izguba na delnico v EUR	-0,31	-0,22
Tržna vrednost delnice 31. 12. v EUR	6,99	4,01
Knjigovodska vrednost delnice 31. 12. v EUR ¹¹	11,02	7,78
TV delnice / KV delnice	0,63	0,52
Tržna kapitalizacija v EUR ¹²	61.146.087	35.078.085

¹¹ Kapital na dan 31. 12. / skupno število delnic

¹² Skupno število izdanih delnic x tržna vrednost delnice na dan 31. 12.

**Vrednosti določenih postavk v tukaj prikazanih podatkih o poslovanju so drugačne od vrednosti, poročanih v Letnem poročilu 2012. Popravki računovodskih izkazov za pretekla obdobja so prikazani v posebnem razkritju v poglavju 5.4.5 POPRAVEK RAČUNOVODSKIH IZKAZOV ZA PRETEKLA OBDOBJA.*

Povzetek iz poslovnega načrta 2014

Kot kažejo makroekonomski kazalci in gospodarske razmere v državi in regiji, kjer svoje izdelke prodaja Pivovarna Laško, d. d., bo leto 2014 za poslovanje še zahtevnejše kot leto 2013. Negativna makroekonomska gibanja, povečane davčne obremenitve in razmere zaostrene konkurence bodo predvsem na slovenskem trgu pijač pomenile velik izziv, s katerim se bo Pivovarna Laško, d. d., morala soočiti, da bo dosegla zastavljene cilje.

V letu 2014 smo si zastavili clije in jih opredelili v količinskem porastu prodaje piva in ostalih pijač za 4,8 %. Ves porast prodaje načrtujemo na tujih trgih, kjer predvidevamo porast količinske prodaje za skoraj 16 %. Obenem načrtujemo, da bomo na domačem trgu ohranili dosežene tržne deleže. Načrtujemo, da bomo v letu 2014 prodali več kot 1 mio. hl vseh vrst pijač.

Načrtujemo, da bomo skupaj ustvarili 90,3 mio. EUR čistih prihodkov od prodaje. Od tega bomo na domačem trgu ustvarili 80 % vseh prihodkov, na tujih trgih pa 18,1 mio. EUR oziroma 20 % vseh prihodkov. Sredstva, namenjena za investicije v višini 4,7 mio. EUR, bodo v pretežni meri namenjena obnavljanju tehnološke opreme, nekaj pa tudi v embalažo, informacijski razvoj ter komercialo oziroma trg.

Zaradi visoke zadolženosti družbe so med prioritetskimi cilji zaključek prodajnega postopka delnic družbe Mercator, d. d., odprodaja naložbe v družbo Radenska, d. d., in

Delo, d. d., aktivno trženje ostalih finančnih naložb in ostalega poslovno nepotrebne premoženja, dogovor o dolgoročnem reprogramu posojil ter razdolžitev Pivovarne Laško, d. d., delno iz prejetih kupnin, delno iz denarnega toka osnovne dejavnosti.

Okoljski cilji za leto 2014 bodo še vedno naravnani v smeri znižanja obremenitev in količine odpadnih vod in odpadkov, kakor tudi v smer racionalne porabe električne energije in zemeljskega plina. Zaščita vodovarstvenega področja – vitalnega vira obstoja družbe, je stalni cilj Pivovarne Laško, d. d.

1.5 Vizija, poslanstvo in strateški cilji

POSTATI PRVA IZBIRA KUPCEV KAKOVOSTNIH BLAGOVNIH ZNAMK, VRHUNSKA NALOŽBA ZA DELNIČARJE TER ATRAKTIVEN DELODAJALEC. KREPITEV TRŽNEGA POLOŽAJA DRUŽB SKUPINE LAŠKO TER PROIZVODNJA IN PRODAJA INOVATIVNIH TRENDOVSKIH IZDELKOV.

SKUPINA LAŠKO

PIVOVARNA LAŠKO, d. d.

Vizija

Postati prva izbira kupcev kakovostnih blagovnih znamk v branži in na trgih, kjer poslujemo, vrhunska naložba za delničarje ter atraktiven delodajalec za zaposlene, ki so jim vodila odličnost, razvoj in timsko delo. kot na tujih trgih.

Postati vodilni na področju proizvodnje in prodaje pijač ter ob tem utrjevati ugled, prepoznavnost in tržne deleže blagovnih znamk tako na domačem

Poslanstvo

S pomočjo blagovnih znamk, ki negujejo tradicijo in usmerjajo trende, ustvarjamo dodano vrednost za naše kupce in delničarje, s poudarkom na družbeni odgovornosti ter spodbujanjem motiviranosti zaposlenih krepimo tržni položaj družb Skupine Laško na vseh relevantnih trgih.

Ustvarjamo blagovne znamke z dodano vrednostjo za naše kupce in delničarje. Z odgovornim in okolju prijaznim poslovanjem strmimo k doseganju vrhunskih rezultatov v boljšem svetu.

Strateški cilji

Strateški cilji, ki smo si jih zadali za prihodnje obdobje, so proizvodnja in prodaja inovativnih trendovskih izdelkov, ohranjanje tržnih pozicij lastnih blagovnih znamk na domačem trgu, ponovna pridobitev in razširitev v preteklosti že doseženih pozicij na tujih trgih. Načrtovano stroškovno učinkovitost bomo dosegali s strokovno usposobljenimi sodelavci, ki bodo delovali timsko in skladno z usmeritvami Skupine Laško.

1.6 Predstavitev Skupine Laško

SKUPINA LAŠKO ZDRUŽUJE PROIZVAJALCE PIVA, MINERALNIH, IZVIRSKIH IN NARAVNIH VOD, BREZALKOHOLNIH PIJAČ, ŽGANIH IN OSTALIH ALKOHOLNIH PIJAČ, SIRUPOV ZA PROIZVODNJO PIJAČ, ČASOPISNO IN ZALOŽNIŠKO DEJAVNOST, OPRAVLJA PA TUDI STORITVE TRGOVINE NA DROBNO IN VELIKO.

Lastništvo ter poslovni deleži na dan 31. 12. 2013:

OBVLADUJOČA DRUŽBA

☞ PIVOVARNA LAŠKO, d. d., Slovenija

ODVISNE DRUŽBE

☞ RADENSKA, d. d., Radenci, Slovenija

82,058 % lastništvo

Pojasnilo o lastništvu in glasovalnih pravicah je v poglavju 2.5.2 LASTNIŠKA SESTAVA KAPITALA pod naslovom Lastniška sestava kapitala odvisnih družb.

☞ PIVOVARNA UNION, d. d., Ljubljana, Slovenija

97,928 % lastništvo

BIRRA PEJA, Sh. a. Peć, Kosovo

(Pivovarna Union, d. d., Ljubljana je 57,627 % lastnik)

☞ JADRANSKA PIVOVARA – Split, d. d., Hrvaška

99,460 % lastništvo

☞ VITAL MESTINJE, d. o. o., Slovenija

96,920 % poslovni delež

☞ DELO, d. d., Ljubljana, Slovenija

100 % lastništvo - od tega Pivovarna Laško 80,834 % in Radenska 19,166 %

☞ LAŠKO GRUPA, d. o. o., Sarajevo, Bosna in Hercegovina

100 % poslovni delež – od tega Pivovarna Laško 69,22 %, Radenska 15,39 % in Pivovarna Union 15,39 %

☞ FIRMA DEL, d. o. o., Laško, Slovenija

100 % poslovni delež

☞ LAŠKO GRUPA, d. o. o., Zagreb, Hrvaška

100 % poslovni delež

Pivovarna Laško, d. d., sestavlja konsolidirano letno poročilo za obvladujočo in odvisne družbe v Skupini Laško. Zaradi materialne nepomembnosti v konsolidacijo niso vključene naslednje družbe Firma Del, d. o. o., Laško, Laško Grupa, d. o. o., Sarajevo ter Radenska Miral, d. o. o., Radenci, Radenska, d. o. o., Zagreb in Radenska, d. o. o., Beograd. Vse ostale odvisne družbe se konsolidirajo z uporabo metode popolne konsolidacije.

PRIDRUŽENE DRUŽBE

- ✎ **THERMANA, d. d., Laško, Slovenija**
20,63 % lastništvo
- ✎ **SLOPAK, d. o. o., Ljubljana, Slovenija**
29,22 % poslovni delež

Pojasnilo o lastništvu in glasovalnih pravicah družbe Radenska, d. d., je v poglavju 2.5.2 LASTNIŠKA SESTAVA KAPITALA pod naslovom Lastniška sestava kapitala odvisnih družb.

1.7 Predstavitev obvladujoče družbe Pivovarne Laško, d. d.

ZGODOVINSKI ZAČETKI PIVOVARNE LAŠKO SEGAJO V LETO 1825, KO JE MEDIČAR IN LECTAR FRANZ GEYER V NEKDANJEM VALVAZORJEVEM ŠPITALU UREDIL OBRATNO PIVOVARNO, KATERE POSLOPJE STOJI ŠE DANES – DANAŠNJI HOTEL SAVINJA.

1.7.1 OSEBNA IZKAZNICA

PIVOVARNA LAŠKO, d. d., Trubarjeva 28, 3270 Laško, je vpisana v sodni register pod št. registrskega vložka 1/00171/00, pri Okrožnem sodišču v Celju, pod št. sklepa SRG 95/00673, z datumom – september 1995.

Skrajšano ime družbe: PIVOVARNA LAŠKO, d. d.
Organizacijska oblika: delniška družba

Osnovni kapital: 36.503.305 EUR
Število izdanih delnic: 8.747.652 kosovnih delnic

Kotacija delnice: Ljubljanska borza, d. d., borzna kotacija rednih delnic
Oznaka delnice: PILR

Matična šifra: 5049318
Davčna številka: SI90355580
Šifra dejavnosti: 11.050

Narava poslovanja in najpomembnejše dejavnosti:
PROIZVODNJA PIVA

Uprava: mag. Dušan Zorko, predsednik
sestava na dan 31. 12. 2013 Marjeta Zevnik
Mirjam Hočevar
Gorazd Lukman
Matej Oset

Nadzorni svet: dr. Peter Groznik, predsednik
sestava na dan 31. 12. 2013 Goran Brankovič
Jože Bajuk
Bojan Cizej
mag. Dragica Čepin

Transakcijski računi:

☞ Nova Ljubljanska banka, d. d., Ljubljana	IBAN SI56 0223 2002 0104 463
☞ Hypo Alpe-Adria-bank, d. d.	IBAN SI56 3300 0000 2722 975
☞ Nova Kreditna banka Maribor, d. d.	IBAN SI56 0451 5000 0909 883
☞ Raiffeisen Krekova banka, d. d.	IBAN SI56 2430 0900 0054 863

Letno poročilo 2012 / Uvod

☞ Unicredit banka Slovenije, d. d.	IBAN SI56 2900 0000 1820 159
☞ Banka Celje, d. d., Bančna skupina Celje	IBAN SI56 0600 0000 1199 122
☞ Abanka Vipra, d. d.	IBAN SI56 0510 0801 2922 332
☞ Banka Sparkasse, d. d.	IBAN SI56 3400 0100 1922 773
☞ Probanka, d. d.	IBAN SI56 2510 0970 0565 280
☞ Podravska Banka, d. d., Koprivnica	IBAN HR61 2386 0021 1600 120 84

Telefon: +386 3 734 80 00
Telefaks: +386 3 573 18 17

Elektronski naslov: info@pivo-lasko.si
Spletna stran: <http://www.pivo-lasko.si>

2 POSLOVNO POROČILO

2.1 Upravljanje družbe

UPRAVLJANJE DELUJE PO DVOTIRNEM SISTEMU, PO KATEREM DRUŽBO VODI PETČLANSKA UPRAVA, NJENO DELOVANJE PA NADZORUJE NADZORNI SVET.

Načela upravljanja Pivovarne Laško, d. d., izhajajo iz veljavnih pravnih norm v Republiki Sloveniji, internih aktov družbe ter ustaljene dobre prakse. Upravljanje deluje po dvotirnem sistemu, po katerem družbo vodi uprava, njeno delovanje pa nadzoruje nadzorni svet.

Organi družbe, ki jih določa Statut Pivovarne Laško, d. d., so skupščina delničarjev, nadzorni svet in uprava družbe.

2.1.1 SKUPŠČINA DELNIČARJEV

V skladu z določbami Zakona o gospodarskih družbah je skupščina delničarjev najvišji organ družbe. Na njej se neposredno udejanja volja delničarjev družbe ter sprejemajo temeljne in statutarne odločitve. Ena delnica predstavlja na skupščini en glas. Pivovarna Laško, d. d., nima delnic z omejenimi glasovalnimi pravicami. Lastne delnice ne omogočajo glasovalnih pravic na skupščini.

Skupščino skliče uprava družbe na lastno pobudo, na zahtevo nadzornega sveta ali na pisno zahtevo delničarjev družbe, ki imajo vsaj 5 % osnovnega kapitala družbe. Skupščino lahko skliče tudi nadzorni svet. Delničarji lahko pravice iz delnic uresničujejo na skupščini neposredno sami ali prek pooblaščenecv.

Skupščina odloča z večino oddanih glasov delničarjev (navadna večina), razen če zakon ali statut ne določata drugače. S tričetrtinsko večino odloča skupščina predvsem o naslednjih zadevah:

- ✎ sprememba statuta,
- ✎ zmanjšanje osnovnega kapitala (vključno pogojno povečanje),
- ✎ odobreno povečanje osnovnega kapitala,
- ✎ statusnih spremembah in prenehanju družbe,
- ✎ izključitvi prednostne pravice delničarjev pri izdaji novih delnic,
- ✎ izvolitvi in predčasnem odpoklicu članov nadzornega sveta,
- ✎ drugih primerih, če to določa zakon ali statut.

Skupščina odloča o podelitvi razrešnice upravi in nadzornemu svetu družbe hkrati z odločanjem o uporabi bilančnega dobička. S podelitvijo razrešnice skupščina potrdi in odobri delo uprave in nadzornega sveta v poslovnem letu. Razprava o podelitvi razrešnice se poveže z razpravo o uporabi bilančnega dobička. Če skupščina ne podeli razrešnice, se s tem ne šteje, da je bila upravi izrečena nezaupnica.

Kadar skupščina odloči, da se bilančni dobiček uporabi za dividende, pripada dividenda delničarjem, ki so kot imetniki delnic družbe vpisani v centralni register vrednostnih papirjev pri KDD – Centralno klirinški depotni družbi, d. d., Ljubljana na presečni datum, ki je vsakokrat določen v sklepu o uporabi bilančnega dobička.

Udeležba na skupščini

Pravico do udeležbe in glasovanja na skupščini imajo delničarji, ki so kot imetniki delnic vpisani v centralnem registru nematerializiranih vrednostnih papirjev konec četrtega dne pred zasedanjem skupščine (presečni dan) in ki so osebno, po zastopniku ali pooblaščenцу pisno prijavili svojo udeležbo upravi družbe najkasneje konec četrtega dne pred zasedanjem skupščine.

Člani uprave in nadzornega sveta se lahko udeležijo skupščine tudi, če niso delničarji. Skupščini lahko prisostvujejo predstavniki sredstev javnega obveščanja, če svojo prisotnost pisno najavijo upravi družbe najkasneje tri dni pred zasedanjem skupščine.

Sklic in izvedba skupščine delničarjev

Skupščina se skliče, kadar je to v korist družbe ali kadar je to potrebno v skladu z zakonom in statutom družbe.

V letu 2013 je bila izvedena ena skupščina: 21. skupščina delničarjev, ki je bila sklicana dne 18. 5. 2013 in izvedena dne 20. 6. 2013. Skupščina, ki je bila sklicana dne 12. 11. 2013, za dne 3. 12. 2013, pa je bila dne 12. 12. 2013 preklicana.

SKLEPI 21. SKUPŠČINE DELNIČARJEV PIVOVARNE LAŠKO, D. D.

Na 21. skupščini delničarjev Pivovarne Laško, d. d., je skupščina sprejela naslednje pomembnejše sklepe:

Sklep k točki 2: Seznanitev skupščine z revidiranim Letnim poročilom za leto 2012 in s Poročilom nadzornega sveta o preveritvi Letnega poročila, seznanitev skupščine o pokrivanju čiste izgube, seznanitev skupščine s prejemki članov uprave in članov nadzornega sveta ter odločanje o podelitvi razrešnice upravi in nadzornemu svetu družbe

2.1. Skupščina se seznani z revidiranim Letnim poročilom Skupine Laško in družbe Pivovarna Laško, d. d., za leto 2012 in s Poročilom nadzornega sveta o preveritvi Letnega poročila.

2.2. Skupščina se seznani, da na dan 31. 12. 2012 čista izguba družbe v poslovnem letu 2012 znaša 18.510.265 EUR, in da jo je uprava v soglasju z nadzornim svetom pokrila iz dobička iz poslovanja iz preteklih let v višini 859.740 EUR, iz drugih rezerv iz dobička v višini 232.097 EUR ter iz kapitalskih rezerv v višini 17.418.428 EUR. Bilančni dobiček Pivovarne Laško, d. d., v poslovnem letu 2012 tako znaša 0 EUR.

2.3. Skupščina se seznani s prejemki članov uprave in članov nadzornega sveta, ki so jih za opravljanje nalog v družbi in njenih odvisnih družbah prejeli v poslovnem letu 2012. (op. sklepi 2.1., 2.2., 2.3. so seznanitvene narave, zato skupščina o njih ni glasovala)

2.4. Skupščina podeljuje upravi družbe razrešnico za poslovno leto 2012.

2.5. Skupščina podeljuje nadzornemu svetu družbe razrešnico za poslovno leto 2012.

Sklep k točki 3: Povečanje osnovnega kapitala z denarnimi vložki (dokapitalizacija)
(op. skupščina sklepa ni sprejela)

Osnovni kapital družbe, ki ob sprejetju tega sklepa znaša 36.503.304,96 EUR in je razdeljen na 8.747.652 navadnih, prosto prenosljivih imenskih kosovnih delnic, se poveča za največ 36.503.304,96 EUR na največ 73.006.609,92 EUR z izdajo novih delnic, ki tvorijo isti razred z že izdanimi delnicami.

Povečanje osnovnega kapitala v znesku največ 36.503.304,96 EUR se izvede z izdajo največ 8.747.652 novih navadnih, prosto prenosljivih imenskih kosovnih delnic za denarne vložke, pri čemer znaša emisijski znesek ene nove delnice 6,4760 EUR. Končni znesek povečanja osnovnega kapitala je enak številu novih delnic, ki bodo vpisane in vplačane, pomnoženemu s pripadajočim zneskom ene delnice v osnovnem kapitalu.

Povečanje osnovnega kapitala se izvede v dveh krogih, pri čemer se v prvem krogu nove delnice ponudijo v odkup vsem delničarjem, ki bodo na dan sprejetja tega sklepa vpisani v delniško knjigo in bodo lahko vpisali in vplačali sorazmerno število delnic glede na svoj delež v osnovnem kapitalu. Uprava družbe mora najkasneje v 30. (tridesetih) dneh od dneva sprejetja tega sklepa, z objavo v dnevnem časopisju povabiti dotedanje delničarje k vpisu in vplačilu novih delnic (prvi krog).

Delnice, ki v prvem krogu ne bodo vpisane in vplačane, uprava izdajatelja v soglasju z nadzornim svetom, ponudi v vpis in vplačilo tretjim osebam (drugi krog).

Obstoječi delničarji in tretje osebe bodo v obeh krogih vpisovanja in vplačevanja delnic imeli možnost, da bodo z ustrezno izjavo na vpisnem potrdilu omejili svoj vpis tako, da bodo vnaprej določili najvišji lastniški delež oz. število delnic, ki jih lahko imajo v družbi po zaključeni dokapitalizaciji družbe na podlagi tega skupščinskega sklepa.

Podrobnosti glede povečanja kapitala v dveh krogih določi uprava ob soglasju nadzornega sveta in bodo podrobneje objavljene v prospektu.

Vpisniki so dolžni ob nakupu delnic vplačati celoten emisijski znesek vsake vplačane oziroma prevzete delnice.

Nadzorni svet družbe se pooblasti za sprejem sprememb oziroma dopolnitev statuta družbe, zaradi uskladitve njegovega besedila z izvedenim povečanjem osnovnega kapitala družbe.

Sklep k točki 4: Izvolitev članov nadzornega sveta (nasprotni predlog NLB, d. d.)

4.1. Skupščina izvoli za člana nadzornega sveta družbe – predstavnika kapitala, g. Enza Smrekarja, Mesarska cesta 12, Ljubljana, za mandatno dobo od 1. 9. 2013 do 31. 8. 2017, ki je dne 12. 12. 2013 odstopil s funkcije.

4.2. Skupščina izvoli za člana nadzornega sveta družbe – predstavnika kapitala, g. dr. Petra Groznika, Mesarska cesta 38, Ljubljana, za mandatno dobo od 1. 9. 2013 do 31. 8. 2017.

4.3. Skupščina izvoli za člana nadzornega sveta družbe – predstavnika kapitala, g. Gorana Brankoviča, Onger 15, Trzin, za mandatno dobo od 1. 9. 2013 do 31. 8. 2017.

4.4. Skupščina izvoli za člana nadzornega sveta družbe – predstavnika kapitala, Jožeta Bajuka, Gabrje 10, Dobrova, za mandatno dobo od 1. 9. 2013 do 31. 8. 2017.

Sklep k točki 5: Imenovanje revizorja za poslovno leto 2013

Skupščina imenuje revizijsko družbo Ernst & Young, d. o. o., Dunajska cesta 111, Ljubljana, za revizorja družbe za revidiranje poslovnih izkazov za leto 2013.

Obvestilo o sklepih skupščine je bilo objavljeno dne 21. 6. 2013 na portalu SEOnet in na spletni strani družbe www.pivo-lasko.si. Zapisnik skupščine s prilogami je dostopen na spletnih straneh AJPes (Poslovni register Slovenije).

2.1.2 NADZORNI SVET

Naloga nadzornega sveta je nadzor nad vodenjem poslov družbe. Nadzorni svet imenuje in odpokliče predsednika uprave in člane uprave.

Sestava nadzornega sveta je določena s Statutom družbe. Nadzorni svet Pivovarne Laško, d. d., šteje šest članov, vsi člani imajo enake pravice in dolžnosti, če ni s Statutom določeno drugače. Štirje člani nadzornega sveta, ki jih izvoli skupščina delničarjev, so predstavniki kapitala, dva člana nadzornega sveta pa sta predstavnika delavcev družbe in jih izvoli svet delavcev.

Nadzorni svet imenuje skupščina delničarjev z večino oddanih glasov delničarjev, razen članov nadzornega sveta, ki jih izvoli svet delavcev. Člani nadzornega sveta so izvoljeni za štiri leta in so po preteku mandata lahko ponovno izvoljeni. Nadzorni svet izmed svojih članov izvoli predsednika in namestnika nadzornega sveta.

Predsednik nadzornega sveta sklicuje in vodi seje nadzornega sveta ter je pooblaščen izjavljati voljo in objavljati odločitve nadzornega sveta. Predsednik nadzornega sveta zastopa družbo proti članom uprave ter nadzorni svet nasproti organom družbe in tretjim osebam, če v vsakem konkretnem primeru ni določeno drugače. Predsednik nadzornega sveta je vedno predstavnik delničarjev. Sejo nadzornega sveta sklicuje predsednik na lastno pobudo, na pobudo katerega koli člana sveta ali na pobudo uprave. Nadzorni svet odloča na sejah.

Nadzorni svet mora v enem mesecu od predložitve letnega poročila preveriti letno poročilo in predlog za uporabo bilančnega dobička ter sestaviti pisno poročilo za skupščino in ga izročiti upravi. Če nadzorni svet potrdi letno poročilo, je letno poročilo sprejeto.

**Sestava nadzornega sveta
na dan 31. 12. 2012**

Predstavniki kapitala:

dr. Vladimir Malenković, predsednik
dr. Borut Bratina
Borut Jamnik
dr. Peter Groznik

Predstavniki zaposlenih:

Bojan Cizej, namestnik predsednika
mag. Dragica Čepin

**Sestava nadzornega sveta
na dan 31. 12. 2013**

Predstavniki kapitala:

dr. Peter Groznik, predsednik
Goran Brankovič
Jože Bajuk

Predstavniki zaposlenih:

Bojan Cizej, namestnik predsednika
mag. Dragica Čepin

Predsednik nadzornega sveta

Peter Groznik

Izobrazba: doktor znanosti – finance, Kelley School of Business, Indiana University Bloomington (Združene države Amerike).

Zaposlitev: član uprave družbe družbe Gorenje, d. d.

Člani nadzornega sveta

Goran Brankovič

Izobrazba: univerzitetni diplomirni inženir elektrotehnike, Fakulteta za elektrotehniko, Univerza v Ljubljani.

Zaposliev: Zavarovalnica Triglav, d. d., upravljanje odvisnih družb, pomočnik izvršnega direktorja.

Jože Bajuk

Izobrazba: univerzitetni diplomirani pravnik, Pravna fakulteta v Ljubljani.

Zaposlitev: regionalni direktor v družbi Interenergo, d. o. o., Ljubljana.

Bojan Cizej

Izobrazba: univerzitetni diplomirani inženir živilske tehnologije, Biotehniška fakulteta, Univerza v Ljubljani.

Zaposlitev: direktor proizvodno-tehničnega sektorja v Pivovarni Laško, d. d.

Dragica Čepin

Izobrazba: magistrica ekonomije, Ekonomsko poslovna fakulteta Univerze v Mariboru.

Zaposlitev: direktorica računovodstva Skupine Laško.

Spremembe v sestavi nadzornega sveta Pivovarne Laško, d. d.

Na 21. skupščini delničarjev Pivovarne Laško, d. d., dne 20. 6. 2013 so bili za člane nadzornega sveta družbe – predstavnike kapitala izvoljeni Enzo Smrekar, dr. Peter Groznik, Goran Brankovič in Jože Bajuk za mandatno dobo od 1. 9. 2013 do 31. 8. 2017. Enzu Smrekarju je na podlagi nepreklicne odstopne izjave, ki jo je podal dne 12. 12. 2013, z istim dnem prenehal mandat člana nadzornega sveta.

Na 1. konstitutivni seji nadzornega sveta dne 5. 9. 2013 je nadzorni svet za predsednika nadzornega sveta izvolil dr. Petra Groznika.

KOMISIJE NADZORNEGA SVETA PIVOVARNE LAŠKO, D. D.

1. Revizijska komisija

Naloge revizijske komisije določa 280. člen ZGD-1, med glavnimi pa so:

- ☞ spremljanje postopka računovodskega poročanja, obvezne revizije letnih in konsolidiranih računovodskih izkazov,
- ☞ pregledovanje in spremljanje neodvisnosti revizorja za letno poročilo družbe,
- ☞ predlog nadzornemu svetu za imenovanje kandidata za revizorja letnega poročila,
- ☞ nadzorovanje neoporečnosti finančnih informacij, ki jih daje družba,
- ☞ ocenjevanje sestavljenega letnega poročila, vključno z oblikovanjem predloga za nadzorni svet.

Sestava revizijske komisije na dan 31. 12. 2012

dr. Peter Groznik – predsednik
Bojan Cizej
Igor Teslić

Sestava revizijske komisije na dan 31. 12. 2013

Jože Bajuk – predsednik
Bojan Cizej
Igor Teslić

Spremembe v sestavi revizijske komisije

Dr. Peter Groznik je na 1. konstitutivni seji nadzornega sveta dne 5. 9. 2013 odstopil z mesta predsednika in člana revizijske komisije nadzornega sveta. Nadzorni svet je na 4. redni seji z dne 18. 12. 2013 za predsednika in člana revizijske komisije nadzornega sveta imenoval Jožeta Bajuka.

2. Kadrovska komisija

Nalog kadrovske komisije ZGD-1 ne opredeljuje. V skladu s točko B.2 Priloge B Kodeksa upravljanja javnih delniških družb (Ljubljana, 8. 12. 2009) je kadrovska komisija pristojna predvsem za:

- ☞ pomoč nadzornemu svetu in pripravo predlogov na področju kriterijev in kandidatov za članstvo v upravi, pri čemer mora ovrednotiti ravnovesje med sposobnostmi, znanjem in izkušnjami, pripraviti opis vlog in kvalifikacij, ki so zahtevane za posamezno imenovanje,

- ☞ ocenjevanje velikosti, sestave in delovanja uprave v rednih časovnih presledkih,
- ☞ podporo pri vrednotenju dela uprave in pripravo obrazloženih razlogov za odpoklic posameznih članov uprave, kadar le ti nastopijo,
- ☞ podporo pri oblikovanju in izvajanju sistema plačil upravi.

Sestava kadrovske komisije
na dan 31. 12. 2012

Borut Jamnik – predsednik
dr. Borut Bratina
mag. Dragica Čepin

Sestava kadrovske komisije
na dan 31. 12. 2013

/

/

/

Spremembe v sestavi kadrovske komisije

Nadzorni svet je na svoji 4. redni seji dne 17. 12. 2013 sprejel sklep, da kadrovska komisija z dnem 17. 12. 2013 preneha.

3. Benchmarking komisija.

Nadzorni svet je na svoji 4. redni seji dne 17. 12. 2013 z dne 18. 12. 2013 imenoval benchmarking komisijo, ki jo sestavljajo: Goran Brankovič – predsednik, mag. Dragica Čepin – članica in dr. Peter Groznik – član.

Osnovna naloga benchmarking komisije je določiti, s katerimi družbami bo svoje poslovanje primerjala Pivovarna Laško, d. d. Komisija se primarno ukvarja z metodološkimi vprašanji in postavljanjem osnovnih meril primerjave. Komisija opredeljuje metode in kazalnike časovnih okvirov aktivnosti z namenom izboljšav na področju strategij in strateških načrtov.

Sestava benchmarking komisije
na dan 31. 12. 2012

/

/

/

Sestava benchmarking komisije
na dan 31. 12. 2013

Goran Brankovič – predsednik
mag. Dragica Čepin – članica
dr. Peter Groznik – član

Spremembe v sestavi benchmarking komisije

V sestavi benchmarking komisije v letu 2013 ni bilo sprememb. Na 8. redni seji dne 31. 3. 2014 je dr. Peter Groznik z dnem 31. 3. 2014 odstopil z mesta člana benchmark komisije. Za novega člana benchmark komisije je bil s strani nadzornega sveta z dnem 1. 4. 2014 imenovan Keith Miles.

4. Komisija za pregled gradiv

Nadzorni svet družbe je na svoji 2. redni seji dne 7. 11. 2013 ustanovil Komisijo za pregled gradiv. Komisija je bila ustanovljena zaradi povečane skrbnosti pri delovanju nadzornega sveta, ob obstoju konflikta interesov pri dveh članih nadzornega sveta. Naloga komisije je bila, da pregleda gradivo za posamezno sejo nadzornega sveta in ugotovi, katero gradivo lahko, ob obstoju konflikta interesov, prejmeta člana nadzornega sveta. Komisija

za pregled gradiv se je v času svojega obstoja od 7. 11. 2013 do 12. 12. 2013 korespondenčno sestala dvakrat. Komisijo so sestavljali: Jože Bajuk (predsednik) ter dr. Peter Groznik (član), Bojan Cizej (član) in mag. Dragica Čepin (članica).

Spremembe v sestavi komisije za pregled gradiv

S prenehanjem konflikta interesov pri članu nadzornega sveta Goranu Brankoviču in glede na nepreklicni odstop člana nadzornega sveta Enza Smrekarja s položaja člana nadzornega sveta družbe z dne 12. 12. 2013 je prenehal razlog, zaradi katerega je nadzorni svet ustanovil komisijo za pregled gradiv, zato je komisija z dne 12. 12. 2013 prenehala obstajati.

Spremembe v nadzornih svetih odvisnih družb

Radenska, d. d., Radenci

Na 21. skupščini družbe Radenska, d. d., Radenci sta bili za člana nadzornega sveta – predstavnika kapitala imenovani mag. Dragica Čepin in mag. Brigita Oplotnik Rajh, obe zaposleni v Pivovarni Laško, d. d., za mandatno dobo štirih let, s pričetkom mandata z dne 14. 10. 2013.

Svet delavcev Radenske, d. d., Radenci je na svoji seji dne 7. 11. 2013 na podlagi Poslovnika sveta delavcev in po izvedenem postopku volitev za člana nadzornega sveta – predstavnika zaposlenih, imenoval Franka Lipičarja in Dominika Omarja za mandatno dobo štirih let, s pričetkom mandata z dne 9. 11. 2013.

Pivovarna Union, d. d., Ljubljana

Dr. Peter Groznik je z dne 6. 9. 2013 odstopil z mesta predsednika nadzornega sveta Pivovarne Union, d. d. Dr. Groznik je še naprej član nadzornega sveta Pivovarne Union, d. d. Dne 18. 11. 2013 je bil za predsednika nadzornega sveta Pivovarne Union, d. d., izvoljen dr. Vladimir Malenković.

Delo, d. d., Ljubljana

Nadzorni svet družbe je do dne 5. 10. 2013 deloval v sestavi: Robert Šega (predsednik do 30. 6. 2013, namestnik predsednika od 1. 7. 2013 do 5. 10. 2013), Marjeta Zevnik (članica do 30. 6. 2013, predsednica od 1. 7. 2013 do 5. 10. 2013), mag. Dragica Čepin (članica), Jure Flerin (član), Brane Piano (član).

Od dne 6. 10. 2013 nadzorni svet deluje v sestavi: Marjeta Zevnik (predsednica od 8. 11. 2013 dalje), mag. Dragica Čepin (namestnica predsednika od 8. 11. 2013 dalje), mag. Brigita Oplotnik Rajh (članica), Branimir Piano (član) in Jure Flerin (član).

Laško Grupa, d. o. o., Zagreb

Od 1. 10. 2013 dalje ima družba Laško Grupa, d. o. o., Zagreb, tričlanski nadzorni svet, ki ga sestavljajo: mag. Dragica Čepin (predsednica), Tatjana Fintić (namestnica predsednice) in Matjaž Zupin (član). Člani nadzornega sveta imajo štiriletni mandat.

Laško Grupa, d. o. o., Sarajevo

Od 11. 1. 2013 dalje ima družba Laško Grupa, d. o. o., Sarajevo, tričlanski nadzorni svet, ki ga sestavljajo: Matjaž Zupin (predsednik), Pavel Teršek (namestnik predsednika) in mag. Dragica Čepin (članica). Člani nadzornega sveta imajo štiriletni mandat.

2.1.3 UPRAVA

Uprava vodi posle družbe samostojno in na lastno odgovornost ter zastopa in predstavlja družbo nasproti tretjim osebam neomejeno, sprejema strategijo razvoja družbe, zagotavlja ustrezno ravnanje s tveganji in obvladovanje tveganj, ravna v dobro družbe s skrbnostjo vestnega in poštenega gospodarstvenika ter varuje poslovne skrivnosti družbe.

Uprava družbe šteje pet članov, in sicer: mag. Dušan Zorko – predsednik uprave, Marjeta Zevnik – članica uprave, odgovorna za pravno, kadrovsko in splošno področje, Mirjam Hočevar – članica uprave, odgovorna za finance, Gorazd Lukman – član uprave, odgovoren za prodajo oz. komercialo ter Matej Oset – član uprave, odgovoren za proizvodno-tehnično področje.

Predsednika uprave in člane uprave imenuje in odpokliče nadzorni svet, pri čemer se člani uprave imenujejo na predlog predsednika uprave. Mandat predsednika in članov uprave traja 5 let. Družbo zastopata in predstavljata skupaj predsednik uprave in eden od članov uprave. Uprava lahko podeli prokuro.

Uprava Pivovarne Laško, d. d.

Sestava uprave na dan 31. 12. 2012

mag. Dušan Zorko – predsednik
Marjeta Zevnik
Mirjam Hočevar
Gorazd Lukman
Matej Oset

Sestava uprave na dan 31. 12. 2013

mag. Dušan Zorko – predsednik
Marjeta Zevnik
Mirjam Hočevar
Gorazd Lukman
Matej Oset

Predsednik uprave – mag. Dušan Zorko

Izobrazba: magister ekonomskih znanosti, VEKŠ Maribor.

Delovna področja:

- ☞ organiziranje, koordiniranje in vodenje uprave Pivovarne Laško, d. d., in usklajevanje delovanja Skupine Laško,
- ☞ izvajanje nalog strateškega pomena,
- ☞ skrb za stike z javnostjo.

Članica uprave, odgovorna za pravno, kadrovsko in splošno področje – Marjeta Zevnik

Izobrazba: univerzitetna diplomirana pravnica, Pravna fakulteta Univerze v Ljubljani.

Delovna področja:

- ✎ izvajanje nalog strateškega pomena in koordiniranje poslovanja na področjih: pravne službe, kadrovske in splošne službe, službe varnosti in zdravja pri delu,
- ✎ usklajevanje pravnega, kadrovskega in splošnega področja Skupine Laško.

Članica uprave, odgovorna za področje financ – Mirjam Hočevnar

Izobrazba: univerzitetna diplomirana inženirka matematike, Fakulteta za matematiko in fiziko Univerze v Ljubljani.

Delovna področja:

- ✎ izvajanje nalog strateškega pomena in koordiniranje poslovanja na področjih: finančne službe, računovodske službe, službe kontrolinga in službe informatike,
- ✎ usklajevanje področja financ, kontrolinga, računovodstva in informatike Skupine Laško.

Član uprave, odgovoren za področje prodaje oz. komerciale – Gorazd Lukman

Izobrazba: komercialist, Višja poslovno komercialna šola Celje.

Delovna področja:

- ✎ izvajanje nalog strateškega pomena in koordiniranje poslovanja na področjih: službe detajlistične in grosistične prodaje na slovenskem trgu in službe izvoza, službe marketinga in razvoja, službe prodajne logistike in servisa točilnih naprav ter službe pospeševanja prodaje,
- ✎ usklajevanje področja prodaje, marketinga in razvoja Skupine Laško.

Član uprave, odgovoren za proizvodno-tehnično področje in nabavo – Matej Oset

Izobrazba: MBA na IEDC Bled, univerzitetni diplomirani inženir živilske tehnologije, Biotehniška fakulteta v Ljubljani.

Delovna področja:

- ✎ izvajanje nalog strateškega pomena in koordiniranje poslovanja na področjih: proizvodno-tehničnega sektorja ter nabavne službe,
- ✎ usklajevanje proizvodno-tehničnega in nabavnega področja Skupine Laško.

Spremembe v sestavah uprav in upravnih odborov odvisnih družb

Delo, d. d., Ljubljana

Nadzorni svet družbe Delo, d. d., je na seji dne 1. 7. 2013 za predsednico uprave družbe Delo, d. d., imenoval Irmo Gubanec, dotedanjo članico uprave družbe Delo, d. d., odgovorno za področje financ, za mandatno dobo 5 let. Z nastopom mandata nove predsednice uprave je prenehal mandat dotedanji predsednici uprave Marjeti Zevnik, ki je kot članica nadzornega sveta družbe Delo, d. d., septembra 2012 začasno prevzela vodenje družbe Delo, d. d., na podlagi 2. odst. 273. člena ZGD-1.

Nadzorni svet družbe Delo, d. d., je na seji dne 28. 8. 2013 za članico uprave družbe Delo, d. d., odgovorno za splošno, kadrovsko in pravno področje imenoval Nado Jakopec, za mandatno dobo od 1. 9. 2013 do 30. 6. 2018.

Izberi, d. o. o., Ljubljana

Od dne 4. 3. 2013 dalje je direktor družbe Izberi, d. o. o., Ljubljana Alojz Slavko Bogataj.

Laško Grupa, d. o. o., Sarajevo

Od 1. 4. 2013 dalje je direktor družbe Laško Grupa, d. o. o., Sarajevo Haris Hadžić.

Birra Peja, Sh. a., Peć, Kosovo

Od dne 26. 8. 2013 dalje sta predsednik upravnega odbora družbe Birra Peja, Sh. a., Peć Kosovo Ernest Jusufi in član upravnega odbora družbe Virtyt Ibrahimaga. Dosedanjima predsedniku upravnega odbora Ekremu Lluki in članu upravnega odbora Fatmirju Gashiju je z dne 26. 8. 2013 funkcija v upravnem odboru družbe prenehala.

2.1.4 UPRAVLJANJE V SKUPINI LAŠKO

Skupino Laško sestavljajo obvladujoča družba Pivovarna Laško, d. d., pet odvisnih družb v Sloveniji in tri odvisne družbe v tujini. Vse odvisne družbe so v večinski lasti obvladujoče družbe (podrobneje v poglavju 1.6 Predstavitev Skupine Laško.)

Člani vodenja in upravljanja odvisnih družb na dan 31. 12. 2013:

RADENSKA, d. d., Radenci

Uprava Milan Hojnik

Nadzorni svet **Predstavniki kapitala:**
mag. Dragica Čepin –
predsednica
mag. Brigita Oplotnik Rajh
Pavel Teršek

Predstavniki zaposlenih:
Franko Lipičar –
namestnik predsednice
Dominik Omar

RADENSKA MIRAL Radenci, d. o. o.

(odvisna družba Radenske, d. d., Radenci)

Uprava Milan Hojnik

Nadzorni svet Nima nadzornega sveta.

PIVOVARNA UNION, d. d., Ljubljana

Uprava mag. Dušan Zorko –
predsednik
Gorazd Lukman
Mirjam Hočevar
Marjeta Zevnik
Matej Oset

Nadzorni svet **Predstavniki kapitala:**
dr. Vladimir Malenković –
predsednik
dr. Peter Groznik
Bojan Cizej

Predstavniki zaposlenih:
Terezija Peterka –
namestnica predsednika
Primož Mlekuš

BIRRA PEJA, Sh. a., Peć, Kosovo

(odvisna družba Pivovarne Union, d. d., Ljubljana)

Izvršni direktor Sebastjan Gergeta

Upravni odbor Ernest Jusufi –
predsednik
mag. Dušan Zorko
Mirjam Hočevar
Gorazd Lukman
Virtyt Ibrahimaga

BIRRA PEJA, Sh. p. k., Tirana, Albanija

(odvisna družba Birre Peje, Sh. a. Peć, Kosovo)

Uprava Korab Lluka (v odstopu)

Nadzorni svet Nima nadzornega sveta.

JADRANSKA PIVOVARA - Split, d. d.

Uprava Zlatko Bebić

Nadzorni svet **Predstavniki kapitala:**
Gorazd Lukman –
predsednik
Pavel Teršek –
namestnik predsednika

Predstavniki zaposlenih:
Goran Domljanović

VITAL Mestinje, d. o. o.

Uprava Mira Močnik

Nadzorni svet Nima nadzornega sveta.

DELO, d. d., Ljubljana

Uprava Irma Gubanec –
predsednica
Nada Jakopec

Nadzorni svet **Predstavniki kapitala:**
Marjeta Zevnik –
predsednica
mag. Dragica Čepin –
namestnica predsednice
mag. Brigita Oplotnik Rajh

Predstavniki zaposlenih:
Branimir Piano
Jure Flerin

IZBERI, d. o. o., Ljubljana

(odvisna družba Dela, d. d., Ljubljana)

Uprava Alojz Slavko Bogataj

Nadzorni svet Nima nadzornega sveta.

LAŠKO GRUPA, d. o. o., Sarajevo

Uprava	Haris Hadžić
Nadzorni svet	Predstavniki kapitala: Matjaž Zupin – predsednik Pavel Teršek – namestnik predsednika mag. Dragica Čepin

FIRMA DEL, d. o. o., Laško

Uprava	mag. Dušan Zorko
Nadzorni svet	Nima nadzornega sveta.

LAŠKO GRUPA, d. o. o., Zagreb

Uprava	Boris Matijaščić
Nadzorni svet	mag. Dragica Čepin – predsednica Tatjana Fintić – namestnica predsednice Matjaž Zupin

2.2 Izjava o upravljanju družbe oziroma spoštovanju kodeksa

UPRAVA IN NADZORNI SVET DRUŽBE PIVOVARNA LAŠKO, D. D., IZJAVLJATA, DA DRUŽBA SPOŠTUJE DOLOČBE KODEKSA UPRAVLJANJA JAVNIH DELNIŠKIH DRUŽB.

2.2.1 SKLADNOST UPRAVLJANJA DRUŽBE Z DOLOČBAMI KODEKSA UPRAVLJANJA JAVNIH DELNIŠKIH DRUŽB

Uprava in nadzorni svet družbe Pivovarna Laško, d. d., izjavljata, da družba spoštuje določbe Kodeksa upravljanja javnih delniških družb z dne 8. 12. 2009, ki se je začel uporabljati s 1. 1. 2010 (v nadaljevanju: Kodeks), z nekaterimi odstopanji, ki ne posegajo v dobro prakso upravljanja in ki so pojasnjena v tej izjavi. Izjava je sestavni del letnega poročila za leto 2013 in je dostopna tudi na spletnih straneh družbe www.pivo-lasko.si.

Izjava se nanaša na obdobje poslovnega leta 2013, t. j. od 1. 1. 2013 do 31. 12. 2013. Od zaključka obračunskega obdobja do datuma te izjave ni prišlo do sprememb na področju upravljanja družbe.

Kodeks je objavljen na spletni strani Ljubljanske borze, d. d., www.ljse.si.

Uprava in nadzorni svet družbe v nadaljevanju podajata pojasnila k odstopanjem od posameznih določb Kodeksa:

- ❧ določba 1; družba deluje v skladu z osnovnim ciljem, to je maksimiranjem vrednosti družbe, in drugimi cilji, kot sta dolgoročno ustvarjanje vrednosti za delničarje in upoštevanje socialnih in okoljskih vidikov poslovanja z namenom zagotavljanja trajnostnega razvoja družbe, čeprav družba tega nima zapisanega v Statutu;
- ❧ določba 2; upravljanje družbe je usmerjeno v izpolnjevanje ciljev strategije rasti Skupine Laško do leta 2014 in v vzpostavitev novega poslovnega modela Skupine Laško; izhodišča strategije rasti in novega poslovnega modela je potrdil nadzorni svet družbe na svoji seji dne 23. 4. 2010; predstavitev strategije in novega poslovnega modela Skupine Laško je bila objavljena na spletni strani Ljubljanske borze – SEOnet-u dne 14. 5. 2010; posebnega dokumenta Politika upravljanja družbe uprava skupaj z nadzornim svetom ni sprejela;
- ❧ določba 8; (drugi odstavek) in 17.2; člani nadzornega sveta niso podpisali posebne izjave, s katero bi se opredelili do izpolnjevanja kriterijev neodvisnosti, navedenih v točki C.3 priloge C Kodeksa; glede na družbi znana dejstva so pri članih nadzornega sveta izpolnjeni vsi kriteriji neodvisnosti iz točke C.3 priloge C Kodeksa;
- ❧ določba 8.7; poslovnik nadzornega sveta nima določb o komuniciranju z javnostjo glede odločitev, sprejetih na seji; za komuniciranje z javnostjo je na podlagi sklepa nadzornega sveta pooblaščen predsednik nadzornega sveta; pomembnejši sklepi nadzornega sveta se objavijo na spletni strani Ljubljanske borze – SEOnet in na spletni strani družbe;
- ❧ določba 11; nadzorni svet nima imenovanega sekretarja nadzornega sveta; naloge sekretarja nadzornega sveta opravljajo delavci Sektorja za korporativne zadeve;

- ✎ določba 20; družba nima opredeljene strategije komuniciranja družbe kot sestavnega dela Politike upravljanja; za komuniciranje družbe oz. transparentnost poslovanja družbe skrbijo njene strokovne službe;
- ✎ določba 21.3; družba ne objavlja sporočil v tujem jeziku.

2.2.2 GLAVNE ZNAČILNOSTI SISTEMOV NOTRANJIH KONTROL IN UPRAVLJANJA TVEGANJ V POVEZAVI S POSTOPKOM RAČUNOVODSKEGA POROČANJA

Družba Pivovarna Laško, d. d., upravlja s tveganji in izvaja postopke notranjih kontrol na vseh ravneh. Namen notranjih kontrol je zagotavljanje točnosti, zanesljivosti, transparentnosti in preglednosti vseh procesov ter obvladovanje tveganj, ki so povezana z računovodskim poročanjem. Obenem sistem notranjih kontrol vzpostavlja mehanizme, ki preprečuje neracionalno rabo premoženja in stroškovno učinkovitost.

Sistem notranjih kontrol vključuje postopke, ki zagotavljajo, da:

- ✎ so poslovni dogodki evidentirani na osnovi verodostojnih knjigovodskih listin, na osnovi katerih so poslovni dogodki evidentirani točno in pošteno ter dajejo jamstvo, da družba pošteno razpolaga s svojim premoženjem,
- ✎ so poslovni dogodki evidentirani in računovodski izkazi izdelani v skladu z veljavno zakonodajo,
- ✎ se prepreči oziroma pravočasno zazna morebitna nepooblaščen pridobitev, uporaba in razpolaganje s premoženjem družbe, ki bi imela pomemben vpliv na računovodske izkaze.

Notranjo kontrolo v družbi sta v poslovnem letu 2013 izvajala Sektor za finance, računovodstvo, kontroling in informatiko, ki je v družbi odgovoren za vodenje poslovnih knjig ter izdelavo računovodskih izkazov v skladu z veljavnimi računovodskimi, davčnimi in drugimi predpisi ter Služba notranje revizije, ki je bila ustanovljena dne 1.10.2012. Ustreznost delovanja notranjih kontrol v okviru informacijskega sistema letno preverjajo pooblaščen zunanji izvajalci.

2.2.3 ZUNANJA REVIZIJA

Redna zunanja revizija

Skupščine Pivovarne Laško, d. d., Pivovarne Union, d. d., Ljubljana, Radenske, d. d., Radenci, in Dela, d. d., Ljubljana so zaradi konsolidacije in poenotenja v Skupini Laško za revidiranje poslovnih izkazov za leto 2013 imenovale revizijsko družbo Ernst & Young d. o. o., Dunajska cesta 111, Ljubljana, ki v okviru revizije računovodskih izkazov o svojih ugotovitvah poroča upravi, nadzornemu svetu in revizijski komisiji nadzornega sveta.

2.2.4 PODATKI PO 3., 4., 6., 8. in 9. TOČKI 6. ODSTAVKA 70. ČLENA ZGD-1

Pomembno neposredno in posredno imetništvo vrednostnih papirjev družbe

Podatki o pomembnem neposrednem imetništvu vrednostnih papirjev družbe so prikazani v poglavju 2.5.2 LASTNIŠKA SESTAVA KAPITALA Letnega poročila 2013.

Imetniki vrednostnih papirjev, ki zagotavljajo posebne kontrolne pravice

Statut družbe ne vsebuje določb, ki bi imetnikom vrednostnih papirjev zagotavljale posebne kontrolne pravice.

Omejitve glasovalnih pravic

Statut družbe ne vsebuje omejitev glasovalnih pravic na določen delež ali določeno število glasov. Statut družbe določa, da morajo delničarji, ki se nameravajo udeležiti zasedanja skupščine, prijaviti svojo udeležbo najkasneje konec četrtega dne pred zasedanjem skupščine, sicer se ne morejo udeležiti skupščine in s tem tudi ne izvrševati glasovalne pravice.

Pravila družbe o imenovanju ter zamenjavi članov organov vodenja ali nadzora, in spremembah statuta

Skladno s Statutom družbe ima uprava družbe največ pet članov, od katerih se en član imenuje za predsednika uprave. Predsednika uprave in člane uprave imenuje in odpokliče nadzorni svet, pri čemer se člani uprave imenujejo na predlog predsednika uprave. Nadzorni svet lahko predčasno odpokliče predsednika uprave ali posameznega člana uprave v skladu z zakonom.

Skladno s Statutom družbe šteje nadzorni svet šest članov, od katerih so štirje člani predstavniki kapitala, dva člana pa predstavnika delavcev. Člane nadzornega sveta – predstavnike kapitala imenuje skupščina delničarjev z večino oddanih glasov delničarjev, člana nadzornega sveta – predstavnika delavcev družbe pa izvoli svet delavcev družbe. Za predčasen odpoklic članov nadzornega sveta je potrebna 3/4 večina oddanih glasov.

O spremembah statuta odloča skupščina s 3/4 večino oddanih glasov.

Pooblastila članov posloводства, zlasti pooblastila za izdajo ali nakup lastnih delnic

Člani posloводства v letu 2013 niso imeli pooblastil za izdajo ali nakup lastnih delnic družbe.

2.2.5 PODATKI O DELOVANJU SKUPŠČINE

Podatki o delovanju skupščine, ključnih pristojnostih ter opis pravic delničarjev in načinu njihovega izjavljanja so vključeni v poglavju 2.1 UPRAVLJANJE DRUŽBE Letnega poročila 2013.

2.2.6 PODATKI O UPRAVI IN NADZORNEM SVETU

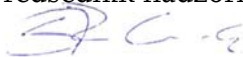
Podatki o sestavi in delovanju organov vodenja in nadzora ter njihovih komisij so vključeni v poglavju 2.1 UPRAVLJANJE DRUŽBE Letnega poročila 2013.

Laško, 30. april 2014

mag. Dušan Zorko
predsednik uprave

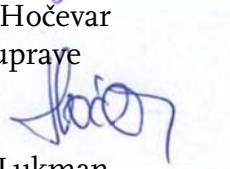
dr. Peter Groznik
predsednik nadzornega sveta

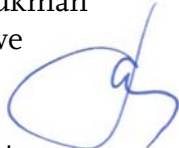
Marjeta Zevnik
članica uprave

Mirjam Hočevar
članica uprave

Gorazd Lukman
član uprave

Matej Oset
član uprave

2.3 Poročilo uprave Pivovarne Laško, d. d., o odvisnosti po 545. čl. ZGD-1

S TEM POROČILOM PIVOVARNA LAŠKO, D. D., NAVAJA UKREPE ZA POVRNITEV ŠKODE IZ ŠKODLJIVIH PRAVNIH POSLOV, KI JIH JE SKLENILA BIVŠA UPRAVA DRUŽBE.

2.3.1 PRIKRAJŠANJA

Bivša uprava družbe Pivovarne Laško, d. d., je v poslovnih letih 2008 in 2009 sklenila pravne posle kot tedaj odvisna družba v okviru večstopenjskega dejanskega koncerna, ki so se kasneje izkazali za škodljive. Posojila družbama Center Naložbe, d. d., in Infond Holding, d. d., skupaj z obrestmi niso bila poplačana. Nakup delnic družbe Thermana, d. d. – Zdravilišče Laško od družbe Infond Holding, d. d., je bil izveden po nakupni ceni, ki je bila višja od ocenjene takratne tržne vrednosti delnic družbe Thermana, d. d. Koncernsko krovna družba v večstopenjskem dejanskem koncernu Atka – Prima, d. o. o., prikrajšanj družbi Pivovarna Laško, d. d., ni nadomestila ne v istem poslovnem letu ne kasneje.

Uprava družbe Pivovarna Laško, d. d., je kot skrben gospodar ukrenila vse potrebne postopke, ki jih je dolžna ukreniti:

- ☞ Dne 29. 3. 2010 je prijavila terjatev v višini 1.892.319,26 EUR z zakonskimi zamudnimi obrestmi v stečajni postopek zoper Infond Holding, finančna družba, d. d. – v stečaju in podala zahtevo za oblikovanje upniškega odbora. Stečajni postopek je v teku. V letu 2013 je dne 24. 9. Pivovarna Laško, d. d., iz stečajne mase prejela delno plačilo v višini 89.382,56 EUR.
- ☞ Dne 10. 11. 2010 je prijavila terjatev v višini 6.487.493,35 EUR z zakonskimi zamudnimi obrestmi v stečajni postopek zoper Center Naložbe, d. d. – v stečaju in jo dopolnila še z ločitveno pravico ter podala zahtevo za oblikovanje upniškega odbora. Stečajni postopek je v teku. V letu 2013 je dne 30. 12. Pivovarna Laško, d. d., iz stečajne mase prejela delno plačilo v višini 410.236,03 EUR.
- ☞ Dne 12. 1. 2011 je vložila odškodninsko tožbo zoper toženi stranki: družbo Atka – Prima, d. o. o., in Boška Šrota kot njenega solastnika in takratnega zakonitega zastopnika oz. direktorja Pivovarne Laško, d. d., za plačilo 13,3 mio. EUR s pripadki (na dan 22. 1. 2014 po obračunu obresti zaradi delnega plačila iz stečajne mase družbe Infond Holding, d. d., – v stečaju znaša znesek iz tožbe 16,4 mio. EUR). Postopek je v teku. V postopku so bile zaslišane priče in nato je bila postavljena izvedenka ekonomske stroke. Za delno plačilo iz stečajne mase družbe Infond Holding, d. d. – v stečaju je bila tožba delno umaknjena za znesek 89.382,56 EUR. Prav tako je bila za delno plačilo iz stečajne mase družbe Center Naložbe, d. d. – v stečaju tožba delno umaknjena za znesek 410.236,03 EUR. Zadeva je v fazi pred nadaljevanjem glavne obravnave na sodišču prve stopnje.
- ☞ Dne 3. 7. 2012 je bil vložen predlog za izdajo začasne odredbe zoper družbo Atka – Prima, d. o. o., in Boška Šrota zaradi prepovedi razpolaganja in obremenitve vrednostnih papirjev, prepovedi odtujitev in obremenitve nepremičnin in drugo, ki se nanaša na predhodno alineo. Postopek je bil v letu 2013 pravnomočno

zaključen, saj je Višje sodišče v Celju ugodilo ugovoru toženih strank o izdaji začasne odredbe prvostopnega sodišča, razveljavilo sklep prvostopnega sodišča in predlog tožeče stranke za izdajo začasne odredbe zavrnilo.

- ☞ Dne 3. 7. 2012 je bila vložena tožba na izpodbijanje dolžnikovih pravnih dejanj in predlog za izdajo začasne odredbe (skupaj z družbami Pivovarna Union, d. d., Radenska, d. d., Delo, d. d., in Fructal, d. d.) zaradi prepovedi odtujitve in obremenitve nepremičnin ter prepovedi razpolaganja in obremenitve vrednostnih papirjev zoper Anico Šrot Aužner. Vzrok za vložitev tožbe je bil prenos vrednostnih papirjev in nepremičnin s strani družbe Atka-Prima, d. o. o., in Boška Šrota na Anico Šrot Aužner. Posledica tega je oškodovanje upnikov. V pravnem postopku glede tožbe sodišče še ni razpisalo naroka za glavno obravnavo. Postopek o izdaji začasne odredbe je bil v letu 2013 pravnomočno zaključen, saj je drugostopno sodišče zavrnilo pritožbo tožene stranke in potrdilo sklep prvostopnega sodišča o izdaji začasne odredbe.

Obstaja možnost, da bo Pivovarna Laško, d. d., iz naslova oškodovanja v prihodnosti vložila dodatne odškodninske tožbe, saj celoten obseg škode, ki jo je utrpela, še ni znan. Po trenutno znanih dejstvih obstajata dve potencialni oškodovanji:

- ☞ Zastava 345.304 delnic Radenske, d. d., z oznako RARG, katerih imetnik je Pivovarna Laško, d. d., za zavarovanje posojila družbi Center Naložbe, d. d., v vrednosti 6.250.000 EUR, ki ga je le ta najel pri NKBM, d. d., dne 12. 3. 2009. Pivovarna Laško, d. d., v tem poslu nastopa kot zastavitelj na osnovi pogodbe o zastavi nematerializiranih vrednostnih papirjih z dne 5. 6. 2009. Knjigovodska vrednost zastavljenih delnic RARG na dan 31. 12. 2012 znaša 3.637.650 EUR. Dne 22. 11. 2011 je Pivovarna Laško, d. d., prejela sodbo Okrožnega sodišča v Mariboru, s katero je sodišče dopustilo poplačilo terjatve iz vrednosti zastavljenih delnic in dovolilo izvršbo na zastavljenih delnicah za poplačilo terjatve v znesku 7.349.552,25 EUR z zakonskimi zamudnimi obrestmi. Dne 11. 1. 2012 je Pivovarna Laško, d. d., prejela sklep o izvršbi Okrajnega sodišča v Mariboru, s katerim je sodišče dovolilo predlagano izvršbo z vpisom sklepa o izvršbi v register KDD pri zastavljenih 345.304 delnicah RARG, prodajo teh delnic in poplačilo upnika oz. NKBM iz zneska, dobljenega s prodajo. Ko bodo delnice v izvršilnem postopku prodane in se bo NKBM poplačala iz dobljenega zneska, bo za Pivovarno Laško, d. d., nastopilo prikrajšanje oz. oškodovanje. Višine škode, ki bo nastala Pivovarni Laško, d.d. zaradi navedenega škodljivega posla, v tem trenutku še ni mogoče oceniti (dejanska škoda bo znana na dan prodaje delnic v izvršilnem postopku NKBM zoper Pivovarno Laško, d.d.), zato bo oškodovana pravna oseba Pivovarna Laško, d.d. premoženjskopравни zahtevek za povrnitev škode vložila naknadno.
- ☞ Patronatska izjava z dne 31. 12. 2008 oz. dne 10. 1. 2009; Pivovarna Laško, d. d., je dne 23. 11. 2009 prejela dopis Perutnine Ptuj, d. d., v katerem navaja, da je na osnovi kreditnih pogodb z družbama Infond Holding, d. d., in Center Naložbe, d. d., in patronatske izjave z dne 31. 12. 2008, ki jo je podpisal bivši direktor Boško Šrot, v imenu Pivovarne Laško, d. d., plačevala obveznosti. Ker sta družbi prenehali vračati posojila, je Perutnina Ptuj, d. d., na osnovi patronatske izjave zahtevala plačilo od Pivovarne Laško, d. d., v višini približno 11 mio. EUR. Pivovarna Laško, d. d., zahtevka ni pripoznala, saj z obstojem patronatske izjave z

dne 31. 12. 2008 ni bila seznanjena in ji tudi niso znane okoliščine ter poslovna razmerja med pravnimi osebami. Perutnina Ptuj, d. d., je zaradi uveljavitve prej navedenega zahtevka vložila tožbo, ki jo je Pivovarna Laško, d. d., prejela dne 15. 2. 2011, s katero od tožene stranke Pivovarne Laško, d. d., zahteva plačilo 10.116.488,71 EUR s pripadki. Tožeča stranka v tožbi navaja, da ji je nastala škoda, ker tožena stranka ni v celoti izpolnila obveznosti iz patronatske izjave z dne 10. 1. 2009. Pivovarna Laško, d. d., je na tožbo odgovorila, da v celoti nasprotuje tožbenemu zahtevku, saj meni, da zahtevek tožeče stranke ni utemeljen. Sodišče je s sklepom z dne 22. 11. 2011 dopustilo stransko intervencijo bivšega direktorja Pivovarne Laško, d. d., Boška Šrota, na strani tožene stranke Pivovarna Laško, d. d. Prvostopenjsko sodišče o tožbenem zahtevku še ni odločilo. Če bo Perutnina Ptuj, d. d., s tožbo uspela, bo nastopilo prikrajšanje oziroma oškodovanje za Pivovarno Laško, d. d.

2.3.2 IZRAVNALNA ZAHTEVKA

Pivovarna Laško, d. d., je dne 6. 1. 2014 prejela dva izravnalna zahtevka po I. odst. 542. člena ZGD-1, ki sta ju vložila Pivovarna Union, d. d., z dne 31. 12. 2013 in Radenska, d. d., z dne 30. 12. 2013. Družbi sta izdelali vmesni bilanci o višini izgube za obdobje trajanja pogodbenega koncerna, in sicer Pivovarna Union, d. d., od dne 11. 4. 2012 do 26. 4. 2012 in Radenska, d. d., od dne 6. 2. 2012 do dne 26. 4. 2012. Pivovarna Laško, d. d., je z obema družbama sklenila Pogodbi o obvladovanju in organiziranju pogodbenega koncerna dne 27. 11. 2011, ki sta bili potrjeni na skupščinah družb. Pivovarna Laško, d. d., je z učinkom z dne 26. 4. 2012 obe pogodbi skladno s I. odst. 539. člena odpovedala, saj je bil to temeljni pogoj, ki ga je ena od bank upnic postavila vsem trem družbam za reprogram njihovih finančnih obveznosti. Oba izravnalna zahtevka je Pivovarna Laško, d. d., z dopisoma z dne 13. 2. 2014 zavrnila iz razloga, ker nista bila podprta z ustreznimi prilogami, iz katerih bi bilo razvidno, kako je bila čista izguba izračunana ter potrjena s strani revizorjev.

V poročilih o odvisnosti družb Pivovarna Union, d. d., in Radenska, d. d., je zapisano, da zaradi nejasnosti okoli popravkov računovodskih izkazov za pretekla obdobja družbi revizorjevih poročil v zvezi z zabeleženima izgubama za časa trajanja pogodbenega koncerna še nista pridobili in posledično novih izravnalnih zahtevkov obvladujoči družbi Pivovarna Laško d.d. še nista izstavili. To bosta storili, ko bosta ob odpravljenih nejasnostih omenjeni revizorjevi poročili pridobili in izravnalni zahtevek nedvoumno izračunali.

2.3.3 POSLI Z DRUŽBAMI V SKUPINI

V letu 2013 je imela Pivovarna Laško, d. d., z družbami v Skupini Laško več poslovnih dogodkov. Vrednost nakupov in prodaj ter stanje terjatev in obveznosti so zajeti v računovodskem delu tega poročila, v poglavju 4.4.9 ODNOSI S POVEZANIMI OSEBAMI. Zneski odražajo dejansko stanje in poslovne dogodke, ki so se zgodili v poslovnem letu 2013. Z drugimi pravnimi ali fizičnimi osebami (ki jih omenja MRS 24) Pivovarna Laško, d. d., v letu 2013 ni imela nikakršnih poslovnih dogodkov, oziroma z njimi ni poslovala.

Laško, 31. marec 2014

mag. Dušan Zorko
predsednik uprave

Marjeta Zevnik
članica uprave

Mirjam Hočevar
članica uprave

Gorazd Lukman
član uprave

Matej Oset
član uprave

2.4 Dopolnitev poročila uprave Pivovarne Laško, d. d., o odvisnosti po 545. Čl. ZGD-1

S TO DOPOLNITVIJO POROČILA PIVOVARNA LAŠKO, D. D., DOPOLNJUJE POJASNILA O IZRAVNALNIH ZAHTEVKIH DRUŽB PIVOVARNE UNION, D. D., IN RADENSKE, D. D., KI SE NANAŠATA NA DOLOČEN ČAS TRAJANJA POGODBENEGA KONCERNA V LETU 2012.

Izravnalna zahtevka – dopolnitev glede na poročilo o odvisnosti z dne 31. 3. 2014

Družba Pivovarna Laško, d. d., je dne 23. 4. 2012 prejela dopisa »Izravnalni zahtevek po 1. odst. 542. člena Zakona o gospodarskih družbah«, oba datirana z dne 22. 4. 2014, s strani družb Pivovarna Union, d. d., in Radenska, d. d., s katerima sta jo navedeni družbi obvestili o nerevidiranih višinah njunih izravnalnih zahtevkov za pokritje čistih izgub obeh družb za čas trajanja pogodbenega koncerna z obvladujočo družbo Pivovarna Laško, d. d. Nerevidirana višina zahtevka družbe Pivovarna Union, d. d., za obdobje od 11. 4. do 26. 4. 2012 znaša 0 (nič) EUR, nerevidirana višina zahtevka družbe Radenska, d. d., za obdobje od 6. 2. do 26. 4. 2012 pa znaša 1.044.183,99 EUR. Dopisoma sta bila priložena tudi prikaza njunih izračunov.

Dne 23. 4. 2014 je družba Pivovarna Laško, d. d., poslala družbama Pivovarna Union, d. d., in Radenska, d. d., odgovora na njuna prejeta dopisa, v katerih ju obvešča, da se je seznanila z njunima izravnalnima zahtevkoma in ju hkrati pozvala k dopolnitvama s potrditvama njunih višin s strani revizorjev.

V računovodskih izkazih družbe Pivovarna Laško, d. d., za obdobje, končano dne 31. 12. 2013, je iz gornjega naslova izkazana rezervacija v višini 1.044.183,99 EUR.

Laško, 23. april 2014

mag. Dušan Zorko
predsednik uprave

Marjeta Zevnik
članica uprave

Mirjam Hočevar
članica uprave

Gorazd Lukman
član uprave

Matej Oset
član uprave

2.5 Delničarji

PIVOVARNA LAŠKO, DELNIŠKA DRUŽBA, V LASTI PREKO 7.000 DOMAČIH IN TUJIH DELNIČARJEV, STOPA PO POTI RAZVOJA S TEMELJNO POSLOVNO USMERITVIJO: PONUDITI UPORABNIKOM NAJKAKOVOSTNEJŠE PIVO OB ODLIČNI OSKRBI TRŽIŠČA.

Pivovarna Laško je od leta 1995 dalje organizirana kot delniška družba. Ob koncu poslovnega leta 2013 je štela 7.047 delničarjev, kar je za 162 delničarjev manj in predstavlja 2,2 % manj delničarjev kot konec leta 2012.

Število delničarjev

	2011	2012	2013
Delničarji na dan 31.12.	7.492	7.209	7.047
Verižni indeks	/	96,2	97,8

2.5.1 DELNICA PILR NA BORZI

V letu 2013 z delnicami Pivovarne Laško, d. d., (PILR) na Ljubljanski borzi vrednostih papirjev ni bilo večjega prometa. Tako kot v zadnjih letih tudi leto 2013 za vlagatelje v delnice PILR ni bilo zanimivo, saj je bila povprečna vrednost delnice koncem leta 2013 nižja kot v začetku istega leta. Takšna gibanja vrednosti delnic so tudi posledica zaostrenih gospodarskih razmer.

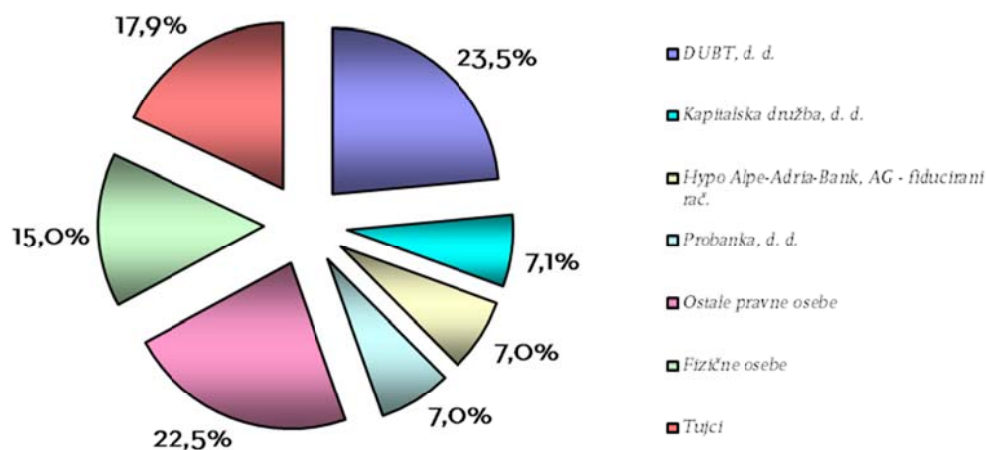
2.5.2 LASTNIŠKA SESTAVA KAPITALA

Osnovni kapital družbe na dan 31. 12. 2013 znaša 36.503.305 EUR in je razdeljen na 8.747.652 kosovnih delnic brez nominalne vrednosti, od katerih so vse v celoti plačane. Vse delnice so navadne, imenske in so izdane v nematerializirani obliki, z oznakama PILR in PILH.

Lastniška sestava kapitala Pivovarne Laško, d. d.

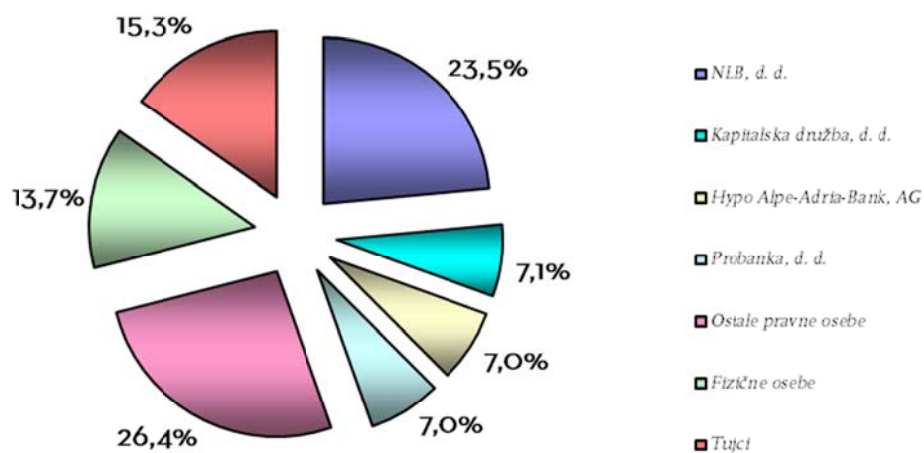
Lastniška sestava kapitala

Pivovarne Laško, d. d., na dan 31. 12. 2013

Lastniška sestava kapitala

Pivovarne Laško, d. d., na dan 31. 12. 2012

(v %)	2011	2012	2013
Pravne osebe	71,3	71,0	67,1
Fizične osebe	13,6	13,7	15,0
Tujci	15,1	15,3	17,9
Skupaj	100,0	100,0	100,0

Največji delničarji Pivovarne Laško, d. d.

(31. 12. 2013)	št. delnic	v %	mesto
DUTB, d. d.	2.056.738	23,512	1.
Kapitalska družba, d. d.	617.488	7,059	2.
Hypo Alpe-Adria-Bank, AG - fiducirani rač.	615.515	7,036	3.
Probanka, d. d.	614.911	7,029	4.
GB, d. d. Kranj	542.448	6,201	5.
Skagen Kon-tiki Verdipapirfond	499.286	5,708	6.
NFD1, mešani fleksibilni podsklad - jug	439.557	5,025	7.
Abanka, d. d.	285.463	3,263	8.
Banka Celje, d. d.	252.500	2,886	9.
Banka Koper, d. d.	230.471	2,635	10.
Skupaj - 10 največjih delničarjev	6.154.377	70,355	
Ostali mali delničarji	2.593.275	29,645	
Skupaj - vsi delničarji	8.747.652	100,000	

(31. 12. 2012)	št. delnic	v %	mesto
NLB, d. d.	2.056.738	23,512	1.
Kapitalska družba, d. d.	617.488	7,059	2.
Hypo Alpe-Adria-Bank, AG	615.515	7,036	3.
Probanka, d. d.	614.911	7,029	4.
GB, d. d. Kranj	542.448	6,201	5.
Skagen Kon-tiki Verdipapirfond	499.286	5,708	6.
NFD1, delniški podsklad	439.557	5,025	7.
Abanka, d. d.	285.463	3,263	8.
Banka Celje, d. d.	252.500	2,886	9.
Banka Koper, d. d.	230.471	2,635	10.
Skupaj - 10 največjih delničarjev	6.154.377	70,355	
Ostali mali delničarji	2.593.275	29,645	
Skupaj - vsi delničarji	8.747.652	100,000	

NLB, d. d., je dne 20. 12. 2013 na Družbo za upravljanje terjatev bank, d. d., Ljubljana (DUTB) prenesla vseh svojih 2.056.738 delnic PILR oz. 23,512 % delež.

Deset največjih delničarjev je imelo na dan 31. 12. 2013 skupaj 6.154.377 delnic ali 70,4 % celotnega osnovnega kapitala, kar je enako kot na zadnji dan leta 2012.

Lastniška sestava kapitala odvisnih družb

Največji delničarji Radenske, d. d., Radenci (po izpisku KDD)

(31. 12. 2013)	št. delnic	v %	mesto
Pivovarna Laško, d. d.	4.153.644	82,058	1.
*DBS, d. d.	600.000	11,853	2.
Slovenijales, d. d.	22.062	0,436	3.
Radenska, d. d., Radenci	19.236	0,380	4.
Slatnar Sonja	2.063	0,041	5.
4 F, d. o. o.	1.820	0,036	6.
Žnidar Robert	1.527	0,030	7.
Vrankar Anton	1.500	0,030	8.
Potočnik Marko	1.451	0,029	9.
Camlek Marija	1.164	0,023	10.
Skupaj - 10 največjih delničarjev	4.804.467	94,915	
Ostali mali delničarji	257.389	5,085	
Skupaj - vsi delničarji	5.061.856	100,000	

* V KDD – Centralna klirinška depotna družba, d. d., je vpisano tudi lastništvo družbe DBS, d. d., nad delnicami Radenske v deležu 11,853 %. Po vsebini gre za reodkupno pravico, pri čemer po pogodbi pripadajo glasovalne pravice iz naslova lastništva začasemu prodajalcu, to je Pivovarni Laško, d. d., ki ima na dan 31. 12. 2013 skupaj 93,911 % glasovalnih pravic. Več v poglavju 5.4.6 RAZKRITJA K POSAMEZNIM POSTAVKAM RAČUNOVODSKIH IZKAZOV, v pojasnilu Finančna naložba v odvisno družbo Radenska, d. d., Radenci.

(31. 12. 2012)	št. delnic	v %	mesto
Pivovarna Laško, d. d.	4.153.644	82,058	1.
*DBS, d. d.	600.000	11,853	2.
Slovenijales, d. d.	22.062	0,436	3.
Radenska, d. d., Radenci	19.236	0,380	4.
Slatnar Sonja	2.063	0,041	5.
Vrankar Anton	1.500	0,030	6.
Potočnik Marko	1.451	0,029	7.
4 F, d. o. o.	1.260	0,025	8.
Camlek Marija	1.164	0,023	9.
Molj Bojan	1.162	0,023	10.
Skupaj - 10 največjih delničarjev	4.803.542	94,897	
Ostali mali delničarji	258.314	5,103	
Skupaj - vsi delničarji	5.061.856	100,000	

Lastniški delež obvladujoče družbe Pivovarne Laško, d. d., v Radenski, d. d., Radenci na dan 31. 12. 2013 znaša 82,058 % in je enak kot konec leta 2012.

Največji delničarji Pivovarne Union, d. d., Ljubljana

(31. 12. 2013)	št. delnic	v %	mesto
Pivovarna Laško, d. d.	441.765	97,928	1.
May Alexander	3.652	0,810	2.
Skandij, d. o. o	384	0,085	3.
Potočnik Marko	118	0,026	4.
Pintar Nina	100	0,022	5.
Molj Bojan	94	0,021	6.
Srakar Drago	86	0,019	7.
Pivovarna Union, d. d.	69	0,015	8.
MIF Invest, d. d.	60	0,013	9.
Slatnar Sonja	50	0,011	10.
Skupaj - 10 največjih delničarjev	446.378	98,950	
Ostali mali delničarji	4.736	1,050	
Skupaj - vsi delničarji	451.114	100,000	

(31. 12. 2012)	št. delnic	v %	mesto
Pivovarna Laško, d. d.	441.740	97,922	1.
May Alexander	3.652	0,810	2.
Skandij, d. o. o	384	0,085	3.
Potočnik Marko	118	0,026	4.
Pintar Nina	100	0,022	5.
Molj Bojan	94	0,021	6.
Srakar Drago	86	0,019	7.
Pivovarna Union, d. d.	69	0,015	8.
MIF Invest, d. d.	60	0,013	9.
Slatnar Sonja	50	0,011	10.
Skupaj - 10 največjih delničarjev	446.353	98,945	
Ostali mali delničarji	4.761	1,055	
Skupaj - vsi delničarji	451.114	100,000	

Lastniški delež obvladujoče družbe Pivovarne Laško, d. d., v Pivovarni Union, d. d., Ljubljana se je iz 97,922 % konec leta 2012 povečal na 97,928 % na dan 31. 12. 2013.

Lastniški deleži v Jadranski pivovari - Split, d. d.

(31. 12. 2013)	št. delnic	v %	mesto
Pivovarna Laško, d. d.	5.396.932	99,460	1.
Ostali mali delničarji	29.285	0,540	2.
Skupaj - vsi delničarji	5.426.217	100,000	

Lastniški delež obvladujoče družbe Pivovarne Laško, d. d., in ostalih malih delničarjev v Jadranski pivovari - Split, d. d., je na dan 31. 12. 2013 enak kot na zadnji dan leta 2012.

Poslovni deleži v družbi Vital Mestinje, d. o. o.

(31. 12. 2013)	v %	mesto
Pivovarna Laško, d. d.	96,920	1.
Ostali družbeniki	3,080	2.
Skupaj - vsi družbeniki	100,000	

Poslovni delež obvladujoče družbe Pivovarne Laško, d. d., in ostalih družbenikov v družbi Vital Mestinje, d. o. o., na dan 31. 12. 2013 ostaja v primerjavi z lanskim letom nespremenjen.

Lastniški deleži v družbi Delo, d. d., Ljubljana

(31. 12. 2013)	št. delnic	v %	mesto
Pivovarna Laško, d. d.	539.536	80,834	1.
Radenska, d. d., Radenci	127.928	19,166	2.
Skupaj - vsi delničarji	667.464	100,000	

Lastniški delež obvladujoče družbe Pivovarne Laško, d. d., in ostalih delničarjev v družbi Delo, d. d., na dan 31. 12. 2013 ostaja v primerjavi z lanskim letom nespremenjen.

Stanje delnic ter delež članov uprave Pivovarne Laško, d. d.,
v osnovnem kapitalu družbe na dan 31. 12. 2013

(delničar)	Članstvo	Št. delnic	Udeležba v %
mag. Dušan Zorko	Predsednik uprave	3.019	0,0345
Marjeta Zevnik	Uprava	2.247	0,0257
Mirjam Hočevar	Uprava	2.244	0,0257
Gorazd Lukman	Uprava	1.696	0,0194
Matej Oset	Uprava	2.275	0,0260
Skupaj		11.481	0,1313

Stanje delnic ter delež članov nadzornega sveta Pivovarne Laško, d. d.,
v osnovnem kapitalu družbe na dan 31. 12. 2013

(delničar)	Članstvo	Št. delnic	Udeležba v %
Bojan Cizej	Nadzorni svet	3.180	0,0364
mag. Dragica Čepin	Nadzorni svet	3.413	0,0390
Skupaj		6.593	0,0754

Ostali člani nadzornega sveta na zadnji dan leta 2013 niso bili imetniki delnic PILR, Pivovarne Laško, d. d.

Povečanje osnovnega kapitala

Skupščina Pivovarne Laško, d. d., je dne 20. 6. 2013 odločala o povečanju osnovnega kapitala z denarnimi vložki, vendar sklep ni bil sprejet.

Odobreni in pogojni kapital

Skupščina družbe v letu 2013 ni sklepala o pogojnem povečanju osnovnega kapitala ali o odobrenem kapitalu.

2.5.3 DELNICE

Delnice Pivovarne Laško, d. d., z oznako PILR kotirajo na organiziranem trgu vrednostnih papirjev Ljubljanske borze, d. d., Ljubljana od 1. 2. 2000 dalje kot redne delnice. Osnovni kapital družbe na dan 31. 12. 2013 znaša 36.503.305 EUR in je razdeljen na 8.747.652 kosovnih delnic brez nominalne vrednosti. Na dan 31. 12. 2013 je bilo v centralnem registru KDD (Centralna klirinško depotna družba, d. d., Ljubljana) vpisanih 8.611.481 rednih kosovnih delnic z oznako PILR in 136.171 delnic z oznako PILH.

Še iz postopka lastninskega preoblikovanja ima družba delnice z oznako PILH, te so rezervirane za denacionalizacijske upravičence. Če je izdana odločba v korist denacionalizacijskega upravičenca, se delnica spremeni iz oznake PILH v PILR in prične kotirati na organiziranem trgu vrednostnih papirjev.

Rezerve za lastne delnice

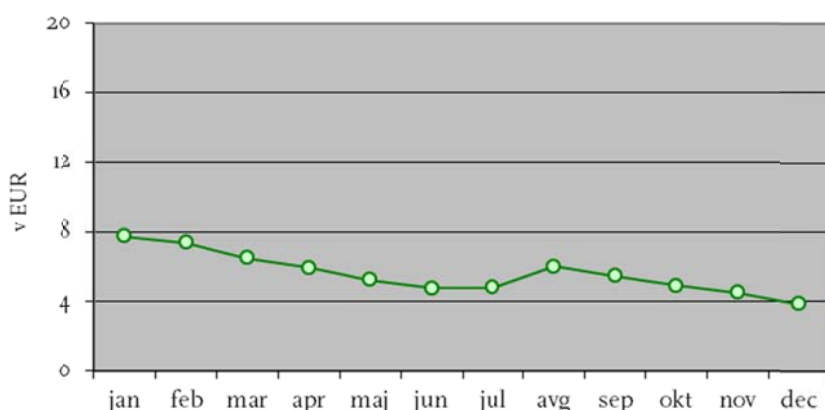
Rezerve za lastne delnice so se v letu 2013 zmanjšale zaradi prevrednotenja na nižjo borzno vrednost v skupni višini 59.275 EUR.

Na dan 31. 12. 2013 Pivovarna Laško, d. d., nima lastnih delnic, jih pa imata v lastni njeni odvisni družbi, in sicer Radenska, d. d., 17.760 lotov ter Pivovarna Union, d. d., 2.131 lotov. Lastne delnice so bile na dan 31. 12. 2013 preračunane na borzno ceno, ki je znašala 4,01 EUR. Pivovarna Laško, d. d., kot obvladujoča družba ima za celotno vrednost delnic, ki so v lasti družb v Skupini Laško, oblikovane rezerve za lastne delnice.

Knjigovodska in tržna vrednost delnice

Revidirana knjigovodska vrednost delnice PILR na dan 31. 12. 2013 po MSRP znaša 7,78 EUR. Tržna vrednost delnice je konec leta 2013 znašala 4,01 EUR in je za 48,5 % nižja od njene knjigovodske vrednosti. Vsaka delnica daje lastniku pravico glasovanja na letni skupščini delničarjev in do udeležbe v dobičku.

Povprečna tržna vrednost delnice PILR v letu 2013

(v EUR)	jan	feb	mar	apr	maj	jun	jul	avg	sep	okt	nov	dec
Povprečna tržna vrednost delnice	7,74	7,36	6,50	5,94	5,25	4,74	4,79	6,00	5,44	4,92	4,50	3,82

2.5.4 FINANČNI KOLEDAR ZA LETO 2014

Skupščina	Predvidoma v obdobju od junija do avgusta 2014.
Upravičenost do dividende	V primeru, da skupščina odloči o izplačilu dividende, so do nje upravičeni delničarji, ki so kot imetniki delnic vpisani v centralni register vrednostnih papirjev pri KDD na presečni datum, ki je vsakokrat določen v sklepu o uporabi bilančnega dobička.
Izplačilo dividend	Najkasneje 60 dni po sprejetem sklepu o izplačilu.

LETNO POROČILO

Družba mora objaviti letno poročilo najpozneje v štirih mesecih po koncu poslovnega leta oziroma do 30. aprila.

POLLETNO POROČILO

Družba mora objaviti polletno poročilo za prvih šest mesecev poslovnega leta, takoj ko je to mogoče, in ne pozneje kot v dveh mesecih po koncu tega obdobja oziroma do 31. avgusta.

DRUGO MEDLETNO POROČANJE

Družba bo poročala o poslovanju tudi za prve 3 oziroma prvih 9 mesecev poslovnega leta (četrtno poročanje). Družba mora objaviti četrtno poročilo najkasneje dva meseca po preteku obračunskega obdobja (31. maj oz. 30. november).

2.6 Prodaja in trženje

V SKLADU S PETLETNO POSLOVNO STRATEGIJO IN IZKORIŠČANJEM SINERGIJ SKUPNEGA NASTOPA VSEH DRUŽB SKUPINE LAŠKO USPEŠNO OHRANJAMO TRŽNE DELEŽE NA SLOVENSKEM TRGU IN DOSEGAMO AMBICIOZNO ZASTAVLJENE PRODAJNE CILJE NA TUJIH TRGIH.

2.6.1 PRODAJA SKUPINE LAŠKO

Skupina Laško (Pivovarna Laško, Pivovarna Union, Radenska, Vital in Birra Peja) je v letu 2013 prodala za 2,8 % več kot v primerljivem obdobju leta 2012 oziroma v skladu z zastavljenim planom. V vseh segmentih pijač je zaznati rast trgovskih znamk.

Leto 2013 so zaznamovali negativni makroekonomski kazalci. Povečanje brezposelnosti, dodatne davčne obremenitve in padec kupne moči se posledično odraža v večji nagnjenosti k varčevanju. Gospodarska situacija ima velik vpliv na pričakovanja kupcev in spremembe nakupnih navad. Kupci so veliko bolj previdni, cene pa imajo vedno večji vpliv na nakupno odločitev. Spremenil se je odnos kupcev do blagovnih znamk, ki postaja vedno bolj racionalen. Sprememba strukture potrošnje se kaže v rasti diskontnih trgovcev ter vse večji naklonjenosti trgovskim blagovnim znamkam.

Gospodarska situacija povzroča spremembe v maloprodaji in ustvarja popolnoma drugačno poslovno okolje. Povečuje se plačilna nedisciplina, trgovci zaradi slabe likvidnosti krčijo število artiklov in predvsem zmanjšujejo zaloge, delež proizvodov prodanih v cenovnih akcijah pa je vedno večji.

Kljub oteženemu poslovanju, pa v skladu s poslovno strategijo in izkoriščanjem sinergij skupnega nastopa vseh družb uspešno ohranjamo tržne deleže na slovenskem trgu in dosegamo ambiciozno zastavljene prodajne plane na tujih trgih.

Količinska prodaja Skupine Laško
na slovenskem trgu in tujih trgih

(v hl)	Prodaja 2013	Indeks 2013/2012	Indeks 2013/plan 2013
Pivo	2.231.923	104,9	100,8
Voda	1.075.870	98,3	96,4
Brezalkohol	587.144	103,6	103,1
Ostali alkohol	2	0,7	/
Skupaj	3.894.939	102,8	99,9

MARKETING IN RAZVOJ

Blagovna skupina PIVO

Skupina Laško

V letu 2013 smo največji poudarek namenili sponzorstvu največjega športnega dogodka v Sloveniji – Eurobasketu. Aktivacijo smo izvajali s športno glasbenimi dogodki po Sloveniji in sosednjih državah Hrvaške ter Bosne in Hercegovine z BasketPartyBus-om.

Sponzorstvo Eurobasket 2013 smo izkoristili tudi z aktivacijami na prodajnem mestu. Izvedli smo comarketinške akcije s trgovci in gostinci.

Na nivoju Skupine Laško smo aktivirali projekt »Vrni se« in s tem spodbujali potrošnike k nakupu vračljive embalaže. Komunikacija je potekala predvsem na prodajnem mestu v sodelovanju s trgovci. Projekt pomeni nadaljevanje družbene odgovornosti Skupine Laško, pri čemer poleg ugodne ponudbe za potrošnika sledimo tudi okoljskim smernicam. V juniju smo na trgu Slovenije predstavili novost – priročen in ergonomsko oblikovan zaboj za deset vračljivih steklenic. Za novi zaboj smo na regionalnem natečaju REGPACK osvojili nagrado za najboljšo embalažo v regiji in svetovno nagrado za najboljšo embalažo WORLDSTAR.

Sodelovali smo na prestižnem mednarodnem ocenjevanju kakovosti Monde Selection, kjer smo za blagovni znamki Laško Zlatorog in Union svetlo dobili zlati medalji, za Radler pa celo veliko zlato medaljo.

Pivovarna Laško

V okviru sponzorstva Eurobasketa smo pripravili redesign in nagradno igro na Zlatorog steklenici in pločevinki v Sloveniji in Hrvaškem, s katero smo okrepili pozicijo in pozitivni image blagovne znamke Laško Zlatorog med njenimi pivci.

Pripravili smo nov korporativni TV oglas s sloganom »Poln ponosa« ter izvedli billboard kampanjo z nagovorom »Ponosni na«, v katerem smo poudarjali vse prednosti blagovne znamke Laško (sponzorstva, Pivo in cvetje, kakovost) in prejeta priznanja za kakovost. Tržno komunikacijska akcija je trajala od maja do konca avgusta. V medijskem zakupu smo v akciji poleg Zlatoroga komunicirali še: Nagradno igro, Malt, Light, Radler in projekt Gremo v hribe. V mesecu juniju smo prenovili korporativno spletno stran www.lasko.eu.

V Italiji smo pripravili manjšo komunikacijsko kampanjo s sloganom »Laško, Spirito Creativo«, ki je potekala v obdobju junij – julij.

Na Hrvaškem in v Bosni in Hercegovini smo ponovili komunikacijsko kampanjo »Moj trenutak, moj užitek«. Kampanja je vključevala TV + FB aktivacijo. Termin: maj – junij 2013.

Ostali pomembnejši projekti, ki smo jih medijsko podprli, so bili: Pivo cvetje – celoten mediamix, Sarajevo Film Festival, sponzorsko aktivacijski projekti (RK Celje, NK Maribor).

Pivovarna Union

Večina marketinških aktivnosti in tudi nagradna igra, ki je trajala od aprila do oktobra 2013 je bila naravnana na Eurobasket. Poleg tega smo na televiziji oglaševali nov korporativni spot Pivovarne Union in s tem dvignili priklic blagovne znamke. Z oglasi smo pokrili tudi tisk, internet in CL.

V segmentu radlerjev smo modificirali design za Union brezalkoholni Radler citrus-bezeg in izdelek oglaševali na CL in TV s kampanjo namenjeno mlajšim potrošnikom. Ob koncu leta smo pripravili in testirali tudi predlog redesigna za ta segment radlerjev.

V Pivovarni Union smo v drugi polovici leta 2013 pričeli s pripravami na 150 letnico obstoja pivovarne in v ta namen v decembru pripravili poseben promocijski paket specialnega piva z motivom visoke obletnice kot uvod v komunikacijo za leto 2014. Pripravili smo tudi projekt izgradnje lastne pivnice v prostorih stare sladarne, ki bo zaživela jeseni 2014.

Blagovna skupina BREZALKOHOLNE PIJAČE

Pivovarna Union

V začetku leta 2013 smo lansirali novi proizvod Sola Ananas v plastenki in ga podprli z BB oglasi in promocijami ter degustacijami. V juniju smo prodajno uspešnim Sola ledenim čajem dodali nov proizvod z okusom Cole in ga podprli z minimalnim oglaševanjem in aktivnostmi na prodajnih mestih. Za celotno blagovno znamko ledenih čajev smo izvedli nagradno igro »Z dobro družbo se daleč pride«, ki je bila oglaševana na zamaških izdelkih Sola in medijsko podprta na BB, spletnih straneh, FB in avtobusih.

Za čas Eurobasketa 2013 smo pripravili nov design za Sola Ledenih čajev Breskev in Brusnica s košarkarjema Dragičem in Blažičem na etiketi, ki je bil pri potrošnikih zelo dobro sprejet. Novo šolsko leto smo začeli z akcijo »Sola ni šala«, ki je bila oglaševana na BB in TV.

Za trg Albanije smo razvili modificirano blagovno znamko Sola Ice Tea Peach s prilagojenim dizajnom in okusom za to tržišče. Proizvaja se licenčno v družbi Birra Peja.

Radenska

Za blagovno skupino Ora je bila pripravljena nova oglaševalska kampanja VSE ZA ORO, z namenom obuditve blagovne znamke Ora in novega okusa Ora Red. Celotna blagovna znamka Ora, s poudarkom na novem okusu, je bila medijsko podprta (TV oglaševanje, oglaševanje na spletu, radijsko oglaševanje). Nov okus Ore smo podprli tudi na prodajnem mestu s številnimi degustacijami in z nagrajevanjem nakupa. V letu 2013 smo izvedli kar nekaj aktivnosti na FB in tako pridobili nekoliko mlajšo ciljno skupino. Med najuspešnejšimi je bila nagradna igra z aplikacijo »Pisma Dedku Mrazu«.

Pepsi Cola – v letu 2013 smo se osredotočili na BTL aktivnosti v retailu, digitalno ter radijsko oglaševanje. Komunicirali smo nov globalni slogan Pepsi »LAJF JE MOJ« z vizuali. Oglaševali smo na radiu v 3 kampanjah, ki so se navezovala na naša sponzorstva. Skozi celo leto smo izmenjaje pri vseh večjih trgovcih pospeševali prodajo s prodajnimi aktivnostmi.

V maju je bil lansiran nov okus ACE Radenska z okusom jabolko-kivi. Izdelek smo podprli z oglaševanjem v tiskanih medijih, z izvedbo degustacij pri trgovcih in s promocijo na prireditvah.

Vital

V Vitalu smo celovito prenovili linijo Frupi Nektarjev (okusi: jabolko, pomaranča, breskev in ananas) ter jih iz 2-litrške preselili v novo linijo z 1-litrskim volumnom. Prvi rezultati prodaje prenovljene linije (linija je na policah prisotna od septembra 2013) so spodbudni, kljub velikemu padcu segmenta nektarjev na slovenskem trgu.

Pri sirupih smo ukinili dva obstoječa okusa (limona 1,5 l in jabolko 1 l) in jih zamenjali z dvema novima okusoma v litrskem pakiranju.

Komunikacijske aktivnosti so bile zaradi zelo omejenih finančnih sredstev skoncentrirane na FB aktivnosti ter na trade marketing aktivnosti na prodajnem mestu.

Blagovna skupina VODE

Skupina Laško

Za vse blagovne znamke vod in vod z okusi so potekale njim lastne marketinške aktivnosti, skladne z letnim planom in zastavljenimi cilji. Vsaka blagovna znamka je nagovarjala svoje potrošnike v svojem komunikacijskem tonu, tako v medijih kot na prodajnem mestu, odvisno od razpoložljivih sredstev.

Med večje skupne projekte kategorije vod Skupine Laško sodi vodni projekt, aktivna in opazna izpostavljenost posamezne blagovne znamke vode na prodajnem mestu, ki je potekala celo leto pri vseh večjih trgovcih. Prav tako se je izvedla skupinska promocija izdelkov in novih blagovnih znamk vod z razdeljevanjem brezplačnih vzorcev v okviru Eurobasketa, šolam in vrtcem pa smo skozi izobraževalne delavnice, ki smo jih izvedli, predstavili "Plastenkinjo zgodbo", ekološko obarvane vsebine na temo PET materiala.

Radenska

Radenska Classic in Radenska Light; med zimskimi športi in Eurobasketom smo oglaševali na TV Slovenija in v tiskanih medijih na temo vodnih virov. V septembru smo pričeli z aktivnostmi v okviru 180 letnice odkritja prvega vreca; tiskani oglasi, spletno oglaševanje, oglasni prevzem; BB na Bonacci. Izvajali smo tudi aktivnosti pospeševanja prodaje na prodajnem mestu.

Radenska Naturelle smo oglaševali na TV skupaj z Radensko Classic v tiskanih oglasih, na prireditvah in posebnih panojih pred šolami.

V letu 2013 smo razvili in izpeljali projekt nove blagovne znamke Radenska IN. Blagovno znamko smo podprli z ATL kampanjo in BTL aktivnostmi s poudarkom na promocijskih aktivnostih na prodajnem mestu.

Lansirali smo novi okus OAZA črni ribez beli čaj in ga oglaševali v tiskanih medijih, FB, spletni portal ter podprli z aktivnostmi na prodajnem mestu.

Pivovarna Union

Pripravili smo novo strategijo in redizajn blagovne znamke ZA ter razvili nov izdelek Za Jazzy, ki smo ga tudi komunikacijsko podprli. V glavni sezoni smo izvajali promocijske in prodajne aktivnosti v trgovini in horeci.

Za blagovno znamko Zala je bila izvedena mini oglasna kampanja v času Eurobasketa, vzporedne promocijske aktivnosti v središčih mest, FB aktivacija, nagradne igre ter prisotnost in aktivacija na večjih prireditvah.

Pivovarna Laško

Novembra 2013 je bila na trg lansirana izvirna voda Oda v prenovljeni celostni grafični podobi in novi embalaži, kar je rezultat enoletnega dela projektne ekipe. Z uvedbo novih plastenk BZ Oda smo prešli na t. i. lažji shorty HDPE pokrovček ter zmanjšali teži obeh vrst plastenk za več kot 25 %. S tem bistveno pripomoremo k nižjemu ogljičnemu odtisu (manj surovin in energentov) ter količini komunalnih odpadkov – kot trajnostno zavezano podjetje tako tudi na tem področju zmanjšujemo vplive na okolje.

Lansiranje prenovljene blagovne znamke z repozicioniranjem v mainstream segment je bilo podprto z manjšo ATL in BTL komunikacijsko kampanjo: medijski zakup TV, tisk, outdoor, spletni mediji ter z aktivnostmi na prodajnih mestih in promocijami na prireditvah.

2.6.2 PRODAJA SKUPINE LAŠKO NA SLOVENSKEM TRGU

Skupina Laško

V letu 2013 smo na slovenskem trgu, kljub velikemu padcu potrošnje, uspeli zadržati prodajo na nivoju lanskega leta oziroma presegli letni plan. V letu 2013 je po podatkih Panela trgovin – Nielsen padec vrednostne prodaje v kategoriji piva na slovenskem trgu 5,2 odstotnih točk s primerljivim obdobjem lani. Vrednostna prodaja se je pri blagovnih znamkah piva zmanjšala za 7,9 odstotnih točk, medtem ko so imele trgovske znamke piva v trgovini (brez diskonterjev) rast prodaje za 14,1 o. t. Znotraj kategorije piva je največji padec pri mešanica piva (Radlerji), in sicer za 19,8 o. t. Padec trga se kaže tudi v skupini vod, ledenih čajev in sadnih pijač. Kljub padcu potrošnje v Sloveniji, smo ohranili in dodatno utrdili tržne pozicije blagovnih znamk Skupine Laško.

Spremembe se kažejo v močni konkurenci med trgovci, vedno bolj opazen je trend povečanih vlaganj v promocije in višjih cenovnih popustov tudi pri uveljavljenih blagovnih znamkah. Zaradi vedno večje cenovne občutljivosti kupcev je bil velik izziv za kupca ustvariti višjo dodano vrednost ob istočasno nizkih cenah trgovskih znamk in ostalih konkurentov.

Pri svojem delu nenehno stremimo k izboljšavam, saj delujemo v okolju, kjer je pomembno biti odzivnejši in drugačen od ostalih. Trgu se prilagajamo z atraktivnimi prodajno-marketinškimi aktivnostmi, hitro odzivnostjo in učinkovitostjo prodajne ekipe na terenu ter uvajanjem novih konceptov in izdelkov v vseh kategorijah. Aktivno komuniciramo z vsemi trgovskimi verigami in ostalimi kupci v vsakodnevnem poslovanju. S ključnimi kupci sodelujemo pri pripravi najučinkovitejših aktivnosti za potrošnike, programih zvestobe, izvajamo aktivnosti z dodanimi vrednostmi za končne kupce, uvajamo inovativne promocijske materiale, opremo itd. Osredotočeni smo na iskanje najboljših rešitev za posamezni kanal s ciljem ponuditi potrošnikom pravi izbor izdelkov in atraktivno nakupovalno izkušnjo.

V letu 2013 smo veliko pozornost namenili uvajanju novih standardov izdelkov Skupine Laško na domačem trgu ter koncepta PIA – prisotnosti, vidnosti in aktivacije izdelkov na prodajnem mestu, ki so bili narejeni na osnovi strateške usmeritve blagovnih znamk, vrednostne in količinske prodaje, pozicije na trgu, tržnih deležev ter ostalih raziskav.

Jasni in pregledni standardi ureditve izdelkov Skupine so temelj za kakovostno implementacijo na prodajnih mestih.

Količinska prodaja Skupine Laško na slovenskem trgu

(v hl)	Prodaja 2013	Indeks 2013/2012	Indeks 2013/plan 2013
Pivo	1.304.794	101,9	102,8
Voda	857.134	98,2	98,8
Brezalkohol	386.983	93,5	97,8
Ostali alkohol	2	1,4	/
Skupaj	2.548.913	99,3	100,6

Pivovarna Laško, d. d.

Prodaja Pivovarne Laško na domačem trgu je 3,4 % večja od prodaje v letu 2012 ter za 7,5 % večja od planirane. Rast beležimo na segmentu piva in tudi na segmentu vod.

Pivovarna Union, d. d., Ljubljana

Prodaja Pivovarne Union na domačem trgu je manjša za 4,4 % od prodaje v letu 2012 ter za 1,5 % manjša od planirane. Padec prodaje v segmentu piv beležimo predvsem na področju pivskih mešanic, kjer smo kljub občutnemu padcu segmenta uspeli povečati naš tržni delež. Velik padec segmenta beležimo tudi na področju vod z okusi.

Radenska, d. d., Radenci

Prodaja Radenske na domačem trgu je za 1,7 % večja od prodaje v letu 2012 ter za 0,5 % manjša od planirane. Najpomembnejši segment prodaje so mineralne vode, pri katerih beležimo rast glede na lansko leto. Veliko rast beležimo tudi v segmentu izvirskih vod, medtem ko padamo v segmentu vod z okusi in brezalkoholnih pijač.

Vital Mestinje, d. o. o.

Prodaja Vitala na domačem trgu je 5 % manjša od prodaje v letu 2012 in za 5,5 % manjša od planirane. Manjša količinska prodaja je posledica prenehanja polnjenja nekaterih trgovskih blagovnih znamk zaradi premajhne dodane vrednosti. Optimizacija prodajnega asortimana in prenova linije Frupi sirupov še vedno kaže pozitiven trend.

2.6.3 PRODAJA SKUPINE LAŠKO NA TRGIH IZVEN SLOVENIJE

Prodaja Skupine Laško po državah – tuji trgi

Skupina Laško

Skupina Laško je v letu 2013 nadaljevala z intenzivnim nastopom na tujih trgih in ob koncu leta zabeležila odlične rezultate. V letu 2013 smo prodali 1,346 mio. hl pijač, kar znaša 10 % več kot v letu 2012. Kljub težkim gospodarskim razmeram, ki so zaznamovale tudi države, v katere izvažamo, je bilo leto 2013 zelo uspešno. Z intenzivnejšim delom in z nadaljevanjem strategije skupnega nastopa na trgih izven

Slovenije smo dosegli rast prodaje v segmentu piva in tudi v segmentu brezalkoholnih pijač.

Tudi v letu 2013 smo v komerciali delovali na nivoju Skupine Laško, tako da vodje trgov iz posameznih članic pokrivajo posamezne trge za vse članice Skupine, kar je doprineslo k racionalizaciji organizacije. V sodelovanju z marketing službo Skupine je organizirano pospeševanje prodaje in lansiranje novih izdelkov na tujih trgih. Na trgu Hrvaške, Skupina Laško nastopa preko svojega podjetja Laško Grupa, d. o. o., v Zagrebu, katere osnovna dejavnost je pospeševanje prodaje ter intenzivno vključevanje v komercialne dejavnosti z uvozniki in kupci na področju Hrvaške. V Bosni in Hercegovini ima Skupina svoje podjetje Laško Grupa, d. o. o., v Sarajevu, za koordinacijo z uvozniki in principalami. Od leta 2012 naprej je tudi Birra Peja vključena v Skupino Laško.

Izvozna strategija Skupine je prodajati izdelke preko uvoznikov, s katerimi imamo vzpostavljene dolgoročne poslovne odnose. Razvijamo tudi partnersko sodelovanje s ključnimi kupci na posameznem trgu ter s tem zagotavljamo večjo prepoznavnost naših blagovnih znamk. Pomemben del prodaje na tujih trgih nam predstavljajo tudi trgovske oz. privatne blagovne znamke.

Pivovarna Laško, d. d.

Prodaja Pivovarne Laško, d. d., v letu 2013 na tujih trgih je znašala 384,3 tisoč hl vseh pijač in je za 16 % večja od prodaje v lanskem letu. Najpomembnejša je prodaja piva, ki smo ga na večini tujih trgov prodali več kot v letu 2012. Kljub zaostrenim razmeram v celotni regiji, padcu kupne moči in padcu potrošnje piva, smo uspeli preseči zastavljene cilje.

ITALIJA

Skupina Laško

Italija je za Skupino Laško največji tuji trg, pri čemer je Skupina Laško na trgu Italije v letu 2013 prodala 373,4 tisoč hl pijač, kar znaša 14,7 % več kot v lanskem letu. Na trgu Italije je Skupina Laško prodala največ piva. Prodali smo tudi večje količine vode in nekaj brezalkoholnih pijač.

Doseganje povečanja prodaje piva glede na leto 2012 je rezultat intenzivnega dela z uvozniki. Večinski delež je prispevalo povečanje prisotnosti v trgovskih in diskontnih verigah, marketinškega vložka v oglaševanje, promocijo in pospeševanje prodaje blagovnih znamk. Pri delu smo veliko pozornosti posvetili povečanju prepoznavnosti blagovnih znamk piva Skupine Laško. Povečanje prodaje trgovskih blagovnih znamk pa je tudi posledica izboljšanja proizvodnih postopkov ter fleksibilnejšega pristopa pri ponudbi izdelkov. Doseženi rezultati so posledica povečanja aktivnosti, stalne prisotnosti na trgu in aktivnega sodelovanja z uvozniki in poddistributerji.

Pivovarna Laško, d. d.

Pivovarna Laško je na trgu Italije v letu 2013 prodala 120,1 tisoč hl piva. V letu 2013 smo uspeli povišati prodajo lastnih blagovnih znamk, kar je posledica bolj intenzivnega nastopa na italijanskem tržišču v trgovskem segmentu in povečanju marketinških aktivnosti v smislu večje prepoznavnosti blagovne znamke na tem trgu. Za dansko

pivovarno Royal Unibrew opravljamo v Pivovarni Laško storitev proizvodnje in polnitve piva Ceres Top Pilsner, ki je namenjeno samo prodaji na italijanskem trgu.

HRVAŠKA

Skupina Laško

Skupina Laško je na trg Hrvaške v letu 2013 izvozila za 15,4 % več pijač kot v letu 2012 ter 7,4 % več od planiranega. Trg piva sicer pada za skoraj 5 %, raste pa prodaja nepovratne embalaže, predvsem v PET, ki s segmentu trgovine predstavlja cca 35 % prodaje piva. V letu 2013 smo do 1. 7. pri uvozu vode plačevali visoke carine, kar se je tudi poznalo pri vrednostni prodaji Radenske. Tudi letos se pozna izredna agresivnost domačih polnilcev vod, kar se odraža v številnih akcijah ter ogromnih vložkih v aktivnosti tržnega komuniciranja. Tudi na trgu brezalkoholnih pijač je še vedno prisotna zelo močna konkurenca. Za pospeševanje prodaje naših proizvodov so bile pripravljene ustrezne podporne aktivnosti pri največjih kupcih (akcije, objave v katalogih, letakih, paletne izpostavitve) v okviru marketinških sredstev.

Poleg prodaje izdelkov Skupine smo v Pivovarni Union, d. d., v letu 2013 napolnili tudi veliko večje količine piva Bavaria, kot uslužnostno polnitev za trg Hrvaške, kar je predvsem posledica začetka polnitve sodov v letu 2013.

Pivovarna Laško, d. d.

Pivovarna Laško je na trg Hrvaške v letu 2013 dosegla povečanje prodaje za 32 % glede na leto 2012 in preseгла zastavljeni plan. Tudi za trg Hrvaške je značilna rast prodaje trgovskih blagovnih znamk, kjer pa smo prav tako dosegli rast prodaje predvsem po zaslugi sodelovanja s trgovsko verigo Konzum. Pri lastni blagovni znamki je prodaja na nivoju lanskega leta, kar pomeni zelo dober rezultat glede na padec trga.

BOSNA IN HERCEGOVINA

Skupina Laško

Skupina Laško je na trgu Bosne in Hercegovine povečala prodajo za 41 % v primerjavi z letom 2012 in za 18 % več kot je bilo planirano. Prodaja piva se je povečala za 50 % glede na lansko leto. Povečala se je tudi prodaja brezalkoholnih pijač. Podobno kot na ostalih trgih regije raste prodaja piva v PET embalaži, čemur smo se prilagodili tudi v Skupini Laško. Ta odločitev je bila ena izmed ključnih za povečanje prodaje.

Pomemben razlog za dvig prodaje predstavlja nadaljevanje koncepta organizacije nastopa na trgu, ki smo ga začeli v letu 2011. Vsi distributerji prodajajo celoten asortiman Skupine in s tem naj bi bila prodajna pokritost in naša distribucija bistveno močnejša.

Poleg prodaje izdelkov Skupine Laško smo v Pivovarni Union, d. d., v letu 2013 polnili tudi pivo Bavaria v sodih kot uslužnostno polnitev za trg Bosne in Hercegovine.

Pivovarna Laško, d. d.

V letu 2013 je Pivovarna Laško, d. d., na trg Bosne in Hercegovine povečala prodajo piva za 21 % v primerjavi z letom 2012.

KOSOVO

Skupina Laško

Skupina Laško je na trgu Kosova v letu 2013 prodala za 3,4 % več kot v letu 2012 ter več od planiranega. Prodaja piva je ostala na nivoju leta 2012, prav tako tudi prodaja vod, v segmentu brezalkoholnih pijač pa smo presegli plane in beležimo rast v višini 18,8 %.

Birra Peja je v letu 2012 postala odvisna članica Skupine Union in s tem tudi del Skupine Laško. Birra Peja uvaža na Kosovo izdelke Pivovarne Union, d. d., ter je tudi v letu 2013 nadaljevala z licenčno proizvodnjo Sola ledenih čajev breskev za trg Kosova, Makedonije in Albanije. Birra Peja prav tako še naprej polni po licenci tudi pivo Laško Zlatorog za prodajo na trgih Kosova, Makedonije in Črne Gore. Sicer pa Birra Peja na trgu Kosova prodaja tudi svoje blagovne znamke piva in izvorske vode Akull.

Rast prodaje v letu 2013 v primerjavi z letom 2012 je predvsem na račun povečane prodaje piva Laško in brezalkoholnih pijač Sola. Prodaja mineralne vode Radenska ne dosega planiranih količin zaradi številne nove konkurence domačih polnilcev embaliranih voda, ki prodirajo na trg z zelo nizkimi cenami. Povečana prodaja brezalkoholnih pijač Sola je rezultat sistematičnega zakupa polic na vseh prodajnih mestih, direktnega marketinga ob prodajni polici in co-marketinga z najbolj popularnim čipsom Patos na Kosovu.

Pivovarna Laško, d. d.

Pivovarna Laško je na trg Kosova v letu 2013 dosegla rast izvoza za 31 % glede na leto 2012. Iz Pivovarne Laško se na trg Kosova izvaža le del asortimana piva, ki se prvenstveno namenja horeca segmentu, ostali asortiman se polni po licenci v Birra Peja.

OSTALI TRGI

Skupina Laško

Skupina Laško je na ostalih trgih v letu 2013 prodala za 3,6 % več kot lani. Ostali trgi predstavljajo 15,6 % celotne prodaje na tuje trge. Aktivno smo pospeševali prodajo na trgih Avstrije, Srbije, Madžarske, Makedonije in Črne Gore. Ostali trgi, kamor je Skupina Laško prodajala svoje izdelke, so tudi Malta, Kitajska, ZDA, Kanada, Češka, Švedska, Slovaška, Albanija, Grčija, Nemčija, Švica, Francija, Velika Britanija, Čile, Latvija, Avstralija, Romunija, Poljska, Nizozemska, Emirati in Libija.

Poleg prodaje izdelkov Skupine Laško smo v Pivovarni Union, d. d., v letu 2013 polnili tudi pivo Bavaria v sodih kot uslužnostno polnitev za trga Srbije in Črne gore.

Pivovarna Laško, d. d.

Pivovarna Laško je na ostalih trgih v letu 2013 povečala prodajo za 14 % glede na leto 2012. Pivovarna Laško je svoje proizvode prodajala še na trgih Avstrije, Madžarske, Črne Gore, Makedonije, ZDA, Kanade itd ...

2.7 Nabava

DOBRI IN KOREKтни ODNOSI MED DRUŽBAMI V SKUPINI LAŠKO, SKUPEN IN ENOTEN NASTOP TER STALNA KOMUNIKACIJA Z DOBAVITELJI JE POT, KI JO NEGUJEMO IN JO BOMO NADALJEVALI TUDI V LETU 2014.

Tudi v letu 2013 smo nadaljevali s koordiniranim delovanjem nabavnih služb Skupine Laško. S takim delovanjem smo v preteklih letih dosegli velike sinergijske učinke. Dobri in korektni odnosi med članicami, skupen in enoten nastop ter stalna komunikacija z dobavitelji je pot, ki jo negujemo in jo bomo nadaljevali. Za še večje učinke nabavne funkcije pa mora biti cilj centralizirana nabavna služba za vse članice Skupine Laško z enoobraznim nastopom do dobaviteljev.

V letu 2013 smo bili priče dobri ponudbi vseh vrst materialov. Nasploh je bila ponudba v letu 2013 boljša kot v preteklih letih, kar je verjetno odraz manjše potrošnje v tem delu Evrope.

Ponudba vseh osnovnih surovin v letu 2013 je bila dobra, ponovno so se pojavili viški posameznih surovin. Kot zanimivost ugotavljamo, da so se cene večine surovin v letu 2013 dvignile na izredno visok nivo (slad, koruza). Posebna situacija je na področju hmelja. Ker v obeh pivovarnah uporabljamo pretežno slovenski hmelj, smo odvisni od stanja v slovenskem hmeljarstvu, ki je v zadnjih letih vse preveč temeljilo na raznih špekulacijah in nespoštovanju pogodb. Tradicija v hmeljarstvu je sklepanje dolgoročnih pogodb, to pa temelji na dejstvu, da je proizvodnja hmelja dolgoleten proces vlaganja v kultivarje. Slovenija proizvaja več ali manj le aromatične sorte hmelja, ki dajejo pivu specifičen okus. V letu 2013 so se zmanjšale zaloge več let starega hmelja. Proizvodnja hmelja je bila nižja od normalne letine, cene pa so se dvignile za 10 %.

Letina kmetijskih proizvodov je bila slabša od lanske, količine pridelanega pivovarskega ječmena ustrezne kakovosti za proizvodnjo slada so bile na nekaterih področjih v Evropi podpovprečne. Največji problem so bile visoke vsebnosti beljakovin, ki negativno vplivajo na stabilnost piva. Zaradi vsega tega se je slad v letu 2013 zelo podražil. Situacija pri koruzi, ki je borzni artikel, se je nadaljevala tudi v prvi polovici leta 2013, v drugi polovici pa je pričela cena padati, tako da so bile cene konec leta 2013 25 % nižje kot leto nazaj. Pri koruznem zdrobu smo še vedno 100 % vezani na srbski trg, kjer so cene še naprej okoli 20 % nižje od cen v EU. V zadnjem kvartalu leta 2013 smo pričeli z nabavo pivovarskega ječmena, ki naj bi v prihodnje v veliki meri nadomestil koruzni zdrob.

Napovedi za leto 2014 so ugodnejše, saj se na globalnem trgu predvidevajo nižje cene surovin, seveda pa je kmetijstvo v veliki odvisnosti od vremena.

Zelo pomembna surovina v Skupini Laško je sladkor, ki ga že drugo leto dokaj uspešno nabavljamo preko nabavnega konzorcija, ki ga vodi Mercator. Zagotovljene imamo potrebne količine, zahtevano kakovost, pravočasnost nabav ter primerno ceno. S takšnim načinom nabave bomo nadaljevali tudi v letu 2014. Cena sladkorja se je v zadnjem kvartalu leta 2013 zelo znižala, kar pomeni velik prihranek za našo skupino. Še ugodnejše pogoje pa imamo že zagotovljene za leto 2014.

Pri embalažnem materialu smo v letu 2013 imeli stabilne, pogodbeno dogovorjene cene. Večja nihanja smo beležili le pri materialih, ki so vezani na petrokemično industrijo, ceno nafte in nihanje dolarja. Cene predform, folij in PVC zamaškov smo mesečno ali kvartalno usklajevali po ICES ali Plats indexu za te materiale. Konec leta 2013 so bile cene granulotov zelo ugodne.

Cene etiket, kartonov, lepil in drugih strateških materialov pa so bile pogodbeno dogovorjene in stabilne, večinoma nismo beležili dviga na letnem nivoju glede na leto 2012.

Svetovni trendi na trgu PET granulotov so bili v letu 2013 za nas vendarle nekoliko ugodnejši. Po posameznih mesecih smo beležili v začetku leta dvig in na to padec cen granulotov. Povprečna nabavna cena v letu 2013 je bila 2 % nižja od primerljive cene v letu 2012.

Pomemben premik se je v letu 2013 dogodil na trgu energentov (elektrika, plin). Ugodnejše cene v letu 2013 kažejo pomemben prihranek.

Splošna gospodarska situacija in poglobljanje krize v Sloveniji ter nadaljevanje reševanja prezahtevnosti v Skupini Laško, so ob korektnem in neprestanem komuniciranju ohranili relativno dobro zaupanje dobaviteljev. Slabšanje likvidnostne situacije z zamudami pri plačevanju obveznosti in negotovost glede prihodnosti, sta pri dobaviteljih vzbudila določen strah. Soočamo se z dejstvom, da vedno več dobaviteljev zahteva nekatere instrumente zavarovanja terjatev ter postavljajo dovoljene limite dolga. Zaradi korektnega odnosa z dobavitelji, za zdaj dosegamo normalno oskrbo. V letu 2013 nam je uspelo pri veliki večini dobaviteljev še dodatno podaljšati plačilne roke oz. zadržati dolge plačilne roke.

Nadaljujemo s skupnim koordiniranim delovanjem nabavnih služb v Skupini Laško, kar se je v prejšnjih letih pokazalo kot dobro in prinaša sinergijske učinke. Dobri in korektni odnosi med članicami, skupen in enoten nastop ter stalna komunikacija z dobavitelji je pot, ki jo bomo nadaljevali tudi v letu 2014.

V letu 2013 nam je z zmanjševanjem in optimiziranjem zalog, zamenjavo posameznih materialov z alternativami ter dolgimi plačilnimi roki uspelo obvladovati stroške. Stroške nabavljenih materialov v letu 2013 smo uspeli obdržati na lanskem nivoju.

Pri delovanju na področju ohranjanja človeku prijaznega okolja bomo veliko energije vlagali v uporabo ekološko primernih materialov, ki ohranjajo naravno okolje. To v nabavnih procesih pomeni predvsem ravnanje z različnimi vrstami embalaže, v katerih prevzemamo različne materiale ter zbiranje in recikliranje le teh. Prioriteto nam mora predstavljati uporaba lažjih vrst embalaže, uporaba vseh vrst embalaže z dodajanjem recikliranih materialov in podobno. Dvig ekološke zavesti je sestavni del našega delovanja.

2.8 Kakovost in standardi

OB IZVAJANJU NOTRANJEGA NADZORA GLEDE KAKOVOSTI IN VARNOSTI SMO OB UGOTOVLJENIH ODPSTOPANJIH IZVAJALI USTREZNE KOREKCIJSKE IN KOREKTIVNE AKTIVNOSTI, S KATERIMI SMO TVEGANJA NA NEUSTREZNOSTI ELIMINIRALI ALI JIH ZMANJŠALI NA SPREJEMLJIVO RAVEN.

V vseh družbah je izvajanje notranjega nadzora glede kakovosti in varnosti v letu 2013 potekalo skladno z zahtevami veljavne zakonodaje in internimi predpisi. Ob ugotovljenih odstopanjih smo izvajali ustrezne korekcijske in korektivne aktivnosti, s katerimi smo tveganja na neustreznosti eliminirali ali jih zmanjšali na sprejemljivo raven.

Na področju kontrole posameznih dobaviteljev so tehnologi, predstavniki kontrole kakovosti in nabave letos opravili več pregledov dobaviteljev surovin in repromateriala. Za Birra Peja kontrolo surovin in končnega proizvoda periodično preverjamo tudi v kontroli kakovosti Pivovarne Laško in Pivovarne Union.

Na osnovi pregledov kakovosti v naših distribucijskih centrih smo se začeli intenzivno ukvarjati tudi s problemi, ki med procesom niso vidni (skrite napake). To je na primer problem trganja ročk pri brezalkoholnem programu in zaradi obrabljenosti vračljivih steklenic, slabši izgled.

2.8.1 PIVOVARNA LAŠKO, d. d.

Kontrolo vhodnih surovin smo izvajali v skladu s planom kontrole slada, koruznega zdroba, hmelja in ječmena. Z dobaviteljem (Sladovny Soufflet) smo se dogovorili, da bomo v prihodnje pred pošiljko posredovali pred-vzorec, ki ga bomo glede na rezultate analiz odobrili oz. zavrnil. Takšno prakso imamo tudi z dobavitelji svetlega slada Malteurope, ki se je izkazala za ustrezno.

Obiskali smo tudi dobavitelje koruznega zdroba (maj 2013) in sicer dobavitelje Agroposlovi, Žitko in Granexport (Srbija). Občasno se še pojavijo pri dobavitelju koruznega zdroba Žitko manjša odstopanja pri vsebnosti maščob.

Pri laboratorijski kontroli repromaterialov kronskih zapork in etiket, večjih odstopanj ni bilo. Smo pa na podlagi obvestil iz polnilnice v letu 2013 izdali nekaj opozoril in reklamacij dobaviteljem repromaterialov, ki so odstopali od dogovorjenih standardov.

Medfazna kontrola in procesna kontrola

Na področju procesne kontrole nadaljujemo s konstantno kontrolo vsebnosti kisika v končnih produktih. Skupaj s sodelavci iz polnilnice smo uspeli optimizirati vnose kisika med polnjenjem na liniji za PET in na drugih linijah pri nekaterih embalažah (npr. 0,25 l), ki so bile v preteklosti iz tega vidika najbolj kritične.

Največ odstopanj v medfazni kontroli je bilo pri mikrobiološki kontroli, še vedno na liniji ST 1, prav tako pa smo letos tudi veliko časa in kontrole posvetili tudi polnjenju Malt pijač.

Velik del medfazne kontrole tako mikrobiološke kot kemijske predstavljajo tudi cisterne piva, ki jih čistimo in polnimo v Pivovarni Laško in jih transportiramo v polnilnico Dines duo, d. o. o., v Zagreb.

V letu 2013 smo uvedli tudi metodo hitrih brisov, ki jih poleg laboratorija vzorčijo tudi izmenovodnje v polnilnici. Pokazalo se je, da je metoda uspešna in učinkovita, saj je rezultat hiter in predvsem jasen za zaposlene, ki skrbijo za čistost linije. Posledično lahko trdimo, da je čistost linij bolj pod nadzorom, kar je pomembno tudi zaradi staranja polnilne opreme.

V letu 2013 smo povečali tudi mikrobiološko kontrolo pivine, piva na fermentaciji in na zorenju.

Kontrola končnih produktov

V preteklem letu smo nadaljevali s prakso zaloge Q (SAP) za tiste izdelke, ki so z vidika varnosti bolj občutljivi (npr. izvirna voda, Malt, radler pijače, PET pivo).

V letu 2013 smo izvedli 55 rednih degustacij, kjer smo poskusili 477 vzorcev piva in ostalih pijač. Degustacijska skupina šteje 14 degustatorjev. Vsi degustatorji sodelujejo tudi v shemi Flavoractiv, kjer se preverja sposobnost degustatorjev za določanje neustrezne senzorične kakovosti piva. Letos smo opravili tudi tečaj iz sensorike piva (Sensory Training : Descriptone Flavour Profiling (FlavorActive)).

Kontrola pitne vode

Kontrola pitne vode poteka po planih, ki so določeni z internimi in zakonodajnimi pravili. V letu 2013 smo ponovno pridobili certifikat za upravljanja z vodnimi viri (Codex alimentarius CAC/RCP 1-1969, Rev. 4-2003). V sklopu presoje HACCP sistema za vodovod smo dobili eno odstopanje, ki je že uspešno odpravljeno. Na vodovodnem sistemu Laško v smislu zagotavljanja zdravstvene ustrezne vode ni bilo težav. V prihodnjem obdobju bomo nadaljevali kontrolo pitne vode na vseh 12 vodovodnih sistemih po zastavljenem planu.

Reklamacije

V letu 2013 ni bilo večjih reklamacij z vidika kakovosti, predvsem pa je šlo za posamezne artikle in ne celotne šarže. Večina razlogov za reklamacije je bila v veliki meri zaradi neustreznega skladiščenja piva na trgu, kar povzroča senzorične spremembe piva.

Varnost živill, standardi vodenja

V okviru vodenja in obvladovanja HACCP sistema je bilo izvedeno predvideno število notranjih presoj ter izobraževanje za zaposlene in zunanje izvajalce. Tudi ostale aktivnosti so tekale po načrtanih smernicah.

V mesecu oktobru smo recertificirali HACCP. Ugotovljenih neskladnosti ni bilo, tudi število priporočil je bilo manjše kot leto prej. V tem mesecu je bil izveden tudi audit inšpekcije za varno hrano, ki ni imela pripomb.

Tudi presojo LVA presojevalca za Hofer smo uspešno prestali. Doseženo število točk je bilo enako kot lani (95).

Reklamacij iz vidika varnosti izdelkov v letu 2013 ni bilo.

Aktivnosti za pripravo standardov ISO 9001 in 14001 so tekle intenzivno na vseh področjih.

Ostalo

V letu 2013 smo imeli dve predavanji oz. predstavitvi, in sicer na EBC kongresu¹ (Luksemburg) in na Akademiji ob 20. letnici mikrobiološkega študija².

¹ KOČAR, Nataša, OSET, Matej, KOŠIR, Iztok Jože, RASPOR, Peter: *The effect of succesive use of lager yeast starter culture on sugar uptake dynamics from wort.*

² KOČAR, Nataša: *Kje je moč mikrobiologa v živilski branži najbolj potrebna?*

V letu 2013 smo dobili tudi pozitiven odgovor s strani Ministrstva za izobraževanje, znanost, kulturo in šport, za prijavljen projekt (Javni razpis raziskovalni vavčer) z naslovom Vpliv zaporedne kvasovke spodnjega vrenja na njeno fiziološko stanje pri proizvodnji piva (sodelovanje z Biotehniško Fakulteto v Ljubljani). Projekt je v teku od 1. 7. 2013 in bo zaključen do konca leta 2014.

2.8.2 PIVOVARNA UNION, d. d., LJUBLJANA in BIRRA PEJA, Sh. a., PEĆ, KOSOVO

Standardi ISO 9001, ISO 14001 in IFS

Presoj po standardih ISO 9001, 14001 in IFS smo v oktobru uspešno prestali, za standard IFS ponovno na višji stopnji. Na osnovi ugotovitev in priporočil zunanjih presoj smo začeli z uvajanjem ključnih kazalcev procesov, ki bodo v bodoče eno od spričeval naše uspešnosti.

Pivovarna Birra Peja ima certificirana dva standarda, in sicer ISO 9001 in HACCP, katerih veljavnost so uspešno zagovarjali tako lani kot letos. Marca lani so pred zunanjo presoj izvedli tudi notranjo presoj.

Vhodna, medfazna, končna in procesna kontrola

Veliko pozornosti smo posvetili nadzoru dobaviteljev osnovnih surovin in repromateriala. V letošnjem letu smo obiskali dobavitelje koruznega zdroba na Hrvaškem, dobavitelje pokrovčkov in etiket. S temi obiski smo dosegli tudi boljše razumevanje naših potreb glede kakovosti.

V letu 2013 smo imeli nekaj težav z dobaviteljem baze za brezalkoholni program. Šlo je za netipično aromo in z njim smo dosegli dogovor o povračilu stroškov. Na začetku leta smo pri sladu enega izmed dobaviteljev opazili problem rdečih zrn, ki lahko povzročijo problem »gushinga« (prekomerno penjenje piva). Z dogovorom z dobaviteljem smo ta problem hitro rešili.

Glede medfazne in končne kontrole se odstopanja rešujejo sproti. Lani so bili mikrobiološki rezultati preverjanja medfaznih proizvodov še na nekoliko višji ravni kot leta 2012, kemijski pa na enaki ravni. Na podlagi rezultatov analiz tehnološke vode smo v pripravi vode zamenjali module na nanofiltraciji in KRO₃. V letu 2013 smo postopoma

prešli na uporabo pivovarskega ječmena, ki je za naše blagovne znamke sedaj poleg slada glavna surovina.

V Birri Peji smo nadaljevali s proizvodnjo brezalkoholnih pijač in uvedli nov proizvod, pod našo blagovno znamko, samo za albanski trg. Pregled proizvodnje, vključno z analizo in degustacijo vzorcev je pokazal, da je bila licenčna proizvodnja naših brezalkoholnih proizvodov v Birra Peja lani uspešna.

Procesna kontrola pomeni nadzor nad kontrolnimi napravami in procesi v proizvodnji ter v področnih skladiščih. Predvsem zadnja je pomembna kot preverjanje naših proizvodov tik pred prodajo končnemu kupcu. To je na primer problem trganja ročk pri brezalkoholnem programu in zaradi obrabljenosti vračljivih steklenic, slabši izgled.

Zaradi slabše obstojnosti barve ledenega čaja brusnice nismo dovolili prodaje na kosovskem trgu. S spremembo recepture, ki so jo naredili v razvoju, je obstojnost zadovoljiva. V lanskem letu smo s soglasjem razvoja in prodaje podaljšali rok uporabe nekaterim artiklom zaradi komercialnih razlogov (tretjinski rok uporabe).

V letu 2013 smo izvedli dvakrat šolanje degustatorjev. V juniju smo imeli interno šolanje za 15 degustatorjev, v novembru pa še šolanje s strani FlavorActiva. Po novem smo vključeni tudi v ring degustacije – Internetaster, ker bomo šestkrat letno prejeli neznane vzorce in jih bodo degustatorji morali detektirati.

V preteklem letu smo imeli 167 pivskih in 53 BAP degustacij.

Pivo:

- ☞ še vedno nadaljujemo z enkrat tedensko degustacijo nefiltriranega piva,
- ☞ imeli smo preko 15 degustacij domačih pivovarn,
- ☞ preteklo leto smo veliko naredili na razvojnih reklamacijah (ječmen, stabilnost piva, NF).

Brezalkoholni program:

- ☞ 25 x smo z degustacijo določili ustreznost končnih proizvodov zaradi odstopanja od internih normativov,
- ☞ 5 x smo degustirali vzorce forsirnih testov,
- ☞ 12 x smo preizkušali vzorce s pretečenim rokom trajanja.

Reklamacije

Indeks reklamacij je pri vseh proizvodih pod lanskim, izjema so samo Zala baloni. Vzrok so bili stari baloni, ker je prodaja upadala že nekaj let in novih nismo nabavljali.

Varnost živil

V obeh podjetjih delamo po načelih HACCP-a, kar je v Sloveniji tudi zakonska zahteva. Agencija za varno hrano nas je preverjala preko kontrole naših proizvodov s tržišča in na podlagi tega ni bilo pripomb.

HACCP tim se je sestel sedemnajstkrat. Obravnaval je tveganja pri uvajanju novih proizvodov glede podaljševanja rokov uporabe glede na zahteve standarda IFS pa tudi nevarnost sabotaže.

Reklamacij izdelkov zaradi varnosti proizvoda nismo imeli.

2.8.3 RADENSKA, d. d., RADENCI

Standardi vodenja

V družbi Radenska, d. d., imamo vpeljan integriran sistem vodenja, ki združuje sistem vodenja kakovosti, ravnanja z okoljem in energijo, varnosti živil (proizvodov) ter varnosti in zdravje pri delu.

Zahteve kupcev in potrošnikov prepoznavamo in uresničujemo s procesnim pristopom v skladu z zahtevami standarda ISO 9001 : 2008.

Sistem HACCP je sestavni del sistema vodenja, s pomočjo katerega ugotavljamo, vrednotimo in nadziramo tveganja, ki so pomembna za varnost končnega proizvoda in s tem naših kupcev in potrošnikov. V letu 2013 smo uvedli spremljanje QM indeksa ter reklamacij kupcev v sistemu SAP.

Zasledujemo stalen trend zmanjševanja reklamacije proizvodov. V letu 2013 nismo imeli nobenega primera umika ali odpoklica proizvoda s trga zaradi nevarnosti za zdravje potrošnika.

Družba ima pridobljeno okoljevarstveno dovoljenje. Okoljevarstveno delovanje je usmerjeno v trajnostni razvoj podjetja podprto z zahtevami standarda ISO 14001 : 2004 in izvajanjem okoljskih ciljev ter programov postavljenih za leto 2013, kakor tudi dolgoročno.

V letu 2013 nismo beležili nobenih izrednih razmer kakor tudi ne pritožb okoliškega prebivalstva oz. druge zunanje zainteresirane javnosti.

Zahteve standarda ISO 50001 postopoma v skladu z zmožnostmi integriramo v naš sistem vodenja.

Skrbimo za varnost in zdravje pri delu vseh zaposlenih smiselno v skladu z veljavno zakonodajo, zahtevami standarda BS OHSAS 18001.

Uveden sistem inventivnosti v podjetju daje svoje rezultate. V letu 2013 so bili podani štirje inovativni predlogi – ideje za izboljševanje na področju proizvodnega procesa. Vsi predlogi so bili realizirani.

Ugotovitve notranjih presoj potrjujejo tudi ugotovitve zunanjih presoje integriranega sistema vodenja kakovosti + HACCP in sistema ravnanja z okoljem s strani certifikacijskega organa SIQ, kakor tudi presoje s strani naših kupcev oz. partnerjev (Hofer, Pepsi), ki so nas presojali po zahtevah IFS standarda. Obdržali smo raven A dobavitelja in glede na predhodno leto rezultat tudi izboljšali.

Vhodna, medfazna, končna in procesna kontrola

V letu 2013 smo izvedli do dobaviteljev 18 reklamacij. S tem so mišljene reklamacije, kjer je bila do dobavitelja vrnjena celotna izdobljena pošiljka. Veliko več pa je bilo dodatno še opozoril na kvaliteto izdobljenih materialov.

V službi kontrole kakovosti Radenske, d. d., delujemo v treh laboratorijih z namenom zagotavljanja kakovosti ter varnosti naših proizvodov. Pred končno sprostitvijo proizvoda na trg se načeloma opravi minimalni obseg analize, s katerimi potrjujemo zdravstveno ustreznost in skladnost proizvodov.

Mikrobiološko ustreznost in kvaliteto naših proizvodov spremljamo preko indeksov. Za leto 2013 je bil zastavljen cilj: oba indeksa, NMV in BP, naj sta nad 75. Zastavljeno smo dejansko presegli:

- ☞ indeks NMV: 92,81 in indeks BP: 93,63,
- ☞ odstopajo le posamezni podindeksi, predvsem snaznost linij – izstopa aseptična linija.

Pri neskladnostih, ugotovljenih tekom spremljanja tehnoloških procesov na linijah, se jih večina navezuje na dotrajanost linij. Posledično je potrebno precej posegov v tehnološke procese, kar vpliva tudi na kakovost:

- ☞ neenakomerno doziranje CO₂ v gaziranih programih NMV in BP – zelo nestabilni procesi,
- ☞ nestabilni procesi glede parametrov brix in citronska kislina,
- ☞ neupoštevanje tehnološkega režima čiščenja linij – nezadostno izpiranje linije in posledično pojav priokusa v nalitih proizvodih,
- ☞ večina mikrobioloških odstopanj se navezuje na začetke polnitev – neustrezno pripravljena linija.

Opravljeni inšpekcijski pregledi in drugi pregledi

V letu 2013 tekom uradnih inšpekcijskih pregledov niso bile ugotovljene večje neskladnosti.

- ☞ Kot opozorilo je bila podana le ugotovitev glede neupoštevanja Uredbe (ES) št. 1924/2006 Evropskega parlamenta in sveta z dne 20. 12. 2006 o prehranskih in zdravstvenih trditvah na živilih pri etiketah Radenska Plus Body Shape; splošna zdravstvena trditev »bodyshape« in prehranska trditev »obogateno z l-karnitinom«. Nepravilnosti so bile odpravljene, postopek zaustavljen.
- ☞ Kot opozorilo je bila podana tudi ugotovitev inšpekcijskih služb zaradi neskladnosti etiket za Pepsi Colo in Hofer Colo s Pravilnikom o označevanju hranilne vrednosti. Nepravilnosti na deklaracije so bile hitro odpravljene, postopek zaustavljen.
- ☞ S strani PepsiCo so bili opravljeni 3 pregledi, audit; 2 x s strani predstavnika za PepsiCo, g. Thedya ter 1 x s strani pooblašene presojevalske hiše, AIB. Vsi trije pregledi brez večjih odstopanj.

- ☞ S strani Hoferja je bil opravljen pregled po načelih IFS standarda. Končna ocena zelo dobra, odlična.
- ☞ Opravljen je bil pregled s strani IKC Inštituta za kontrolo in certifikacijo BIO proizvodov. Ugotovitve – brez neskladnosti.
- ☞ Opravljen inšpekcijski pregled upoštevanja zakonodaje glede embalaže, ki prihaja v stik z živali (FCM). Ugotovitve – brez neskladnosti.
- ☞ Opravljena sta bila 2 inšpekcijska pregleda s področja zagotavljanja zdravstvene ustreznosti pitne vode. Ugotovitve – brez neskladnosti.

Reklamacije

V letu 2013 smo pričeli voditi reklamacije tudi preko informacijskega sistema SAP. To nam omogoča sprotno in sistematično evidenco ter sprotno reševanje. Število reklamacij je bilo na ravni leta 2012.

2.8.4 VITAL MESTINJE, d. o. o.

V letošnjem letu smo poostriili nadzor nad vhodnimi surovinami in povečali frekvenco vzorčenja končnih produktov, s čimer zagotavljamo večjo varnost in kakovost naših proizvodov.

Na mikrobiološkem področju smo delno prešli na uporabo predpripravljenih gojišč. S tem prihranimo na času in delu, ki ga posvetimo dodatnim analizam (uporaba obogatitvenih gojišč). V kontrolo snaznosti linij ter površin uvajamo uporabo luminometra, kar nam bo omogočalo takojšnjo oceno higiene in učinkovitosti čiščenja.

V samem procesu kontrole kakovosti smo začeli uporabljati oksimeter, za spremljanje vsebnosti kisika v vodi in pijači, saj preučujemo možnost uporabe dušika za zmanjševanje vsebnosti kisika v končnih proizvodih in s tem izboljšanje kakovosti naših proizvodov.

Reklamacij, umikov ali odpoklicev v letu 2013 ni bilo.

2.9 Investicije

CILJ IZVEDBE TAKO INVESTICIJSKIH KOT VZDRŽEVALNIH PROJEKTOV JE DOSEGANJE OPTIMALNEJŠE UČINKOVITOSTI DELOVANJA POLNILNIH LINIJ, ENERGETSKE OPREME IN UČINKOVITEJŠEGA NADZORA NAD PORABO SREDSTEV V VZDRŽEVANJU.

Strateške usmeritve na področju proizvodnje, vzdrževanja, investicij, energetike in ekologije v Skupini Laško temeljijo na doseganju optimalne produktivnosti, ravnotežju med prilagodljivostjo in učinkovitostjo posameznih delov proizvodnega procesa, doseganju sinergijskih učinkov med družbami Skupine, integraciji informacijske tehnologije v proizvodne procese, možnostih modularnih povečav določenega sklopa proizvodnje in usmeritvi k investicijam s čim višjo donosnostjo na investirani kapital. Tako smo tudi v letu 2013 nadaljevali z razvojno in inovacijsko usmeritvijo na vseh področjih tehnologije pijač in dosledno izpolnjevali cilje v okviru trajnostnega razvoja.

V letu 2013 smo uspeli uspešno proizvesti in napolniti celoten nabor proizvodov v družbah Skupine Laško ter hkrati uvesti nekaj pomembnih novosti, ki so potrdile razvojno usmerjenost in inovativnost razvojnih timov skupine. Ugotavljamo, da kakovostni standardi družb Skupine Laško presegajo normative in standarde dobaviteljev, ki sicer svoje izdelke ali storitve dobavljajo tudi svetovno znanim podjetjem v naši branži.

Ne glede na zastarelост določenih delov naše proizvodne opreme in investicijske omejitve, smo izpolnili ambiciozen cilj za doseganje optimiranih stroškov vzdrževanja. Izvedli smo vsa preventivno vzdrževalna dela, ki so zagotavljala nemoteno obratovanje proizvodnih kapacitet v sezonskih mesecih.

Skladno z usmeritvijo v optimiranje in racionalizacijo proizvodnih linij smo v letu 2013 skušali z optimiranjem časa, potrebnega za realizacijo naročil s strani prodaje in zalog ter logističnih procesov, doseči boljšo izkoriščenost kapacitet, hkrati pa z združevanjem proizvodnih programov, kjer je to mogoče, vzpostaviti osnove za kasnejše investiranje po posameznih družbah Skupine Laško.

Nadaljevali smo z optimiranjem porabe materialov in surovin ter si prizadevali doseči vse prihranke, ki smo si jih zadali v letu 2013.

S projekti energetskega managementa in vzpostavitvijo popolnega nadzora nad porabo posameznih energentov dosegamo nižjo specifično porabo posameznih energentov in posledično nižje stroške kljub temu, da so cene energentov odvisne od borznih razmer. Energetsko in okoljsko optimiranje proizvodnih procesov smo izvajali v določenem delu skupaj s priznanimi slovenskimi inštituti ter uveljavljenimi izvajalci tovrstnih storitev.

2.9.1 INVESTICIJE V PIVOVARNI LAŠKO, d. d.

V poslovnem letu 2013 smo izvajali in uspešno zaključevali sledeče investicijske projekte:

- ☞ Nov format etiketiranja ST3 – papirna hrbtna etiketa – zaključeno februarja 2013,
- ☞ Odkup objekta Kalinšek – zaključeno februarja 2013,

- ❧ Ločevanje piva od kvasa VMF / zagon membranske filtrirne glave – zaključeno maja 2013,
- ❧ Izdelava orodja za zaboj 10 x 0,5 l / pričetek dobav zabojev – zaključeno maja 2013.

V obdobju januar – december je bilo že izdobljeno 250.000 novih zabojev 10 x 0,5 l. Z novo embalažo so bila že izvedena tudi prva marketinška testiranja tržišča. Ovo razviti zaboj je ob vstopu na tržišče prejel nagrado za najboljšo embalažo v regiji »REGPAK 2013«.

- ❧ Rekonstrukcija tlačnih tankov – sprejem avtocistern – zaključeno junija 2013.
- ❧ Rekonstrukcija polnilne linije PET – nova oblika plastenk »Oda« – zaključeno junija 2013.
- ❧ Razvita in potrjena je bila nova oblika plastenk 1,5 l in 0,5 l, ki z modernejšo obliko, novim zamaškom ter tudi ¼ nižjo težo izpolnjujeta vse tržne zahteve in optimalne proizvodne parametre, ki jih narekuje sedanji čas.
- ❧ Uvajanje novih plastenk Oda na tržišče je bilo izvedeno decembra 2013, ko je bil zaključen tudi projekt predelave vseh strojev polnilne linije PET zaradi novih oblik plastenk.
- ❧ Odkup objekta Slimšek – zaključeno julija 2013.
- ❧ Obnova prostorov Servis točilnih naprav – zaključeno avgusta 2013.
- ❧ Pričetek izvedbe projekta »Energetski management«, načrtovan zaključek v letu 2014.
- ❧ Pričetek izvedbe projekta »Racionalna raba bioplina«, ki je bil z vgradnjo novega bioplinskega gorilnika na parnem kotlu K2 zaključen decembra 2013.
- ❧ Sočasno z vsemi ostalimi načrtovanimi projekti so preko celotnega leta 2013 potekale aktivnosti projekta Rekonstrukcija polnilne linije ST2 – suhi del, ki bo poleg zamenjave dotrajane opreme omogočil tudi pakiranje proizvodov v novo embalažo – zaboj 10 x 0,5 l.
- ❧ Avgusta 2013 je bila izvedena priprava vseh tehnično-tehnoloških in ekonomskih parametrov projekta ter izvršena predaja naročila generalnemu dobavitelju opreme Krones. Dobava opreme bo izvedena januarja 2014, predviden zaključek montaže pa je v aprilu 2014.
- ❧ SPTE 400 kWe + 500 kWe – oktober 2013.

V mesecu juliju je bilo za projekt vgradnje SPTE pridobljeno gradbeno dovoljenje. Gradbeno-instalacijska dela so bila zaključena do konca 2013. Pričetek obratovanja prve faze – 400 kWe bo mogoč po tehničnem pregledu in pridobitvi uporabnega dovoljenja februarja 2014, druge faze – 500 kWe pa predvidoma maja 2014.

- ❧ Eko projekt – pilotni preskusi razgradnje pivskih tropin.

Na pilotni napravi instalirani na čistilni napravi Pivovarne Laško, so preizkusi razgradnje pivskih tropin kontinuirano potekali od marca in bili po načrtu zaključeni novembra

2013. Pridobljeni rezultati kažejo doseganje stopnje razgradnje substrata pivskih tropin do 60 %, kar kaže na energijski potencial približno 100 m³ bioplina / tono tropin, ki ga je z ustreznim investicijskim vložkom v reaktor mogoče pridobivati iz tega substrata.

- ☞ Del sredstev za investicije smo porabili tudi za nakup vračljive embalaže ter opreme za pospeševanje prodaje (hladilniki, točilni aparati ...).
- ☞ Nekaj investicij je bilo namenjeno tudi nakupu IT opreme ter opremi za različne poslovne funkcije.

Za investicijske projekte in vlaganja v osnovna sredstva proizvodno tehničnega sektorja, komercialne in IT je bilo v letu 2013 porabljen 3.574.900 EUR, kar predstavlja 86,52 % realizacije za leto 2013 načrtovanih sredstev za investicijska vlaganja.

2.9.2 INVESTICIJE V SKUPINI UNION

V letu 2013 so bila investicijska sredstva porabljena za:

- ☞ nabavo kontrole polnjenja na liniji za povratno steklenico S5, kar predstavlja bistven element pri zagotavljanju brezhibnosti proizvoda. Obe napravi smo namestili in vgradili na polnilno linijo tako, da je kontrola polnih steklenic že v polni funkciji in zagotavlja nadzor nad količino polnjenja, prisotnost etikete in kontrolo zaprtosti steklenice.
- ☞ Predelava linije za pločevinke na 18 pack in Duess paleto za potrebo izvozne službe je zaključena. Na liniji lahko sedaj kot dodatno formacijo pakiramo in zlagamo 18 pločevink na taso ter zlagamo polpaleto na paleto.
- ☞ Predelava tehnoloških poti za pivo v fermentaciji, s katero smo pridobili na fleksibilnosti pivskih poti in tankov.
- ☞ Dokončan je sistem MEPIS za spremljanje proizvodnje. Sistem že deluje in na voljo so že prvi podatki. Projekt bomo prevzeli v začetku leta 2014 po odpravi nekaj manjših napak in optimiranju delovanja.
- ☞ Prilagoditev linije na zaboj 10 v lastni izvedbi na obstoječi opremi na liniji S4. S firmo KHS smo postavili projekt prenove suhega dela polnilne linije ter podpisali pogodbo o dobavi in postavitvi opreme. Termin za predelavo je v mesecu januarju in februarju 2014.
- ☞ Zgradili smo nadstrešnico za parkiranje in polnjenje viličarjev.
- ☞ Nabava zabojev 10-ka in steklenic, zaradi česar smo prerazporedili sredstva planirana za prenovo polnilne linije PET 1, katero bomo prestavili v naslednje leto.
- ☞ Nabavili smo nov zračni kompresor za pripravo tehnološkega komprimiranega zraka in ga tudi že vgradili. Kompresor je implementiran v sistem pridobivanja komprimiranega zraka kot vodilni kompresor, kar nam bo zaradi njegovih energetskih karakteristik v letu 2014 in dalje prinesel prihranke na porabi električne energije.
- ☞ Uspešno smo zaključili prenovo fasade polnilnice I in II, zamenjava starega kopilit stekla in izdelavo dveh montažnih odprtih za vnos strojev. Tako smo

zagotovili zahtevam zunanjih presoj in hkrati pridobili na izgledu industrijskega objekta.

- ☞ Uspešno smo zaključili sanacijo nosilne plošče fermentorjev in odpravili zamakanje v prostor fermentacije.
- ☞ Del sredstev za investicije smo porabili tudi za nakup vračljive embalaže in opreme za pospeševanje prodaje (hladilniki, točilni aparati ...).
- ☞ Dokončali smo projekt filter za pivo Pall. Filter sedaj deluje in zagotavlja vse potrebne tehnološke parametre. V začetku leta 2014 sledi še uradni prevzem.
- ☞ Nekaj investicij v Skupini Union je bilo namenjenih nakupu računalniške opreme ter opremi za različne poslovne funkcije.

Birra Peja, Sh. a., Peć, Kosovo

- ☞ Povečanje kapacitet polnilnega stroja za pločevinke iz 8.000 na 12.000 pločevink na uro.
- ☞ Povečanje kapacitete tunelskega pasterja iz 8.000 na 12.000 pločevink na uro.
- ☞ Novi programi za paletizacijo za pakiranje piva v steklenicah 0,33 l 1/24 in 1/12, 0,5 l 1/12.
- ☞ Nabava stroja za kontrolo trdnosti pločevink Heuft .
- ☞ Nadgraditev pralnega stroja s sistemom za odzračevanje, katero omogoča uporabo alu etiket.
- ☞ Na polnilni liniji za pločevinke in PET smo nadgradili sistem za kontrolo polnosti z dodatno kontrolo tlaka v pločevinki.
- ☞ V fazi projektiranja je razširitev polnilne linije za polnjenje pločevink in plastenk.

Ostali projekti v skladu s srednjeročnim planom investicij čakajo na izvedbo, deloma pa so v fazi zbiranja ponudb.

2.9.3 INVESTICIJE V DRUŽBI RADENSKA, d. d., RADENCI

V letu 2013 smo v Radenski za investicije ter nabavo osnovnih sredstev porabili 1,529.700 EUR oz. 84,75 % razpoložljivega proračuna. Ob tem smo porabili še 55.530 EUR za dokončanje oz. izvedbo nekaj investicijskih projektov iz leta 2012 ter dodatno 116.956 EUR za nabavo hladilnikov (projekt Hladno), kar je bilo dogovorjeno na nivoju Skupine Laško, vendar ni bilo planirano v investicijskem planu za leto 2013.

Opis večjih investicijski projektov oz. nabav osnovnih sredstev v Radenski v letu 2013:

- ☞ na polnilnih linijah Sidel-2 in TPO-2 smo nabavili in zamenjali dotrajane kontrolne naprave za nivo polnjenja in zamašenosti. Stare kontrolne naprave so bile dotrajane, prav tako pa je bilo občasno že moteno njihovo delovanje. Z zamenjavo teh naprav smo tudi umaknili dve napravi, ki sta delovali s pomočjo sevalnih elementov in dvignili nivo kontrole proizvodov.
- ☞ Izvedba energetskega pregleda in optimiranje rabe in nadzora nad energenti. Projekt je bil »zagnan« v letu 2012. V prvi polovici leta 2013 smo zaključili z

energetskim pregledom in takoj pristopili tudi k izvajanju nekaterih ukrepov. Prav tako pa smo pričeli z vzpostavitvijo informacijskega sistema za nadzor energentov ter z instalacijo merilcev rabe energentov na večjih potrošnikih oz. pomembnejših energentih. Projekt nadaljujemo tudi v letu 2014.

- ☞ Zaključili smo v letu 2012 začet projekt nabave opreme za pripravo naravne mineralne vode Naturelle. Filtrno postrojenje smo zagnali sredi leta 2013. S tem zagotavljamo popolno pripravo NMV Radenska Naturelle za vse embalažne enote.
- ☞ Na polnilni liniji TPO-1 smo zamenjali del dotrajanih paletnih prog, namenjenih transportu prazne in polne embalaže. Stare proge so namreč povzročale precej zastojev tekom procesa polnjenja, prav tako pa tudi precej loma – padanja prazne embalaže.
- ☞ Skladno z ugotovitvami Energetskega pregleda ter z namenom zagotavljanja zahtev standardov HACCP smo bili primorani zamenjati oz. urediti razsvetljavo v delih proizvodnje in skladišč, kjer je le ta dotrajana oz. neprimerna (prenizka svetilnost, luči niso zaščitene, kot zahteva HACCP in tudi energetsko potratne luči). Tako smo pristopili k menjavi luči v delu polnilnic Aseptika, PPET, UPET in Pločevinke (cca 2.000 m²) ter v skladišču 3 (cca 3.200 m²). S tem bomo na letnem nivoju prihranili cca 130 MWh električne energije oz. cca 11.000 EUR.
- ☞ Glede na zamakanje ravne strehe na skladišču zamaškov (cca 460 m²) smo sanirali omenjeno kritino oz. streho (izolacija + sika obloga). Prav tako smo zaradi dotrajanosti bili primorani zamenjati del dotrajanega, 40 let starega ostrešja na ločni hali polnilnice. V letu 2013 smo tako sanirali cca 1.900 m² od celote 6.800 m². Preostali del nameravamo sanirati v naslednjih dveh letih. Omenjeno leseno ostrešje je preperelo, tako da nosilni elementi, vijaki, več dovolj ne držijo kritine. Posledica tega je zamakanje izolacije ter nevarnost odkritja v primeru močnejšega vetra. Kritina ostaja obstoječa, saj je še v dobrem stanju.
- ☞ Glede na to, da je naš vozni park viličarjev v povprečju star več kot 15 let, smo pristopili k nabavi novega viličarja nosilnosti 4,5 ton. Omenjeni viličar bo sicer dobavljen v začetku leta 2014. Posebnost tega viličarja je ta, da bo na električni pogon. Sedaj so namreč naši viličarji teh nosilnosti na plinski pogon. Viličar z električnim pogonom je cenejši z vidika obratovanja oz. cene energenta, prav tako pa je primernejši za živilsko branžo.
- ☞ Nabava polnilno-pihalnega bloka za polnilno linijo Sidel-2 je največji investicijski projekt v Radenski v letu 2013. Investicija sicer ni bila planirana za leto 2013, smo pa jo bili primorani izvesti zaradi pojava težav s proizvodnjo plastenk na pihalnem stroju te linije. Obstoječi pihalni stroj je star 20 let. V tem letu so se pojavile težave z regulacijo v peči tega stroja ter s krmilnimi ventili pihalnega stroja. Prav tako je dotrajana-zastarela krmilna elektronika samega stroja. Zaradi omenjenih težav smo v letu 2013 imeli kar precej reklamacij s trga (pokanje plastenk).

Tekom pridobivanja ponudb za pihalec ter ob ogledih referenc smo ugotovili, da se pihalni stroji v cca 70 – 80 % deležu prodajo kot monobloki skupaj s polnilnim strojem. Glede na to, da je na tej liniji, kjer zamenjujemo 20 let staro pihalko tudi polnilni stroj z

izpiralcem star 20 let, smo se odločili tudi za menjavo polnilca. Varianta polnilno-pihalnega bloka namreč prinaša naslednje prednosti:

- ❧ odpade zračni transport med pihalcem in polnilcem,
- ❧ odpade izpiralni stroj (zmanjšana poraba vode in energije),
- ❧ energetsko učinkovitejše kot »standardna« postavitev,
- ❧ odpade potreba po enem delovnem mestu.

Ker za to investicijo v tem letu nismo planirali sredstev, smo sredstva prerazporedili iz drugih postavk, ki bodo tako nerealizirane ali delno realizirane. Prav tako pa bomo del virov za ta projekt prenesli v investicijske plane 2014, 2015 in 2016. Obseg investicijskih letnih planov nam namreč ne dopušča izvedbo večjih projektov v okviru enoletnega plana. Z menjavo pihalno-polnilnega bloka na tej liniji bomo ob tem, da bomo zagotovili kvalitetno izdelavo plastenk, prav tako občutno zmanjšali porabo energije na izdelano plastenko ter si omogočili pihanje plastenk nizkih gramatur.

Pri nabavi osnovnih sredstev smo v glavnem nadomeščali dotrajano opremo, prav tako pa je bilo tudi nekaj vlaganja v trg.

Pri nabavi povratne embalaže smo od planiranih 194.750 EUR na letnem nivoju porabili 237.452 EUR, kar pomeni, da smo za 22,4 % presegli predvideno porabo. Ta presežek predstavlja za cca. 50.000 kom večjo nabavo povratnih 1 l steklenic. Tekom leta smo namreč imeli težave z zagotavljanjem potrebnih količin povratne embalaže. Zaradi preslabega vračanja prazne embalaže s trga smo namreč težko zagotavljali proizvodnjo v povratne steklenice in smo bili primorani nabaviti večjo količino novih steklenic kot smo planirali.

2.9.4 INVESTICIJE V DRUŽBI VITAL MESTINJE, d. o. o.

Zaradi absolutne dotrajanosti obstoječega pralnega sistema smo le tega nadomestili z novim, kar nam omogoča mikrobiološko vzdržno ter racionalno proizvodnjo.

Na liniji PET smo z lastnim znanjem in izvedbo omogočili polnjenje sirupov do 65°Bx. Prav tako smo na tej liniji sami opravili potrebna vzdrževalna dela.

Linijo sirupi 3 l smo prav tako sami dodatno avtomatizirali ter izvedli določene aplikacije za kvalitetnejše in bolj racionalno obratovanje.

Izvedeno je bilo nekaj manjših nabav osnovnih sredstev in sicer za potrebe kontrole Oxi meter, laboratorijska tehnika. Za potrebe skladišča je bil nabavljen rabljen viličar.

Skupaj z lokalno skupnostjo smo zaključili odprto investicijo ureditve parkirnega prostora.

2.10 Analiza uspešnosti poslovanja

POSLOVNO LETO 2013 POMENI ZA SKUPINO LAŠKO LETO REŠEVANJA IN SPOPADANJA Z LIKVIDNOSTNIMI TEŽAVAMI ZARADI NESTRATEŠKIH FINANČNIH NALOŽB V PRETEKLOSTI. Z REORGANIZACIJO, DEZINVESTIRANJEM IN REPROGRAMOM BOMO PRIDOBILI TRDNEJŠE MATERIALNE TEMELJE ZA NADALJNI RAZVOJ.

2.10.1 USPEŠNOST POSLOVANJA SKUPINE LAŠKO (OHRANJENO IN USTAVLJENO POSLOVANJE)

Pojasnila izkaza poslovnega izida Skupine Laško

Skupina Laško je v poslovnem letu 2013 ustvarila 267 mio. EUR čistih prihodkov od prodaje, kar je za 1,7 % manj kot v preteklem letu.

V strukturi prihodkov iz prodaje predstavljajo prihodki, ustvarjeni na domačem trgu 86,8 % vseh prihodkov (kot domači trg obravnavamo trg Slovenije in trg Kosova, kjer ima svoj sedež družba Birra Peja). Le ti so se v primerjavi s preteklim letom zmanjšali za 3,7 %. Prihodki na tujih trgih predstavljajo 12,2 % vseh prihodkov in so se v primerjavi z letom 2012 povečali za 14,6 %. Največ prihodkov, ustvarjenih na tujih trgih, dosega Skupina Laško na trgih bivše Jugoslavije, predvsem na trgu Hrvaške

Poslovni odhodki Skupine Laško v višini 265,2 mio. EUR so 3,3 % višji kot v preteklem letu. Stroški materiala in storitev se se nekoliko znižali in v strukturi predstavljajo 60,9 % vseh poslovnih odhodkov.

Stroški storitev, ki predstavljajo 25,2 % vseh poslovnih odhodkov so znašali 66,9 mio. EUR in so za 4,6 % manjši kot leta 2012. Največji del predstavljajo stroški storitev, povezanih s prodajo (34 %), sledijo stroški marketinga (33 %), stroški prevozov (12,5 %), stroški vzdrževanja (7 %) in ostali stroški. Med stroški storitev v letu 2013 ni izkazanih stroškov svetovalnih storitev, povezanih z restrukturiranjem finančnih obveznosti (pravna in finančna svetovanja) v višini 1,2 mio. EUR, ker so obravnavani kot stroški, vezani na celoten znesek posojil, ki naj bi se ob restrukturiranju odplačala. Ti stroški so ob nastanku v letu 2013 izkazani kot zmanjšana vrednost finančnih obveznosti (slednje se izmerijo po odplačni vrednosti), izkaz poslovnega izida pa bodo bremenili sorazmerno z odplačevanjem relevantnega celotnega zneska posojil v letih 2014 in 2015.

Stroški dela v višini 50,1 mio. EUR so za 1,3 mio. EUR oz. 2,4 % nižji kot v letu 2012. K zmanjšanju je največ pripomoglo znižanje plač v Skupini Delo. Zaradi manjšega izplačila odpravnin pa so se znižali tudi drugi stroški dela.

Odpisi vrednosti v višini 34 mio. EUR so za 14 % višji kot v letu 2012, kar je predvsem posledica prevrednotenja nepremičnin in blagovnih znamk na nižje poštene vrednosti. Iz naslova prevrednotenja nepremičnin je Skupina Laško pripoznala prevrednotovalne poslovne odhodke v vrednosti 9,8 mio. EUR, iz naslova prevrednotenja blagovnih znamk pa 5,5 mio. EUR. Obračunana amortizacija leta 2013 je v primerjavi z letom 2012 manjša za 2,4 mio. EUR oz. 12,2 %, kar je posledica nizke ravni investiranja v zadnjih letih ter posledično že odpisanih osnovnih sredstev.

V letu 2013 so se kar za 72,5 % oz. 5,2 mio. EUR povečali drugi poslovni odhodki. Povečanje se nanaša izključno na pripoznanje obveznosti iz naslova premalo plačane vodne koncesije v obdobju 2005 do 2013 v vrednosti 5,6 mio. EUR, pri čemer 75 % obveznosti predstavlja obveznost obvladujoče družbe Pivovarne Laško, d. d., 25 % pa obveznost Radenske, d. d.

Skupina Laško je tako v poslovnem letu 2013 ustvarila 10,5 mio. EUR pozitivnega **poslovnega izida iz poslovanja (EBIT)** in 29,1 mio. EUR denarnega toka iz poslovanja (EBITDA). V letu 2013 je Skupina pripoznala določene enkratne poslovne dogodke, kot so prevrednotenje nepremičnin, naložbenih nepremičnin in blagovnih znamk, dodatno obračunane rezervacije in druge poslovne odhodke, neobračunano amortizacija zaradi ustavljenega poslovanja ter izgube oz. dobičke pri prodaji naložbenih nepremičnin, ki so negativno vplivali na dobiček iz poslovanja in na EBITDA v skupni vrednosti 17,6 mio. EUR. Normaliziran EBIT, prilagojen za vpliv teh poslovnih dogodkov, tako znaša 28,1 mio. EUR in je za 1 mio. EUR manjši kot v preteklem letu, normaliziran EBITDA pa znaša 45,7 mio. EUR, kar je 3,5 mio. EUR manj kot leta 2012.

Skupina Laško je leta 2013 ustvarila 51,3 mio. EUR negativnega izida iz financiranja. Finančni prihodki v višini 6,9 mio. EUR in se v pretežni meri (77,2 %) nanašajo na razveljavitev preteklih slabitev danih posojil družbama Infond Holding, d. d., in Center naložbe, d. d., oz. iz poplačila iz stečajne mase obeh družb v skupni višini 5,3 mio. EUR. V letu 2012 je Skupina iz naslova izplačanih dividend izkazala finančne prihodke v vrednosti 6,7 mio. EUR, od tega je znašala dividenda Poslovnega sistema Mercator 5,3 mio. EUR.

Finančni odhodki za obresti iz naslova bančnih posojil znašajo 17,9 mio. EUR, iz naslova oslabitev finančnih naložb pa 39,8 mio. EUR.

Skupina Laško tako v letu 2013 izkazuje negativni čisti poslovni izid obračunskega obdobja v višini 30,2 mio. EUR. Če bi čisti poslovni izid prilagodili za vse enkratne poslovne dogodke, bi Skupina Laško v letu 2013 izkazala čisti dobiček v višini 9,8 mio. EUR, kar je za 3,6 mio. EUR manj kot v letu 2012.

Pojasnila izkaza finančnega položaja Skupine Laško

Konec leta 2013 so sredstva Skupine Laško znašala 454,5 mio. EUR. Dolgoročna sredstva so se zmanjšala za 17,9 mio. EUR, kratkoročna sredstva pa za 33,8 mio. EUR. K zmanjšanju kratkoročnih finančnih sredstev so prispevala predvsem zmanjšana razpoložljiva finančna sredstva za prodajo.

Celoten kapital Skupine Laško v višini 58,2 mio. EUR je glede na zadnji dan leta 2012 manjši za 29,8 mio. EUR oz. 33,8 %. Zmanjšanje se nanaša predvsem na izkazano čisto izgubo tekočega leta v višini 30,2 mio. EUR ter na spremembe v drugem vseobsegajočem donosu v višini 3,8 mio. EUR., medtem ko je za razliko povečan kapital lastnikov neobvladujočega deleža.

Kratkoročne in dolgoročne obveznosti Skupine Laško so na zadnji dan leta znašale 396,3 mio. EUR in so se v primerjavi s preteklim letom zmanjšale za 21,5 mio. EUR oz. 5,1 %. Posojila do bank na zadnji dan leta 2013 znašajo 333,6 mio. EUR. V letu 2013 je Skupina odplačala 27,4 mio. EUR bančnih posojil.

Na zadnji dan leta 2013 znaša presežek kratkoročnih obveznosti nad kratkoročnimi sredstvi 194,7 mio. EUR, zaradi česar obstaja veliko likvidnostno tveganje. V primerjavi z zadnjim dnem leta 2012 se je presežek povečal za 13,7 mio. EUR.

Konec aprila 2014 je Skupina Laško podpisala z bankami upnicami Sporazum o restrukturiranju in mirovanju, o katerem je več napisanega v poglavju 2.13.2 DOGODKI PO KONCU OBRAČUNSKEGA OBDOBJA pod naslovom Podpis Sporazuma o restrukturiranju in mirovanju.

2.10.2 USPEŠNOST POSLOVANJA PIVOVARNE LAŠKO, d. d.

Pojasnila izkaza poslovnega izida Pivovarne Laško, d. d.

Pivovarna Laško, d. d., je v letu 2013 ustvarila 90,2 mio. EUR **čistih prihodkov od prodaje**, kar je za 1,3 % več kot v letu 2012. Vzrok za višjo realizacijo je v 3 % količinskem porastu prodaje na slovenskem trgu in kar 16 % na tujem trgu. Ker se povečuje delež proizvodov z manjšo dodano vrednostjo, so prihodki na domačem trgu na ravni prihodkov preteklega leta. Na tujem trgu v primerjavi z letom 2012 beležimo 15 % porast prihodkov.

Poslovni odhodki Pivovarne Laško, d. d., so bili v letu 2013 za 10 % višji kot v letu 2012 in so znašali 88,4 mio. EUR. Največ so k višjim skupnim stroškom doprinesle dodatno oblikovane rezervacije za plačilo koncesijske dajatve za vodo, ki se nanašajo na obdobje 2005 do 2013, in sicer v višini 4,2 mio. EUR ter rezervacije v višini 1 mio. EUR za izravnalni zahtevek družbe Radenska, d. d., za pokrivanje izgube za čas trajanja pogodbenega koncerna v skladu s 542. členom ZGD-1. Stroški storitev so se v primerjavi z letom 2012 povečali za 3 %. Bistveno so večji prevrednotovalni poslovni odhodki, ker je bila konec leta 2013 opravljena cenitev nepremičnin. Manjši kot pred letom dni so stroški dela.

S slabo tretjino deleža v poslovnih odhodkih so najpomembnejša kategorija stroškov **stroški materiala**, ki so znašali 26,2 mio. EUR oz. 5,2 % več kot v primerljivem obdobju lanskega leta. Stroški energentov so zaradi nižjih cen, kljub večjemu obsegu proizvodnje v primerjavi s preteklim letom, nižji za 10 %. oz. 0,3 mio. EUR.

Stroški storitev, ki predstavljajo 21,7 % vseh poslovnih odhodkov so znašali 19,2 mio. EUR in so za 3 % večji kot pred letom dni. Večji del stroškov predstavljajo stroški marketinga, in sicer je bilo za te namene porabljen 8,9 mio. EUR. Med stroški storitev v letu 2013 ni izkazanih stroškov svetovalnih storitev, povezanih z restrukturiranjem finančnih obveznosti (pravna in finančna svetovanja) v višini 0,8 mio. EUR, ker so obravnavani kot stroški, vezani na celoten znesek posojil, ki naj bi se ob restrukturiranju odplačala. Ti stroški so ob nastanku v letu 2013 izkazani kot zmanjšana vrednost finančnih obveznosti (slednje se izmerijo po odplačni vrednosti), izkaz poslovnega izida pa bodo bremenili sorazmerno z odplačevanjem relevantnega celotnega zneska posojil v letih 2014 in 2015.

Stroški dela v višini 10,5 mio. EUR so za 5,4 % nižji kot v letu 2012, predvsem zaradi prezaposlitve članov uprave za polovični delovni čas s 1. 3. 2013 na Pivovrano Union, d. d., in nižjih plač novo zaposlenih delavcev.

Odpisi vrednosti v višini 6,4 mio. EUR so višji kot v letu 2012 za 14 %, nižja je predvsem amortizacija, kar je posledica nizke ravni investiranja v zadnjih letih ter posledično že odpisanih osnovnih sredstev. Precej višji pa so prevrednotovalni poslovni odhodki za osnovna sredstva, ker je bila v letu 2013 opravljena cenitev nepremičnin, ki je povzročila slabitve določenih osnovnih sredstev.

Družba je v letu 2013 pripoznala določene enkratne poslovne dogodke, kot so rezervacije v višini 5,3 mio. EUR, slabitev nepremičnin in naložbenih nepremičnin, ki so negativno vplivali na tekoči poslovni rezultat ter določene enkratne poslovne dogodke, katerih učinek je bil pozitiven. Normalizirani **dobiček iz poslovanja (normaliziran EBIT)** je prilagojen za vpliv teh poslovnih dogodkov v skupni višini 7,8 mio. EUR in znaša 10,8 mio. EUR, kar je za 1,2 mio. EUR več kot je znašal v letu 2012.

Denarni tok iz poslovanja (**EBITDA**) - normalizirani EBITDA znaša 15,6 mio. EUR in je za 1 mio. EUR višji kot v preteklem letu.

Pivovarna Laško, d. d., je leta 2013 ustvarila 37 mio. EUR negativnega **izida iz financiranja**. Finančni prihodki v višini 1,1 mio. EUR so nižji od finančnih prihodkov preteklega leta predvsem zaradi neizplačila dividende s strani odvisne družbe Pivovarna Union, d. d., in bistveno manjšega izplačila s strani družbe Radenska, d. d.

Finančni odhodki presegajo finančne prihodke za 37 mio. EUR. Finančni odhodki iz naslova finančnih obveznosti znašajo 13 mio. EUR, ki jih je Pivovarna Laško, d. d., namenila za plačila obresti, največ bankam, delno pa tudi družbam v Skupini Laško. Trajna oslabitev finančnih naložb v letu 2013 znaša 25 mio. EUR in je za 4,4 mio. EUR večja kot v preteklem letu. Med finančnimi odhodki so izkazane slabitve naložb v Pivovarno Union, d. d., v vrednosti 7,2 mio. EUR, v Delo, d. d., v vrednosti 6 mio. EUR v delnice Poslovnega sistema Mercator v vrednosti 10,2 mio. EUR, v delnice Probanke, d. d., Maribor v vrednosti 0,8 mio. EUR ter v delnice družbe Elektro Gorenjska v vrednosti 0,7 mio. EUR.

Družba je v letu 2013 zaradi negativnega finančnega izida ustvarila čisto izgubo v višini 27,9 mio. EUR. Izkazana izguba v letu 2013 je za 10,3 mio. EUR višja kot je bila pred letom dni. Če bi čisti poslovni izid prilagodili za vse enkratne poslovne dogodke, bi družba v letu 2013 izkazala čisto izgubo v višini 2 mio. EUR, kar je za 0,8 mio. EUR manj kot v letu 2012.

Pojasnila izkaza finančnega položaja Pivovarne Laško, d. d.

Konec leta 2013 so sredstva Pivovarne Laško, d. d., znašala 357 mio. EUR, kar je za 7,3 % manj kot konec leta 2012. K zmanjšanju sredstev so med dolgoročnimi sredstvi prispevale predvsem manjše dolgoročne finančne naložbe v odvisne družbe v višini 13,2 mio. EUR ter opredmetena osnovna sredstva, ki so manjša za 2,3 mio. EUR. V osnovna sredstva smo investirali manj kot je znašala njihova amortizacija.

Kratkoročna sredstva v višini 55,6 mio. EUR so konec leta 2013 v primerjavi s koncem leta 2012 manjša za 23,6 % oz. za 17,2 mio. EUR. Med kratkoročnimi sredstvi največjo vrednost predstavljajo za prodajo razpoložljiva finančna sredstva v višini 26,3 mio. EUR, ki pa so se glede na predhodno leto zmanjšala za 11,6 mio. EUR oz. 30,6 %. Zmanjšanje se v glavnem nanaša na prevrednotenje delnic družbe Mercator na nižjo borzno

vrednost. Za 1,2 mio. EUR oz. 40,3 % so se zmanjšala kratkoročna posojila, povečale pa so se kratkoročne terjatve iz poslovanja za 0,9 mio. EUR.

Kapital družbe v višini 68,1 mio. EUR je bil glede na leto 2012 manjši za 29,4 % oz. 28,3 mio. EUR. Glavno spremembo kapitala predstavlja izguba tekočega leta v višini 27,9 mio. EUR.

Na dan 31. 12. 2013 so celotne finančne obveznosti Pivovarne Laško, d. d., znašale 257,5 mio. EUR in so v primerjavi z lanskoletnimi za 1,7 % nižje oz. 4,4 mio. EUR.

Neto zadolženost na zadnji dan leta 2013, izračunana kot razlika med vsemi dolgovi in naložbami znaša 4 mio. EUR in se je v primerjavi z lanskoletno zmanjšala za 21,7 mio. EUR.

2.11 Upravljanje tveganj

V SKUPINI LAŠKO JE VZPOSTAVLJEN SISTEMATIČEN PROCES PREPOZNAVANJA IN OCENJEVANJA TVEGANJ, S KATERIMI SE DRUŽBE V SKUPINI SREČUJEJO PRI REALIZACIJI POSTAVLJENE STRATEGIJE IN POSLOVNIH CILJEV.

Za aktivno upravljanje oziroma obvladovanje tveganj je v Skupini Laško odgovorna uprava, od nje pooblašene službe oz. vodji ter vsi ključni zaposleni v družbah, ki so opredeljeni kot skrbniki posameznih tveganj.

V skrbi za čim boljše in pravočasno prepoznavanje tveganj in sprejemanje pravilnih in učinkovitih ukrepov, ki identificirana tveganja preprečijo ali vsaj omilijo, je v letu 2013 v Skupini Laško vzpostavljen sistematičen proces prepoznavanja in ocenjevanja tveganj, s katerimi se družbe v Skupini srečujejo pri realizaciji postavljene strategije in poslovnih ciljev.

Pri vzpostavitvi tega procesa nedvomno predstavlja pomemben mejnik ustanovitev Notranje revizijske službe, ki je v okviru svojega delovanja tudi na področju tveganj, predvsem s svetovanjem, sistematičnim pristopom, ustrezno metodologijo prepoznavanja in ocenjevanja, v pomoč upravi pri upravljanju in obvladovanju tveganj.

Tako je bila v letu 2013 zaključena analiza tveganj v vseh družbah v Skupini, vzpostavljen je bil register tveganj, ustanovljen Odbor za upravljanje s tveganji ter definirani skrbniki posameznih tveganj, kar je pravzaprav osnova za vzpostavitev sistematičnega prepoznavanja in učinkovitega ravnanja s tveganji.

Ključna tveganja v letu 2013

V tem letu so bili negativni vplivi gospodarske recesije še izrazitejši kot leta 2012, kar je imelo velik vpliv na poslovanje vseh družb v Skupini Laško in so bile posledično vse še bolj izpostavljene vsem vrstam tveganj.

Med tveganji, ki so v 2013 najbolj vplivala na poslovanja družb v Skupini, so bila finančna tveganja, predvsem likvidnostno tveganje, tveganje spremembe poštene vrednosti finančnih naložb, kreditno, kapitalsko in tržno tveganje. Izrazito visoko je bilo tveganje nelikvidnosti, povzročeno predvsem z zamiki plačil s strani naših kupcev, kar je imelo velik vpliv tudi na plačilno sposobnost in poravnavanje dospelih obveznosti vseh družb v Skupini.

Prav tako je bilo v letošnjem letu izrazitejše tveganje neuresničevanja projekcije strategije Skupine Laško do leta 2016, saj smo že zaznali odmike od postavljene projekcije, stekli pa so tudi določeni postopki na področju prestrukturiranja Skupine.

Tem tveganjem je morala uprava pri svojih ukrepih in aktivnostih nameniti tudi največ pozornosti.

2.11.1 POSLOVNA TVEGANJA

Poslovna tveganja so povezana z osnovno dejavnostjo in samim poslovanjem družb Skupine Laško. Tudi v letu 2013 so bila med poslovnimi tveganji najpomembnejša tveganja v procesu nabave in tveganja na prodajnem trgu.

Tveganja v procesu nabave

Ta vrsta tveganj je bila pomembna predvsem zaradi izpostavljenosti cenam vhodnih surovin in materialov, kjer je bilo, vsaj pri nekaterih, čutiti rahel pozitiven vpliv globalizacije.

Tudi v letu 2013 smo, tako kot v preteklih letih, v največji možni meri poskušali izkoristiti sinergije pri nabavi enakih in podobnih materialov za vse družbe v Skupini, preverjanje, ocenjevanje in izbor dobaviteljev pa je bil opravljen na podlagi že vpeljanih standardov in organizacijskih predpisov, ki so se pokazali za učinkovite že v preteklosti.

Posebna pozornost pri izboru dobaviteljev je, poleg zahtevane kakovosti in dobavnih rokov, veljala tudi za plačilne pogoje. Prav tako se je del nakupov surovin izvedel preko produktnih borz, kar se je odražalo v določenih prihrankih v smislu fiksiranja nabavnih cen za določena obdobja.

Tveganja na prodajnem trgu

V letu 2013 so se zaradi negativnih vplivov gospodarske recesije in padca kupne moči na vseh trgih, ki smo jih opredelili kot strateške, odrazila predvsem v zmanjšanem obsegu povpraševanja po našem asortimanu.

Ta tveganja so se na domicilnem tržišču še povečala s prihodom konkurenčnih ponudnikov, ki so potrošnikom ponudili cenovno sprejemljivejše izdelke. To je seveda narekovalo več naših aktivnosti s trgovci oz. distributerji, rezultat pa so bile solidne količine, vendar nižji finančni izplen zaradi več akcij in popustov.

2.11.2 TVEGANJA DELOVANJA

Tveganja delovanja so povezana z izvajanjem in nadziranjem poslovnih procesov in aktivnosti v Skupini Laško ter s stroški, ki posledično nastajajo z izvajanjem teh procesov.

Družbe Skupine Laško so po preklicu oz. odpovedi Pogodbenega koncerna delovale kot dejanski koncern. To je posledično pomenilo odmik od začrtane Strategije in omejeno zmožnost koriščenja sinergij, predvsem na področju zmanjševanja nekaterih operativnih stroškov.

Tveganje odmika od Strategije

je zelo povezano z ostalimi poslovnimi cenovnimi tveganji, prav tako pa tudi z finančno obrestnimi in tveganji spremembe poštene vrednosti finančnih naložb.

Tveganja v zvezi s proizvodnim procesom,

ki pomenijo nevarnost motenega delovanja oz. izpada proizvodnih zmogljivosti zaradi večjih okvar, je bilo po predvidevanjih zmerno in smo ga v veliki meri nevtralizirali s preventivnim in tekočim vzdrževanjem ter rednimi letnimi remonty in z zamenjavo izrabljenih delov z novimi.

Zaradi pomanjkanja finančnih sredstev tudi v letu 2013 vlaganja v proizvodnjo niso bila optimalna in pričakovati je, da se bodo ta tveganja z leti povečevala.

Tveganja, povezana z varnostjo zaposlenih

in proizvodnjo brezhibnih izdelkov smo tako kot v preteklih letih tudi v letošnjem letu obvladovali s pomočjo različnih standardov kot so: ISO 9001, HACCP, ISO 14001, NSF in IFS.

V letu 2013 je bila med tveganji delovanja posebna pozornost in aktivnosti namenjena zlasti:

- ✎ **regulativnim tveganjem** (spremembe zakonodaje na različnih področjih kot npr. proizvodnje živil, varovanja zdravja potrošnikov, davkov, trošarin itd). Največ aktivnosti in truda strokovnih služb je bilo v letu 2013 usmerjeno v pogajanja in reševanja problematike povezane z Zakonom o vodah (koncesije za črpanje vod) in davkom na sladkor,
- ✎ **okoljskim tveganjem**, povezanim z neučinkovito rabo različnih energentov, neoptimalnega delovanja vgrajenih tehnologij in poslovnih procesov, kar smo poskušali obvladovati predvsem z izvedbo investicij, opredeljenimi v poslovnem načrtu, tekočim servisiranjem in varčevalnimi ukrepi ter
- ✎ **kadrovskim tveganjem**, zaradi pomanjkanja ustreznih kadrov in zdravja zaposlenih. Ta tveganja smo obvladovali predvsem z načrtovano zamenjavo oz. pravočasnim nadomeščanjem sodelavcev ter zdravstvenim ozaveščanjem vseh zaposlenih s pomočjo različnega izobraževanja in v sodelovanju z zdravstvenimi službami (sistematski, managerski pregledi ipd).

2.11.3 FINANČNA TVEGANJA

Finančna tveganja so tveganja, ki lahko negativno vplivajo na sposobnost ustvarjanja finančnih prihodkov, obvladovanja finančnih odhodkov, ohranjanja vrednosti finančnih sredstev ter obvladovanja finančnih obveznosti.

Celotno upravljanje s finančnimi tveganji v Skupini Laško se osredotoča na nepredvidljivost in nelikvidnost finančnih trgov, ki sta v razmerah finančne krize še toliko bolj potencirani ter skuša minimizirati potencialne negativne učinke na finančno stabilnost in uspešnost poslovanja Skupine. Z upravljanjem s finančnimi tveganji se ukvarja predvsem finančna služba, pri kreditnih tveganjih tudi prodajna služba.

Za zagotavljanje dolgoročnega stabilnega poslovanja Skupine je potrebno sproti in temeljito spremljanje ter ocenjevanje finančnih tveganj. Tudi v letu 2013 smo sledili zastavljenemu cilju doseganja stabilnosti poslovanja in zmanjševanja izpostavljenosti posameznim tveganjem na vzdržno raven. Pred vsemi tveganji se družbe ne morejo

zavarovati v celoti, lahko pa jih s pravočasnimi ukrepi zmanjšajo oz. se jim izognejo. V ta namen družbe izvajajo sprotno prepoznavanje in ocenjevanje tveganj ter glede na željeno izpostavljenost tveganjem sprejemajo ustrezne ukrepe. Ukrepi za obvladovanje tveganj so vgrajeni v vsakodnevno poslovanje, vsa prepoznana tveganja pa imamo evidentirana v registru tveganj, ki se glede na nastalo situacijo po potrebi dopolnjuje. Med finančnimi tveganji so za Skupino in tudi za vsako družbo posebej zlasti pomembna likvidnostno tveganje, tveganje znižanja poštene vrednosti finančnih naložb, kreditno tveganje in do neke mere tudi obrestno tveganje. Izpostavljenost posameznim vrstam finančnih tveganj ter ukrepe za varovanje pred njimi izvajamo in presoјamo na podlagi učinkov na denarne tokove.

Likvidnostno tveganje

Med finančnimi tveganji je izrednega pomena spremljanje likvidnostnega tveganja, ki pomeni tveganje nastanka izgube zaradi kratkoročne in dolgoročne plačilne nesposobnosti. Skupina, predvsem pa Pivovarna Laško, d. d., izkazuje znaten presežek kratkoročnih obveznosti nad kratkoročnimi sredstvi, kar pomeni obstoj precejšnjega likvidnostnega tveganja, zlasti v okviru matične družbe. Da bi se izognili plačilni nesposobnosti, družbe Skupine upravljajo z likvidnostnim tveganjem, oblikujejo in izvajajo politiko rednega upravljanja likvidnosti, ki vključuje načrtovanje pričakovanih denarnih odlivov in zadostnih denarnih prilivov zanje na letnem ter mesečnem nivoju.

S pomočjo ustreznih kreditnih linij za kratkoročno uravnavanje denarnih tokov, v obliki revolving kreditov in dovoljenega limita na transakcijskem računu zaenkrat še zagotavljamo pokritje morebitnih dnevnih likvidnostnih primanjkljajev, vendar ocenjujemo, da bo glede na zaostrovanje razmer na finančnem trgu in glede na še trajajočo finančno krizo likvidnostno tveganje vedno težje obvladljivo. Z vsemi bankami upnicami Skupine Laško smo 29. 7. 2013 sklenili podaljšanja vseh kreditov najmanj do 30. 4. 2014. Po skoraj leto dni trajajočih aktivnostih smo z bankami dosegli dogovor o dolgoročnem finančnem prestrukturiranju družb Pivovarne Laško, Pivovarne Union in Radenske do konca leta 2016, ki vsebuje tudi pomembne mejnike odprodaje finančnih naložb kot del procesa prestrukturiranja družb.

Pri obvladovanju likvidnostnega tveganja je zlasti pomembno in nujno potrebno spremljanje temeljnih kazalnikov stanja financiranja in plačilne sposobnosti po ZFPPIPP (Zakon o finančnem poslovanju, postopkih zaradi insolventnosti in prisilnem prenehanju), ki v svojem 14. členu določa kriterije, po katerih se šteje, da je podjetje insolventno. Tekoče spremljanje likvidnostnega položaja družbe je zlasti pomembno iz razloga pravočasnega ukrepanja, da se izognemo neugodnim posledicam nastanka likvidnostne krize.

V letu 2013 smo nadaljevali z aktivnostmi na področju dezinvestiranja tudi vseh naših ostalih naložb, ki za opravljanje naše osnovne dejavnosti niso ključnega pomena, da bi dosegli vzdržno raven finančnega dolga. V času do zaključka postopkov dezinvestiranja bo Skupina še vedno podvržena težki likvidnostni situaciji. Glede na navedeno ocenjujemo, da je izpostavljenost likvidnostnemu tveganju glede na situacijo na finančnem trgu ter tudi na celotnem gospodarskem prostoru izredno visoka in potrebna posebne pozornosti.

Tveganje spremembe poštene vrednosti

Med finančnimi tveganji je nedvomno pomembno tudi tveganje spremembe poštene vrednosti finančnih naložb, opredmetenih osnovnih sredstev in naložbenih nepremičnin. Velja izpostaviti, da so finančne naložbe vse težje prodajljive po željenih cenah, vezanih na nabavne, ki so veljale nekaj let nazaj, ko je bila večina omenjenih finančnih naložb pridobljena. Tveganje je razvidno iz segmenta finančnih odhodkov, kjer so prikazani finančni odhodki iz oslabitve in odpisov. V letu 2013 je imela Skupina za 59,9 mio. EUR slabitev FN, in sicer Pivovarna Laško za 30,3 mio. EUR, Pivovarna Union za 19,2 mio. EUR in Radenska za 7,6 mio. EUR ter Delo, d. d., za 2,8 mio. EUR. Slabitve so v glavnem nastale iz naslova padca vrednosti naših najpomembnejših naložb, kot so Mercator, družbe v Skupini, Probanka, Rudnik Velenje in ostale.

Kreditna tveganja

zajemajo vsa tveganja, ki vplivajo na zmanjšanje gospodarske koristi podjetja zaradi plačilne nesposobnosti naših poslovnih partnerjev (kupcev) in neizpolnjevanja njihovih pogodbenih obveznosti. V ta namen redno nadziramo in spremljamo finančne terjatve naših kupcev, tako grosistov kot tudi kupcev detajlistične prodaje in aktivno izvajamo postopke upravljanja s terjatvami, pospešeno izterjujemo dolžnike, tako s pisnim opominjanjem, telefonsko izterjavo kot tudi izterjavo na terenu in izterjavo preko zunanje izterjevalne družbe in tudi po sodni poti. Terjatve do izvoznih kupcev imamo ustrezno zavarovane z bančnimi garancijami in pri zavarovalnici SID, z nekaterimi pa poslujemo le na avansno plačilo. Tudi na slovenskem trgu so terjatve do kupcev detajlistične prodaje delno zavarovane z bančnimi garancijami, s hipoteko na nepremičninah in z menicami. S kupci, ki imajo slabšo boniteto poslovanja, poslujemo le na avansno in na takojšnje plačilo ter se tako do neke mere izognemo tveganju neplačila za prodano blago.

Terjatve do naših največjih grosistov na slovenskem trgu imamo le delno zavarovane, zato na tem segmentu obstaja velika izpostavljenost kreditnemu tveganju. V celem letu 2013 je bilo pri teh kupcih zaznati povečano plačilno nedisciplino, kar se posledično odraža v konstantnih težavah pri zagotavljanju dnevne tekoče likvidnosti Skupine. Zlasti prihaja do zamude pri plačilih s strani naših največjih kupcev, kar nam povzroča še dodatne likvidnostne težave. Ocenjujemo, da obstaja precejšnje tveganje povečanja plačilne nediscipline tudi v letu 2014, kar je posledica finančne krize na vseh segmentih gospodarstva. Zaradi zaostrenih gospodarskih razmer ocenjujemo, da se izpostavljenost kreditnemu tveganju povečuje.

Obrestno tveganje

predstavlja možnost spremembe višine referenčne obrestne mere na finančnem trgu, predvsem zaradi že najetih kreditov v EUR, vezanih na spremenljivo obrestno mero (EURIBOR). Tudi v letu 2013 je imel EURIBOR tendenco padanja, kar je imelo pozitiven učinek na stroške financiranja posojil z variabilno obrestno mero. Proti koncu leta je referenčna obrestna mera sicer malenkostno zrastle, kar pa na obresti ni imelo večjega vpliva. Je pa tendenco rasti, sicer minimalno, zaznati tudi v letu 2014. Financiranje pod pogoji variabilne obrestne mere predstavlja dve tretjini vsega financiranja Skupine, eno tretjino zadolženosti pa predstavljajo posojila s fiksno obrestno mero. Ščitenje obrestne mere je nedvomno smiselno uporabiti v primeru dolgoročne zadolžitve po variabilni

obrestni meri, glavnina naših kreditov pa trenutno zapade v obdobju, krajšem od enega leta. Smo pa z bankami dosegli dogovor in sklenili Pogodbo o dolgoročnem restrukturiranju do konca leta 2016, zato bomo dogajanja na finančnem trgu spremljali in v primernem trenutku tudi ustrezno ukrepali. Ocenjujemo, da je izpostavljenost podjetja do obrestnih tveganj še vedno visoka, vendar obvladljiva.

Več o finančnih tveganjih Skupine Laško je opisano v računovodskem delu letnega poročila v poglavju 4.4.7 FINANČNI INSTRUMENTI IN TVEGANJE.

2.12 Financiranje in odprodaja naložb

SKUPINA LAŠKO OB SICER STABILNEM USPEŠNEM POSLOVANJU OSNOVNE DEJAVNOSTI, KI JE NA NIVOJU PRIMERLJIVIH DRUŽB V BRANŽI LAHKO DOSEŽE SPREJEMLJIV NIVO DOLGA Z USPEŠNO PRODAJO PREMOŽENJA IN POTENCIALNIM VSTOPOM STRATEŠKEGA LASTNIKA V PIJAČNO IN PIVOVARSKO DEJAVNOST.

2.12.1 FINANCIRANJE V SKUPINI LAŠKO

Vsesplošna finančna in ekonomska kriza, ki je že od konca leta 2008 prisotna v slovenskem gospodarskem prostoru, se odraža tudi v konstantnih težavah pri zagotavljanju tekoče likvidnosti v okviru visoko zadolžene Skupine Laško, najbolj pa v matični družbi Pivovarni Laško, d. d.

Že nekaj let se srečujemo s težavami pri uravnavanju tekoče likvidnosti in kot običajno, so likvidnostno najslabši predvsem prvi trije meseci leta, ko je naša prodaja zaradi ne sezone nižja. V tem obdobju je običajno slabša tudi plačilna disciplina naših kupcev. Vpliv ne sezone se je zaradi izrazito neugodnega vremena letos zavlekel še v junij, in šele v drugi polovici junija in v juliju je bilo zaznati nekoliko boljšo finančno realizacijo količinske prodaje. Največji problem zagotavljanja likvidnosti namreč predstavlja povečana finančna nedisciplina predvsem naših največjih kupcev, ki predstavljajo preko 70 % naše skupne realizacije. Naše terjatve so plačane v povprečju v 70-tih dneh, pri nekaterih grosistih pa celo še v daljšem časovnem obdobju. V prvem kvartalu sta pivovarni imeli še zaveze po kreditnih pogodbah do bank v skladu, iz leta 2012 dogovorjenim reprogramom kreditnih obveznosti do 31. 3. 2013, kreditne pogodbe pa so se po tem datumu podaljšale še najprej do 30. 9. 2013 nato pa v skladu s prodajnim procesom naložbe v Mercator še do 30. 4. 2014, ko je bil prvotno predviden zaključek prodaje naložbe. Dne 28. 2. 2014 je prišlo med kupcem in prodajalci do pomembne spremembe vsebine pogodbe o prodaji naložbe v Mercator, ko se je med drugim s podpisom Aneksa k prodajni pogodbi spremenila cena iz 120 EUR/delnico na 86 EUR/delnico in podaljšal rok zaključka prodajnega procesa na 30. 6. 2014.

Skupina Laško je v letu 2013 izpostavljenost do bank iz naslova glavnih kreditov znižala za 27,4 mio. EUR neto, od tega Pivovarna laško 2,9 mio. EUR, Pivovarna Union 12,4 mio. EUR in Radenska 6,2 mio. EUR neto, razlika pa odpade na ostale družbe v Skupini Laško.

Zadolženost znotraj Skupine ostaja na enakem nivoju kot konec leta 2012, kar pomeni, da dolg Pivovarne Laško, d. d., do Radenske in Pivovarne Union iz naslova prejetih kreditov znaša 42,4 mio. EUR in dolg Pivovarne Union, d. d., do Radenske, d. d., znaša 1,1 mio. EUR.

V letu 2013 je imela Skupina Laško do bank za 18 mio. EUR obveznosti iz naslova obresti iz finančnih obveznosti in ustvarila EBITDA v višini 28,2 mio. EUR, ki s prilagoditvami ob upoštevanju enkratnih pomembnih dogodkov znaša 41,9 mio. EUR. Največji delež obresti je odpadel na Pivovarno Laško, d. d., in sicer 10,8 mio. EUR ob ustvarjenem EBITDA-ju v višini 7,8 mio. EUR, ki s prilagoditvami ob upoštevanju enkratnih pomembnih dogodkov znaša 15,6 mio. EUR.

Z bankami smo sklenili Pogodbo o dolgoročnem restrukturiranju Skupine Laško do konca leta 2016, kjer so vključeni tudi pomembni mejniki dezinvestiranja.

V skladu s pogoji Pogodbe o prodaji in nakupu delnic (SPA) v prodajnem procesu naložbe Mercator smo tri družbe Skupine Laško t. j. Pivovarna Laško, Pivovarna Union in Radenska, dne 29. 7. 2013 z zastavnimi upnicami podpisale pogodbo o skrbniških storitvah (Escrow Agreement). Da bi Skupina Laško lahko zagotovila plačilno sposobnost v celotnem času trajanja prodajnega postopka, smo z vsemi bankami upnicami Pivovarne Laško, Pivovarne Union in Radenske dogovorili podaljšanje vseh kreditov najmanj do 30. 4. 2014, ko je bil predviden najkasnejši finančni closing transakcije.

Do 29. 7. 2013 so bile podpisane tako kreditne pogodbe za podaljšanje financiranja z vsemi bankami upnicami družb Pivovarna Laško, d. d., Pivovarna Union, d. d., in Radenska, d. d., do 30. 4. 2014, kot tudi Escrow Agreement in tako izpolnjen eden izmed pogojev SPA.

Krovni bilateralni aneks za podaljšanje kreditov do 30. 4. 2014 zavezuje vse tri družbe k izvajanju postopkov operativnega in finančnega restrukturiranja. Po skoraj leto dni trajajočih aktivnostih za podpis krovne pogodbe o prestrukturiranju družb do leta 2016, smo dosegli sklenitev pogodbe. Razdolžitev iz kupnine prodajnega procesa MELR je eden od ključnih mejnikov finančnega restrukturiranja Skupine Laško, kar je zapisano v konec decembra 2013 podpisanem Okvirnem sporazumu (Term Sheet) in Pogodbi o restrukturiranju, sklenjeni z bankami upnicami Pivovarne Laško, Pivovarne Union in Radenske.

Poslovodstvo Skupine Laško je ob tesnem sodelovanju bank od februarja 2013 izvajalo pripravo plana operativnega in finančnega restrukturiranja Skupine Laško. Finančni svetovalec Skupine Laško je skupaj s pravnimi strokovnjaki v procesu operativnega in finančnega restrukturiranja finančno, davčno in pravno analiziral 17 različnih scenarijev finančnega restrukturiranja. Banke upnice pričakujejo čim hitrejšo razdolžitev Skupine Laško na vzdržno raven dolga, zato uprava družbe na podlagi projekta operativnega in finančnega restrukturiranja nadaljuje prodajne procese družb, ki ne spadajo v njeno osnovno dejavnost. S 1. 9. 2013 je pričela tudi s postopkom odprodaje družbe Radenska, d. d., in s 1. 10. 2013 še s prodajo družbe Birra Peja. Predvideni scenariji finančnega restrukturiranja kot pomemben mejnik opredeljujejo tudi dokapitalizacijo družbe Pivovarna Laško, d. d. Transparenten konkurenčen dvostopenjski proces dokapitalizacije Pivovarne Laško, d. d., pomeni maksimizacijo vrednosti za vse deležnike Skupine Laško, tudi lastnike in upnike, in hkrati omogoča nadaljevanje tradicije in razvoja, da se ohranijo in razvijajo blagovne znamke ter ohranijo delovna mesta. Proces iskanja strateškega investitorja za pivovarsko dejavnost zahteva odgovorno odločanje tudi lastnikov in upnikov in je zaradi potrebnih korporativnih soglasij za uskladitev strategije restrukturiranja s poslovno strategijo in zakonskimi zahtevami tudi časovno zahtevnejši, kar je upoštevano tudi v dogovorjenih mejnikih.

2.12.2 ODPRODAJA NALOŽB SKUPINE LAŠKO

Skupina Laško je tudi v letu 2013 nadaljevala z aktivnostmi v okviru dezinvestiranja finančnih naložb in tudi ostalega, za poslovanje nepotrebnega premoženja. Na podlagi projekta operativnega in finančnega restrukturiranja Skupine Laško sta se za doseganje

cilja razdolžitve Skupine na vzdržno raven in zagotovitve ohranitve uveljavljenih blagovnih znamk in delovnih mest poleg nadaljevanja že začelih procesov dezinvestiranja pričela v septembru 2013 tudi procesa prodaje naložb osnovne dejavnosti, to je družb Radenska in Birra Peja. Projekt prodaje obeh družb vodi M&A svetovalec UniCredit banka Slovenije, d. d.

Postopki pri prodaji 79,25 % deleža v družbi Večer, d. d., so se v letu 2013 nadaljevali. V januarju je UVK rok za prodajo družbe podaljšal do 31. 3. 2013 in v marcu še do 31. 7. 2013. S potencialnim kupcem je bila podpisana prodajna pogodba z več odložnimi pogoji, ki pa jih kupec do dogovorjenega datuma ni izpolnil, zato je bil postopek prodaje s tem kupcem v začetku aprila neuspešno končan. Družba Delo, d. d., je z ostalimi potencialnimi kupci nadaljevala razgovore za prodajo družbe ČZP Večer, d. d. V juniju je bila podpisana dvomesečna pogodba o ekskluzivnosti s kupcem, ki se je v preteklosti že zanimal za Večer. Kupec je opravil skrbni pregled poslovanja, a se za nadaljevanje postopka ni odločil. Dne 26. 7. 2013 je družba Delo na Javno agencijo Republike Slovenije za varstvo konkurence (AVK) naslovila prošnjo za vnovično podaljšanje roka za prodajo 79,24 % deleža Večera, a je AVK prošnjo zavrnila.

Družba Delo, d. d., si bo še naprej prizadevala za prodajo oz. odsvojitve deleža v družbi Večer, d. d., in nadaljevala dogovarjanja s potencialnimi kupci z namenom, da v čim krajšem času pride do realizacije posla in poplačila ter s tem odpravo neskladja s pravili konkurence.

Prodaja Dela, d. d., je bila v letu 2012 začasno ustavljena, saj nismo prejeli nobene zavezujoče ponudbe, ki bi bila skladna z razpisom. Glede na potek prodajnega postopka za družbo Večer bomo tudi s postopki prodaje Dela, d. d., nadaljevali. Projekt prodaje Dela, d. d., v okviru projekta restrukturiranja Skupine Laško vodi M&A svetovalec UniCredit CAIB, ki je s postopki prodaje pričel s 1. 9. 2013. Poslan je bil teaser potencialnim kupcem. Tistim, ki so podpisali NDA smo v decembru posredovali tudi informacijski memorandum. V marcu 2014 smo prejeli ne zavezujoče ponudbe.

Prodaja družbe Mercator, d. d.

Konzorcij prodajalcev, v katerem so Pivovarna Laško, d. d., Pivovarna Union, d. d., Radenska, d. d., Radenci, NLB, d. d., Nova KBM, d. d., Gorenjska banka, d. d., Prvi faktor – Faktoring, d. o. o., Banka Koper, d. d., Hypo Alpe-Adria Bank, d. d., NFD, d. o. o., Banka Celje, d. d., in NFD holding, d. d., je dne 14. 6. 2013, z družbo Agrokor, d. d., podpisal **pogodbo o prodaji in nakupu skupnega 53,12-odstotnega deleža v družbi Mercator, d. d.**

Podpis sporazuma o prodaji je rezultat obsežnega postopka, ki ga je vodi londonska skupina mednarodne investicijske banke ING Bank N. V. Postopek je bil voden v skladu z mednarodno dobro prakso in s ciljem vključiti vse potencialno zainteresirane investitorje. Ob tem je bila zagotovljena preglednost postopka in maksimiranje koristi za vse deležnike Mercatorja.

Skladno s prodajnim sporazumom bi člani konzorcija prejeli plačilo 120 EUR na delnico, kar za skupni 53-odstotni delež predstavlja kupnino v višini 240 mio. EUR oz. za 23,34-odstotni delež družb Skupine Laško kupnino v višini 105,5 mio. EUR.

Zaključek transakcije, kar vključuje nakazilo kupnine, je med drugim vezan na izpolnitev večih pogojev, med drugim izdajo relevantnih regulatornih dovoljenj, reprogramiranje dolgov družbe Mercator in podpis Escrow Agreement-a družb Skupine Laško z zastavnimi upnicami na delnicah MELR. Najkasnejši predvideni datum zaključka transakcije je bil predviden konec aprila 2014.

Dne 28. 2. 2014 je bil s strani prodajnega konzorcija podpisan Aneks k Pogodbi za prodajo 53,12 % deleža družbe Mercator, d. d. (MELR) družbi Agrokor, d. d., ki med drugim spreminja ceno iz 120 EUR na delnico na 86 EUR na delnico in podaljšuje datum za zaključek transakcije na 30. 6. 2014. Za Skupino Laško to pomeni sodelovanje pri prodaji, v enakem obsegu in strukturi kot do sedaj:

- ☞ 317.498 delnic MELR, ki so v lasti Pivovarne Laško, d. d., (PL),
- ☞ 464.390 delnic MELR, ki so v lasti Pivovarne Union, d. d., (PU),
- ☞ 96.952 delnic MELR, ki so v lasti Radenske, d. d., (RA).

Nova prodajna cena 86 EUR na delnico pomeni, da bo Skupina Laško v celoti prejela 75.580.240 EUR kupnine. Struktura prejete kupnine po posameznih družbah Skupine Laško bo naslednja:

- ☞ Pivovarna Laško, d. d., (PL) prejme 27.304.828 EUR kupnine,
- ☞ Pivovarna Union, d. d., (PU) prejme 39.937.540 EUR kupnine,
- ☞ Radenska, d. d., (RA) prejme 8.337.872 EUR kupnine.

Eden od pogojev za uspešen zaključek prodajne transakcije je **podpis Aneksa k Escrow Agreement-u (EA) najkasneje do 15. 5. 2014.**

Prodaja družbe Radenska, d. d., Radenci se je pričela na podlagi projekta operativnega in finančnega restrukturiranja Skupine Laško, in sicer s 1. 9. 2013 pričetek postopkov odprodaje družbe Radenska, d. d., in s 1. 10. 2013 pričetek postopkov odprodaje družbe Birra Peja. V septembru je bil za Radensko poslan teaser potencialnim investitorjem nato pa še informacijski memorandum. V decembru so na sedežu Radenske že potekale prezentacije vodstva potencialnim investitorjem, v januarju in februarju 2014 pa skrbni pregled in razgovori z investitorji, ki so posredovali zavezujoče ponudbe.

Birra Peja, Sh.a, Peć

Za Birro Peja pa je bil v oktobru poslan teaser potencialnim kupcem in nato v januarju 2014 tistim, ki so izpolnjevali pogoje za to, še informacijski memorandum, v marcu pa smo prejeli nezavezujoče ponudbe.

Prodaja Jadranske pivovare - Split, d. d., je bila v decembru 2012 neuspešno zaključena, saj ni bilo resnih interesentov za nakup. V januarju 2013 smo pričeli s postopki prodaje proizvodne opreme in ostalega premoženja Jadranske pivovare. S posrednikom pri prodaji smo sklenili sporazum za prodajo proizvodne opreme, ki se je v delu proizvodne opreme tudi realiziral in se bo finančno zaključil do konca meseca maja 2014.

Preko posrednika pri prodaji, NLB, d. d., so že v letu 2012 potekale aktivnosti za prodajo deleža v **Thermani, d. d., Laško** v smislu iskanja in kontaktiranja potencialnih kupcev ciljne družbe, vendar ponudb nismo prejeli. S strani posrednika je bilo ocenjeno, da na trgu trenutno ni zanimanja za nakup večinskega deleža delnic Thermane.

Tudi v letu 2013 smo nadaljevali s prodajo, za poslovanje, nepotrebnega premoženja, in sicer:

- ☞ za Pivovarno Laško: hotela Hum v Laškem, športne dvorane Tri lilije v Laškem in skladišča na Letališki 32 v Ljubljani. Skladišče je bilo tudi prodano in transakcija finančno zaključena konec decembra 2013.
- ☞ za Pivovarno Union: zemljišče in projekt »Center Bellevue« ter skladišče v Mariboru,
- ☞ za Radensko: poslovna stavba v Radencih,
- ☞ obe pivovarni pa sta pričeli tudi s postopki za prodajo počitniških kapacitet in del kapacitet že odprodali.

Skupina bo še naprej intenzivno izvajala vse prodajne postopke, zato se vse aktivnosti dezinvestiranja pospešeno nadaljujejo tudi v letu 2014.

2.13 Pregled pomembnejših poslovnih dogodkov v letu 2013

V LETU 2013 SMO PREJELI SODBO VRHOVNEGA SODIŠČA RS, S KATERO JE VRHOVNO SODIŠČE UGOTOVILO, DA JE ODLOČBA UVK IZ LETA 2011, KI JE DRUŽBAM SKUPINE LAŠKO ONEMOGOČILA RAZPOLAGANJE Z DELNICAMI MERCATORJA, NEZAKONITA.

2.13.1 DOGODKI V ČASU OBRAČUNSKEGA OBDOBJA

Dosežen dogovor z bankami o reprogramu kreditov

Aktivnosti Skupine Laško pri realizaciji reprograma kreditov pri bankah so opisane v poglavju 2.12.1 FINANCIRANJE V SKUPINI LAŠKO.

Postopki odprodaje naložb družb Skupine Laško

Postopki odprodaje naložb družb Skupine Laško so opisani v poglavju 2.12.2 ODPRODAJA NALOŽB SKUPINE LAŠKO.

Odškodninske tožbe zoper Atka-Prima, d. o. o. / Boško Šrot

V začetku leta 2011 so bile pred pristojnimi sodišči vložene odškodninske tožbe zoper toženi stranki Atka-Prima, d. o. o., in Boško Šrot, s katerimi tožeče stranke od toženih strank zahtevajo plačilo odškodnine iz naslova oškodovanja tožečih strank zaradi poslov v letih 2008 in 2009. Tožbe so vložile: dne 12. 1. 2011 Pivovarna Laško, d. d., zaradi plačila 13.336.488,76 EUR s pp ter dne 15. 2. 2011 Pivovarna Union, d. d., zaradi plačila 51.662.307,74 EUR s pp, Radenska, d. d., Radenci zaradi plačila 46.238.893,69 EUR s pp, Delo, d. d., zaradi plačila 8.003.311,06 EUR s pp in Fructal, d. d., zaradi plačila 10.784.720,85 EUR s pp. Postopki so v teku.

Odškodninske tožbe zoper Republiko Slovenijo, UVK in takratnega direktorja UVK – sedaj AVK

Družbe Pivovarna Laško, d. d., Pivovarna Union, d. d., in Radenska, d. d., Radenci (v nadaljevanju: družbe Skupine Laško) so dne 14. 9. 2012 vložile odškodninske tožbe zoper Republiko Slovenijo oz. Urad za varstvo konkurence RS (v nadaljevanju: UVK) in direktorja UVK. Razlog za vložitev tožb je po mnenju družb Skupine Laško protipravna preprečitev prodaje delnic družbe Mercator, d. d., v lasti družb Skupine Laško, s strani UVK v letu 2011. Družbe Skupine Laško namreč zaradi odločbe UVK z dne 26. 4. 2011, ki je družbam Skupine Laško v zaključni fazi prodajnega procesa delnic družbe Mercator, d. d., v letu 2011 onemogočila razpolaganje z delnicami družbe Mercator, d. d., zavezujoče ponudbe družbe Agrokor, d. d., za nakup delnic družbe Mercator, d. d., v lasti družb Skupine Laško, niso mogle sprejeti. UVK je po mnenju družb Skupine Laško družbam Skupine Laško protipravno preprečil sklenitev prej omenjenega posla z družbo Agrokor, d. d., zaradi česar je družbam Skupine Laško do dneva vložitve tožbe posledično nastala škoda v skupni višini 59,2 mio. EUR (Pivovarni Laško 21.877.385,84 EUR s pp, Pivovarni Union 31.322.586,77 EUR s pp, Radenski, d. d., Radenci 6.157.355,78 EUR s pp).

Dne 14. 10. 2013 smo prejeli sodbo Vrhovnega sodišča RS, s katero je Vrhovno sodišče ugotovilo, da je zgoraj navedena odločba UVK z dne 26. 4. 2011, nezakonita. Sodba

Vrhovnega sodišča je bila posredovana sodišču, ki obravnava odškodninske zahtevke tožečih strank.

Dolžnik Infond Holding, d. d.

Zoper dolžnika Infond Holding, d. d., je bil konec leta 2009 začet stečajni postopek. V stečajnem postopku družbe Skupine Laško uveljavljajo terjatve kot sledi: Pivovarna Laško, d. d., v višini 1.892.319,26 EUR, Pivovarna Union, d. d., v višini 28.107.482,28 EUR, Radenska, d. d., Radenci v višini 17.062.078,14 EUR in Delo, d. d., v višini 6.771.147,94 EUR, skupaj 53.833.027,62 EUR. Stečajni postopek še ni zaključen.

Dne 24. 9. 2013 je bila izvedena prva vmesna delitev stečajne mase. Pivovarna Laško, d. d., je prejela znesek 89.382,56 EUR, Pivovarna Union, d. d., znesek 1.485.332,23 EUR, Radenska, d. d., Radenci znesek 805.916,99 EUR in Delo, d. d., znesek 319.831,10 EUR. Stečajni postopek še ni zaključen.

Dolžnik Center naložbe, d. d.

Zoper dolžnika Center naložbe, d. d., je bil konec leta 2009 začet stečajni postopek nad dolžnikom. V stečajnem postopku družbe Skupine Laško uveljavljajo terjatve, kot sledi: Pivovarna Laško, d. d., v višini 6.487.493,35 EUR, Pivovarna Union, d. d., v višini 19.991.859,46 EUR, Radenska, d. d., Radenci v višini 26.414.066,45 EUR in Delo, d. d., v višini 547.784,42 EUR, skupaj 53.441.203,68 EUR.

Dne 30. 12. 2013 je bila izvedena prva vmesna delitev stečajne mase. Pivovarna Laško, d. d., je prejela znesek 410.236,03 EUR, Pivovarna Union, d. d., znesek 1.695.898,66 EUR, Radenska, d. d., Radenci znesek 1.670.291,01 in Delo, d. d., znesek 34.639,10 EUR. Stečajni postopek še ni zaključen.

Tožba Ere Good

Dne 13. 1. 2012 smo prejeli tožbo tožeče stranke Era Good, d. o. o., zoper tožene stranke Pivovarna Laško, d. d., Pivovarna Union, d. d., in Radenska, d. d., Radenci, zaradi plačila odškodnine v skupni višini 958.356,00 EUR (Pivovarna Laško 509.749,55 EUR, Pivovarna Union 348.458,24 EUR, Radenska 100.148,21 EUR) z zamudnimi obrestmi. Tožeča stranka je v tožbi zatrjevala, da politika rabatov, kakršno je vzpostavila Skupina Laško, predstavlja zlorabo prevladujočega položaja po Zakonu o preprečevanju omejevanja konkurence (ZPOmK-1), saj naj bi bila diskriminatorna. Zaradi politike rabatov Skupine Laško naj bi bila tožeča stranka postavljena v konkurenčno slabši položaj, zaradi česar naj bi tožeči stranki posledično nastala škoda. Okrožno sodišče v Ljubljani je dne 3. 7. 2012 izdalo sodbo, s katero je zahtevek tožeče stranke v celoti zavrnilo. Zoper sodbo je tožeča stranka vložila pritožbo, na katero so tožene stranke odgovorile dne 26. 10. 2012. Dne 12. 3. 2013 je tožeča stranka umaknila pritožbo zoper prvostopenjsko sodbo.

Tožba manjšinskih delničarjev Jadranske pivovare – Split, d. d.

Dne 4. 4. 2012 je Jadranska pivovara – Split, d. d., prejela tožbo, s katero 28 malih delničarjev izpodbija odločitev oz. sklep skupščine Jadranske pivovare, ki je bila dne 24. 2. 2012, o iztisnitvi malih delničarjev oz. uveljavljajo ničnost tega sklepa. Dne 13. 2. 2013 je Jadranska pivovara prejela sodbo, s katero je prvostopno sodišče ugodilo tožbi

dveh delničarjev in ugotovilo, da je sklep skupščine o iztisnitvi malih delničarjev ničen. Zoper sodbo je Jadranska pivovara vložila pritožbo. Jadranska pivovara je dne 10. 7. 2013 prejela sodbo Višjega sodišča v Zagrebu, s katero je višje sodišče razveljavilo sodbo prvostopenjskega sodišča in vrnilo zadevo prvostopenjskemu sodišču v ponovno odločanje.

Dne 3. 12. 2013 je Jadranska pivovara prejela sodbo, s katero je prvostopno sodišče ponovno ugodilo tožbi dveh delničarjev in ugotovilo, da je sklep skupščine o iztisnitvi malih delničarjev ničen. Zoper sodbo je Jadranska pivovara vložila pritožbo.

Denacionalizacijski zahtevki v Radenski, d. d., Radenci

Postopek poteka pred Upravno enoto Gornja Radgona po ZDen in v sodnem nepravdnem postopku pred Okrajnim sodiščem v Novem mestu po ZIKS. Upravičenci zahtevajo vrnitev lastninskega deleža na stvareh, podjetju, blagovnih znamk in vrelcev v času podržavljenja in plačilo odškodnine.

Upravna enota Gornja Radgona je z odločbo z dne 27. 6. 2012 odločila, da se zavrne zahtevek za denacionalizacijo podržavljenega podjetja Zdravilišče Slatina Radenci, Höhn in Comp., javna trgovinska družba v Radencih /s popravnim sklepom z dne 31. 8. 2012 pravilno Kuranstalt Sauerbrun Radein AG/, v deležu 48 %, last Wilhelmine Höhn Šarič, ki jo je dne 4. 5. 1993 vložil pravni naslednik dr. Rudolf Höhn Šarič. V pritožbenem postopku je Ministrstvo za gospodarski razvoj in tehnologijo dne 25. 2. 2013 pritožbo zoper odločbo Upravne enote Gornja Radgona kot neutemeljeno zavrnilo. S strani upravičenca je vložena tožba in se postopek nadaljuje pred Upravnim sodiščem Republike Slovenije.

V nepravdnem sodnem postopku pred Okrajnim sodiščem v Novem mestu se vodi postopek za vrnitev premoženja po Zakonu o izvrševanju kazenskih sankcij, ki je bil vložen 20. 12. 2010. Upravičenci so vnuki dr. Antona Šariča. Okrajno sodišče v Novem mestu je izdalo sklep, ki ga je Radenska prejela dne 19. 6. 2013, s katerim je predlog za vrnitev podržavljenega premoženja zavrnilo. Vložena je pritožba na Višje sodišče v Ljubljani, ki je pritožbo upravičencev zavrnilo in potrdilo sklep Okrajnega sodišča v Novem mestu, ki je prav tako zavrnilo vrnitev zaplenjenega premoženja. Zadeva je s tem pravnomočno končana, kar se nanaša na redna pravna sredstva.

Tožba Perutnine Ptuj, d. d., zoper Pivovarno Laško, d. d.

Tožeča stranka je pri Okrožnem sodišču v Celju dne 31. 12. 2010 zoper Pivovarno Laško, d. d., vložila tožbo zaradi plačila 10.116.488,71 EUR s pp. Tožbo tožeča stranka utemeljuje s tem, da je zakoniti zastopnik Pivovarne Laško, d. d., podpisal patronatsko izjavo z dne 10. 1. 2009, s katero bi se naj Pivovarna Laško, d. d., zavezala, da bo izpolnila obveznost, ki jo ima Perutnina Ptuj, d. d., nasproti družbi Poslovni sistem Mercator, d. d., iz naslova posojilnih pogodb. Postopek je v teku.

Izvršba NKBM, d. d., zoper Pivovarno Laško, d. d.

Pivovarna Laško, d. d., je s pogodbo o zastavi nematerializiranih vrednostnih papirjev, ki je bila sklenjena dne 5. 6. 2009 med družbami Nova kreditna banka Maribor, d. d., (NKBM) kot upnikom, Center Naložbe, d. d., kot dolžnikom in Pivovarno Laško, d. d., kot zastaviteljem, družbi NKBM zastavila 345.304 delnic družbe Radenska, d. d., Radenci

z oznako RARG, za zavarovanje kredita, ki ga je družba Center naložbe, d. d., pridobila pri NKBM. Navedeno pogodbo o zastavi nematerializiranih vrednostnih papirjev je v imenu Pivovarne Laško, d. d., podpisal prejšnji direktor Boško Šrot.

Pivovarna Laško, d. d., je dne 22. 11. 2011 prejela sodbo Okrožnega sodišča v Mariboru, s katero je sodišče v gospodarskem sporu tožeče stranke NKBM zoper toženo stranko Pivovarna Laško, d. d., zaradi dopustitve poplačila terjatve v znesku 7.349.552,52 EUR s pp iz vrednosti zastavljenih vrednostnih papirjev odločilo, da se dovoli izvršba na zastavljenih 345.304 delnic RARG, za poplačilo terjatve v znesku 7.349.552,25 EUR z zakonskimi zamudnimi obrestmi od 29. 7. 2011, ter da je tožena stranka Pivovarna Laško, d. d., dolžna dopustiti prodajo navedenih vrednostnih papirjev in poplačilo terjatve iz kupnine, dosežene z njihovo prodajo. Sodba je postala pravnomočna in izvršljiva dne 8. 12. 2011.

Na podlagi navedene sodbe oz. predloga za izvršbo NKBM je sodišče v izvršilnem postopku dne 22. 12. 2011 izdalo sklep o izvršbi, s katerim je sodišče dovolilo izvršbo na zastavljene delnice RARG, s prodajo teh delnic in poplačilom upnika iz zneska, dobljenega s prodajo. Delnice RARG v izvršilnem postopku še niso bile prodane. S strani upnika NKBM je bil predlagan odlog izvršbe, na podlagi katerega je sodišče s sklepom z dne 28. 10. 2013 odločilo, da se izvršba odloži do 1. 10. 2014.

Tožba MIP, d. o. o., zoper Pivovarno Laško, d. d.

Dne 21. 3. 2013 smo od Okrožnega sodišča v Celju prejeli tožbo družbe MIP, d. o. o., Gornji Vakuf – Uskoplje, zaradi plačila 1.135.481,43 EUR. V tožbi tožeča stranka zahteva plačilo odškodnine za izgubljeni dobiček v višini 1.085.481,43 EUR, ki naj bi ji nastal zaradi neupravičenega odstopa Pivovarne Laško, d. d., od prodajne pogodbe, in odškodnino zaradi okrnjenega ugleda in dobrega imena tožeče stranke v višini 50.000,00 EUR. Dne 22. 4. 2013 smo podali odgovor na tožbo, v katerem zatrjujemo, da zahtevek tožeče stranke ni utemeljen. Prvostopenjsko sodišče v tej zadevi še ni odločilo.

Tožba Pivovarne Laško, d. d., zoper MIP, d. o. o.

Pivovarna Laško, d. d., je dne 25. 9. 2012 zoper družbo MIP, d. o. o., vložila tožbo, s katero od tožene strane zahteva plačilo 200.975,51 EUR s pp zaradi neplačila proizvodov, ki jih je Pivovarna Laško, d. d., prodala in izdobavila toženi stranki, ter plačilo 245.316,75 EUR s pp iz naslova nevrnjene embalaže, skupaj torej 446.292,26 EUR s pp. Dne 23. 4. 2013 smo prejeli odgovor na tožbo, v katerem tožena stranka zatrjuje, da zahtevek Pivovarne Laško, d. d., ni utemeljen. Prvostopenjsko sodišče v tej zadevi še ni odločilo.

CEN ADRIA, d. o. o. – v stečaju, Matulji (R. Hrvaška)

Pivovarna Laško, d. d., je zoper Cen Adria, d. o. o., Matulji v letu 2006 vložila predlog za izvršbo, s katerim je zahtevala plačilo neplačanih računov v skupnem znesku 857.292,53 kn (114.764,73 EUR) s pp. Zoper sklep o izvršbi je Cen Adria, d. o. o., vložila ugovor in se zadeva sedaj nadaljuje kot pri ugovoru zoper plačilni nalog v pravnem postopku. Med postopkom je Cen Adria, d. o. o., zoper Pivovarno Laško, d. d., in Jadransko pivovaro – Split, d. d., Vranjic, v letu 2006 vložila nasprotno tožbo, zaradi povračila škode v znesku 25.000.000,00 kn (3.346.720,21 EUR), ki naj bi Cen Adria, d. o. o., nastala zaradi predčasne odpovedi Pogodbe o poslovnem sodelovanju (Ugovor o poslovni suradnji).

Zoper Cen Adrio je bil v letu 2012 uveden stečajni postopek.

V zadevi Pivovarna Laško zoper Cen Adria je Pivovarna Laško dne 8. 11. 2013 prejela sodbo prvoinstanjskega sodišča, s katero je sodišče Pivovarni Laško prisodilo znesek v skupnem znesku 1.688.990,71 kn (221.361,82 EUR). Cen Adria je zoper sodbo vložila pritožbo.

Nepravdni postopki zaradi sodnega preizkusa denarne odpravnine

Predlagatelji Skandij, d. o. o., (384 delnic PULG; pcto: 211.084,80 EUR), Enlux, d. d., (22 delnic PULG; pcto: 12.093,40 EUR), Marko Potočnik (118 delnic PULG; pcto: 64.864,60 EUR in 1451 delnic RARG; pcto: 30.819,24 EUR), BPH, d. o. o., (169 delnic RARG; pcto: 3.589,56 EUR), Sonja Slatnar (2.063 delnic RARG; pcto: 39.197,00 EUR in 50 delnic PULG; pcto: 24.344,00 EUR), Javna razsvetljava, d. d., (22 delnic PULG; pcto: 12.093,40 EUR), Mif Invest, d. d., (50 delnic PULG; pcto: 24.344,00 EUR) in Nina Pintar (100 delnic PULG; pcto: 44.700,00 EUR) so zoper nasprotnega udeleženca Pivovarno Laško, d. d., vložili zahteve za sodni preizkus denarne odpravnine za odkup delnic družbe Pivovarna Union, d. d., oziroma delnic družbe Radenska, d. d., Radenci. Posamezni predlagatelji zahtevajo, da sodišče ugotovi primerno denarno odpravnino za odkup vseh delnic PULG oz. RARG predlagateljev, nekateri od predlagateljev pa tudi, da je glavni delničar Pivovarna Laško dolžan od predlagatelja odkupiti njegove delnice PULG oz. RARG in z njim skleniti ustrezno kupoprodajno pogodbo. V odgovorih na predloge predlagateljev smo zahtevkom predlagateljev v celoti nasprotovali.

Zadeve predlagateljev Enlux, d. d., Skandij, d. o. o., Marko Potočnik, Javna razsvetljava, d. d., BPH, d. o. o., Mif Invest, d. d., in Sonja Slatnar so pravnomočno zaključene. Od navedenih predlagateljev smo oz. bomo (Pivovarna Laško) odkupili njihove delnice.

Potencialna izravnalna dolžnost po 1. odstavku 542. člena Zakona o gospodarskih družbah (ZGD-1)

Družba Pivovarna Laško, d. d., kot obvladujoča družba, je dne 27. 12. 2011 z odvisnima družbama Pivovarno Union, d. d., in Radensko, d. d., sklenila pogodbi o obvladovanju (pogodbeni koncern). Pogodba o obvladovanju med Pivovarno Union, d. d., in Pivovarno Laško, d. d., je veljala od 11. 4. 2012 do 26. 4. 2012, pogodba o obvladovanju med Radensko, d. d., in Pivovarno Laško, d. d., pa je veljala od 6. 2. 2012 do 26. 4. 2012. Pivovarna Laško, d. d., je v skladu s 1. odstavkom 539. člena ZGD-1 dne 26. 4. 2012 podala pisno odpoved obeh Pogodb o obvladovanju, ker je bil to temeljni pogoj, ki ga je ena od bank upnic postavila družbam Pivovarna Laško, d. d., Pivovarna Union, d. d., in Radenska, d. d., Radenci za reprogram njihovih finančnih obveznosti. Določilo I. odst. 542. člena ZGD-1 predpisuje, da mora obvladujoča družba odvisni družbi poravnati vsako, med trajanjem pogodbe nastalo letno izgubo, če ta ni poravnana iz drugih rezerv iz dobička, v katere je bil odveden dobiček med trajanjem pogodbe.

Pivovarna Laško, d. d., je dne 6. 1. 2014 prejela izravnalna zahtevka odvisnih družb Pivovarne Union, d. d., in Radenske, d. d., Radenci po 1. odst. 542. členu ZGD-1. Z izravnalnim zahtevkom sta odvisni družbi od Pivovarne Laško zahtevali poravnavo izgube za obdobje veljavnosti pogodbenega koncerna.

Pivovarna Laško je z dopisoma z dne 13. 2. 2014 izravnalna zahtevka zavrnila iz razloga, ker višina zahtevkov ni bila ustrezno izkazana (Podrobneje glej točko 2.3.2 IZRAVNALNA ZAHTEVKA Letnega poročila).

Kazenska preiskava opr. št. II KP 53791/2010

Pivovarna Laško, d. d., je dne 9. 3. 2012 prejela sklep Višjega sodišča v Ljubljani, s katerim je le to po pritožbi okrožnega državnega tožilca dopustilo kazensko preiskavo, ki jo je Okrožno sodišče v Ljubljani dne 3. 6. 2011 že ustavilo. Gre za kazensko zadevo zoper osumljene Marka Pogačnika, Tomaža Toplaka, Boška Šrota, Igorja Bavčarja, Pivovarno Laško, d. d., in Istrabenz, d. d. Osumljenima Marku Pogačniku in Tomažu Toplaku se očita zloraba uradnega položaja po 244. členu KZ, osumljenima Igorju Bavčarju in Bošku Šrotu se očita kaznivo dejanje goljufije po 217. členu KZ v zvezi s 25. členom KZ, osumljenima pravnima osebama pa se očita kaznivo dejanje goljufije po 217. členu v zvezi s 25. členom KZ za dejanje, ki naj bi ga storila Boško Šrot in Igor Bavčar. Predmet kazenskega postopka v primeru Pivovarne Laško, d. d., je nakup delnic Mercatorja od SOD-a dne 30. 8. 2005. Preiskava še ni zaključena.

Kazenska zadeva opr. št. X K 59294/2010

Kazenska zadeva se nanaša na dva sklopa kaznivih dejanj, in sicer na eni strani na dejanja, povezana s sklepanjem posojilnih pogodb z Infond Holdingom in Centrom Naložbe in na drugi strani na dejanja, povezana s prodajo delnic Istrabenz, d. d., z oznako ITBG. Prvotno je bil postopek združen, sedaj pa je postopek s sklepom sodišča razdružen na dva postopka, in sicer zoper obd. Boška Šrota in soobd. Igorja Bavčarja, zaradi kaznivega dejanja po 240/I Kazenskega zakonika-1 (KZ-1).

Dne 7. 3. 2013 je Pivovarna Laško, d. d., zoper obdolžene Boška Šrota, Igorja Bavčarja in ostale, zaradi kaznivih dejanj, povezanih s prodajo svežnja delnic ITBG v letu 2007, vložila premoženjskopравни zahtevek. S premoženjskopravnim zahtevkom družba uveljavlja povrnitev škode (izgubljenega dobička) v višini 25.490.616,16 EUR skupaj z zakonskimi zamudnimi obrestmi, zaradi podcenjene prodaje svežnja delnic ITBG. Prvostopenjsko sodišče je dne 19. 7. 2013 v tej zadevi izdalo obsodilno sodbo, Pivovarno Laško, d. d., pa s premoženjskopravnim zahtevkom napotilo na pravdo.

Kazenska zadeva opr. št. X K 6155/2013

Dne 29. 11. 2013 smo s strani Okrožnega sodišča v Ljubljani prejeli obvestilo oškodovancu o predobravnavnem naroku v kazenski zadevi zoper obd. Boška Šrota, Matjaža Rutarja, Vesno Rosenfeld in pravno osebo Atka-Prima, d. o. o., zaradi kaznivega dejanja po II. odst. 244. čl. KZ-1 in drugih.

Dne 17. 1. 2014 smo sodišče seznanili s potekom odškodninskih tožb zoper obd. Boška Šrota ter pravno osebo Atka-Prima, d. o. o., ter da zaradi vloženih odškodninskih tožb premoženjskoprnega zahtevka zoper obd. Boška Šrota ter pravno osebo Atka-Prima, d. o. o., v tem kazenskem postopku ne bomo uveljavljali. Dne 24. 2. 2014 smo zoper obd. Vesno Rosenfeld (Pivovarna Union 23,2 mio. EUR) in obd. Matjaža Rutarja (Pivovarna Laško 2,3 mio. EUR, Pivovarna Union 36,8 mio. EUR, Delo 8,9 mio. EUR, Radenska, 2,4 mio. EUR) vložili premoženjskopravne zahtevke.

Sprememba v upravi družbe Delo, d. d.

Nadzorni svet družbe Delo, d. d., je na seji dne 1. 7. 2013 za predsednico uprave družbe Delo, d. d., imenoval go. Irmo Gubanec, dotedanjo članico uprave družbe Delo, d. d., odgovorno za področje financ, za mandatno dobo 5 let. Z nastopom mandata nove predsednice uprave, je prenehal mandat dotedanji predsednici uprave, ge. Marjeti Zevnik, ki je kot članica nadzornega sveta družbe Delo, d. d., septembra 2012 začasno prevzela vodenje družbe Delo, d. d., na podlagi 2. odst. 273. člena ZGD-1.

Nadzorni svet družbe Delo, d. d., je na seji, dne 28. 8. 2013 za članico uprave družbe Delo, d. d., odgovorno za splošno, kadrovsko in pravno področje, imenoval go. Nado Jakopec, za mandatno dobo od 1. 9. 2013 do 30. 6. 2018.

Skupščina delničarjev Pivovarne Laško, d. d.

Dne 20. 6. 2013 je bila izvedena 21. skupščina delničarjev Pivovarne Laško, d. d. Skupščina se je seznanila z revidiranim Letnim poročilom za leto 2012, s poročilom nadzornega sveta o preveritvi letnega poročila, seznanila se je s pokrivanjem čiste izgube, s prejemki članov uprave in nadzornega sveta ter podelila razrešnico upravi in nadzornemu svetu. Predlagan sklep uprave in nadzornega sveta o povečanju osnovnega kapitala z denarnimi vložki ni prejel zadostne podpore za sprejem. Zaradi poteka mandata dosedanjim članom nadzornega sveta so bili s 1. 9. 2013 za nove člane nadzornega sveta, predstavnike kapitala, izvoljeni g. Peter Groznik, g. Jože Bajuk, g. Enzo Smrekar in g. Goran Brankovič. Skupščina je imenovala družbo Ernest&Young, d. o. o., za revizorja za leto 2013.

Obvestilo o sklepih skupščine je bilo objavljeno dne 21. 6. 2013 na portalu SEOnet in na spletni strani družbe www.pivo-lasko.si. Zapisnik skupščine s prilogami je dostopen na spletnih straneh AJPES (Poslovni register Slovenije).

Skupščina delničarjev odvisne družbe Pivovarna Union, d. d.

Dne 23. 7. 2013 je bila izvedena 21. skupščina delničarjev Pivovarne Union, d. d. Skupščina se je seznanila z revidiranim Letnim poročilom za leto 2012, s poročilom nadzornega sveta o preveritvi letnega poročila in o preveritvi poročila uprave o odnosih s povezanimi družbami, seznanila se je s pokrivanjem čiste izgube, s prejemki članov uprave in nadzornega sveta ter podelila razrešnico upravi in nadzornemu svetu. Pod 3. točko dnevnega reda – Soglasje skupščine k Kupoprodajni pogodbi za prodajo delnic Poslovnega sistema Mercator, d. d., je skupščina na podlagi 330. člena ZGD-1 sprejela sklep, da se je seznanila z elementi oziroma vsebino Kupoprodajne pogodbe za prodajo delnic Poslovnega sistema Mercator, d. d., (MELR) in soglašala, da Pivovarna Union, d. d., proda družbi Agrokor, d. d., 464.390 delnic MELR, kar predstavlja 12,33 % delež v družbi Mercator, d. d., po ceni 120 EUR za delnico. Skupščina je imenovala družbo Ernest&Young, d. o. o., za revizorja za leto 2013.

Obvestilo o sklepih skupščine je bilo objavljeno dne 23. 7. 2013 na spletni strani družbe www.pivo-union.si. Zapisnik skupščine s prilogami je dostopen na spletnih straneh AJPES (Poslovni register Slovenije).

Skupščina delničarjev odvisne družbe Radenska, d. d., Radenci

Dne 30. 8. 2013 je bila izvedena 21. skupščina delničarjev Radenske, d. d., Radenci. Skupščina se je seznaniła z revidiranim Letnim poročilom za leto 2012, s poročilom nadzornega sveta o preveritvi letnega poročila in o preveritvi poročila uprave o odnosih s povezanimi družbami, seznaniła se je s prejemki članov uprave in nadzornega sveta ter podelila razrešnico upravi in nadzornemu svetu. Skupščina je sprejela sklep, da se del bilančnega dobička v višini 302.557,20 EUR uporabi za izplačilo dividend v bruto vrednosti 0,06 EUR na delnico, preostanek bilančnega dobička v višini 197.442,80 EUR pa se razporedi v preneseni dobiček. Zaradi poteka mandata dvema članoma nadzornega sveta je skupščina za nova člana nadzornega sveta – predstavnika delničarjev s 14. 10. 2013 imenovala go. Dragico Čepin in go. Brigito Oplotnik Rajh. Skupščina je imenovala družbo Ernest&Young, d. o. o., za revizorja za leto 2013.

Obvestilo o sklepih skupščine je bilo objavljeno dne 30. 8. 2013 na spletni strani družbe www.radenska.si. Zapisnik skupščine s prilogami je dostopen na spletnih straneh AJPes (Poslovni register Slovenije).

Pričetek postopka prodaje delnic družbe Radenska, d. d., Radenci, Delo, d. d., in Birra Peja, Sh. a.

Več o poteku postopkov pri prodaji delnic družbe Radenska, d. d., Radenci, Delo, d. d., in Birra Peja, Sh. a., je opisano v poglavju 2.12.2 ODPRODAJA NALOŽB SKUPINE LAŠKO tega poročila.

Vložitev kazenske ovadbe

Pivovarna Laško, d. d., je dne 25. 10. 2013 zoper bivšega direktorja Pivovarne Laško, d. d., Boška Šrota vložila kazensko ovadbo. Pivovarna Laško, d. d., meni, da obstoji sum, da so v ravnanju bivšega direktorja Boška Šrota pri zastavi 345.304 delnic RARG, ki so bile zastavljene družbi NKBM na podlagi pogodbe o zastavi nematerializiranih vrednostnih papirjev z dne 5. 6. 2009, podani znaki kaznivega dejanja zlorabe položaja ali zaupanja pri gospodarski dejavnosti iz 240. člena Kazenskega zakonika (KZ-1). Višine škode, nastale Pivovarni Laško, d. d., zaradi zgoraj navedenega škodljivega posla, v tem trenutku še ni mogoče oceniti (dejanska škoda bo znana na dan prodaje delnic v izvršilnem postopku NKBM zoper Pivovarno Laško, d. d., – glej dogodek: Izvršba NKBM, d. d., zoper Pivovarno Laško, d. d.), zato bo oškodovana pravna oseba Pivovarna Laško, d. d., premoženjskopravni zahtevek za povrnitev premoženjske škode vložila naknadno.

Sklic skupščine delničarjev Pivovarne Laško, d. d.

Nadzorni svet družbe je dne 11. 11. 2013 sklical 22. skupščino delničarjev Pivovarne Laško, d. d., za dne 13. 12. 2013, zaradi seznaniťve delničarjev z informacijo o obstoju konflikta interesov pri članih nadzornega sveta g. Goranu Brankoviču in g. Enzu Smrekarju, ki sta mandat nastopila s 1. 9. 2013.

Dne 2. 12. 2013 je član nadzornega sveta Pivovarne Laško, d. d., g. Goran Brankovič, družbi Pivovarna Laško, d. d., posredoval obvestilo in dokumentacijo, v katerem je pojasnil, da z dnem 30. 11. 2013 ne opravlja več funkcije direktorja družbe Presad, d. o. o.

Istega dne je z družbo Presad, d. o. o., tudi prekinil delovno razmerje. Družba Pivovarna Laško, d. d., je dne 12. 12. 2013 nato prejela odstopno izjavo člana nadzornega sveta g. Enza Smrekarja, da z dnem 12. 12. 2013 nepreklicno odstopa s položaja člana nadzornega sveta družbe Pivovarna Laško, d. d.

Na podlagi prejete odstopne izjave g. Enza Smrekarja ter glede na prenehanje morebitnega konflikta interesov pri g. Brankoviču, je nadzorni svet na korespondenčni seji dne 12. 12. 2013 sprejel sklep, da preklicuje 22. skupščino Pivovarne Laško, d. d., ki je bila sklicana za dne 13. 12. 2013.

Sprememba pomembnega deleža v Pivovarni Laško, d. d.

NLB, d. d., je dne 20. 12. 2013 na Družbo za upravljanje terjatev bank, d. d., Ljubljana (DUTB) prenesla vseh svojih 2.056.738 delnic PILR oz. 23,51 % delež, o čemer je bila Pivovarna Laško, d. d., s strani DUTB obveščena dne 9. 1. 2014. Obvestilo o prenosu oz. odkupu delnic je Pivovarna Laško, d. d. dne 9. 1. 2014 prejela tudi s strani NLB, d. d. Z navedenim prenosom delnic je DUTB postala največji delničar družbe Pivovarna Laško, d. d.

2.13.2 DOGODKI PO KONCU OBRAČUNSKEGA OBDOBJA

Postopek prodaje delnic družbe Mercator

Konzorcij prodajalcev Poslovnega sistema Mercator, d. d., (v nadaljevanju: Mercator), v katerem so Pivovarna Laško, d. d., Pivovarna Union, d. d., Radenska, d. d., NLB, d. d., Nova KBM, d. d., Gorenjska banka, d. d., Prvi faktor – Faktoring, d. o. o., Banka Koper, d. d., Hypo Alpe-Adria Bank, d. d., NFD, d. o. o., Banka Celje, d. d., in NFD holding, d. d., (v nadaljevanju: Konzorcij prodajalcev), je dne 14. 6. 2013 z družbo Agrokor, d. d., (v nadaljevanju: Agrokor) podpisal pogodbo o prodaji in nakupu skupaj 53-odstotnega deleža v družbi Mercator (v nadaljevanju: SPA).

Eden izmed pogojev za izpolnitev SPA je bil restrukturiranje dolgov družbe Mercator. Pogoj bi moral biti izpolnjen do 31. 1. 2014. Kupec je 31. 1. 2014 pred iztekom roka z izjavo konzorciju prodajalcev podaljšal rok za izpolnitev pogoja in s tem veljavnost SPA do 4. 2. 2014.

Kupec je dne 3. 2. 2014 posredoval izjavo s spremembo pogoja restrukturiranja dolga in podaljšal rok za izpolnitev pogoja in s tem veljavnost SPA do 28. 2. 2014, kar je potrdil tudi konzorcij prodajalcev.

Konzorcij prodajalcev in kupec Agrokor sta dne 28. 2. 2014 podpisala usklajen aneks k SPA. Aneks med drugimi spremembami redefinira ceno, ki znaša 86 EUR na delnico in podaljšuje rok za izvedbo transakcije do 30. 6. 2014.

Zaključek transakcije je vezan na izpolnitev nekaterih odložnih pogojev. Eden izmed odložnih pogojev je pridobitev potrebnih soglasij ustreznih organov družb Skupine Laško.

Nadzorni svet Pivovarne Laško, d. d., se je na 7. seji dne 6. 3. in 12. 3. 2014 skupaj z nadzornim svetom Pivovarne Union, d. d., seznanil z vsebino aneksa št. 1 k prodajni pogodbi delnic družbe Poslovni sistem Mercator, d. d., ter s podlagami in obrazložitvijo

glede prodaje, in v nadaljevanju 7. seje dne 14. 3. 2013, ločeno od nadzornega sveta Pivovarne Union, d. d., dal soglasje, da Pivovarna Laško, d. d., proda družbi Agrokor, d. d., Trg Dražena Petrovića 3, Zagreb, 317.498 navadnih imenskih delnic z oznako MELR, izdajatelja Poslovni sistem Mercator, d. d., ki predstavljajo 8,43 % delež družbe Poslovni sistem Mercator, d. d., po fiksni ceni 86 EUR za delnico.

Nadzorni svet Pivovarne Laško, d. d., je na seji dne 14. 3. 2014 nadalje tudi soglašal s predlogom uprave, da Pivovarna Laško, d. d., kot večinska lastnica Pivovarne Union, d. d., na skupščini Pivovarne Union, d. d., ki je obvezna v skladu s 330. členom ZGD-1, glasuje za sklep, da Pivovarna Union, d. d., proda družbi Agrokor, d. d., Trg Dražena Petrovića 3, Zagreb, 464.390 navadnih imenskih delnic z oznako MELR izdajatelja Poslovni sistem Mercator, d. d., ki predstavljajo 12,33 % delež družbe Poslovni sistem Mercator, d. d., po fiksni ceni 86 EUR za delnico. Skupščina Pivovarne Union, d. d., je dne 15. 4. 2014 omenjeni sklep sprejela.

Soglasje za prodajo delnic družbe Mercator, d. d., družbi Agrokor, d. d., po ceni 86 EUR za delnico je dne 11. 3. 2014 podal tudi nadzorni svet družbe Radenska, d. d., Radenci in dne 14. 3. 2014 nadzorni svet družbe Pivovarna Union, d. d.

Z zgoraj navedenimi soglasji so pridobljena vsa potrebna interna soglasja organov družb Skupine Laško za podajo delnic družbe Mercator, d. d., katerih imetnice so družbe Skupine Laško, družbi Agrokor, d. d.

Javna dražba za prodajo delnic družbe ČZP Večer

Dne 28. 2. 2014 ob 12. uri je bila v prostorih družbe Delo, d. d., javna dražba za prodajo delnic družbe ČZP Večer. Na dražbi je komisija ugotovila, da v predvidenem roku ni bilo vplačanih varščin za udeležbo na dražbi. Dražba ni uspela.

Predmet prodaje na javni dražbi je bil paket 202.788 (79,24 %) navadnih imenskih delnic ČZP Večer, d. d., z oznako VEMG, katerih imetnik je družba Delo, d. d., razpisana začetna izklicna cena pa je bila 3.098.000,00 EUR.

Družba Delo, d. d., si bo še naprej prizadevala izpolniti odločbo UVK, opr. št. 306-195/2008-57 z dne 23. 9. 2009, ki družbi Delo, d. d., nalaga odsvojitev 191.943 delnic (75 %) in bo nadaljevala z aktivnostmi za čimprejšnjo prodajo delnic družbe ČZP Večer, d. d.

Izravnalna zahtevka družb Pivovarna Union, d. d., in Radenska, d. d., v skladu z 542. členom ZGD-1

Družba Pivovarna Laško, d. d., je 23. 4. 2012 prejela dopisa »Izravnalni zahtevki po 1. odst. 542. člena Zakona o gospodarskih družbah«, oba datirana z dne 22. 4. 2014, s strani družb Pivovarna Union, d. d., in Radenska, d. d., s katerima sta jo navedeni družbi obvestili o nerevidiranih višinah njunih izravnalnih zahtevkov za pokritje čistih izgub obeh družb za čas trajanja pogodbenega koncerna z obvladujočo družbo Pivovarna Laško, d. d. Nerevidirana višina zahtevka družbe Pivovarna Union, d. d., za obdobje od 11. 4. do 26. 4. 2012 znaša 0 (nič) EUR. Nerevidirana višina zahtevka družbe Radenska, d. d., za obdobje od 6. 2. do 26. 4. 2012 pa znaša 1.044.183,99 EUR. Dopisoma sta bila priložena tudi prikaza njunih izračunov.

Dne 23. 4. 2014 je družba Pivovarna Laško, d. d., poslala družbama Pivovarna Union, d. d., in Radenska, d. d., odgovora na njuna prejeta dopisa, v katerih ju obvešča, da se je seznanila z njunima izravnalnima zahtevkoma, in ju hkrati pozvala k dopolnitvama s potrditvama njunih višin s strani revizorjev.

V računovodskih izkazih družbe Pivovarna Laško, d. d., za obdobje, končano dne 31. 12. 2013, je iz gornjega naslova izkazana rezervacija v višini 1.044.183,99 EUR.

Podpis Sporazuma o restrukturiranju in mirovanju

Pivovarna Laško, d. d., Pivovarna Union, d. d., in Radenska, d. d., so konec aprila 2014 podpisale z vsemi 18 bankami upnicami Sporazum o restrukturiranju in mirovanju. Sporazum definira pomembne mejnike finančnega restrukturiranja, končna zapadlost večine kreditov družb pa je reprogramirana do konca leta 2016.

Projekt definiranja koncepta operativnega in finančnega restrukturiranja družb je z aktivnim sodelovanjem družb, upnic in svetovalcev tekel celo leto 2013. Njegov cilj je bil definirati sporazum, ki na eni strani zagotavlja družbam Skupine Laško finančno stabilnost z dolgoročnim reprogramom kreditov in razdolžitvijo Skupine na vzdržno raven dolga. Na drugi strani pa zagotavlja upnikom izpolnitev pričakovanj po čim hitrejši razdolžitvi ob hkratnem maksimiziranju vrednosti tudi za lastnike. Na ta način zagotavlja družbam Skupine Laško dolgoročni razvoj kvalitetnih blagovnih znamk in ohranitev delovnih mest.

Zdefiniranih je bilo 17 različnih scenarijev restrukturiranja Skupine in na podlagi analiz s finančnega, davčnega in pravnega stališča je bil skrbno izbran koncept, ki je rezultiral v podpisani Sporazum.

Sporazum za obdobje do konca leta 2016 regulira zaveze do upnikov. Poleg razdolževanja z odplačili upnikom iz denarnega toka osnovne dejavnosti postavlja pomembne mejnike razdolžitve iz konzorcijskega prodajnega procesa družbe Mercator in prodajnih procesov družb Radenska, Birra Peja in Delo, ki so bili začeti v letu 2013.

Eden izmed ključnih mejnikov za vse deležnike, tako za upnike, družbo, kot tudi lastnike, je dokapitalizacija Pivovarne Laško, d. d., o kateri bodo po transparentno speljanem procesu iskanja vlagatelja v Pivovarno Laško na skupščini družbe Pivovarna Laško, d. d., odločali lastniki.

Prvi pomemben mejnik je odplačilo kreditov iz kupnine prodaje naložbe Mercator do konca julija 2014. Konec leta 2014 je drugi mejnik, ko so planirana odplačila kreditov iz kupnine za naložbe neosnovne dejavnosti. Tretji, ključni mejnik, je razdolžitev iz dokapitalizacije v sredini leta 2015.

Če prvi mejnik ne bi bil izpolnjen, je potrebno tretji mejnik izpolniti v krajšem roku. Restrukturiranje s tem ne bi bilo prekinjeno, se pa super večina upnikov (85 % terjatev bank upnic) lahko odloča o drugačnih možnostih. Neizpolnjevanje določil Sporazuma, vključno z načrtom odplačil iz denarnega toka osnovne dejavnosti in mejnikov dezinvestiranja, povzroči prenehanje Sporazuma, samo če tako odloči super večina upnikov.

2.14 Razvojni mejniki

OD TAKRAT JE MINILO 187 LET, PIVOVARNA LAŠKO PA JE PRERASLA IZ LOKALNE PIVOVARNE V VODILNO PROIZVAJALKO PIVA IN Z OSTALIMI PODJETJI V SKUPINI LAŠKO V VODILNO PROIZVAJALKO MINERALNIH IN NARAVNIH VOD TER BREZALKOHOLNIH IN DRUGIH PIJAČ NA SLOVENSKEM TRGU.

1825

Zgodovinski začetki Pivovarne Laško. Medičar in lektor Franz Geyer v nekdanjem Valvasorjevem špitalu uredi obrtno pivovarno, katere poslopje stoji še danes.

1838

Pivovarno kupi Heinrich August Uhlich. Pivo izvažajo v Indijo in Egipt.

1867

Anton Larisch ob vznožju Sv. Krištofa in Šmihela postavi takrat največjo pivovarno na Spodnjem Štajerskem.

1889

Pivovarno kupi izrazito narodno usmerjen žalski pivovarnar Simon Kukec. Kot noviteto zvari svetlo in temno termalno pivo, pa še pivo Ležak in Porter, ki ga kasneje preimenuje v Temno laško pivo. Vse bolj uveljavlja znamko Laško pivo, pod katero pivo prodaja tudi v Egipt in Budimpešto.

1924

Pivovarna zvari zadnje pivo. Ljubljanski Union skrivoma pokupi večino njenih delnic in opusti proizvodnjo. Zaprtje pivovarne Laščane ne prizadene le gmotno; pobudniki ponovnega odprtja pivovarne najprej navdušijo gostilničarje.

1929

Zastopniki gostilničarskih zadrug sklenejo v Laškem zgraditi gostilničarsko delniško pivovarno.

1938

Po mnogih zapletih in hudih nasprotovanjih konkurence odprejo delniško Pivovarno Laško in predstavijo novo laško pivo pod zaščitnim znakom Zlatorog. Pivopivcem gre tako v slast, da nemški okupatorji zaradi kakovosti piva dopustijo ohranitev znamke Laško pivo.

1944

Med bombardiranjem železniškega mostu je zadeta in porušena tudi pivovarna. Po II. svetovni vojni v pivovarni zaženejo proizvodnjo že 1946, uradno pa je ustanovljena 1947.

Pivovarna Laško je po II. svetovni vojni ves čas enovito podjetje. Zlasti po letu 1960 beleži izreden razvoj prodaje: s 60.000 hl na 1.300.000 hl.

1990

Po uskladitvi z določbami zakona o podjetjih je organiziranje podjetja v družbeni lastnini vpisano v sodni register kor sklep sodišča Srg 23/90 z dne 31. 5. 1990.

1991

V skladu z določbami zakona o podjetjih se preoblikuje v delniško družbo v mešani lastnini. Dne 30. 9. 1991 sta ocenjena delniški in družbeni kapital ter opravljena razdelitev delnic.

1995

Pivovarna Laško se na prvi skupščini delniške družbe, dne 20. 4. 1995, lastninsko preoblikuje v delniško družbo z znanimi lastniki. V sodni register je vpisana s sklepom Srg 673/95 z dne 8. 9. 1995. Postane delniška družba z več kot 15.000 delničarji.

2000

Kapitalske povezave z Radensko, d. d., Radenci, Jadransko pivovaro-Split, d. d., in Vitalom, d. d., Mestinje so ena največjih prelomnic v zgodovini družbe. Začenja se nova poslovna strategija razvoja.

2002

Družba uspe z javno ponudbo za prevzem Pivovarne Union, d. d., Ljubljana. Pridobi 47,86 odstotka vseh njenih delnic.

2003

Nadaljevanje kapitalskih vlaganj. Družba pridobi 24,98-odstotni delež v Delu, d. d., Ljubljana. Postane njegova največja lastnica.

2004

Decembra pridobi še nadaljnjih 27.011 delnic (5,98 odstotka lastnine) delniške družbe Union Ljubljana. Pivovarna Laško, d. d. postane 53,85-odstotna lastnica vseh delnic Uniona.

2005

Februarja od družbe Interbrew Central European Holding B. V., Nizozemska, odkupi celoten lastniški delež, tj. 186.400 delnic izdajatelja Pivovarne Union, d. d., Ljubljana. Pivovarna Laško tako postane večinska, 95,17-odstotna lastnica družbe Union.

Maja Urad za varstvo konkurence izda soglasje k priglašeni koncentraciji družb Pivovarna Laško, d. d., in Pivovarna Union, d. d.

2006

Preknjižba 106.950 novo izdanih delnic Poslovnega sistema Mercator, d. d., Ljubljana, s Slovenske odškodninske družbe, d. d., Ljubljana, na Pivovarno Laško, d. d. Po preknjižbi ima delniška družba Pivovarna Laško v lasti 317.498 delnic MELR oz. 8,34-odstotni delež Mercatorja.

2007

Prezemna ponudba za odkup delnic družbe Delo, časopisno in založniško podjetje, d. d., Ljubljana. Prezemniki Pivovarna Laško, d. d., Radenska, d. d., in Talis, d. o. o., imajo skupaj 628.044 delnic, tj. 94,09-odstotni delež ciljne družbe.

2008

Februarja je objavljena prevzemna ponudba za odkup delnic družbe Pivovarna Laško, d. d. Prezemniki Infond Holding, d. d., Maribor, Cestno podjetje Maribor, d. d., Fidina, d. d., Ljubljana in Koto, d. d., Ljubljana pridobijo skupaj 4.818.151 delnic, tj. 55,08-odstotni delež delnic ciljne družbe. Prezemniki so ponudili 88,00 EUR za 1 delnico PILR in 2.488 delničarjev Pivovarne Laško, d. d., je sprejelo prevzemno ponudbo. Na dan 31. 12. 2008 je Infond Holding, d. d., večinski lastnik Pivovarne Laško, d. d., s 52,97-odstotnim deležem.

2009

Banke upnice NLB, d. d., Hypo Alpe-Adria-bank, d. d., Abanka, d. d., Banka Celje, d. d., Gorenjska banka, d. d., Probanka, d. d., Nova kreditna banka Maribor, d. d., in Banka Koper, d. d., so v obdobju od avgusta do septembra 2009 pridobivale delnice Pivovarne Laško, d. d., (PILR), ki jih je imela družba Infond Holding, d. d., zavarovane za bančne kredite. S tem so banke pridobile pomembne lastniške deleže v Pivovarni Laško, d. d. Infond Holding, d. d., Maribor od dne 5. 8. 2009 ni več večinski lastnik Pivovarne Laško, d. d.

2010

Nadzorni svet Pivovarne Laško, d. d., je dne 23. 4. 2010 potrdil izhodišča novega poslovnega modela in reorganizacije Skupine Laško, ki ga je pripravila in predložila uprava družbe, ter potrdil izhodišča strategije rasti Skupine Laško do leta 2014 na segmentu pijač. Nov poslovni model predvideva preoblikovanje Skupine Laško v pogodbeni koncern in nato v enotno podjetje.

Banke upnice (nekateri hkrati lastnice) Pivovarne Laško, d. d., so v pismu dne 18. 8. 2010 odgovorile z zahtevo po dopolnitvi strategije tudi v smislu prodaje vseh delnic družbe Mercator v lasti Skupine Laško. Zato je Skupina predstavila novo, dopolnjeno strategijo Skupine Pivovarna Laško do leta 2014, ki vključuje prodajo celotnega 23,34 % lastniškega deleža v družbi Mercator in jo je Nadzorni svet Pivovarne Laško, d. d., potrdil na 22. redni seji dne 27. 9. 2010.

2013

NLB, d. d., je dne 20. 12. 2013 na Družbo za upravljanje terjatev bank, d. d., Ljubljana (DUTB) prenesla vseh svojih 2.056.738 delnic PILR oz. 23,51 % delež, o čemer je bila Pivovarna Laško, d. d., s strani DUTB obveščena dne 9. 1. 2014. Obvestilo o prenosu oz. odkupu delnic je Pivovarna Laško, d. d. dne 9. 1. 2014 prejela tudi s strani NLB, d. d. Z navedenim prenosom delnic je DUTB postala največji delničar družbe Pivovarna Laško, d. d.

3 TRAJNOSTNI RAZVOJ

3.1 Upravljanje s človeškimi viri v Skupini Laško

NA OSNOVI REORGANIZACIJE POSLOVANJA IN OPTIMIZACIJE PROCESOV, BOLJŠE TEHNOLOŠKE OPREMLJENOSTI DRUŽB IN IZBOLJŠANE IZOBRAZBENE STRUKTURE ZAPOSLENIH V ZADNJIH LETIH SISTEMATIČNO SKRIMO ZA OPTIMALNO ŠTEVILO ZAPOSLENIH.

Za vodenje uspešne skupine, ki ustvarja vodilne blagovne znamke z dodano vrednostjo za kupce in lastnike, potrebujemo prave ljudi.

V Skupini Laško se zavedamo pomena ključnih kadrov, zato stremimo k izvajanju programov, ki motivirajo in dodatno stimulirajo naše zaposlene za doseganje zadanih ciljev Skupine Laško. Zato smo v letu 2013 naredili nekaj pomembnih korakov v kadrovske strategiji. Naš pristop je povečati znanje in sposobnosti zaposlenih skozi praktično delo, izobraževanje in usposabljanje ter kulturo, ki nagraduje ljudi glede na dosežene rezultate. V letu 2012 sprejeta Podjetniška kolektivna pogodba je postavila nove temelje za ciljno vodenje in nagrajevanje glede na rezultate posameznika. Tako smo v letu 2013 izvedli letno ocenjevanje vseh zaposlenih in s tem vzpostavili pogoje za prehod na nov sistem nagrajevanja zaposlenih. Na ta način smo opolnomočili vodstven kader in dodatno poudarili njihovo odgovornost za doseganje ciljev. Skupaj s predstavniki zaposlenih smo dosegli konsenz o sistemu izplačevanja stimulatívne delo plač za leto 2014.

Kot družbeno odgovorno podjetje se zavedamo pomena razvoja mladih potencialov. Tako smo v Pivovarni Laško, d. d., Pivovarni Union, d. d., in Radenski, d. d., tudi v letu 2013, preko razpisa in s posebnim selektivnim postopkom, izbrali deset najboljših študentov, ki bodo prejeli naše kadrovske štipendije.

3.1.1 ZAPOSLOTVENA POLITIKA

Na osnovi reorganizacije poslovanja in optimizacije procesov, boljše tehnološke opremljenosti družb in izboljšane izobrazbene strukture zaposlenih v zadnjih letih sistematično skrbimo za optimalno število zaposlenih. Pri tem upoštevamo strategije posameznih družb in celotne Skupine, kakor tudi obremenitve posameznika in zahtevnosti delovnega procesa. Ključnega pomena je tudi dobro sodelovanje, ki smo ga tekom let razvili s predstavniki zaposlenih ter dosledno spoštovanje delovnopravne zakonodaje.

3.1.2 RAZVOJ KADROV

Za doseganje strateško zastavljenih ciljev podjetja je ključnega pomena razvoj kadrov – tako na strokovnem kot osebnostnem področju. Na osnovi identificiranih potreb po razvoju dodatnih znanj in veščin v skupini skrbimo za razvoj naših kadrov. Dodatna znanja in veščine zaposleni pridobivajo preko:

- ☞ prenosa najboljših praks in znanj znotraj Skupine,

- ☞ zunanjega izobraževanja namenjenega pridobivanju specifičnih strokovnih znanj, ki niso interno razpoložljiva,
- ☞ kombinacije internega in zunanjega izobraževanja.

3.1.3 STANJE ZAPOSLENIH

Število zaposlenih po družbah
v Skupini Laško na dan 31. 12. 2013

		Število zaposlenih	Delež v %
Pivovarna Laško, d. d.	*5 članov uprave	337	21,0
Radenska, d. d., Radenci		204	12,8
Pivovarna Union, d. d., Ljubljana	*5 članov uprave	378	23,6
Jadranska pivovara - Split, d. d.		11	0,7
Vital Mestinje, d. o. o.		34	2,1
Delo, d. d., Ljubljana		381	23,9
Izberi, d. o. o., Ljubljana		14	0,9
Birra Peja, Sh. a., Kosovo		206	12,9
Laško Grupa, d. o. o., Hrvaška		31	1,9
Skupaj		1.591	100,0

Opomba: *v Pivovarni Laško, d. d., in v Pivovarni Union, d. d., so zaposleni isti predsednik in člani uprave, v vsaki od družb za polovični delovni čas. V obeh družbah je število zaposlenih na zadnji dan leta 2013 enako dejanskemu, pri skupnem seštevku zaposlenih Skupine Laško pa je odšteto 5 zaposlenih. Delež je izračunan na podlagi predpostavke, da so člani uprave zaposleni za polovični delovni čas.

Skupina Laško zaposluje 1.591 ljudi, kar je za eno osebo manj kot v letu 2012. Največji delež predstavljajo zaposleni v pijačarskih družbah Skupine.

Po sklepu Nadzornega sveta so od 1. 3. 2013 predsednik uprave in člani uprave Pivovarne Laško, d. d., polovično zaposleni tudi v Pivovarni Union, d. d. Istočasno so bile redefinirane njihove pogodbe o zaposlitvi, ki vsebujejo znižani fiksni del plače in na novo uveden variabilni sistem nargajevanja, ki se izplačuje ob doseganju jasno definiranih ciljev.

Število zaposlenih
za nedoločen in določen čas

(število zaposl. na dan 31. 12.)	2011	2012	2013	Razlika 2013-2012
Nedoločen čas	1.329	1.279	1.282	3
Določen čas	280	288	273	-15
Skrajšan delovni čas	21	24	29	5
Pripravniki	2	1	7	6
Skupaj	1.632	1.592	1.591	-1

Osemdeset odstotkov delavcev je zaposlenih za nedoločen čas. Glavnino zaposlenih za določen čas predstavljajo delavci v Birri Peji, Sh. a. Delež zaposlenih, s sklenjeno pogodbo o zaposlitvi za določen čas, se je v primerjavi z letom poprej zmanjšal za 15 oseb. Za skrajšan delovni čas je zaposlenih 29 oseb, v večini primerov so to delavci invalidi.

Izobrazbena sestava zaposlenih

Na dan 31. 12. 2013 je bila dejanska izobrazbena sestava zaposlenih naslednja:

Število zaposlenih po stopnji izobrazbe

(izobrazba na dan 31. 12.)	2011	2012	2013	Razlika 2013-2012
Osnovnošolska	204	201	195	-6
Poklicna izobrazba	397	355	349	-6
Srednja šola	511	515	539	24
Višja strokovna izobrazba	126	130	139	9
Univerzitetna + visoka izobrazba	355	351	330	-21
Magisterij	36	34	33	-1
Doktorat	3	6	6	0
Skupaj	1.632	1.592	1.591	-1

Starostna sestava zaposlenih

Na dan 31. 12. 2013 je bila dejanska starostna sestava zaposlenih naslednja:

Število zaposlenih po starostnih razredih

(starost na dan 31. 12.)	2011	2012	2013	Razlika 2013-2012
Manj kot 30 let	112	101	122	21
od 30 do 40 let	467	422	374	-48
od 41 do 50 let	588	606	578	-28
od 51 do 60 let	447	433	487	54
nad 60 let	18	30	30	0
Skupaj	1.632	1.592	1.591	-1

3.1.4 SKRB ZA ZADOVOLJSTVO ZAPOSLENIH

Zaposleni v Skupini Laško so bili v letu 2013 deležni dodatnih ugodnosti, kot so:

- ☞ plačevanja premije za dodatno pokojninsko zavarovanje vsem zaposlenim za nedoločen čas,
- ☞ nastanitve po ugodnih cenah v počitniških kapacitetah Skupine Laško, ki se nahajajo na morju, hribih in v termalnih zdraviliščih. Zaposleni imajo možnost koristiti počitniške kapacitete različnih družb v Skupini,

- ✎ ažurnega ozaveščanja, skrbi in usposabljanja za varstvo in zdravje pri delu, urejenega delovnega okolja in rednih zdravniških pregledov.

Prav tako smo zaposlenim omogočili sodelovanje in dajanje koristnih predlogov za izboljšave in razvoj tako na ravni organizacijske enote kot na ravni družbe kot celote. S tem namenom so bile uvedene tudi t. i. skrinjice, kjer lahko vsi zaposleni podajajo svoje predloge in pripombe.

3.1.5 IZOBRAŽEVANJE

Izobraževanje je usmerjeno v razvoj specifičnih kompetenc kadrov, katere so pomembne za uspešno poslovanje naših družb. S tem namenom smo sredstva za izobraževanje namenili predvsem v ciljno usmerjene seminarje, tečaje in dodatna izpopolnjevanja. Zaposlenim smo omogočili izobraževanje iz področja informatike, tujih jezikov, varstva okolja, zakonodaje in ostalih specifičnih znanj po področjih dela.

V letu 2013 smo se prijavili na razpis Javnega sklada za sofinanciranje vzpostavitve kompetenčnih centrov za razvoj kadrov za obdobje od 2012 do 2015. Pivovarna Laško, d. d., je bila izbrana kot nosilec projekta Kompetenčni center Proizvodnja pijač, v katerem je vključeno 17 panožnih podjetij, med njimi tudi Pivovarna Union, d. d., Radenska, d. d., in Vital Mestinje, d. o. o. Namen projekta je z dvigom usposobljenosti ključnih kadrov v panogi proizvodnje pijač doseči večjo konkurenčnost oziroma utrditev položaja na trgih. V sklopu tega projekta so se zaposleni udeležili konferenc in seminarjev doma in v tujini. V letu 2013 je bilo izvedenih 22 usposabljanj iz področij mikrobiologije, računalniških znanj, vodenje projektov in prepoznavanje interesov in pričakovanj kupcev. V okviru projekta so bila izvedena tudi notranja usposabljanja, ki omogočajo izmenjavo znanj, izkušej in dobrih praks v panogi.

3.1.6 VARSTVO IN ZDRAVJE PRI DELU

Zaposlene redno ozaveščamo na področju pomena varnih in zdravih delovnih pogojev ter jim take pogoje tudi zagotavljamo. Redno jih tudi oskrbujemo s predpisano varovalno opremo in zaščitnimi sredstvi. Pomembno vlogo pri zmanjševanju delovnih nezgod imajo redni pregledi delovnih mest, nadzor nad koriščenjem delovnih in zaščitnih oblačil ter opozarjanje na nevarnosti na delovnem mestu. Zagotavljamo redna usposabljanja za varstvo in zdravje pri delu, urejeno delovno mesto in izvajamo redne zdravniške preglede.

V primerjavi z letom 2012 se je število poškodb pri delu znižalo. Razlog je predvsem v bolj pogostem preverjanju uporabe osebno varovalne opreme in opozarjanju na nevarnosti ter zaradi spremembe načina najema delovne sile (razpisi, razgovori ...).

V letu 2013 je bilo v Pivovarni Laško, d. d., sedem zaposlenih poškodovanih na delovnem mestu, kar je za štiri manj kot v letu 2012.

3.2 Komuniciranje

V LETU 2013 JE PIVOVARNA LAŠKO NADALJEVALA S KOMUNIKACIJSKO STRATEGIJO, KI TEMELJI NA SISTEMATIČNI DVOSTRANSKI KOMUNIKACIJI MED DRUŽBO IN NJENIM INTERNIM TER EKSTERNIM OKOLJEM. PRAV TAKO SMO NADALJEVALI S KOMUNICIRANJEM PREKO DRUŽBENIH OMREŽIJ.

Pivovarna Laško je v letu 2013 nadaljevala s komunikacijsko strategijo sistematične dvostranske komunikacije med podjetjem in njenim internim ter eksternim okoljem. Ekipa Pivovarne Laško je komuniciranje izvajala v skladu z načrtom ter prilagajala taktike in orodja interesom različnih javnosti, ki vplivajo na poslovanje družbe.

3.2.1 KOMUNICIRANJE Z VLAGATELJI

Pivovarna Laško je tako kot do sedaj skladno z zakonom obveščala vlagatelje in potencialne vlagatelje z zadostnimi, natančnimi in pravočasnimi informacijami in se pri tem ravnala v okviru politike razkrivanja informacij, ki zajemajo uspešnost poslovanja družbe v preteklosti in strategijo razvoja družbe v prihodnje.

Delnice Pivovarne Laško kotirajo na Ljubljanski borzi vrednostnih papirjev, zato je družba zakonsko zavezana k objavi predpisanih informacij na spletnih straneh Ljubljanske borze (seonet.ljse.si), prav tako pa te informacije objavi tudi na spletnih straneh družbe (pivo-lasko.si).

Komunikacijo z vlagatelji in potencialnimi vlagatelji smo vršili preko redne skupščine družbe, novinarskih konferenc, sklicanih z namenom poročanja o medletnih in letnih poslovnih rezultatih, individualnih sestankov predstavnikov družbe s predstavniki investicijskih družb ter večjih delničarjev in z objavami medletnih in letnih poročil v tiskanih medijih ter na spletnih straneh družbe.

3.2.2 KOMUNICIRANJE Z MEDIJI

Leto 2013 je bilo z vidika komunikacije z mediji intenzivno. Pivovarna Laško s sporočili za medije o svojih dejavnostih, poslovanju, načrtih in strateških usmeritvah redno obvešča medije. Odnosi z mediji temeljijo na načrtovanem, dvosmernem sodelovanju, pravočasnem ter sprotnem odzivanju na vprašanja novinarjev v skladu z veljavnimi etičnimi standardi stroke odnosov z javnostmi.

3.2.3 KOMUNICIRANJE S KUPCI

V letu 2013 je bil kupcem Pivovarne Laško že peto leto na voljo Klicni center, v katerem so na brezplačni telefonski številki 080 1825 na voljo operaterji, ki sprejemajo naročila kupcev za vse izdelke Skupine Laško. Klicni center je lociran na Distribucijskem centru Skupine Laško v Ljubljani in sprejema naročila za vse distribucijske kanale (trgovina, gostinstvo in ustanove). V petih letih delovanja so ga kupci sprejeli kot eno ključnih orodij za naročanje izdelkov, saj je naročanje enostavnejše in uporabnikom prijaznejše. S kupci komuniciramo tudi preko predstavnikov prodajne službe na terenu in distributerjev ter na individualnih sestankih z njimi.

3.2.4 KOMUNICIRANJE Z ZAPOSLENIMI

Komuniciranje z zaposlenimi bazira na zdravih medsebojnih odnosih in je eden bistvenih elementov za doseganje dobrih poslovnih rezultatov družbe. Ob primerni implementaciji internih komunikacijskih načrtov zagotavlja zadostno informiranost, motivacijo in zadovoljstvo zaposlenih. V Pivovarni Laško zaposlene sprotno seznanjamo s pomembnimi informacijami ter obvestili za javnost. Na najbolj frekvenčnih točkah v podjetju so na voljo oglasne table, v zadnjih letih pa strmo narašča pomen obveščanja preko interneta. Pomembno orodje internih komunikacij sta tudi intranet Pivovarne Laško in Skupine Laško. Raba tega orodja se v zadnjih letih povečuje, saj se povečujejo tudi potrebe po komuniciranju med različnimi organizacijskimi oddelki in mešanimi projektnimi timi. Intranet omogoča zainteresiranim dostop do skupne rabe določenih dokumentov. Kot komunikacijsko orodje bistveno prispeva k učinkovitosti poslovnih procesov.

V petih letih po ponovnem začetku izhajanja internega glasila Pivovarne Laško »Laški pivar«, ki je namenjeno zaposlenim v Pivovarni Laško in sodelavcem v Skupini Laško, pošiljamo pa ga tudi drugim zainteresiranim, se je glasilo uveljavilo kot eno ključnih orodij informiranja internih in drugih zainteresiranih javnosti. Glasilo je na koncu leta 2013 doživelo tudi vizualno prenovo z osnovo v spletni aplikaciji, ki bo luč sveta zagledala v letu 2014. Zaposleni ga prejemajo v elektronski obliki, na petih točkah v podjetju in dveh točkah v drugih hčerinskih podjetjih je na voljo tiskana izdaja, ki jo prejemajo tudi upokojenci Pivovarne Laško, novinarji in predstavniki drugih pomembnih javnosti. Za zainteresirane je v obliki datoteke na voljo na spletni strani Pivovarne Laško.

3.3 Odgovoren odnos do družbenega okolja

V LETU 2013 SMO, KLJUB ZELO ZAHTEVNEMU GOSPODARSKEMU OKOLJU, NADALJEVALI S PODPORO ŠPORTNIM IN KULTURNIM PROJEKTOM TER PROJEKTOM, KI ZMANJŠUJEJO OKOLJSKI ODTIS DRUŽB Z ZMANJŠEVANJEM IN RACIONALIZACIJO PORABE NARAVNIH VIROV IN ENERGIJE.

Družbena odgovornost je ena najpomembnejših tradicionalnih vrednot, ki jo gojijo družbe Skupine Laško. Tudi v letu 2013 smo, kljub težkim gospodarskim razmeram nadaljevali s projekti, ki družbe Skupine Laško trdno umeščajo v okolja, v katerih delujejo. Nadaljevali smo z zmanjševanjem gramature plastenk in spodbujali projekte njihove reciklaže ter tako prispevali k zmanjšanju obremenitve okolja. Nadaljevali smo s projekti, ki zmanjšujejo okoljski odtis družb z zmanjševanjem ter racionalizacijo porabe naravnih virov in energije.

Družbe Skupine Laško so bile tudi v letu 2013 največji sponzor slovenskega športa in na ta način prispevale svoj kamenček v mozaiku športnih uspehov slovenskih reprezentanc ter športnih ekip in posameznikov tudi na drugih tekmovanjih. V omenjenem letu so bile tako družbe Skupine Laško aktivno vključene pri uspehih Nogometne reprezentance Slovenije, Nogometnega kluba Maribor, organizaciji Evropskega prvenstva v košarki, uspehu Košarkarske reprezentance Slovenije, uspehih slovenskih nordijcev, uspehu rokometašev Rokometnega kluba Celje Pivovarna Laško, organizaciji vseh večjih maratonov, tako tekaških kot kolesarskih, in še pri mnogih drugih projektih. Uspešno smo nadaljevali sodelovanje z največjim filmskim festivalom v regiji (Sarajevski filmski festival).

V letu 2013 je Pivovarna Laško nadaljevala z organizacijo največje turistično zabavne prireditve v Sloveniji Pivo in cvetje, kateri zadnja leta dajemo nov zagon in vsebinsko dodano vrednost za množice gostov, ki si jo pridejo ogledati že desetletja. V letu 2013 smo obeležili 50 letnico. Dodobra se je med pohodniki utrdila tudi Zlatorogova transverzala ponosa, nadaljevali pa smo tudi projekt Mecenstva sodobni slovenski glasbi, ki je doživel med glasbeniki izjemen odziv.

Družbe Skupine Laško še naprej aktivno podpirajo tudi civilno družbene organizacije, bodisi v lokalnih okoljih, bodisi na državni ravni.

3.4 Varovanje okolja

EDEN IZMED CILJEV SKUPINE LAŠKO JE DVIG RAVNI POTROŠNJE PIJAČ V POV RATNI STEKLENI EMBALAŽI, KI ZAGOTAVLJA ODLIČNO OHRANJANJE KAKOVOSTI. Z UPORABO TOVRSTNE EMBALAŽE BISTVENO PRIPOMOREMO K ZMANJŠANJU KOLIČINE KOMUNALNIH ODPADKOV, SUROVIN IN ENERAGENTOV.

Vse družbe Skupine Laško se zavedamo pomembnosti varovanja okolja in trajnostnega razvoja. Kljub temu, da razpolagamo z manj sredstvi za investicije v tehnološko in posledično tudi okoljsko bolj dovršene sisteme, iščemo načine in dopolnjujemo obstoječe tehnološke procese s ciljem okoljske in stroškovne učinkovitosti, kar je izjemnega pomena v današnjem poslovnem okolju. S tem namenom izvajamo ukrepe, ki so tehnične in organizacijske narave ter izkazujemo konstanten napredek pri varčevanju z naravnimi viri, energijo in nevarnimi snovmi.

Prav tako lahko ugotovimo, da je poslovanje vseh družb v Skupini skladno z vsemi zahtevami kot jih predpisuje zakonodaja. Pri zunanjih presojah sistemov ravnanja z okoljem in v okviru drugih sistemov kakovostim ne beležimo neskladij, pač pa zgolj priporočila, ki so v pomoč k nadaljnim izboljšavam obstoječega stanja.

Eden izmed ciljev Skupine Laško je dvig ravni potrošnje pijač v povratni stekleni embalaži, saj le ta trenutno znaša slabih 40 %. Vsi vemo, da je povratna steklena embalaža trajnostna iz več vidikov, tako socialnega, ekonomskega in ekološkega. Zagotavlja odlično ohranjanje kakovosti in kar je danes še posebej pomembno – je cenovno ugodna za potrošnika.

V ta namen smo in še izvajamo več projektov. Eden izmed njih je tudi projekt Radi vračamo, v sklopu katerega smo lansirali na trg naš novi zaboj 1/10, ki smo ga začeli razvijati že leta 2007. Z uporabo povratne steklene embalaže bistveno pripomoremo k zmanjšanju količine komunalnih odpadkov, surovin in energentov.

Pomemben napredek dosegamo tudi z uporabo recikliranega PET za polnenje pijač, kar je možno zgolj z uporabo najboljših razpoložljivih tehnik ter vizijo odgovornega okoljskega ravnanja in na ta način prispevamo h krepitvi blagovnih znamk.

V letu 2014 si bomo, poleg stalnih izboljšav z namenom varčevanja z vsemi surovinami, zaščito naših vodnih virov in učinkovitega ravnanja z energijo, prizadevali k poenotenju poročanja, iskanja sinergijskih vplivov in izmenjavo izkušenj pri dobrih okoljskih praksah.

3.4.1 EKOLOŠKO POROČILO PIVOVARNE LAŠKO, d. d.

Trajnostni razvoj družbe pri ravnanju z okoljem je sestavni del upravljanja družbe, ki ga lahko dosežemo samo s skupnim prizadevanjem vseh zaposlenih. Redno izvajamo naslednje okoljske dejavnosti: merimo in spremljamo vplive na okolje, v tehnološke postopke uvajamo najboljšo razpoložljivo tehniko za zagotavljanje učinkovite rabe materialov in energije ter zmanjševanje emisij in odpadkov, proizvodnjo in izdelke načrtujemo tako, da zmanjšamo negativne vplive na okolje.

V Pivovarni Laško smo s konkretnimi večletnimi izboljšavami pri delovanju anaerobne čistilne naprave naredili odločilen korak pri uporabi obnovljivih virov energije. Bioplin proizveden iz odpadnih vod predstavlja že pomemben delež energenta pri proizvodnji toplote.

Proizvodna podjetja smo še naprej pripravljena vlagati sredstva v ekološko najnaprednejše tehnologije in rešitve ter odvajati dajatve zaradi obremenjevanja okolja, hkrati pa tudi pričakujemo odziv odgovornih državnih institucij, ki bi uvedle namensko vračanje sredstev za ekološke investicije.

Na anaerobni čistilni napravi smo zaradi korozije in puščanja izvedli zahtevno **sanacijo MAB rezervoarja**. V času 6-mesečne sanacije se je izkoristek bioplina iz odpadnih vod zmanjšal. Proizvodnja bioplina iz čistilne naprave, kot obnovljivi vir toplotne energije za proizvodnjo pare v kotlarni, je predstavljala 318.000 m³ oz. skupno **11 % porabe zemeljskega plina**. Anaerobna čistilna naprava Pivovarne Laško vsa leta zagotavlja ustrezno čiščenje celotne količine nastalih tehnoloških odpadnih vod. Pooblaščen izvajalec meritev ZZV Maribor redno izvaja monitoring vtoka in iztoka iz čistilne naprave in ugotavlja visoko stopnjo očiščenja in izpuste očiščenih vod v skladu z zakonskimi predpisi.

Pričeli smo z vzpostavljanjem **standarda ISO 14001**, za katerega izvedbo prvih presoj in certifikacij planiramo v letu 2014. S tem bomo pridobili še višji nivo izvajanja procesov, evidenc, ciljev in sistemsko ureditev postopkov na področju okoljske dejavnosti.

V predpisanih rokih smo posredovali vsa zahtevana poročila na Agencijo republike Slovenije za okolje ter redno izvajali plačilo okoljskih dajatev. Meseca maja je bil izveden tudi redni letni okoljski inšpekcijski pregled, kjer je bilo ugotovljeno dobro urejeno stanje na področju ekologije, izrečena pa je bila ureditvena odločba o vzpostavitvi evidence in pripravi letnega poročila za hladilne naprave, ki vsebujejo več kot 3 kg ozonu škodljivih snovi.

Z energetske napravitve smo redno zadovoljevali potrebam tehnološkega procesa in sicer v okviru normativov za tovrstne namene. Ravno tako smo na področju energetike z nadzori nastalih emisij in meritvami dokazovali, da poteka izvajanje procesa v okviru enot, ki so zakonsko predpisane.

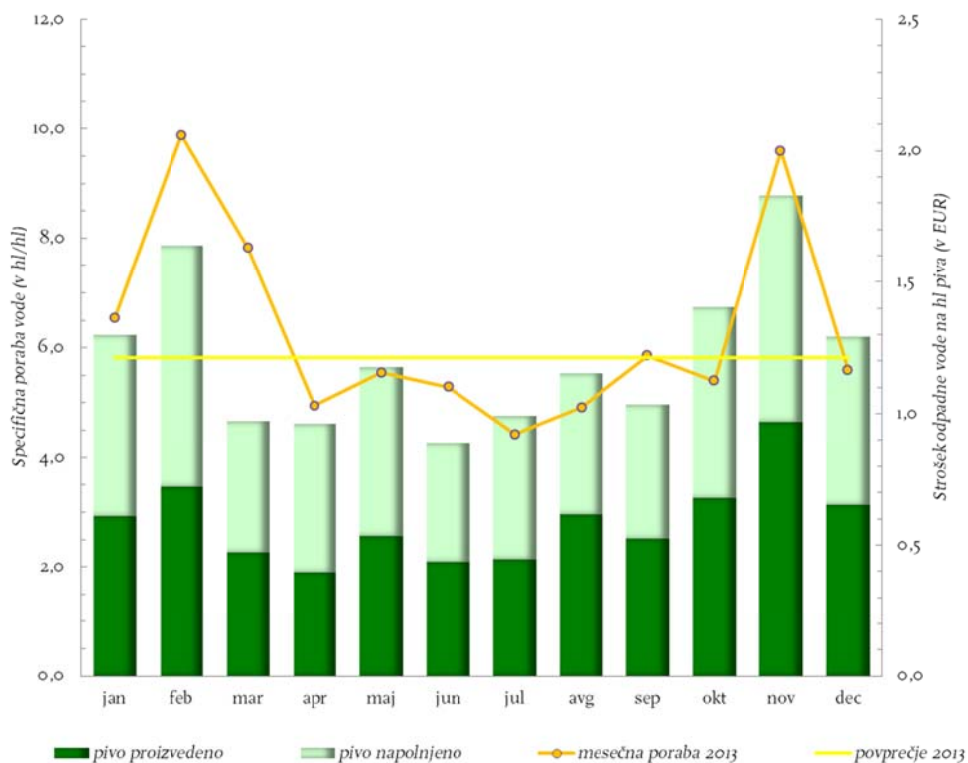
Specifična poraba električne energije za proizvodnjo in ostale procese je znašala 12,3 kWh/hl piva in je za kar **12 % nižja** kot prejšnje leto. Poraba nabavljenega zemeljskega plina pa je znašala 2,7 Sm³/hl prodanega piva in je za **9,5 % manjša** glede na preteklo leto.

Poraba naravnih virov v Pivovarni Laško, d. d. (načrpana in kanalizirana voda)

	Merska enota	Kumulativa 2013	Kumulativa 2012	Indeks 13/12
Voda porabljena	m ³	609.504	628.406	97,0
Voda kanalizirana na ČN	m ³	367.382	387.483	94,8
Elektrika	MWh	12.843	12.912	99,5
Plin	Sm ³	2.804.874	2.810.384	99,8
Emisije CO ₂	t	5.286	5.296	99,8

V proizvodnji in polnjenju piva konstantno izvajamo ukrepe za **zniževanje porabe sveže vode** v skladu z dobro prakso in podporo ustreznih meritev. V preteklem letu smo zabeležili specifično porabo sveže vode 5,82 hl/hl prodanega piva in vode, kar je **13 % manj kot predhodno leto** in jasno pokaže na ustreznost izvedenih rešitev.

Specifična poraba vode na proizvedene in napolnjene količine piva v letu 2013

Izdelali smo **nov Načrt gospodarjenja z odpadki**, v katerem predvidevamo trend zmanjševanja nastajanja večine vrst odpadkov v družbi. Sistem ločenega zbiranja odpadkov na dveh ekoloških otokih še naprej dobro deluje. Izvedli smo tudi vključitev družbe v računalniški informacijski sistem za izdajo in **arhiviranje evidenčnih listov za odpadke**, ki je bil zakonsko uveden v letu 2013.

Družba Dinos, d. d., še naprej ostaja prevzemnik kompletne količine ločeno zbranih frakcij odpadne embalaže in ostalih sekundarnih surovin, ki nastanejo v podjetju.

V drugi polovici leta smo na tržišče poslali novo plastenko za **izvirsko pitno vodo Odo**. Plastenka je nastala v sklopu kompletne prenove blagovne znamke in je **25 % lažja** od predhodne, kar pomeni bistven prihranek pri porabi materialov za izdelavo ter logističnih postopkih in tako je nova plastenka bolj ekološko sprejemljiva, saj ima bistveno **nižji CO₂ odtis**.

Letna poraba kemikalij je predstavljena v spodnjih dveh tabelah.

Letna poraba kemikalij

	Merska enota	2013	2012	Indeks 13/12
Natrijev hidroksid, 35 % NaOH	kg	327.879	310.250	105,7
Dušikova kislina, 50 % HNO ₃	kg	46.604	55.599	83,8
Žveplena kislina, 96 % H ₂ SO ₄	kg	48.040	47.560	101,0
Mazalna sredstva	kg	26.900	31.915	84,3

Specifična poraba kemikalij na letni ravni

(kg / hl)	Cilj 2013	2013	Indeks 13/12	Cilj 2014
Lužina, 35 % NaOH	0,35	0,32	101,3	0,30
Dušikova kislina, 50 % HNO ₃	0,05	0,05	114,8	0,06
Žveplena kislina, 96 % H ₂ SO ₄	0,06	0,05	96,0	0,05

Na področju vodnih virov smo pridobili **vodno dovoljenje** za izkoriščanje vodnega vira Lurd v tehnološke namene. Za leto 2014 pa planiramo še pridobitev vodnih dovoljenj za kompletne potrebe porabe vode v tehnologiji.

Preteklo leto je bilo hidrološko gledano na našem področju eno izmed ugodnejših. Zaradi relativno ugodne zime so se razmere na zajetjih, s katerimi upravljamo izboljšale, tako da kar se tiče količin nismo imeli težav. Seveda pa se zavedamo, da se bodo razmere v naslednjih letih poslabšale in zaradi tega je bila v Treh studencih izvrtana nova vrtina, ki bo oskrbovala vodovod Trije studenci. Omenjeni vodovod se v zadnjih letih najbolj širi.

Po več letih dogovarjanja z lastniki parcel je bil v naselju Jagoče zamenjan vodovod in zgrajeno novo črpališče. Tako se je bistveno izboljšala kvaliteta vodooskrbe. Omenjeno področje se sedaj oskrbuje z vodo iz sistema Laško.

V Jurkloštru je bil zgrajen nov vodohram s pripravo vode. Urejena je bila tudi okolica zajetij. Zaradi omenjene investicije se bo povečala varnost oskrbe. Z vodohranom in obnovo cevovoda pa se rešuje tudi požarna varnost dela kraja.

V lanskem letu pa smo po dolgih letih le prišli do **vodnih dovoljenj večine zajetij**, s katerimi upravljamo. Manjkajoča dovoljenja so v teku pridobivanja, tako da naj bi bila izdana še v letošnjem letu.

3.4.2 EKOLOŠKO POROČILO PIVOVARNE UNION, d. d., LJUBLJANA

Pivovarna Union, d. d., pri svojem poslovanju namenja veliko pozornost tudi skrbi za okolje. V svoji okoljski politiki smo se zavezali, da bomo nenehno izboljševali ravnanje z okoljem ter preprečevali onesnaženje in izpolnjevali zakonske zahteve, ki se nanašajo na ravnanje z okoljem. V družbi smo že vrsto let usmerjeni k učinkoviti rabi surovin, energije in zaščiti naravnih virov, kar izkazujemo z že večletnim trendom nižanja rabe le teh. Zavedamo se, da na ta način poleg varstva okolja ostajamo tudi konkurenčni v

čedalje bolj zahtevnem gospodarskem okolju in da je to glede na zmanjšan obseg investicij, ki bi ravno tako pripomogle k izboljšanju racionalne rabe surovin in energije, glavna usmeritev vseh odgovornih. V zadnjih letih se bolj intenzivno posvečamo tudi medprocesnim ukrepom oz. smo bolj sistematično pristopili tudi k postavljanju kazalcev, t. i. KPI (key process indicators), ki ne bodo odražali zgolj stanja v nekem trenutku, obdobju, pač pa želimo izkazati tudi napredek. V to nas silijo, poleg lastnega zavedanja, da so ti ukrepi nujni za zagotovitev nadaljevanja ugodnih trendov različnih porab, tudi zahteve zunanjih presoj (ISO 9001, 14001, IFS), ki predstavljajo neodvisen, zunanji pogled na naše delovanje.

Tudi zato smo v letu 2013 vpeljali **sisteme CSRE** (ciljno spremljanje rabe energije) v Pivovarni Union, d. d., in **MEPIS** (informacijski sistem za spremljanje proizvodnje) v družbah Skupine Laško, s katerimi bo moč znotraj vsake družbe v Skupini spremljati bistvene kazalce, po drugi strani pa bo moč narediti tudi primerjavo med družbami po enakih merilih in v tem smislu iskati nadgradnjo in optimizirati procese.

Pivovarna Union, d. d., je tudi v letu 2013 poslovala skladno z vsemi okoljskimi predpisi in standardi.

V letu 2013 smo zaključili upravni postopek spremembe **okoljevarstvenega dovoljenja (OVD)**, s čimer smo dosegli, da niso potrebni ukrepi zmanjševanja emisij v obratu za varjenje piva – gre za emisije hlapnih organskih snovi iz drozgalnih in kuhalnih ponev. V nasprotnem primeru bi morali omenjene emisije omejevati s čistilnimi napravami, kar bi pomenilo večji strošek. Dodatno spremenjen OVD pomeni tudi, da so se roki za skladnost emisij v zrak iz kurilnih naprav premaknili v leto 2017 in tako smo lahko ustrezno spremenili plan investicij.

Ker so bile v letu 2012 presežene emisije površinsko aktivnih snovi (PAS) v odpadnih vodah, smo naredili analizo vzrokov oz. pojavnosti PAS v odpadnih vodah, na podlagi analize smo odpravili bistvene vzroke za povečane emisije. Zato so bili v letu 2013 parametri ob **monitoringu odpadnih voda** na izpustu le teh iz Pivovarne Union, d. d., ustrezni.

V letu 2013 smo izvedli tudi **meritve hrupa** v okolje, z manjšimi tehničnimi ukrepi in minimalnimi stroški (predelava ventilacijskih kanalov iz obrata proizvodnja) so bile emisije hrupa v okolje v skladu z zakonodajo.

Generalna carinska uprava je ob trošarinskem nadzoru v letu 2013 izvedla **nadzor poročanja o okoljskih dajatvah**. Zahtevala je vzpostavitev evidenc in hranjenje podatkov, ki so osnova za poročila o okoljski dajatvi za odpadno embalažo. Pivovarna Union, d. d., je zahtevane evidence vzpostavila.

V letu 2013 smo bili racionalnejši pri **uporabi kemikalij** kot leto prej, saj smo njihovo uporabo zmanjšali, predvsem zaradi uvedbe enofaznega pranja v obratu filtracije, kar v precejšnji meri zmanjša tudi rabo pralnih sredstev in odpadne vode. Poleg enofaznega pranja smo spremenili tudi frekvence pranja, mikrobiološki in pokazatelji snaznosti so ostali enako ugodni. Zaradi dokaj dotrajane opreme in zaradi težav na transportnih trakovih pa smo močno povečali rabo mazalnih sredstev.

Letna poraba kemikalij

	Merska enota	2013	2012	Indeks 13/12
Natrijev hidroksid, 25 % NaOH	kg	924.772	1.016.825	90,9
Dušikova kislina, 50 % HNO ₃	kg	72.460	73.234	98,9
Solna kislina, 30 % HCl	kg	301.112	398.795	75,5
Mazalna sredstva	kg	28.262	18.896	149,6
Sredstvo za enofazno pranje CIP, (Calgonit SN 588)	kg	7.612	10.002	76,1

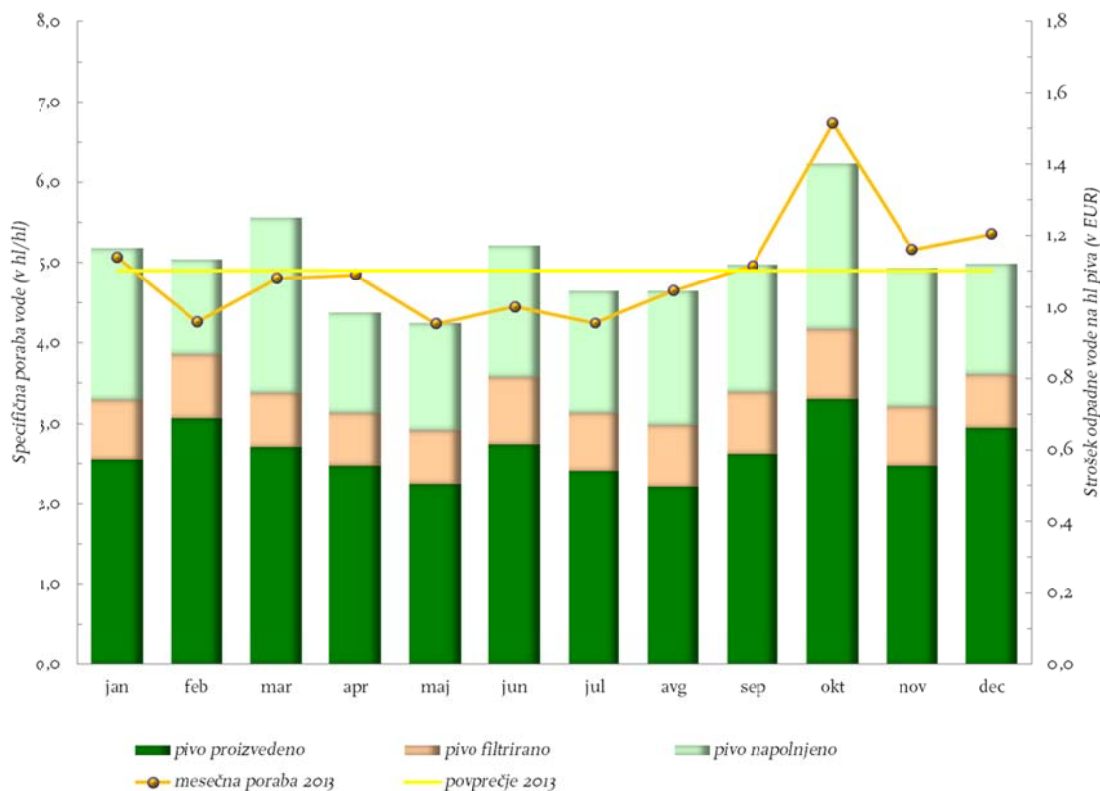
V preteklih letih smo zaradi raznovrstnih ukrepov beležili trend padanja porabe vode. V letu 2013 pa smo porabili več vode kot leto prej, vendar moramo poudariti, da indeks rasti sovpada z indeksom rasti napolnjenih količin pijač. Poraba vode na enoto proizvedenih količin pijač je tako, kljub ukrepom, ki smo jih izvajali, ostala na enakem nivoju kot leta 2012. Osnovni razlogi, ki so ustavili trend manjšanja porabe, so bili v zaradi mikrobioloških težav ustavljenem procesu rekuperacije in povečane količine padavin (8 tisoč m³). Zaradi ustavljene rekuperacije smo izgubili približno 20 tisoč m³ vode.

Na trenutne kazalce bistveno vpliva število proizvodov in velikost proizvodnih serij, česar pa z obstoječim načinom spremljanja podatkov ne moremo prikazati. Zato bomo v 2014 uvedli način poročanja, ki bo bistveno bolj natančno opredelil kazalnike in uspešnost posameznega procesa in medprocesnih aktivnosti.

Poraba naravnih virov v Pivovarni Union, d. d (načrpana in kanalizirana voda)

	Merska enota	Kumulativa 2013	Kumulativa 2012	Indeks 13/12
Voda načrpana	m ³	644.838	598.902	107,7
Poraba rekuperirane vode	m ³	9.407	28.127	33,4
Kanalizirana voda na merskem jezu	m ³	550.931	498.057	110,6
Količina padavinske vode na površino PU	m ³	57.261	49.525	115,6
Poraba električne energije	MWh	18.150	18.092	100,3
Poraba zemeljskega plina	Sm ³	3.546.073	3.561.431	99,6
Proizvedena količina CO ₂ z naslova delovanja kurilnih naprav	t	6.738	6.767	99,6

Specifična poraba vode na proizvedene, filtrirane in napolnjene količine piva v letu 2013

3.4.3 OKOLJSKO POROČILO RADENSKE, d. d., RADENCI

Okoljsko tematiko v Radenski upoštevamo in odgovorno obravnavamo že vrsto let; že tudi pred uvedbo **standarda ISO 14001**. Smo namreč odvisni od naravnega bogastva – naravnih mineralnih vod, česar se s polno odgovornostjo zavedamo. Tudi v poslanstvu se kaže naša povezanost z okoljem, naravo. Pod blagovno znamko Radenska namreč naravno bogastvo tega okolja, naravne mineralne vode, spreminjamo v tržno zanimive, kakovostne in uspešne proizvode.

Z racionalno rabo surovin in energentov so tesno povezani stroški našega poslovanja, torej je korist dvojna.

Okoljevarstveno delovanje je povezano z izvajanjem okoljskih ciljev iz prejšnjih let ter tekočih ciljev v letu 2013. Cilji so bili naravnani v smeri zniževanja obremenitev okolja z odpadnimi vodami, odpadki in racionaliziranjem porabe energentov. Nekateri programi za doseganje ciljev (predvsem tisti, ki so vezani na investicije) so zaradi projekta zmanjševanja stroškov v Skupini v zadnjih letih nekoliko okrnjeni oz. preneseni v naslednja poslovna oz. investicijska obdobja. **Okoljski cilji** so tako, kot tradicionalno, naravnani v smeri zaščite vodnih virov, zniževanja obremenitev okolja z odpadnimi vodami, gospodarnega ravnanja z odpadki, zmanjševanja emisij v ozračje in racionalizacije porabe energentov. Projekti, ki pokrivajo **okoljevarstveno delovanje** v letu 2013 so bili:

- ☞ aktivnosti na področju vrtin (revidiranje odloka o zaščiti vodovarstvenih pasov, določitev kroga potencialnih onesnaževalcev, ukrepanje proti onesnaževalcem),
- ☞ sodelovanje z lokalnimi in državnimi organi na zakonodajnem področju,
- ☞ zaščita vodnih virov – skladnost z zakonodajo,
- ☞ ureditve celostne podobe vrtin oz. investicijska vzdrževanja okolice in opreme vrtin; tudi skladno z zakonodajnimi zahtevami,
- ☞ pridobitev koncesij za črpanje naravnih mineralnih, izvirskih in pitnih voda,
- ☞ uporaba recikliranega PET materiala,
- ☞ zmanjševanje in optimiranje pakirnih materialov,
- ☞ energetski pregled in izvajanje ugotovitev le-tega (spremljanje in optimizacija energentov, procesov, opreme),
- ☞ monitoringi naravnih mineralnih vod, pitne oz tehnološke vode in odpadnih voda,
- ☞ obnova/menjava dotrajanih vrat po polnilnici,
- ☞ pregled in zamenjava dotrajanih delov omrežja komprimiranega zraka in CO₂,
- ☞ evidenca količin črpanja in porabe CO₂,
- ☞ iskanje novih tehnoloških rešitev za zmanjševanje količine odpadkov,
- ☞ meritve in po potrebi sanacija hrupa v proizvodnih prostorih.

Tudi v letu 2014 ostajajo glavne okoljevarstvene usmeritve enake. Predvsem pričakujemo večje učinke na aktivnostih, povezanih z izsledki energetskega pregleda in menjave opreme. Konec leta 2013 smo namreč **menjali razsvetljavo** na približno 5.200 m² proizvodno-skladiščnih površin, prav tako pa bomo v prvi polovici leta 2014 menjali naš najstarejši pihalni stroj plastenk s pihalno-polnilnim blokom in kompresorjem. Iz omenjenih dveh projektov pričakujemo največje **energetske prihranke** oz. okoljsko razbremenitev. Tudi pri logistiki smo naredili prvi, a pomemben korak k razbremenjevanju okolja. V začetku leta 2014 bo namreč dobavljen prvi velik, 4,5 tonski viličar na električni pogon. Vsi sedanji viličarji teh velikosti so namreč v Radenski izključno na plinski pogon. Pričakujemo, da bo v prihodnosti, seveda tudi v odvisnosti od finančnih zmožnosti, sledil proces menjave plinskih viličarjev z okolju prijaznejšimi, električnimi.

Stalni cilj Radenske ostaja zaščita vodovarstvenega področja – vitalnega vira našega podjetja ter učinkovita raba vseh energentov.

Raba pomembnejših energentov

	Merska enota	Kumulativa 2013	Kumulativa 2012	Kumulativa 2011	Indeks porabe 12/11	Indeks porabe 13/12	Indeks specif. porabe na komad proizvoda 13/12
Voda porabljena	m ³	167.161	165.767	186.125	89,1	100,8	98,2
Voda kanalščina	m ³	146.617	146.157	158.499	92,2	100,3	97,7
Elektrika	MWh	9.279	9.263	9.508	97,4	100,2	97,6
Zemeljski plin	Sm ³	854.439	851.832	916.689	92,9	100,3	97,7

Redni letni **okoljski inšpektorski pregled** je bil tudi v letu 2013 uspešno opravljen. Ugotovljeno je bilo, da obrat deluje skladno s predpisano okoljevarstveno zakonodajo in izdanim Okoljevarstvenim dovoljenjem. Podali smo dodatno razlago glede upravljanja in nadzora vrtine VČM-1, za katero imamo pridobljeno koncesijo ter razlago o rabi vode iz vrtin, za katere smo podali vloge za **pridobitev koncesij**, a o vlogah še ni bilo odločano. V letu 2014 pričakujemo tudi razrešitev problematike koncesij oz. dajatev za rabo vode, za katere smo zaprosili leta 2004, vse do danes pa nam, kot še precejšnjemu številu ostalih upravičencev, ni bil izdan koncesijski akt. Glede na razgovore na to tematiko v letu 2013 z MKO pričakujemo, da bomo morali poravnati koncesijske obveznosti, sicer v prilagojeni formuli, tudi za nazaj.

Zaradi ugotovitve inšpektorja za okolje iz leta 2012 (neustrezno merilno mesta na dveh plinskih kotlih) in nekaj manjših sprememb, glede na izdano OVD, smo v novembru 2013 prejeli spremenjeno OVD, s čimer zadoščamo vsem zakonodajnim in okoljskim standardom oz. zahtevam.

V letu 2013 smo eno odsluženo napravo za kontrolo nivojev v steklenicah, skladno s 14. členom Pravilnika o ravnanju z radioaktivnimi odpadki in izrabljenim gorivom (Ur. l. RS, št. 49/2006), prenesli lastniško na ARAO.

V letu 2013 nam je ZVD Ljubljana pregledal preostali vir sevanja in izdal poročilo o pregledu le tega. Prav tako smo pridobili poročilo o pregledu rentgenskega aparata za kontrolo nivoja v pločevinkah.

Odpadki

V Radenski, d. d., z odpadki ravnamo skladno z zakonodajo ter po priporočenem sosledju: ločeno zbiranje odpadkov, zmanjševanje količin, ponovna uporaba, predelava, odstranjevanje.

Za zmanjšanje volumna odpadnih folij in papirja uporabljamo stiskalnico za stiskanje tovrstnih odpadkov in mlin za mletje plastičnih odpadkov.

Odpadni PET material, ki nastane tokom proizvodnje recikliramo sami. Vso odpadno plastiko prodamo podjetjem, ki se ukvarjajo z reciklažo tovrstnih materialov.

V vseh proizvodnih ter tehnoloških službah ter v skladiščnih in upravnih objektih imamo uveden sistem ločenega zbiranja odpadkov. S tem načinom dosegamo zmanjševanje količin komunalnih odpadkov.

3.4.4 VAROVANJE OKOLJA V VITALU MESTINJE, d. o. o.

Na področju varovanja okolja vseskozi skrbimo za izvajanje zahtev, ki so definirane v okoljevarstvenem dovoljenju. Tu gre predvsem za izvajanje predpisanega števila monitoringov odpadnih ter hladilnih voda, skrbno ravnanje z ostalimi vrstami odpadkov ter za te vodenje ustreznih evidenc.

3.4.5 EKOLOGIJA V DRUŽBI DELO, d. d., LJUBLJANA

V skladu s stalno politiko zagotavljanja pogojev za izpolnjevanje zahtev okoljske zakonodaje in upoštevanja predpisov o odpadnih vodah, odpadkih in čistoči zraka ima družba Delo izdelan načrt ravnanja z odpadki, ki ga stalno dopolnjuje in izboljšuje. Odpadne surovine so predmet reciklaže, v proizvodnji se uporabljajo za okolje in ljudi neškodljivi materiali. V letu 2012 je bila na vzhodni strani Tiskarskega središča, ki meji na stanovanjsko sosese, postavljena protihrupna ograja. S tem je bil vpliv hrupa na okolje zmanjšan za 10 dB.

Prav tako je Tiskarsko središče v letu 2012 prešlo na sistem najema čistilnih krp, ki se perejo in ponovno uporabljajo. S tem je zmanjšana količina odpadnih krp za več kot polovico. V sredini leta je velik del tiskovin prešel na izboljššan časopisni papir. Posledica tega je povečanje deleža recikliranih papirjev v proizvodih.

Na področju tehnologije Tiskarsko središče še naprej išče rešitve, ki so bolj energijsko učinkovite. S spremembami v tehnološkem procesu izdelave revij je odpadla ena faza – šivanje. To se odraža na zmanjšani porabi električne energije in količini odpadka.

V procesu izdelave tiskovnih form se trenutno uporabljajo kemikalije za razvijanje le-teh. V jeseni pa so v tiskarni pričeli s poskusi, ki bi izločili uporabo kemikalij za razvijanje. Plošče brez kemikalij naj bi zamenjale obstoječe plošče v roku enega do dveh let.

LETNO POROČILO SKUPINE LAŠKO IN DRUŽBE PIVOVARNA LAŠKO, D. D., ZA LETO 2013

4 RAČUNOVODSKO POROČILO SKUPINE LAŠKO

KAZALO

4.1 Izjava o odgovornosti uprave	129
4.2 Revizorjevo poročilo	130
4.3 Revidirani konsolidirani računovodski izkazi Skupine Laško	132
4.3.1 Konsolidiran izkaz finančnega položaja	132
4.3.2 Konsolidiran izkaz poslovnega izida	134
4.3.3 Konsolidiran izkaz drugega vseobsegajočega donosa	136
4.3.4 Konsolidiran izkaz sprememb lastniškega kapitala za leto 2013	137
4.3.5 Konsolidiran izkaz sprememb lastniškega kapitala za leto 2012	138
4.3.6 Konsolidirani izkaz denarnih tokov	139
4.4 Pojasnila h konsolidiranim računovodskim izkazom	141
4.4.1 Splošni podatki	141
4.4.2 Izjava o skladnosti z MSRP	141
4.4.3 Uporaba novih in prenovljenih MSRP ter pojasnil OPMSRP	141
4.4.4 Pomembne računovodske usmeritve	144
4.4.5 Popravek računovodskih izkazov za pretekla obdobja	158
4.4.6 Razkritja k posameznim postavkam računovodskih izkazov	160
4.4.7 Finančni inštrumenti in tveganje	198
4.4.8 Poročanje po odsekih	204
4.4.9 Odnosi s povezanimi osebami	206
4.4.10 Prejemki članov organov vodenja in nadzora zaposlencev po individualnih pogodbah	208
4.4.11 Potencialne obveznosti in potencialna sredstva	211
4.4.12 Zneski porabljeni za revizorja	214
4.4.13 Dogodki po datumu izkaza finančnega položaja	214

4.1 Izjava o odgovornosti uprave

Uprava družbe Pivovarna Laško, d. d., je odgovorna za pripravo letnega poročila Skupine Laško ter konsolidiranih računovodskih izkazov za leto 2013 na način, ki daje resnično in pošteno sliko premoženjskega stanja in izidov poslovanja skupine in družbe, v skladu z Mednarodnimi standardi računovodskega poročanja, kot jih je sprejela Evropska unija in Zakonom o gospodarskih družbah.

Uprava Pivovarne Laško, d. d., potrjuje poslovno poročilo in računovodske izkaze s pojasnili za leto končano 31. 12. 2013 in izjavlja:

- ☞ da so računovodski izkazi pripravljeni ob predpostavki, da bo Pivovarna Laško, d. d., nadaljevala poslovanje tudi v prihodnje,
- ☞ da dosledno uporablja izbrane računovodske usmeritve, in da razkriva morebitne spremembe v računovodskih usmeritvah,
- ☞ da so računovodske ocene pripravljene pošteno in premišljeno ter v skladu z načeli previdnosti in dobrega gospodarja.

Uprava je odgovorna za izvajanje ukrepov, s katerimi zagotavljajo ohranjanje vrednosti premoženja Skupine Laško ter za preprečevanje in odkrivanje prevar in drugih nepravilnosti.

Laško, 30. april 2013

mag. Dušan Zorko
predsednik uprave

Marjeta Zevnik
članica uprave

Mirjam Hočevar
članica uprave

Gorazd Lukman
član uprave

Matej Oset
član uprave

POROČILO NEODVISNEGA REVIZORJA

Lastnikom gospodarske družbe Pivovarna Laško d.d.

Poročilo o skupinskih računovodskih izkazih

Revidirali smo priložene skupinske računovodske izkaze družbe Pivovarna Laško d.d. in njenih odvisnih družb (v nadaljevanju »Skupina«), ki vključujejo skupinski izkaz finančnega položaja na dan 31. decembra 2013, skupinski izkaz poslovnega izida, skupinski izkaz drugega vseobsegajočega donosa, skupinski izkaz gibanja kapitala in skupinski izkaz denarnih tokov za tedaj končano leto ter povzetek bistvenih računovodskih usmeritev in druge pojasnjevalne informacije.

Odgovornost posloводства za računovodske izkaze

Posloводство je odgovorno za pripravo in pošteno predstavitev teh skupinskih računovodskih izkazov v skladu z mednarodnimi standardi računovodskega poročanja, kot jih je sprejela EU in zahtevami Zakona o gospodarskih družbah, ki se nanašajo na pripravo računovodskih izkazov ter za takšne notranje kontrole, ki jih posloводство določi kot ustrezne in, ki omogočajo pripravo skupinskih računovodskih izkazov, ki ne vsebujejo pomembno napačne navedbe zaradi prevare ali napake.

Revizorjeva odgovornost

Naša odgovornost je izraziti mnenje o teh skupinskih računovodskih izkazih na podlagi revizije. Revizijo smo opravili v skladu z mednarodnimi standardi revidiranja. Ti standardi zahtevajo od nas izpolnjevanje etičnih zahtev ter načrtovanje in izvedbo revizije za pridobitev sprejemljivega zagotovila, da skupinski računovodski izkazi ne vsebujejo pomembno napačne navedbe.

Revizija vključuje izvajanje postopkov za pridobitev revizijskih dokazov o zneskih in razkritjih v skupinskih računovodskih izkazih. Izbrani postopki so odvisni od revizorjeve presoje in vključujejo tudi ocenjevanje tveganj napačne navedbe v skupinskih računovodskih izkazih zaradi prevare ali napake. Pri ocenjevanju teh tveganj prouči revizor notranje kontroliranje, povezano s pripravljanjem in poštenim predstavljanjem skupinskih računovodskih izkazov, da bi določil okoliščinam ustrezne postopke, ne pa, da bi izrazil mnenje o uspešnosti notranjega kontroliranja družbe. Revizija vključuje tudi ovrednotenje ustreznosti uporabljenih računovodskih usmeritev in utemeljenosti računovodskih ocen posloводства kot tudi ovrednotenje celotne predstavitve skupinskih računovodskih izkazov.

Verjamemo, da so pridobljeni revizijski dokazi zadostna in ustrezna podlaga za naše revizijsko mnenje.

Mnenje

Po našem mnenju so skupinski računovodski izkazi v vseh pomembnih pogledih poštena predstavitev finančnega položaja Skupine na dan 31. decembra 2013 ter njenega poslovnega izida in denarnih tokov za tedaj končano leto v skladu z mednarodnimi standardi računovodskega poročanja, kot jih je sprejela EU in zahtevami Zakona o gospodarskih družbah, ki se nanašajo na pripravo skupinskih računovodskih izkazov.

Poudarjanje zadeve

a) Denacionalizacijski zahtevki

Opozarjamo na pojasnilo 4.4.11 *Potencialne obveznosti in potencialna sredstva – Denacionalizacijski zahtevki v Radenski d.d.*, Radenci k skupinskim računovodskim izkazom na dan 31.12.2013, kjer je navedena negotovost glede izida denacionalizacijskih zahtevkov v družbi Radenska d.d. ter kjer je pojasnjeno, da bo proces razreševanja zahtevkov dolgotrajen in da izida ni mogoče zanesljivo oceniti in kjer posloводство ocenjuje, da Skupina iz naslova teh zahtevkov v prihodnosti ne pričakuje nobenih pomembnejših izgub. Naše mnenje v zvezi s to zadevo ni prilagojeno.

b) Proces restrukturiranja

Opozarjamo na pojasnilo 4.4.13 *Dogodki po datumu izkaza finančnega položaja – Podpis Sporazuma o restrukturiranju in mirovanju* k skupinskim računovodskim izkazom na dan 31.12.2013, kjer je pojasnjen proces restrukturiranja Skupine z bankami upnicami in kjer so navedeni ključni mejniki v samem procesu. Naše mnenje v zvezi s to zadevo ni prilagojeno.

Druge zadeve

Skupinske računovodske izkaze Skupine na dan 31. december 2012 je revidiral drug revizor, ki je dne 4. marca 2013 izdal mnenje brez pridržkov s poudarjenimi zadevami.

Poročilo o zahtevah druge zakonodaje

Poslovodstvo je odgovorno tudi za pripravo poslovnega poročila v skladu z zahtevami Zakona o gospodarskih družbah. Naša odgovornost je ocenitev skladnosti poslovnega poročila z revidiranimi skupinskimi računovodskimi izkazi. Naši postopki v povezavi s poslovnim poročilom so opravljeni v skladu z mednarodnim standardom revidiranja 720 in omejeni na ocenitev skladnosti poslovnega poročila z revidiranimi skupinskimi računovodskimi izkazi in ne vključujejo pregleda ostalih informacij, ki izhajajo iz nerevidiranih finančnih poročil.

Po našem mnenju je poslovno poročilo skladno z revidiranimi skupinskimi računovodskimi izkazi.

Ljubljana, 30. april 2014

Janez Uranič
Direktor
Ernst & Young d.o.o.
Dunajska 111, Ljubljana

ERNST & YOUNG
Revizija, poslovno
svetovanje d.o.o., Ljubljana 1

Mateja Repušič
Pooblaščenca revizorka

4.3 Revidirani konsolidirani računovodski izkazi Skupine Laško za poslovno leto 2013, v skladu z MSRP

4.3.1 KONSOLIDIRAN IZKAZ FINANČNEGA POLOŽAJA SKUPINE LAŠKO NA DAN 31. 12. 2013

(v EUR)	Pojasnilo	31. 12. 2013	(popravljen)* 31. 12. 2012	(popravljen)* 1. 1. 2012
SREDSTVA				
Dolgoročna sredstva		284.057.058	301.979.359	309.415.815
Neopredmetena sredstva	1	72.409.028	78.549.980	87.017.785
Opredmetena osnovna sredstva	2	170.065.814	194.465.281	180.695.007
Naložbene nepremičnine	3	5.847.085	7.199.033	9.117.703
Dolgoročne finančne naložbe v odvisne dru	4.A	427.413	427.413	364.803
Za prodajo razpoložljiva finančna sredstva	4.C	1.207.647	1.249.643	1.239.563
Dolgoročne terjatve iz naslova finančnega najema	4.D	287.276	421.340	-
Dolgoročna posojila	5	283.544	436.335	11.079.110
Dolgoročne poslovne terjatve		2.196.510	13.198	877.146
Dolgoročne terjatve za odloženi davek	7	31.332.741	19.217.136	19.024.698
Kratkoročna sredstva brez kratkoročnih aktivnih časovnih razmejitev		169.578.146	203.370.586	248.064.577
Nekratkoročna sredstva za prodajo	8	9.208.603	6.570.939	8.960.939
Zaloge	9	21.918.999	24.287.198	22.079.914
Kratkoročne terjatve iz poslovanja	10.A	52.960.981	46.897.886	46.730.029
Kratkoročne terjatve za preveč plačan davek od dohodka	10.B	351.495	1.329.252	407.636
Za prodajo razpoložljiva finančna sredstva	11	75.658.238	112.630.152	143.271.798
Kratkoročna posojila	12	6.475.107	9.466.544	5.110.497
Denarna sredstva in denarni ustrezniki	13	3.004.723	2.188.615	21.503.764
Kratkoročne aktivne časovne razmejitve	14	856.090	378.648	525.337
Skupaj kratkoročna sredstva		170.434.236	203.749.234	248.589.914
SKUPAJ SREDSTVA		454.491.294	505.728.593	558.005.729

*Vrednosti določenih postavk v tukaj prikazanih računovodskih izkazih so drugačne od vrednosti, poročanih v Letnem poročilu 2012. Popravki računovodskih izkazov za pretekla obdobja so prikazani v posebnem razkritju v poglavju 4.4.5 POPRAVEK RAČUNOVODSKIH IZKAZOV ZA PRETEKLA OBDOBJA.

Računovodske usmeritve in pojasnila so sestavni del računovodskih izkazov in jih je treba brati v povezavi z njimi.

4.3.1 KONSOLIDIRAN IZKAZ FINANČNEGA POLOŽAJA SKUPINE LAŠKO NA DAN 31. 12. 2013

(nadaljevanje)

(v EUR)	Pojasnilo	31. 12. 2013	(popravljen)* 31. 12. 2012	(popravljen)* 1. 1. 2012
KAPITAL		58.213.883	87.978.879	113.795.895
Kapital lastnikov neobvladujočega deleža	16	9.804.281	7.164.310	7.032.584
Kapital lastnikov obvladujočega deleža	15	48.409.602	80.814.569	106.763.311
Osnovni kapital		36.503.305	36.503.305	36.503.305
Kapitalske rezerve		30.993.977	55.681.553	78.908.924
Rezerve iz dobička		3.650.331	3.650.331	3.650.331
Presežek iz prevrednotenja		5.701.570	9.655.319	10.907.339
Čisti poslovni izid preteklih let		(72.940)	875.016	4.442.227
Čisti poslovni izid		(28.354.042)	(25.562.592)	(27.669.598)
Prevedbena rezerva		(12.599)	11.637	20.783
OBVEZNOSTI		396.277.411	417.749.714	444.209.834
Rezervacije in dolgoročne pasivne časovne	17	13.929.628	6.904.389	7.068.763
Rezervacije za odpravnine in jubilejne nagrade	17.A	5.293.279	4.904.442	4.785.771
Druge rezervacije	17.B	8.587.422	1.898.251	2.282.992
Dolgoročne pasivne časovne razmejitve	17.B	48.927	101.696	-
Dolgoročne obveznosti		17.225.540	26.094.176	40.536.520
Dolgoročne finančne obveznosti	18	17.225.540	26.093.882	40.532.009
Dolgoročne poslovne obveznosti		-	294	4.511
Kratkoročne obveznosti		358.968.014	377.287.617	388.171.256
Obveznosti za nekratkoročna sredstva za prodajo		1.090.807	-	-
Kratkoročne poslovne obveznosti	19	40.130.797	37.943.110	36.777.184
Kratkoročne obveznosti za plačilo davka	20	-	353.494	2.963.742
Kratkoročne finančne obveznosti	21	317.746.410	338.991.013	348.430.330
Kratkoročne pasivne časovne razmejitve	22	6.154.229	7.463.532	8.433.295
Skupaj kratkoročne obveznosti		365.122.243	384.751.149	396.604.551
SKUPAJ OBVEZNOSTI DO VIROV SREDSTEV		454.491.294	505.728.593	558.005.729

*Vrednosti določenih postavk v tukaj prikazanih računovodskih izkazih so drugačne od vrednosti, poročanih v Letnem poročilu 2012. Popravki računovodskih izkazov za pretekla obdobja so prikazani v posebnem razkritju v poglavju 4.4.5 POPRAVEK RAČUNOVODSKIH IZKAZOV ZA PRETEKLA OBDOBJA.

Računovodske usmeritve in pojasnila so sestavni del računovodskih izkazov in jih je treba brati v povezavi z njimi.

4.3.2 KONSOLIDIRAN IZKAZ POSLOVNEGA IZIDA SKUPINE LAŠKO ZA OBDOBJE 1. 1. – 31. 12. 2013

(v EUR)	Pojasnilo	(popravljeno)*	
		2013	2012
Čisti prihodki od prodaje	23.A	266.877.399	271.386.948
Sprememba vrednosti zalog proizvodov in nedokončane proizvodnje		(114.014)	(152.370)
Usredstveni lastni proizvodi in lastne storitve		-	211.714
Drugi poslovni prihodki	23.B,C	8.388.258	5.644.089
Stroški blaga, materiala in storitev	23.D	(167.445.183)	(166.811.670)
Stroški dela	23.D	(49.508.915)	(50.887.703)
Amortizacija neopredmetenih dolgoročnih in opredmetenih osnovnih sredstev	23.D	(17.619.428)	(20.064.199)
Prevrednotovalni poslovni odhodki	23.D	(15.384.781)	(9.718.509)
Dolgoročne rezervacije	23.D	(1.356.003)	(801.307)
Drugi poslovni odhodki	23.D	(12.108.482)	(6.590.812)
POSLOVNI IZID IZ POSLOVANJA		11.728.851	22.216.181
Finančni prihodki	23.F	6.859.708	7.473.277
Finančni odhodki	23.F	(58.005.512)	(53.929.485)
POSLOVNI IZID PRED OBDAVČITVIJO		(39.416.953)	(24.240.027)
Davki	24	9.712.608	834.901
ČISTI POSLOVNI IZID OBRAČUNSKEGA OBDOBJA IZ OHRANJENEGA POSLOVANJA		(29.704.345)	(23.405.126)
Ustavljeno poslovanje - Jadranska pivovarna Split		(453.266)	(2.541.655)
ČISTI POSLOVNI IZID OBRAČUNSKEGA OBDOBJA IZ USTAVLJENEGA POSLOVANJA	25	(453.266)	(2.541.655)
CELOTNI ČISTI POSLOVNI IZID OBRAČUNSKEGA OBDOBJA		(30.157.611)	(25.946.781)
Delež lastnikov neobvladujočega deleža v čistem dobičku / izgubi		(1.803.568)	(384.188)
Delež lastnikov obvladujočega deleža v čistem dobičku / izgubi		(28.354.043)	(25.562.593)
Celotni čisti dobiček / izguba na delnico lastnikov obvladujočega deleža			
Čisti dobiček / izguba na delnico	27	(3,25)	(2,93)
Popravljen čisti dobiček / izguba na delnico		(3,25)	(2,93)
Celotni čisti dobiček / izguba na delnico lastnikov neobvladujočega deleža			
Čisti dobiček / izguba na delnico		(0,21)	(0,04)
Popravljen čisti dobiček / izguba na delnico		(0,21)	(0,04)

4.3.2 KONSOLIDIRAN IZKAZ POSLOVNEGA IZIDA SKUPINE LAŠKO ZA OBDOBJE 1.1. – 31. 12. 2013

(nadaljevanje)

(v EUR)	Pojasnilo	2013	2012
(popravljen)			
Čisti dobiček / izguba na delnico iz ustavljenega poslovanja			
Čisti dobiček / izguba na delnico		(0,05)	(0,29)
Popravljen čisti dobiček / izguba na delnico		(0,05)	(0,29)
Čisti dobiček / izguba na delnico iz ohranjenega poslovanja			
Čisti dobiček / izguba na delnico		(3,40)	(2,68)
Popravljen čisti dobiček / izguba na delnico		(3,40)	(2,68)

**Vrednosti določenih postavk v tukaj prikazanih računovodskih izkazih so drugačne od vrednosti, poročanih v Letnem poročilu 2012. Popravki računovodskih izkazov za pretekla obdobja so prikazani v posebnem razkritju v poglavju 4.4.5 POPRAVEK RAČUNOVODSKIH IZKAZOV ZA PRETEKLA OBDOBJA.*

Računovodske usmeritve in pojasnila so sestavni del računovodskih izkazov in jih je treba brati v povezavi z njimi.

4.3.3 KONSOLIDIRAN IZKAZ DRUGEGA VSEOBSEGAJOČEGA DONOSA SKUPINE LAŠKO ZA OBDOBJE 1.1. – 31. 12. 2013

(v EUR)	Pojasnilo	(popravljen)*	
		2013	2012
Čisti poslovni izid obračunskega obdobja		(30.157.611)	(25.946.781)
Drugi vseobsegajoči donos			
Za prodajo razpoložljiva finančna sredstva		(93.136)	10.431
Dobički / (izgube) iz naslova prevrednotenja nepremičnin		(3.434.740)	305.678
Odloženi davki iz naslova prevrednotenja		(137.965)	(1.292.900)
Prevredbena rezerva		(24.236)	-
Drugo		-	474.983
SKUPAJ DRUGI VSEOBSEGAJOČI DONOS, KI BO LAHKO V PRIHODNJE PRIPOZNAN V IZKAZU POSLOVNEGA IZIDA		(3.690.077)	(501.808)
Nerealizirani aktuarski dobički / izgube iz pozaposlitvenih zaslužkov		(155.344)	-
Odloženi davki na nerealizirane aktuarske dobičke / izgube		22.592	-
SKUPAJ DRUGI VSEOBSEGAJOČI DONOS, KI V PRIHODNJE NE BO PRIPOZNAN V IZKAZU POSLOVNEGA IZIDA		(132.752)	-
DRUGI VSEOBSEGAJOČI DONOS		(3.822.829)	(501.808)
CELOTNI VSEOBSEGAJOČI DONOS OBRAČUNSKEGA OBDOBJA		(33.980.440)	(26.448.589)

**Vrednosti določenih postavk v tukaj prikazanih računovodskih izkazih so drugačne od vrednosti, poročanih v Letnem poročilu 2012. Popravki računovodskih izkazov za pretekla obdobja so prikazani v posebnem razkritju v poglavju 4.4.5 POPRAVEK RAČUNOVODSKIH IZKAZOV ZA PRETEKLA OBDOBJA.*

Računovodske usmeritve in pojasnila so sestavni del računovodskih izkazov in jih je treba brati v povezavi z njimi.

4.3.4 KONSOLIDIRAN IZKAZ SPREMEMB LASTNIŠKEGA KAPITALA SKUPINE LAŠKO ZA OBDOBJE 1.1. – 31.12.2013

(v EUR)	Osnovni kapital	Kapitalske rezerve	Zakonske rezerve	Rezerve za lastne deleže	Lastne delnice	Skupaj rezerve iz dobička	Čisti poslovni izid preteklih let	Čisti poslovni izid	Presežek iz prevrednotenja	Prevredbena rezerva	Skupaj kapital lastnikov obvladuj. deleža	Kapital lastn. neobvladujoč. deleža	SKUPAJ KAPITAL
ZAČETNO STANJE													
na dan 1. januar 2013	36.503.305	55.681.553	3.650.331	341.170	(341.170)	3.650.331	875.016	(25.562.592)	9.655.319	11.637	80.814.569	7.164.310	87.978.879
Transakcije z lastniki													
Odtujitev lastnih delnic (deležev)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	(39.063)	(39.063)
Izplačilo dividend	-	-	-	-	-	-	(621.758)	-	-	-	(621.758)	4.504.470	3.882.712
Druge spremembe	-	-	-	-	59.275	59.275	293.543	-	-	-	352.818	-	352.818
Skupaj transakcije z lastniki	-	-	-	-	59.275	59.275	(328.215)	-	-	-	(268.940)	4.465.407	4.196.467
Spremembe v vseobseg. donosu													
Čisti poslovni izid poslovnega leta	-	-	-	-	-	-	-	(28.354.042)	-	-	(28.354.042)	(1.803.569)	(30.157.611)
Presežek prevrednotenja opredmetenih osnovnih sredstev	-	-	-	-	-	-	-	-	(3.462.085)	-	(3.462.085)	27.345	(3.434.740)
Presežek prevrednotenja finančnih naložb	-	-	-	-	-	-	-	-	(81.112)	-	(81.112)	(12.024)	(93.136)
Davki povezani s posameznimi postavkami vseobseg. donosa	-	-	-	-	-	-	-	-	(94.399)	-	(94.399)	(20.974)	(115.373)
Druge	-	-	-	-	-	-	-	-	(132.896)	(24.236)	(157.132)	(22.448)	(179.580)
Skupaj spremembe v vseobseg. donosu v letu 2013	-	-	-	-	-	-	-	(28.354.042)	(3.770.492)	(24.236)	(32.148.770)	(1.831.670)	(33.980.440)
Spremembe v kapitalu													
Razpored. preostalega dela čistega dobička po sklepu skupščine	-	(24.687.576)	-	-	-	-	(875.016)	25.562.592	-	-	-	-	-
Črpanje rezerv za lastne delnice (deleže)	-	-	-	(59.275)	-	(59.275)	-	-	-	-	(59.275)	-	(59.275)
Druge	-	-	-	-	-	-	255.275	-	(183.257)	-	72.018	6.234	78.252
Skupaj spremembe v kapitalu	-	(24.687.576)	-	(59.275)	-	(59.275)	(619.741)	25.562.592	(183.257)	-	12.743	6.234	18.977
KONČNO STANJE													
na dan 31. december 2013	36.503.305	30.993.977	3.650.331	281.895	(281.895)	3.650.331	(72.940)	(28.354.042)	5.701.570	(12.599)	48.409.602	9.804.281	58.213.883

Računovodske usmeritve in pojasnila so sestavni del računovodskih izkazov in jih je treba brati v povezavi z njimi.

4.3.5 KONSOLIDIRAN IZKAZ SPREMEMB LASTNIŠKEGA KAPITALA (POPRAVLJEN)* SKUPINE LAŠKO ZA OBDOBJE 1. 1. – 31. 12. 2012

(v EUR)	Osnovni kapital	Kapitalske rezerve	Zakonske rezerve	Rezerve za lastne deleže	Lastne delnice	Skupaj rezerve iz dobička	Čisti poslovni izid preteklih let	Čisti poslovni izid	Presežek iz prevrednotenja	Prevredbena rezerva	Skupaj kapital lastnikov obvladuj. deleža	Kapital lastn. neobvladujoč. deleža	SKUPAJ KAPITAL
Začetno stanje													
1. januar 2012 - poročano	36.503.305	78.908.924	3.650.331	467.504	(467.504)	3.650.331	15.504.846	(27.669.598)	10.907.339	20.783	117.825.930	7.647.527	125.473.457
Prilagoditve za nazaj	-	-	-	-	-	-	(11.062.619)	-	-	-	(11.062.619)	(614.943)	(11.677.562)
ZAČETNO STANJE													
1. januar 2012 - popravljeno*	36.503.305	78.908.924	3.650.331	467.504	(467.504)	3.650.331	4.442.227	(27.669.598)	10.907.339	20.783	106.763.311	7.032.584	113.795.895
Transakcije z lastniki													
Odtujitev lastnih delnic (deležev)	-	-	-	-	35.766	35.766	-	-	-	-	35.766	-	35.766
Izplačilo dividend	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	(368.429)	(368.429)
Druge spremembe	-	-	-	-	90.568	90.568	-	-	-	-	90.568	1.000.000	1.090.568
Skupaj transakcije z lastniki	-	-	-	-	126.334	126.334	-	-	-	-	126.334	631.571	757.905
Spremembe v vseobseg. donosu													
Čisti poslovni izid poslovnega leta	-	-	-	-	-	-	-	(25.562.592)	-	-	(25.562.592)	(384.188)	(25.946.780)
Presežek prevrednotenja opredmetenih osnovnih sredstev	-	-	-	-	-	-	11.794	-	293.884	-	305.678	-	305.678
Presežek prevrednotenja finančnih naložb	-	-	-	-	-	-	-	-	9.592	-	9.592	839	10.431
Davki povezani s posameznimi postavkami vseobseg. donosa	-	-	-	-	-	-	-	-	(1.258.412)	-	(1.258.412)	(34.488)	(1.292.900)
Drugo	-	-	-	-	-	-	-	-	566.138	(9.146)	556.992	(82.010)	474.982
Skupaj spremembe v vseobseg. donosu v letu 2012	-	-	-	-	-	-	11.794	(25.562.592)	(388.798)	(9.146)	(25.948.742)	(499.847)	(26.448.589)
Spremembe v kapitalu													
Pokrivanje izgube	-	(23.227.371)	-	-	-	-	(4.442.227)	27.669.598	-	-	-	-	-
Črpanje rezerv za lastne delnice (deležev)	-	-	-	(126.334)	-	(126.334)	-	-	-	-	(126.334)	-	(126.334)
Drugo	-	-	-	-	-	-	863.222	-	(863.222)	-	-	-	-
Skupaj spremembe v kapitalu	-	(23.227.371)	-	(126.334)	-	(126.334)	(3.579.005)	27.669.598	(863.222)	-	(126.334)	-	(126.334)
KONČNO STANJE													
na dan 31. december 2012	36.503.305	55.681.553	3.650.331	341.170	(341.170)	3.650.331	875.016	(25.562.592)	9.655.319	11.637	80.814.569	7.164.310	87.978.879

*Vrednosti določenih postavk v tukaj prikazanih računovodskih izkazih so drugačne od vrednosti, poročanih v Letnem poročilu 2012. Popravki računovodskih izkazov za pretekla obdobja so prikazani v posebnem razkritju v poglavju 4.4.5 POPRAVEK RAČUNOVODSKIH IZKAZOV ZA PRETEKLA OBDOBJA.

Računovodske usmeritve in pojasnila so sestavni del računovodskih izkazov in jih je treba brati v povezavi z njimi.

4.3.6 KONSOLIDIRANI IZKAZ DENARNIH TOKOV SKUPINE LAŠKO ZA OBDOBJE 1. 1. – 31. 12. 2013

(v EUR)	2013	2012
DOBIČEK IZ POSLOVANJA OBDOBJA	10.530.503	22.216.180
Prilagoditve za:		
Izločitev drugih poslovnih prihodkov	(1.247.728)	(2.515.861)
Amortizacijo opredmetenih osnovnih sredstev in naložbenih nepremičnin	16.628.040	19.118.592
Amortizacijo neopredmetenih sredstev	991.238	778.868
Odpise dolgoročnih sredstev	17.217.096	10.045.492
Odpise kratkoročnih sredstev	1.640.139	448.009
Neto gibanje v rezervacijah	7.421.311	(77.244)
Prevredbena rezerva	-	(15.871)
Tečajne razlike iz poslovanja	(8.439)	37
Skupaj prilagoditve	42.641.657	27.782.022
SPREMEMBE OBRATNEGA KAPITALA		
Zaloge in nekratkoročna sredstva za prodajo	758.828	970.877
Poslovne terjatve in druge terjatve	(9.131.507)	(688.278)
Poslovne obveznosti in druge obveznosti	5.186.216	(2.010.048)
Skupaj spremembe obratnega kapitala	(3.186.463)	(1.727.449)
NETO DENARNI TOK IZ POSLOVANJA	49.985.697	48.270.753
Finančni tokovi pri poslovanju		
Denar ustvarjen pri poslovanju	49.985.697	48.270.753
Izdatki za davke	-	(6.135.833)
POBOTAN DENAR USTVARJEN IZ POSLOVANJA	49.985.697	42.134.920
Denarni tokovi pri naložbenju		
Nakupi opredmetenih osnovnih sredstev	(11.677.203)	(9.601.663)
Dobički / izgube pri odtujitvi opredmetenih osnovnih sredstev	274.358	4.211
Nakupi neopredmetenih dolgoročnih sredstev	(380.364)	(689.469)
Nakupi / prodaje finančnih sredstev	3.929.018	(5.114.019)
Prodaja nekratkoročnih sredstev in obveznosti namenjenih prodaji	315.000	-
Prejete obresti	613.960	702.086
Prejete dividende in kapitalski dobički	6.252.891	5.794.495
NETO DENARNI TOK IZ NALOŽBENJA	(672.340)	(8.904.359)

Računovodske usmeritve in pojasnila so sestavni del računovodskih izkazov in jih je treba brati v povezavi z njimi.

4.3.6 KONSOLIDIRANI IZKAZ DENARNIH TOKOV SKUPINE LAŠKO ZA OBDOBJE 1. 1. – 31. 12. 2013

(nadaljevanje)

(v EUR)	2013	2012
Denarni tokovi pri financiranju		
Plačane obresti	(18.387.798)	(20.749.463)
Nakup lastnih delnic	-	114.292
Povečanje kapitala	78.252	1.000.000
Povečanje / zmanjšanje finančnih dolgov	(30.148.640)	(32.604.397)
Dividende izplačane lastnikom	(39.063)	(306.142)
NETO DENARNI TOK IZ FINACIRANJA	(48.497.249)	(52.545.710)
NETO POVEČANJE / ZMANJŠANJE DENARJA IN DENARNIH USTREZNIKOV	816.108	(19.315.149)
 Denar in denarni ustrezniki na začetku leta	 2.188.615	 21.503.764
Denar in denarni ustrezniki na koncu leta	3.004.723	2.188.615

Računovodske usmeritve in pojasnila so sestavni del računovodskih izkazov in jih je treba brati v povezavi z njimi.

4.4 Pojasnila h konsolidiranim računovodskim izkazom

4.4.1 SPLOŠNI PODATKI

Pivovarna Laško, d. d., je delniška družba, registrirana pri Okrožnem sodišču v Celju s sklepom številka Srg 95/00673, pod št. reg. vložka 1/00171/00. Spada med velike družbe in je zavezana k redni letni reviziji. Glavna dejavnost družbe je proizvodnja in prodaja piva, slada in vode, opravlja pa tudi storitve trgovine na drobno in veliko.

Pivovarna Laško, d. d., (v nadaljevanju: Družba) je obvladujoča družba Skupine Laško (v nadaljevanju: Skupina) s sedežem v Sloveniji: Trubarjeva ulica 28, 3270 Laško, Slovenija.

Navadne delnice Družbe so uvrščene na Ljubljansko borzo vrednostnih papirjev pod oznako "PILR". Osnovni kapital Družbe znaša 36.503.304,96 EUR, kar predstavlja 8.747.652 navadnih prosto prenosljivih imenskih kosovnih delnic. Pri izplačilu dividend in drugih izplačil kapitala ni omejitev.

4.4.2 IZJAVA O SKLADNOSTI Z MSRP

Računovodski izkazi Skupine Laško so pripravljeni v skladu z Mednarodnimi standardi računovodskega poročanja (MSRP), kot jih je sprejela EU, in določili Zakona o gospodarskih družbah.

4.4.3 UPORABA NOVIH IN PRENOVLJENIH MSRP TER POJASNIL OPMSRP

a) Standardi in pojasnila, ki so stopili v veljavo v poročevalskem obdobju

V trenutnem obdobju veljajo naslednje spremembe obstoječih standardov, ki jih je izdal Odbor za mednarodne računovodske standarde in sprejela EU:

- ☞ **spremembe MSRP 1 »Prva uporaba MSRP«** – Visoka hiperinflacija in odstranitev dogovorjenih datumov za uporabnike, ki prvič uporabljajo MSRP, ki ga je EU sprejela 11. decembra 2012 (veljajo za letna obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2013 ali pozneje),
- ☞ **spremembe MSRP 1 »Prva uporaba MSRP«** – Državna posojila, ki ga je EU sprejela 4. marca 2013 (velja za letna obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2013 ali pozneje),
- ☞ **spremembe MSRP 7 »Finančni instrumenti: razkritja«** - Pobotanje finančnih sredstev in obveznosti, ki ga je EU sprejela 13. decembra 2012 (velja za letna obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2013 ali pozneje),
- ☞ **spremembe MRS 1 »Predstavljanje računovodskih izkazov«** – Predstavljanje postavk drugega vseobsegajočega donosa, ki ga je EU sprejela 5. junija 2012 (velja za letna obdobja, ki se pričnejo 1. julija 2012 ali pozneje),
- ☞ **spremembe MRS 12 »Davek iz dobička«** – Odloženi davek: Povrnitev zadevnih sredstev, ki ga je EU sprejela 11. decembra 2012 (velja za letna obdobja z začetkom 1. januarja 2013 ali pozneje),

- ✎ spremembe MRS 19 »Zaslужki zaposlencev« – Izboljšave obračunavanja pozaposlitvenih zaslužkov, ki ga je EU sprejela 5. junija 2012 (velja za letna obdobja, ki se pričnejo 1. januarja 2013 ali pozneje),
- ✎ spremembe različnih standardov »Izboljšave MSRP (obdobje 2009-2011)«, ki izhajajo iz letnega projekta za izboljšanje MSRP (MSRP 1, MRS 1, MRS 16, MRS 32, MRS 34), predvsem z namenom odpravljanja neskladnosti in razlage besedila, ki jih je EU sprejela 27. marca 2013 (spremembe je treba uporabljati za letna obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2013 ali pozneje),
- ✎ OPMSRP 20 »Stroški odstranjevanja v proizvodni fazi površinskega najdišča«, ki ga je EU sprejela 11. decembra 2012 (velja za letna obdobja, ki se pričnejo 1. januarja 2013 ali pozneje).

Sprejetje teh sprememb obstoječih standardov ni privedlo do nikakršnih sprememb v računovodskih usmeritvah Skupine.

b) Standardi in pojasnila, ki jih je izdal OMRS in sprejela EU, ki še niso v veljavi

Na datum odobritve teh računovodskih izkazov so bili izdani naslednji standardi, popravki in pojasnila, ki jih je sprejela EU, vendar še niso stopili v veljavo:

- ✎ MSRP 10 »Konsolidirani računovodski izkazi«, ki ga je EU sprejela 11. decembra 2012 (velja za letna obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2014 ali pozneje),
- ✎ MSRP 11 »Skupne ureditve«, ki ga je EU sprejela 11. decembra 2012 (velja za letna obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2014 ali pozneje),
- ✎ MSRP 12 »Razkritje deležev v drugih družbah«, ki ga je EU sprejela 11. decembra 2012 (velja za letna obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2014 ali pozneje),
- ✎ MRS 27 (spremenjen leta 2011) »Ločeni računovodski izkazi«, ki ga je EU sprejela 11. decembra 2012 (velja za letna obdobja, ki se pričnejo 1. januarja 2014 ali pozneje),
- ✎ MRS 28 (spremenjen leta 2011) »Naložbe v pridružena podjetja in skupna vlaganja«, ki ga je EU sprejela 11. decembra 2012 (velja za letna obdobja, ki se pričnejo 1. januarja 2014 ali pozneje),
- ✎ spremembe MSRP 10 »Konsolidirani računovodski izkazi«, MSRP 11 »Skupne ureditve« in MSRP 12 »Razkritje deležev v drugih družbah« – Napotki za prehod, ki jih je EU sprejela 4. aprila 2013 (veljajo za letna obdobja, ki se pričnejo 1. januarja 2014 ali pozneje),
- ✎ spremembe MSRP 10 »Konsolidirani računovodski izkazi«, MSRP 12 »Razkritje deležev v drugih družbah« in MRS 27 (spremenjen 2011) »Ločeni računovodski izkazi« – Naložbena podjetja, ki jih je EU sprejela 20. novembra 2013 (veljajo za letna obdobja, ki se pričnejo 1. januarja 2014 ali pozneje),
- ✎ spremembe MRS 32 »Finančni instrumenti: predstavitev« – Pobotanje finančnih sredstev in obveznosti, ki jih je EU sprejela 13. decembra 2012 (velja za letna obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2014 ali pozneje),

- ✎ **Spremembe MRS 36 »Oslabitev sredstev«** – Razkritja nadomestljive vrednosti za nefinančna sredstva, ki jih je EU sprejela 19. decembra 2013 (veljajo za letna obdobja, ki se pričnejo 1. januarja 2014 ali pozneje),
- ✎ **Spremembe MRS 39 »Finančni instrumenti: Pripoznavanje in merjenje«** – Novacija izpeljanih finančnih instrumentov in nadaljevanje obračunavanja varovanja pred tveganjem, ki jih je EU sprejela 19. decembra 2013 (veljajo za letna obdobja, ki se pričnejo 1. januarja 2014 ali pozneje).

c) Standardi in pojasnila, ki jih je izdal OMRS in jih še ni sprejela EU

Trenutno se MSRP, kot jih je sprejela EU, bistveno ne razlikujejo od predpisov, ki jih je sprejel Odbor za mednarodne računovodske standarde (OMRS) z izjemo naslednjih standardov, sprememb obstoječih standardov in pojasnil, ki na dan 30. 4. 2014 niso bili potrjeni za uporabo:

- ✎ **MSRP 9 »Finančni instrumenti« in nadaljnje spremembe** (datum uveljavitve še ni določen),
- ✎ **spremembe MRS 19 »Zasluzki zaposlencev«** – Programi z določenimi zasluški: **Prispevki zaposlencev** (velja za letna obdobja, ki se začnejo 1. julija 2014 ali pozneje),
- ✎ **spremembe različnih standardov »Izboljšave MSRP (obdobje 2010-2012)«**, ki izhajajo iz letnega projekta za izboljšanje MSRP (MSRP 2, MSRP 3, MSRP 8, MSRP 13, MRS 16, MSR 24 in MRS 38), predvsem z namenom odpravljanja neskladnosti in razlage besedila, (spremembe je treba uporabljati za letna obdobja, ki se začnejo 1. julija 2014 ali pozneje),
- ✎ **spremembe različnih standardov »Izboljšave MSRP (obdobje 2011-2013)«**, ki izhajajo iz letnega projekta za izboljšanje MSRP (MSRP 1, MSRP 3, MSRP 13 in MRS 40), predvsem z namenom odpravljanja neskladnosti in razlage besedila, (spremembe je treba uporabljati za letna obdobja, ki se začnejo 1. julija 2014 ali pozneje),
- ✎ **OPMSRP 21 »Dajatve«** (velja za letna obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2014 ali pozneje).

Skupina predvideva, da uvedba teh standardov, sprememb obstoječih standardov in pojasnil v obdobju začetne uporabe ne bo imela pomembnega vpliva na računovodske izkaze Skupine.

Hkrati je obračunavanje varovanja pred tveganji v zvezi s portfeljem finančnih sredstev in obveznosti, katerega načel EU še ni sprejela, še vedno neregulirano.

Skupina ocenjuje, da uporaba obračunavanja varovanja pred tveganji v zvezi s portfeljem finančnih sredstev in obveznosti v skladu z zahtevami MRS 39: »Finančni instrumenti: pripoznavanje in merjenje« ne bi imela pomembnega vpliva na računovodske izkaze Skupine, če bi bila uporabljena na datum izkaza finančnega položaja.

4.4.4 POMEMBNE RAČUNOVODSKE USMERITVE

Podlaga za izdelavo poročila

Računovodski izkazi so pripravljani v skladu z MSRP, v skladu z Zakonom o gospodarskih družbah, drugimi zakoni in s Pravilnikom o računovodstvu ter so predstavljeni v evrih. Med razkrivanjem in vrednotenjem postavk smo neposredno uporabljali določbe standardov. Izjema je bilo le vrednotenje tistih postavk, pri katerih standardi dajejo možnost izbire med več različnimi metodami vrednotenja.

Računovodski izkazi so pripravljani ob upoštevanju izvirnih vrednosti, razen za finančna sredstva, nekratkoročna sredstva za prodajo (oziroma sredstva in pripadajoče obveznosti skupine za odtujitev), nepremičnine ter naložbenih nepremičnine, ki so izkazane po prevrednoteni ali poštteni vrednosti. Detajlno je vrednotenje posameznih sredstev in obveznosti opisano v posameznih razdelkih spodaj.

Pri izbiri računovodskih usmeritev in odločanju o njihovi uporabi, kot tudi pri pripravi teh računovodskih izkazov, je uprava družbe Pivovarna Laško, d. d., upoštevala naslednje tri zahteve:

- ✎ računovodski izkazi so razumljivi, če jih njihovi uporabniki razumejo brez težav,
- ✎ informacije so primerne, če uporabniku pomagajo pri sprejemanju ekonomskih odločitev,
- ✎ informacije so bistvene, če bi njihov izpust ali neresnično podajanje lahko vplival/vplivalo na ekonomske odločitve uporabnikov.

Računovodske usmeritve, ki so podane v nadaljevanju, so bile dosledno uporabljene v vseh obdobjih, ki so prikazana.

Predpostavka delujočega podjetja

Na dan 31. 12. 2013 so kratkoročne obveznosti Skupine višje od njenih kratkoročnih sredstev za 194.688.007 EUR.

Pivovarna Laško, d. d., Pivovarna Union, d. d., in Radenska, d. d., so konec aprila 2014 podpisale z vsemi 18 bankami upnicami Sporazum o restrukturiranju in mirovanju. Sporazum definira pomembne mejnike finančnega restrukturiranja, končna zapadlost večine kreditov družb pa je reprogramirana do konca leta 2016.

Projekt definiranja koncepta operativnega in finančnega restrukturiranja družb je z aktivnim sodelovanjem družb, upnic in svetovalcev tekel celo leto 2013. Njegov cilj je bil definirati sporazum, ki na eni strani zagotavlja družbam Skupine Laško finančno stabilnost z dolgoročnim reprogramom kreditov in razdolžitvijo Skupine na vzdržno raven dolga. Na drugi strani pa zagotavlja upnikom izpolnitev pričakovanih po čim hitrejši razdolžitvi ob hkratnem maksimiziranju vrednosti tudi za lastnike. Na ta način zagotavlja družbam Skupine Laško dolgoročni razvoj kvalitetnih blagovnih znamk in ohranitev delovnih mest.

Zdefiniranih je bilo 17 različnih scenarijev restrukturiranja Skupine in na podlagi analiz s finančnega, davčnega in pravnega stališča je bil skrbno izbran koncept, ki je rezultiral v podpisani Sporazum.

Sporazum za obdobje do konca leta 2016 regulira zaveze do upnikov. Poleg razdolževanja z odplačili upnikom iz denarnega toka osnovne dejavnosti postavlja pomembne mejnike razdolžitve iz konzorcijskega prodajnega procesa družbe Mercator in prodajnih procesov družb Radenska, Birra Peja in Delo, ki so bili začeti v letu 2013.

Eden izmed ključnih mejnikov za vse deležnike, tako za upnike, družbo, kot tudi lastnike, je dokapitalizacija Pivovarne Laško, d. d., o kateri bodo po transparentno speljanem procesu iskanja vlagatelja v Pivovarno Laško na skupščini družbe Pivovarna Laško, d. d., odločali lastniki.

Prvi pomemben mejnik je odplačilo kreditov iz kupnine prodaje naložbe Mercator do konca julija 2014. Konec leta 2014 je drugi mejnik, ko so planirana odplačila kreditov iz kupnine za naložbe neosnovne dejavnosti. Tretji, ključni mejnik, je razdolžitev iz dokapitalizacije v sredini leta 2015.

Če prvi mejnik ne bi bil izpolnjen, je potrebno tretji mejnik izpolniti v krajšem roku. Restrukturiranje s tem ne bi bilo prekinjeno, se pa super večina upnikov (85 % terjatev bank upnic) lahko odloča o drugačnih možnostih. Neizpolnjevanje določil Sporazuma, vključno z načrtom odplačil iz denarnega toka osnovne dejavnosti in mejnikov dezinvestiranja, povzroči prenehanje Sporazuma, samo če tako odloči super večina upnikov.

Poslovodstvo obvladujoče družbe Skupine Laško ocenjuje, da je uporaba predpostavke delujočega podjetja pri pripravi računovodskih izkazov za obdobje, končano 31. 12. 2013, ustrezna.

Konsolidacija

Odvisne družbe, v katerih ima obvladujoča družba neposredno ali posredno lastniški delež, večji od polovice glasovalnih pravic ali pa lahko na kakšen drug način vpliva na poslovanje, se konsolidirajo. V izkaze Skupine se konsolidirajo od dne, ko obvladujoča družba prevzame kontrolni delež v njih, njihovo konsolidiranje pa se preneha, ko obvladujoča družba v njih nima več kontrolnega deleža. Vse transakcije ter terjatve in obveznosti med družbami v Skupini se za namene konsolidiranja izločijo. Izločene so tudi slabitev naložb v odvisne družbe. Slabitev naložbe v odvisno družbo Delo, d. d. na ocenjeno vrednost se v konsolidaciji odraža kot slabitev blagovnih znamk, ki so bile pripoznane ob prevzemu. Prav tako so izločene prejete dividende od odvisnih družb. Zaradi zagotavljanja konsistentnih in pravih podatkov za potrebe konsolidacije in računovodskega poročanja Skupine so računovodske usmeritve v odvisnih družbah usklajene z usmeritvami obvladujoče družbe.

Pri obračunavanju prevzemov družb se v Skupini uporablja nakupna metoda. Nabavna vrednost prevzema se meri kot poštena vrednost danih sredstev, kapitalskih instrumentov in prevzetih obveznosti na dan transakcije, skupaj s stroški, ki se jih da neposredno pripisati prevzemu. Prevzeta sredstva, obveznosti in pogojne obveznosti pri prevzemu so v začetni fazi evidentirane po pošteni vrednosti na dan prevzema, ne glede

na velikost neobvladujočega deleža. Presežek nabavne vrednosti nad pošteno vrednostjo deleža obvladujoče družbe v neto sredstvih prevzetega podjetja se evidentira kot dobro ime. Če je nabavna vrednost nižja od poštene vrednosti neto sredstev prevzete družbe, se razlika pripozna neposredno v izkazu poslovnega izida.

Skupina obravnava transakcije z lastniki neobvladujočega deleža enako kot transakcije z zunanjimi partnerji. Dobički in izgube manjšinskih lastnikov se kažejo v izkazu poslovnega izida Skupine.

Valuta poročanja

a) Funkcijska in predstavitvena valuta

Postavke prikazane v finančnih izkazih posameznih družb Skupine so nominirane v valuti primarnega okolja – države, v kateri posluje posamezna družba (ta valuta je t. i. »funkcijska valuta«). Konsolidirani izkazi so izkazani v evrih, ki so funkcijska in predstavitvena valuta obvladujoče družbe (Pivovarne Laško, d. d.).

b) Transakcije in stanja

Devizne transakcije so preračunane v predstavitveno valuto na podlagi tečaja, veljavnega na dan transakcije. Dobički in izgube, ki nastanejo pri teh transakcijah in pri pretvorbi denarnih sredstev ter obveznosti, denominiranih v tuji valuti, so pripoznane v izkazu poslovnega izida.

Tečajne razlike, izhajajoče iz dolžniških vrednostnih papirjev in drugih monetarnih finančnih sredstev, pripoznanih po poštenu vrednosti, so vključene v dobičke in izgube pri transakcijah s tujimi valutami. Tečajne razlike pri nemonetarnih postavkah, kot so delnice v posesti za trgovanje, so prikazane kot del povečanja ali zmanjšanja poštene vrednosti. Tečajne razlike pri za prodajo razpoložljivih vrednostnih papirjih so vključene v prevrednotovalnih rezervah na kapitalu.

c) Družbe v Skupini

Izkazi poslovnega izida in izkazi denarnega toka odvisnih družb v tujini so preračunani v poročevalsko valuto obvladujoče družbe na podlagi povprečnega deviznega tečaja, izkazi finančnega položaja pa so preračunani v poročevalsko valuto z uporabo tečaja, veljavnega na dan 31. 12. 2013. V primeru, da pride do prodaje družbe v tujini, se tečajne razlike, realizirane pri prodaji, pripoznajo v izkazu poslovnega izida kot del dobička/izgube iz prodaje.

Uporaba ocen in presoj

Priprava računovodskih izkazov temelji tudi na določenih ocenah in predpostavkah posloводства, ki vplivajo tako na neodpisano vrednost sredstev in obveznosti Skupine kot tudi na izkazane prihodke in odhodke obračunskega obdobja.

Poslovodska ocena med drugim vključuje določitev življenjske dobe in preostale vrednosti nepremičnin, naprav in opreme ter neopredmetenih sredstev, popravke vrednosti zalog in terjatev, predpostavke, pomembne za aktuarski izračun v zvezi z določenimi zaslužki zaposlenih, predpostavke, ki so vključene v izračun morebitnih rezervacij za tožbe, ter predpostavke in ocene za slabitev dobrega imena. Ne glede na to,

da poslovodstvo med pripravo predpostavk skrbno prouči vse dejavnike, ki na to lahko vplivajo, je možno, da se dejanske posledice poslovnih dogodkov razlikujejo od ocenjenih. Zato je treba pri računovodskih ocenah uporabiti presojo ter upoštevati morebitne spremembe poslovnega okolja, nove poslovne dogodke, dodatne informacije in izkušnje.

Glavne ocene in predpostavke na dan izkaza finančnega položaja, ki so vezane na prihodnje poslovanje in bi lahko povzročile vrednostno pomembnejše popravke knjigovodskih vrednosti sredstev in obveznosti, so navedene v nadaljevanju.

Podatki o pomembnih ocenah negotovosti in odločilnih presojah, ki jih je poslovodstvo pripravilo v procesu izvajanja računovodskih usmeritev in ki najbolj vplivajo na zneske v računovodskih izkazih, so opisani v naslednjih pojasnilih:

- ✎ Skupina najmanj enkrat na leto preverja, ali obstajajo indikatorji za slabitev za posamezne denar ustvarjajoče enote, pri čemer se nadomestljiva vrednost nefinančnih sredstev ugotavlja na osnovi sedanje vrednosti prihodnjih denarnih tokov, kar temelji na oceni pričakovanih denarnih tokov iz denar ustvarjajoče enote kot tudi določitvi primerne diskontne stopnje.
- ✎ V okviru obvez za določene zasluške so evidentirane sedanja vrednost odpravnin ob upokojitvi in jubilejne nagrade. Pripoznane so na osnovi aktuarskega izračuna, ki ga odobri poslovodstvo. Aktuarski izračun temelji na predpostavkah in ocenah, veljavnih v času nastanka izračuna, ki se zaradi sprememb v prihodnje lahko razlikujejo od dejanskih predpostavk, ki bodo veljale takrat. To se nanaša predvsem na določitev diskontne stopnje, ocene fluktuacije zaposlenih, ocene smrtnosti in ocene rasti plač. Obveze za določene zasluške so zaradi kompleksnosti aktuarskega izračuna in dolgoročnega značaja postavke, občutljive za spremembe navedenih ocen.
- ✎ Rezervacija je pripoznana, ko ima Skupina zaradi preteklega dogodka pravne ali posredne obveze, ki jih je mogoče zanesljivo oceniti, in če je verjetno, da bo pri poravnavi obveze potreben odtok dejavnikov, ki omogočajo gospodarske koristi. Možne obveznosti v računovodskih izkazih niso pripoznane, ker bo njihov dejanski obstoj potrjen z nastopom ali nenastopom dogodkov šele v nenapovedljivi prihodnosti, na kar pa Skupina ne more vplivati. Poslovodstva družb Skupine redno preverjajo, če je za poravnavo možne obveznosti verjeten odliv sredstev, ki omogočajo ekonomske koristi. V primeru, da postane verjeten, se možna obveznost prerazporedi tako, da se v računovodskih izkazih zanjo oblikuje rezervacija v trenutku, ko se spremeni stopnja verjetnosti.

Pripoznavanje prihodkov

Prihodki se merijo po pošteni vrednosti prejetega nadomestila ali terjatve za prodajo proizvodov, blaga in storitev, posredovanih pri običajnem poslovanju skupine. Prihodki so prikazani brez davka na dodano vrednost in trošarin, ocenjenih povračil in popustov.

Prihodki od prodaje proizvodov, trgovskega blaga in materiala se pripoznajo ob izpolnjevanju vseh navedenih pogojev:

- ✎ na kupca so prešla vsa pomembna tveganja in koristi v zvezi z lastništvom predmeta prodaje,
- ✎ prodajalec izgubi upravljanje in nadzor nad predmetom prodaje,
- ✎ znesek prihodkov je zanesljivo izmerljiv,
- ✎ visoka verjetnost pritoka gospodarskih koristi v zvezi s transakcijo in
- ✎ stroški v zvezi s transakcijo so zanesljivo izmerljivi.

Ostale kategorije prihodkov se pripoznajo na naslednji podlagi:

- ✎ prihodki od obresti se pripoznajo kot prihodki obdobja, na katerega se nanašajo, v skladu z veljavno obrestno mero in ko je verjetnost pritoka gospodarskih koristi visoka,
- ✎ prihodki od dividend se pripoznajo, ko nastane pravica do prejema plačil iz naslova dividend,
- ✎ prihodki od licenčnin se pripoznajo na podlagi določil v licenčnih pogodbah.

Neopredmetena sredstva

Neopredmetena sredstva s končno dobo koristnosti, ki so pridobljena posamič (ne v okviru poslovne združitve) in niso ustvarjena znotraj Skupine, se računovodsko vodijo po modelu nabavne vrednosti oziroma so izkazana po nabavni vrednosti, zmanjšani za nabrano amortizacijo in morebitne oslabitve. Amortizirajo se po linearni metodi v obdobju njihovih ocenjenih pričakovanih funkcionalnih življenjskih dob (patenti, blagovne znamke licence 5 let; programska oprema 3 leta). Ocene pričakovanih funkcionalnih življenjskih dob ter metoda amortiziranja se preverjajo ob vsaki pripravi računovodskih izkazov; morebitne spremembe ocen omenjenih kategorij se upoštevajo za bodoča obdobja in ne za nazaj.

Neopredmetena sredstva z nedoločeno dobo koristnosti, ki so pridobljena posamič (ne v okviru poslovne združitve) in niso ustvarjena znotraj skupine, so izkazana po nabavni vrednosti, zmanjšani za morebitne oslabitve.

Neopredmeteno sredstvo se pripozna kot sredstvo izključno, če je verjetno, da bodo bodoče gospodarske koristi pritekale v skupino in, če je nabavno vrednost mogoče zanesljivo izmeriti.

Pripoznanje neopredmetenega sredstva je odpravljeno ob njegovi odtujitvi ali ko ni pričakovati nikakršnih bodočih gospodarskih koristi iz naslova njegove nadaljnje uporabe. Dobički ali izgube ob njegovi odpravi pripoznanja vplivajo na poslovni izid obdobja, v katerem je njegovo pripoznanje odpravljeno.

a) Dobro ime

Dobro ime predstavlja presežek nabavne vrednosti prevzete družbe nad pošteno vrednostjo deleža neto sredstev prevzete družbe na dan prevzema. Dobro ime, nastalo ob prevzemu odvisnih družb, je izkazano med neopredmetenimi sredstvi. Dobro ime se letno preverja, testira zaradi slabitev in se meri po začetni vrednosti, zmanjšani za kumulirane oslabitve. Dobički in izgube pri odprodaji družbe vključujejo sedanjo

vrednost dobrega imena, ki se nanaša na prodano družbo. Na dan 31. 12. 2013 je bil opravljen preizkus slabitve dobrega imena za naložbo v Skupino Union, na osnovi katerega se vrednost glede na preteklo leto ni spremenila.

b) Patenti, blagovne znamke in licence

Izdatki za nakup patentov, blagovnih znamk in licenc se kapitalizirajo in amortizirajo z uporabo linearne amortizacijske metode v obdobju njihove »življenjske dobe« (amortizacijske dobe). V primeru, da življenjska doba ni določljiva, se ne amortizirajo temveč se letno opravi samo preizkus slabitve.

V primeru, da je zaslediti potrebo po prevrednotenju, je treba oceniti vrednost neopredmetenih dolgoročnih sredstev in jih odpisati do višine njihove nadomestljive vrednosti. Za blagovne znamke življenjska doba ni določljiva, zato je treba vsako leto opraviti preizkus slabitve. Osnova za slabitev so opravljene cenitve, ki jih izvedejo pooblaščenec ocenjevalci vrednosti podjetij oz. poslovodstvo samo.

Druga neopredmetena sredstva imajo življenjsko dobo od 3 do 10 let.

c) Ostala neopredmetena sredstva

Kadar računalniški programi niso sestavni del ustrezne računalniške strojne opreme, se obravnavajo kot neopredmetena sredstva. Ostala neopredmetena sredstva so izkazana po nabavni vrednosti, zmanjšani za amortizacijski popravek vrednosti in nabrane izgube zaradi oslabitve. Ostala neopredmetena dolgoročna sredstva imajo življenjsko dobo 10 let.

Opredmetena osnovna sredstva

Zemljišča in zgradbe, ki se uporabljajo, se računovodsko vodijo po modelu prevrednotenja oziroma so izkazani po njihovi prevrednoteni vrednosti na dan prevrednotenja, zmanjšani za kasnejšo nabrano amortizacijo ali oslabitve. Prevrednotenje se opravlja dovolj redno, tako da knjigovodske vrednosti na dan izkaza finančnega položaja bistveno ne odstopajo od njihovih poštenih vrednosti.

Prevrednotenje zemljišč in zgradb navzgor se pripozna oziroma nabira kot presežek iz prevrednotenja v drugem vseobsegajočem donosu, razen če gre za odpravo predhodnega prevrednotenja istih zemljišč in zgradb navzdol, ki je bilo pripoznano v poslovnem izidu; v tem primeru se do vrednosti predhodnega prevrednotenja navzdol prevrednotenje navzgor pripozna v poslovnem izidu. Prevrednotenje zemljišč in zgradb navzdol se v vrednosti, ki presega morebitni predhodno pripoznani presežek iz prevrednotenja istih zemljišč in zgradb, pripozna v poslovnem izidu.

Proizvodne naprave, stroji, vse vrste opreme, povratna embalaža ter drobní inventar se računovodsko vodijo po modelu nabavne vrednosti oziroma so izkazani po nabavni vrednosti, zmanjšani za nabrano amortizacijo in morebitne oslabitve.

Opredmetena osnovna sredstva v pridobivanju se merijo po nabavni vrednosti, zmanjšani za morebitne oslabitve. Nabavna vrednost vključuje tudi stroške izposojanja v skladu s sprejeto računovodsko usmeritvijo. Razvrščajo se h kategorijam opredmetenih osnovnih sredstev, ki jim bodo pripadala, ko bodo dokončana in na voljo za nameravano

uporabo. Opredmetena osnovna sredstva se pričnejo amortizirati v naslednjem mesecu, ko so na voljo za nameravano uporabo.

Zemljišča se ne amortizirajo.

Amortizacija zgradb se pripoznava v poslovnem izidu, ob tem pa se odpravljanje presežka iz njihovega prevrednotenja sproti pripoznava neposredno v zadržanih dobičkih. Ob odpravi pripoznanja zgradb se njihov pripadajoči morebitni preostali presežek iz prevrednotenja prenese neposredno v zadržane dobičke.

Amortizacija je preračunana po linearni metodi in se (razen za zemljišča in opredmetena osnovna sredstva v pridobivanju, ki se ne amortizirajo) pripoznava zato, da se nabavna ali prevrednotena vrednost opredmetenega osnovnega sredstva, zmanjšana za morebitno preostalo vrednost, odpiše v obdobju njene ocenjene pričakovane funkcionalne življenjske dobe. Ocene pričakovanih funkcionalnih življenjskih dob in preostalih vrednosti ter metoda amortiziranja se preverjajo ob vsaki pripravi računovodskih izkazov; morebitne spremembe ocen omenjenih kategorij se upoštevajo za bodoča obdobja in ne za nazaj. Pričakovane funkcionalne življenjske dobe po posameznih skupinah sredstev so:

Zgradbe	10 – 66 let
Naprave in stroji	5 – 14 let
Računalniška strojna in programska oprema	3 leta
Vozila	3 – 9 let
Druga oprema	3 – 20 let
Povratna embalaža (sodi, steklenice, zaboji)	4 – 5 let

Stroški posojil za financiranje nakupa zemljišč, gradnje zgradb in nakupa opreme se do dneva usposobitve pripišejo vrednosti osnovnega. Stroški, ki nastajajo v zvezi z opredmetenim osnovnim sredstvom, povečujejo njegovo nabavno vrednost, če povečujejo njegove prihodnje koristi v primerjavi s prvotno ocenjenimi; pri tem stroški, ki omogočajo podaljšanje dobe koristnosti opredmetenega osnovnega sredstva, najprej zmanjšajo do takrat obračunani amortizacijski popravek njegove vrednosti. S podaljšanjem dobe koristnosti opredmetenega osnovnega sredstva je mišljeno podaljšanje prvotno opredeljene dobe, v kateri se opredmeteno osnovno sredstvo amortizira. Vsa druga popravila in vzdrževanje so vključeni v poslovni izid v poslovnem letu, v katerem so nastali.

Pripoznanje opredmetenega osnovnega sredstva je odpravljeno ob njegovi odtujitvi ali ko ni pričakovati nikakršnih bodočih gospodarskih koristi iz naslova njegove nadaljnje uporabe. Dobički ali izgube ob odpravi njegovega pripoznanja vplivajo na poslovni izid obdobja, v katerem je njegovo pripoznanje odpravljeno.

Naložbene nepremičnine

Naložbene nepremičnine so posedovane z namenom prinašanja najemnine in/ali povečanja njihove dolgoročne vrednosti. Ob pripoznanju se merijo po nabavni vrednosti, za kasnejše njihovo merjenje pa se uporablja t. i. model poštene vrednosti (amortizacija se ne obračunava), kar pomeni, da povečanja ali zmanjšanja njihove poštene vrednosti vplivajo na poslovni izid obdobja, v katerem nastanejo.

Pripoznanje naložbene nepremičnine je odpravljeno ob njeni odtujitvi ali dokončni prekinitvi njene uporabe in ni pričakovati nikakršnih bodočih gospodarskih koristi iz naslova njene odtujitve. Dobički ali izgube ob odpravi njenega pripoznanja vplivajo na poslovni izid obdobja, v katerem je njeno pripoznanje odpravljeno.

Oslabitev opredmetenih osnovnih sredstev in neopredmetenih sredstev

Ob vsaki pripravi računovodskih izkazov se za vsa opredmetena osnovna sredstva in neopredmetena sredstva preveri, ali zanje obstajajo morebitni znaki oslabitve. V primeru obstoja znakov oslabitve se za ovrednotenje morebitne oslabitve omenjenih sredstev oceni njihova nadomestljiva vrednost. Če nadomestljive vrednosti posameznega sredstva ni mogoče oceniti, se poizkuša oceniti nadomestljivo vrednost denar ustvarjajoče enote, kateri zadevno sredstvo pripada.

Nadomestljivo vrednost sredstva predstavlja višja izmed njene poštene vrednosti, zmanjšane za stroške prodaje in njene vrednosti pri uporabi. Slednja se oceni kot sedanja vrednost s sredstvom povezanih diskontiranih bodočih denarnih tokov, upoštevajoč diskontno stopnjo pred davki, ki odslikava trenutno tržno oceno časovne vrednosti denarja ter specifična tveganja v zvezi s sredstvom, ki pri oceni bodočih denarnih tokov niso bila upoštevana.

Sredstvo (ali denar ustvarjajoča enota) se oslabi na njeno nadomestljivo vrednost, če je le-ta nižja od njene knjigovodske vrednosti. Oslabitev se takoj pripozna v poslovnem izidu, razen če se zadevno sredstvo računovodsko vodi po modelu prevrednotenja; v tem primeru se oslabitev pripozna kot zmanjšanje presežka iz prevrednotenja.

V primeru odprave oslabitve, se vrednost sredstva (ali denar ustvarjajoče enote) poviša na novo ocenjeno nadomestljivo vrednost, vendar le toliko, da nova nadomestljiva ne presega vrednosti, po kateri bi bilo sredstvo vrednoteno, če v preteklosti oslabitve zadevnega sredstva (ali denar ustvarjajoče enote) ne bi bilo. Odprava oslabitve se takoj pripozna v poslovnem izidu, razen če se zadevno sredstvo računovodsko vodi po modelu prevrednotenja; v tem primeru se odprava oslabitve pripozna kot prevrednotenje navzgor v presežku iz prevrednotenja.

Naložbe v pridružene družbe

Pridružena družba je družba, v kateri ima skupina med 20 % in 50 % glasovalnih pravic in v katerih ima pomemben vpliv, vendar jih ne obvladuje. Pomemben vpliv pomeni moč sodelovati pri odločitvah o finančnih in poslovnih usmeritvah družbe, ne pa take odločitve obvladovati ali skupaj obvladovati.

Poslovni rezultati ter sredstva in obveznosti pridruženih družb so v konsolidiranih računovodskih izkazih vključeni z uporabo kapitalske metode, razen če je naložba v pridruženo družbo razvrščena kot nekratkoročno sredstvo za prodajo po MSRP 5. Po kapitalski metodi se naložba v pridruženo družbo začetno pripozna v konsolidiranem izkazu finančnega položaja po nabavni vrednosti, njeno kasnejše merjenje pa je odvisno od pripadajočih deležev naložbenika v dobičkih, izgubah ter drugem vseobsegajočem donosu pridružene družbe, nastalih po datumu, ko je bila naložba pripoznana.

Če je vrednost naložbenikovega deleža v izgubah ali negativnem drugem vseobsegajočem donosu pridružene družbe enaka ali večja kot vrednost njegovega deleža

v pridruženi družbi (knjigovodska vrednost finančne naložbe v pridruženo družbo skupaj z morebitnimi dolgoročnimi deleži, ki so del čistih finančnih naložb naložbenika v pridruženo družbo), naložbenik preneha pripoznavati svoj delež v nadaljnjih izgubah. Potem, ko se delež naložbenika zmanjša na nič, se dodatne izgube opredelijo in obveznost pripozna le v obsegu, za katerega ima naložbenik pravne ali posredne obveze ali pa je opravil plačila v imenu pridružene družbe.

Ob pridobitvi finančne naložbe se morebitna pozitivna razlika med nabavno vrednostjo finančne naložbe in naložbenikovim deležem v čisti pošteni vrednosti opredeljivih sredstev, dolgov in pogojnih obveznosti v konsolidiranih računovodskih izkazih naložbenika v skladu z MSRP 3 obravnava kot dobro ime in je vključena v knjigovodsko vrednost finančne naložbe. Vendar amortizacija tega dobrega imena ni dovoljena in zato ni vključeno v ugotavljanje naložbenikovega deleža v dobičkih ali izgubah pridružene družbe.

Nasprotno se morebitna negativna razlika med nabavno vrednostjo finančne naložbe in naložbenikovim deležem v čisti pošteni vrednosti opredeljivih sredstev, dolgov in pogojnih obveznosti v konsolidiranih računovodskih izkazih naložbenika takoj pripozna v poslovnem izidu.

V zvezi z ugotavljanjem, ali je treba v konsolidiranih računovodskih izkazih naložbenika pripoznati morebitno izgubo zaradi oslabitve naložbe v pridruženo družbo, se upoštevajo določila MRS 39 ali MRS 28. Nadalje se v skladu z MRS 36 za oslabitev testira celotna knjigovodska vrednost naložbe kot eno sredstvo; njegova knjigovodska vrednost se primerja z njeno nadomestljivo vrednostjo (višja izmed poštene vrednosti, zmanjšane za stroške prodaje, in vrednosti v uporabi).

Dobički in izgube, ki izhajajo iz poslov med naložbenikom (in njegovimi konsolidiranimi odvisnimi družbami) in pridruženo družbo, so v konsolidiranih računovodskih izkazih naložbenika pripoznani le do obsega deležev nepovezanih naložbenikov v pridruženi družbi. Naložbenikov delež v dobičkih in izgubah pridružene družbe, ki izhajajo iz teh poslov, se v konsolidiranih računovodskih izkazih naložbenika izloči.

Dana posojila, depoziti, denarne postavke

Dana posojila, depoziti, denarne postavke se kot finančna sredstva na začetku izmerijo po pošteni vrednosti na datum njihove izdaje oziroma plasmaja.

Po začetnem merjenju se izkazujejo po odplačni vrednosti z metodo efektivnih obresti, zmanjšani za morebitne oslabitve.

Za prodajo razpoložljiva finančna sredstva

Za prodajo razpoložljiva finančna sredstva se na začetku izmerijo po pošteni vrednosti na datum pridobitve. Taka poštena vrednost je ponavadi enaka nabavni vrednosti, vendar so včasih potrebni popravki.

Po začetnem pripoznanju se za prodajo razpoložljiva finančna sredstva merijo po pošteni vrednosti v izkazu finančnega položaja, pri čemer se spremembe poštene

vrednosti pripoznajo v drugem vseobsegajočem donosu, razen njihovih oslabitev, obresti, pripoznanjih z uporabo učinkovite obrestne mere ter tečajnih razlik.

Najboljši dokaz poštenih vrednosti so kotirajoče cene na delujočem trgu. Če te niso na voljo, se uporabijo tehnike vrednotenja, ki v največji meri upoštevajo tržne vhodne podatke in vključujejo zadnje premišljene tržne posle, sklicevanje na trenutno tržno vrednost drugega instrumenta, ki ima podobne bistvene značilnosti, ter analiza diskontiranih denarnih tokov.

Če poštenih vrednosti za prodajo razpoložljivega finančnega sredstva ni mogoče zanesljivo izmeriti, se sredstvo izkaže po nabavni vrednosti ob upoštevanju njegove morebitne oslabitve.

Ob odpravi pripoznanja ali trajni oslabitvi za prodajo razpoložljivega finančnega sredstva se nabrani drugi vseobsegajoči donos prenese v poslovni izid obdobja, v katerem je sredstvu bilo odpravljeno pripoznanje oziroma je bilo trajno oslabiljeno.

Izvedeni finančni instrumenti

Izvedeni finančni instrumenti se koristijo za upravljanje obrestnega tveganja. Gre za obrestne opcije in obrestne zamenjave.

Izvedeni finančni instrumenti so začetno pripoznani po pošteni vrednosti na dan sklenitve pogodbe zanje, kasneje pa se merijo po njihovi pošteni vrednosti na datum poročanja. Dobički in izgube v zvezi s spremembo njihove poštene vrednosti so takoj pripoznani v poslovnem izidu, razen če gre za varovanje pred tveganjem.

Nekratkoročna sredstva za prodajo oziroma skupina sredstev za odtujitev (in z njimi povezane obveznosti)

Nekratkoročna sredstva (in z njimi povezane obveznosti) za prodajo oziroma skupina sredstev (in z njimi povezanih obveznosti) za odtujitev so tista nekratkoročna sredstva oziroma obveznosti, za katere knjigovodsko vrednost se utemeljeno predvideva, da bo poravnana predvsem s prodajo in ne z nadaljnjo uporabo. Ta pogoj se šteje za izpolnjenega samo, če je prodaja zelo verjetna in so ta sredstva oziroma njih skupina (in z njimi povezane obveznosti) v stanju, v katerem je njihova prodaja mogoča. Poslovodstvo se mora zavezati k zaključku postopka prodaje v roku enega leta od prerazvrstitve na to postavko sredstev oziroma njih skupino (in z njimi povezanih obveznosti).

Sredstva (in z njimi povezane obveznosti), ki se nanašajo na odvisno družbo, v kateri se načrtuje, da bo prevladujoč vpliv izgubljen, se morajo razvrstiti na skupino sredstev (in z njimi povezanih obveznosti) za odtujitev, ne glede na to, ali trenutno obvladujoča družba po prodaji načrtuje obdržati neobvladujoči delež ali ne.

Nekratkoročna sredstva za prodajo in skupina sredstev za odtujitev se merijo po knjigovodski vrednosti ali pošteni vrednosti, zmanjšani za stroške prodaje, odvisno od tega, katera je nižja.

Zaloge

Zaloge materiala in trgovskega blaga se izkazujejo po nižji izmed izvirne ali čiste iztržljive vrednosti in porabljajo po metodi tehtanih povprečnih cen. Čisto iztržljivo vrednost predstavlja ocenjena prodajna cena, zmanjšana za ocenjene stroške dokončanja in prodaje.

Zaloge gotovih proizvodov, polproizvodov in proizvodnje v teku so vrednotene po proizvodnih stroških. Proizvajalne stroške predstavljajo neposredni stroški materiala in surovin (dela, proizvodnih storitev, amortizacije ...) ter posredni stroški proizvodnje (v okviru proizvodnega procesa obračunani stroški materiala in surovin, dela, storitev in amortizacije, ki pa jih ni mogoče neposredno povezovati z nastajajočimi proizvodnimi učinki).

Zaloge surovin, materiala, rezervnih delov, proizvodov in trgovskega blaga se odpišejo na podlagi inventurnih zapisnikov, reklamacijskih in drugih komisijskih zapisnikov ali na predlog odgovorne osebe (tudi škart, kalo, lom), za kar je potreben sklep uprave družbe. Zaloge je treba v celoti odpisati, če je njihova prodaja za vedno ustavljena ali je njihova uporaba prepovedana. Skupina pregleda uporabnost zalog materiala in rezervnih delov, ki nimajo gibanja več kot 1 leto, več kot 2 leti in več kot 3 leta ter po potrebi oslabi njihovo vrednost. V primeru, da ni gibanja več kot eno leto, se njihova vrednost oslabi za 25 %, v primeru, da ni gibanja več kot 2 leti, se njihova vrednost oslabi za 50 % ter za 100 % v primeru, če ni gibanja več kot 3 leta.

Poslovne terjatve

Poslovne terjatve se sprva pripoznajo po pošteni vrednosti, nato pa se merijo po odplačni vrednosti z uporabo metode veljavnih obresti, zmanjšani za oslabitev.

Oslabitev posamične terjatve se oblikuje v primeru, ko obstaja objektivni dokaz, da celotnega zneska terjatve ne bo moč izterjati. Višina oslabitve predstavlja razliko med njeno knjigovodsko vrednostjo in sedanjo vrednostjo z njo povezanih ocenjenih prihodnjih denarnih tokov, diskontiranih po veljavni obrestni meri. Znesek oslabitve terjatve se takoj pripozna v poslovnem izidu.

Denar in denarni ustrezniki

Za namene izkaza denarnih tokov, denar in denarni ustrezniki obsegajo gotovino v blagajni, depozite na vpogled pri bankah in naložbe v instrumente denarnega trga, brez prekoračitev bančnih računov. Prekoračitve stanj na bančnih računih so v izkazu finančnega položaja vključene med kratkoročne finančne obveznosti.

Delniški kapital

Navadne delnice se razvrščajo med kapital. Transakcijski stroški, ki so neposredno povezani z izdajo novih delnic, ki ni povezana s prevzemom podjetja, so prikazani kot zmanjšanje kapitala. Vsakršni presežki poštene vrednosti prejetega vplačanega zneska nad knjigovodsko vrednostjo izdanih novih delnic se pripoznani kot vplačani presežek kapitala.

Lastne delnice

Če je Skupina v poslovnem letu pridobila lastne delnice, se plačani znesek, vključno s transakcijskimi stroški brez davka, odšteje od celotnega kapitala kot lastne delnice (trezorske delnice), vse dokler se teh delnic ne umakne, ponovno izda ali proda. Skupina mora v bilanci stanja oblikovati rezerve za lastne deleže v enaki višini. Rezerve za lastne delnice se sprostijo, ko se lastne delnice odtujijo ali so umaknjene, v dobro vira iz katerega so bile oblikovane. Ob prodaji se razlika med prodajno in knjigovodsko vrednostjo lastnih delnic poročuna direktno v kapitalu in ne vpliva na poslovni izid. Lastne delnice se porablajo za namene iz 247. člena ZGD.

Dividende

Dokler niso odobrene na skupščini delničarjev, so predvidene dividende obravnavane kot zadržani dobički.

Rezervacije

Rezervacije se pripoznajo, ko ima Skupina sedanjo pravno ali posredno obveznost kot rezultat preteklih dogodkov, za katere obstaja v prihodnosti velika verjetnost, da bo morala to obveznost poravnati in kadar je znesek obveznosti mogoče zanesljivo oceniti. Rezervacije se ne pripoznajo za izgube iz prihodnjega poslovanja.

Znesek pripoznanih rezervacij je najboljša ocena odtokov dejavnikov, potrebnih za poravnavo sedanje obveze na datum poročanja, upoštevajoč z njo povezane rizike in negotovosti. V primeru da se rezervacija meri v višini bodočih denarnih tokov, potrebnih za poravnavo sedanje obveze se, če je časovna vrednost denarja pomembna, znesek le teh diskontira na njihovo sedanjo vrednost.

Rezervacije za odpravnine in jubilejne nagrade

Skladno s podjetniško kolektivno pogodbo in zakonskimi predpisi je Skupina dolžna obračunati in izplačati jubilejne nagrade ter odpravnine ob upokojitvi. Za izmero teh zaslužkov uporabljamo vrednotenje aktuarske obveznosti v skladu s pričakovano rastjo plač od dneva vrednotenja do predvidene upokojitve zaposlene osebe. To pomeni vračunavanje zaslužkov sorazmerno z opravljenim delom. Ocenjena obveznost je pripoznana v višini sedanje vrednosti pričakovanih prihodnjih izdatkov. Pri merjenju je ocenjeno tudi predvideno povišanje plač in fluktuacijo zaposlenih.

Na osnovi aktuarskega izračuna so pripoznani nerealizirani aktuarski dobički ali izgube tekočega leta za odpravnine v kapitalu, stroški sprotnega službovanja in stroški obresti pa so izkazani v izkazu poslovnega izida. Za jubilejne nagrade so v izkazu poslovnega izida prikazani tako stroški sprotnega službovanja, stroški obresti kot aktuarski dobički ali izgub.

Neto obveznost Skupine v zvezi z dolgoročnimi ugodnostmi iz naslova delovne dobe, razen pokojninskih shem, je znesek zaslužkov, ki naj bi jih zaposleni dobili v zameno za svoje službovanje v tekočem in preteklih obdobjih. Obveznost se izračunava z uporabo metode predvidene pomembnosti enot in se diskontira na sedanjo vrednost.

Poslovne obveznosti

Poslovne obveznosti so dobaviteljski krediti za kupljeno blago ali kupljene storitve ter obveznosti do zaposlenih, države, lastnikov in drugih. Obveznosti se v poslovnih knjigah pripoznajo, če je verjetno, da se bodo zaradi njihove poravnave zmanjšali dejavniki, ki omogočajo gospodarske koristi, in je znesek za poravnavo mogoče zanesljivo izmeriti. Na začetku se pripoznajo po pošteni vrednosti, potem pa se merijo po odplačni vrednosti z uporabo metode veljavnih obrestnih mer.

Finančne obveznosti

Finančne obveznosti so pripoznane ob nastanku po pošteni vrednosti, brez pri tem nastalih transakcijskih stroškov. V naslednjih obdobjih so finančne obveznosti merjene po odplačni vrednosti z uporabo metode veljavnih obresti. Vsakršna razlika med prejemki (brez transakcijskih stroškov) in obveznostmi je pripoznana v izkazu poslovnega izida skozi obdobje celotne finančne obveznosti.

Ustavljeno poslovanje

Ustavljeno poslovanje je sestavni del skupine, ki je bil odtujen ali razvrščen med sredstva za prodajo (skupino za odtujitev), in:

- ✎ predstavlja samostojni pomembnejši del področja ali območja poslovanja,
- ✎ je del enotnega usklajenega načrta odtujitve samostojnega pomembnejšega področja ali območja poslovanja ali
- ✎ je odvisna družba, pridobljena izključno z namenom ponovne prodaje.

Davek od dohodka pravnih oseb

Znesek davka od dohodka pravnih oseb v izkazu vseobsegajočega donosa predstavlja vsota tekočega in odloženega davka.

Tekoči davek je izračunan na podlagi obdavčljivega dobička tekočega leta. Obdavčljivi dobiček se od dobička pred davki v izkazu vseobsegajočega donosa lahko razlikuje za postavke prihodkov in odhodkov, obdavčenih ali davčno priznanih v drugih davčnih obdobjih, ali za postavke prihodkov in odhodkov, ki ne bodo nikoli obdavčeni ali davčno priznani. Tekoči davek od dohodka pravnih oseb je izračunan, upoštevajoč davčno stopnjo 17 % za družbe s sedežem v Sloveniji. Davčna stopnja na Hrvaškem, kjer ima sedež družba Laško Grupa, d. o. o., Zagreb, je 20 %. Na Kosovu (sedež družbe Birra Peja) pa je stopnja davka od dohodka pravnih oseb 10 %.

Terjatve in obveznosti za odloženi davek

Odloženi davek je v celoti prikazan z uporabo metode obveznosti zaradi začasnih razlik, ki se ugotovijo s primerjavo knjigovodskih vrednosti sredstev in obveznosti z ustreznimi davčnimi vrednostmi v računovodskih izkazih. Obveznosti za odloženi davek so načeloma pripoznane na podlagi vseh začasnih razlik, medtem ko so terjatve za odloženi davek pripoznane le do takšne višine odbitnih začasnih razlik, za katere je verjetno, da bodo v prihodnosti na podlagi zadostnih obdavčljivih dobičkov tudi koriščene. Odloženi davek se določi po davčnih stopnjah (in zakonih), ki so v veljavi ali vsebinsko veljajo na

dan izkaza finančnega položaja in za katere je upravičeno pričakovati, da bodo veljali tudi v času, ko bo terjatev za odloženi davek realizirana oziroma bo obveznost za odloženi davek poravnana.

Terjatve za odloženi davek se preverjajo ob vsaki pripravi računovodskih izkazov in so pripoznane, v kolikor je verjetno, da se bo v prihodnosti pojavil razpoložljiv obdavčljivi dobiček, iz katerega bo mogoče koristiti začasne razlike.

Tekoči in odloženi davek sta pripoznana v izkazu poslovnega izida, razen kadar se nanašata na postavke, ki so pripoznane v drugem vseobsegajočem donosu ali neposredno v kapitalu; v teh primerih sta tekoči in odloženi davek prav tako pripoznana v drugem vseobsegajočem donosu ali neposredno v kapitalu.

Poročanje po odsekih

Poslovni odseki proizvajajo proizvode oz. izvajajo storitve, ki so po tveganjih in koristih drugačni od proizvodov in storitev drugih odsekov. Območni (geografski) odseki zagotavljajo proizvode oz. storitve znotraj specifičnega ekonomskega okolja, ki je podvrženo tveganjem in koristim, ki se razlikujejo od tveganj in koristi v drugih ekonomskih okoljih.

4.4.5 POPRAVEK RAČUNOVODSKIH IZKAZOV ZA PRETEKLA OBDOBJA

a) Popravki v izkazu finančnega položaja Skupine Laško na dan 1. 1. 2012

(v EUR)	(poročano) 1. 1. 2012	Popravek	(popravljen) 1. 1. 2012
Sredstva			
Terjatve za odložene davke	30.702.257	(11.677.559)	19.024.698
Kapital			
Čisti poslovni izid preteklih let	15.504.846	(11.062.618)	4.442.228
Kapital lastnikov neobvladujočega deleža	7.647.526	(614.942)	7.032.584

b) Popravki v izkazu finančnega položaja Skupine Laško na dan 31. 12. 2012

(v EUR)	(poročano) 31. 12. 2012	Popravek	(popravljen) 31. 12. 2012
Sredstva			
Terjatve za odložene davke	23.903.459	(4.686.323)	19.217.136
Kapital			
Kapitalske rezerve	66.744.172	(11.062.619)	55.681.553
Čisti dobiček poslovnega leta	(32.346.133)	6.783.541	(25.562.592)
Kapital lastnikov neobvladujočega deleža	7.571.555	(407.246)	7.164.309

c) Popravki v izkazu poslovnega izida Skupine Laško za obdobje 1. 1. 2012 - 31. 12. 2012

(v EUR)	(poročano) 31. 12. 2012	Popravek	(popravljen) 31. 12. 2012
Odloženi davki	(5.920.803)	6.991.237	1.070.434
Čisti poslovni izid obdobja	(32.938.018)	6.991.237	(25.946.781)
Celotni vseobsegajoči donos obdobja	(33.439.826)	6.991.237	(26.448.589)

Skupina Laško je popravila računovodske izkaze za nazaj iz naslednjih naslovov:

- ☞ zmanjšala je terjatve za odložene davke iz naslova oslabitev posojil, danih družbama Center naložbe, d. d., in Infond Holding, d. d., v višini 19.950.000 EUR na dan 1. 1. 2012 ter
- ☞ v skladu s stališčem davčne uprave povečala terjatve za odložene davke iz naslova slabitev finančnih naložb v družbe, v katerih ima več kot 8 % delež lastništva, v višini 8.272.441 EUR na dan 1. 1. 2012.

Vplivi navedenih popravkov za nazaj so tabelarično prikazani za izkaz finančnega položaja na dneva 1. 1. 2012 in 31. 12. 2012, za izkaz poslovnega izida in izkaz drugega vseobsegajočega donosa pa za leto 2012.

Terjatve za odložene davke iz naslova oslabitev posojil družbama Center naložbe, d. d., in Infond Holding, d. d., so bile zmanjšane ob upoštevanju načel skrbnosti, previdnosti in konzervativnosti v zvezi z izkazovanjem terjatev za odložene davke, povezanih z dokončnim davčnim priznavanjem odhodkov iz predmetnih oslabitev s strani davčni oblasti. Vsekakor pa bodo poslovodstva družb Skupine uporabila vse zakonsko dovoljene možnosti dokazovanja, da bi se odhodki iz naslova predmetnih oslabitev dokončno davčno priznali, saj ocenjujejo, da za to obstajajo utemeljeni razlogi.

4.4.6 RAZKRITJA K POSAMEZNIM POSTAVKAM RAČUNOVODSKIH IZKAZOV

1. Neopredmetena sredstva

Leto 2013	Blagovne znamke	Dobro ime	Licence in druga NS	Premoženjske pravice in dolgor. AČR	NS v pridobivanju	Skupaj
NABAVNA VREDNOST						
1. januar 2013	56.649.152	17.197.382	11.543.366	234.083	407.268	86.031.251
Neposredne pridobitve	-	-	84.106	135.000	148.350	367.456
Prenos z investicij v teku	-	-	324.308	-	(324.308)	-
Slabitve BZ	(5.438.046)	-	-	-	-	(5.438.046)
Odtujitve, zmanjšanje	-	-	(96.047)	-	-	(96.047)
31. december 2013	51.211.106	17.197.382	11.855.733	369.083	231.310	80.864.614

NABRANI POPRAVEK VREDNOSTI

1. januar 2013	-	-	7.317.475	163.796	-	7.481.271
Amortizacija v letu	-	-	973.206	18.032	-	991.238
Odtujitve	-	-	(16.923)	-	-	(16.923)
31. december 2013	-	-	8.273.758	181.828	-	8.455.586

SEDANJA VREDNOST

31. december 2013	51.211.106	17.197.382	3.581.975	187.255	231.310	72.409.028
1. januar 2013	56.649.152	17.197.382	4.225.891	70.287	407.268	78.549.980

Leto 2012	Blagovne znamke	Dobro ime	Licence in druga NS	Premoženjske pravice	NS v pridobivanju	Skupaj
NABAVNA VREDNOST						
1. januar 2012	65.138.432	17.197.382	10.741.580	234.083	387.463	93.698.940
Neposredne pridobitve	-	-	-	-	797.715	797.715
Prenos z investicij v teku	-	-	782.833	-	(777.910)	4.923
Slabitve	(8.489.280)	-	(21.001)	-	-	(8.510.281)
Prenos iz opredmetenih osnovnih sredstev	-	-	27.890	-	-	27.890
Odtujitve	-	-	(11.154)	-	-	(11.154)
31. december 2012	56.649.152	17.197.382	11.520.148	234.083	407.268	86.008.033

NABRANI POPRAVEK VREDNOSTI

1. januar 2012	-	-	6.535.391	145.764	-	6.681.155
Amortizacija v letu	-	-	760.838	18.032	-	778.870
Prenos iz opredmetenih osnovnih sredstev	-	-	180	-	-	180
Odtujitve	-	-	(2.152)	-	-	(2.152)
31. december 2012	-	-	7.294.257	163.796	-	7.458.053

SEDANJA VREDNOST

31. december 2012	56.649.152	17.197.382	4.225.891	70.287	407.268	78.549.980
1. januar 2012	65.138.432	17.197.382	4.206.189	88.319	387.463	87.017.785

Vsa neopredmetena sredstva so izkazana po modelu nabavne vrednosti. Med neopredmetenimi sredstvi predstavljajo največjo vrednost blagovne znamke in dobro ime, katerih vrednost se vsako leto presoja in ugotavlja morebitna potreba po slabitvah.

Na dan 31. 12. 2013 je bila opravljena preveritev poštene vrednosti blagovnih znamk. Za blagovne znamke je bila preveritev poštene vrednosti opravljena s strani pooblaščenice ocenjevalke vrednosti podjetij, ki je vpisana pri Slovenskem inštitutu za revizijo. Pri oceni vrednosti je bila uporabljena metoda sedanje vrednosti pričakovanih prostih denarnih tokov.

Skupina je v letu 2013 na osnovi cenitve Družbe Delo, d. d., v konsolidiranih izkazih izkazala slabitev blagovnih znamk družbe Delo, d. d., v vrednosti 5.438.046 EUR. Na dan 31. 12. 2013 znaša vrednost blagovnih znamk Skupine Delo 4.455.692 EUR.

Osnova za preveritev potrebe po slabitvi vrednosti blagovnih znamk in dobrega imena Pivovarne Union, d. d., je bila cenitev naložbe v Pivovarno Union, d. d., ki jo je izdelala pooblaščenica ocenjevalka vrednosti podjetij. Iz cenitve izhaja, da se je vrednost blagovnih znamk Pivovarne Union, d. d. v letu 2013 povečala. Vendar zaradi računovodske usmeritve, na osnovi katere se neopredmetena sredstva vrednotijo po nabavni vrednosti, zmanjšani za morebitne oslavitve, le teh nismo prevrednotili na višje ocenjene vrednosti. Vrednost blagovnih znamk Pivovarne Union, d. d., na dan 31. 12. 2013 znaša 46.461.058 EUR, vrednost dobrega imena pa 17.197.380 EUR.

Ocena vrednosti družbe Pivovarna Union, d. d., Ljubljana

Na dan 31. 12. 2013 je bila opravljena cenitev naložbe v družbo Pivovarna Union, d. d., Ljubljana, ki jo je opravila pooblaščenica ocenjevalka vrednosti podjetij, vpisana pri Slovenskem inštitutu za revizijo.

Najpomembnejši elementi in ugotovitve postopka vrednotenja so:

- ✎ Predmet vrednotenja je ocena nadomestljive vrednosti finančne naložbe v 97,93 % delež lastniškega kapitala podjetja Pivovarna Union, d. d., Ljubljana na dan 31. 12. 2013, za namen računovodskega poročanja v skladu z MRS 36, to je preverjanja morebitne slabitve naložbe. Predmet vrednotenja je finančna naložba v odvisno družbo, merjena po nabavni vrednosti.
- ✎ Pri ocenjevanju vrednosti pri uporabi je cenilka upoštevala zahteve MRS 36, ki vrednost pri uporabi definira kot sedanjo vrednost ocenjenih prihodnjih denarnih tokov iz stalne uporabe sredstva (v našem primeru finančne naložbe v podjetje) in ob njegovi odtujitvi na koncu njegove dobe koristnosti.
- ✎ Kot sredstvo oz. DUE je določila podjetje kot celoto (z upoštevanjem ustreznega lastniškega deleža) z neomejeno življenjsko dobo.
- ✎ V skladu z določili MRS 36 so bile pri oceni vrednosti pri uporabi upoštevane projekcije denarnih tokov:
 - zasnovane na razumnih in sprejemljivih predpostavkah, ki predstavljajo najboljšo poslovodsko oceno spleta gospodarskih okoliščin, ki bodo obstajale v preostali dobi koristnosti sredstva, pri tem pa je potrebno pripisati večjo težo zunanjim dokazom;
 - zasnovane na zadnjih finančnih napovedih, ki jih je sprejelo poslovodstvo, pri čemer pa mora biti izključena ocena prihodnjih denarnih pritokov in denarnih odtokov, katere je pričakovati iz prihodnjih reorganizacij ali iz izboljšanja ali

povečanja uspešnosti sredstva. Projekcije na podlagi teh napovedi morajo zajeti največ petletno obdobje, razen če je daljše obdobje upravičeno;

- ocenjene za daljše obdobje, kot ga pokrivajo zadnje napovedi, in sicer z ekstrapoliranjem projekcij, ki so zasnovane na napovedih z uporabo ustaljenega ali padajočega odstotka rasti za naslednja leta, razen če je upravičen rastoči odstotek. Ta stopnja rasti ne sme preseči povprečnega dolgoročnega odstotka rasti pri proizvodih, v dejavnostih ali v državi (državah), kjer podjetje posluje, ali na trgih, na katerih se sredstvo uporablja, razen če je višji odstotek upravičen;
 - sprejemljivost domnev, na katerih temeljijo projekcije denarnih tokov, je ocenjena tako, da so bili pregledani vzroki razlik med preteklimi projekcijami denarnih tokov in dejanskimi denarnimi tokovi ter dejanskimi preteklimi izidi.
- ☞ Pri izdelavi projekcij je cenilka izhajala iz plana 2014, ter projekcij za obdobje 2015-2018, ob upoštevanju poslovnega cikla, makroekonomskih razmer, razmer v panogi.
- ☞ Tako je cenilka pri načrtovanju denarnih tokov izhajala iz predpostavk uporabljenih za vrednotenje tržne vrednosti večinskega deleža lastniškega kapitala za namen računovodskega poročanja, ki vključujejo vse zahteve ocene vrednosti pri uporabi po MRS 36.
- ☞ Pri načrtovanju zahtevane stopnje donosa je izhajala iz predpostavk, uporabljenih za vrednotenje tržne vrednosti večinskega deleža lastniškega kapitala za namen računovodskega poročanja, ki vključujejo vse zahteve ocene vrednosti pri uporabi po MRS 36.
- ☞ Pri oceni vrednosti finančnih naložb, ki jih vključuje cenitev naložbe v kapital Pivovarne Union, d. d., je upoštevala ocenjeno tržno vrednost za naložbe v 57,63 % lastniški kapital podjetja Birra Peja, 100 % lastništvo blagovnih znamk Birra Peja in Akull, saj podjetje omenjena sredstva trenutno aktivno prodaja. Za omenjene naložbe ja upoštevala tudi stroške prodaje.

Kot nadomestljiva vrednost naložbe v Pivovarno Union, d. d., je upoštevana vrednost pri uporabi. Vrednost pri uporabi je bila ocenjena z uporabo »metode sedanje vrednosti pričakovanih prostih denarnih tokov brez upoštevanja zadolženosti«. Obdobje natančnih projekcij bodočih prostih denarnih tokov je 2014-2019 (običajno 5-letno obdobje je podaljšano zaradi črpanja davčnih izgub), za izračun residuala je bil uporabljen model stabilne rasti denarnega toka v neskončnost (s povprečno 2 % letno stopnjo rasti). Preostala vrednost (vrednost v residualu) predstavlja 64 % vrednosti celotnega kapitala iz poslovanja. Zahtevana stopnja donosa celotnega kapitala (WACC) je v obdobju 2014-2019 upoštevana v višini 9,0 % (efektivna davčna stopnja 8,5 %), v residualu v višini 8,8 % (efektivna davčna stopnja 17 %). V okviru ocenitve nadomestljive vrednosti je bila upoštevana zahtevana stopnja donosa celotnega kapitala pred davki (pre-tax WACC) v višini 10,0 %. Iz analize občutljivosti je razvidno, da povišanje zahtevane stopnje donosa v residualu za 1 odstotno točko in znižanje rasti v residualu za 1 odstotno točko vpliva na 20,4 % znižanje ocenjene vrednosti pri uporabi naložbe v Pivovarno Union (s tem pa tudi knjigovodske vrednosti).

Na osnovi vseh navedenih predpostavk je ocenjena vrednost pri uporabi finančne naložbe v 97,92 % lastniškega kapitala družbe Pivovarna Union, d. d., na dan 31. 12. 2013

za namen preverjana slabitve v skladu z MRS 36 enaka vrednosti pri uporabi, to je 162.127.755 EUR oz. 367 EUR na delnico.

Ocena vrednosti družbe Delo, d. d., Ljubljana

Cenitev družbe Delo, d. d., ki vključuje tudi oceno vrednosti blagovnih znamk, je opravila pooblaščenca ocenjevalka vrednosti podjetij, vpisana pri Slovenskem inštitutu za revizijo.

Na dan 31. 12. 2013 je bila opravljena cenitev naložbe v družbo Delo, d. d., ki jo je opravila pooblaščenca ocenjevalka vrednosti podjetij, vpisana pri Slovenskem inštitutu za revizijo.

Najpomembnejši elementi in ugotovitve postopka vrednotenja so:

- ✎ Predmet vrednotenja je večinski lastniški delež podjetja (80,83 %), ki omogoča večinskemu lastniku vplivati na sprejemanje odločitev na organih upravljanja družbe in vplivanje na oblikovanje strategije ter poslovnih odločitev (o investicijah, zadolževanju itd.); hkrati lahko večinski lastnik izvede statusne spremembe.
- ✎ Tržna vrednost podjetja je enaka sedanji vrednosti pričakovanih prostih denarnih tokov, saj s finančnega vidika velja, da je vrednost podjetja enaka vsoti bodočih koristi, ki jih to podjetje prinaša svojemu/svojim lastniku/lastnikom.
- ✎ Pri oceni vrednosti podjetja je cenilka uporabili »metodo sedanje vrednosti pričakovanih prostih denarnih tokov brez upoštevanja zadolženosti«. Pri tej metodi najprej oceni sedanjo vrednost prostih denarnih tokov brez odplačil obresti in glavnice (vrednost celotnega kapitala), nato pa zaradi predmeta vrednotenja, to je lastniški kapital podjetja, odšteje vse finančne obveznosti podjetja. Tako dobljeno vrednost še popravi za morebitne potencialne obveznosti, premije in diskonte.
- ✎ Pri ocenitvi bodočih donosov je upoštevala strateški načrt 2014-2016 in potencial podjetja, pri čemer je izhajala iz dosedanjega poslovanja podjetja ter spoznanj iz analize dejavnosti. Ocenjuje, da je strateški načrt 2014-2016 optimističen, a izvedljiv, zato ga je upoštevala kot optimistični scenarij.
- ✎ Del ocenjene vrednosti izhaja iz finančnih naložb, katerih tržno vrednost je ocenila v višini 4,0 mio. EUR. Upoštevani so tudi stroški prodaje naložb (2 % tržne cene pri naložbi v Večer). V okviru tega je:
 - tržna vrednost naložbe v 79,24 % delež v lastniškem kapitalu podjetja Večer je bila ocenjena po metodi likvidacijske vrednosti (ob predpostavki prodaje blagovne znamke oz. dejavnosti) na dan 30. 9. 2013 v višini 3.100 tisoč EUR;
 - tržna vrednost naložbe v podjetje Izberi (100 %) je ocenjena s pomočjo metode sedanje vrednosti pričakovanih prostih denarnih tokov na 475 tisoč EUR;
- ✎ Kot presežna sredstva so upoštewane naložbene nepremičnine, stanovanja in počitniške kapacitete, ki jih je ocenil pooblaščenca ocenjevalec vrednosti nepremičnin v višini 267 tisoč EUR. Upoštevani so tudi stroški prodaje (5%) ter zamik prodaje;

- ✎ Premijo za kontrolo je upoštevala v velikosti 0 %, ker je že v osnovi izdelala prihodnje donose za povprečnega večinskega strateškega lastnika, diskont za pomanjkanje likvidnosti pa na podlagi analize različnih dejavnikov, ki vplivajo na likvidnost in tržljivost delnice (oziroma poslovnega deleža), v višini 15 %.
- ✎ V skladu z določili MRS 36 je ocenjena poštena vrednost (tržna vrednost za večinskega lastnika), znižana za stroške prodaje cca 2 % vrednosti deleža v lastniškem kapitalu (tržne vrednosti).

Kot nadomestljiva vrednost naložbe v Delo, d. d., je zaradi pričakovane prodaje finančne naložbe upoštevana poštena vrednost, zmanjšana za stroške prodaje. Poštena vrednost, zmanjšana za stroške prodaje, je bila ocenjena z uporabo »metode sedanje vrednosti pričakovanih prostih denarnih tokov brez upoštevanja zadolženosti«. Obdobje natančnih projekcij bodočih prostih denarnih tokov je 2014-2019, za izračun residuala je bil uporabljen model stabilne rasti denarnega toka v neskončnost (s povprečno 2 % letno stopnjo rasti). Preostala vrednost (vrednost v residualu) predstavlja 62 % vrednosti celotnega kapitala iz poslovanja. Zahtevana stopnja donosa celotnega kapitala (WACC) je v obdobju 2014-2019 upoštevana v višini 12,5 % (efektivna davčna stopnja 8,5 %), v residualu v višini 12,1 % (efektivna davčna stopnja 17 %). Iz analize občutljivosti je razvidno, da povišanje zahtevane stopnje donosa v residualu za 1 odstotno točko in znižanje rasti v residualu za 1 odstotno točko vpliva na 19,4 % znižanje ocenjene poštene vrednosti, zmanjšane za stroške prodaje, naložbe v Delo (s tem pa tudi knjigovodske vrednosti).

Na osnovi vseh navedenih predpostavk je poštena vrednost, zmanjšana za stroške prodaje finančne naložbe v 80,83 % lastniški kapital podjetja Delo na dan 31. 12. 2013 za namen računovodskega poročanja v skladu z MRS 36 enaka: 14.297.704 EUR oz. 26,50 EUR na delnico.

Zastava blagovnih znamk

Za zavarovanje svojih posojil pri bankah je obvladujoča družba, Pivovarna Laško, d. d., zastavila del svojih blagovnih znamk v vrednosti 50.000.000 EUR, ki so sestavni del premoženja Skupine in v skladu z računovodskimi standardi niso izkazane v računovodskih izkazih. Blagovne znamke obvladujoče družbe Pivovarne Laško, d. d., so bile s strani pooblaščenega ocenjevalca vrednosti podjetij ocenjene v letu 2010 ter ponovno v letu 2012. Blagovne znamke odvisnih družb Pivovarne Union in Dela so zastavljene tudi v okviru v zastavo danih obeh naložb. Za zavarovanje dolgoročnih in kratkoročnih posojil pri bankah je Skupina zastavila 440.295 delnic (97,60 %) Pivovarne Union, d. d., in 667.444 delnic družbe Delo, d. d., (100 %) v skupni vrednosti 173.991.991 EUR.

2. Opredmetena osnovna sredstva

Leto 2013 (v EUR)	Zemljišča	Zgradbe	Proizvajalne naprave in stroji	Druge naprave in oprema	Drobni inventar	Predujmi za OS	Osnovna sredstva v pridobivanju	Skupaj
NABAVNA VREDNOST								
1. januar 2013	52.360.802	109.549.619	375.417.980	53.757.599	25.819.897	-	1.049.911	617.955.808
Neposredne pridobitve	30.879	37.741	233.148	924.368	238.108	239.566	8.749.437	10.453.247
Nove nabave	-	-	-	193.146	-	-	(193.146)	-
Prenos z investicij v teku	244.800	588.257	2.220.202	780.788	2.833.362	-	(6.667.409)	-
Pridobitev - ponovno aktiviranje	-	-	-	-	94.155	-	-	94.155
Prevrednotenja	(7.302.003)	(5.600.358)	-	-	-	-	(738.073)	(13.640.434)
Prekvalifikacije	(2.246.046)	(2.157.965)	(2.697.903)	(190.134)	-	-	-	(7.292.048)
Odtujitve	(206.648)	(102.332)	(992.821)	(3.933.780)	(2.048.668)	-	-	(7.284.249)
31. december 2013	42.881.784	102.314.962	374.180.606	51.531.987	26.936.854	239.566	2.200.720	600.286.479
NABRANI POPRAVEK VREDNOSTI								
1. januar 2013	-	26.648.663	331.870.802	43.705.014	21.266.048	-	-	423.490.527
Pridobitve	-	-	-	120.396	94.155	-	-	214.551
Amortizacija v letu	-	2.892.606	8.169.447	3.061.364	2.504.623	-	-	16.628.040
Prevrednotenje	-	(3.233.464)	-	4.466	-	-	-	(3.228.998)
Odtujitve	-	(21.558)	(962.335)	(3.873.576)	(2.025.986)	-	-	(6.883.455)
31. december 2013	-	26.286.247	339.077.914	43.017.664	21.838.840	-	-	430.220.665
SEDANJA VREDNOST								
31. december 2013	42.881.784	76.028.715	35.102.692	8.514.323	5.098.014	239.566	2.200.720	170.065.814
1. januar 2013	52.360.802	82.900.956	43.547.178	10.052.585	4.553.849	-	1.049.911	194.465.281

Letno poročilo 2013 / Računovodsko poročilo – Skupina Laško

Leto 2012 (v EUR)	Zemljišča	Zgradbe	Proizvajalne naprave in stroji	Druge naprave in oprema	Drobni inventar	Osnovna sredstva v pridobivanju	Skupaj
NABAVNA VREDNOST							
1. januar 2012	45.633.181	101.985.292	348.608.576	46.988.325	23.871.489	3.748.380	570.835.243
Neposredne pridobitve	-	-	-	-	-	10.400.442	10.400.442
Prenos z investicij v teku	23.446	560.007	5.995.128	2.962.985	2.219.434	(11.761.000)	-
Pridobitev - ponovno aktiviranje	-	-	-	-	30.855	-	30.855
Prekvalifikacije	-	-	-	66.582	-	-	66.582
Prenos na naložbene nepremičnine ter opredmetena OS	(36.335)	(592.820)	(1.540)	-	-	-	(630.695)
Prenos	6.741.000	2.541.843	11.412.695	1.931.189	-	762.108	23.388.835
Prenos z investicij v teku	-	128.272	495.100	1.106.623	370.024	(2.100.019)	-
Odtujitve	(490)	(66.103)	(3.865.761)	(3.159.179)	(671.905)	-	(7.763.438)
31. december 2012	52.360.802	104.556.491	362.644.198	49.896.525	25.819.897	1.049.911	596.327.824
NABRANI POPRAVEK VREDNOSTI							
31. december 2011	-	19.002.394	315.159.748	37.056.535	18.921.559	-	390.140.236
Prekvalifikacije	-	-	(2.442.472)	2.442.472	-	-	-
1. januar 2012	-	19.002.394	312.717.276	39.499.007	18.921.559	-	390.140.236
Pridobitve	-	-	-	-	30.855	-	30.855
Amortizacija v letu	-	2.937.154	9.741.365	3.626.134	2.980.268	-	19.284.921
Prekvalifikacije	-	-	-	66.582	-	-	66.582
Prenos v uporabo	-	-	369.536	(369.536)	-	-	-
Prenos na naložbene nepremičnine ter opredmetena OS	-	(243.220)	(180)	-	-	-	(243.400)
Odtujitve	-	(40.793)	(3.730.977)	(2.978.247)	(666.634)	-	(7.416.651)
31. december 2012	-	21.655.535	319.097.020	39.843.940	21.266.048	-	401.862.543
SEDANJA VREDNOST							
31. december 2012	52.360.802	82.900.956	43.547.178	10.052.585	4.553.849	1.049.911	194.465.281
1. januar 2012	45.633.181	82.982.898	35.891.300	7.489.318	4.949.930	3.748.380	180.695.007

Vrednost opredmetenih osnovnih sredstev Skupine se je glede na zadnji dan preteklega leta zmanjšala za 24.399.467 EUR, kar je delno posledica obračunane amortizacije v višini 16.628.040 EUR. Na osnovi cenitev, ki jih je opravil pooblaščen ocenjevalec vrednosti nepremičnin, je k zmanjšanju znatno prispevalo prevrednotenje nepremičnin na nove nižje poštene vrednosti v višini 10.411.436 EUR. Zmanjšanje se nanaša še na prenos opredmetenih osnovnih sredstev Jadranske pivovare, d. d., med nekratkoročna sredstva za prodajo v skladu z MSRP 5 v vrednosti 7.101.914 EUR in prodajo oz. odpis določenih opredmetenih osnovnih sredstev v vrednosti 399.808 EUR. Skupina je v letu 2013 za nove investicije namenila 10.453.247 EUR, kar je za 6.174.793 EUR oz. 37 % manj kot znaša obračunana amortizacija.

Odtujitve opredmetenih osnovnih sredstev predstavljajo prodaja in odpisi opredmetenih osnovnih sredstev. Skupina ima v finančnem najemu osnovna sredstva v vrednosti 296.072 EUR. Za vrednotenje nepremičnin skupina uporablja model prevrednotenja, medtem ko sta oprema in drobni inventar vrednotena po modelu nabavne vrednosti.

Od prodaje opredmetenih osnovnih sredstev je Skupina realizirala dobiček v vrednosti 470.703 EUR, ki je izkazan kot prevrednotovalni poslovni prihodek, in 50.775 EUR izgube, ki je izkazana kot prevrednotovalni poslovni odhodek.

Skupina je za zavarovanje dolgoročnih in kratkoročnih posojil zastavila opredmetena osnovna sredstva, katerih sedanja vrednost na dan 31. 12. 2013 znaša 101.300.944 EUR. Knjigovodska vrednost zastavljenih nepremičnin znaša 89.161.836 EUR, knjigovodska vrednost zastavljene opreme pa 12.139.107 EUR. Na dan 31. 12. 2013 Skupina izkazuje obveznosti za nakup opredmetenih osnovnih sredstev v višini 1.829.011 EUR.

3. Naložbene nepremičnine

Leto 2013			
(v EUR)	Zemljišča	Zgradbe	Skupaj
NABAVNA VREDNOST			
1. januar 2013	776.343	6.422.690	7.199.033
Prevrednotenje - okrepitev / oslabitev	(493.172)	(801.329)	(1.294.501)
Prekvalifikacije (prenos iz sredstev za prodajo)	1.221.666	(1.221.666)	-
Zmanjšanje vrednosti	-	(57.447)	(57.447)
31. december 2013	1.504.837	4.342.248	5.847.085
SEDANJA VREDNOST			
31. december 2013	1.504.837	4.342.248	5.847.085
1. januar 2013	776.343	6.422.690	7.199.033

Leto 2012			
(v EUR)	Zemljišča	Zgradbe	Skupaj
NABAVNA VREDNOST			
1. januar 2012	1.214.099	8.861.531	10.075.630
Povečanje vrednosti	-	-	-
Prenos iz opredmetenih osnovnih sredstev	36.335	592.821	629.156
Prevrednotenje - okrepitev / oslabitev	(90.145)	(115.060)	(205.205)
Odtujitve	(188.565)	(579.089)	(767.654)
Zmanjšanje vrednosti	(195.381)	(1.446.673)	(1.642.054)
31. december 2012	776.343	7.313.530	8.089.873
NABRANI POPRAVEK VREDNOSTI			
1. januar 2012	-	957.927	957.927
Amortizacija	-	408	408
Odtujitve	-	(310.715)	(310.715)
Prenos iz opredmetenih osnovnih sredstev	-	243.220	243.220
31. december 2012	-	890.840	890.840
SEDANJA VREDNOST			
31. december 2012	776.343	6.422.690	7.199.033
1. januar 2012	1.214.099	7.903.604	9.117.703

Naložbene nepremičnine se vrednotijo po modelu poštene vrednosti. Na dan 31. 12. 2013 so bile naložbene nepremičnine ocenjene s strani pooblaščenega ocenjevalca nepremičnin. Ocenjena vrednost naložbenih nepremičnin na dan 31. 12. 2013 znaša 5.847.085 EUR. Njihova vrednost se je zaradi prevrednotenja na nižjo pošteno vrednost zmanjšala za 1.294.501 EUR ter izkazala v breme poslovnega izida.

Med naložbenimi nepremičninami so evidentirane nepremičnine, ki se ne uporabljajo za opravljanje osnovne dejavnosti, temveč jih Skupina daje v najem. Na zadnji dan leta 2013 so med naložbenimi nepremičninami izkazane naslednje nepremičnine: športna dvorana Tri lilije, gostinski objekt Hotel Hum, počitniške kapacitete, poslovna stavba v Radencih ter poslovni objekti v Boračevi, Petanjcih in Sarajevu. V zvezi s počitniškimi kapacitetami na Hrvaškem (počitniški dom Ičići in počitniški apartmaji v Barbarigi) je bilo v letu 2013 ugotovljeno, da so bile v postopku lastninskega preoblikovanja v premoženje Pivovarne Laško, d. d., vključene z vrednostjo nič oz. niso bile lastninjene. Na osnovi teh ugotovitev je bil med Pivovarno Laško, d. d., in DSU v letu 2013 podpisan Sporazum o ureditvi medsebojnih razmerij, na osnovi katerega je določeno lastniško razmerje na omenjenih naložbenih nepremičninah. Pooblaščen ocenjevalec vrednosti nepremičnin je na dan 1. 5. 2013 ocenil tržno vrednost polnih lastninskih pravic na omenjenih nepremičninah. Pivovarni Laško, d. d., je bila priznana vrednost vlaganj v obnovo v skupni vrednosti 530.100 EUR. Naložbeni nepremičnini na Hrvaškem sta v postopku prodaje.

Iz naslova naložbenih nepremičnin je Skupina realizirala 144.695 EUR prihodkov ter 356.755 EUR odhodkov.

V letu 2013 so se nadaljevali postopki prodaje gostinskih objektov, Hotela Hum, športne dvorane Tri lilije, poslovne stavbe v Radencih in počitniških kapacitet. Aktivnosti prodaje naložbenih nepremičnin se nadaljujejo. Družbe bodo zaradi zagotavljanja likvidnosti poslovno nepotrebne nepremičnine po potrebi prisilno odprodajale in licitirale.

Naložbene nepremičnine v vrednosti 4.316.042 EUR so zastavljene za zavarovanje dolgoročnih in kratkoročnih posojil pri bankah.

4. Dolgoročne finančne naložbe

4. A. Dolgoročne finančne naložbe v odvisne družbe

(v EUR)	Delež v kapitalu	2013	2012
DELEŽI V DRUŽBAH V SKUPINI			
V državi:			
Radenska Miral, d. o. o., Radenci	100,00 %	182.589	182.589
Firma Del, d. o. o., Laško	100,00 %	7.427	7.427
		190.016	190.016
V tujini:			
Radenska, d. o. o., Zagreb	100,00 %	4.907	4.907
Radenska, d. o. o., Beograd	100,00 %	250	250
Laško Grupa, d. o. o., Sarajevo	100,00 %	232.240	232.240
		237.397	237.397
Skupaj		427.413	427.413

Podatki o odvisnih družbah

(v EUR)	Dejavnost družbe	Država družbe	Odstotek udeležbe v kapitalu	Vrednost celotnega kapitala	Dobiček/ izguba leta 2013
Odvisne družbe					
Radenska, d. d., Radenci	proizvodnja pijač	Slovenija	87,090 %	62.454.656	(3.685.486)
Skupina Union	proizvodnja piva in pijač	Slovenija	97,928 %	73.986.221	(5.948.512)
Vital Mestinje, d. o. o.	proizvodnja pijač	Slovenija	96,920 %	3.508.710	51.295
Skupina Delo	časopisna in založniška dejavnost	Slovenija	100,000 %	13.821.643	(1.218.518)
Firma Del, d. o. o., Laško	proizvodnja piva	Slovenija	100,000 %	15.254	(104)
Jadranska Pivovara - Split, d. d.	proizvodnja piva	Hrvaška	99,460 %	(2.033.796)	(1.355.943)
Laško Grupa, d. o. o., Zagreb	trgovsko posredovanje	Hrvaška	100,000 %	(102.111)	(130.143)
Laško Grupa, d. o. o., Sarajevo	trgovsko posredovanje	BiH	100,000 %	163.603	6.724

Skupina v skladu z MRS 27 vrednoti dolgoročne finančne naložbe v odvisne družbe po modelu nabavne vrednosti.

Zaradi materialne nepomembnosti v konsolidacijo niso vključene naslednje družbe: Firma Del, d. o. o., Laško, Laško Grupa, d. o. o., Sarajevo ter Radenska Miral, d. o. o., Radenci, Radenska, d. o. o., Zagreb in Radenska, d. o. o., Beograd. Vse ostale odvisne družbe se konsolidirajo z uporabo metode popolne konsolidacije.

Dolgoročne finančne naložbe v odvisne družbe so se v letu 2013 povečale za 10.790 EUR za dodatne nakupe delnic Pivovarno Union, d. d., ter zmanjšale za slabitve v vrednosti 9.921.952 EUR, kar je izkazano v računovodskih izkazih posameznih družb, iz konsolidiranih računovodskih izkazov pa je v postopku konsolidiranja izključeno.

Vrednost dolgoročnih finančnih naložb v odvisne družbe, ki niso vključene v konsolidacijo, se glede na zadnji dan preteklega ni spremenila.

4. B. Dolgoročne finančne naložbe v pridružene družbe

Podatki o pridruženih družbah

(v EUR)	Dejavnost družbe	Država družbe	Odstotek udeležbe v kapitalu	Vrednost celotnega kapitala	Dobiček/ izguba leta 2013
Pridružena družba					
Thermana, d. d., Laško	dejavnost zdravilišč, hotelov in podobnih nastavitvenih obratov	Slovenija	20,630 %	26.208.534	(1.209.934)
Slopak, d. o. o., Ljubljana	ravnanje z odpadno embalažo	Slovenija	29,220 %	818.374	366.486

Naložbe v pridružene družbe so vrednotene v skladu s kapitalsko metodo. Vrednost naložb se vsako leto poveča oz. zmanjša za pripadajoči del dobička oz. izgube. Prevrednotenje na višjo pošteno vrednost v skladu z MSRP se ne pripozna. Poštena vrednost naložb, s katerimi se trguje na organiziranem trgu vrednostnih papirjev, je znana na osnovi tečaja delnic na Ljubljanski borzi, za ostale naložbe pa se poštena vrednost ugotavlja na osnovi cenitev.

Na dan 31. 12. 2013 med dolgoročnimi finančnimi naložbami v pridružene družbe Skupina izkazuje naložbo v 20,63 % delež družbe Thermana, d. d., Laško (645.003 delnic) in v 29,22 % delež družbe Slopak, d. o. o., Ljubljana. Vrednost obeh naložb je na osnovi opravljenih cenitev v preteklih letih na dan 31. 12. 2013 enaka nič. Na dan 31. 12. 2013 cenitev omenjenih naložb ni bila ponovno opravljena, ker se predpostavke, na katerih sta bili izdelani obe cenitvi v preteklih letih, v letu 2013 niso spremenile.

Naložba v pridruženo družbo Thermana, d. d.

Na dan 31. 12. 2013 ima Skupina v lasti 645.003 delnic družbe Thermana, d. d., kar predstavlja 20,63 % lastniški delež. Izvirna nabavna vrednost naložbe znaša 6.897.921 EUR. Na osnovi cenitve je skupina v letu 2009 opravila slabitev naložbe za 5.303.921 EUR, v letu 2010 pa je naložbo oslabila v celoti še za preostanek, in sicer 1.594.000 EUR. Oslabitev je bila pripoznana ob upoštevanju cenitve za leto 2009 in preveritve v cenitvi upoštevanih projekcij poslovanja. Obenem se je Thermana v letu 2010 dodatno zadolžila, kar ima negativni vpliv na denarne tokove v prihodnjih letih. V letu 2013 je Thermana, d. d., ustvarila čisto izgubo v vrednosti 1.209.934 EUR. Na dan 31. 12. 2013 so znašala vsa sredstva družbe Thermana, d. d., 74.512.360 EUR, obveznosti pa 48.303.826 EUR. Razmerje med tujimi in lastnimi viri sredstev znaša 65 : 35 v korist tujih virov.

V letu 2010 je poslovodstvo mandat za organizacijo prodaje družbe Thermana, d. d., podelilo NLB, d. d., Ljubljana. Pripravljen je bil sporazum o izvedbi prodaje in posredovan lastnikom, ki so imeli v lasti več kot 50 % naložbe. V mesecu februarju 2011 je potekalo pridobivanje soglasja naročnikov za prodajo. Dne 28. 2. 2011 je bil podpisan in usklajen sporazum med NLB, d. d., Pivovarno Laško, d. d., in Zavarovalnico Triglav,

d. d., katerih skupno lastništvo v družbi Thermana, d. d. je znašalo 44,85 %. V letu 2011 so potekale usklajevalne aktivnosti s preostalimi potencialnimi podpisniki sporazuma o izvedbi prodaje delnic.

Pivovarna Laško, d. d., je dne 10. 10. 2011 podpisala Sporazum o skupni prodaji delnic Thermane v višini 51,96 % deleža. NLB, d. d., je kot posrednik pri prodaji pričela s prodajnimi aktivnostmi. Dne 28. 11. 2011 je bil v časniku Delo objavljen razpis za prodajo naložbe, v mesecu decembru pa je bilo preko 100 skladom privatnega kapitala in preko 100 družbam iz panoge posredovano javno vabilo skupaj s Teaserjem.

V letu 2012 je potekalo nadaljnje kontaktiranje potencialnih kupcev. Nihče od njih ni izkazal namere za nakup, zato je bila prodaja s strani posrednika, zaradi trenutnega nezanimanja za nakup večinskega deleža Thermane, začasno ustavljena.

Naložba v pridruženo družbo Slopak, d. o. o., Ljubljana

Na zadnji dan leta 2013 ima Skupina v lasti 29,22 % delež družbe Slopak, d. o. o., Ljubljana. Zaradi negativnega poslovnega rezultata in slabega finančnega stanja je bila naložba v letu 2011 v celoti oslABLJENA.

4. C. Za prodajo razpoložljiva finančna sredstva

(v EUR)	2013	2012
Ostale naložbe v delnice in deleže po nabavni vrednosti	808.179	773.181
Ostale naložbe v delnice in deleže po pošteni vrednosti	399.468	476.462
Skupaj	1.207.647	1.249.643

Gibanje za prodajo razpoložljivih finančnih sredstev

(v EUR)	2013	2012
Stanje 1. januar	1.249.643	1.239.563
Spremembe v letu:		
Prevrednotenje	-	31.150
Slabitve	(41.996)	-
Prodaja	-	(21.070)
Stanje 31. december	1.207.647	1.249.643

Vrednost za prodajo razpoložljivih dolgoročnih finančnih sredstev se je v primerjavi s preteklim letom zmanjšala za 41.996 EUR zaradi prevrednotenja na nove poštene vrednosti na zadnji dan leta 2013.

4. D. Dolgoročne terjatve iz naslova finančnega najema

(v EUR)	2013	2012
Dolgoročne terjatve iz naslova finančnega najema	287.276	421.340
Skupaj	287.276	421.340

Dolgoročne terjatve iz naslova finančnega najema se nanašajo na opremo za proizvodnjo blagovne znamke Bandidos, dano v finančni najem poslovnemu partnerju iz Belorusije. Vrednost omenjene terjatve na zadnji dan leta 2013 znaša 287.276 EUR. Terjatve iz naslova finančnega najema zapadejo 15. 10. 2015.

5. Dolgoročno dana posojila

(v EUR)	2013	2012
Druga dolgoročna posojila	283.544	436.335
Dolgoročna posojila do družb Infond Holding in Center Naložbe	17.100.000	17.100.000
Manj popravek vrednosti	(17.100.000)	(17.100.000)
Skupaj	283.544	436.335

Dolgoročno dana posojila so se v letu 2013 zmanjšala za 152.791 EUR zaradi odplačila obrokov posojil.

Ostala dolgoročna posojila se nanašajo na dolgoročna stanovanjska posojila zaposlenim. Obrestna mera v povprečju znaša 6-mesečni EURIBOR + 1 %. Doba odplačevanja je 20 let. Zadnje posojilo zapade leta 2024. V letu 2013 Skupina zaposlenim ni dala novih posojil.

Med dolgoročnimi posojili so izkazana tudi posojila, ki so bila v preteklosti dana družbi Center Naložbe, d. d., v višini 17.100.000 EUR s strani družb Radenska, d. d., in Pivovarna Union, d. d. Ta so bila v letu 2009 v celoti oslABLJENA.

6. Dolgoročne poslovne terjatve

(v EUR)	2013	2012
Dolgoročne poslovne terjatve do drugih	2.196.510	13.198
Skupaj	2.196.510	13.198

Vrednost dolgoročnih poslovnih terjatev se je v letu 2013 povečala za 2.183.312 EUR. Povečanje se v višini 2.190.784 EUR nanaša na terjatev do države iz naslova preveč plačane koncesije za črpanje vode v obdobju 2005 do 2013. Skupina je omenjeno terjatev priznala na osnovi leta 2013 sprejete spremembe Zakona o vodah, odločba državnega organa do dneva potrjevanja računovodskih izkazov še ni bila izdana.

7. Dolgoročne terjatve za odloženi davek

(v EUR)	2013	2012
Dolgoročne terjatve za odloženi davek	47.004.882	34.689.619
Dolgoročne obveznosti za odloženi davek	(15.672.141)	(15.472.483)
Neto dolgoročne terjatve za odloženi davek	31.332.741	19.217.136

Dolgoročne terjatve in obveznosti za odloženi davek so izračunane na osnovi začasnih razlik z upoštevanjem metode obveznosti in ob upoštevanju davčne stopnje od 17 %.

Na dan 31. 12. 2013 Skupina izkazuje neto dolgoročno terjatev iz naslova odloženih davkov v vrednosti 31.332.741 EUR, kar je za 12.115.605 EUR več kot v preteklem letu. Dolgoročne terjatve za odloženi davek so se v letu 2013 povečale predvsem iz naslova oslabitev finančnih naložb, iz naslova povečane davčne izgube ter zaradi preračuna terjatev iz naslova preteklih slabitev na višjo, 17 % davčno stopnjo.

Gibanje dolgoročnih terjatev za odloženi davek

(v EUR)	Rezervacije	Obveznosti do zaposlencev	Poštena vrednost (finančna sredstva)	Ostalo	Skupaj
TERJATVE ZA ODLOŽENI DAVEK					
1. januar 2012 poročano	89.643	1.005.184	43.435.979	1.941.677	46.472.483
Prilagoditve za nazaj	-	-	(11.677.559)	-	(11.677.559)
1. januar 2012 popravljeno*	89.643	1.005.184	31.758.420	1.941.677	34.794.924
Sprememba v izkazu poslovnega izida	(39.665)	(238.907)	(6.485.745)	(282.110)	(7.046.427)
Sprememba v izkazu vseobsegajočega donosa	-	-	(50.114)	-	(50.114)
Prilagoditev za 2012	-	-	6.991.236	-	6.991.236
31. december 2012	49.978	766.277	32.213.797	1.659.567	34.689.619
Sprememba v izkazu poslovnega izida	81.893	(104.249)	9.541.085	2.708.691	12.227.420
Sprememba v izkazu vseobsegajočega donosa	-	(1.817)	85.256	4.404	87.843
31. december 2013	131.871	660.211	41.840.138	4.372.662	47.004.882

Med dolgoročnimi terjatvami za odložene davke je na dan 31. 12. 2013 izkazana terjatev za odloženi davek iz naslova slabitev finančnih naložb v vrednosti 41.840.138 EUR, iz naslova obveznosti do zaposlenih za odpravnine, jubilejne nagrade in neizkoriščene dopuste v vrednosti 660.211 EUR, iz naslova rezervacij v vrednosti 131.871 EUR ter iz ostalega v vrednosti 4.372.662 EUR.

Med dolgoročnimi terjatvami za odložene davke ni izkazana terjatev iz naslova davčne izgube odvisne družbe Jadranska pivovara – Split, d. d., ki je znašala 24.305.517 EUR, ker odvisna družba iz tega naslova v prihodnosti ne pričakuje obdavčljivih dohodkov. Iz naslova davčne izgube bi ob upoštevanju 20 % davčne stopnje znašala terjatev za odloženi davek 4.861.103 EUR. Prav tako ni izkazana terjatev za odloženi davek iz naslova davčne izgube družbe Birra Peja v vrednosti 5.879.368 EUR, iz naslova katere bi ob upoštevanju 10 % davčne stopnje znašala terjatev za odloženi davek 587.937.

Dolgoročne terjatve za odloženi davek, ki se odražajo v poslovnem izidu, so se v primerjavi s preteklim letom povečale za 12.227.420 EUR. Iz naslova slabitev finančnih naložb, izkazanih v letu 2013, so se terjatve za odloženi davek povečale za 9.626.341 EUR, iz naslova povečane davčne izgube in ostalega znaša povečanje 2.794.988 EUR, medtem ko so se iz naslova obveznosti do zaposlenih zmanjšale v vrednosti 106.066 EUR.

Gibanje dolgoročnih obveznosti za odloženi davek

(v EUR)	Poštena vrednost (zemljišča, zgradbe)	Poštena vrednost (finančna sredstva)	Poštena vrednost (blagovne znamke)	Ostalo	Skupaj
OBVEZNOSTI ZA ODLOŽENI DAVEK					
1. januar 2012	4.181.901	737	11.159.946	427.638	15.770.222
Sprememba v izkazu poslovnega izida	(62.718)	-	(1.103.630)	40.725	(1.125.623)
Sprememba v izkazu vseobsegajočega donosa	828.662	(737)	-	-	827.925
Sprememba v kapitalu	(41)	-	-	-	(41)
31. december 2012	4.947.804	-	10.056.316	468.363	15.472.483
Sprememba v izkazu poslovnega izida	76.352	-	43.401	(41.400)	78.353
Sprememba v izkazu vseobsegajočega donosa	121.346	-	-	-	121.346
Spremembe v kapitalu	(41)	-	-	-	(41)
31. december 2013	5.145.461	-	10.099.717	426.963	15.672.141

Dolgoročna obveznost za odloženi davek na dan 31. 12. 2013 znaša 15.672.141 EUR in se nanaša na prevrednotenje blagovnih znamk Pivovarne Union, d. d., v vrednosti 9.292.212 EUR in družbe Delo, d. d., v vrednosti 807.505 EUR ter na prevrednotenje nepremičnin Skupine v vrednosti 5.145.461 EUR. Dolgoročne obveznosti za odloženi davek v izkazu finančnega položaja znižujejo dolgoročne terjatve za odloženi davek.

8. Nekratkoročna sredstva za prodajo

(v EUR)	2013	2012
Nepremičnine za prodajo	-	770.939
Druge nekratkoročna sredstva za prodajo	9.208.603	5.800.000
Skupaj	9.208.603	6.570.939

Na dan 31. 12. 2013 znaša vrednost nekratkoročnih sredstev za prodajo 9.208.603 EUR. Med nekratkoročnimi sredstvi za prodajo je zaradi načrtovane prodaje izkazana naložba v družbo ČZP Večer, d. d., v vrednosti 3.098.000 EUR. Obenem so v tej postavki v skladu z MSRP 5 (ustavljeno poslovanje) izkazana vsa sredstva odvisne družbe Jadranska pivovara – Split, d. d. v vrednosti 6.110.603 EUR. Na zadnji dan leta 2012 je znašala vrednost sredstev omenjene družbe 7.171.512 EUR in so bila izkazana med posameznimi sredstvi. Največjo vrednost so predstavljala opredmetena osnovna sredstva v višini 7.101.914 EUR.

V letu 2013 je bil prodan poslovno-skladiščni prostor v Ljubljani, zato se je vrednost nekratkoročnih sredstev iz tega naslova zmanjšala za 770.939 EUR.

Finančna naložba v družbo Večer, d. d., Maribor

a) Postopki pri prodaji 79,243 % deleža v družbi Večer, d. d., Maribor

Odvisna družba Delo, d. d., je leta 2008 kupila 59,2395-odstotni delež družbe ČZP Večer, d. d., in tako postala njena 79,2376-odstotna lastnica. Družba Delo iz naslova imetništva delnic Večera nad 19,9 % na skupščini družbe ČZP Večer, d. d., nima glasovalnih pravic zaradi določbe 44. člena Zakona o preprečevanju omejevanja konkurence, zato omenjena naložba ni vključena v konsolidacijo.

Z odločbo dne 23. 9. 2009 je Urad za varstvo konkurence RS družbi Delo naložil, da mora za odpravo učinkov izvedene prepovedane koncentracije dokončno odsvojiti delnice družbe Večer. Za izvedbo navedenega ukrepa je bil prvotno določen rok enega leta, ki pa se lahko na utemeljeno pisno zahtevo družbe Delo podaljša.

Kupec 3Lan je pred dokončanjem transakcije dne 16. 12. 2011 prodajalca Delo obvestil, da odstopa od pogodbe. Po neuspelem poskusu nadaljevanja prodajnega postopka je Komisija za prodajo družbe Večer dne 24. 1. 2012 sprejela sklep, da postopek prodaje kupcu 3Lan ni uspel. O tem smo obvestili Urad za varstvo konkurence RS in pisno zaprosili za podaljšanje roka za izvedbo prodaje delnic, hkrati pa se je družba Delo zavezala, da bo ponovno objavila mednarodni javni razpis za prodajo delnic najkasneje do 15. 3. 2012. Urad je s svojim sklepom z dne 27. 2. 2012 sklenil, da se rok za odsvojitev delnic družbe Večer podaljša do vključno 31. 12. 2012.

Dne 15. 3. 2012 je bil v časnikih Delo in Večer objavljen javni razpis za prodajo 79,23 % delnic družbe Večer. V začetku maja 2012 se je Komisija seznanila z dejstvom, da do predvidenega roka (7. 5. 2012) ni prispela nobena nezavezujoča ponudba za nakup delnic družbe Večer.

V oktobru 2012 je prišlo do skrbnega pregleda poslovanja družbe Večer s strani enega od potencialnih kupcev in predstavitve posloводства. V teku so pogajanja za sklenitev kupoprodajne pogodbe z enim od kupcev. Ker do 31. 12. 2012 družba Delo ni uspela realizirati prodaje delnic družbe Večer, je uprava družbe konec decembra Urad za varstvo konkurence RS zaprosila za podaljšanje roka za prodajo delnic v družbi Večer. Rok je bil podaljšan do 31. 3. 2013.

V mesecu februarju 2013 je bila s kupcem podpisana prodajna pogodba, ki je vsebovala več odložnih pogojev. V mesecu marcu 2013 AVK podaljšala rok za prodajo družbe Večer do 31. 7. 2013. Dne 10. 4. 2013 je družba Delo, d. d., lastnica deleža v družbi Večer, d. d. prejela obvestilo, da kupec ni izpolnil enega od odložnih pogojev iz Pogodbe o prodaji deleža v družbi ČZP Večer d. d., zaradi česar je bil postopek prodaje s tem kupcem neuspešno končan. Družba KPMG je kot posrednik pri prodaji že v mesecu maju 2013 nadaljevala z iskanjem potencialnih kupcev. V mesecu juniju 2013 je bila s kupcem, ki se je v preteklosti že zanimal za nakup Večera, podpisana dvomesečna pogodba o ekskluzivnosti, kupec pa je opravil skrbni pregled.

Dne 26. 7. 2013 je družba Delo na Javno agencijo Republike Slovenije za varstvo konkurence (AVK) naslovila prošnjo za vnovično podaljšanje roka za prodajo 79,24 %

deleža Večera, a je AVK prošnjo zavrnila. Družba Delo, d. d., si je še naprej prizadevala za prodajo oz. odsvojitve deleža v družbi. Nadaljevali so se razgovori s potencialnimi kupci. Večer, d. d., in nadaljevala dogovarjanja s potencialnimi kupci z namenom, da v čim krajšem času pride do realizacije posla in poplačila ter s tem odpravo neskladja s pravili konkurence. Januarja 2014 sta prispeli dve nezavezujoči ponudbi. Eden od ponudnikov je naknadno sporočil, da uveljavlja 90 dnevni moratorij na ponudbo. Drugi ponudnik je izrazil samo interes, brez ostalih elementov ponudbe.

Na javni dražbi za prodajo paketa delnic družbe ČZP Večer, ki je bila 28. 2. 2014 ob 12. uri v prostorih družbe Delo, d. d., je komisija ugotovila, da v predvidenem roku ni bilo vplačanih varščin za udeležbo na dražbi. Dražba ni uspela. Predmet prodaje na javni dražbi je bil paket 202.788 (79,24 %) navadnih imenskih delnic ČZP Večer, d. d., z oznako VEMG, katerih imetnik je družba Delo, d. d., razpisana začetna izklicna cena pa je bila 3.098.000,00 EUR.

Družba Delo, d. d., si bo še naprej prizadevala izpolniti odločbo UVK, opr. št. 306-195/2008-57 z dne 23. 9. 2009 in bo nadaljevala z aktivnostmi za čimprejšnjo prodajo delnic družbe ČZP Večer, d. d.

b) Ocena vrednosti naložbe v delnice družbe ČZP Večer, d. d.

Na dan 31. 12. 2013 je bila opravljena cenitev naložbe v družbo ČZP Večer, ki jo je opravil pooblaščen ocenjevalec vrednosti podjetij pri Slovenskem inštitutu za revizijo iz družbe P&S.

Pri oceni vrednosti podjetja je uporabljena »metoda likvidacijske vrednosti ob predpostavki prodaje blagovne znamke skupaj z optimalnim številom zaposlenih«. Tako je vrednost 79,24 % lastniškega deleža v podjetju ČZP Večer na dan 31. 12. 2013 za namene računovodskega poročanja v skladu z MSRP 5 enaka 3.098.000 EUR oz. 15,28 EUR na delnico.

Na podlagi cenitve po metodi likvidacijske vrednosti je bila v letu 2013 naložba oslABLJENA v višini 2.702.000 EUR.

9. Zaloge

(v EUR)	2013	2012
Material in surovine	12.677.894	14.975.622
Nedokončana proizvodnja	2.461.296	2.457.754
Proizvodi	6.280.074	6.358.201
Trgovsko blago	463.705	495.621
Predujmi za zaloge	36.030	-
Skupaj	21.918.999	24.287.198

Vrednost zalog se je glede na preteklo leto zmanjšala za 2.368.199 EUR, oziroma za 9,8 %. Zmanjšale so se predvsem zaloge surovin in materiala, in sicer za 2.297.728 EUR. Knjigovodska vrednost ne presega čiste iztržljive vrednosti zalog.

V letu 2013 je bil zaradi nekurantnih zalog oblikovan popravek vrednosti zalog v vrednosti 40.373 EUR.

Inventurni viški in primanjkljaji

(v EUR)	2013	2012
Inventurni viški	12.194	29.705
Inventurni manjki	(33.098)	84.583

Pri rednem letnem popisu je bilo ugotovljenih 12.194 EUR inventurnih viškov in 33.098 EUR inventurnih primanjkljajev.

10. A. **Kratkoročne poslovne terjatve**

(v EUR)	2013	2012
Kratkoročne poslovne terjatve do kupcev:		
na domačem trgu	49.293.009	46.453.732
na tujem trgu	5.636.987	3.391.475
Manj popravek vrednosti	(5.944.770)	(6.238.132)
Skupaj	48.985.226	43.607.075
Kratkoročne poslovne terjatve do drugih	3.681.733	5.832.023
Terjatve za preveč plačan davek od dohodka	15.192	-
Predujmi	1.485.828	454.124
Manj popravek vrednosti	(1.206.998)	(2.995.336)
Stanje terjatev 31. 12.	52.960.981	46.897.886

Na dan 31. 12. 2013 Skupina izkazuje 52.960.981 EUR kratkoročnih terjatev iz poslovanja, kar je za 6.063.095 EUR več kot na zadnji dan preteklega leta. Izkazana vrednost vseh kratkoročnih poslovnih in drugih terjatev odraža pošteno vrednost.

Popravki vrednosti kratkoročnih poslovnih terjatev

(v EUR)	2013	2012
Stanje 1. januar	6.238.132	6.288.361
Izterjane odpisane terjatve	(444.001)	(148.748)
Dokončen odpis terjatev	(578.730)	(529.577)
Oblikovanje popravkov vrednosti v letu	458.827	647.639
Povečanje popravka vrednosti v letu	189.567	(38.960)
Prenos obresti na tožene	80.975	-
Ostalo	-	19.417
Stanje 31. december	5.944.770	6.238.132

Popravki vrednosti poslovnih terjatev do kupcev so se v letu 2013 zmanjšali za 293.362 EUR. Povečali so se iz naslova novo oblikovanih popravkov v vrednosti 729.369 EUR, zmanjšali pa so se za odpise terjatev v vrednosti 578.730 EUR ter za izterjane tožene terjatve v vrednosti 444.001 EUR.

Terjatve do kupcev v vrednosti 12.512.969 EUR so zavarovane s prejetimi garancijami, poroštvi in hipotekami

Na dan 31. 12. 2013 ima Skupina prejeta posojila zavarovana s terjatvami do kupcev v vrednosti 20.860.000 EUR.

10. B. Kratkoročne terjatve za preveč plačan davek od dohodka pravnih oseb

(v EUR)	2013	2012
Terjatve za preveč plačan davek od dohodka	351.495	1.329.252
Skupaj	351.495	1.329.252

Kratkoročne terjatve za preveč plačan davek od dohodka pravnih oseb se nanašajo na preveč plačane akontacije davka, ki so obračunane na osnovi obveznosti za leto 2012, in sicer za Skupino Union v višini 48.472 EUR ter za družbo Radenska, d. d., v višini 303.023 EUR.

11. Za prodajo razpoložljiva kratkoročna finančna sredstva

(v EUR)	2013	2012
Za prodajo razpoložljiva kratkor. finančna sredstva - poštena vrednost	74.738.430	100.954.761
Za prodajo razpoložljiva kratkor. finančna sredstva - nabavna vrednost	919.808	11.675.391
Skupaj	75.658.238	112.630.152

Na zadnji dan leta 2013 znaša vrednost kratkoročnih za prodajo razpoložljivih finančnih sredstev 75.658.238 EUR, kar je za 36.971.914 EUR manj kot na zadnji dan preteklega leta. Zmanjšanje je posledica slabitev naložb na nižje poštene vrednosti.

Med za prodajo razpoložljivimi finančnimi sredstvi Skupina izkazuje naslednje naložbe: naložbo v Poslovni sistem Mercator (23,34 %) v vrednosti 72.064.880 EUR (borzna cena delnice na dan 31. 12. 2013 je bila 82 EUR), naložbo v delnice Elektro Maribor, d. d., v vrednosti 2.402.901 EUR (5,74 %), v delnice Premogovnika Velenje v vrednosti 919.808 EUR (7,09 %), v delnice Elektra Gorenjska, d. d., v vrednosti 270.648 EUR (1,6 %) ter v delnice družbe Ceste mostovi Celje, d. d., (5,49 %), katere vrednost na dan 31. 12. 2013 je zaradi oslabitve enaka nič EUR. Na osnovi odločbe Banke Slovenije z dne 17. 12. 2013 o izrednih ukrepih prenehanja vseh kvalificiranih obveznosti Probanke, d. d., zaradi pokrivanja njene izgube, je Skupina v mesecu decembru izvedla izbris lastništva delnic Probanke, d. d., obenem se je v poslovnih knjigah Pivovarne Laško, d. d., odpravilo pripoznanje omenjene naložbe.

1. Finančna naložba v družbo Poslovni sistem Mercator, d. d., Ljubljana

Skupina je na dan 31. 12. 2013 lastnik 878.840 delnic MELR oz. 23,34 % družbe Poslovnega sistema Mercator, d. d., (Pivovarna laško, d. d., 8,43 %, Pivovarna Union, d. d., 12,33 % in Radenska, d. d., 2,57 %). Ob upoštevanju poštene tržne vrednosti 82 EUR na delnico na zadnji dan leta 2013 znaša vrednost omenjene naložbe 72.064.880 EUR. Poštena vrednost omenjene naložbe je na dan 31. 12. 2013 za 74.191.942 EUR nižja od izvirne nabavne vrednosti, ki je znašala 146.256.904 EUR oz. 166,42 EUR na delnico. Poslovodstvo ocenjuje, da pomeni padec borzne cene trajno slabitev, zato se slabitev v celoti izkazuje med finančnimi odhodki.

Postopki pri prodaji 23,43 % deleža v družbi PS Mercator, d. d., Ljubljana

Družbe Skupine Laško so na podlagi sprejete Strategije v letu 2012 nadaljevale z aktivnostmi za prodajo njihovega 23,34 % deleža v družbi Mercator, d. d. Tako je bil konec oktobra 2012 s strani družb Skupine Laško in ostalih zainteresiranih družb za skupno prodajo delnic družbe Mercator, d. d., (v nadaljevanju: prodajalci) sklenjen nov Sporazum o skupni prodaji delnic Poslovni sistem Mercator, d. d. Sporazum so podpisali prodajalci, ki so skupaj imetniki večinskega deleža delnic v družbi Mercator, d. d. Januarja 2013 je bil izdan Teaser, na osnovi katerega so se pričeli izvajati postopki neposredne prodaje. V mesecu februarju so prispele nezavezujoče ponudbe. Na predlog finančnega svetovalca v prodajnem procesu je konzorcij k nadaljevanju postopka povabil štiri ponudnike. Izbrani ponudniki so bili povabljeni, da opravijo skrbni pregled družbe in oddajo zavezujoče ponudbe do predvidenega roka v maju 2013. Po opravljenem skrbnem pregledu družbe Mercator sta zavezujočo ponudbo oddala dva potencialna investitorja. Ponudba finančnega investitorja je predvidevala le dokapitalizacijo družbe Mercator, medtem ko je družba Agrokor ponudila ceno 106 EUR za delnico MELR.

Dne 14. 6. 2013 je bila podpisana pogodba o prodaji in nakupu skupnega 53 % deleža v družbi Mercator, d. d., med konzorcijem prodajalcev in družbo Agrokor, d. d., po ceni 120 EUR za delnico MELR. Podpis sporazuma o prodaji je rezultat obsežnega postopka, ki ga je vodila londonska skupina mednarodne investicijske banke ING Bank N.V. Postopek je bil voden v skladu z mednarodno dobro prakso in s ciljem vključiti vse potencialno zainteresirane investitorje. Ob tem je bila zagotovljena preglednost postopka in maksimiranje koristi za vse deležnike Mercatorja. Dostavljene so bančne garancije s strani kupca v višini 7,5 % kupnine. 29. 7. 2013 je podpisan dogovor o sprostitev zavarovanj (Escrow Agreement) s strani bank upnic, ki so zastavne upnice na delnicah Mercatorja. Podpisane bilateralne kreditne pogodbe z dne 29. 7. 2013 definirajo zapadlost glavnine kreditov 30. 4. 2014 in definirajo mejnike izvedbe projekta restrukturiranja. Najkasnejši predvideni datum zaključka transakcije je bil konec marca 2014.

Kupec je prodajalce 30. 12. 2013 obvestil, da je pridobil tudi soglasje regulatorja v Srbiji, in da se hkrati odpoveduje pogoju konkurence (pridobitvi soglasij regulatorjev v državah Hrvaška ter Bosna in Hercegovina, kjer regulatorji soglasja še niso izdali).

S tem so bili odložni pogoji SPA izpolnjeni z izjemo pogoja prestrukturiranja dolga družbe Mercator.

Pogoj prestrukturiranja dolgov družbe Mercator bi skladno SPA moral biti izpolnjen najkasneje do 31. 1. 2014. Če pogoj ni izpolnjen in če se kupec odložnemu pogoju ne odpove ali med strankami ne pride do dogovora, SPA avtomatsko preneha veljati in transakcije ni. Ker pogoj do 31. 1. 2014 ni bil izpolnjen, je kupec dne 31. 1. 2014 zvečer pred iztekom roka z izjavo konzorciju prodajalcev podaljšal rok za izpolnitev pogoja in s tem veljavnost SPA do 4. 2. 2014. Kupec je nato dne 3. 2. 2014 posredoval izjavo s spremembo pogoja restrukturiranja dolga in podaljšal rok za izpolnitev pogoja in s tem veljavnost SPA do 28. 2. 2014. Pogoj za veljavnost izjave je bil, da jo do 5. 2. 2014 do 14:00 potrdi konzorcij prodajalcev. Konzorcij prodajalcev je izjavo v postavljenem roku potrdil.

Od oktobra 2013 so potekala tudi pogajanja med kupcem in največjimi upnicami družbe Mercator (CoCom banke) o prestrukturiranju dolgov družbe Mercator in pogojih za spremembo lastništva družbe Mercator, ki bi bili sprejemljivi za CoCom banke.

CoCom banke so postavile zahtevo, da kupec zagotovi 250 mio. EUR dodatnega financiranja družbi Mercator, od tega 200 mio. EUR za poplačilo upnic in 50 mio. EUR za obratni kapital. Kupec je, da bi zagotovil s strani CoCom bank zahtevano financiranje družbe Mercator in zagotovil čas za podpis dokumentacije restrukturiranja dolgov ("joint debt restructuring"), predlagal znižanje cene in podaljšanje roka za izvedbo transakcije ("long stop date (LST)").

Na osnovi pogajanj med kupcem, prodajalci in bankami upnicami je družba Agrokor prodajalcem ponudila aneks k prodajni pogodbi z dne 14. 6. 2013 s spremenjenimi nekaterimi bistvenimi elementi prvotne pogodbe, in sicer: ponujena cena za delnico MELR je fiksna in znaša 86 EUR, datum zaključka transakcije je 30. 6. 2014 ter določen je pogoj, da se mora družba Poslovni sistem Mercator, d. d. s svojimi bankami upnicami do 31. 5. 2014 dogovoriti o dolgoročnem prestrukturiranju svojih dolgov na takšen način, da se upošteva, da bo kupec vstopil v lastniško strukturo Mercatorja.

Dne 28. 2. 2014 so uprave članic konzorcija podpisale aneks k prodajni pogodbi po fiksni ceni 86 EUR za delnico MELR z odložnim pogojem, ki se je nanašal na soglasje oz. potrditev s strani nadzornih svetov ter v primeru Pivovarne Union še s strani njene skupščine. Odložni pogoj je tudi sklenitev novega Escrow Agreementa.

2. Slabitve za prodajo razpoložljivih finančnih sredstev

V letu 2013 je bila kot finančni odhodek izkazana slabitev delnic Poslovnega sistema Mercator (MELR) v vrednosti 28.122.912 EUR, delnic Elektra Maribor (EMAG) v vrednosti 4.325.223 EUR, delnic Elektra Gorenjska (EGKG) v vrednosti 676.620 EUR in delnic Premogovnika Velenje (RLVG) v vrednosti 3.080.192 EUR ter delnic Probanke (PRBR) v vrednosti 767.001 EUR. Delnice Probanke so bile na osnovi odločbe Banke Slovenije v letu 2013 tudi v celoti izknjižene iz poslovnih knjig Skupine Laško.

Gibanje za prodajo razpoložljivih kratkoročnih finančnih sredstev

(v EUR)	2013	2012
Stanje 1. januar	112.630.152	143.271.798
Spremembe v letu:		
Slabitev	(30.789.259)	(30.532.516)
Prevrednotenje	(6.182.655)	(22.065)
Prenos iz rezerv	-	(87.065)
Stanje 31. december	75.658.238	112.630.152

Za zavarovanje dolgoročnih in kratkoročnih posojil pri bankah je Skupina zastavila: 878.840 delnic (23,34 %) Poslovnega sistema Mercator (MELR), 1.922.321 delnic (5,74 %) družbe Elektro Maribor, d. d., in 270.648 delnic družbe Elektro Gorenjske oz. 1,6 % vseh delnic v skupni vrednosti 74.738.429 EUR.

12. Kratkoročno dana posojila

(v EUR)	2013	2012
Kratkoročni depoziti	6.320.902	9.054.667
Obresti od posojil drugim	21.598	221.639
Manj popravek vrednosti - obresti	(20.363)	-
Kratkoročna posojila	79.774.733	83.239.515
Manj popravek vrednosti	(79.621.763)	(83.049.277)
Stanje 31.12.2012	6.475.107	9.466.544

Na dan 31. 12. 2013 Skupina izkazuje 6.320.902 EUR kratkoročnih depozitov, 79.774.733 EUR kratkoročno danih posojil in 79.621.763 EUR popravka vrednosti danih posojil. V letu 2009 je Skupina Laško (vključena je bila še Skupina Fructal – vrednost danega posojila 9.400.000 EUR) družbama, ki sta bili v času odobritve njeni nadrejeni družbi, odobrila skupaj 92.050.000 EUR, in sicer družbi Infond Holding, d. d., 54.250.000 EUR in družbi Center naložbe, d. d., 37.800.000 EUR kratkoročnih posojil. V letu 2009 je Skupina zaradi objave insolventnosti obeh družb ter uvedbe postopka stečaja in prisilne poravnave za celotno vrednost posojil, danih obema povezanima družbama, oblikovala popravek vrednosti posojil in izkazala finančne odhodke. V letu 2013 so družbe Skupine Laško iz stečajne mase družbe Center naložbe, d. d. – v stečaju in družbe Infond Holding, d. d. – v stečaju dobile vrnjenih del posojil v vrednosti 3.391.018 EUR ter obenem izkazale finančne prihodke iz naslova odprave preteklih slabitev, zmanjšala pa se je tudi vrednost kratkoročno danih posojil in njihovega popravka vrednosti.

Gibanje danih kratkoročnih posojil

Obrestna mera za kratkoročne depozite se giblje med 1,66 do 3,62 %, za kratkoročno dana posojila pa 5,5 %. Izkazana vrednost kratkoročnih posojil odraža pošteno vrednost.

(v EUR)	Začetno stanje 1. 1. 2013	Popravek začetnega stanja	Nova posojila 2013	Odplačila v letu 2013	Slabitev	Končno stanje 31. 12. 2013	Popravek končnega stanja
Kratkoročni depoziti	8.988.000	-	30.278.902	32.946.000	-	6.320.902	-
Kratkoročna posojila	83.240.254	(83.050.015)	848.731	4.314.252	(3.428.252)	79.774.733	(79.621.763)
Skupaj	92.228.254	(83.050.015)	31.127.633	37.260.252	(3.428.252)	86.095.635	(79.621.763)

13. Denarna sredstva in denarni ustrezniki

(v EUR)	2013	2012
Dobroimetje pri bankah	2.804.329	2.012.931
Gotovina v blagajni in prejeti čeki	73.326	29.740
Denarna sredstva v tuji valuti	65.246	61.523
Denar na poti	61.822	84.421
Skupaj	3.004.723	2.188.615

Dobroimetje pri bankah, čeki in gotovina odražajo pošteno vrednost. Denarna sredstva so v primerjavi z zadnjim dnem preteklega leta večja za 816.108 EUR.

14. Kratkoročne aktivne časovne razmejitve

(v EUR)	2013	2012
Aktivne časovne razmejitve	856.090	378.648
Skupaj	856.090	378.648

Aktivne časovne razmejitve se nanašajo na kratkoročno odložene stroške oz. odhodke in kratkoročno nezaračunane prihodke.

15. Kapital lastnikov obvladujočega deleža

Kapital Skupine sestavljajo vpoklicani kapital, kapitalske rezerve, rezerve iz dobička, preneseni dobiček ali izguba iz prejšnjih let, presežek iz prevrednotenja finančnih naložb, razvrščenih v skupino za prodajo ter predhodno še ne razdeljeni dobiček ali še neporavnana izguba poslovnega leta.

Osnovni kapital se pojavlja kot delniški kapital (kapital z deleži ali kapitalska vloga). Deli se na vpoklicani in nevpoklicani osnovni kapital. Nevpoklicani osnovni kapital je odbitna postavka od osnovnega kapitala.

Vpoklicani kapital Skupine je opredeljen v statutu družbe in znaša 36.503.305 EUR. Razdeljen je na 8.747.652 navadnih prosto prenosljivih imenskih kosovnih delnic. Vsaka

delnica daje lastniku pravico glasovanja na letni skupščini delničarjev in do udeležbe v dobičku.

Kapitalske rezerve na dan 31. 12. 2013 znašajo 30.993.977 EUR. Kapitalske rezerve so bile v preteklih letih oblikovane iz naslova vplačanega presežka kapitala, nastalega ob obeh izvedenih dokapitalizacijah iz vplačil delničarjev, ki so presegala nominalno vrednost vplačanih delnic, ter iz splošnega prevrednotovalnega popravka kapitala. Vrednost vplačanega presežka kapitala je znašala 79.231.564 EUR, vrednost splošnega prevrednotovalnega popravka kapitala pa 23.146.157 EUR. V preteklih letih in v letu 2013 so se kapitalske rezerve uporabile za pokrivanje izgub v skupni vrednosti 71.383.744 EUR.

Med rezervami so izkazane zakonske rezerve v vrednosti 3.650.331 EUR, rezerve za lastne delnice v vrednosti 281.895 EUR ter lastne delnice kot odbitne postavke v vrednosti 281.895 EUR. Zakonske rezerve se smejo v skladu z zakonodajo porabiti izključno za pokrivanje izgub in dokapitalizacijo. V letu 2013 se vrednost rezerv ni spremenila. Med lastnimi delnicami so izkazane delnice PILR, RARG in PULG. Skupina ima na zadnji dan leta 2011 v lasti 19.891 lastnih delnic PILR, 85 delnic PULG in 19.236 delnic RARG. Vrednost delnic PILR na dan 31. 12. 2013 znaša 79.763 EUR, vrednost delnic odvisnih družb pa 202.132 EUR. Pivovarna Laško, d. d., na dan 31. 12. 2013 nima lastnih delnic. Rezerve za lastne delnice so se v letu 2013 zmanjšale zaradi prevrednotenja v skupni višini 59.275 EUR.

Čisti poslovni izid iz preteklih let (popravljen za učinek odloženih davkov), ki je na dan 31. 12. 2012 znašal 875.016 EUR, se je v letu 2013 v celoti uporabil za pokrivanje izgube leta 2012. V letu se je čisti poslovni izid iz preteklih let povečal iz naslova odprave obveznosti za neizplačane dividende iz preteklih let v vrednosti 293.543 EUR ter za obračunano amortizacijo iz naslova preteklih prevrednotenj nepremičnin, za kar se je zmanjšal presežek iz prevrednotenja. Zmanjšal pa se je za učinek zmanjšanja 6,82 % deleža v kapitalu Radenske v korist lastnikov neobvladujočega deleža v vrednosti 621.758 EUR iz naslova razlike med vrednostjo naložbe in pripadajočega dela kapitala.

Presežek iz prevrednotenja se je zmanjšal za učinek prevrednotenja nepremičnin na nižjo pošteno vrednost v višini 3.462.085 EUR, za učinek prevrednotenja finančnih naložb v višini 81.112 EUR, za aktuarske izgube iz naslova pozaposlitvenih zaslužkov v višini 132.896 EUR, za obračunane odložene davke v višini 94.399 EUR ter za obračunano amortizacijo iz naslova prevrednotenja nepremičnin v vrednosti 183.257 EUR.

Kapital Skupine se je v letu 2013 zmanjšal še za prevedbene rezerve iz naslova tečajnih razlik pri prevedbi tujih podjetij v vrednosti 24.236 EUR.

16. Kapital lastnikov neobvladujočega deleža

Kapital lastnikov neobvladujočega deleža na zadnji dan leta 2013 znaša 9.804.281 EUR in je v primerjavi z letom 2012 večji za 2.639.971 EUR. Povečal se je predvsem zaradi povečanja deleža v kapitalu Radenske za 6,82 % (v korist zastavnega upnika Nove Kreditne banke Maribor, d. d.), v vrednosti 4.504.470 EUR, zmanjšal pa za ugotovljeno čisto izgubo tekočega leta v vrednosti 1.803.569 EUR ter za spremembe v drugem vseobsegajočem donosu v vrednosti 28.101 EUR.

17. Rezervacije in dolgoročne pasivne časovne razmejitve

(v EUR)	2013	2012
Druge rezervacije	8.587.422	1.898.251
Rezervacije za odpravnine in jubilejne nagrade	5.292.495	4.904.442
Rezervacije za invalide nad kvoto	49.711	101.696
Skupaj	13.929.628	6.904.389

Največji del (61,6 %) drugih rezervacij, ki na dan 31. 12. 2013 znašajo 8.587.422 EUR predstavljajo rezervacije iz naslova premalo plačane koncesijske dajatve za obdobje 2005 do 2013 v vrednosti 5.576.805 EUR. To obveznost sta dolžni Pivovarna Laško, d. d., in Radenska, d. d., poravnati v 30 letih v enakih letnih obrokih, povečanih za obresti. Del rezervacij v vrednosti 1.340.000 EUR se nanaša na obveznosti iz naslova pogodb, 1.500.000 EUR na obveznost po tožbi družbe Kajo, preostanek pa na druge pričakovane obveznosti iz naslova tožb. Višina slednjih je bila oblikovana na podlagi odvetniških mnenj in ocen.

Dolgoročne pasivne časovne razmejitve se nanašajo predvsem na oprostitve prispevkov za invalidsko pokojninsko zavarovanje za invalide nad kvoto.

Rezervacije za pričakovana izplačila odpravnin in jubilejnih nagrad kot dolgoletnega službovanja zaposlenih so na dan izkaza finančnega položaja diskontirane na sedanjo vrednost.

Pri izračunu potencialnih obveznosti iz odpravnin ob upokojitvi so upoštevana določila Uredbe o davčni obravnavi povračil stroškov in drugih dohodkov iz delovnega razmerja. Če znesek odpravnine presega znesek iz Uredbe o davčni obravnavi povračil stroškov in drugih dohodkov iz delovnega razmerja, delodajalec na presežek plača še prispevke delodajalca v višini 16,1 %.

Pregled dodatnih predpostavk:

- ☞ rast povprečne plače v Republiki Sloveniji je predpostavljena v višini 0,5 % letno v letu 2014, 1 % letno v letu 2015 in 3,0 % letno v nadaljnjih letih, kar predstavlja ocenjeno dolgoročno rast plač;
- ☞ v izračunu je upoštevana rast zneskov odpravnin ob upokojitvi in jubilejnih nagrad iz Uredbe o davčni obravnavi povračil stroškov in drugih dohodkov iz delovnega razmerja v višini, kot je v prejšnji alineji predpostavljeno za rast povprečne plače v Republiki Sloveniji (gre za predpostavko, da se bodo osnove

spreminjale s predpostavljeno rastjo povprečne plače v Republiki Sloveniji, saj ne poznamo dejanskih namenov zakonodajalca glede zneskov iz Uredbe o davčni obravnavi povračil stroškov in drugih dohodkov iz delovnega razmerja);

- ✎ izračun obveznosti za odpravnine je vezan na pokojninsko delovno dobo posameznega zaposlenca;
- ✎ izbrana diskontna obrestna mera znaša 4,10 % letno, kolikor je konec novembra 2013 znašala donosnost 10-letnih podjetniških obveznic z visoko boniteto v Euro območju, povečana za pribitek za lokalno tveganje.

Na osnovi aktuarskega izračuna je Skupina pripoznala nerealiziran aktuarski dobiček tekočega leta za odpravnine v kapitalu v višini 139.806 EUR, stroške sprotnega službovanja v višini 130.010 EUR in stroške obresti v višini 147.588 EUR v izkazu poslovnega izida. Za jubilejne nagrade je Skupina v izkazu poslovnega izida izkazala tako stroške sprotnega službovanja kot tudi stroške obresti in aktuarski dobiček v skupni višini, in sicer v višini 93.077 EUR.

Spremembe v aktuarskih predpostavkah bi pripeljale do nepomembnih vplivov na višino rezervacije zaradi česar ni bila upoštevana prilagoditev za leto 2012.

Gibanje dolgoročnih rezervacij in pasivnih časovnih razmejitev

(v EUR)	Odpravnine ob upokojitvi	Jubilejne nagrade	Invalidi nad kvoto	Drugo	Skupaj
Stanje 1. 1. 2013	3.230.717	1.673.725	101.696	1.898.251	6.904.389
Prenos rezervacij JP	-	-	-	(396.071)	(396.071)
Povečanje	417.405	253.864	51.831	7.105.753	7.828.853
Zmanjšanje - črpanje	(122.429)	(160.787)	(103.816)	(20.511)	(407.543)
Stanje 31. 12. 2013	3.525.693	1.766.802	49.711	8.587.422	13.929.628

V letu 2013 je Skupina dodatno oblikovala dolgoročne rezervacije za odpravnine ob upokojitvi in jubilejne nagrade v vrednosti 671.269 EUR ter le te črpala oz. odpravila v vrednosti 283.216 EUR.

Druge rezervacije so se v primerjavi z letom 2012 povečale za 7.105.753 EUR. Največji del povečanja predstavlja oblikovanje rezervacij iz naslova obveznosti za plačilo koncesijske dajatve za vodo, ki se nanaša na obdobje 2005 do 2013 v vrednosti 5.576.805 EUR, od tega znaša obveznost Pivovarne Laško, d. d., 4.209.805 EUR in Radenske d. d., 1.367.000 EUR. Skupina je rezervacijo pripoznala na osnovi leta 2013 sprejete spremembe Zakona o vodah, vendar odločba državnega organa za plačilo omenjene dajatve za pretekla leta do dneva potrjevanja računovodskih izkazov še ni bila izdana. Povečanje se nanaša še na oblikovanje rezervacij za nagrado odvetnikom, ki zastopajo Radensko, d. d. v postopkih denacionalizacije v višini 1.340.000 EUR. Osnova za oblikovanje omenjenih rezervacij je sklenjena pogodba med odvetniki in družbo. Druge rezervacije so se v letu 2013 zmanjšale za prenos rezervacij za tožbe družbe Jadranske pivovare, d. d. na obveznosti, ki se nanašajo na skupino za odtujitev v vrednosti 396.071 EUR ter na odpravo rezervacij iz naslova tožb v vrednost 20.511 EUR.

Dolgoročne pasivne časovne razmejitve so se v letu 2013 zmanjšale za črpanja oprostitev prispevka za invalide nad kvoto za 103.816 EUR, povečale za oprostitev plačila prispevkov za invalide v višini 63.237 EUR.

18. Dolgoročne finančne obveznosti

(v EUR)	2013	2012
Dolgoročno dobljena posojila pri bankah	68.740.558	80.907.079
Druge dolgoročne finančne obveznosti	18.132	126.592
Dolgoročno dobljena posojila pri drugih družbah	30.835	27.172
Skupaj	68.789.525	81.060.843
Prenos na kratkoročne finančne obveznosti	(51.563.985)	(54.966.961)
Skupaj	17.225.540	26.093.882

Zapadlost dolgoročnih posojil od bank

(v EUR)	2013	2012
Zapadlost od 4 do 6 let	-	2.727.869
Zapadlost od 2 do 4 let	4.666.743	12.944.872
Zapadlost od 1 do 2 let	12.853.122	10.267.377
Kratkoročni del dolgoročnih posojil	51.274.965	54.966.961
Skupaj	68.794.830	80.907.079

Gibanje dolgoročnih posojil pri bankah

(v EUR)	Glavnica dolga 1. 1. 2013	Prenos na KFO in kratkoročni del FO	Odplačila v letu 2013	Glavnica dolga 31. 12. 2013	Del, ki zapade v letu 2014	Dolgoročni del
Dolgoročna posojila pri bankah	77.023.189	1.979.811	6.248.548	68.794.830	51.274.964	17.519.866
Skupaj	77.023.189	1.979.811	6.248.548	68.794.830	51.274.964	17.519.866

Na dan 31. 12. 2013 ima Skupina 68.794.830 EUR dolgoročnih posojil, od katerih jih v letu 2014 zapade 51.274.964 EUR (večina na 30.4.2014), ki so izkazana kot kratkoročna posojila. V skladu s trenutno veljavnimi pogodbami v roku dveh let zapade 12.893.122 EUR, v roku štirih let pa še nadaljnjih 4.666.743 EUR dolgoročnih posojil.

Za zavarovanje dolgoročnih posojil pri bankah je Skupina zastavila 707.321 delnic (2,11 %) Elektra Maribor, d. d., 464.390 delnic MELR (12,33%) in 350 delnic (19,77 %) Birre Peje, Sh. a., Peč. Knjigovodska vrednost zastavljenih delnic na dan 31. 12. 2013 znaša 238.992.831 EUR. Dolgoročne finančne obveznosti Skupine so zavarovane še z zastavo nepremičnin in premičnin, katerih knjigovodska vrednost na dan 31. 12. 2013 znaša 14.377.381 EUR.

Izkazana vrednost dolgoročnih finančnih obveznosti odraža pošteno vrednost.

Obrestna mera za dolgoročna posojila je v letu 2012 v povprečju znašala med 4,48 % in 4,72 % fiksno oz. 6-mesečni EURIBOR, povečan za 4,8 odstotne točke. Izkazana vrednost dolgoročnih finančnih obveznosti odraža pošteno vrednost.

Dolgoročna posojila so v celoti zavarovana z vrednostnimi papirji, hipotekami in zastavo premičnin (podrobno pojasnilo pri kratkoročnih finančnih obveznostih).

19. Kratkoročne poslovne obveznosti

(v EUR)	2013	2012
Kratkoročne obveznosti do družb v Skupini kot dobaviteljev	131.671	89.693
Kratkoročne obveznosti do drugih dobaviteljev	24.013.994	21.231.236
Kratkoročne poslovne obveznosti do drugih:		
do zaposlencev	3.164.002	3.470.349
do države	10.067.951	8.980.742
Kratkoročne obveznosti za predujme	174.670	485.472
Druge kratkoročne obveznosti	2.578.509	3.685.618
Skupaj	40.130.797	37.943.110

Kratkoročne poslovne obveznosti na dan 31. 12. 2013 znašajo 40.130.797 EUR, kar je 2.187.687 EUR več kot na zadnji dan preteklega leta. Za 2.782.758 EUR so se povečale kratkoročne poslovne obveznosti do dobaviteljev, obveznosti do države iz naslova povečanih trošarin so večje za 1.087.209 EUR, medtem ko so se zmanjšala obveznosti do zaposlencev, za predujme in druge kratkoročne poslovne obveznosti v skupni višini 1.724.258 EUR.

Med kratkoročnimi poslovnimi obveznostmi predstavljajo največji delež (60,17 %) obveznosti do dobaviteljev v vrednosti 24.145.665 EUR.

Starostna struktura obveznosti do dobaviteljev

(v EUR)	2013	2012
Nezapadle	19.739.909	7.139.418
Zapadlost od 1 do 30 dni	2.551.490	2.683.517
Zapadlost od 31 do 60 dni	342.394	1.389.466
Zapadlost od 61 do 90 dni	82.605	2.419.471
Zapadlost od 91 do 180 dni	1.393.334	-
Zapadlost od 181 do 360 dni	661	-
Zapadle nad 360 dni	35.272	7.689.057
Skupaj	24.145.665	21.320.929

20. Kratkoročne obveznosti za davek od dohodka

(v EUR)	2013	2012
Kratkoročne obveznosti za davka	-	353.494
Skupaj	-	353.494

Na zadnji dan leta 2013 nobena družba v Skupini ne izkazuje obveznosti za davek od dohodka pravnih oseb. Skupina Union v izkazu poslovnega izida izkazuje obračunani davek za leto 2013 v višini 1.609.371 EUR, vendar je obveznost poračunana s terjatvami za preveč plačani davek v tem obdobju.

21. Kratkoročne finančne obveznosti

(v EUR)	2013	2012
Kratkoročni del dolgoročnih finančnih obveznosti	51.563.985	54.966.961
od tega banke	51.274.964	-
od tega leasing	289.021	-
Kratkoročne finančne obveznosti za obresti iz posojil	2.406.050	2.634.838
Kratkoročno dobljena posojila pri družbah v Skupini	-	1.074
Kratkoročno dobljena posojila pri bankah	264.773.071	280.066.666
Druge kratkoročne obveznosti iz financiranja	(996.696)	1.321.474
Skupaj	317.746.410	338.991.013

Gibanje kratkoročnih posojil pri bankah

(v EUR)	Glavnica dolga 1. 1. 2013	Nova posojila v letu 2013	Kratkor. del dolgoročnih fin. dolgov	Prenos iz dolgoročnih posojil	Odplačila in podaljšanja v letu 2013	Stanje dolga 31. 12. 2013
Kratkoročna posojila pri bankah	283.873.356	21.344.296	51.274.964	2.047.011	42.491.592	264.773.071
Skupaj	283.873.356	21.344.296	51.274.964	2.047.011	42.491.592	264.773.071

Kratkoročne finančne obveznosti Skupine Laško na dan 31. 12. 2013 znašajo 317.746.410 EUR, od tega posojila pri bankah 316.048.035 EUR. Vrednost kratkoročnih posojil pri bankah se je v primerjavi z zadnjim dnem preteklega leta zmanjšala za 18.985.592 EUR.

Za zavarovanje kratkoročnih posojil pri bankah je Skupina zastavila 667.444 delnic (100 %) Dela, d. d., 4.745.107 (93,74 %) Radenske, d. d., 440.295 delnic (97,6 %) Pivovarne Union, d. d., 414.450 delnic (11 %) Poslovnega sistema Mercator, d. d., 1.215.000 delnic (3,63 %) Elektra Maribor, d. d., 270.648 delnic (1,6 %) Elektra Gorenjska, d. d., 645.003 delnic (20,6 %) Thermane, d. d., Laško ter 202.788 delnic (79,24 %) ČZP Večer, d. d. Knjigovodska vrednost zastavljenih delnic na osnovi podatkov iz posamičnih računovodskih izkazov na dan 31. 12. 2013 znaša 262.864.135 EUR. Del kratkoročnih dolgov je zavarovan še s hipoteko in z zastavo premičnin ter naložbenih nepremičnin. Knjigovodska vrednost zastavljenih nepremičnin, premičnin in naložbenih nepremičnin na dan 31. 12. 2013 znaša 82.915.574 EUR. Posojila pri

bankah so zavarovana še s terjatvami, katerih vrednost na dan 31. 12. 2013 znaša 20.860.000 EUR, ter z zastavo blagovnih znamk Pivovarne Laško, d. d., v vrednosti 50.000.000 EUR. Vrednost vseh neodplačanih, z delnicami, hipoteko, zastavo premičnin, naložbenih nepremičnin in terjatev zavarovanih kratkoročnih posojil pri bankah na dan 31. 12. 2013 znaša 316.048.035 EUR. Skupina nima nezavarovanih bančnih posojil.

Povprečna efektivna obrestna mera za najeta kratkoročna posojila se giblje fiksno med 4,65 in 5,26% (Birra Peja 9,5 %) oz. variabilno od 1- do 6-mesečni EURIBOR, povečan za 4,4 do 4,5 odstotne točke.

Izkazana vrednost kratkoročnih finančnih obveznosti odraža pošteno vrednost.

Dne 30. 4. 2014 je bil z bankami podpisan Sporazum o restrukturiranju in mirovanju. Več o tem v poglavju 4.4.13 DOGODKI PO DATUMU IZKAZA FINANČNEGA POLOŽAJA.

22. Kratkoročne pasivne časovne razmejitve

(v EUR)	2013	2012
Kratkoročne pasivne časovne razmejitve	6.154.229	7.463.532
Skupaj	6.154.229	7.463.532

Med pasivnimi časovnimi razmejitvami so izkazane obveznosti za neizkoriščene dopuste, odpravnine za tehnološke viške, trošarine od neprodanih proizvodov v netrošarinskem skladišču ter ostali kratkoročno odloženi prihodki. V primerjavi z zadnjim dnem leta 2012 so se pasivne časovne razmejitve zmanjšale za 1.309.303 EUR. Kljub temu, da so se odpravile obveznosti iz naslova danega poročstva Novi kreditni banki Maribor, d. d., iz leta 2009 v vrednosti 3.637.650 EUR za kredite družbe Center naložbe, d. d., sta družbi Pivovarna Union, d. d., in Delo, d. d., zabeležili povečanje kratkoročnih pasivnih časovnih razmejitev v skupni vrednosti 2.328.347 EUR. V zvezi z omenjenim poročtvom je bil pri Okrožnem sodišču v Mariboru sprožen spor med zastavno upnico Novo kreditno banko Maribor in zastavno dolžnico Pivovarno Laško, d. d. Sodišče je v sporu odločilo v korist zastavne upnice, sklep o izvršbi pa je bil pravnomočen že v letu 2011. Kljub temu, da izvršba do dne potrditve letnega poročila še ni bila realizirana, je Skupina na dan 31. 12. 2013 odpravila pripoznanje pasivne časovne razmejitve v vrednosti 3.637.650 EUR.

23. Poslovni prihodki in odhodki

Poslovni prihodki in odhodki se nanašajo na ohranjeno poslovanje, torej na družbe Skupine Laško brez Jadranske pivovare – Split, d. d. Rezultat poslovanja omenjene družbe je v skladu z MSRP 5 prikazan kot rezultat iz ustavljenega poslovanja.

23. A. Čisti prihodki od prodaje

(v EUR)	2013	2012
Prihodki od prodaje proizvodov in storitev na domačem trgu	225.209.963	235.462.588
Prihodki od prodaje proizvodov in storitev na tujem trgu	34.866.062	30.696.525
Prihodki od prodaje materiala in trgovskega blaga na domačem trgu	6.418.170	5.163.620
Prihodki od prodaje materiala in trgovskega blaga na tujem trgu	383.204	64.215
Skupaj	266.877.399	271.386.948

(v EUR)	2013	2012
Prihodki iz prodaje na domačem trgu	231.628.133	240.626.208
Prihodki iz prodaje na tujem trgu	35.249.266	30.760.740
Skupaj	266.877.399	271.386.948

Čisti prihodki iz prodaje so se v primerjavi s preteklim letom zmanjšali za 4.509.549 EUR oz. za 1,7 %. Zmanjšali so se čisti prihodki iz prodaje na domačem trgu, in sicer za 8.998.075 EUR, medtem ko so se prihodki iz prodaje na tujem trgu povečali za 4.488.526 EUR. Skupina je v letu 2013 na domačem trgu ustvarila 86,79 %, na tujih trgih pa 13,2 % čistih prihodkov od prodaje.

Največji delež prihodkov na tujem trgu dosega Skupina Laško na trgih bivše Jugoslavije, predvsem na trgu Hrvaške, povečuje pa se delež prodaje na trge EU.

23. B. Drugi poslovni prihodki (s prevrednotovalnimi poslovnimi prihodki)

(v EUR)	2013	2012
Prihodki od odprave rezervacij	129.640	658.470
Drugi poslovni prihodki	7.010.890	4.384.030
Prevrednotovalni poslovni prihodki pri kratkoročnih sredstvih	581.599	280.849
Prevrednotovalni poslovni prihodki pri dolgoročnih sredstvih	666.129	320.740
Skupaj	8.388.258	5.644.089

Drugi poslovni prihodki znašajo 8.388.258 EUR in so v primerjavi s preteklim letom večji za 2.744.169 EUR. Med drugimi poslovnimi prihodki so izkazani prihodki iz naslova preveč plačane koncesije za vodo v obdobju 2005 do 2013 v višini 2.189.775 EUR, prihodki od prodaje osnovnih sredstev, izterjane terjatve, za katere je bil v preteklih letih oblikovan popravek vrednosti terjatev, prihodki iz odprave dolgoročnih rezervacij ter prejete subvencije.

V letu 2012 je bil poleg naštetega med drugimi poslovnimi prihodki izkazan pozitiven učinek oz. slabo ime iz naslova vključitve Birre Peje v konsolidacijo v vrednosti 2.534.344 EUR.

23. C. Stroški in drugi poslovni odhodki

(v EUR)	2013	2012
Stroški prodanega trgovskega blaga (Horeca)	2.007.509	2.066.300
Stroški materiala, surovin in trgovskega blaga	98.656.990	95.385.012
Stroški storitev	66.780.684	69.360.358
Amortizacija	17.619.428	20.064.199
Prevrednotovalni poslovni odhodki pri dolgoročnih sredstvih	14.326.240	8.982.599
Prevrednotovalni poslovni odhodki pri kratkoročnih sredstvih	1.058.541	735.910
Stroški plač	36.613.598	37.238.547
Dajatve na plače za socialno varnost	6.383.610	6.955.433
Drugi stroški dela	6.511.707	6.693.723
Stroški rezervacij	1.356.003	801.307
Drugi poslovni odhodki	12.108.482	6.590.812
Skupaj	263.422.792	254.874.200

Poslovni odhodki so v letu 2013 v primerjavi z letom 2012 večji za 8.420.001 EUR. Za 5.251.609 EUR so se povečali prevrednotovalni poslovni odhodki v zvezi z dolgoročnimi sredstvi kot posledica prevrednotenja nepremičnin na nižje poštene vrednosti, drugi poslovni odhodki pa so večji za 5.481.111 EUR. Večji del povečanja drugih poslovnih odhodkov se nanaša na premalo plačane vodne koncesije v obdobju 2005 do 2013 v vrednosti 5.576.805 EUR, pri čemer 75 % obveznosti predstavlja obveznost obvladujoče družbe Pivovarne Laško, d. d., 25% pa obveznost Radenske, d. d. Stroški materiala in trgovskega blaga so se povečali za 3.213.187 EUR, stroški rezervacij za 554.696 EUR, popravki vrednosti kratkoročnih sredstev pa za 322.631 EUR.

Stroški storitev Skupine Laško so bili v primerjavi s preteklim letom manjši za 2.579.674 EUR, stroški dela za 1.377.788 EUR in stroški amortizacije za 2.444.771 EUR. Med stroški storitev v letu 2013 ni izkazanih stroškov svetovalnih storitev, povezanih z restrukturiranjem finančnih obveznosti (pravna in finančna svetovanja) v vrednosti 1.213.839 EUR, ker so obravnavani kot stroški, vezani na celoten znesek posojil, ki naj bi se ob restrukturiranju odplačala. Ti stroški so ob nastanku v letu 2013 izkazani kot zmanjšana vrednost finančnih obveznosti (slednje se izmerijo po odplačni vrednosti), izkaz poslovnega izida pa bodo bremenili sorazmerno z odplačevanjem relevantnega celotnega zneska posojil v letih 2014 in 2015.

23. D. Stroški po funkcionalnih skupinah

Leto 2013 (v EUR)	Proizvajalni stroški prodanih proizvodov in blaga	Stroški prodajanja	Stroški splošnih dejavnosti	Skupaj
Stroški prodanega trgovskega blaga (Horeca)	-	2.007.509	-	2.007.509
Stroški materiala, surovin in trgovskega blaga	96.835.405	436.556	1.385.029	98.656.990
Stroški storitev	20.040.956	36.169.566	10.570.162	66.780.684
Amortizacija	13.773.422	1.792.486	2.053.520	17.619.428
Prevrednotovalni poslovni odhodki pri dolgoročnih sredstvih	888.901	2.896.790	10.540.549	14.326.240
Prevrednotovalni poslovni odhodki pri kratkoročnih sredstvih	61.775	258.868	737.898	1.058.541
Stroški dela	31.242.553	7.913.713	10.352.649	49.508.915
Stroški rezervacij	16.003	-	1.340.000	1.356.003
Drugi poslovni odhodki	2.619.427	385.155	9.103.900	12.108.482
Skupaj	165.478.442	51.860.643	46.083.707	263.422.792

Leto 2012 (v EUR)	Proizvajalni stroški prodanih proizvodov in blaga	Stroški prodajanja	Stroški splošnih dejavnosti	Skupaj
Stroški prodanega trgovskega blaga (Horeca)	-	2.066.300	-	2.066.300
Stroški materiala, surovin in trgovskega blaga	90.443.393	3.234.689	1.706.930	95.385.012
Stroški storitev	22.701.614	36.139.425	10.519.319	69.360.358
Amortizacija	15.647.954	2.005.173	2.411.072	20.064.199
Prevrednotovalni poslovni odhodki pri dolgoročnih sredstvih	130.257	16.005	8.836.337	8.982.599
Prevrednotovalni poslovni odhodki pri kratkoročnih sredstvih	3.462	442.994	289.454	735.910
Stroški dela	31.951.883	8.157.408	10.778.412	50.887.703
Stroški rezervacij	142.151	64.474	594.682	801.307
Drugi poslovni odhodki	2.436.463	552.754	3.601.595	6.590.812
Skupaj	163.457.177	52.679.222	38.737.801	254.874.200

23. E. Finančni prihodki in odhodki

(v EUR)	2013	2012
FINANČNI PRIHODKI brez tečajnih razlik	6.859.247	7.470.518
Finančni prihodki na podlagi deležev iz dobička	486.002	6.712.171
Finančni prihodki iz danih posojil	565.235	480.204
Finančni prihodki iz poslovnih terjatev	511.806	255.706
Finančni prihodki iz prodaje vrednostnih papirjev	168	211
Finančni prihodki od odprave slabitve naložb v odvisno družbo	5.296.036	22.226
FINANČNI ODHODKI brez tečajnih razlik	(58.003.585)	(53.914.548)
Finančni odhodki iz oslabitve in odpisov finančnih naložb	(39.785.214)	(33.067.019)
Finančni odhodki iz finančnih obveznosti	(17.888.061)	(20.821.180)
Finančni odhodki iz poslovnih obveznosti	(330.310)	(26.349)
TEČAJNE RAZLIKE iz financiranja	(1.466)	(12.178)
Negativne tečajne razlike	(1.927)	(14.937)
Pozitivne tečajne razlike	461	2.759
Neto finančni odhodki	(51.145.804)	(46.456.208)

Finančni prihodki Skupine Laško za leto 2013 znašajo 6.859.247 EUR in se v pretežni meri (77,2 %) nanašajo na razveljavitev preteklih slabitev danih posojil družbama Infond Holding, d. d. in Center naložbe, d. d. oz. iz poplačila iz stečajne mase obeh družb v skupni vrednosti 5.296.036 EUR. V letu 2012 je Skupina iz naslova izplačanih dividend izkazala finančne prihodke v vrednosti 6.712.171 EUR, od tega je znašala dividenda Poslovnega sistema Mercator 5.273.046 EUR. V letu 2013 družba Poslovni sistem Mercator ni izplačala dividend.

Finančni odhodki Skupine Laško v letu 2013 presegajo finančne prihodke za 51.145.804 EUR. Finančni odhodki za obresti iz naslova bančnih posojil znašajo 17.888.061 EUR, iz naslova oslabitev finančnih naložb pa 39.785.214 EUR.

Finančni odhodki iz oslabitve finančnih naložb se v največji meri, in sicer v vrednosti 28.122.912 EUR nanašajo na slabitev delnic MELR. Poleg omenjene so bile v letu 2013 oslabiljene še naslednje naložbe: naložba v delnice Elektra Maribor, d. d., v vrednosti 4.325.223 EUR, v delnice Rudnika Velenje (RVLG) v vrednosti 3.102.464 EUR, v delnice Elektra Gorenjska, d. d., v vrednosti 676.620 EUR ter v delnice Probanke, d. d., v vrednosti 767.001 EUR, obenem je bila naložba na osnovi prejete odločbe Banke Slovenije o izbrisu lastništva v letu 2013 v celoti izknjižena iz poslovnih knjig.

24. Davek iz ohranjenega poslovanja

(v EUR)	(popravljen)*	
	2013	2012
Tekoči davek iz ohranjenega poslovanja	(1.609.371)	(2.204.513)
Odloženi davek iz ohranjenega poslovanja	11.321.979	3.039.414
Skupaj	9.712.608	834.901

**Vrednosti določenih postavk v tukaj prikazanih razkritjih so drugačne od vrednosti, poročanih v Letnem poročilu 2012. Popravki računovodskih izkazov za pretekla obdobja so prikazani v posebnem razkritju v poglavju 4.4.5 POPRAVEK RAČUNOVODSKIH IZKAZOV ZA PRETEKLA OBDOBJA.*

Skupina iz naslova ohranjenega poslovanja v izkazu poslovnega izida obračunala davek od dohodka pravnih oseb v višini 1.609.371 EUR ter odloženi davek v višini 11.321.979 EUR.

V letu 2013 pozitivno davčno osnovo ter posledično davčno obveznost izkazuje samo družba Pivovarna Union, d. d. Davčna osnova omenjene družbe znaša 9.396.794 EUR.

Davek od dohodka Skupine se razlikuje od teoretičnega zneska davka, ki bi se pojavil ob uporabi temeljne davčne stopnje domače države. Davčna osnova je izračunana kot razlika med davčno priznanimi prihodki in davčno priznanimi odhodki na ravni vsake posamične družbe v Skupini. V primeru presežka davčno priznanih odhodkov nad prihodki družbe izkažejo davčno izgubo, ki jo bo mogoče pokriti iz prihodnjih obdavčljivih prihodkov. V Skupini Laško na dan 31. 12. 2013 izkazujejo nepokrito davčno izgubo naslednje družbe: Pivovarna Laško, d. d., v višini 23.467.051 EUR, Jadranska pivovara – Split, d. d., v višini 24.305.517 EUR in Birra Peja, Sh. a., Peč v višini 5.879.368 EUR.

Davčno osnovo znižujejo davčne olajšave, ki se nanašajo na:

- ☞ olajšave za raziskave in razvoj,
- ☞ olajšave za prostovoljno dodatno pokojninsko zavarovanje,
- ☞ olajšavo za zaposlovanje invalidnih oseb in
- ☞ olajšave za donacije.

Oblasti lahko preverijo poslovanje družbe, v okviru katere lahko nastanejo dodatne obveznosti plačila davka, obresti za nazaj ali kazni v zvezi z davkom na dobiček ali drugimi davki in prispevki kadarkoli v roku petih let po letu, v katerem bi moral biti davek odmerjen. Uprava podjetja ne pozna nobenih okoliščin, ki bi lahko predstavljale pomembne obveznosti iz tega naslova.

Gibanje odloženega davka, ki vpliva na poslovni izid, je podrobno prikazano v tabeli gibanja dolgoročnih terjatev za odloženi davek in v tabeli gibanja dolgoročnih obveznosti za odloženi davek.

24. A. Davek iz ustavljenega poslovanja

(v EUR)	2013	2012
Odloženi davek iz ustavljenega poslovanja	905.442	(1.968.980)
Skupaj	905.442	(1.968.980)

24. B. Davek iz ohranjenega in ustavljenega poslovanja

(v EUR)	2013	(popravljen)* 2012
Tekoči davek	(1.609.371)	(2.204.513)
Odloženi davek	12.227.421	1.070.434
Skupaj	10.618.050	(1.134.079)

**Vrednosti določenih postavk v tukaj prikazanih razkritjih so drugačne od vrednosti, poročanih v Letnem poročilu 2012. Popravki računovodskih izkazov za pretekla obdobja so prikazani v posebnem razkritju v poglavju 4.4.5 POPRAVEK RAČUNOVODSKIH IZKAZOV ZA PRETEKLA OBDOBJA.*

25. Ustavljeno poslovanje

Izkaz poslovnega izida iz ustavljenega poslovanja

(v EUR)	2013	2012
Ustavljeno poslovanje		
Čisti prihodki od prodaje	142.641	161.215
Drugi poslovni prihodki	478.849	1.312.310
Stroški blaga, materiala in storitev	(211.677)	(785.060)
Stroški dela	(547.691)	(422.353)
Amortizacija neopredmetenih dolgoročnih in opredmetenih osnovnih sredstev	(986.814)	(47.680)
Dolgoročne rezervacije	-	(196.366)
Drugi poslovni odhodki	(73.657)	(471.385)
POSLOVNI IZID IZ POSLOVANJA	(1.198.349)	(449.319)
Finančni prihodki	7.142	7.915
Finančni odhodki	(167.501)	(131.271)
POSLOVNI IZID PRED OBDAVČITVIJO	(1.358.708)	(572.675)
Davek od dohodka	-	
Odloženi davek	905.442	(1.968.980)
ČISTI POSLOVNI IZID OBRAČUNSKEGA OBDOBJA IZ USTAVLJENEGA POSLOVANJA	(453.266)	(2.541.655)

Skupina za obe poslovni leti izkazuje učinke iz naslova ustavljenega poslovanja za družbo Jadranska pivovara – Split, d. d., (zaradi prenehanja poslovanja v skladu z MSRP 5).

26. Tečajne razlike

Tečajne razlike iz poslovanja in financiranja, upoštevane v izkazu poslovnega izida, so naslednje:

(v EUR)	2013	2012
Tečajne razlike iz poslovanja	8.439	(1.257)
Tečajne razlike iz financiranja	(1.698)	(166)
Skupaj neto denarni tok	6.741	(1.423)

27. Čista izguba na delnico

(v EUR)	2013	2012
Celotna izguba lastnikov obvladujočega deleža	(28.354.043)	(25.562.593)
Število vseh izdanih navadnih delnic	8.747.652	8.747.652
Lastne delnice	19.891	19.891
Tehtano število izdanih navadnih delnic	8.727.761	8.727.761
Čisti izguba na delnico	(3,25)	(2,93)
Popravljen čist izguba na delnico	(3,25)	(2,93)

Čista izguba na delnico se izračuna z delitvijo čistega poslovnega izida, ki pripada delničarjem, s tehtanim povprečnim številom delnic, ki so v prometu med letom, pri čemer se izključi povprečno število lastnih delnic.

28. Spremembe drugega vseobsegajočega donosa

(v EUR)	2013	2012
Za prodajo razpoložljiva finančna sredstva	(93.136)	10.431
Dobički / (izgube) iz naslova prevrednotenja nepremičnin	(3.434.740)	305.678
Odloženi davki iz naslova prevrednotenja	(137.965)	(1.292.900)
Prevredvena rezerva	(24.236)	-
Drugo	-	474.983
Nerealizirani dobički / izgube iz pozaposlitvenih zaslužkov	(155.344)	-
Odloženi davki na nerealizirane aktuarske dobičke / izgube	22.592	-
DRUGI VSEOBSEGAJOČI DONOS	(3.822.829)	(501.808)

29. Dividene na delnico

Obvladujoča družba Pivovarna Laško, d. d., v letu 2013 ni izplačala dividend, prav tako jih ni izplačala v letu 2012. Dividendo je izplačala odvisna družba Radenska, d. d. Lastniki neobvladujočega deleža družbe so prejeli dividende v višini 39.063 EUR.

30. Poslovne združitve – pridobitve prevladujočega vpliva

V letu 2013 ni bilo poslovnih združitev.

4.4.7 FINANČNI INSTRUMENTI IN TVEGANJE**31. Finančna tveganja****31. A. Zaupanjso (kreditno) tveganje**

Knjigovodska vrednost finančnih sredstev je bila izpostavljena kreditnemu tveganju kot sledi:

Izpostavljenost kreditnemu tveganju

(v EUR)	2013	2012
Dana posojila	6.758.651	9.902.879
Finančne naložbe	287.276	434.538
Terjatve brez terjatev do države in danih predujmov	51.281.913	44.757.180
od tega terjatve do kupcev	48.985.226	43.607.075
Denar in denarni ustrezniki	3.004.724	2.188.615
Skupaj	61.332.564	57.283.212

Kreditna tveganja zajemajo vsa tveganja, ki vplivajo na zmanjšanje gospodarskih koristi skupine zaradi plačilne nesposobnosti naših poslovnih partnerjev, tako kupcev kot posojilojemalcev, ki lahko vodi do neizpolnjevanja njihovih pogodbenih obveznosti. Zato terjatve tekoče spremljamo po poslovnih partnerjih in po zapadlosti ter s sprotno izterjavo, opominjanjem, zaračunavanjem zamudnih obresti ter tudi s sodno izterjavo zapadlih terjatev prispevamo k izboljševanju plačilne discipline kupcev. Skupina Laško kreditno tveganje obvladuje tudi z zavarovanjem terjatev na tujih trgih. Terjatve do bolj tveganih partnerjev na domačem in tujem trgu so dodatno zavarovane z bančnimi garancijami, hipotekami in pri zavarovalnici SID. Pri kupcih, kjer zavarovanja ni mogoče z gotovostjo zagotoviti, poteka poslovanje na podlagi vnaprejšnjih (avansiranih) plačil.

Terjatve do naših največjih grosistov na slovenskem trgu so le delno zavarovane, zato na tem segmentu obstaja velika izpostavljenost kreditnemu tveganju. V celem letu 2013 je bilo pri teh kupcih zaznati povečano plačilno nedisciplino, kar se posledično odraža v konstantnih težavah pri zagotavljanju dnevne tekoče likvidnosti. Zlasti prihaja do zamude pri plačilih s strani največjih kupcev. Poslovodstvo ocenjuje, da se zaradi zaostrenih gospodarskih razmer kreditno tveganje povečuje.

Zapadlost terjatev do kupcev

(v EUR)	2013	2012
Nezapadle	30.567.614	25.474.299
Zapadlost do 30 dni	11.379.196	10.943.218
Zapadlost od 31 do 60 dni	1.587.206	2.511.940
Zapadlost od 61 do 90 dni	1.478.521	3.065.674
Zapadlost nad 90 dni	9.917.459	7.850.076
Stanje 31. decembra	54.929.996	49.845.207

Stanje terjatev do kupcev se je v primerjavi z zadnjim dnem leta 2013 povečalo za 5.084.789 EUR oz. za 10,2 %. Povečale so se predvsem nezapadle terjatve, kar je delno posledica večje prodaje, delno pa daljših pogodbeno določenih plačilnih rokov. Glede na zapadlost je 55,7 % vseh terjatev nezapadlih. Med zapadlimi terjatvami je največ terjatev z zapadlostjo do 30 dni (20,7 %) in zapadlih nad 90 dni (18,1 %). Terjatve z zapadlostjo več kot 90 dni so skoraj vse dane v tožbo, zanje pa je oblikovan popravek vrednosti v breme poslovnega izida. Podrobno spremljanje zapadlih terjatev in ustrezno ukrepanje še vedno omogočata obvladovanje kreditnega tveganja.

Za terjatve do kupcev je Skupina prejela garancije v višini 12.512.969 EUR.

31. B. Likvidnostno tveganje

Med finančnimi tveganji je izrednega pomena spremljanje likvidnostnega tveganja, ki pomeni tveganje nastanka izgube zaradi kratkoročne plačilne nesposobnosti. Da bi se izognile kratkoročni plačilni nesposobnosti, družbe v Skupini upravljajo z likvidnostnim tveganjem, oblikujejo in izvajajo politiko rednega upravljanja likvidnosti, ki vključuje načrtovanje pričakovanih denarnih odlivov in zadostnih denarnih prilivov zanje. Največjemu likvidnostnemu tveganju je izpostavljena obvladujoča družba, Pivovarna Laško, d. d. S pomočjo ustreznih kreditnih linij za kratkoročno uravnavanje denarnih tokov, v obliki revolving kreditov in dovoljenega limita na transakcijskem računu družbi zaenkrat še uspeva zagotavljati pokritje morebitnih dnevnih likvidnostnih primanjkljajev, vendar bo glede na zaostrovanje razmer na finančnem trgu in glede na še trajajočo finančno krizo likvidnostno tveganje vedno težje obvladljivo. Z likvidnostnim tveganjem se sooča tudi Pivovarna Union, d. d., Birra Peja in družba Delo.

Dne 29. 7. 2013 so uprave družb Pivovarne Laško, d. d., Pivovarne Union, d. d., in Radenske, d. d., z vsemi bankami upnicami sklenile podaljšanja vseh kreditov najmanj do 30. 4. 2014 in v nadaljevanju sklenile Pogodbo o dolgoročnem restrukturiranju do 31. 12. 2016. Aktivno se izvajajo tudi postopki odprodaje finančnih naložb kot del procesa prestrukturiranja družb do leta 2016.

Pri obvladovanju likvidnostnega tveganja je zlasti pomembno in nujno potrebno spremljanje temeljnih kazalnikov stanja financiranja in plačilne sposobnosti po ZFPPIPP (Zakon o finančnem poslovanju, postopkih zaradi insolventnosti in prisilnem prenehanju), ki v svojem 14. členu določa kriterije, po katerih se šteje, da je družba insolventna. Tekoče spremljanje likvidnostnega položaja družbe je zlasti pomembno iz razloga pravočasnega ukrepanja, da se izognemo neugodnim posledicam nastanka likvidnostne krize.

V letu 2013 so družbe Skupine Laško s ciljem doseganja vzdržne ravni finančnega dolga nadaljevale z aktivnostmi na področju restrukturiranja, med drugim tudi s postopki dezinvestiranja vseh naložb, ki za opravljanje osnovne dejavnosti niso ključnega pomena. V času do zaključka postopkov restrukturiranja bo predvsem obvladujoča družba še vedno podvržena težki likvidnostni situaciji. Glede na navedeno ocenjujemo, da je izpostavljenost likvidnostnemu tveganju glede na situacijo na finančnem trgu ter tudi na celotnem gospodarskem prostoru izredno visoka in potrebna posebne pozornosti.

Iz naslova poslovanja dosega Skupina dosega dobre pozitivne rezultate, medtem ko zaradi negativnega izida iz financiranja, ki je posledica visokih obrestnih odhodkov in slabitev finančnih naložb, že več let zaporedoma izkazuje izgubo.

Na zadnji dan leta 2013 izkazuje Skupina presežek kratkoročnih obveznosti nad kratkoročnimi sredstvi v višini 194.688.007 EUR, koeficient, izračunan kot razmerje med kratkoročnimi sredstvi in kratkoročnimi obveznostmi, znaša 0,47, zaradi česar obstaja veliko likvidnostno tveganje.

V skladu s sprejeto petletno strategijo poslovanja Skupine Laško so se že v letu 2010 pričeli intenzivno izvajati postopki prodaje vseh nestrateških naložb. V letu 2013 so potekali postopki prodaje 79,25 % deleža v časopisni družbi Večer, d. d., 23,34 % deleža v družbi Poslovni sistem Mercator, d. d., 57,63 deleža v družbi Birra Peja, Sh. a., 100 % deleža v družbi Delo, d. d., ter vseh ostalih naložb in poslovno nepotrebnega premoženja.

Ker bi v času do uspešno izvedenih zaključkov prodaj posameznih naložb utegnili imeti Skupina Laško resne likvidnostne težave in ker le te za obvladujočo družbo tudi ob morebitno uspešno zaključenih prodajnih postopkih ne bodo odpravljene, je bil z bankami upnicami izpogajan in podpisan Sporazum o restrukturiranju, ki natančno določa posamezne mejnike pri uresničevanju sprejetega načrta prestrukturiranja bančnih posojil do zaključka leta 2016.

Starostna struktura obveznosti do dobaviteljev

(v EUR)	2013	2012
Nezapadle	19.739.909	7.139.418
Zapadlost od 1 do 30 dni	2.551.490	2.683.517
Zapadlost od 31 do 60 dni	342.394	1.389.466
Zapadlost od 61 do 90 dni	82.605	2.419.471
Zapadlost od 91 do 180 dni	1.393.334	7.689.057
Zapadlost od 181 do 360 dni	661	-
Zapadlost nad 360 dni	35.272	-
Skupaj	24.145.665	21.320.929

Ročnost kratkoročnih finančnih obveznosti do bank

(v EUR)	2014 Glavnica	2014 Obresti	Skupaj
Januar - marec	4.706.410	3.891.559	8.597.969
April - junij	299.529.124	1.564.833	301.093.957
Julij - september	6.969.831	187.810	7.157.641
Oktober - december	5.131.691	118.016	5.249.707
Skupaj	316.337.056	5.762.218	322.099.274

Ročnost dolgoročnih finančnih obveznosti do bank

(v EUR)	2013	2012
Zapadlost od 4 do 6 let	-	2.727.869
Zapadlost od 2 do 4 let	4.666.743	12.944.872
Zapadlost od 1 do 2 let	12.853.122	10.331.702
Kratkoročni del dolgoročnih posojili	51.274.965	51.018.746
Skupaj	68.794.830	77.023.189

Dne 30. 4. 2014 je bil z bankami podpisan Sporazum o restrukturiranju in mirovanju. Več o tem v poglavju 4.4.13 DOGODKI PO DATUMU IZKAZA FINANČNEGA POLOŽAJA.

31. C. Obrestno tveganje

Obrestno tveganje predstavlja možnost spremembe višine referenčne obrestne mere na finančnem trgu, predvsem zaradi že najetih kreditov v EUR, vezanih na spremenljivo obrestno mero (EURIBOR). Tudi v letu 2013 je imel EURIBOR tendenco padanja, kar je imelo pozitiven učinek na stroške financiranja posojil z variabilno obrestno mero. Proti koncu leta je referenčna obrestna mera nekoliko zrasla, kar pa na obresti ni imelo večjega vpliva. Financiranje pod pogoji variabilne obrestne mere predstavlja dve tretjini vsega financiranja Skupine, eno tretjino zadolženosti pa predstavljajo posojila s fiksno obrestno mero. Ščitenje obrestne mere je smiselno uporabiti v primeru dolgoročne zadolžitve po variabilni obrestni meri, glavnina naših kreditov pa trenutno zapade v obdobju, krajšem od enega leta. Z bankami je že dosežen dogovor in sklenjena Pogodba o dolgoročnem finančnem restrukturiranju dolga Skupine do 31. 12. 2016. Ocenjujemo, da je izpostavljenost podjetja do obrestnih tveganj še vedno visoka, vendar obvladljiva.

(v EUR)	Višina obresti	Povprečna obrestna mera v %	Razlika obresti
Dejanski odhodki iz financiranja iz naslova obresti	17.888.061	5,13	-
Odhodki v primeru povečanja obrestne mere za 1 %	21.375.012	6,13	3.486.951
Odhodki v primeru zmanjšanja obrestne mere za 1 %	14.401.110	4,13	(3.486.951)
Odhodki v primeru povečanja obrestne mere za 1,5 %	23.118.488	6,63	5.230.427
Odhodki v primeru zmanjšanja obrestne mere za 1,5 %	12.657.634	3,63	(5.230.427)

V primeru, da bi se pri nespremenjeni zadolžitvi povprečna obrestna mera povečala za 1 %, bi se odhodki povečali za 3.486.951 EUR, pri 1,5-odstotnem povečanju pa za 5.230.427 EUR.

Če bi se obrestna mera znižala za 1 oz. 1,5 %, bi se odhodki financiranja zmanjšali za 3.486.951 EUR oz. 5.230.427 EUR.

Dane kredite in depozite Skupina daje po fiksni obrestni meri.

31. D. Cenovno tveganje

Skupina je izpostavljena cenovnim tveganjem na prodajni in nabavni strani.

Na prodajni strani predstavlja tveganje zviševanje maloprodajnih cen v primerjavi s padanjem kupne moči prebivalstva. Na višino maloprodajnih cen vplivajo tudi marža trgovca, višina trošarin in stopnja davka na dodano vrednost. Glede na situacijo v državi obstaja tveganje za dvig trošarin na alkoholne pijače – pivo, uvedba trošarin na sladke brezalkoholne pijače ter dvig stopnje davka na dodano vrednost. Vsa ta tveganja lahko povzročijo dvig maloprodajnih cen. To povišanje pa lahko povzroči prehajanje potrošnikov na cenejše proizvode, substitute naših proizvodov (npr. prehod s piva na vino, ker vino nima trošarine in je zato lahko relativno cenejše), oziroma k nakupovanju v tujini, kjer so te dajatve nižje. Vsak padec prodaje piva na domačem trgu za 1 % predstavlja zmanjšanje prihodkov za 560.000 EUR glede na prihodke v letu 2013. Na to tveganje, ki ga ocenjujemo kot pomembno, družba nima vpliva.

Tveganja v procesu nabave zaradi izpostavljenosti cenam vhodnih surovin, ki so odvisne od letine posamezne vrste kultur (ječmen, koruza, hmelj), so ocenjena kot zmerna, saj vpliv rahlo zmanjšuje globalizacija. Pomembni pri tem pa znajo biti tudi globalni inflacijski pritiski nafte, slabe kmetijske letine, podnebne spremembe, valutna nihanja ... Tveganja minimiziramo z vključevanjem vseh primernih dobaviteljev v naše nabavne verige v okviru Skupine Laško ter tako dosegamo optimalne cene in nemoteno dobavo.

31. E. Tečajno tveganje

Tečajno tveganje Skupine je nepomembno, saj ima Skupina večino pogodb z dobavitelji sklenjenih v EUR, zato spremembe tečajev nimajo direktnih vplivov na naše cene. Ravno tako je s prodajo naših izdelkov, kjer vse fakture izdajamo v EUR.

31. F. Upravljanje s kapitalom

Glavni namen upravljanja s kapitalom Skupine je zagotoviti čim boljšo kreditno boniteto in kapitalsko ustreznost za potrebe financiranja poslovanja in za doseganje čim višje vrednosti za lastnike.

Izračun razmerja med neto finančnimi obveznostmi in kapitalom (gearing ratio) na dan 31. 12.

(v EUR)	2013	2012
Finančne obveznosti	334.971.950	365.084.895
Denarna sredstva	3.004.724	2.188.615
Neto finančne obveznosti	331.967.226	362.896.280
Kapital	58.213.883	87.978.879
Gearing ratio (v %)	570,25	412,48

Iz razmerja med neto finančnimi obveznostmi in kapitalom je razvidno, da je Skupina Laško prezadolžena.

31. G. Tveganje spremembe poštene vrednosti finančnih instrumentov

Med finančnimi tveganji je nedvomno pomembno tudi tveganje spremembe poštene vrednosti finančnih naložb, opredmetenih osnovnih sredstev in naložbenih nepremičnin. Finančne naložbe so vse težje prodajljive po pričakovanih cenah, ki naj ne bi bistveno odstopale navzdol od zgodovinskih nabavnih cen. Tveganje je razvidno iz finančnih odhodkov iz naslova oslabitve ter odpisov finančnih naložb, ki so v letu 2013 znašali 39.785.214 EUR. Obstaja tveganje, da se bodo zaradi zaostrenih gospodarskih razmer vrednosti določenih naložb zmanjšale tudi v letu 2014.

(v EUR)	Poštena vrednost na dan 31. 12. 2013	Razlika - vpliv na vrednost DFN	Razlika - vpliv na presežek iz prevrednotenja	Razlika - vpliv na obveznost za odloženi davek
Tržna vrednost MELR				
na dan 31. 12. 2013	72.064.962	-	-	-
Povečanje cene za 20 %	86.477.954	14.412.992	11.962.784	2.450.209
Zmanjšanje cene za 20 %	57.651.970	(14.412.992)	(11.962.784)	(2.450.209)
Povečanje cene za 5 %	75.668.210	3.603.248	2.990.696	612.552
Zmanjšanje cene za 5 %	68.461.714	(3.603.248)	(2.990.696)	(612.552)

Merjenje poštenih vrednosti sredstev in obveznosti (hierarhija poštenih vrednosti), na dan 31. 12.

(v EUR)	raven 1	raven 2	raven 3	2013 SKUPAJ	raven 1	raven 2	raven 3	2012 SKUPAJ
Sredstva merjena po poštenu vrednosti	72.064.962	124.397.584	12.281.539	208.744.085	100.187.760	169.109.454	7.814.502	277.111.716
Za prodajo razpoložljiva finančna sredstva	72.064.962	-	3.072.936	75.137.898	100.187.760	-	1.243.563	101.431.323
OOS - po poštenu vrednosti (nepremičnine)	-	118.910.499	-	118.910.499	-	161.910.421	-	161.910.421
Naložbene nepremičnine	-	5.487.085	-	5.487.085	-	7.199.033	-	7.199.033
Nekratkoročna sredstva za prodajo	-	-	9.208.603	9.208.603	-	-	6.570.939	6.570.939
Sredstva merjena po nabavni vrednosti, kjer je poštena vrednost razkrita	3.004.723	-	55.743.877	58.748.600	2.188.615	-	53.509.954	55.698.569
Dana posojila in depoziti	-	-	6.758.651	6.758.651	-	-	9.902.879	9.902.879
Poslovne terjatve do kupcev	-	-	48.985.226	48.985.226	-	-	43.607.075	43.607.075
Denarna sredstva	3.004.723	-	-	3.004.723	2.188.615	-	-	2.188.615
Obveznosti merjene po nabavni vrednosti, kjer je poštena vrednost razkrita	-	-	357.581.895	357.581.895	-	-	382.204.981	382.204.981
Prejeta posojila	-	-	333.567.901	333.567.901	-	-	360.973.745	360.973.745
Poslovne obveznosti do dobaviteljev	-	-	24.013.994	24.013.994	-	-	21.231.236	21.231.236

Skupina razdeljuje merjenje poštenih vrednosti sredstev in obveznosti v izkazu finančnega položaja po naslednjih nivojih:

- ☞ **raven 1:** poštene vrednosti izhajajo iz tržnih cen (brez njihovih prilagoditev) na aktivnih trgih vrednostnih papirjev,
- ☞ **raven 2:** poštene vrednosti so neposredno ali posredno izpeljane iz drugih virov na trgu, ki jih je mogoče spremljati, razen tržnih cen na aktivnih trgih vrednostnih papirjev in
- ☞ **raven 3:** poštene vrednosti izhajajo iz tehnik vrednotenja, ki temeljijo na virih, ki jih na trgih ni mogoče spremljati.

4.4.8 POROČANJE PO ODSEKIH

32. Poročanje po odsekih

32. A. Poslovni odseki

Poslovni segmenti so razdeljeni na štiri dele in se spremljajo ločeno za segment piva, ostalih pijač, časopisno-založniško dejavnost in ostalo.

V segmentu ostalo spremljamo prodajo storitev, stranskih proizvodov in trgovskega blaga. V tem segmentu med sredstvi izkazujemo vse naložbe, ki ne sodijo v osnovno dejavnost Skupine. Med obveznostmi je izkazana vrednost finančnih obveznosti na dan 31.12.2012, ki jih je Skupina najela za financiranje naložb (med drugim tudi za kredite, dane družbama Center naložbe, d. d., in Infond Holding, d. d., katerih vrednost je bila v letu 2009 v celoti oslABLJENA, medtem, ko finančne obveznosti niso bile poravnane.

Leto 2013 (v EUR)	Pivo	Ostale pijače	Časopisno založniška dejavnost	Ostalo	Skupaj
Čisti prihodki od prodaje po odsekih	142.632.178	51.974.583	46.306.836	25.963.802	266.877.399
Čisti prihodki od prodaje	142.632.178	51.974.583	46.306.836	25.963.802	266.877.399
Poslovni izid iz poslovanja	31.736.179	(2.173.981)	(4.629.216)	(13.204.134)	11.728.848
Finančni odhodki (neto)					(51.145.804)
Poslovni izid pred davki					(39.416.956)
Davek od dohodka					(1.609.371)
Davek					11.321.979
Poslovni izid obračunskega obdobja					(29.704.349)
Sredstva po odsekih	177.643.154	77.750.558	17.857.133	112.831.963	386.082.808
Blagovne znamke	46.461.058	-	4.750.048	-	51.211.106
Dobro ime	17.197.380	-	-	-	17.197.380
Obveznosti po odsekih	202.166.938	9.241.849	49.593.387	135.275.237	396.277.411
Investicije	6.948.364	2.464.789	341.779	1.065.771	10.820.703
Stroški, ki nimajo za posledico denarnega toka	9.965.654	4.997.039	1.892.982	763.753	17.619.428

Leto 2012 (v EUR)	Pivo	Ostale pijače	Časopisno založniška dejavnost	Ostalo	Skupaj
Čisti prihodki od prodaje po odsekih	152.634.930	59.427.001	50.082.894	9.242.123	271.386.948
Čisti prihodki od prodaje	152.634.930	59.427.001	50.082.894	9.242.123	271.386.948
Poslovni izid iz poslovanja	27.253.762	299.552	(7.839.801)	2.502.668	22.216.181
Finančni odhodki (neto)					(46.456.208)
Poslovni izid pred davki					(24.240.027)
Davek od dohodka					(2.204.512)
Davek					3.039.414
Poslovni izid obračunskega obdobja					(23.405.126)
Sredstva po odsekih	187.344.704	75.552.731	36.187.829	132.797.348	431.882.612
Blagovne znamke	46.460.507	-	10.188.094	-	56.648.601
Dobro ime	17.197.380	-	-	-	17.197.380
Obveznosti po odsekih	212.678.767	45.133.683	52.487.125	107.450.139	417.749.714
Investicije	5.009.862	4.394.560	1.020.743	772.992	11.198.157
Stroški, ki nimajo za posledico denarnega toka	12.702.178	4.285.652	2.894.212	182.157	20.064.199

Prodaja po geografskih odsekih je razkrita v pojasnilu 32. B.

32. B. Geografski odseki

(v EUR)	2013	2012
Čisti prihodek iz prodaje		
Slovenija	231.628.133	240.626.209
Tuji trg	35.249.266	30.760.739
Skupaj	266.877.399	271.386.948
Sredstva		
Slovenija	348.128.253	392.976.853
Tuji trg	37.954.556	43.592.083
Blagovne znamke (Slovenija)	51.211.106	56.648.601
Dobro ime (Slovenija)	17.197.380	17.197.380
Skupaj	454.491.295	510.414.917
Investicije		
Slovenija	10.030.238	10.139.686
Tuji trg	790.465	1.058.471
Skupaj	10.820.703	11.198.157

Čisti prihodki iz prodaje na tujih trgih so bili realizirani pretežno na trgih bivše Jugoslavije, sredstva na tujih trgih pa se nanašajo izključno na sredstva v državah bivše Jugoslavije.

4.4.9 ODNOSI S POVEZANIMI OSEBAMI

33. Posli s povezanimi osebami

33. A. Prodaja povezanim družbam

(v EUR)	2013	2012
Odvisne družbe	71.566	248.499
Ostale povezane stranke	168.160	9.000
Skupaj	239.726	257.499

33. B. Nabava pri povezanih družbah

(v EUR)	2013	2012
Odvisne družbe	516.498	566.813
Pridružene družbe	511.469	382.177
Ostale povezane stranke	85.724	64.550
Skupaj	1.113.691	1.013.540

33. C. Terjatve in obveznosti iz poslovanja pri povezanih družbah

(v EUR)	2013	2012
Terjatve iz poslovanja do povezanih družb		
Odvisne družbe	54.592	-
Pridružene družbe	13.737	-
Skupaj	68.329	-
Obveznosti iz poslovanja do povezanih družb		
Odvisne družbe	65.504	63.627
Ostale povezane stranke	65.059	39.045
Skupaj	130.563	102.672

33. D. Posojila pridobljena od družb v Skupini Laško

(v EUR)	2013	2012
Ostale povezane stranke	13.255	50.977
Skupaj	13.255	50.977

33. E. Finančni prihodki od družb v Skupini Laško

(v EUR)	2013	2012
Ostale povezane stranke	37.222	-
Skupaj	37.222	-

33. F. Finančni odhodki za družbe v Skupini Laško

(v EUR)	2013	2012
Ostale povezane stranke	-	1.451
Skupaj	-	1.451

33. G. Poroštva dana povezanim družbam

(v EUR)	2013	2012
Odvisne družbe	871.921	2.000.000
Skupaj	871.921	2.000.000

4.4.10 PREJEMKI ČLANOV ORGANOV VODENJA IN NADZORA TER ZAPOSLENCEV PO INDIVIDUALNIH POGODBAH

Skupino upravljaajo uprave in nadzorni sveti, katerih bruto zaslužke predstavljajo spodnje tabele:

(v EUR)	2013	2012
UPRAVA		
Fiksni del prejemkov	1.396.240	1.383.515
Drugi prejemki (bonitete)	58.945	66.132
Jubilejne nagrade	1.536	2.060
Odpravnine	-	142.841
Skupaj	1.456.721	1.594.548

(v EUR)	Fiksni del prejemkov	Drugi prejemki (bonitete)	Jubilejne nagrade	Skupaj
UPRAVA				
Dušan Zorko	197.932	9.403	-	207.335
Milan Hojnik	134.255	3.684	-	137.939
Mira Močnik	90.274	6.115	-	96.389
Sebastijan Gergeta	24.200	-	-	24.200
Boris Matijašič	79.635	-	-	79.635
Zlatko Bebič	50.910	-	-	50.910
Marjeta Zevnik	171.932	4.283	-	176.215
Irma Gubanec	123.600	3.914	-	127.514
Mirjam Hočevár	141.932	11.645	-	153.577
Gorazd Lukman	141.932	9.118	-	151.050
Nada Jakopec	32.000	937	-	32.937
Slavko Alojz Bogataj	61.114	4.566	-	65.680
Bogdan Romih	4.592	53	-	4.645
Matej Oset	141.932	5.227	1.536	148.695
Skupaj	1.396.240	58.945	1.536	1.456.721

(v EUR)	2013	2012
INDIVIDUALNE POGODBE		
Fiksni del prejemkov	2.962.207	3.342.996
Drugi prejemki (bonitete)	115.910	152.479
Variabilni del (stimulacija)	91.400	85.274
Jubilejne nagrade	5.007	2.919
Odpravnine	20.492	36.321
Skupaj	3.195.016	3.619.989

(v EUR)	2013	2012
REVIZIJSKA KOMISIJA NADZORNEGA SVETA		
Sejnine	14.271	12.902
Skupaj	14.271	12.902

Letno poročilo 2013 / Računovodsko poročilo – Skupina Laško

(v EUR)	2013	2012
REVIZIJSKA KOMISIJA NADZORNEGA SVETA		
Peter Groznik	5.040	5.435
Bojan Cizej	4.760	3.770
Igor Teslić	4.921	3.697
Skupaj	14.721	12.902

(v EUR)	2013	2012
KADROVSKA KOMISIJA NADZORNEGA SVETA		
Sejnine	8.320	13.965
Skupaj	8.320	13.965

(v EUR)	2013	2012
KADROVSKA KOMISIJA NADZORNEGA SVETA		
Borut Jamnik	3.440	5.655
Borut Bratina	2.440	4.155
Dragica Čepin	2.440	4.155
Skupaj	8.320	13.965

(v EUR)	2013	2012
KOMISIJA NADZORNEGA SVETA ZA PREGLED GRADIV		
Sejnine	1.729	-
Skupaj	1.729	-

(v EUR)	2013	2012
KOMISIJA NADZORNEGA SVETA ZA PREGLED GRADIV		
Peter Groznik	426	-
Bojan Cizej	426	-
Dragica Čepin	426	-
Jože Bajuk	451	-
Skupaj	1.729	-

(v EUR)	2013	2012
UPRAVNI ODBOR BIRRA PEJA		
Sejnine	12.000	18.000
Skupaj	12.000	18.000

Letno poročilo 2013 / Računovodsko poročilo – Skupina Laško

(v EUR)	2013	2012
UPRAVNI ODBOR BIRRA PEJA		
Ekrem Lluca	3.500	6.000
Fatmir Gashi	3.500	6.000
Mirjam Hočevar	2.000	6.000
Ernest Jusufi	1.500	-
Virtyt Ibrahimaga	1.500	-
Skupaj	12.000	18.000

(v EUR)	2013	2012
ČLANI NADZORNIH SVETOV DRUŽB SKUPINE LAŠKO		
Brigita Oplotnik Rajh	6.714	-
Bojan Cizej	31.800	34.695
Dragica Čepin	52.457	46.878
Borut Bratina	11.573	19.889
Peter Groznik	37.426	41.600
Mirjam Hočevar	11.150	13.925
Borut Jamnik	11.083	19.045
Andrej Kebe	-	1.500
Franko Lipičar	15.300	15.125
Goran Brankovič	6.062	-
Vladimir Malenković	30.201	44.539
Enzo Smrekar	4.658	-
Dominik Omar	14.200	13.925
Terezija Peterka	15.070	14.020
Primož Mlekuš	13.850	13.420
Jože Bajuk	5.670	-
Pavel Teršek	14.200	13.650
Marjeta Zevnik	10.114	5.866
Robert Šega	15.502	11.227
Branimir Piano	15.850	8.878
Jure Ferlin	15.850	8.878
Bojan Košak	-	1.500
Marjan Mačkošek	-	2.500
Skupaj	338.730	331.060

4.4.11 POTENCIALNE OBVEZNOSTI IN POTENCIALNA SREDSTVA

Iz spodaj izpostavljenih potencialnih obveznosti posloводства družb Skupine Laško v prihodnosti ne pričakujejo pomembnejših izgub.

Tožba MIP d.o.o. zoper Pivovarno Laško

Dne 21. 3. 2013 smo od Okrožnega sodišča v Celju prejeli tožbo družbe MIP, d. o. o., Gornji Vakuf – Uskoplje, ki jo zastopa odv. Matej Erjavec iz Ljubljane, zaradi plačila 1.135.481,43 EUR.

V tožbi tožeča stranka zahteva plačilo škode za izgubljeni dobiček, ki naj bi stranki nastal zaradi neupravičenega odstopa od Prodajne pogodbe v višini 1.085.481,43 EUR in odškodnino zaradi okrnjenega ugleda in dobrega imena v višini 50.000,00 EUR.

Dne 22. 4. 2013 smo podali odgovor na tožbo, v katerem zatrjujemo, da zahtevek tožeče stranke ni utemeljen. Prvostopenjsko sodišče v tej zadevi še ni odločilo.

Tožba Perutnina Ptuj, d. d., zaradi plačila 10.116.488,71 EUR s pp

Tožeča stranka je pri Okrožnem sodišču v Celju dne 31. 12. 2010 zoper Pivovarno Laško, d. d., vložila tožbo zaradi plačila 10.116.488,71 EUR s pp. Tožbo utemeljuje s tem, da je zakoniti zastopnik Pivovarne Laško, d. d., podpisal patronatsko izjavo z dne 10. 1. 2009, s katero bi se naj Pivovarna Laško, d. d., zavezala, da bo izpolnila obveznost, ki jo ima Perutnina Ptuj, d. d., nasproti družbi Poslovni sistem Mercator, d. d., iz naslova posojilnih pogodb. Gre za dve posojilni pogodbi, ki ju je Perutnina Ptuj, d. d., sklenila s PS Mercator, d. d., in sicer dne 24. 1. 2008 za znesek 5.000.000,00 EUR in dne 27. 2. 2008 za znesek 15.000.000,00 EUR. Vtoževani znesek po navedbah tožeče stranke predstavlja del posojila, ki bi ga morala po navedbah tožeče stranke poravnati Pivovarna Laško, d. d. Tožeča stranka navaja, da je Pivovarna Laško, d. d., le deloma izpolnila obveznosti iz patronatske izjave tako, da je preko svojih poslovnih partnerjev Perutnini Ptuj, d. d., zagotovila za vračilo posojila družbi PS Mercator, d. d., denarna sredstva v skupni višini 11.864.476,50 EUR; to bi naj izhajalo iz konto kartice plačil, izvršenih s strani Infond Holding, d. d., in Center naložbe, d. d. Perutnina Ptuj, d. d., tako toži še na preostanek. Odgovor na tožbo je bil vložen v postavljenem roku. Sodišče je s sklepom z dne 22. 11. 2011 dopustilo stransko intervencijo bivšega direktorja Pivovarne Laško, d. d., Boška Šrota, na strani tožene stranke Pivovarna Laško, d. d. Sodišče v tej zadevi še ni razpisalo naroka za glavno obravnavo.

Tožba NKBM, d. d., zaradi plačila 6.570.542,25 EUR s pp

NKBM, d. d., je zoper Pivovarno Laško, d. d., dne 1. 4. 2010 vložila predlog za izvršbo na podlagi pogodbe o zastavi delnic z oznako RARG št. 36/2009, sklenjene dne 25. 3. 2009 med družbami NKBM kot upnikom, Center naložbe, d. d., kot dolžnikom in Pivovarno Laško, d. d., kot zastaviteljem (pogodbo je v imenu Pivovarne Laško, d. d., podpisal prejšnji direktor Boško Šrot), zaradi izterjave 6.570.542,25 EUR s pp s prodajo 345.304 delnic z oznako RARG, katerih imetnica je Pivovarna Laško, d. d. Navedene delnice je Pivovarna Laško, d. d., zastavila družbi NKBM za zavarovanje kredita, ki ga je družba Center naložbe, d. d., pridobila pri NKBM. Okrajno sodišče je s sklepom o izvršbi z dne 6. 4. 2010 predlagano izvršbo dovolilo. Na podlagi pravočasno vloženega ugovora zoper

sklep o izvršbi je sodišče dne 16. 2. 2011 izdalo sklep, s katerim je navedeni sklep o izvršbi razveljavilo in zadevo odstopilo v reševanje Okrožnemu sodišču v Mariboru po pravilih pravnega postopka. Okrožno sodišče v Mariboru je s sklepom z dne 14. 6. 2011 sklenilo, da se predlog za izvršbo upnika oz. sedaj tožeče stranke NKBM, d. d., z dne 1. 4. 2010 šteje za umaknjenega in se postopek, ki se vodi pod II Pg 547/2011 ustavi. Navedeni sklep o ustavitvi postopka je postal pravnomočen dne 2. 7. 2011. Pivovarni Laško, d. d., so bili na podlagi sklepa Okrožnega sodišča v Mariboru z dne 4. 7. 2011 s strani tožeče stranke NKBM, d. d., povrnjeni stroški postopka v višini 10.208,00 EUR.

Na podlagi tožbe NKBM z dne 29. 7. 2011 je Okrožno sodišče v Mariboru dne 17. 11. 2011 izdalo sodbo, s katero je sodišče odločilo, da se dovoli izvršba na zastavljenih 345.304 delnic družbe Radenska, d. d., Radenci z oznako RARG, za poplačilo terjatve v znesku 7.349.552,25 EUR z zakonskimi zamudnimi obrestmi. Tožena stranka Pivovarna Laško, d. d., je dolžna dopustiti prodajo navedenih vrednostnih papirjev in poplačilo terjatve iz kupnine, dosežene z njihovo prodajo. Sodba je pravnomočna. Na podlagi pravnomočne in izvršljive sodbe je sodišče na predlog NKBM zoper Pivovarno Laško, d. d., dovolilo izvršbo na zastavljene delnice RARG. Delnice RARG v izvršilnem postopku še niso bile prodane.

S strani NKBM je bil predlagan odlog izvršbe, na podlagi katerega je sodišče s sklepom z dne 28. 10. 2013 odločilo, da se izvršba odloži do 1. 10. 2014.

Tožba CEN ADRIA, d. o. o. – v stečaju, Matulji (R. Hrvaška)

Pivovarna Laško, d. d., je zoper Cen Adrio, d. o. o., Matulji v letu 2006 vložila predlog za izvršbo, s katerim je zahtevala plačilo neplačanih računov v skupnem znesku 857.292,53 kn (114.764,73 EUR) s pp. Zoper sklep o izvršbi je Cen Adria, d. o. o., vložila ugovor in se zadeva sedaj nadaljuje kot pri ugovoru zoper plačilni nalog v pravnem postopku.

Med postopkom je Cen Adria, d. o. o., zoper Pivovarno Laško, d. d., in Jadransko pivovaro – Split, d. d., Vranjic, v letu 2006 vložila nasprotno tožbo, zaradi povračila škode v znesku 25.000.000,00 kn (cca 3.346.720,21 EUR), ki naj bi Cen Adrii, d. o. o., nastala zaradi predčasne odpovedi Pogodbe o poslovnem sodelovanju (Ugovor o poslovni suradnji). Med postopkom se je po ugovoru Pivovarne Laško, d. d. Trgovsko sodišče v Reki izreklo za krajevno nepristojno in zadevo odstopilo Trgovskemu sodišču v Splitu (sedež drugotožene stranke). Zoper navedeno odločitev Trgovskega sodišča v Reki je Cen Adria, d. o. o., vložila pritožbo. Višje sodišče v Zagrebu je odločilo, da je krajevno pristojno sodišče na Rijeki.

Zoper Cen Adrio je bil v letu 2012 uveden stečajni postopek. Dne 17. 1. 2013 sta bila v obeh zadevah pred Trgovskim sodiščem v Rijeki izvedena naroka za glavno obravnavo.

Jadranska pivovara – Split, d. d., in Pivovarna Laško, d. d., menita, da zahtevke Cen Adrie, d. o. o., po nasprotni tožbi ni utemeljena, ker je Jadranska pivovara – Split, d. d., sporno pogodbo o poslovnem sodelovanju odpovedala skladno s pogodbenimi določili.

V zadevi Cen Adria zoper Pivovarno Laško, d. d., in Jadransko pivovaro – Split, d. d., so bili dne 24.4.2013, 26. 9. 2013 in 27. 11. 2013 opravljeni naroki za glavno obravnavo. Naslednji narok je razpisan za dne 24. 4. 2014.

Denacionalizacijski zahtevki v Radenski, d. d., Radenci

Podržavljenje premoženja denacionalizacija Šarič

Postopek poteka pred Upravno enoto Gornja Radgona po ZDen in v sodnem nepravdnem postopku pred Okrajnim sodiščem v Novem mestu po ZIKS. Upravičenci zahtevajo vrnitev lastninskega deleža na stvareh, podjetju, blagovnih znamk in vrelcev v času podržavljenja in plačilo odškodnine. Upravna enota Gornja Radgona je z odločbo z dne 27. 6. 2012 odločila, da se zavrne zahtevek za denacionalizacijo podržavljenega podjetja Zdravilišče Slatina Radenci, Höhn in Comp., javna trgovinska družba v Radencih (s popravnim sklepom z dne 31. 8. 2012 pravilno Kuranstalt Sauerbrun Radein AG) v deležu 48 %, last Wilhelmine Höhn Šarič, ki jo je dne 4. 5. 1993 vložil pravni naslednik dr. Rudolf Höhn Šarič. V pritožbenem postopku je Ministrstvo za gospodarski razvoj in tehnologijo dne 25. 2. 2013 pritožbo zoper odločbo Upravne enote Gornja Radgona kot neutemeljeno zavrnilo. S strani upravičenca je vložena tožba in se postopek nadaljuje pri Upravnem sodišču Republike Slovenije.

5. 12. 2012 je Upravna enota Gornja Radgona določila izvedenca za izdelavo izvedeniškega mnenja ugotovitve vrednosti podjetja Javne trgovinske družbe v Radencih – Zdravilišče Slatina Radenci Höhn in Comp., skupaj z etiketami in znamkami, kjer je kot blagovna znamka zaščiten beseda Radenska in etikete z znakom treh src, znakom dveh src in znakom enega srca, vključno s premičninami. Predmet izvedeniškega mnenja pa niso zgradbe in zemljišča.

V nepravdnem sodnem postopku pred Okrajnim sodiščem v Novem mestu se vodi postopek za vrnitev premoženja po Zakonu o izvrševanju kazenskih sankcij, ki je bil vложен 20. 12. 2010. Upravičenci so vnuki dr. Antona Šariča.

Upravičenci v tej zadevi so opravili vpis zaznambe spora na vseh zemljiščih, ki so predmet spora in vpisane zaznambe spora na 13 blagovnih znamkah Radenske pri Uradu za intelektualno lastnino.

Dne 25. 3. 2013 je bil opravljen prvi narok pri Okrajnem sodišču v Novem mestu. Poleg predlagateljev je bilo prisotnih še 11 nasprotnih udeležencev od Terme Krka, d. o. o., Državno pravobranilstvo, predstavniki treh občin, Slovenske železnice itd. Po dodatnih navajanjih vseh pooblaščenecv je sodnik glavno obravnavo zaključil. Okrajno sodišče v Novem mestu je izdalo sklep, prejet 19. 6. 2012, s katerim je predlog za vrnitev podržavljenega premoženja zavrnilo. Prav tako je določilo vrednost spornega predmeta na 34.200.000,00 EUR. Zoper sklep je nasprotna stranka vložila pritožbo na Višje sodišče v Ljubljani. Višje sodišče v Ljubljani je pritožbo s sklepom, ki jo je Radenska prejela dne 27. 3. 2014, zavrnilo in potrdilo prvostopenjski sklep, s katerim je bil zahtevek za vrnitev podržavljenega premoženja zavrnjen. S tem je postopek pravomočno zaključen. Obstaja pa možnost revizije s strani upravičencev na Vrhovno sodišče Republike Slovenije.

Poslovodstvo obvladujoče družbe Pivovarna Laško, d. d., pričakuje, da bo proces razreševanja navedenih postopkov na družbi Radenska, d. d., dolgotrajen. Ker pa se iz teh naslovov v bodoče pomembnih izgub ne pričakuje, poslovodstvo obvladujoče družbe Pivovarna Laško, d. d., ocenjuje, da Skupina Laško na dan 31. 12. 2013 kakršnihkoli rezervacij v zvezi s tem ne potrebuje.

4.4.12 ZNESKI PORABLJENI ZA REVIZORJA

Stroški revizije Skupine Laško, ki jo je opravila revizorska družba Ernst&Young, d. o. o., za leto 2013 znašajo 93.600 EUR.

4.4.13 DOGODKI PO DATUMU IZKAZA FINANČNEGA POLOŽAJA

Poslovni dogodki po preteku poslovnega leta v Skupini Laško so opisani v poglavju 2.13.2 DOGODKI PO KONCU OBRAČUNSKEGA OBDOBJA.

Podpis Sporazuma o restrukturiranju in mirovanju

Pivovarna Laško, d. d., Pivovarna Union, d. d., in Radenska, d. d., so konec aprila 2014 podpisale z vsemi 18 bankami upnicami Sporazum o restrukturiranju in mirovanju. Sporazum definira pomembne mejnike finančnega restrukturiranja, končna zapadlost večine kreditov družb pa je reprogramirana do konca leta 2016.

Projekt definiranja koncepta operativnega in finančnega restrukturiranja družb je z aktivnim sodelovanjem družb, upnic in svetovalcev tekel celo leto 2013. Njegov cilj je bil definirati sporazum, ki na eni strani zagotavlja družbam Skupine Laško finančno stabilnost z dolgoročnim reprogramom kreditov in razdolžitvijo Skupine na vzdržno raven dolga. Na drugi strani pa zagotavlja upnikom izpolnitev pričakovanj po čim hitrejši razdolžitvi ob hkratnem maksimiziranju vrednosti tudi za lastnike. Na ta način zagotavlja družbam Skupine Laško dolgoročni razvoj kvalitetnih blagovnih znamk in ohranitev delovnih mest.

Zdefiniranih je bilo 17 različnih scenarijev restrukturiranja Skupine in na podlagi analiz s finančnega, davčnega in pravnega stališča je bil skrbno izbran koncept, ki je rezultiral v podpisani Sporazum.

Sporazum za obdobje do konca leta 2016 regulira zaveze do upnikov. Poleg razdolževanja z odplačili upnikom iz denarnega toka osnovne dejavnosti postavlja pomembne mejnike razdolžitve iz konzorcijskega prodajnega procesa družbe Mercator in prodajnih procesov družb Radenska, Birra Peja in Delo, ki so bili začeti v letu 2013.

Eden izmed ključnih mejnikov za vse deležnike, tako za upnike, družbo, kot tudi lastnike, je dokapitalizacija Pivovarne Laško, d. d., o kateri bodo po transparentno speljanem procesu iskanja vlagatelja v Pivovarno Laško na skupščini družbe Pivovarna Laško, d. d., odločali lastniki.

Prvi pomemben mejnik je odplačilo kreditov iz kupnine prodaje naložbe Mercator do konca julija 2014. Konec leta 2014 je drugi mejnik, ko so planirana odplačila kreditov iz kupnine za naložbe neosnovne dejavnosti. Tretji, ključni mejnik, je razdolžitev iz dokapitalizacije v sredini leta 2015.

Če prvi mejnik ne bi bil izpolnjen, je potrebno tretji mejnik izpolniti v krajšem roku. Restrukturiranje s tem ne bi bilo prekinjeno, se pa super večina upnikov (85 % terjatev bank upnic) lahko odloča o drugačnih možnostih. Neizpolnjevanje določil Sporazuma, vključno z načrtom odplačil iz denarnega toka osnovne dejavnosti in mejnikov

dezinvestiranja, povzroči prenehanje Sporazuma, samo če tako odloči super večina upnikov.

Javna dražba za prodajo delnic družbe ČZP Večer

Dne 28. 2. 2014 ob 12. uri je bila v prostorih družbe Delo, d. d., javna dražba za prodajo delnic družbe ČZP Večer. Na dražbi je komisija ugotovila, da v predvidenem roku ni bilo vplačanih varščin za udeležbo na dražbi. Dražba ni uspela.

Predmet prodaje na javni dražbi je bil paket 202.788 (79,24 %) navadnih imenskih delnic ČZP Večer, d. d., z oznako VEMG, katerih imetnik je družba Delo, d. d., razpisana začetna izklicna cena pa je bila 3.098.000,00 EUR.

Družba Delo, d. d., si bo še naprej prizadevala izpolniti odločbo UVK, opr. št. 306-195/2008-57 z dne 23. 9. 2009, ki družbi Delo, d. d., nalaga odsvojitev 191.943 delnic (75 %) in bo nadaljevala z aktivnostmi za čimprejšnjo prodajo delnic družbe ČZP Večer, d. d.

LETNO POROČILO SKUPINE LAŠKO IN DRUŽBE PIVOVARNA LAŠKO, D. D., ZA LETO 2013

5 RAČUNOVODSKO POROČILO PIVOVARNE LAŠKO, D. D.

K A Z A L O

5.1 Izjava o odgovornosti uprave	217
5.2 Revizorjevo poročilo	218
5.3 Revidirani nekonsolidirani računovodski izkazi Pivovarne Laško, d. d.	220
5.3.1 Izkaz finančnega položaja	220
5.3.2 Izkaz poslovnega izida	222
5.3.3 Izkaz drugega vseobsegajočega donosa	223
5.3.4 Izkaz sprememb lastniškega kapitala za leto 2013	224
5.3.5 Izkaz sprememb lastniškega kapitala za leto 2012	225
5.3.6 Izkaz denarnih tokov	226
5.3.7 Pokrivanje izgube poslovnega leta	227
5.4 Pojasnila k nekonsolidiranim računovodskim izkazom	228
5.4.1 Splošni podatki	228
5.4.2 Izjava o skladnosti z MSRP	228
5.4.3 Uporaba novih in prenovljenih MSRP ter pojasnil OPMSRP	228
5.4.4 Pomembne računovodske usmeritve	231
5.4.5 Popravek računovodskih izkazov za pretekla obdobja	242
5.4.6 Razkritja k posameznim postavkam računovodskih izkazov	244
5.4.7 Finančni inštrumenti in tveganje	281
5.4.8 Odnosi s povezanimi osebami	288
5.4.9 Prejemki članov organov vodenja in nadzora zaposlencev po individualnih pogodbah	293
5.4.10 Potencialne obveznosti in potencialna sredstva	295
5.4.11 Zneski porabljeni za revizorja	297
5.4.12 Dogodki po datumu izkaza finančnega položaja	297

5.1 Izjava o odgovornosti uprave

Uprava družbe Pivovarna Laško, d. d., je odgovorna za pripravo letnega poročila ter računovodskih izkazov na način, ki daje resnično in pošteno sliko premoženjskega stanja in izidov poslovanja Skupine in družbe, v skladu z Mednarodnimi standardi računovodskega poročanja, kot jih je sprejela Evropska unija in Zakonom o gospodarskih družbah.

Uprava Pivovarne Laško, d. d., potrjuje poslovno poročilo in računovodske izkaze s pojasnili za leto končano 31. 12. 2013 in izjavlja:

- ☞ da so računovodski izkazi pripravljeni ob predpostavki, da bo Pivovarna Laško, d. d., nadaljevala poslovanje tudi v prihodnje,
- ☞ da dosledno uporablja izbrane računovodske usmeritve, in da razkriva morebitne spremembe v računovodskih usmeritvah,
- ☞ da so računovodske ocene pripravljene pošteno in premišljeno ter v skladu z načeli previdnosti in dobrega gospodarja.

Uprava je odgovorna za izvajanje ukrepov, s katerimi zagotavljajo ohranjanje vrednosti premoženja družbe ter za preprečevanje in odkrivanje prevar in drugih nepravilnosti.

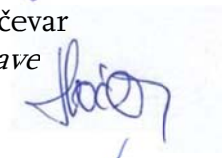
Laško, 30. april 2014

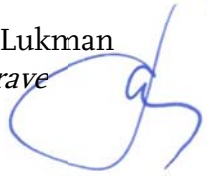
mag. Dušan Zorko
predsednik uprave

Marjeta Zevnik
članica uprave

Mirjam Hočevar
članica uprave

Gorazd Lukman
član uprave

Matej Oset
član uprave

POROČILO NEODVISNEGA REVIZORJA

Lastnikom gospodarske družbe Pivovarna Laško d.d.

Poročilo o računovodskih izkazih

Revidirali smo priložene računovodske izkaze gospodarske družbe Pivovarna Laško d.d., ki vključujejo izkaz finančnega položaja na dan 31. decembra 2013, izkaz poslovnega izida, izkaz drugega vseobsegajočega donosa, izkaz gibanja kapitala in izkaz denarnih tokov za tedaj končano leto ter povzetek bistvenih računovodskih usmeritev in druge pojasnjevalne informacije.

Odgovornost posloводства za računovodske izkaze

Posloводство je odgovorno za pripravo in pošteno predstavitev teh računovodskih izkazov v skladu z mednarodnimi standardi računovodskega poročanja, kot jih je sprejela EU in zahtevami Zakona o gospodarskih družbah, ki se nanašajo na pripravo računovodskih izkazov ter za takšne notranje kontrole, ki jih posloводство določi kot ustrezne in, ki omogočajo pripravo računovodskih izkazov, ki ne vsebujejo pomembno napačne navedbe zaradi prevare ali napake.

Revizorjeva odgovornost

Naša odgovornost je izraziti mnenje o teh računovodskih izkazih na podlagi revizije. Revizijo smo opravili v skladu z mednarodnimi standardi revidiranja. Ti standardi zahtevajo od nas izpolnjevanje etičnih zahtev ter načrtovanje in izvedbo revizije za pridobitev sprejemljivega zagotovila, da računovodski izkazi ne vsebujejo pomembno napačne navedbe.

Revizija vključuje izvajanje postopkov za pridobitev revizijskih dokazov o zneskih in razkritjih v računovodskih izkazih. Izbrani postopki so odvisni od revizorjeve presoje in vključujejo tudi ocenjevanje tveganj napačne navedbe v računovodskih izkazih zaradi prevare ali napake. Pri ocenjevanju teh tveganj prouči revizor notranje kontroliranje, povezano s pripravljanjem in poštenim predstavljanjem računovodskih izkazov družbe, da bi določil okoliščinam ustrezne postopke, ne pa, da bi izrazil mnenje o uspešnosti notranjega kontroliranja družbe. Revizija vključuje tudi ovrednotenje ustreznosti uporabljenih računovodskih usmeritev in utemeljenosti računovodskih ocen posloводства kot tudi ovrednotenje celotne predstavitve računovodskih izkazov.

Verjamemo, da so pridobljeni revizijski dokazi zadostna in ustrezna podlaga za naše revizijsko mnenje.

Mnenje

Po našem mnenju so računovodski izkazi v vseh pomembnih pogledih poštena predstavitev finančnega stanja gospodarske družbe Pivovarna Laško d.d., na dan 31. decembra 2013 ter njenega poslovnega izida in denarnih tokov za tedaj končano leto v skladu z mednarodnimi standardi računovodskega poročanja, kot jih je sprejela EU in zahtevami Zakona o gospodarskih družbah, ki se nanašajo na pripravo računovodskih izkazov.

Poudarjanje zadeve

a) Denacionalizacijski zahtevki

Opozarjamo na pojasnilo 4.A.2 *Finančna naložba v odvisno družbo Radenska d.d., Radenci – Denacionalizacijski zahtevki* k računovodskim izkazom na dan 31.12.2013, kjer je navedena negotovost glede izida denacionalizacijskih zahtevkov v družbi Radenska d.d. in kjer je pojasnjeno, da bo proces razreševanja zahtevkov dolgotrajen in da izida ni mogoče zanesljivo oceniti ter kjer posloводство ocenjuje, da iz naslova teh zahtevkov v prihodnosti ne pričakuje nobenih pomembnejših izgub in finančnih učinkov za naložbo v družbo Radenska d.d. Naše mnenje v zvezi s to zadevo ni prilagojeno.

b) Proces restrukturiranja

Opozarjamo na pojasnilo 5.4.12 *Dogodki po datumu izkaza finančnega položaja - Podpis Sporazuma o restrukturiranju in mirovanju* k računovodskim izkazom na dan 31.12.2013, kjer je pojasnjen proces restrukturiranja Skupine Pivovarna Laško z bankami upnicami in kjer so navedeni ključni mejniki v samem procesu. Naše mnenje v zvezi s to zadevo ni prilagojeno.

Druge zadeve

Računovodske izkaze družbe Pivovarna Laško d.d. na dan 31. december 2012 je revidiral drug revizor, ki je dne 4. marca 2013 izdal mnenje brez pridržkov s poudarjenimi zadevami.

Poročilo o zahtevah druge zakonodaje

Poslovodstvo je odgovorno tudi za pripravo poslovnega poročila v skladu z zahtevami Zakona o gospodarskih družbah. Naša odgovornost je ocenitev skladnosti poslovnega poročila z revidiranimi računovodskimi izkazi. Naši postopki v povezavi s poslovnim poročilom so opravljeni v skladu z mednarodnim standardom revidiranja 720 in omejeni na ocenitev skladnosti poslovnega poročila z revidiranimi računovodskimi izkazi in ne vključujejo pregleda ostalih informacij, ki izhajajo iz nerevidiranih finančnih poročil.

Po našem mnenju je poslovno poročilo skladno z revidiranimi računovodskimi izkazi.

Ljubljana, 30. april 2014

Janez Uranič
Direktor
Ernst & Young d.o.o.
Dunajska 111, Ljubljana

ERNST & YOUNG
Revizija, poslovno
svetovanje d.o.o., Ljubljana 1

Mateja Repušič
Pooblaščenka revizorka

5.3 Revidirani nekonsolidirani računovodski izkazi Pivovarne Laško, d. d., za poslovno leto 2013, v skladu z MSRP

5.3.1 IZKAZ FINANČNEGA POLOŽAJA PIVOVARNE LAŠKO, D. D., NA DAN 31. 12. 2013

(v EUR)	Pojasnilo	31. 12. 2013	(popravljen)* 31. 12. 2012	(popravljen)* 1. 1. 2012
SREDSTVA				
Dolgoročna sredstva		301.383.218	312.412.713	324.155.648
Neopredmetena sredstva	1	938.015	1.231.781	1.395.064
Opredmetena osnovna sredstva	2	43.937.583	46.276.123	49.161.657
Naložbene nepremičnine	3	4.315.710	5.652.938	6.538.066
Dolgoročne finančne naložbe v odvisne družbe	4.A	224.526.224	237.715.141	245.016.537
Za prodajo razpoložljiva finančna sredstva	4.C	241.655	241.655	241.655
Dolgoročna posojila	5	376	404	3.310
Dolgoročne terjatve iz naslova finančnega najema	6	533.230	590.416	751.266
Dolgoročne terjatve za odloženi davek	7	26.890.425	20.704.255	21.048.093
Kratkoročna sredstva brez kratkoročnih aktivnih časovnih razmejitev		55.643.989	72.837.802	85.159.806
Nekratkoročna sredstva za prodajo	8	-	4.408.589	4.408.589
Zaloge	9	6.937.658	7.832.087	8.544.047
Kratkoročne terjatve iz poslovanja	10.A	20.154.988	19.229.883	20.735.181
Za prodajo razpoložljiva finančna sredstva	11	26.305.484	37.909.041	50.026.401
Kratkoročna posojila	12	1.888.641	3.162.738	1.105.738
Denarna sredstva in denarni ustrezniki	13	357.218	295.464	339.850
Kratkoročne aktivne časovne razmejitve	14	33.717	-	49.527
Skupaj kratkoročna sredstva		55.677.706	72.837.802	85.209.333
SKUPAJ SREDSTVA		357.060.924	385.250.515	409.364.981

**Vrednosti določenih postavk v tukaj prikazanih računovodskih izkazih so drugačne od vrednosti, poročanih v Letnem poročilu 2012. Popravki računovodskih izkazov za pretekla obdobja so prikazani v posebnem razkritju v poglavju 5.4.5 POPRAVEK RAČUNOVODSKIH IZKAZOV ZA PRETEKLA OBDOBJA.*

Računovodske usmeritve in pojasnila so sestavni del računovodskih izkazov in jih je treba brati v povezavi z njimi.

5.3.1 IZKAZ FINANČNEGA POLOŽAJA PIVOVARNE LAŠKO, D. D., NA DAN 31. 12. 2013

(nadaljevanje)

(v EUR)	Pojasnilo	31. 12. 2013	(popravljen)* 31. 12. 2012	(popravljen)* 1. 1. 2012
KAPITAL		68.078.212	96.364.961	113.243.068
Kapital	15	68.078.212	96.364.961	113.243.068
Osnovni kapital		36.503.305	36.503.305	36.503.305
Kapitalske rezerve		24.760.570	52.087.131	64.675.034
Rezerve iz dobička		3.730.094	3.789.369	3.907.178
Presežek iz prevrednotenja		3.084.243	3.985.156	4.279.902
Čisti poslovni izid preteklih let		-	-	3.877.649
OBVEZNOSTI		288.982.712	288.885.554	296.121.913
Rezervacije in dolgoročne pasivne časovne razmejitve		6.636.075	1.349.459	1.421.397
Rezervacije za odpravnine in jubilejne nagrade	16.A	1.333.160	1.259.169	1.088.909
Druge rezervacije	16.A	5.253.988	-	-
Dolgoročne pasivne časovne razmejitve	16.B	48.927	90.290	332.488
Dolgoročne obveznosti		2.377.590	2.814.670	25.289.353
Dolgoročne finančne obveznosti	17	2.377.590	2.814.670	25.289.353
Kratkoročne obveznosti brez kratkoročnih pasivnih časovnih razmejitev	18	279.239.347	279.969.563	263.928.111
Kratkoročne poslovne obveznosti	18.A	24.101.331	20.840.233	21.177.290
Kratkoročne finančne obveznosti	18.C	255.138.016	259.129.330	242.750.821
Kratkoročne pasivne časovne razmejitve	19	729.700	4.751.862	5.483.052
Skupaj kratkoročne obveznosti		279.969.047	284.721.425	269.411.163
SKUPAJ OBVEZNOSTI DO VIROV SREDSTEV		357.060.924	385.250.515	409.364.981

*Vrednosti določenih postavk v tukaj prikazanih računovodskih izkazih so drugačne od vrednosti, poročanih v Letnem poročilu 2012. Popravki računovodskih izkazov za pretekla obdobja so prikazani v posebnem razkritju v poglavju 5.4.5 POPRAVEK RAČUNOVODSKIH IZKAZOV ZA PRETEKLA OBDOBJA.

Računovodske usmeritve in pojasnila so sestavni del računovodskih izkazov in jih je treba brati v povezavi z njimi.

5.3.2 IZKAZ POSLOVNEGA IZIDA PIVOVARNE LAŠKO, D. D., ZA OBDOBJE 1. 1. – 31. 12. 2013

(v EUR)	Pojasnilo	2013	(popravljen)* 2012
Čisti prihodki od prodaje	20.A, B.	90.161.103	88.960.946
Sprememba vrednosti zalog proizvodov in nedokončane proizvodnje		407.541	(542.453)
Drugi poslovni prihodki	20.C	825.109	979.573
Stroški blaga, materiala in storitev	20.D	(63.508.789)	(61.972.847)
Stroški dela	20.D	(10.453.650)	(11.015.764)
Amortizacija neopredmetenih in opredmetenih osnovnih sredstev	20.D	(4.760.999)	(4.943.657)
Prevrednotovalni poslovni odhodki	20.D	(1.624.784)	(666.771)
Rezervacije	20.D	(1.044.184)	(262.006)
Drugi poslovni odhodki	20.F	(7.007.901)	(1.846.530)
POSLOVNI IZID IZ POSLOVANJA		2.993.446	8.690.491
Finančni prihodki	21	1.083.314	9.535.307
Finančni odhodki	21	(37.898.288)	(34.009.554)
POSLOVNI IZID PRED OBDAVČITVIJO		(33.821.528)	(15.783.756)
Davki		5.208.846	1.258.347
ČISTI POSLOVNI IZID OBRAČUNSKEGA OBDOBJA IZ OHRANJENEGA POSLOVANJA		(28.612.682)	(14.525.409)
Ustavljeno poslovanje		699.996	(3.031.980)
ČISTI POSLOVNI IZID OBRAČUNSKEGA OBDOBJA IZ USTAVLJENEGA POSLOVANJA		699.996	(3.031.980)
CELOTNI ČISTI POSLOVNI IZID OBRAČUNSKEGA OBDOBJA		(27.912.686)	(17.557.389)
Čista izguba na delnico iz ohranjenega poslovanja:			
Čista izguba na delnico		(3,2709)	(1,6606)
Popravljen čista izguba na delnico		(3,2709)	(1,6606)
Čisti dobiček / izguba na delnico iz ustavljenega poslovanja:			
Čista izguba na delnico		0,0800	(0,3466)
Popravljen čista izguba na delnico		0,0800	(0,3466)
Čista izguba na delnico:			
Čista izguba na delnico	24	(3,1909)	(2,0072)
Popravljen čista izguba na delnico		(3,1909)	(2,0072)

*Vrednosti določenih postavk v tukaj prikazanih računovodskih izkazih so drugačne od vrednosti, poročanih v Letnem poročilu 2012. Popravki računovodskih izkazov za pretekla obdobja so prikazani v posebnem razkritju v poglavju 5.4.5 POPRAVEK RAČUNOVODSKIH IZKAZOV ZA PRETEKLA OBDOBJA.

Računovodske usmeritve in pojasnila so sestavni del računovodskih izkazov in jih je treba brati v povezavi z njimi.

5.3.3 IZKAZ DRUGEGA VSEOBSEGAJOČEGA DONOSA PIVOVARNE LAŠKO, D. D., ZA OBDOBJE 1. 1. – 31. 12. 2013

(v EUR)	Pojasnilo	2013	(popravljen)* 2012
Čisti poslovni izid obračunskega obdobja		(27.912.685)	(17.557.389)
Drugi vseobsegajoči donos			
Za prodajo razpoložljiva finančna sredstva		-	(3.345)
Dobički / izgube iz naslova prevrednotenja nepremičnin	25	(741.111)	201.543
Odloženi davki iz naslova prevrednotenj	25	71.638	366.796
SKUPAJ DRUGI VSEOBSEGAJOČI DONOS, KI BO LAHKO V PRIHODNJE PRIPOZNAN V IZKAZU POSLOVNEGA IZIDA		(669.473)	564.994
Nerealizirani aktuarski dobički / izgube iz pozaposlitvenih zaslužkov		25	1.622
Odloženi davki na nerealizirane aktuarske dobičke / izgube		243	-
SKUPAJ DRUGI VSEOBSEGAJOČI DONOS, KI V PRIHODNJE NE BO PRIPOZNAN V IZKAZU POSLOVNEGA IZIDA		1.865	-
DRUGI VSEOBSEGAJOČI DONOS		(667.608)	564.994
CELOTNI VSEOBSEGAJOČI DONOS OBRAČUNSKEGA OBDOBJA		(28.580.293)	(16.992.395)

*Vrednosti določenih postavk v tukaj prikazanih računovodskih izkazih so drugačne od vrednosti, poročanih v Letnem poročilu 2012. Popravki računovodskih izkazov za pretekla obdobja so prikazani v posebnem razkritju v poglavju 5.4.5 POPRAVEK RAČUNOVODSKIH IZKAZOV ZA PRETEKLA OBDOBJA.

Računovodske usmeritve in pojasnila so sestavni del računovodskih izkazov in jih je treba brati v povezavi z njimi.

5.3.4 IZKAZ SPREMEMB LASTNIŠKEGA KAPITALA PIVOVARNE LAŠKO, D. D. ZA OBDOBJE 1. 1. – 31. 12. 2013

(v EUR)	Osnovni kapital	Kapitalske rezerve	Zakonske rezerve	Rezerve za lastne deleže	Druge rezerve iz dobička	Skupaj rezerve iz dobička	Čisti poslovni izid preteklih let	Čisti poslovni izid	Presežek iz prevrednotenja	SKUPAJ KAPITAL
ZAČETNO STANJE										
na dan 1. januar 2013	36.503.305	52.087.131	3.650.331	139.038	-	3.789.369	-	-	3.985.156	96.364.961
Transakcije z lastniki										
Druge spremembe	-	-	-	-	-	-	293.544	-	-	293.544
Skupaj transakcije z lastniki	-	-	-	-	-	-	293.544	-	-	293.544
Spremembe v vseobsegajočem donosu										
Čisti poslovni izid poslovnega leta	-	-	-	-	-	-	-	(27.912.685)	-	(27.912.685)
Presežek prevrednotenja opredmetenih osnovnih sredstev	-	-	-	-	-	-	-	-	(741.111)	(741.111)
Davki povezani s posameznimi postavkami vseobsegajočega donosa	-	-	-	-	-	-	-	-	71.881	71.881
Drugo (aktuar)	-	-	-	-	-	-	-	-	1.622	1.622
Skupaj spremembe v vseobsegajočem donosu 2013	-	-	-	-	-	-	-	(27.912.685)	(667.608)	(28.580.293)
Spremembe v kapitalu										
Pokrivanje tekoče izgube	-	(27.326.561)	-	-	(59.275)	(59.275)	(526.849)	27.912.685	-	-
Črpanje rezerv za lastne delnice (deleže)	-	-	-	(59.275)	59.275	-	-	-	-	-
Drugo	-	-	-	-	-	-	233.305	-	(233.305)	-
Skupaj spremembe v kapitalu	-	(27.326.561)	-	(59.275)	-	(59.275)	(293.544)	27.912.685	(233.305)	-
KONČNO STANJE										
na dan 31. december 2013	36.503.305	24.760.570	3.650.331	79.763	-	3.730.094	-	-	3.084.243	68.078.212

Računovodske usmeritve in pojasnila so sestavni del računovodskih izkazov in jih je treba brati v povezavi z njimi.

5.3.5 IZKAZ SPREMEMB LASTNIŠKEGA KAPITALA PIVOVARNE LAŠKO, D. D. (POPRAVLJEN*) ZA OBDOBJE 1. 1. – 31. 12. 2012

(v EUR)	Osnovni kapital	Kapitalske rezerve	Zakonske rezerve	Rezerve za lastne deleže	Lastne delnice	Druge rezerve iz dobička	Skupaj rezerve iz dobička	Čisti poslovni izid preteklih let	Čisti poslovni izid	Presežek iz prevrednotenja	SKUPAJ KAPITAL
Začetno stanje											
1. januar 2012 - poročano	36.503.305	64.675.034	3.650.331	265.166	(8.319)	-	3.907.178	-	-	4.279.902	109.365.419
Prilagoditve za nazaj	-	-	-	-	-	-	-	3.877.649	-	-	3.877.649
ZAČETNO STANJE											
1. januar 2012 - popravljeno*	36.503.305	64.675.034	3.650.331	265.166	(8.319)	-	3.907.178	3.877.649	-	4.279.902	113.243.068
Transakcije z lastniki											
Povečanje lastnih delnic (deležev)	-	-	-	-	(134.140)	-	(134.140)	-	-	-	(134.140)
Za prodajo razpoložljiva finančna sredstva	-	-	-	-	142.459	-	142.459	-	-	-	142.459
Skupaj transakcije z lastniki	-	-	-	-	8.319	-	8.319	-	-	-	8.319
Spremembe v vseobsegajočem donosu											
Čisti poslovni izid poslovnega leta - popravljeno*	-	-	-	-	-	-	-	-	(17.557.389)	-	(17.557.389)
Presežek prevrednotenja OOS	-	-	-	-	-	-	-	-	-	201.543	201.543
Presežek prevrednotenja finančnih naložb	-	-	-	-	-	-	-	-	-	(3.345)	(3.345)
Davki povezani s posameznimi postavkami vseobseg. donosa	-	-	-	-	-	-	-	-	-	366.796	366.796
Skupaj spremembe v vseobsegajočem donosu 2012	-	-	-	-	-	-	-	-	(17.557.389)	564.994	(16.992.395)
Spremembe v kapitalu											
Pokrivanje tekoče izgube	-	(12.587.903)	-	-	-	(232.097)	(232.097)	(4.737.389)	17.557.389	-	-
Črpanje rezerv za lastne delnice (deleže)	-	-	-	(126.128)	-	232.097	105.969	-	-	-	105.969
Drugo	-	-	-	-	-	-	-	859.740	-	(859.740)	-
Skupaj spremembe v kapitalu	-	(12.587.903)	-	(126.128)	-	-	(126.128)	(3.877.649)	17.557.389	(859.740)	105.969
KONČNO STANJE											
31. december 2012 - popravljeno*	36.503.305	52.087.131	3.650.331	139.038	-	-	3.789.369	-	-	3.985.156	96.364.961

*Vrednosti določenih postavk v tukaj prikazanih računovodskih izkazih so drugačne od vrednosti, poročanih v Letnem poročilu 2012. Popravki računovodskih izkazov za pretekla obdobja so prikazani v posebnem razkritju v poglavju 5.4.5 POPRAVEK RAČUNOVODSKIH IZKAZOV ZA PRETEKLA OBDOBJA.

Računovodske usmeritve in pojasnila so sestavni del računovodskih izkazov in jih je treba brati v povezavi z njimi.

5.3.6 IZKAZ DENARNIH TOKOV PIVOVARNE LAŠKO, D. D., ZA OBDOBJE 1. 1. – 31. 12. 2013

(v EUR)	Pojasnilo	2013	2012
DOBIČEK IZ POSLOVANJA OBDOBJA		2.993.447	8.690.491
Prilagoditve za:			
Prilagoditev za slabitev nepremičnin	20.D	1.161.834	-
Izločitev prevrednotovalnih poslovnih odhodkov pri opredmetenih osnovnih sredstvih	20.D, 20.F	1.490.268	-
Amortizacijo opredmetenih osnovnih sredstev in naložbenih nepremičnin	20.D	4.525.464	4.708.418
Amortizacijo neopredmetenih sredstev	20.D	235.535	235.238
Odpise dolgoročnih sredstev		-	525.788
Odpise kratkoročnih sredstev	20.D	312.825	420.028
Neto gibanje v rezervacijah	16.A	5.288.239	(71.938)
Skupaj prilagoditve		13.014.165	5.817.534
SPREMEMBE OBRATNEGA KAPITALA			
Zaloge in nekratkoročna sredstva za prodajo	8,9	894.429	725.148
Poslovne terjatve in druge terjatve	6.,10.A	(1.214.462)	1.242.726
Poslovne obveznosti in druge obveznosti	18.A,19	3.170.125	(1.068.249)
Skupaj spremembe obratnega kapitala		2.850.092	899.625
NETO DENARNI TOK IZ POSLOVANJA		18.857.704	15.407.650
Denarni tokovi pri naložbenju			
Nakupi opredmetenih osnovnih sredstev	2	(3.649.999)	(1.225.613)
Dobički / izgube pri odtujitvi opredmetenih osnovnih sredstev	2	(136.971)	-
Nakupi neopredmetenih dolgoročnih sredstev	1	58.231	(71.956)
Nakupi / prodaje finančnih sredstev	4.A,11	1.057.890	(3.203.822)
Prodaja nekratkoročnih sredstev in obveznosti namenjenih prodaji	8	315.002	-
Prejete obresti	21	225.823	157.354
Prejete dividende in kapitalski dobički	21	857.491	9.377.953
NETO DENARNI TOK IZ NALOŽBENJA		(1.272.533)	5.033.916
Denarni tokovi pri financiranju			
Plačane obresti	21	(13.095.024)	(14.536.832)
Nakup lastnih delnic		-	114.292
Povečanje / zmanjšanje finančnih dolgov	17,18.C	(4.428.393)	(6.063.411)
NETO DENARNI TOK IZ FINACIRANJA		(17.523.417)	(20.485.951)

Računovodske usmeritve in pojasnila so sestavni del računovodskih izkazov in jih je treba brati v povezavi z njimi.

5.3.6 IZKAZ DENARNIH TOKOV PIVOVARNE LAŠKO, D. D., ZA OBDOBJE od 1. 1. – 31. 12. 2013

(nadaljevanje)

(v EUR)	Pojasnilo	2013	2012
NETO POVEČANJE / ZMANJŠANJE DENARJA IN DENARNIH USTREZNIKOV		61.754	(44.385)
Denar in denarni ustrezniki na začetku leta	13	295.464	339.850
Denar in denarni ustrezniki na koncu leta	13	357.218	295.464

Računovodske usmeritve in pojasnila so sestavni del računovodskih izkazov in jih je treba brati v povezavi z njimi.

5.3.7 POKRIVANJE IZGUBE POSLOVNEGA LETA

(v EUR)	2013
Čista izguba poslovnega leta	(27.912.685)
Pokrivanje izgube:	
Del drugih rezerv iz dobička za kritje čiste izgube	59.275
Pokrivanje izgube iz dela dobička iz preteklih let	526.849
Del kapitalskih rezerv za kritje čiste izgube	27.326.561
BILANČNA IZGUBA NA DAN 31. DECEMBER	-

Čista izguba leta 2013 v vrednosti 27.912.685 EUR je bila pokrita iz dobička iz preteklih let v višini 526.849 EUR, iz drugih rezerv iz dobička v višini 59.275 EUR in iz kapitalskih rezerv v višini 27.326.561 EUR.

5.4 Pojasnila k nekonsolidiranim računovodskim izkazom

5.4.1 SPLOŠNI PODATKI

Pivovarna Laško, d. d., je delniška družba, registrirana pri Okrožnem sodišču v Celju s sklepom številka Srg 95/00673, pod št. reg. vložka 1/00171/00. Spada med velike družbe in je zavezana k redni letni reviziji. Glavna dejavnost družbe je proizvodnja in prodaja piva, slada in vode, opravlja pa tudi storitve trgovine na drobno in veliko.

Pivovarna Laško, d. d., (Družba) je obvladujoča družba Skupine Laško s sedežem v Sloveniji: Trubarjeva ulica 28, 3270 Laško, Slovenija.

Navadne delnice Družbe so uvrščene na Ljubljansko borzo vrednostnih papirjev pod oznako "PILR". Osnovni kapital Družbe znaša 36.503.304,96 EUR, kar predstavlja 8.747.652 navadnih prosto prenosljivih imenskih kosovnih delnic. Pri izplačilu dividend in drugih izplačil kapitala ni omejitev.

5.4.2 IZJAVA O SKLADNOSTI Z MSRP

Računovodski izkazi družbe Pivovarna Laško, d. d., so pripravljene v skladu z Mednarodnimi standardi računovodskega poročanja (MSRP), kot jih je sprejela EU, in določili Zakona o gospodarskih družbah.

5.4.3 UPORABA NOVIH IN PRENOVLJENIH MSRP TER POJASNIL OPMSRP

a) Standardi in pojasnila, ki so stopili v veljavo v poročevalskem obdobju

V trenutnem obdobju veljajo naslednje spremembe obstoječih standardov, ki jih je izdal Odbor za mednarodne računovodske standarde (OMRS) in sprejela EU:

- ❧ spremembe MSRP 1 »Prva uporaba MSRP« – Visoka hiperinflacija in odstranitev dogovorjenih datumov za uporabnike, ki prvič uporabljajo MSRP, ki ga je EU sprejela 11. decembra 2012 (veljajo za letna obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2013 ali pozneje),
- ❧ spremembe MSRP 1 »Prva uporaba MSRP« – Državna posojila, ki ga je EU sprejela 4. marca 2013 (velja za letna obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2013 ali pozneje),
- ❧ spremembe MSRP 7 »Finančni instrumenti: razkritja« – Pobotanje finančnih sredstev in obveznosti, ki ga je EU sprejela 13. decembra 2012 (velja za letna obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2013 ali pozneje),
- ❧ spremembe MRS 1 »Predstavljanje računovodskih izkazov« – Predstavljanje postavk drugega vseobsegajočega donosa, ki ga je EU sprejela 5. junija 2012 (velja za letna obdobja, ki se pričnejo 1. julija 2012 ali pozneje),
- ❧ spremembe MRS 12 »Davek iz dobička« – Odloženi davek: Povrnitev zadevnih sredstev, ki ga je EU sprejela 11. decembra 2012 (velja za letna obdobja z začetkom 1. januarja 2013 ali pozneje),

- ✎ spremembe MRS 19 »Zaslужki zaposlencev« – Izboljšave obračunavanja pozaposlitvenih zaslužkov, ki ga je EU sprejela 5. junija 2012 (velja za letna obdobja, ki se pričnejo 1. januarja 2013 ali pozneje),
- ✎ spremembe različnih standardov »Izboljšave MSRP (obdobje 2009-2011)«, ki izhajajo iz letnega projekta za izboljšanje MSRP (MSRP 1, MRS 1, MRS 16, MRS 32, MRS 34), predvsem z namenom odpravljanja neskladnosti in razlage besedila, ki jih je EU sprejela 27. marca 2013 (spremembe je treba uporabljati za letna obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2013 ali pozneje),
- ✎ OPMSRP 20 »Stroški odstranjevanja v proizvodni fazi površinskega najdišča«, ki ga je EU sprejela 11. decembra 2012 (velja za letna obdobja, ki se pričnejo 1. januarja 2013 ali pozneje).

Sprejetje teh sprememb obstoječih standardov ni privedlo do nikakršnih sprememb v računovodskih usmeritvah Družbe.

b) Standardi in pojasnila, ki jih je izdal OMRS in sprejela EU, ki še niso v veljavi

Na datum odobritve teh računovodskih izkazov so bili izdani naslednji standardi, popravki in pojasnila, ki jih je sprejela EU, vendar še niso stopili v veljavo:

- ✎ MSRP 10 »Konsolidirani računovodski izkazi«, ki ga je EU sprejela 11. decembra 2012 (velja za letna obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2014 ali pozneje),
- ✎ MSRP 11 »Skupne ureditve«, ki ga je EU sprejela 11. decembra 2012 (velja za letna obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2014 ali pozneje),
- ✎ MSRP 12 »Razkritje deležev v drugih družbah«, ki ga je EU sprejela 11. decembra 2012 (velja za letna obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2014 ali pozneje),
- ✎ MRS 27 (spremenjen leta 2011) »Ločeni računovodski izkazi«, ki ga je EU sprejela 11. decembra 2012 (velja za letna obdobja, ki se pričnejo 1. januarja 2014 ali pozneje),
- ✎ MRS 28 (spremenjen leta 2011) »Naložbe v pridružena podjetja in skupna vlaganja«, ki ga je EU sprejela 11. decembra 2012 (velja za letna obdobja, ki se pričnejo 1. januarja 2014 ali pozneje),
- ✎ Spremembe MSRP 10 »Konsolidirani računovodski izkazi«, MSRP 11 »Skupne ureditve« in MSRP 12 »Razkritje deležev v drugih družbah« – Napotki za prehod, ki jih je EU sprejela 4. aprila 2013 (veljajo za letna obdobja, ki se pričnejo 1. januarja 2014 ali pozneje),
- ✎ Spremembe MSRP 10 »Konsolidirani računovodski izkazi«, MSRP 12 »Razkritje deležev v drugih družbah« in MRS 27 (spremenjen 2011) »Ločeni računovodski izkazi« – Naložbena podjetja, ki jih je EU sprejela 20. novembra 2013 (veljajo za letna obdobja, ki se pričnejo 1. januarja 2014 ali pozneje),
- ✎ Spremembe MRS 32 »Finančni instrumenti: predstavitev« – Pobotanje finančnih sredstev in obveznosti, ki jih je EU sprejela 13. decembra 2012 (velja za letna obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2014 ali pozneje),

- ✎ **Spremembe MRS 36 »Oslabitev sredstev«** – Razkritja nadomestljive vrednosti za nefinančna sredstva, ki jih je EU sprejela 19. decembra 2013 (veljajo za letna obdobja, ki se pričnejo 1. januarja 2014 ali pozneje),
- ✎ **Spremembe MRS 39 »Finančni instrumenti: Pripoznavanje in merjenje«** – Novacija izpeljanih finančnih instrumentov in nadaljevanje obračunavanja varovanja pred tveganjem, ki jih je EU sprejela 19. decembra 2013 (veljajo za letna obdobja, ki se pričnejo 1. januarja 2014 ali pozneje).

c) Standardi in pojasnila, ki jih je izdal OMRS in jih še ni sprejela EU

Trenutno se MSRP, kot jih je sprejela EU, bistveno ne razlikujejo od predpisov, ki jih je sprejel Odbor za mednarodne računovodske standarde (OMRS) z izjemo naslednjih standardov, sprememb obstoječih standardov in pojasnil, ki na dan 30. 4. 2014 niso bili potrjeni za uporabo:

- ✎ **MSRP 9 »Finančni instrumenti« in nadaljnje spremembe** (datum uveljavitve še ni določen),
- ✎ **spremembe MRS 19 »Zasluzki zaposlencev«** – Programi z določenimi zasluški: **Prispevki zaposlencev** (velja za letna obdobja, ki se začnejo 1. julija 2014 ali pozneje),
- ✎ **spremembe različnih standardov »Izboljšave MSRP (obdobje 2010-2012)«**, ki izhajajo iz letnega projekta za izboljšanje MSRP (MSRP 2, MSRP 3, MSRP 8, MSRP 13, MRS 16, MSR 24 in MRS 38), predvsem z namenom odpravljanja neskladnosti in razlage besedila, (spremembe je treba uporabljati za letna obdobja, ki se začnejo 1. julija 2014 ali pozneje),
- ✎ **Spremembe različnih standardov »Izboljšave MSRP (obdobje 2011-2013)«**, ki izhajajo iz letnega projekta za izboljšanje MSRP (MSRP 1, MSRP 3, MSRP 13 in MRS 40), predvsem z namenom odpravljanja neskladnosti in razlage besedila, (spremembe je treba uporabljati za letna obdobja, ki se začnejo 1. julija 2014 ali pozneje),
- ✎ **OPMSRP 21 »Dajatve«** (velja za letna obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2014 ali pozneje).

Družba predvideva, da uvedba teh standardov, sprememb obstoječih standardov in pojasnil v obdobju začetne uporabe ne bo imela pomembnega vpliva na računovodske izkaze družbe.

Hkrati je obračunavanje varovanja pred tveganji v zvezi s portfeljem finančnih sredstev in obveznosti, katerega načel EU še ni sprejela, še vedno neregulirano.

Družba ocenjuje, da uporaba obračunavanja varovanja pred tveganji v zvezi s portfeljem finančnih sredstev in obveznosti v skladu z zahtevami MRS 39: »Finančni instrumenti: pripoznavanje in merjenje« ne bi imela pomembnega vpliva na računovodske izkaze podjetja, če bi bila uporabljena na datum izkaza finančnega položaja.

5.4.4 POMEMBNE RAČUNOVODSKE USMERITVE

Podlaga za sestavo

Računovodski izkazi so pripravljani v skladu z MSRP, v skladu z Zakonom o gospodarskih družbah, drugimi zakoni in s Pravilnikom o računovodstvu Pivovarne Laško, d. d., in so predstavljeni v evrih. Med razkrivanjem in vrednotenjem postavk smo neposredno uporabljali določbe standardov. Izjema je bilo le vrednotenje tistih postavk, pri katerih standardi dajejo možnost izbire med več različnimi metodami vrednotenja.

Računovodski izkazi so pripravljani ob upoštevanju izvirnih vrednosti, razen za finančna sredstva, nekratkoročna sredstva za prodajo (oziroma sredstva in pripadajoče obveznosti skupine za odtujitev), nepremičnine ter naložbenih nepremičnine, ki so izkazane po prevrednoteni ali poštteni vrednosti. Detajlno je vrednotenje posameznih sredstev in obveznosti opisano v posameznih razdelkih spodaj.

Pri izbiri računovodskih usmeritev in odločanju o njihovi uporabi, kot tudi pri pripravi teh računovodskih izkazov, je uprava družbe Pivovarna Laško, d. d., upoštevala naslednje tri zahteve:

- ☞ računovodski izkazi so razumljivi, če jih njihovi uporabniki razumejo brez težav,
- ☞ informacije so primerne, če uporabniku pomagajo pri sprejemanju ekonomskih odločitev,
- ☞ informacije so bistvene, če bi njihov izpust ali neresnično podajanje lahko vplival/vplivalo na ekonomske odločitve uporabnikov.

Računovodske usmeritve, ki so podane v nadaljevanju, so bile dosledno uporabljene v vseh obdobjih, ki so prikazana.

Predpostavka delujočega podjetja

Na dan 31. 12. 2013 so kratkoročne obveznosti Družbe višje od njenih kratkoročnih sredstev za 224.291.341 EUR.

Pivovarna Laško, d. d., Pivovarna Union, d. d., in Radenska, d. d., so konec aprila 2014 podpisale z vsemi 18 bankami upnicami Sporazum o restrukturiranju in mirovanju. Sporazum definira pomembne mejnike finančnega restrukturiranja, končna zapadlost večine kreditov družb pa je reprogramirana do konca leta 2016.

Projekt definiranja koncepta operativnega in finančnega restrukturiranja družb je z aktivnim sodelovanjem družb, upnic in svetovalcev tekel celo leto 2013. Njegov cilj je bil definirati sporazum, ki na eni strani zagotavlja družbam Skupine Laško finančno stabilnost z dolgoročnim reprogramom kreditov in razdolžitvijo Skupine na vzdržno raven dolga. Na drugi strani pa zagotavlja upnikom izpolnitev pričakovanj po čim hitrejši razdolžitvi ob hkratnem maksimiziranju vrednosti tudi za lastnike. Na ta način zagotavlja družbam Skupine Laško dolgoročni razvoj kvalitetnih blagovnih znamk in ohranitev delovnih mest.

Zdefiniranih je bilo 17 različnih scenarijev restrukturiranja Skupine in na podlagi analiz s finančnega, davčnega in pravnega stališča je bil skrbno izbran koncept, ki je rezultiral v podpisani Sporazum.

Sporazum za obdobje do konca leta 2016 regulira zaveze do upnikov. Poleg razdolževanja z odplačili upnikom iz denarnega toka osnovne dejavnosti postavlja pomembne mejnike razdolžitve iz konzorcijskega prodajnega procesa družbe Mercator in prodajnih procesov družb Radenska, Birra Peja in Delo, ki so bili začeti v letu 2013.

Eden izmed ključnih mejnikov za vse deležnike, tako za upnike, družbo, kot tudi lastnike, je dokapitalizacija Pivovarne Laško, d. d., o kateri bodo po transparentno speljanem procesu iskanja vlagatelja v Pivovarno Laško na skupščini družbe Pivovarna Laško, d. d., odločali lastniki.

Prvi pomemben mejnik je odplačilo kreditov iz kupnine prodaje naložbe Mercator do konca julija 2014. Konec leta 2014 je drugi mejnik, ko so planirana odplačila kreditov iz kupnine za naložbe neosnovne dejavnosti. Tretji, ključni mejnik, je razdolžitev iz dokapitalizacije v sredini leta 2015.

Če prvi mejnik ne bi bil izpolnjen, je potrebno tretji mejnik izpolniti v krajšem roku. Restrukturiranje s tem ne bi bilo prekinjeno, se pa super večina upnikov (85 % terjatev bank upnic) lahko odloča o drugačnih možnostih. Neizpolnjevanje določil Sporazuma, vključno z načrtom odplačil iz denarnega toka osnovne dejavnosti in mejnikov dezinvestiranja, povzroči prenehanje Sporazuma, samo če tako odloči super večina upnikov.

Poslovodstvo Družbe ocenjuje, da je uporaba predpostavke delujočega podjetja pri pripravi računovodskih izkazov za obdobje, končano 31. 12. 2013, ustrezna.

Tuje valute

Vse postavke, ki so vključene v računovodske izkaze Družbe, so izražene z uporabo valute primarnega gospodarskega okolja, v katerem Družba deluje (»funkcijska valuta«). Računovodski izkazi so predstavljeni v evrih, ki so funkcijska in predstavitvena enota Družbe.

Devizne transakcije so preračunane v funkcijsko valuto z uporabo menjalniških tečajev, veljavnih na dan, ko so bile transakcije opravljene. Dobički in izgube, ki nastanejo pri teh transakcijah in pri pretvorbi denarnih sredstev ter obveznosti, denominiranih v tuji valuti, so pripoznani v poslovnem izidu.

Tečajne razlike, ki izhajajo iz pretvorbe dolžniških vrednostnih papirjev in drugih monetarnih finančnih sredstev, pripoznanih po pošteni vrednosti, so vključene v dobičke in izgube pri transakcijah s tujimi valutami. Tečajne razlike pri nemonetarnih postavkah, kot so delnice v posesti za trgovanje, so prikazane kot del povečanja ali zmanjšanja poštene vrednosti. Tečajne razlike pri za prodajo razpoložljivih vrednostnih papirjih so pripoznane neposredno v presežku iz prevrednotenja.

Uporaba ocen in presoj

Priprava računovodskih izkazov temelji tudi na določenih ocenah in predpostavkah posloводства, ki vplivajo tako na neodpisano vrednost sredstev in obveznosti družbe kot tudi na izkazane prihodke in odhodke obračunskega obdobja.

Poslovodska ocena med drugim vključuje določitev življenjske dobe in preostale vrednosti nepremičnin, naprav in opreme ter neopredmetenih sredstev, popravke vrednosti zalog in terjatev, predpostavke, pomembne za aktuarski izračun v zvezi z določenimi zasluži zaposlenih, predpostavke, ki so vključene v izračun morebitnih rezervacij za tožbe, ter predpostavke in ocene za slabitev dobrega imena. Ne glede na to, da poslovodstvo med pripravo predpostavk skrbno prouči vse dejavnike, ki na to lahko vplivajo, je možno, da se dejanske posledice poslovnih dogodkov razlikujejo od ocenjenih. Zato je treba pri računovodskih ocenah uporabiti presojo ter upoštevati morebitne spremembe poslovnega okolja, nove poslovne dogodke, dodatne informacije in izkušnje.

Glavne ocene in predpostavke na dan izkaza finančnega položaja, ki so vezane na prihodnje poslovanje in bi lahko povzročile vrednostno pomembnejše popravke knjigovodskih vrednosti sredstev in obveznosti, so navedene v nadaljevanju.

Podatki o pomembnih ocenah negotovosti in odločilnih presojah, ki jih je poslovodstvo pripravilo v procesu izvajanja računovodskih usmeritev in ki najbolj vplivajo na zneske v računovodskih izkazih, so opisani v naslednjih pojasnilih:

- ❧ Družba najmanj enkrat na leto preverja, ali obstajajo indikatorji za slabitev za posamezne denar ustvarjajoče enote, pri čemer se nadomestljiva vrednost nefinančnih sredstev ugotavlja na osnovi sedanje vrednosti prihodnjih denarnih tokov, kar temelji na oceni pričakovanih denarnih tokov iz denar ustvarjajoče enote kot tudi določitvi primerne diskontne stopnje.
- ❧ V okviru obvez za določene zasluži so evidentirane sedanja vrednost odpravnin ob upokojitvi in jubilejne nagrade. Pripoznane so na osnovi aktuarskega izračuna, ki ga odobri poslovodstvo. Aktuarski izračun temelji na predpostavkah in ocenah, veljavnih v času nastanka izračuna, ki se zaradi sprememb v prihodnje lahko razlikujejo od dejanskih predpostavk, ki bodo veljale takrat. To se nanaša predvsem na določitev diskontne stopnje, ocene fluktuacije zaposlenih, ocene smrtnosti in ocene rasti plač. Obveze za določene zasluži so zaradi kompleksnosti aktuarskega izračuna in dolgoročnega značaja postavke, občutljive za spremembe navedenih ocen.
- ❧ Rezervacija je pripoznana, ko ima Družba zaradi preteklega dogodka pravne ali posredne obveze, ki jih je mogoče zanesljivo oceniti, in če je verjetno, da bo pri poravnavi obveze potreben odtok dejavnikov, ki omogočajo gospodarske koristi. Možne obveznosti v računovodskih izkazih niso pripoznane, ker bo njihov dejanski obstoj potrjen z nastopom ali nenastopom dogodkov šele v nenapovedljivi prihodnosti, na kar pa Družba ne more vplivati. Poslovodstvo Družbe redno preverja, če je za poravnavo možne obveznosti verjeten odliv sredstev, ki omogočajo ekonomske koristi. V primeru, da postane verjeten, se

možna obveznost prerazporedi tako, da se v računovodskih izkazih zanjo oblikuje rezervacija v trenutku, ko se spremeni stopnja verjetnosti.

Pripoznavanje prihodkov

Prihodki se merijo po pošteni vrednosti prejetega nadomestila ali terjatve za prodajo proizvodov, blaga in storitev, posredovanih pri običajnem poslovanju Družbe. Prihodki so prikazani brez davka na dodano vrednost in trošarin, ocenjenih povračil in popustov.

Prihodki od prodaje proizvodov, trgovskega blaga in materiala se pripoznajo ob izpolnjevanju vseh navedenih pogojev:

- ✎ na kupca so prešla vsa pomembna tveganja in koristi v zvezi z lastništvom predmeta prodaje,
- ✎ prodajalec izgubi upravljanje in nadzor nad predmetom prodaje,
- ✎ znesek prihodkov je zanesljivo izmerljiv,
- ✎ visoka verjetnost pritoka gospodarskih koristi v zvezi s transakcijo in
- ✎ stroški v zvezi s transakcijo so zanesljivo izmerljivi.

Ostale kategorije prihodkov se pripoznajo na naslednji podlagi:

- ✎ prihodki od obresti se pripoznajo kot prihodki obdobja, na katerega se nanašajo, v skladu z veljavno obrestno mero in ko je verjetnost pritoka gospodarskih koristi visoka,
- ✎ prihodki od dividend se pripoznajo, ko nastane pravica do prejema plačil iz naslova dividend,
- ✎ prihodki od licenčnin se pripoznajo na podlagi določil v licenčnih pogodbah.

Naložbe v odvisne družbe

Odvisna družba je družba, ki jo družba Pivovarna Laško, d. d., obvladuje, kar pomeni, da ima zmožnost odločanja o njenih finančnih in poslovnih usmeritvah.

V ločenih računovodskih izkazih družbe Pivovarna Laško, d. d., se naložbe v odvisne družbe merijo po nabavni vrednosti v skladu z MRS 27 (razen, če so razporejene med nekratkoročna sredstva (in z njimi povezane obveznosti) za prodajo v skladu z MSRP 5).

V zvezi z ugotavljanjem ali je treba v računovodskih izkazih družbe Pivovarna Laško, d. d., pripoznati kakšno izgubo zaradi oslabitve naložbe v odvisno družbo, se upoštevajo določila MRS 27. Nadalje se v skladu z MRS 36 za oslabitev testira celotna knjigovodska vrednost naložbe kot eno sredstvo; njegova knjigovodska vrednost se primerja z njeno nadomestljivo vrednostjo (višja izmed poštene vrednosti, zmanjšane za stroške prodaje, in vrednosti v uporabi).

Naložbe v pridružene družbe

Pridružena družba je družba, v kateri ima Družba pomemben vpliv in ki ni niti odvisna družba niti skupno obvladovana družba. Pomemben vpliv je moč sodelovati pri

odločitvah o finančnih in poslovnih usmeritvah družbe, v katero se naložbi, ne pa take odločitve obvladovati.

V ločenih računovodskih izkazih družbe Pivovarna Laško, d. d., se naložbe v pridružene družbe merijo po nabavni vrednosti v skladu z MRS 28.

Neopredmetena sredstva

Neopredmetena sredstva s končno dobo koristnosti, ki so pridobljena posamič (ne v okviru poslovne združitve) in niso ustvarjena znotraj Družbe, se računovodsko vodijo po modelu nabavne vrednosti oziroma so izkazana po nabavni vrednosti, zmanjšani za nabrano amortizacijo in morebitne oslabitve. Amortizacija se obračuna po metodi enakomernega časovnega amortiziranja ob upoštevanju dobe koristnosti vsakega posameznega (sestavnega) dela neopredmetenega sredstva. Amortizacija se začne obračunavati od nabavne vrednosti, ko je sredstvo razpoložljivo za uporabo (patenti, blagovne znamke, licence 5 let; programska oprema 3 leta). Ocene pričakovanih funkcionalnih življenjskih dob ter metoda amortiziranja se preverjajo ob vsaki pripravi računovodskih izkazov; morebitne spremembe ocen omenjenih kategorij se upoštevajo za bodoča obdobja in ne za nazaj.

Neopredmetena sredstva z nedoločeno dobo koristnosti se ne amortizirajo, zato mora Družba preizkusiti kakšna je njihova nadomestljiva vrednost. Vrednost neopredmetenih sredstev se oceni, če je njihova ocenjena nadomestljiva vrednost manjša od knjigovodske vrednosti, se izvede oslabitev v skladu z MRS 36, izguba se takoj pripozna v izkazu poslovnega izida.

Pripoznanje neopredmetenega sredstva je odpravljeno ob njegovi odtujitvi ali ko ni pričakovati nikakršnih bodočih gospodarskih koristi iz naslova njegove nadaljnje uporabe. Dobički ali izgube ob njegovi odpravi pripoznanja vplivajo na poslovni izid obdobja, v katerem je njegovo pripoznanje odpravljeno.

Stopnje amortizacije so naslednje:

Vlaganja v tuja osnovna sredstva	10 – 33,3 %
Druga neopredmetena osnovna sredstva	33,3 %
Uporabniški software	10 %
Koncesija	33,3 %
Licence, patenti	10 %

Opredmetena osnovna sredstva

Zemljišča in zgradbe, ki se uporabljajo, se računovodsko vodijo po modelu prevrednotenja oziroma so izkazani po njihovi prevrednoteni vrednosti na dan prevrednotenja, zmanjšani za kasnejšo nabrano amortizacijo ali oslabitve. Prevrednotenje se opravlja dovolj redno, tako da knjigovodske vrednosti na dan izkaza finančnega položaja bistveno ne odstopajo od njihovih poštenih vrednosti.

Prevrednotenje zemljišč in zgradb navzgor se pripozna oziroma nabira kot presežek iz prevrednotenja v drugem vseobegajočem donosu, razen če gre za odpravo predhodnega prevrednotenja istih zemljišč in zgradb navzdol, ki je bilo pripoznano v poslovnem izidu;

v tem primeru se do vrednosti predhodnega prevrednotenja navzdol prevrednotenje navzgor pripozna v poslovnem izidu. Prevrednotenje zemljišč in zgradb navzdol se v vrednosti, ki presega morebitni predhodno pripoznani presežek iz prevrednotenja istih zemljišč in zgradb, pripozna v poslovnem izidu.

Proizvodne naprave, stroji, vse vrste opreme, povratna embalaža ter drobni inventar se računovodsko vodijo po modelu nabavne vrednosti oziroma so izkazani po nabavni vrednosti, zmanjšani za nabrano amortizacijo in morebitne oslabitve.

Opredmetena osnovna sredstva v pridobivanju se merijo po nabavni vrednosti, zmanjšani za morebitne oslabitve. Nabavna vrednost vključuje tudi stroške izposojanja v skladu s sprejeto računovodsko usmeritvijo. Razvrščajo se h kategorijam opredmetenih osnovnih sredstev, katerim bodo pripadala, ko bodo dokončana in na voljo za nameravano uporabo. Opredmetena osnovna sredstva se pričnejo amortizirati v naslednjem mesecu, potem ko so na voljo za nameravano uporabo.

Zemljišča se ne amortizirajo.

Amortizacija zgradb se pripozna v poslovnem izidu, ob tem pa se odpravljanje presežka iz njihovega prevrednotenja sproti pripozna neposredno v zadržanih dobičkih. Ob odpravi pripoznanja zgradb se njihov pripadajoči morebitni preostali presežek iz prevrednotenja prenese neposredno v zadržane dobičke.

Amortizacija je preračunana po linearni metodi in se (razen za zemljišča in opredmetena osnovna sredstva v pridobivanju, ki se ne amortizirajo) pripozna zato, da se nabavna ali prevrednotena vrednost opredmetenega osnovnega sredstva, zmanjšana za morebitno preostalo vrednost, odpiše v obdobju njene ocenjene pričakovane funkcionalne življenjske dobe. Ocene pričakovanih funkcionalnih življenjskih dob in preostalih vrednosti ter metoda amortiziranja se preverjajo ob vsaki pripravi računovodskih izkazov; morebitne spremembe ocen omenjenih kategorij se upoštevajo za bodoča obdobja in ne za nazaj. Pričakovane funkcionalne življenjske dobe po posameznih skupinah sredstev so:

Zgradbe	10 – 66 let
Naprave in stroji	5 – 14 let
Računalniška strojna in programska oprema	3 leta
Vozila	3 – 9 let
Druga oprema	3 – 20 let
Povratna embalaža (sodi, steklenice, zaboji)	4 – 5 let

Stroški posojil za financiranje nakupa zemljišč, gradnje zgradb in nakupa opreme se do dneva usposobitve pripišejo vrednosti osnovnega sredstva. Stroški, ki nastajajo v zvezi z opredmetenim osnovnim sredstvom, povečujejo njegovo nabavno vrednost, če povečujejo njegove prihodnje koristi v primerjavi s prvotno ocenjenimi; pri tem stroški, ki omogočajo podaljšanje dobe koristnosti opredmetenega osnovnega sredstva, najprej zmanjšajo do takrat obračunani amortizacijski popravek njegove vrednosti. S podaljšanjem dobe koristnosti opredmetenega osnovnega sredstva je mišljeno podaljšanje prvotno opredeljene dobe, v kateri se opredmeteno osnovno sredstvo

amortizira. Vsa druga popravila in vzdrževanje so vključeni v poslovni izid v poslovnem letu, v katerem so nastali.

Pripoznanje opredmetenega osnovnega sredstva je odpravljeno ob njegovi odtujitvi ali ko ni pričakovati nikakršnih bodočih gospodarskih koristi iz naslova njegove nadaljnje uporabe. Dobički ali izgube ob odpravi njegovega pripoznanja vplivajo na poslovni izid obdobja, v katerem je njegovo pripoznanje odpravljeno.

Naložbene nepremičnine

Naložbene nepremičnine so posedovane z namenom prinašanja najemnine in/ali povečanja njihove dolgoročne vrednosti. Ob pripoznanju se merijo po nabavni vrednosti, za kasnejše njihovo merjenje pa se uporablja t. i. model poštene vrednosti (amortizacija se ne obračunava), kar pomeni, da povečanja ali zmanjšanja njihove poštene vrednosti vplivajo na poslovni izid obdobja, v katerem nastanejo.

Pripoznanje naložbene nepremičnine je odpravljeno ob njeni odtujitvi ali dokončni prekinitvi njene uporabe in ni pričakovati nikakršnih bodočih gospodarskih koristi iz naslova njene odtujitve. Dobički ali izgube ob odpravi njenega pripoznanja vplivajo na poslovni izid obdobja, v katerem je njeno pripoznanje odpravljeno.

Oslabitev opredmetenih osnovnih sredstev in neopredmetenih sredstev

Ob vsaki pripravi računovodskih izkazov se za vsa opredmetena osnovna sredstva in neopredmetena sredstva preveri, ali zanje obstajajo morebitni znaki oslabitve. V primeru obstoja znakov oslabitve, se za ovrednotenje morebitne oslabitve omenjenih sredstev oceni njihova nadomestljiva vrednost. Če nadomestljive vrednosti posameznega sredstva ni mogoče oceniti, se poizkuša oceniti nadomestljivo vrednost denar ustvarjajoče enote, kateri zadevno sredstvo pripada.

Nadomestljivo vrednost sredstva predstavlja višja izmed njene poštene vrednosti, zmanjšane za stroške prodaje in njene vrednosti pri uporabi. Slednja se oceni kot sedanja vrednost s sredstvom povezanih diskontiranih bodočih denarnih tokov, upoštevajoč diskontno stopnjo pred davki, ki odslikava trenutno tržno oceno časovne vrednosti denarja ter specifična tveganja v zvezi s sredstvom, ki pri oceni bodočih denarnih tokov niso bila upoštevana.

Sredstvo (ali denar ustvarjajoča enota) se oslabi na njeno nadomestljivo vrednost, če je le ta nižja od njene knjigovodske vrednosti. Oslabitev se takoj pripozna v poslovnem izidu, razen če se zadevno sredstvo računovodsko vodi po modelu prevrednotenja; v tem primeru se oslabitev pripozna kot zmanjšanje presežka iz prevrednotenja.

Dana posojila, depoziti, denarne postavke

Dana posojila, depoziti, denarne postavke se kot finančna sredstva na začetku izmerijo po pošteni vrednosti na datum njihove izdaje oziroma plasmaja.

Po začetnem merjenju se izkazujejo po odplačni vrednosti z metodo efektivnih obresti, zmanjšani za morebitne oslabitve.

Za prodajo razpoložljiva finančna sredstva

Za prodajo razpoložljiva finančna sredstva se na začetku izmerijo po pošteni vrednosti na datum pridobitve. Taka poštena vrednost je ponavadi enaka nabavni vrednosti, vendar so včasih potrebni popravki.

Po začetnem pripoznanju se za prodajo razpoložljiva finančna sredstva merijo po pošteni vrednosti v izkazu finančnega položaja, pri čemer se spremembe poštene vrednosti pripoznajo v drugem vseobsegajočem donosu, razen njihovih oslabitev, obresti, pripoznanih z uporabo efektivne obrestne mere ter tečajnih razlik.

Najboljši dokaz poštene vrednosti so kotirajoče cene na delujočem trgu. Če te niso na voljo, se uporabijo tehnike vrednotenja, ki v največji meri upoštevajo tržne vhodne podatke in vključujejo zadnje premišljene tržne posle, sklicevanje na trenutno tržno vrednost drugega instrumenta, ki ima podobne bistvene značilnosti, ter analiza diskontiranih denarnih tokov.

Če poštene vrednosti za prodajo razpoložljivega finančnega sredstva ni mogoče zanesljivo izmeriti, se sredstvo izkaže po nabavni vrednosti ob upoštevanju njegove morebitne oslabitve.

Ob odpravi pripoznanja ali trajni oslabitvi za prodajo razpoložljivega finančnega sredstva se nabrani drugi vseobsegajoči donos prenese v poslovni izid obdobja, v katerem je sredstvu bilo odpravljen pripoznanje oziroma je bilo trajno oslabiljeno.

Izvedeni finančni inštrumenti

Izvedeni finančni inštrumenti se koristijo za upravljanje obrestnega tveganja. Gre za obrestne opcije in obrestne zamenjave.

Izvedeni finančni inštrumenti so začetno pripoznani po pošteni vrednosti na dan sklenitve pogodbe zanje, kasneje pa se merijo po njihovi pošteni vrednosti na datum poročanja. Dobički in izgube v zvezi s spremembo njihove poštene vrednosti so takoj pripoznani v poslovnem izidu, razen če gre za varovanje pred tveganjem.

Nekratkoročna sredstva za prodajo oziroma skupina sredstev za odtujitev (in z njimi povezane obveznosti)

Nekratkoročna sredstva (in z njimi povezane obveznosti) za prodajo oziroma skupina sredstev (in z njimi povezanih obveznosti) za odtujitev so tista nekratkoročna sredstva oziroma obveznosti, za katere knjigovodsko vrednost se utemeljeno predvideva, da bo poravnana predvsem s prodajo in ne z nadaljnjo uporabo. Ta pogoj se šteje za izpolnjenega samo, če je prodaja zelo verjetna in so ta sredstva oziroma njih skupina (in z njimi povezane obveznosti) v stanju, v katerem je njihova prodaja mogoča. Poslovodstvo se mora zavezati k zaključku postopka prodaje v roku enega leta od prerazvrstitve na to postavko sredstev oziroma njih skupino (in z njimi povezanih obveznosti).

Sredstva (in z njimi povezane obveznosti), ki se nanašajo na odvisno družbo, v kateri prevladujoč vpliv se načrtuje da bo izgubljen, se morajo razvrstiti na skupino sredstev (in

z njimi povezanih obveznosti) za odtujitev ne glede na to ali trenutno obvaldujoča družba po prodaji načrtuje obdržati neobvladujoči delež ali ne.

Nekratkoročna sredstva za prodajo in skupina sredstev za odtujitev se merijo po knjigovodski vrednosti ali poštene vrednosti, zmanjšani za stroške prodaje, odvisno od tega, katera je nižja.

Zaloge

Zaloge materiala in trgovskega blaga se izkazujejo po nižji izmed izvirne ali čiste iztržljive vrednosti in porabljajo po metodi tehtanih povprečnih cen. Čisto iztržljivo vrednost predstavlja ocenjena prodajna cena, zmanjšana za ocenjene stroške dokončanja in prodaje.

Zaloge gotovih proizvodov, polproizvodov in proizvodnje v teku so vrednotene po proizvodjalnih stroških. Proizvajalne stroške predstavljajo neposredni stroški materiala in surovin, dela, proizvodnih storitev, amortizacije ..., ter posredni stroški proizvodnje (v okviru proizvodjalnega procesa obračunani stroški materiala in surovin, dela, storitev, amortizacije ..., ki pa jih ni mogoče neposredno povezovati z nastajajočimi proizvodnimi učinki).

Zaloge surovin, materiala, rezervnih delov, proizvodov in trgovskega blaga se odpišejo na podlagi inventurnih zapisnikov, reklamacijskih in drugih komisijskih zapisnikov ali na predlog odgovorne osebe (tudi škart, kalo, lom), za kar je potreben sklep uprave družbe. Zaloge je treba v celoti odpisati, če je njihova prodaja za vedno ustavljena ali uporaba prepovedana. Skupina pregleda uporabnost zalog materiala in rezervnih delov, ki nimajo gibanja več kot 5 let, in po potrebi 100 % oslabi njihovo vrednost.

Poslovne terjatve

Poslovne terjatve se sprva pripoznajo po poštene vrednosti, nato pa se merijo po odplačni vrednosti z uporabo metode veljavnih obresti, zmanjšani za oslabitev.

Oslabitev posamične terjatve se oblikuje v primeru, ko obstaja objektivni dokaz, da celotnega zneska terjatve ne bo moč izterjati. Višina oslabitve predstavlja razliko med njeno knjigovodsko vrednostjo in sedanjo vrednostjo z njo povezanih ocenjenih prihodnjih denarnih tokov, diskontiranih po veljavni obrestni meri. Znesek oslabitve terjatve se takoj pripozna v poslovnem izidu.

Denar in denarni ustrezniki

Za namene izkaza denarnih tokov, denar in denarni ustrezniki obsegajo gotovino v blagajni, depozite na vpogled pri bankah in naložbe v instrumente denarnega trga, brez prekoračitev bančnih računov. Prekoračitve stanj na bančnih računih so v bilanci stanja vključene med kratkoročne finančne obveznosti.

Delniški kapital

Navadne delnice se razvrščajo med kapital. Transakcijski stroški, ki so neposredno povezani z izdajo novih delnic, ki ni povezana s prevzemom podjetja, so prikazani kot zmanjšanje kapitala. Vsakršni presežki poštene vrednosti prejetega vplačanega zneska

nad knjigovodsko vrednostjo izdanih novih delnic so pripoznani kot vplačani presežek kapitala.

Lastne delnice

Če je družba v poslovnem letu pridobila lastne delnice (PILR), se plačan znesek, vključno s transakcijskimi stroški brez davka, odšteje od celotnega kapitala kot lastne delnice (trezorske delnice), vse dokler se teh delnic ne umakne, ponovno izda ali proda. Družba mora v izkazu finančnega položaja za to poslovno leto oblikovati rezerve za lastne deleže v enaki višini. Obenem mora oblikovati rezerve za lastne delnice še za delnice PILR, ki so v lasti odvisnih družb. Rezerve za lastne delnice se sprostijo, ko se lastne delnice odtujijo ali umaknjene, v dobro vira iz katerega so bile oblikovane. Ob prodaji se razlika med prodajno in knjigovodsko vrednostjo lastnih delnic poročuna direktno v kapitalu in ne vpliva na poslovni izid. Lastne delnice se porabljajo za namene iz 247. člena ZGD.

Dividende

Dokler niso odobrene na skupščini delničarjev, so predvidene dividende obravnavane kot zadržani dobički.

Rezervacije

Rezervacije se pripoznajo, ko ima Družba sedanjo pravno ali posredno obveznost kot rezultat preteklih dogodkov, za katere obstaja v prihodnosti velika verjetnost, da bo morala to obveznost poravnati in kadar je znesek obveznosti mogoče zanesljivo oceniti. Rezervacije se ne pripoznajo za izgube iz prihodnjega poslovanja.

Znesek pripoznanih rezervacij je najboljša ocena odtokov dejavnikov, potrebnih za poravnavo sedanje obveze na datum poročanja, upoštevajoč z njo povezane rizike in negotovosti. V primeru, da se rezervacija meri v višini bodočih denarnih tokov, potrebnih za poravnavo sedanje obveze se, če je časovna vrednost denarja pomembna, znesek le-teh diskontira na njihovo sedanjo vrednost.

Neto obveznost Družbe v zvezi z dolgoročnimi ugodnostmi iz naslova delovne dobe, razen pokojninskih shem, je znesek zaslužkov, ki naj bi jih zaposlenci dobili v zameno za svoje službovanje v tekočem in preteklih obdobjih. Obveznost se izračunava z uporabo metode predvidene pomembnosti enot in se diskontira na sedanjo vrednost.

Poslovne obveznosti

Poslovne obveznosti so dobaviteljski krediti za kupljeno blago ali kupljene storitve ter obveznosti do zaposlencev, države, lastnikov in drugih. Obveznosti se v poslovnih knjigah pripoznajo, če je verjetno, da se bodo zaradi njihove poravnave zmanjšali dejavniki, ki omogočajo gospodarske koristi in je znesek za poravnavo mogoče zanesljivo izmeriti. Na začetku se pripoznajo po pošteni vrednosti, potem pa se merijo po odplačni vrednosti z uporabo metode veljavnih obrestnih mer.

Finančne obveznosti

Finančne obveznosti so pripoznane ob nastanku po pošteni vrednosti, brez pri tem nastalih transakcijskih stroškov. Finančne obveznosti so zmanjšane za stroške

restrukturiranja. V naslednjih obdobjih so finančne obveznosti merjene po odplačni vrednosti z uporabo metode veljavnih obresti. Vsakršna razlika med prejemki (brez transakcijskih stroškov) in obveznostmi je pripoznana v izkazu poslovnega izida skozi obdobje celotne finančne obveznosti.

Ustavljeno poslovanje

Ustavljeno poslovanje je sestavni del skupine, ki je bil odtujen ali razvrščen med sredstva za prodajo (skupino za odtujitev) ter:

- ☞ predstavlja samostojni pomembnejši del področja ali območja poslovanja,
- ☞ je del enotnega usklajenega načrta odtujitve samostojnega pomembnejšega področja ali območja poslovanja ali
- ☞ je odvisna družba, pridobljena izključno z namenom ponovne prodaje.

Davek od dohodka pravnih oseb

Znesek davka od dohodka pravnih oseb v izkazu vseobsegajočega donosa predstavlja vsota tekočega in odloženega davka.

Tekoči davek je izračunan na podlagi obdavčljivega dobička tekočega leta. Obdavčljivi dobiček se od dobička pred davki v izkazu vseobsegajočega donosa lahko razlikuje za postavke prihodkov in odhodkov, obdavčenih ali davčno priznanih v drugih davčnih obdobjih, ali za postavke prihodkov in odhodkov, ki ne bodo obdavčeni ali davčno priznani nikoli. Tekoči davek od dohodka pravnih oseb je izračunan upoštevajoč davčno stopnjo 17 % za družbe s sedežem v Sloveniji. Davčna stopnja na Hrvaškem, kjer ima sedež družba Laško Grupa, d. o. o., Zagreb, je 20 %. Na Kosovu (sedež družbe Birra Peja) pa je stopnja davka od dohodka pravnih oseb 10 %.

Dolgoročne terjatve in obveznosti za odložene davke

Odloženi davek je prikazan v celoti z uporabo metode obveznosti zaradi začasnih razlik, ki se ugotovijo s primerjavo knjigovodskih vrednosti sredstev in obveznosti z ustreznimi davčnimi vrednostmi v računovodskih izkazih. Obveznosti za odloženi davek so načeloma pripoznane na podlagi vseh začasnih razlik, medtem ko so terjatve za odloženi davek pripoznane le do takšne višine odbitnih začasnih razlik, za katere je verjetno, da bodo v prihodnosti na podlagi zadostnih obdavčljivih dobičkov tudi koriščene. Odloženi davek se določi po davčnih stopnjah (in zakonih), ki so v veljavi ali vsebinsko veljajo na dan izkaza finančnega položaja in za katere je upravičeno pričakovati, da bodo veljali tudi v času, ko bo terjatev za odloženi davek realizirana oziroma obveznost za odloženi davek poravnana.

Terjatve za odloženi davek se preverjajo ob vsaki pripravi računovodskih izkazov in so pripoznane v kolikor je verjetno, da se bo v prihodnosti pojavil razpoložljiv obdavčljivi dobiček, iz katerega bo mogoče koristitičasne razlike.

Tekoči in odloženi davek sta pripoznana v izkazu poslovnega izida, razen kadar se nanašata na postavke, ki so pripoznane v drugem vseobsegajočem donosu ali

neposredno v kapitalu; v teh primerih sta tekoči in odloženi davek prav tako pripoznana v drugem vseobsegajočem donosu ali neposredno v kapitalu.

5.4.5 POPRAVEK RAČUNOVODSKIH IZKAZOV ZA PRETEKLA OBDOBJA

a) Popravki v izkazu finančnega položaja Pivovarne Laško, d. d., na dan 1. 1. 2012

(v EUR)	(poročano) 1. 1. 2012	Popravek	(popravljen) 1. 1. 2012
Sredstva			
Terjatve za odložene davke	17.170.444	3.877.649	21.048.093
Kapital			
Čisti poslovni izid preteklih let	-	3.877.649	3.877.649

b) Popravki v izkazu finančnega položaja Pivovarne Laško, d. d., na dan 31. 12. 2012

(v EUR)	(poročano) 31. 12. 2012	Popravek	(popravljen) 31. 12. 2012
Sredstva			
Terjatve za odložene davke	15.873.730	4.830.525	20.704.255
Kapital			
Kapitalske rezerve	47.256.606	4.830.525	52.087.131

c) Popravki v izkazu poslovnega izida Pivovarne Laško, d. d., za obdobje 1. 1. 2012 - 31. 12. 2012

(v EUR)	(poročano) 31. 12. 2012	Popravek	(popravljen) 31. 12. 2012
Odloženi davki	(1.663.509)	952.876	(710.633)
Čisti poslovni izid obdobja	(18.510.265)	952.876	(17.557.389)
Celotni vseobsegajoči donos obdobja	(17.945.271)	952.876	(16.992.395)

Družba Pivovarna Laško, d. d., je popravila računovodske izkaze za nazaj iz naslednjih naslovov:

- ☞ zmanjšala je terjatve za odložene davke iz naslova oslabitev posojil, danih družbama Center naložbe, d. d., in Infond Holding, d. d., v višini 1.539.255 EUR na dan 1. 1. 2012 ter
- ☞ v skladu s stališčem davčne uprave povečala terjatve za odložene davke iz naslova slabitev finančnih naložb v družbe, v katerih ima več kot 8 % delež lastništva, v višini 5.416.904 EUR na dan 1. 1. 2012.

Vplivi navedenih popravkov za nazaj so tabelarično prikazani za izkaz finančnega položaja na dneva 1. 1. 2012 in 31. 12. 2012, za izkaz poslovnega izida in izkaz drugega vseobsegajočega donosa pa za leto 2012.

Terjatve za odložene davke iz naslova oslabitev posojil družbama Center naložbe, d. d., in Infond Holding, d. d., so bile zmanjšane ob upoštevanju načel skrbnosti, previdnosti in konzervativnosti v zvezi z izkazovanjem terjatev za odložene davke, povezanih z dokončnim davčnim priznavanjem odhodkov iz predmetnih oslabitev s strani davčni oblasti. Vsekakor pa bo poslovodstvo Družbe uporabilo vse zakonsko dovoljene možnosti dokazovanja, da bi se odhodki iz naslova predmetnih oslabitev dokončno davčno priznali, saj ocenjuje, da za to obstajajo utemeljeni razlogi.

5.4.6 RAZKRITJA K POSAMEZNIM POSTAVKAM RAČUNOVODSKIH IZKAZOV

1. Neopredmetena sredstva

(v EUR)	Leto 2013	Licence in druga NS	Skupaj
NABAVNA VREDNOST			
1. januar 2013		3.424.590	3.424.590
Neposredne pridobitve		13.725	13.725
Odtujitve, zmanjšanje		(71.956)	(71.956)
31. december 2013		3.366.359	3.366.359
NABRANI POPRAVEK VREDNOSTI			
1. januar 2013		2.192.809	2.192.809
Amortizacija v letu		235.535	235.535
31. december 2013		2.428.344	2.428.344
SEDANJA VREDNOST			
31. december 2013		938.015	938.015
1. januar 2013		1.231.781	1.231.781

(v EUR)	Leto 2012	Licence in druga NS	Skupaj
NABAVNA VREDNOST			
1. januar 2012		3.354.786	3.354.786
Neposredne pridobitve		71.956	71.956
Odtujitve		(2.152)	(2.152)
31. december 2012		3.424.590	3.424.590
NABRANI POPRAVEK VREDNOSTI			
1. januar 2012		1.959.722	1.959.722
Amortizacija v letu		235.239	235.239
Odtujitve		(2.152)	(2.152)
31. december 2012		2.192.809	2.192.809
SEDANJA VREDNOST			
31. december 2012		1.231.781	1.231.781
1. januar 2012		1.395.064	1.395.064

Družba na dan 31. 12. 2013 med neopredmetenimi sredstvi izkazuje predvsem licence za računalniške programe in stroške vlaganj v tuja osnovna sredstva. Družba nima zastavljenih neopredmetenih sredstev. Za zavarovanje kratkoročnih posojil je Družba pri bankah zastavila del blagovnih znamk v vrednosti 50 mio. EUR, ki so sestavni del premoženja Družbe. Lastne blagovne znamke niso izkazane v računovodskih izkazih v skladu z računovodskimi standardi.

2. Opredmetena osnovna sredstva

Leto 2013 (v EUR)	Zemljišča	Zgradbe	Proizvajalne naprave in stroji	Druge naprave in oprema	Drobni inventar	Osnovna sredstva v pridobivanju	Skupaj
NABAVNA VREDNOST							
1. januar 2013	7.887.235	25.600.344	108.189.127	25.091.022	11.184.827	221.508	178.174.063
Neposredne pridobitve	-	-	-	-	-	3.707.582	3.707.582
Prenos z investicij v teku	244.800	126.571	440.140	614.652	1.489.173	(2.915.336)	-
Predujmi za osnovna sredstva	-	-	-	239.566	-	-	239.566
Prevrednotenja	(616.602)	(2.694.573)	-	-	-	-	(3.311.175)
Odtujitve	-	-	-	(1.760.869)	(1.376.685)	-	(3.137.554)
31. december 2013	7.515.433	23.032.342	108.629.267	24.184.371	11.297.315	1.013.754	175.672.482

NABRANI POPRAVEK VREDNOSTI

1. januar 2013	-	961.724	101.539.818	19.958.752	9.437.646	-	131.897.940
Pridobitve	-	-	-	120.396	-	-	120.396
Amortizacija v letu	-	794.979	1.390.650	1.293.760	1.046.075	-	4.525.464
Odprava popravka	-	(1.747.824)	-	-	-	-	(1.747.824)
Odtujitve	-	-	-	(1.745.912)	(1.354.165)	-	(3.100.077)
31. december 2013	-	8.879	102.930.468	19.626.996	9.129.556	-	131.695.899

SEDANJA VREDNOST

31. december 2013	7.515.433	23.023.463	5.698.799	4.557.375	2.167.759	1.013.754	43.976.583
1. januar 2013	7.887.235	24.638.620	6.649.309	5.132.270	1.747.181	221.508	46.276.123

Leto 2012 (v EUR)	Zemljišča	Zgradbe	Proizvajalne naprave in stroji	Druge naprave in oprema	Drobni inventar	Osnovna sredstva v pridobivanju	Skupaj
NABAVNA VREDNOST							
1. januar 2012	7.887.235	25.472.072	107.716.053	25.010.340	11.063.227	512.456	177.661.383
Neposredne pridobitve	-	-	-	-	-	1.809.071	1.809.071
Prekvalifikacije	-	-	-	66.582	-	-	66.582
Predujmi za osnovna sredstva	-	-	-	39.000	-	-	39.000
Prenos z investicij v teku	-	128.272	495.100	1.106.623	370.024	(2.100.019)	-
Odtujitve	-	-	(22.026)	(1.131.523)	(248.424)	-	(1.401.973)
31. december 2012	7.887.235	25.600.344	108.189.127	25.091.022	11.184.827	221.508	178.174.063

NABRANI POPRAVEK VREDNOSTI

1. januar 2012	-	169.603	100.205.451	19.684.808	8.439.864	-	128.499.726
Amortizacija v letu	-	792.121	1.356.393	1.318.555	1.241.348	-	4.708.417
Prekvalifikacije	-	-	-	66.582	-	-	66.582
Odtujitve	-	-	(22.026)	(1.111.193)	(243.566)	-	(1.376.785)
31. december 2012	-	961.724	101.539.818	19.958.752	9.437.646	-	131.897.940

SEDANJA VREDNOST

31. december 2012	7.887.235	24.638.620	6.649.309	5.132.270	1.747.181	221.508	46.276.123
1. januar 2012	7.887.235	25.302.469	7.510.602	5.325.532	2.623.363	512.456	49.161.657

Na dan 31. 12. 2013 je nepremičnine ocenil pooblaščen ocenjevalec nepremičnin. Negativni učinki prevrednotenja v vrednosti 823.509 EUR so izkazani med prevrednotovalnimi poslovnimi odhodki, medtem ko negativni učinki prevrednotenja zmanjšujejo vrednost kapitala (presežek iz prevrednotenja) v višini 741.111 EUR. Knjigovodska vrednost opredmetenih osnovnih sredstev odraža njihovo pošteno vrednost.

Odtujitve opredmetenih osnovnih sredstev predstavljajo prodaja in odpisi opredmetenih osnovnih sredstev. Družba ima v finančnem najemu osnovna sredstva v vrednosti 38.239 EUR.

Od prodaje opredmetenih osnovnih sredstev je Družba realizirala dobiček v vrednosti 13.154 EUR, ki je izkazan kot prevrednotovalni poslovni prihodek, in 150.125 EUR izgube, ki je izkazana kot prevrednotovalni poslovni odhodek.

Družba je za zavarovanje dolgoročnih in kratkoročnih posojil zastavila opredmetena osnovna sredstva, katerih sedanja vrednost na dan 31. 12. 2013 znaša 28.125.124 EUR. Knjigovodska vrednost zastavljenih nepremičnin znaša 24.422.487 EUR, knjigovodska vrednost zastavljene opreme pa 3.702.637 EUR. Na dan 31. 12. 2013 Družba izkazuje obveznosti za nakup opredmetenih osnovnih sredstev v višini 230.415 EUR.

3. Naložbene nepremičnine

Leto 2013			
(v EUR)	Zemljišča	Zgradbe	Skupaj
NABAVNA VREDNOST			
1. januar 2013	(56.074)	5.709.012	5.652.938
Prevrednotenje - okrepitev / oslabitev	(697.246)	(639.982)	(1.337.228)
Prekvalifikacije	1.221.666	(1.221.666)	-
31. december 2013	468.346	3.847.364	4.315.710
SEDANJA VREDNOST			
31. december 2013	468.346	3.847.364	4.315.710
1. januar 2013	(56.074)	5.709.012	5.652.938

Leto 2012			
(v EUR)	Zemljišča	Zgradbe	Skupaj
NABAVNA VREDNOST			
1. januar 2012	134.905	6.403.161	6.538.066
Prevrednotenje - okrepitev / oslabitev	(2.414)	(115.060)	(117.474)
Odtujitve	(188.565)	(579.089)	(767.654)
31. december 2012	(56.074)	5.709.012	5.652.938
SEDANJA VREDNOST			
31. december 2012	(56.074)	5.709.012	5.652.938
1. januar 2012	134.905	6.403.161	6.538.066

Med naložbenimi nepremičninami so evidentirane nepremičnine, ki se ne uporabljajo za opravljanje osnovne dejavnosti, temveč jih Družba daje v najem. Družba med naložbenimi nepremičninami na zadnji dan leta 2013 izkazuje športno dvorano Tri lilije, gostinski objekt Hotel Hum ter počitniške kapacitete. V zvezi s počitniškimi kapacitetami na Hrvaškem (počitniški dom Ičići in počitniški apartmaji v Barbarigi) je bilo v letu 2013 ugotovljeno, da so bile v postopku lastninskega preoblikovanja v premoženje Pivovarne Laško, d. d., vključene z vrednostjo nič oz. niso bile lastninjene. Na osnovi teh ugotovitev je bil med Pivovarno Laško, d. d., in DSU v letu 2013 podpisan Sporazum o ureditvi medsebojnih razmerij, na osnovi katerega je določeno lastniško razmerje na omenjenih naložbenih nepremičninah. Pooblaščen ocenjevalec vrednosti nepremičnin je na dan 1. 5. 2013 ocenil tržno vrednost polnih lastninskih pravic na omenjenih nepremičninah. Pivovarni Laško, d. d., je bila priznana vrednost vlaganj v obnovo v skupni vrednosti 530.100 EUR. Naložbeni nepremičnini na Hrvaškem sta v postopku prodaje.

Na osnovi cenitvenega poročila, ki ga je izdelal pooblaščen ocenjevalec nepremičnin, je Družba v letu 2013 iz naslova razlik med ocenjeno in knjigovodsko vrednostjo naložbenih nepremičnin izkazala prevrednotovalne poslovne odhodke v višini 1.340.143 EUR ter prevrednotovalne poslovne prihodke v višini 4.183 EUR.

Družba je iz naslova naložbenih nepremičnin ustvarila 333.718 EUR odhodkov predvsem iz naslova vzdrževanja in upravljanja ter 88.657 EUR prihodkov iz naslova najemnin in plačil za koriščenje počitniških kapacitet.

Uprava Družbe je v letu 2013 nadaljevala s postopki prodaje gostinskega objekta Hotela Hum ter športne dvorane Tri lilije.

Naložbene nepremičnine v vrednosti 3.450.544 EUR so zastavljene za zavarovanje dolgoročnih in kratkoročnih posojil pri bankah.

4. Dolgoročne finančne naložbe

4. A. Dolgoročne finančne naložbe v odvisne družbe

(v EUR)	2013	2012
DELEŽI V DRUŽBAH V SKUPINI		
V državi:		
Firma Del, d. o. o., Laško	7.427	7.427
Pivovarna Union, d. d., Ljubljana	162.127.755	169.327.822
Vital Mestinje, d. o. o.	1.457.761	1.457.761
Radenska, d. d., Radenci	46.472.460	46.472.460
Delo, d. d., Ljubljana	14.297.704	20.286.554
	224.363.107	237.552.024
V tujini:		
Laško Grupa, d. o. o., Zagreb	2.709	2.709
Laško Grupa, d. o. o., Sarajevo	160.408	160.408
	163.117	163.117
Skupaj	224.526.224	237.715.141

Podatki o odvisnih družbah

(v EUR)	Dejavnost družbe	Država družbe	Odstotek udeležbe v kapitalu	Vrednost celotnega kapitala 31. 12. 2013	Dobiček/ izguba leta 2013
Odvisne družbe					
Radenska, d. d., Radenci	proizvodnja pijač	Slovenija	87,090 %	62.454.656	(3.685.486)
Skupina Union	proizvodnja piva in pijač	Slovenija	97,928 %	73.986.221	(5.948.512)
Vital Mestinje, d. o. o.	proizvodnja pijač	Slovenija	96,920 %	3.508.710	51.295
Skupina Delo	časopisna in založniška dejavnost	Slovenija	80,834 %	13.821.643	(1.218.518)
Firma Del, d. o. o., Laško	proizvodnja piva	Slovenija	100,000 %	15.254	(104)
Jadranska Pivovara - Split, d. d.	proizvodnja piva	Hrvaška	99,460 %	(2.033.796)	(1.355.943)
Laško Grupa, d. o. o., Zagreb	trgovsko posredovanje	Hrvaška	100,000 %	(102.111)	(130.143)
Laško Grupa, d. o. o., Sarajevo	trgovsko posredovanje	BiH	69,220 %	163.603	6.724

Družba v skladu z MRS 27 vrednoti dolgoročne finančne naložbe v odvisne družbe po modelu nabavne vrednosti.

Družba ima v lasti 441.765 delnic odvisne družbe Pivovarne Union, d. d., oz. njen 97,928 % delež, 539.536 delnic odvisne družbe Delo, d. d., oz. njen 80,834 % delež, 5.396.932 delnic Jadranske pivovare – Split, d. d., kar predstavlja njen 99,460 % lastniški delež, in 4.408.340 delnic odvisne družbe Radenska, d. d., oz. njen 87,09 % lastniški delež.

Poleg tega ima Družba večinske lastniške deleže še v naslednjih odvisnih družbah: Vital Mestinje, d. o. o., (96,92 %), Laško Grupa, d. o. o., Zagreb (100 %), Laško Grupa, d. o. o., Sarajevo (69,22 %) in Firma Del, d. o. o., (100 %).

Dolgoročne finančne naložbe v odvisne družbe so se v letu 2013 povečale za dodatne nakupe v vrednosti 10.790 EUR. Pivovarna Laško, d. d., je zaradi novih nakupov povečala naložbo v odvisno družbo Pivovarno Union, d. d.

Za namene ugotavljanja potrebe po slabitvi so bile s strani pooblaščenega ocenjevalca vrednosti podjetij na dan 31. 12. 2013 opravljene cenitve naložb v družbo Pivovarna Union, d. d., v družbo Radenska, d. d., ter v družbo Delo, d. d., vključno z naložbo v družbo Večer, d. d.

Ocenjena nadomestljiva vrednost naložbe v Pivovarno Union, d. d. na dan 31. 12. 2013 znaša 162.127.755 EUR oz. 367 EUR na delnico, kar je za 7.210.857 EUR manj kot je pred tem znašala njena knjigovodska vrednost. Negativna razlika je kot slabitev izkazana med finančnimi odhodki. Prav tako je kot slabitev izkazana med finančnimi odhodki razlika med knjigovodsko in ocenjeno vrednostjo naložba v družbo Delo, d. d., in sicer je ocenjena vrednost naložbe na dan 31. 12. 2013 znašala 14.297.704 EUR, kar je za 5.988.850 EUR manj kot je pred tem znašala njena knjigovodska vrednost. Ocenjena vrednost delnice na dan 31. 12. 2013 je znašala 26,5 EUR.

1. Finančna naložba v odvisno družbo Pivovarna Union, d. d., Ljubljana

Na dan 31. 12. 2013 ima Pivovarna Laško, d. d., v lasti 441.765 delnic odvisne družbe Pivovarne Union, d. d., oz. njen 97,93 % delež v vrednosti 162.127.755 EUR.

a) Ocena vrednosti družbe Pivovarna Union, d. d., Ljubljana

Na dan 31. 12. 2013 je bila opravljena cenitev naložbe v družbo Pivovarna Union, d. d., Ljubljana, ki jo je opravila pooblaščenca ocenjevalka vrednosti podjetij, vpisana pri Slovenskem inštitutu za revizijo.

Najpomembnejši elementi in ugotovitve postopka vrednotenja so:

- ☞ Predmet vrednotenja je ocena nadomestljive vrednosti finančne naložbe v 97,93 % delež lastniškega kapitala podjetja Pivovarna Union, d. d., Ljubljana na dan 31. 12. 2013, za namen računovodskega poročanja v skladu z MRS 36, to je preverjanja morebitne slabitve naložbe. Predmet vrednotenja je finančna naložba v odvisno družbo, merjena po nabavni vrednosti.
- ☞ Pri ocenjevanju vrednosti pri uporabi je cenilka upoštevala zahteve MRS 36, ki vrednost pri uporabi definira kot sedanjo vrednost ocenjenih prihodnjih denarnih tokov iz stalne uporabe sredstva (v našem primeru finančne naložbe v podjetje) in ob njegovi odtujitvi na koncu njegove dobe koristnosti.
- ☞ Kot sredstvo oz. DUE je določila podjetje kot celoto (z upoštevanjem ustreznega lastniškega deleža) z neomejeno življenjsko dobo.
- ☞ V skladu z določili MRS 36 so bile pri oceni vrednosti pri uporabi upoštevane projekcije denarnih tokov:

- zasnovane na razumnih in sprejemljivih predpostavkah, ki predstavljajo najboljšo poslovodsko oceno spleta gospodarskih okoliščin, ki bodo obstajale v preostali dobi koristnosti sredstva, pri tem pa je potrebno pripisati večjo težo zunanjim dokazom;
 - zasnovane na zadnjih finančnih napovedih, ki jih je sprejelo poslovodstvo, pri čemer pa mora biti izključena ocena prihodnjih denarnih pritokov in denarnih odtokov, katere je pričakovati iz prihodnjih reorganizacij ali iz izboljšanja ali povečanja uspešnosti sredstva. Projekcije na podlagi teh napovedi morajo zajeti največ petletno obdobje, razen če je daljše obdobje upravičeno;
 - ocenjene za daljše obdobje, kot ga pokrivajo zadnje napovedi, in sicer z ekstrapoliranjem projekcij, ki so zasnovane na napovedih z uporabo ustaljenega ali padajočega odstotka rasti za naslednja leta, razen če je upravičen rastoči odstotek. Ta stopnja rasti ne sme preseči povprečnega dolgoročnega odstotka rasti pri proizvodih, v dejavnostih ali v državi (državah), kjer podjetje posluje, ali na trgih, na katerih se sredstvo uporablja, razen če je višji odstotek upravičen;
 - sprejemljivost domnev, na katerih temeljijo projekcije denarnih tokov, je ocenjena tako, da so bili pregledani vzroki razlik med preteklimi projekcijami denarnih tokov in dejanskimi denarnimi tokovi ter dejanskimi preteklimi izidi.
- ☞ Pri izdelavi projekcij je cenilka izhajala iz plana 2014, ter projekcij za obdobje 2015-2018, ob upoštevanju poslovnega cikla, makroekonomskih razmer, razmer v panogi.
- ☞ Tako je cenilka pri načrtovanju denarnih tokov izhajala iz predpostavk uporabljenih za vrednotenje tržne vrednosti večinskega deleža lastniškega kapitala za namen računovodskega poročanja, ki vključujejo vse zahteve ocene vrednosti pri uporabi po MRS 36.
- ☞ Pri načrtovanju zahtevane stopnje donosa je izhajala iz predpostavk, uporabljenih za vrednotenje tržne vrednosti večinskega deleža lastniškega kapitala za namen računovodskega poročanja, ki vključujejo vse zahteve ocene vrednosti pri uporabi po MRS 36.
- ☞ Pri oceni vrednosti finančnih naložb, ki jih vključuje cenitev naložbe v kapital Pivovarne Union, d. d., je upoštevala ocenjeno tržno vrednost za naložbe v 57,63 % lastniški kapital podjetja Birra Peja, 100 % lastništvo blagovnih znamk Birra Peja in Akull, saj podjetje omenjena sredstva trenutno aktivno prodaja. Za omenjene naložbe je upoštevala tudi stroške prodaje.

Kot nadomestljiva vrednost naložbe v Pivovarno Union, d. d., je upoštevana vrednost pri uporabi. Vrednost pri uporabi je bila ocenjena z uporabo »metode sedanje vrednosti pričakovanih prostih denarnih tokov brez upoštevanja zadolženosti«. Obdobje natančnih projekcij bodočih prostih denarnih tokov je 2014-2019 (običajno 5-letno obdobje je podaljšano zaradi črpanja davčnih izgub), za izračun residuala je bil uporabljen model stabilne rasti denarnega toka v neskončnost (s povprečno 2 % letno stopnjo rasti). Preostala vrednost (vrednost v residualu) predstavlja 64 % vrednosti celotnega kapitala iz poslovanja. Zahtevana stopnja donosa celotnega kapitala (WACC) je v obdobju 2014-2019 upoštevana v višini 9,0 % (efektivna davčna stopnja 8,5 %), v residualu v višini

8,8 % (efektivna davčna stopnja 17 %). V okviru ocenitve nadomestljive vrednosti je bila upoštevana zahtevana stopnja donosa celotnega kapitala pred davki (pre-tax WACC) v višini 10,0 %. Iz analize občutljivosti je razvidno, da povišanje zahtevane stopnje donosa v residualu za 1 odstotno točko in znižanje rasti v residualu za 1 odstotno točko vpliva na 20,4 % znižanje ocenjene vrednosti pri uporabi naložbe v Pivovarno Union (s tem pa tudi knjigovodske vrednosti).

Na osnovi vseh navedenih predpostavk je ocenjena vrednost pri uporabi finančne naložbe v 97,92 % lastniškega kapitala družbe Pivovarna Union, d. d., na dan 31. 12. 2013 za namen preverjanja slabitve v skladu z MRS 36 enaka vrednosti pri uporabi, to je 162.127.755 EUR oz. 367 EUR na delnico.

2. Finančna naložba v odvisno družbo Radenska, d. d., Radenci

Na dan 31. 12. 2013 Pivovarna Laško, d. d., izkazuje naložbo v kapital družbe Radenska, d. d., v vrednosti 46.472.460 EUR, kar ustreza 87,09-odstotnemu lastništvu omenjene družbe. V delniški knjigi Radenske, d. d., na zadnji dan leta 2013 je Pivovarna Laško, d. d., izkazana kot nesporni lastnik 75,24 % delnic Radenske. Je pa Pivovarna Laško, d. d., še vedno, kljub pravnomočnemu sklepu o izvršbi v korist NKBM, ki do dneva potrditve računovodskih izkazov izvršbe še ni realizirala, izkazana kot lastnik 345.305 delnic RARG (6,82%), ki jih je bivša uprava zastavila v korist družbe Center naložbe za najem njenih posojil pri NKBM. V letu 2011 je bila na osnovi pravnomočne sodbe iz spora med tožečo stranko Novo Kreditno banko Maribor, d. d., kot zastavno upnico in toženo stranko Pivovarno Laško, d. d., kot zastavno dolžnico, naložba v Radensko, d. d., zmanjšana za 3.637.650 EUR, kar ustreza povprečni nabavni knjigovodski vrednosti 345.304 delnic RARG ter izkazana med sredstvi za prodajo. Iz naslova zastave delnic RARG so bili že v letu 2009 pripoznani finančni odhodki, oblikovane pa so bile pasivne časovne razmejitve v enaki višini. V letu 2013 pa je družba pripoznanje tega sredstva kot tudi pasivnih časovnih razmejitev odpravila.

Ni pa v delniški knjigi Radenske izkazano lastništvo 600.000 delnic RARG (11,85 %), ki jih je Pivovarna Laško, d. d., leta 2011 začasno prodala Deželni banki Slovenije, d. d. Na osnovi sklenjene pogodbe so upravljalvske pravice, kljub začasnemu prenosu lastništva, ostale prodajalcu, Pivovarni Laško, d. d., tako da družba iz tega naslova ni odpravila pripoznanja naložbe.

Na osnovi vseh opisanih dejstev se uradno lastništvo, izkazano v delniški knjigi Radenske, d. d. (82,06%), razlikuje od dejanskega lastništva, na osnovi katerega obvladujoča družba Pivovarna Laško, d. d., uveljavlja njene upravljalvske pravice (93,91 %) kot tudi od deleža izkazane finančne naložbe v kapital Radenske, d. d. (87,09 %).

a) Postopki pri prodaji deleža v družbi Radenska, d. d., Radenci

Na podlagi projekta operativnega in finančnega prestrukturiranja Skupine Laško je svetovalec pri prodaji UniCredit CAIB s 1. 9. 2013 pričel s postopkom odprodaje deleža družbe Radenska, d. d. Tako je bil v mesecu septembru poslan teaser potencialnim kupcem. Potencialnim investitorjem, ki so podpisali NDA, je bil v oktobru posredovan IM. V novembru smo prejeli nezavezujoče ponudbe, decembra 2013 pa so na sedežu

družbe potekale Management prezentacije. V letu 2014 pričakujemo zavezujoče ponudbe in razgovore z investitorji o strukturi transakcije.

Denacionalizacijski zahtevki v Radenski, d. d., Radenci

Podržavljenje premoženja denacionalizacija Šarič

Postopek poteka pred Upravno enoto Gornja Radgona po ZDen in v sodnem nepravdnem postopku pred Okrajnim sodiščem v Novem mestu po ZIKS. Upravičenci zahtevajo vrnitev lastninskega deleža na stvareh, podjetju, blagovnih znamk in vrelcev v času podržavljenja in plačilo odškodnine. Upravna enota Gornja Radgona je z odločbo z dne 27. 6. 2012 odločila, da se zavrne zahtevek za denacionalizacijo podržavljenega podjetja Zdravilišče Slatina Radenci, Höhn in Comp., javna trgovinska družba v Radencih (s popravnim sklepom z dne 31. 8. 2012 pravilno Kuranstalt Sauerbrun Radein AG) v deležu 48 %, last Wilhelmine Höhn Šarič, ki jo je dne 4. 5. 1993 vložil pravni naslednik dr. Rudolf Höhn Šarič. V pritožbenem postopku je Ministrstvo za gospodarski razvoj in tehnologijo dne 25. 2. 2013 pritožbo zoper odločbo Upravne enote Gornja Radgona kot neutemeljeno zavrnilo. S strani upravičenca je vložena tožba in se postopek nadaljuje pri Upravnem sodišču Republike Slovenije.

5. 12. 2012 je Upravna enota Gornja Radgona določila izvedenca za izdelavo izvedeniškega mnenja ugotovitve vrednosti podjetja Javne trgovinske družbe v Radencih – Zdravilišče Slatina Radenci Höhn in Comp., skupaj z etiketami in znamkami, kjer je kot blagovna znamka zaščiten beseda Radenska in etikete z znakom treh src, znakom dveh src in znakom enega srca, vključno s premičninami. Predmet izvedeniškega mnenja pa niso zgradbe in zemljišča.

V nepravdnem sodnem postopku pred Okrajnim sodiščem v Novem mestu se vodi postopek za vrnitev premoženja po Zakonu o izvrševanju kazenskih sankcij, ki je bil vложен 20. 12. 2010. Upravičenci so vnuki dr. Antona Šariča.

Upravičenci v tej zadevi so opravili vpis zaznambe spora na vseh zemljiščih, ki so predmet spora in vpisane zaznambe spora na 13 blagovnih znamkah Radenske pri Uradu za intelektualno lastnino.

Dne 25. 3. 2013 je bil opravljen prvi narok pri Okrajnem sodišču v Novem mestu. Poleg predlagateljev je bilo prisotnih še 11 nasprotnih udeležencev od Terme Krka, d. o. o., Državno pravobranilstvo, predstavniki treh občin, Slovenske železnice itd. Po dodatnih navajanjih vseh pooblaščenecv je sodnik glavno obravnavo zaključil. Okrajno sodišče v Novem mestu je izdalo sklep, prejet 19. 6. 2012, s katerim je predlog za vrnitev podržavljenega premoženja zavrnilo. Prav tako je določilo vrednost spornega predmeta na 34.200.000,00 EUR. Zoper sklep je nasprotna stranka vložila pritožbo na Višje sodišče v Ljubljani. Višje sodišče v Ljubljani je pritožbo s sklepom, ki jo je Radenska prejela dne 27. 3. 2014, zavrnilo in potrdilo prvostopenjski sklep, s katerim je bil zahtevek za vrnitev podržavljenega premoženja zavrnen. S tem je postopek pravnomočno zaključen. Obstaja pa možnost revizije s strani upravičencev na Vrhovno sodišče Republike Slovenije.

Poslovodstvo družbe Pivovarna Laško, d. d., pričakuje, da bo proces razreševanja navedenih postopkov na družbi Radenska, d. d., dolgotrajen. Ker pa se iz teh naslovov v

bodoče za odvisno družbo Radenska, d. d., pomembnih izgub ne pričakuje, poslovodstvo družbe Pivovarna Laško, d. d., ocenjuje, da vrednost finančne naložbe v odvisno družbo Radenska, d. d., na dan 31. 12. 2013 ni oslABLJena in da družba Pivovarna Laško, d. d., na dan 31. 12. 2013 kakršnihkoli rezervacij v zvezi s tem ne potrebuje.

b) Ocena vrednosti družbe Radenska, d. d., Radenci

Na dan 31. 12. 2013 je bila opravljena cenitev naložbe v družbo Radenska, d. d., Radenci, ki jo je opravila pooblašČena ocenjevalka vrednosti podjetij, vpisana pri Slovenskem inštitutu za revizijo.

Najpomembnejši elementi in ugotovitve postopka vrednotenja so:

- ✎ Predmet vrednotenja je večinski lastniški delež podjetja, ki omogoča večinskemu lastniku vplivati na sprejemanje odloČitev na organih upravljanja družbe in vplivanje na oblikovanje strategije in poslovnih odloČitev (o investicijah, zadolževanju, itd ...) ter izpeljavo statusnih sprememb.
- ✎ Cenilka meni, da je tržna vrednost podjetja enaka sedanji vrednosti pričakovanih prostih denarnih tokov, saj s finančnega vidika velja, da je vrednost podjetja enaka vsoti bodoČih koristi, ki jih to podjetje prinaša svojemu(im) lastniku(om).
- ✎ Pri oceni vrednosti podjetja je cenilka uporabila »metodo sedanje vrednosti pričakovanih prostih denarnih tokov brez upoštevanja zadolženosti«. Pri tej metodi je najprej ocenila sedanjo vrednost prostih denarnih tokov brez odplaČil obresti in glavnice (vrednost celotnega kapitala), nato pa zaradi predmeta vrednotenja, to je lastniški kapital podjetja, odštela vse finanČne obveznosti podjetja. Tako dobljeno vrednost je še popravila za morebitne potencialne obveznosti, premije in diskonte.
- ✎ Pri ocenitvi bodoČih donosov je upoštevala naČrt poslovanja za leto 2014 in potencial podjetja, pri čemer je izhajala iz dosedanjega poslovanja podjetja ter spoznanj iz analize dejavnosti. Cenilka ocenjuje, da je poslovni naČrt za leto 2014 optimistiČen, a izvedljiv, zato ga je upoštevala.
- ✎ Pri izdelavi projekcij poslovanja 2015-2018 je cenilka v večji meri upoštevala izsledke iz analize panoge in konkurenČnih podjetij v panogi ter potencial podjetja. Pri izdelavi projekcij poslovanja je predpostavila, da bo podjetje še naprej ohranjalo obstojeČe poslovne odnose v okviru Skupine Laško (predvsem skupni nastop na trgu, Horeca).
- ✎ Velik del ocenjene vrednosti izhaja iz finanČnih naložb, katerih tržno vrednost je ocenila v višini 47,7 mio. EUR. Upoštevala je tudi stroške prodaje naložb (2 % tržne cene pri naložbi v Mercator in Delo). V okviru tega je:
 - tržno vrednost naložbe v delnice Mercatorja upoštevala po borzni ceni na dan 31.12.2013 (82,0 EUR na delnico), saj meni, da borzna cena na datum vrednotenja najbolj odraža verjetnost izpeljave prodaje Mercatorja Agrokorju;
 - tržno vrednost naložbe v Delo (19,17 %) je ocenila s pomoČjo metode sedanje vrednosti pričakovanih prostih denarnih tokov na 3,46 mio. EUR (27,1 EUR na delnico) v okviru ločenega poročila. Upoštevala je ocenjeno tržno vrednost za

večinskega lastnika (skupno 100 % obvladovanje podjetja s strani Skupine Laško in tudi predvideno skupno prodajo);

- tržno vrednost naložbe v delnice Premogovnika Velenje (7,1 % delež) je ocenila po povprečni ceni 4,76 EUR/delnico v višini 920 tisoč EUR;

Kot presežna osnovna sredstva je upoštevala naložbene nepremičnine, ki jih je ocenil pooblaščen ocenjevalec vrednosti nepremičnin. Tako je po obeh scenarijih upoštevala tržno vrednost presežnih nepremičnin v višini 1,041 mio. EUR. Upoštevala je tudi stroške prodaje (7-20 %) ter zamik prodaje.

☞ Poleg finančnih obveznosti (8,4 mio. EUR) je upoštevala tudi potencialne obveznosti v višini 4,2 mio. EUR, in sicer glede na knjigovodsko vrednost oblikovanih rezervacij za tožbe in povezanih stroškov. Cenilka opozarja, da omenjene knjigovodske vrednosti ne odražajo vseh potencialnih obveznosti iz naslova denacionalizacijskih postopkov, za katere je na datum vrednotenja glede na pomanjkanje podatkov težko podati oceno in jih tako ni upoštevala.

☞ Premijo za kontrolo je upoštevala v velikosti 0 %, ker je že v osnovi izdelala prihodnje donose za povprečnega večinskega strateškega lastnika, diskont za pomanjkanje likvidnosti pa na podlagi analize različnih dejavnikov, ki vplivajo na likvidnost in tržljivost delnice (oziroma poslovnega deleža), v višini 15 %.

☞ V skladu z določili MRS 36 je ocenjena poštena vrednost (tržna vrednost za večinskega lastnika) znižana za stroške prodaje. Glede na predmet in namen vrednotenja je cenilka v skladu z Mednarodnimi računovodskimi standardi (MRS 36) upoštevala stroške prodaje, ki zajemajo neposredne stroške prodaje oziroma odtujitve (to so dodatni stroški, ki jih je mogoče prisoditi neposredno odtujitvi sredstva, brez stroškov financiranja in davka iz dobička). Glede na podatke iz trga ocenjuje, da znašajo ustrezni stroški prodaje podjetja cca 2 % vrednosti deleža v lastniškem kapitalu (tržne vrednosti).

Kot nadomestljiva vrednost naložbe v Radensko, d. d., je zaradi pričakovane prodaje finančne naložbe upoštevana poštena vrednost, zmanjšana za stroške prodaje. Poštena vrednost, zmanjšana za stroške prodaje, je bila ocenjena z uporabo »metode sedanje vrednosti pričakovanih prostih denarnih tokov brez upoštevanja zadolženosti«. Obdobje natančnih projekcij bodočih prostih denarnih tokov je 2014-2019, za izračun residuala je bil uporabljen model stabilne rasti denarnega toka v neskončnost (s povprečno 2 % letno stopnjo rasti). Preostala vrednost (vrednost v residualu) predstavlja 67 % vrednosti celotnega kapitala iz poslovanja. Zahtevana stopnja donosa celotnega kapitala (WACC) je v obdobju 2014-2019 upoštevana v višini 8,6 % (efektivna davčna stopnja 8,5 %), v residualu v višini 8,4 % (efektivna davčna stopnja 17 %). Iz analize občutljivosti je razvidno, da povišanje zahtevane stopnje donosa v residualu za 1 odstotno točko in znižanje rasti v residualu za 1 odstotno točko vpliva na 9,8 % znižanje ocenjene vrednosti naložbe v lastniški kapital Radenske, ki pa je še vedno višja od knjigovodske vrednosti naložbe.

Na osnovi vseh navedenih predpostavk je ocenjena poštena vrednost, zmanjšana za stroške prodaje, finančne naložbe v 87,09 % lastniškega kapitala podjetja Radenska,

d. d., za namen računovodskega poročanja v skladu z MRS 36 enaka 55.985.918 EUR oz. 12,7 EUR na delnico, kar je več od knjigovodske vrednosti naložbe na dan 31. 12. 2013.

3. Finančna naložba v odvisno družbo Delo, d. d., Ljubljana

Na dan 31. 12. 2013 znaša naložba v družbo Delo, d. d., 14.297.704 EUR, kar je za 5.988.850 EUR manj kot na zadnji dan leta 2012.

a) Postopki pri prodaji 100 % deleža v družbi Delo, d. d., Ljubljana

Skupina Laško prodaja celotni 100 % delež družbe Delo, d. d. Poleg Pivovarne Laško, d. d., ki ima v lasti 80,834 % lastniški delež v omenjeni družbi, je 19,17 % lastnik družbe Delo, d. d., tudi odvisna družba Radenska, d. d.

V juniju 2013 je bil izbran M&A svetovalec za projekt prodaje Dela, d. d., v okviru restrukturiranja Skupine Laško in sicer UniCredit CAIB. V septembru 2013 je bil v okviru projekta operativnega in finančnega restrukturiranja Skupine Laško poslan teaser potencialnim kupcem družbe Delo, čemur je sledilo usklajevanje NDA s potencialnimi investitorji. Decembra so bili potencialnim investitorjem, ki so podpisali NDA, posredovani informacijski memorandumi. V marcu 2014 smo prejeli nezavezujoče ponudbe.

b) Ocena vrednosti družbe Delo, d. d., Ljubljana

Na dan 31. 12. 2013 je bila opravljena cenitev naložbe v družbo Delo, d. d., ki jo je opravila pooblaščenca ocenjevalka vrednosti podjetij, vpisana pri Slovenskem inštitutu za revizijo.

Najpomembnejši elementi in ugotovitve postopka vrednotenja so:

- ✎ Predmet vrednotenja je večinski lastniški delež podjetja (80,83 %), ki omogoča večinskemu lastniku vplivati na sprejemanje odločitev na organih upravljanja družbe in vplivanje na oblikovanje strategije ter poslovnih odločitev (o investicijah, zadolževanju itd.); hkrati lahko večinski lastnik izvede statusne spremembe.
- ✎ Tržna vrednost podjetja je enaka sedanji vrednosti pričakovanih prostih denarnih tokov, saj s finančnega vidika velja, da je vrednost podjetja enaka vsoti bodočih koristi, ki jih to podjetje prinaša svojemu/svojim lastniku/lastnikom.
- ✎ Pri oceni vrednosti podjetja je cenilka uporabili »metodo sedanje vrednosti pričakovanih prostih denarnih tokov brez upoštevanja zadolženosti«. Pri tej metodi najprej oceni sedanjo vrednost prostih denarnih tokov brez odplačil obresti in glavnice (vrednost celotnega kapitala), nato pa zaradi predmeta vrednotenja, to je lastniški kapital podjetja, odšteje vse finančne obveznosti podjetja. Tako dobljeno vrednost še popravi za morebitne potencialne obveznosti, premije in diskonte.
- ✎ Pri ocenitvi bodočih donosov je upoštevala strateški načrt 2014-2016 in potencial podjetja, pri čemer je izhajala iz dosedanjega poslovanja podjetja ter spoznanj iz analize dejavnosti. Ocenjuje, da je strateški načrt 2014-2016 optimističen, a izvedljiv, zato ga je upoštevala kot optimistični scenarij.

- ✎ Del ocenjene vrednosti izhaja iz finančnih naložb, katerih tržno vrednost je ocenila v višini 4,0 mio. EUR. Upoštevani so tudi stroški prodaje naložb (2 % tržne cene pri naložbi v Večer). V okviru tega je:
 - tržna vrednost naložbe v 79,24 % delež v lastniškem kapitalu podjetja Večer je bila ocenjena po metodi likvidacijske vrednosti (ob predpostavki prodaje blagovne znamke oz. dejavnosti) na dan 30. 9. 2013 v višini 3.100 tisoč EUR;
 - tržna vrednost naložbe v podjetje Izberi (100 %) je ocenjena s pomočjo metode sedanje vrednosti pričakovanih prostih denarnih tokov na 475 tisoč EUR;
- ✎ Kot presežna sredstva so upoštevane naložbene nepremičnine, stanovanja in počitniške kapacitete, ki jih je ocenil pooblaščen ocenjevalec vrednosti nepremičnin v višini 267 tisoč EUR. Upoštevani so tudi stroški prodaje (5%) ter zamik prodaje;
- ✎ Premijo za kontrolo je upoštevala v velikosti 0 %, ker je že v osnovi izdelala prihodnje donose za povprečnega večinskega strateškega lastnika, diskont za pomanjkanje likvidnosti pa na podlagi analize različnih dejavnikov, ki vplivajo na likvidnost in tržljivost delnice (oziroma poslovnega deleža), v višini 15 %.
- ✎ V skladu z določili MRS 36 je ocenjena poštena vrednost (tržna vrednost za večinskega lastnika), znižana za stroške prodaje cca 2 % vrednosti deleža v lastniškem kapitalu (tržne vrednosti).

Kot nadomestljiva vrednost naložbe v Delo, d. d., je zaradi pričakovane prodaje finančne naložbe upoštevana poštena vrednost, zmanjšana za stroške prodaje. Poštena vrednost, zmanjšana za stroške prodaje, je bila ocenjena z uporabo »metode sedanje vrednosti pričakovanih prostih denarnih tokov brez upoštevanja zadolženosti«. Obdobje natančnih projekcij bodočih prostih denarnih tokov je 2014-2019, za izračun residuala je bil uporabljen model stabilne rasti denarnega toka v neskončnost (s povprečno 2 % letno stopnjo rasti). Preostala vrednost (vrednost v residualu) predstavlja 62 % vrednosti celotnega kapitala iz poslovanja. Zahtevana stopnja donosa celotnega kapitala (WACC) je v obdobju 2014-2019 upoštevana v višini 12,5 % (efektivna davčna stopnja 8,5 %), v residualu v višini 12,1 % (efektivna davčna stopnja 17 %). Iz analize občutljivosti je razvidno, da povišanje zahtevane stopnje donosa v residualu za 1 odstotno točko in znižanje rasti v residualu za 1 odstotno točko vpliva na 19,4 % znižanje ocenjene poštene vrednosti, zmanjšane za stroške prodaje, naložbe v Delo (s tem pa tudi knjigovodske vrednosti).

Na osnovi vseh navedenih predpostavk je poštena vrednost, zmanjšana za stroške prodaje finančne naložbe v 80,83 % lastniški kapital podjetja Delo na dan 31. 12. 2013 za namen računovodskega poročanja v skladu z MRS 36 enaka: 14.297.704 EUR oz. 26,50 EUR na delnico.

4. Finančna naložba v Jadransko pivovaro – Split, d. d.

a) Postopki pri prodaji 99,11 % deleža v družbi Jadranska pivovara – Split, d. d.

Po več letih neuspešne odprodaje celotnega podjetja kot delniške družbe in prodaje premoženja (asset deal) se je v drugi polovici leta 2012 uprava odločila za postopek odprodaje proizvodno-tehnične opreme Jadranske pivovare.

V februarju 2013 je bil podpisan sporazum o zastopanju pri prodaji opreme z natančno določitvijo postopkov prodaje, cene posameznih sklopov proizvodne opreme. V juniju je bila odprodana naprava za povratno pridobivanje CO₂, v septembru pa je bila realizirana prodaja največjega tehničnega sklopa opreme norveški pivovarni Aas. Kupnina bo poravnana sukcesivno do 31. 5. 2014, glede na demontažo opreme. Ker broker, podjetje Wallart, od septembra nima več ekskluzivnega dogovora, nadaljujemo z odprodajo ostale opreme različnim potencialnim kupcem.

b) Ocena vrednosti družbe Jadranska pivovara – Split, d. d.

Dolgoročna finančna naložba v družbo Jadranska pivovara – Split, d. d., je bila v celoti oslABLjena že v letu 2009. Vrednost naložbe v Jadransko pivovaro, d. d., je na zadnji dan leta 2013 enaka nič.

Na dan 31. 12. 2013 je bila opravljena cenitev nepremičnin s strani pooblaščenega ocenjevalca vrednosti. Ocenjena tržna vrednost nepremičnin v pogojih likvidacije znaša 4.293.248 EUR in je v ocenjeni višini vključena v konsolidacijo, medtem ko je vrednost opreme prevrednotena na pogodbeno vrednost in znaša 1.667.000 EUR.

Gibanje dolgoročnih finančnih naložb – odvisne družbe

(v EUR)	2013	2012
Stanje 1. januar	237.715.141	245.016.537
Spremembe v letu:		
Pridobitve RARG	-	85.378
Pridobitve PULG	10.790	58.822
Pridobitve Delo	-	406
Slabitve PULG	(7.210.857)	-
Slabitve Delo	(5.988.850)	(7.446.002)
Stanje 31. december	224.526.224	237.715.141

4. B. Dolgoročne finančne naložbe v pridružene družbe

Podatki o pridruženih družbah

(v EUR)	Dejavnost družbe	Država družbe	Odstotek udeležbe v kapitalu	Vrednost celotnega kapitala 31. 12. 2013	Dobiček/ izguba leta 2013
Pridružena družba					
Thermana, d. d., Laško	dejavnost zdravilišč, hotelov in podobnih nastavitvenih obratov	Slovenija	20,630 %	26.208.534	(1.209.934)
Slopak, d. o. o., Ljubljana	ravnanje z odpadno embalažo	Slovenija	29,220 %	818.374	366.486

Na dan 31. 12. 2013 ima Pivovarna Laško, d. d., v lasti 645.003 delnic družbe Thermana, d. d., kar predstavlja 20,63 % lastniški delež. Izvirna nabavna vrednost naložbe znaša 6.897.921 EUR. V letu 2010 pa je bila naložba v celoti oslABLJENA na nič.

V zvezi z naložbo poteka prodajni postopek. Družba je podelila mandat za organizacijo prodaje NLB, d. d., Ljubljana. Že v letu 2010 je bil pripravljen sporazum o izvedbi prodaje, ki je bil posredovan lastnikom, ki imajo v lasti več kot 50 % naložbe. V mesecu februarju 2011 je potekalo pridobivanje soglasja naročnikov za prodajo. Dne 28. 2. 2011 je bil podpisan in usklajen sporazum med NLB, d. d., Pivovarno Laško, d. d., in Zavarovalnico Triglav, d. d., ki imajo skupaj 44,85 % delež lastništva Thermane, d. d. V letu 2011 so potekale usklajevalne aktivnosti s preostalimi potencialnimi podpisniki sporazuma o izvedbi prodaje delnic.

S strani Pivovarne Laško, d. d., je bil dne 10. 10. 2011 podpisan Sporazum o skupni prodaji delnic Thermane v višini 51,96 % deleža. NLB, d. d., je kot posrednik pri prodaji pričela s prodajnimi aktivnostmi. Dne 28. 11. 2011 je bil v časniku Delo objavljen razpis za prodajo naložbe, v mesecu decembru pa je bilo preko 100 skladom privatnega kapitala in preko 100 družbam iz panoge posredovano javno vabilo skupaj s teaserjem.

V letu 2013 je bilo s strani posrednika pri prodaji NLB, d. d., ocenjeno, da na trgu ni zanimanja za nakup večinskega deleža delnic Thermane, zato je bil v pripravi nov Sporazum za skupno prodajo delnic z NLB-jem kot glavnim posrednikom pri prodaji in družbo Omegainvest, d. o. o., Domžale, kot posrednikom za iskanje potencialnih kupcev na Bližnjem vzhodu. Ker do sklenitve novega sporazuma ni prišlo, je prodaja deleža v Thermani ustavljena.

4. C. Za prodajo razpoložljiva dolgoročna finančna sredstva

(v EUR)	2013	2012
Ostale naložbe v delnice in deleže po nabavni vrednosti	241.655	241.655
Skupaj	241.655	241.655

Vrednost za prodajo razpoložljivih dolgoročnih finančnih sredstev se v primerjavi s preteklim letom ni znižala.

5. Dolgoročno dana posojila

(v EUR)	2013	2012
Druga dolgoročna posojila	376	404
Skupaj	376	404

Dolgoročna posojila se nanašajo na dolgoročna stanovanjska posojila, ki jih je Družba v preteklosti dajala svojim zaposlenim za reševanje njihovih stanovanjskih problemov.

6. Dolgoročne terjatve iz naslova finančnega najema

(v EUR)	2013	2012
Dolgoročne terjatve iz naslova finančnega najema	533.230	590.416
Skupaj	533.230	590.416

(v EUR)	2013	2012
Odvisne družbe	245.954	169.076
Ostale družbe	287.276	421.340
Skupaj	533.230	590.416

Dolgoročne terjatve iz naslova finančnega najema se nanašajo finančni najem opreme za proizvodnjo blagovne znamke Bandidos, dane v finančni najem poslovnemu partnerju iz Belorusije ter na embalažo, dano v finančni najem družbi Birra Peja Peč. Vrednost terjatve do poslovnega partnerja iz Belorusije na zadnji dan leta 2013 znaša 287.276 EUR, do Birre Peje pa 245.954 EUR.

7. Dolgoročne neto terjatve za odloženi davek

(v EUR)	2013	(popravljen)* 2012
Dolgoročne terjatve za odloženi davek	27.521.805	16.576.992
Popravek začetnega stanja	-	3.877.649
Prilagoditve za tekoče leto	-	952.876
Dolgoročne obveznosti za odloženi davek	(631.380)	(703.262)
Neto dolgoročne terjatve za odloženi davek	26.890.425	20.704.255

*Vrednosti določenih postavk v tukaj prikazanih razkritjih so drugačne od vrednosti, poročanih v Letnem poročilu 2012. Popravki računovodskih izkazov za pretekla obdobja so prikazani v posebnem razkritju v poglavju 5.4.5 POPRAVEK RAČUNOVODSKIH IZKAZOV ZA PRETEKLA OBDOBJA.

Dolgoročne terjatve in obveznosti za odloženi davek so izračunane na osnovi začasnih razlik z upoštevanjem metode obveznosti in ob upoštevanju davčne stopnje 17 %.

Gibanje dolgoročnih terjatev za odloženi davek

(v EUR)	Obveznosti do zaposlencev	Poštena vrednost (finan. sredstva)	Ostalo	Skupaj
TERJATVE ZA ODLOŽENI DAVEK				
1. januar 2012 - poročano	318.630	16.916.686	1.005.186	18.240.502
Prilagoditve za nazaj	-	3.877.649	-	3.877.649
1. januar 2012 - popravljeno*	318.630	20.794.335	1.005.186	22.118.151
Sprememba v izkazu poslovnega izida	(52.470)	(884.657)	226.493	(710.634)
31. december 2012 - popravljeno*	266.160	19.909.678	1.231.679	21.407.517
Sprememba v izkazu poslovnega izida	(136.011)	3.398.556	2.851.743	6.114.288
31. december 2013	130.149	23.308.234	4.083.422	27.521.805

**Vrednosti določenih postavk v tukaj prikazanih razkritjih so drugačne od vrednosti, poročanih v Letnem poročilu 2012. Popravki računovodskih izkazov za pretekla obdobja so prikazani v posebnem razkritju v poglavju 5.4.5 POPRAVEK RAČUNOVODSKIH IZKAZOV ZA PRETEKLA OBDOBJA.*

Dolgoročne terjatve za odloženi davek, ki se odražajo v poslovnem izidu, so se skupaj povečale za 6.114.288 EUR. Zmanjšale so se terjatve za odloženi davek iz naslova obveznosti do zaposlenih v vrednosti 136.011 EUR, povečale pa iz naslova oblikovane davčne izgube v vrednosti 2.851.743 EUR in slabitev finančnih naložb v vrednosti 3.398.556 EUR.

Gibanje dolgoročnih obveznosti za odloženi davek

(v EUR)	Poštena vrednost (zemljišča, zgradbe)	Poštena vrednost (blagovne znamke)	Skupaj
OBVEZNOSTI ZA ODLOŽENI DAVEK			
1. januar 2012	1.069.320	738	1.070.058
Sprememba v izkazu poslovnega izida	-	(738)	(738)
Sprememba v izkazu drugega vseobsegajočega donosa	(366.058)	-	(366.058)
31. december 2012	703.262	-	703.262
Sprememba v izkazu drugega vseobsegajočega donosa	(71.882)	-	(71.882)
31. december 2013	631.380	-	631.380

Dolgoročne obveznosti za odloženi davek se nanašajo na prevrednotenje nepremičnin na pošteno vrednost, ki se izkazuje na presežku iz prevrednotenja. V letih 2012 in 2013 se je vrednost dolgoročnih obveznosti za odloženi davek zmanjšala za 438.678 EUR, kar je delno posledica preračuna obveznosti za odloženi davek na novo, višjo stopnjo, delno pa

posledica učinkov prevrednotenja nepremičnin. Uporabljena stopnja davka je 17 %, vrednost obveznosti za odloženi davek na dan 31. 12. 2013 znaša 631.380 EUR.

8. Nekratkoročna sredstva za prodajo

(v EUR)	2013	2012
Nepremičnine za prodajo	-	770.939
Druga nekratkoročna sredstva za prodajo	-	3.637.650
Skupaj	-	4.408.589

Med nekratkoročnimi sredstvi za prodajo Družba ne izkazuje več nobenih sredstev. V letu 2013 je bil prodan poslovno-skladiščni prostor s pripadajočim zemljiščem v Ljubljani, obenem je bil oblikovan popravek vrednosti za zastavljene delnice Radenske v korist zastavne upnice Nove kreditne banke Maribor, d. d. (345.304 delnic RARG oz. 6,82 %), za katere je bil konec leta 2011 izdan sklep o izvršbi.

9. Zaloge

(v EUR)	2013	2012
Material in surovine	3.926.609	5.253.746
Nedokončana proizvodnja	1.076.418	811.208
Proizvodi	1.515.665	1.367.662
Trgovsko blago	382.936	386.283
Predujmi za zaloge	36.030	13.188
Skupaj	6.937.658	7.832.087

Gibanje popravka vrednosti zalog

(v EUR)	2013	2012
Oblikovanje v letu	67.659	40.373
Stanje na koncu obdobja	67.659	40.373

Vrednost zalog se je glede na preteklo leto zmanjšala za 894.429 EUR oziroma za 11,4 %. Predvsem se je zmanjšala vrednost materiala in surovin, in sicer za 25,2 %. Na dan 31. 12. 2013 so bile zastavljene zaloge v vrednosti 2 mio. EUR. Knjigovodska vrednost ne presega čiste iztržljive vrednosti zalog.

V letu 2013 je bil oblikovan popravek vrednosti zalog v vrednosti 67.659 EUR zaradi delnega odpisa vrednosti nekurantnih zalog.

Inventurni viški in primanjkljaji

(v EUR)	2013	2012
Inventurni viški	4.329	14.212
Inventurni primanjkljaji	(16.769)	(11.423)

Pri rednem letnem popisu materiala, nedokončane proizvodnje, polproizvodov in gotovih proizvodov so bili ugotovljeni inventurni primanjkljaj v višini 16.769 EUR in inventurni višek v znesku 4.329 EUR.

10. A. Kratkoročne poslovne terjatve

(v EUR)	2013	2012
Kratkoročne poslovne terjatve do kupcev:		
na domačem trgu	18.428.046	18.931.751
na tujem trgu	6.110.846	4.829.688
Manj popravek vrednosti	(4.830.469)	(5.013.555)
Skupaj	19.708.423	18.747.884
Kratkoročne poslovne terjatve do drugih	1.220.441	1.894.574
Predujmi	(159.517)	(98.206)
Manj popravek vrednosti	(614.359)	(1.314.369)
Stanje 31. december	20.154.988	19.229.883

Na dan 31. 12. 2013 Družba izkazuje 20.154.988 EUR kratkoročnih terjatev iz poslovanja, kar je za 925.105 EUR več kot na zadnji dan preteklega leta. Povečale so se terjatve do tujih kupcev, in to za 1.281.158 EUR, največ do odvisne družbe Laško Grupa, d. o. o., Zagreb, za 949.532 EUR, in kupca Herma za 437.402 EUR, medtem ko so se terjatve do domačih kupcev zmanjšale za 503.705 EUR.

Izkazana vrednost vseh kratkoročnih poslovnih in drugih terjatev odraža pošteno vrednost.

Popravki vrednosti kratkoročnih poslovnih terjatev

(v EUR)	2013	2012
Stanje 1. januarja	5.013.555	4.782.053
Izterjane odpisane terjatve	(241.185)	(104.183)
Dokončen odpis terjatev	(179.762)	(80.931)
Oblikovanje popravkov vrednosti v letu	43.992	-
Povečanje popravka iz naslova toženih	189.567	411.677
Prenos obresti na tožene	4.302	4.939
Stanje 31. december	4.830.469	5.013.555

Popravek vrednosti poslovnih terjatev do kupcev se je povečal iz naslova tožb v vrednosti 189.567 EUR, iz oblikovanja popravka vrednosti v znesku 43.992 EUR ter obresti v višini

4.302 EUR. Zmanjšal pa se je za odpise terjatev v vrednosti 179.762 EUR ter za izterjane tožene terjatve v vrednosti 241.185 EUR

Terjatve do kupcev v vrednosti 5.422.805 EUR so zavarovane s prejetimi garancijami in poroštvi v vrednosti 5.044.000 EUR.

Starostna struktura terjatev je prikazana v poglavju 5.4.7 FINANČNI INSTRUMENTI IN TVEGANJE– pojasnilo 27. A. Zaupanjško (kreditno) tveganje.

Na dan 31. 12. 2013 ima Družba prejeta posojila zavarovana s terjatvami do kupcev v vrednosti 10.000.000 EUR.

10. B. Kratkoročne terjatve za preveč plačan davek od dohodka pravnih oseb

V davčnem obračunu za leto 2013 je Družba izkazala davčno izgubo v vrednosti 15.778.039 EUR. Nepokrita davčna izguba na dan 31. 12. 2013 znaša 23.467.051 EUR in se nanaša na ugotovljeno ter nepokrito davčno izgubo iz preteklih let in tekočega leta. V letu 2012 Družba ni izkazala davčne osnove, zato v letu 2013 ni plačevala akontacij davka od dohodka pravnih oseb.

11. Za prodajo razpoložljiva kratkoročna finančna sredstva

(v EUR)	2013	2012
Za prodajo razpoložljiva kratkoročna finančna sredstva - poštena vrednost	26.305.484	37.909.041
Skupaj	26.305.484	37.909.041

Na zadnji dan leta 2013 znaša vrednost kratkoročnih za prodajo razpoložljivih finančnih sredstev 26.305.484 EUR in so se v primerjavi s preteklim letom zmanjšala za 11.603.557 EUR.

Gibanje za prodajo razpoložljivih kratkoročnih finančnih sredstev

(v EUR)	2013	2012
Stanje 1. januar	37.909.041	50.026.401
Spremembe v letu:		
Slabitev	(11.603.557)	(12.058.462)
Prodaja (Etol)	-	(58.898)
Stanje 31. december	26.305.484	37.909.041

Skupna slabitev v višini 11.603.557 EUR se nanaša na Mercator v višini 10.159.936 EUR, delnice Probanke v višini 767.001 EUR in delnice Elektra Gorenjske v višini 676.620 EUR.

1. Finančna naložba v družbo Poslovni sistem Mercator, d. d., Ljubljana

Družba je na dan 31. 12. 2013 lastnik 317.498 delnic MELR (8,43 %), kar ob upoštevanju poštene tržne vrednosti 82 EUR na delnico na dan 31. 12. 2013 znaša 26.034.836 EUR. Poštena vrednost omenjene naložbe je na dan 31. 12. 2013 za 24.943.002 EUR nižja od izvirne nabavne vrednosti, ki je znašala 50.977.838 EUR oz. 160,56 EUR na delnico. Poslovodstvo ocenjuje, da zaradi neuspešnega poskusa prodaje delnic MELR padec borzne cene pomeni trajno slabitev, zato se je odločilo, da se ta izkaže kot finančni odhodek.

Postopki pri prodaji 23,43 % deleža v družbi PS Mercator, d. d., Ljubljana

Družbe Skupine Laško so na podlagi sprejete Strategije v letu 2012 nadaljevale z aktivnostmi za prodajo njihovega 23,34 % deleža v družbi Mercator, d. d. Tako je bil konec oktobra 2012 s strani družb Skupine Laško in ostalih zainteresiranih družb za skupno prodajo delnic družbe Mercator, d. d., (v nadaljevanju: prodajalci) sklenjen nov Sporazum o skupni prodaji delnic Poslovni sistem Mercator, d. d. Sporazum so podpisali prodajalci, ki so skupaj imetniki večinskega deleža delnic v družbi Mercator, d. d. Januarja 2013 je bil izdan Teaser, na osnovi katerega so se pričeli izvajati postopki neposredne prodaje. V mesecu februarju so prispele nezavezujoče ponudbe. Na predlog finančnega svetovalca v prodajnem procesu je konzorcij k nadaljevanju postopka povabil štiri ponudnike. Izbrani ponudniki so bili povabljeni, da opravijo skrbni pregled družbe in oddajo zavezujoče ponudbe do predvidenega roka v maju 2013. Po opravljenem skrbnem pregledu družbe Mercator sta zavezujočo ponudbo oddala dva potencialna investitorja. Ponudba finančnega investitorja je predvidevala le dokapitalizacijo družbe Mercator, medtem ko je družba Agrokor ponudila ceno 106 EUR za delnico MELR.

Dne 14. 6. 2013 je bila podpisana pogodba o prodaji in nakupu skupnega 53 % deleža v družbi Mercator, d. d., med konzorcijem prodajalcev in družbo Agrokor, d. d., po ceni 120 EUR za delnico MELR. Podpis sporazuma o prodaji je rezultat obsežnega postopka, ki ga je vodila londonska skupina mednarodne investicijske banke ING Bank N.V. Postopek je bil vođen v skladu z mednarodno dobro prakso in s ciljem vključiti vse potencialno zainteresirane investitorje. Ob tem je bila zagotovljena preglednost postopka in maksimiranje koristi za vse deležnike Mercatorja. Dostavljene so bančne garancije s strani kupca v višini 7,5 % kupnine. 29. 7. 2013 je podpisan dogovor o sprostitev zavarovanj (Escrow Agreement) s strani bank upnic, ki so zastavne upnice na delnicah Mercatorja. Podpisane bilateralne kreditne pogodbe z dne 29. 7. 2013 definirajo zapadlost glavnine kreditov 30. 4. 2014 in definirajo mejnike izvedbe projekta restrukturiranja. Najkasnejši predvideni datum zaključka transakcije je bil konec marca 2014.

Kupec je prodajalce 30. 12. 2013 obvestil, da je pridobil tudi soglasje regulatorja v Srbiji, in da se hkrati odpoveduje pogoju konkurence (pridobitvi soglasij regulatorjev v državah Hrvaška ter Bosna in Hercegovina, kjer regulatorji soglasja še niso izdali).

S tem so bili odložni pogoji SPA izpolnjeni z izjemo pogoja prestrukturiranja dolga družbe Mercator.

Pogoj prestrukturiranja dolgov družbe Mercator bi skladno SPA moral biti izponjen najkasneje do 31. 1. 2014. Če pogoj ni izpolnjen in če se kupec odložnemu pogoju ne odpove ali med strankami ne pride do dogovora, SPA avtomatsko preneha veljati in

transakcije ni. Ker pogoj do 31. 1. 2014 ni bil izpolnjen, je kupec dne 31. 1. 2014 zvečer pred iztekom roka z izjavo konzorciju prodajalcev podaljšal rok za izpolnitev pogoja in s tem veljavnost SPA do 4. 2. 2014. Kupec je nato dne 3. 2. 2014 posredoval izjavo s spremembo pogoja restrukturiranja dolga in podaljšal rok za izpolnitev pogoja in s tem veljavnost SPA do 28. 2. 2014. Pogoj za veljavnost izjave je bil, da jo do 5. 2. 2014 do 14:00 potrdi konzorcij prodajalcev. Konzorcij prodajalcev je izjavo v postavljenem roku potrdil.

Od oktobra 2013 so potekala tudi pogajanja med kupcem in največjimi upnicami družbe Mercator (CoCom banke) o prestrukturiranju dolgov družbe Mercator in pogojih za spremembo lastništva družbe Mercator, ki bi bili sprejemljivi za CoCom banke.

CoCom banke so postavile zahtevo, da kupec zagotovi 250 mio. EUR dodatnega financiranja družbi Mercator, od tega 200 mio. EUR za poplačilo upnic in 50 mio. EUR za obratni kapital. Kupec je, da bi zagotovil s strani CoCom bank zahtevano financiranje družbe Mercator in zagotovil čas za podpis dokumentacije restrukturiranja dolgov ("joint debt restructuring"), predlagal znižanje cene in podaljšanje roka za izvedbo transakcije ("long stop date (LST)").

Na osnovi pogajanj med kupcem, prodajalci in bankami upnicami je družba Agrokor prodajalcem ponudila aneks k prodajni pogodbi z dne 14. 6. 2013 s spremenjenimi nekaterimi bustvenimi elementi prvotne pogodbe, in sicer: ponujena cena za delnico MELR je fiksna in znaša 86 EUR, datum zaključka transakcije je 30. 6. 2014 ter določen je pogoj, da se mora družba Poslovni sistem Mercator, d. d. s svojimi bankami upnicami do 31. 5. 2014 dogovoriti o dolgoročnem prestrukturiranju svojih dolgov na takšen način, da se upošteva, da bo kupec vstopil v lastniško strukturo Mercatorja.

Dne 28. 2. 2014 so uprave članic konzorcija podpisale aneks k prodajni pogodbi po fiksni ceni 86 EUR za delnico MELR z odložnim pogojem, ki se je nanašal na soglasje oz. potrditev s strani nadzornih svetov ter v primeru Pivovarne Union še s strani njene skupščine. Odložni pogoj je tudi sklenitev novega Escrow Agreementa.

2. Ostale finančne naložbe za prodajo

Med za prodajo razpoložljivimi kratkoročnimi finančnimi sredstvi izkazujemo še naložbo v delnice Elektra Gorenjska, d. d., v vrednosti 270.648 EUR (1,6 %). Na osnovi odločbe Banke Slovenije z dne 17. 12. 2013 o izrednih ukrepih prenehanja vseh kvalificiranih obveznosti Probanke, d. d., zaradi pokrivanja njene izgube, smo v mesecu decembru izvedli izbris lastništva delnic Probanke, d. d., ter v poslovnih knjigah pivovarne Laško, d. d., odpravili pripoznanje omenjene naložbe.

12. Kratkoročno dana posojila

(v EUR)	2013	2012
Kratkoročni depoziti	1.770.902	2.985.000
Kratkoročna posojila	7.564.745	16.889.015
Manj popravek vrednosti	(7.447.006)	(16.711.277)
Stanje 31. december	1.888.641	3.162.738

Kratkoročno dana posojila na zadnji dan leta 2013 znašajo 1.888.641 EUR in se nanašajo predvsem na depozite pri bankah. V letu 2013 smo odvisni družbi Jadranska pivovara – Split, d. d., za premostitev likvidnostnih težav pri plačilu odpravnin presežnim delavcem odobrili posojila v vrednosti 205.445 EUR. Ker obstaja velika verjetnost, da posojilo ne bo vrnjeno, je bil za dano posojilo v celoti oblikovan popravek vrednosti ter pripoznani finančni odhodki. Iz naslova v preteklih letih danih posojil, ki so bila že v celoti oslabljena, je bila v letu 2013 izvedena konverzija terjatve iz naslova danih posojil v kapitalske rezerve Jadranske pivovare v višini 9.062.000 EUR. Družba je v letu 2013 iz naslova stečajne mase družbe Infond Holdig prejela poplačila posojila v višini 40.317 EUR, iz naslova stečajne mase družbe Center Naložbe pa 330.901 EUR.

Kratkoročna posojila, dana drugim, so se v letu 2013 zmanjšala za 60.000 EUR, depoziti pri bankah pa za 1.214.098 EUR.

Gibanje danih kratkoročnih posojil in depozitov

(v EUR)	Začetno stanje 1. 1. 2013	Popravek začetnega stanja	Nova posojila v letu 2013	Slabitev	Odplačila v letu 2013	Storno preteklih slabitev	Končno stanje 31.12.2013
Kratkoročni depoziti	2.985.000	-	-	-	(1.214.098)	-	1.770.902
Kratkoročna posojila	16.889.015	(9.062.000)	205.445	-	(467.715)	-	7.564.745
Popravek vrednosti kratkoročnih posojil	(16.711.276)	9.062.000	-	(205.445)	-	407.715	(7.447.006)
Skupaj	3.162.739	-	205.445	(205.445)	(1.681.813)	407.715	1.888.641

Obrestna mera za kratkoročna posojila je v letu 2013 v povprečju znašala 4,79 %. Izkazana vrednost kratkoročnih posojil odraža pošteno vrednost.

13. Denarna sredstva in denarni ustrezniki

(v EUR)	2013	2012
Dobroimetje pri bankah	255.519	192.036
Gotovina v blagajni in prejeti čeki	41.967	21.792
Denar na poti	59.732	81.636
Skupaj	357.218	295.464

14. Kratkoročne aktivne časovne razmejitve

(v EUR)	2013	2012
Aktivne časovne razmejitve	33.717	-
Skupaj	33.717	-

Na dan 31. 12. 2013 je Družba izkazala 33.717 EUR aktivnih časovnih razmejitev.

15. Kapital

Kapital Pivovarne Laško, d. d., sestavljajo vpoklicani kapital, kapitalske rezerve, rezerve iz dobička, preneseni dobiček ali izguba iz prejšnjih let, presežek iz prevrednotenja finančnih naložb, razvrščenih v skupino za prodajo, ter predhodno še nerazdeljeni dobiček ali še neporavnana izguba poslovnega leta.

Osnovni kapital se pojavlja kot delniški kapital (kapital z deleži ali kapitalska vloga). Deli se na vpoklicani osnovni kapital in nevpoklicani osnovni kapital. Nevpoklicani osnovni kapital je odbitna postavka od osnovnega kapitala.

Vpoklicani kapital družbe Pivovarna Laško, d. d., je opredeljen v statutu Družbe in znaša 36.503.304,96 EUR. Razdeljen je na 8.747.652 navadnih prosto prenosljivih imenskih kosovnih delnic. Vsaka delnica daje lastniku pravico glasovanja na letni skupščini delničarjev in pravico do udeležbe v dobičku. Nominalna vrednost vpoklicanega kapitala znaša 36.503.304,96 EUR.

Kapitalske rezerve so se v letu 2013 zmanjšale v višini 27.326.561 EUR zaradi pokrivanja izgube in zaradi prevrednotenja nepremičnin na nižje poštene vrednosti. Na dan 31. 12. 2013 znašajo kapitalske rezerve 24.760.570 EUR in vse izhajajo iz vplačanega presežka kapitala v preteklih dokapitalizacijah.

Med rezervami so izkazane zakonske rezerve v vrednosti 3.650.331 EUR in rezerve za lastne delnice v vrednosti 79.763 EUR.

Rezerve za lastne delnice so se v letu 2013 zmanjšale zaradi prevrednotenja na nižjo borzno vrednost v skupni višini 59.275 EUR.

Na dan 31. 12. 2013 Pivovarna Laško, d. d., nima lastnih delnic, jih pa imata v lasti njeni odvisni družbi, in sicer Radenska, d. d., 17.760 lotov ter Pivovarna Union, d. d., 2.131 lotov. Lastne delnice so bile na dan 31. 12. 2013 preračunane na borzno ceno, ki je znašala 4,01 EUR. Pivovarna Laško, d. d., kot obvladujoča družba ima za celotno vrednost delnic, ki so v lasti družb v Skupini Laško, oblikovane rezerve za lastne delnice.

Zakonske rezerve se smejo porabiti izključno za pokrivanje izgub.

Presežek iz prevrednotenja je bil oblikovan iz učinkov prevrednotenja nepremičnin in aktuarskih presežkov. Na zadnji dan leta 2013 je Družba na osnovi cenitev, ki jih je izdelal pooblaščen ocenjevalec nepremičnin, prevrednotila nepremičnine na nižje poštene vrednosti v višini 741.111 EUR. Presežek iz prevrednotenja se je povečal za učinek

odloženih davkov iz naslova prevrednotenja nepremičnin v vrednosti 71.881 EUR ter za aktuarske presežke v vrednosti 1.622 EUR in zmanjšal za obračunano amortizacijo iz naslova preteklih prevrednotenj v vrednosti 233.305 EUR. Vrednost presežka iz prevrednotenja na dan 31. 12. 2013 je 3.084.241 EUR.

Knjigovodska vrednost delnice Pivovarne Laško, d. d., na dan 31. 12. 2013 po MSRP znaša 7,78 EUR. Tržna vrednost delnice je konec leta 2013 znašala 4,01 EUR in je za 48,5 % nižja od njene knjigovodske vrednosti.

16. Rezervacije in dolgoročne pasivne časovne razmejitve

(v EUR)	2013	2012
Druge rezervacije	5.253.988	-
Rezervacije za odpravnine in jubilejne nagrade	1.333.160	1.259.169
Rezervacije za invalide nad kvoto	48.927	90.290
Skupaj	6.636.075	1.349.459

Na dan 31. 12. 2013 znašajo rezervacije diskontirane na sedanjo vrednost za pričakovana izplačila odpravnin in jubilejnih nagrad kot dolgoletnega službovanja zaposlenih 1.333.160 EUR, za invalide nad kvoto 48.927 EUR in ostale rezervacije 5.253.988 EUR.

Med rezervacijami na dan 31. 12. 2013 družba Pivovarna Laško, d. d., izkazuje dodatno oblikovane rezervacije za plačilo koncesijske dajatve za vodo, ki se nanašajo na obdobje 2005 do 2013, in sicer v višini 4.209.805 EUR in rezervacijo za potencialno obveznost do družbe Radenska, d. d., iz naslova prejetega izravnalnega zahtevka za zabeleženo izgubo v času trajanja pogodbenega koncerna v skladu s 542. členom ZGD-1. Ta potencialna obveznost zaenkrat temelji na njeni najboljši poslovodski oceni in znaša 1.044.183 EUR, vendar je možno, da se bo njen znesek v bodoče še spremenil, saj njegova višina še ni zveidrirana.

Pri izračunu potencialnih obveznosti iz odpravnin ob upokojitvi so upoštevana določila Uredbe o davčni obravnavi povračil stroškov in drugih dohodkov iz delovnega razmerja. Če znesek odpravnine presega znesek iz Uredbe o davčni obravnavi povračil stroškov in drugih dohodkov iz delovnega razmerja, delodajalec na presežek plača še prispevke delodajalca v višini 16,1 %.

Pregled dodatnih predpostavk:

- ☞ rast povprečne plače v Republiki Sloveniji je predpostavljena v višini 0,5 % letno v letu 2014, 1 % letno v letu 2015 in 3,0 % letno v nadaljnjih letih, kar predstavlja ocenjeno dolgoročno rast plač;
- ☞ v izračunu je upoštevana rast zneskov odpravnin ob upokojitvi in jubilejnih nagrad iz Uredbe o davčni obravnavi povračil stroškov in drugih dohodkov iz delovnega razmerja v višini, kot je v prejšnji alineji predpostavljeno za rast povprečne plače v Republiki Sloveniji (gre za predpostavko, da se bodo osnove spreminjale s predpostavljeno rastjo povprečne plače v Republiki Sloveniji, saj ne

poznamo dejanskih namenov zakonodajalca glede zneskov iz Uredbe o davčni obravnavi povračil stroškov in drugih dohodkov iz delovnega razmerja);

- ✎ izračun obveznosti za odpravnine je vezan na pokojninsko delovno dobo posameznega zaposlenca.

Predpostavke o gibanju zaposlovanja in s tem povezanimi obveznostmi družbe:

- ✎ predpostavka je, da je fluktuacija zaposlencev odvisna predvsem od njihove starosti;
- ✎ smrtnost zaposlenih je upoštevana z uporabo tablic smrtnosti slovenske populacije v letu 2007;
- ✎ razporeditev delavcev med trajno presežne delavce prinaša družbi druge obveznosti, zato je predpostavka, da je sedanja vrednost obveznosti delodajalca pri razporeditvi delavca med tehnološke viške enaka sedanji vrednosti obveznosti odpravnine;
- ✎ primeri, kjer je razlog redna upokojitvev, so obravnavani v izračunu preko upoštevanja zbrane in bodoče delovne dobe, pri čemer so upoštevani pogoji za starostno upokojitvev;
- ✎ predpostavka je, da bodo zaposleni izkoristili pravico starostne upokojitve in zato delavcu obveznost izplačila jubilejne nagrade, ki bi bila po projekciji izplačana kasneje, ne bo nastopila.

Izbrana diskontna obrestna mera znaša 4,10 % letno, kolikor je konec novembra 2013 znašala donosnost 10-letnih podjetniških obveznic z visoko boniteto v Euro območju, povečana za pribitek za lokalno tveganje.

Gibanje rezervacij

(v EUR)	Odpravnine ob upokojitvi	Jubilejne nagrade	Invalidi nad kvoto	Drugo	Skupaj
Stanje 1. 1. 2013	730.923	528.246	90.290	-	1.349.459
Povečanje	61.009	43.075	62.453	5.253.988	5.420.525
Zmanjšanje - črpanje	(7.246)	(22.847)	(103.816)	-	(133.909)
Stanje 31. 12. 2013	784.686	548.474	48.927	5.253.988	6.636.075

V letu 2013 smo dodatno oblikovali rezervacije za plačilo koncesijske dajatve za vodo, ki se nanašajo na obdobje 2005 do 2013, in sicer v višini 4.209.805 EUR ter rezervacije v višini 1.044.184 EUR za izravnalni zahtevek družbe Radenska, d. d., za pokrivanje izgube za čas trajanja pogodbenega koncerna v skladu s 542. členom ZGD-1. V primerjavi z letom 2012 so se rezervacije povečale za dodatno oblikovane rezervacije za odpravnine in jubilejne nagrade v vrednosti 104.084 EUR, kar je posledica spremembe strukture zaposlenih in spremenjenih pogojev upokojevanja, zmanjšale so se za dejanske upokojitve in izplačila jubilejnih nagrad v vrednosti 30.093 EUR.

Rezervacije za invalide nad kvoto so se v letu 2013 zmanjšale za 103.816 EUR zaradi črpanja oprostitve prispevka za invalide nad kvoto, povečale pa za novo oblikovane rezervacije iz naslova oprostitve prispevka za invalidsko pokojninsko zavarovanje za invalide v vrednosti 62.453 EUR.

17. Dolgoročne finančne obveznosti

(v EUR)	2013	2012
Dolgoročno dobljena posojila pri bankah	3.007.500	3.447.498
Dolgoročno dobljena posojila pri drugih družbah	30.090	27.172
Skupaj	3.037.590	3.474.670
Prenos na kratkoročne finančne obveznosti	(660.000)	(660.000)
Skupaj	2.377.590	2.814.670

Dolgoročne finančne obveznosti se nanašajo na prejeta dolgoročna posojila od bank in na finančni leasing.

Obrestna mera za dolgoročna posojila je v letu 2013 v povprečju znašala 4,72 %. Izkazana vrednost dolgoročnih finančnih obveznosti odraža pošteno vrednost.

Zapadlost dolgoročnih posojil od bank

(v EUR)	2013	2012
Zapadlost od 2 do 4 let	-	2.127.498
Zapadlost od 1 do 2 let	2.347.500	660.000
Kratkoročni del dolgoročnih finančnih obveznosti	660.000	660.000
Skupaj	3.007.500	3.447.498

Gibanje dolgoročnih posojil pri bankah in drugih družbah

(v EUR)	Glavnica dolga 1. 1. 2013	Nova posojila v letu 2013	Odplačila v letu 2013	Stanje dolga 31. 12. 2013	Del, ki zapade v letu 2014
Skupaj banke	3.447.498	-	439.995	3.007.503	660.000
Dolgoročno dobljena posojila pri drugih družbah	27.172	14.462	11.544	30.090	-
Skupaj	3.474.670	14.462	451.539	3.037.593	660.000

Dolgoročna posojila so v celoti zavarovana z vrednostnimi papirji, hipotekami in zastavo premičnin (podrobno pojasnilo pri kratkoročnih finančnih obveznostih).

18. Kratkoročne obveznosti

18. A. Kratkoročne poslovne obveznosti

(v EUR)	2013	2012
Kratkoročne obveznosti do družb v skupini kot dobaviteljev	10.288.710	8.332.777
Kratkoročne obveznosti do drugih dobaviteljev	7.828.595	6.946.283
Kratkoročne poslovne obveznosti do drugih:		
do zaposlencev	603.544	613.052
do države	3.996.088	3.311.752
Kratkoročne obveznosti za predujme	126.114	122.485
Druge kratkoročne obveznosti	1.258.280	1.513.884
Skupaj	24.101.331	20.840.233

Kratkoročne poslovne obveznosti so se v primerjavi s preteklim letom povečale za 3.261.098 EUR. Med kratkoročnimi poslovnimi obveznostmi predstavljajo največji delež obveznosti do dobaviteljev v vrednosti 18.117.305 EUR, ki so se v primerjavi s preteklim letom povečale za 2.838.245 EUR. Obveznosti do družb v Skupini, ki znašajo 10.288.710 EUR, predstavljajo 56,7 % vseh obveznosti do dobaviteljev. V letu 2013 so se obveznosti do družb v Skupini povečale za 1.955.933 EUR, medtem ko so se obveznosti do ostalih dobaviteljev povečale za 882.312 EUR. Velik del obveznosti do družb v Skupini je že zapadel, in sicer 7.489.997 EUR, kar predstavlja 41,34 % vseh kratkoročnih poslovnih obveznosti.

Obveznosti do države so se v primerjavi z zadnjim dnem preteklega leta povečale za 684.336 EUR, predvsem zaradi večje obveznosti iz naslova trošarin.

18. B. Kratkoročne obveznosti za davek od dohodka

Družba na dan 31. 12. 2013 kot tudi na zadnji dan leta 2012 ne izkazuje obveznosti za davek od dohodka pravnih oseb. Družba je v letu 2013 izkazala presežek davčnih odhodkov nad davčnimi prihodki v vrednosti 15.241.967 EUR. V davčnem obračunu je izkazana davčna izguba leta 2013 v vrednosti 15.778.039 EUR. Nepokrita davčna izguba na zadnji dan leta 2013 pa znaša 23.467.051 EUR.

18. C. Kratkoročne finančne obveznosti

(v EUR)	2013	2012
Kratkoročni del dolgoročnih finančnih obveznosti	660.000	660.000
Kratkoročne finančne obveznosti za obresti iz posojil	1.958.231	1.807.753
Kratkoročno dobljena posojila pri družbah v Skupini	42.413.255	42.450.977
Kratkoročno dobljena posojila pri bankah	210.908.939	213.433.218
Druge kratkoročne obveznosti iz financiranja	(802.409)	777.382
Skupaj	255.138.016	259.129.330

Na dan 31. 12. 2013 znašajo kratkoročne finančne obveznosti 255.138.016 EUR. Kratkoročna posojila, najeta pri bankah, znašajo 210.908.939 EUR, pri družbah v Skupini pa 42.413.255 EUR.

Gibanje kratkoročnih posojil pri bankah in drugih posojilodajalcih

(v EUR)	Glavnica dolga 1. 1. 2013	Odplačila v letu 2013	Stanje dolga 31. 12. 2013
Skupaj banke	214.093.218	2.524.279	211.568.939
Skupaj drugi posojilodajalci	42.450.978	37.723	42.413.255
Skupaj kratkoročna posojila	256.544.196	2.562.002	253.982.194

Vrednost kratkoročnih finančnih obveznosti, ki na zadnji dan leta 2013 znaša 255.138.016 EUR, se je v primerjavi s preteklim letom zmanjšala za 3.991.314 EUR. Kratkoročno dobljena posojila pri bankah so se zmanjšala za 2.524.279 EUR iz naslova odplačila posojil. Kratkoročno dobljena posojila pri družbah v Skupini so se zmanjšala za 37.723 EUR iz naslova izplačila dobička odvisne družbe Firma DEL, d. o. o.

Povprečna obrestna mera za kratkoročna posojila od bank je v letu 2013 znašala 4,97 %, za prejeta kratkoročna posojila, prejeta od družb v Skupini Laško, pa 5,26 %. Izkazana vrednost kratkoročnih finančnih obveznosti odraža pošteno vrednost.

Za zavarovanje dolgoročnih in kratkoročnih posojil je Družba zastavila 539.516 delnic (80,83 %) Dela, d. d., 4.745.107 delnic (93,74 %) Radenske, d. d., 440.295 delnic (97,60 %) Pivovarne Union, d. d., 317.498 delnic (8,43 %) Poslovnega sistema Mercator, d. d., 645.003 delnic (20,63 %) Thermane, d. d., Laško ter 270.648 (1,6 %) delnic Elektra Gorenjska, d. d. Knjigovodska vrednost zastavljenih delnic na dan 31. 12. 2013 znaša 246.907.229 EUR. Del dolgoročnih in kratkoročnih dolgov je zavarovan še s hipoteko in z zastavo premičnin ter naložbenih nepremičnin. Knjigovodska vrednost zastavljenih nepremičnin, premičnin in naložbenih nepremičnin na dan 31. 12. 2013 znaša 31.575.667 EUR. Kratkoročna posojila družbe so zavarovana še s terjatvami, katerih vrednost na dan 31. 12. 2013 znaša 10.000.000 EUR, ter z zastavo blagovnih znamk v vrednosti 50.000.000 EUR. Vrednost vseh neodplačanih, z delnicami, hipoteko, zastavo premičnin, naložbenih nepremičnin in terjatev zavarovanih dolgov na dan 31. 12. 2013 znaša 213.916.437 EUR. Kratkoročna posojila v vrednosti 42.631.859 EUR, ki jih je Družba najela pri svojih odvisnih družbah, so zavarovana z menicami.

Dne 30. 4. 2014 je bil z bankami podpisan Sporazum o restrukturiranju in mirovanju. Več o tem v poglavju 5.4.12 DOGODKI PO DATUMU IZKAZA FINANČNEGA POLOŽAJA.

19. Kratkoročne pasivne časovne razmejitve

(v EUR)	2013	2012
Kratkoročne pasivne časovne razmejitve	729.700	4.751.862
Skupaj	729.700	4.751.862

Med pasivnimi časovnimi razmejitvami so izkazani obveznost za neizkoriščene dopuste v vrednosti 376.167 EUR, vnaprej obračunani odhodki v vrednosti 288.667 EUR ter ostali kratkoročno odloženi prihodki v vrednosti 64.866 EUR.

Pasivne časovne razmejitve so se zmanjšale za unovčenja poroštev za posojila Jadranske pivovare – Split, d. d., v višini 510.643 EUR. Zaradi slabega finančnega položaja Jadranska pivovarna, d. d., ni bila sposobna sama poravnati zapadlih obrokov bančnih posojil, zato jih je namesto nje na osnovi podpisanega poročstva iz let 2005, 2007 in 2008 poravnala Pivovarna Laško, d. d. (RARG, JP).

Vrednost poročstva za posojila Jadranske pivovare – Split, d. d., je konec leta 2009 znašala 5.110.524 EUR, obenem so bili v letu 2009 za celotno vrednost izkazani finančni odhodki. V letu 2013 je bila obveznost iz tega naslova v celoti poravnana.

Družba je v preteklem letu med pasivnimi časovnimi razmejitvami izkazovala obveznost iz naslova poročstva Novi kreditni banki Maribor, d. d., ki je izhajala iz leta 2009, ko je bivša uprava Pivovarne Laško, d. d., za posojilo v vrednosti 6.250.000 EUR, ki ga je pri Novi kreditni banki Maribor najela takrat njena nadrejena družba Center naložbe, d. d., zastavila 345.304 delnic Radenske, d. d. Ker družba Center Naložbe, d. d., ob zapadlosti ni poravnala najetega posojila, je posojilodajalka Nova kreditna banka Maribor, d. d., na podlagi pogodbe o zastavi vrednostnih papirjev vložila predlog za izvršbo. Zoper sklep o izvršbi je Družba vložila ugovor. Okrožno sodišče v Mariboru je v sodbi razsodilo v korist tožeče stranke. Odločba je postala pravnomočna 8. 12. 2011. Dne 22. 12. 2011 je upnica NKBM na Okrajno sodišče v Celje vložila predlog za izvršbo na podlagi izvršilnega naslova (17. člen ZIZ), na osnovi katerega je sodišče isti dan izdalo Sklep o izvršbi. V letu 2011 je Družba na osnovi pravnomočne sodbe iz spora med tožečo stranko Novo Kreditno banko Maribor, d. d., kot zastavno upnico in toženo stranko Pivovarno Laško, d. d., kot zastavno dolžnico zmanjšala naložbo v Radensko, d. d., v vrednosti 3.637.650 EUR. Kljub temu, da izvršba do dne potrditve letnega poročila še ni bila realizirana, je Družba na dan 31. 12. 2013 odpravila pripoznanje sredstev za prodajo in pasivnih časovnih razmejitev v vrednosti 3.637.650 EUR.

20. Poslovni prihodki in odhodki

20. A. Analiza prihodkov od prodaje po trgih

(v EUR)	2013	2012
Prihodki od prodaje proizvodov in storitev v Sloveniji	56.733.294	56.897.415
Prihodki od prodaje proizvodov in storitev na tujem trgu	15.319.217	13.338.199
Prihodki od prodaje materiala in trgovskega blaga v Sloveniji	17.942.307	18.641.738
Prihodki od prodaje materiala in trgovskega blaga na tujem trgu	166.285	83.594
Skupaj	90.161.103	88.960.946

20. B. Analiza prihodkov po vrstah izdelkov

(v EUR)	2013	2012
Prihodki iz prodaje piva	68.112.628	66.586.303
Prihodki iz prodaje ostalih pijač	2.536.125	2.882.966
Prihodki iz prodaje - ostalo	19.512.350	19.491.677
Skupaj	90.161.103	88.960.946

Čisti prihodki iz prodaje so se v primerjavi s preteklim letom povečali za 1,35 %. Na domačem trgu so se prihodki iz naslova prodaje proizvodov in storitev zmanjšali za 164.121 EUR, na tujem trgu pa so se povečali za 1.981.018 EUR.

Največji delež prihodkov na tujem trgu dosega Družba na trgih bivše Jugoslavije, predvsem na trgu Hrvaške, delež prodaje na trgih EU pa ostaja enak kot leta 2012.

Čisti prihodki iz prodaje piva so se povečali za 2,29 %, od prodaje ostalih pijač pa zmanjšali za 12,0 %. Prihodki od prodaje trgovskega blaga pa so ostali na enakem nivoju.

20. C. Drugi poslovni prihodki (s prevrednotovalnimi poslovnimi prihodki)

(v EUR)	2013	2012
Prihodki od odprave rezervacij	81.941	76.970
Drugi poslovni prihodki	436.166	727.779
Prevrednotovalni poslovni prihodki pri kratkoročnih sredstvih	286.008	154.992
Prevrednotovalni poslovni prihodki pri dolgoročnih sredstvih	20.994	19.832
Skupaj	825.109	979.573

20. D. Poslovni stroški in odhodki

(v EUR)	2013	2012
Stroški prodanega trgovskega blaga (Horeca)	18.034.975	18.441.351
Stroški materiala in surovin in trgovskega blaga	26.244.579	24.950.863
Stroški storitev	19.229.235	18.580.633
Amortizacija	4.760.999	4.943.657
Prevrednotovalni poslovni odhodki pri dolgoročnih sredstvih	1.311.959	209.782
Prevrednotovalni poslovni odhodki pri kratkoročnih sredstvih	312.825	456.989
Stroški plač	7.683.346	8.030.817
Dajatve na plačo za socialno varnost	1.645.252	1.629.176
Drugi stroški dela	1.125.052	1.355.771
Stroški rezervacij	1.044.184	262.006
Drugi poslovni odhodki	7.007.901	1.846.530
Skupaj	88.400.307	80.707.575

Odhodki poslovanja so se v primerjavi s preteklim letom povečali za 7.692.732 EUR oz. za 9,5 %. Nabavna vrednost prodanega trgovskega blaga se je zmanjšala za 2,2 %, stroški surovin in materiala so se povečali za 5,2%, povečali so se tudi stroški storitev, in sicer 3,5 %. Med stroški storitev v letu 2013 ni izkazanih stroškov svetovalnih storitev, povezanih z restrukturiranjem finančnih obveznosti (pravna in finančna svetovanja) v vrednosti 802.409 EUR, ker so obravnavani kot stroški, vezani na celoten znesek posojil, ki naj bi se ob restrukturiranju odplačala. Ti stroški so ob nastanku v letu 2013 izkazani kot zmanjšana vrednost finančnih obveznosti (slednje se izmerijo po odplačni vrednosti), izkaz poslovnega izida pa bodo bremenili sorazmerno z odplačevanjem relevantnega celotnega zneska posojil v letih 2014 in 2015. Povečali so se prevrednotovalni poslovni odhodki, ker je bila konec leta 2013 opravljena cenitev nepremičnin in naložbenih nepremičnin. Zaradi omejevanja investicijskih vlaganj v zadnjih letih se je strošek amortizacije v letu 2013 v primerjavi s preteklim letom zmanjšal. Stroški dela so se v primerjavi s preteklim letom zmanjšali, kar je posledica prezaposlitve članov uprave za polovični delovni čas s 1. 3. 2013 na Pivovarno Union, d. d., nižjih plač novo zaposlenih delavcev in manjšega števila izplačanih odpravnin v primerjavi s preteklim letom. Povečali so se stroški rezervacij zaradi izravnalnega zahtevka Radenske, d. d., za čas trajanja pogodbenega koncerna v skladu s 542. členom ZGD-1. Znatno so se povečali drugi poslovni odhodki, predvsem zaradi obveznosti za koncesijsko dajatev za vodo iz preteklih let v višini 4,2 mio. EUR in odhodkov iz oslabitve naložbenih nepremičnin.

20. E. Stroški po funkcionalnih skupinah

Leto 2013 (v EUR)	Proizvajalni stroški prodanih proizvodov in blaga	Stroški prodajanja	Stroški splošnih dejavnosti	Skupaj
Stroški prodanega trgovskega blaga (Horeca)	-	18.034.975	-	18.034.975
Stroški materiala in surovin in trgovskega blaga	25.370.205	567.533	306.841	26.244.579
Stroški storitev	2.007.198	12.778.704	4.443.333	19.229.235
Amortizacija	3.417.612	508.854	834.533	4.760.999
Prevrednotovalni poslovni odhodki pri dolgoročnih sredstvih	240.139	187.626	884.194	1.311.959
Prevrednotovalni poslovni odhodki pri kratkoročnih sredstvih	2.285	235.575	74.965	312.825
Stroški dela	4.861.720	2.887.001	2.704.929	10.453.650
Stroški rezervacij	-	-	1.044.184	1.044.184
Drugi poslovni odhodki	255.979	123.715	6.628.207	7.007.901
Skupaj	36.155.138	35.323.983	16.921.186	88.400.307

Leto 2012 (v EUR)	Proizvajalni stroški prodanih proizvodov in blaga	Stroški prodajanja	Stroški splošnih dejavnosti	Skupaj
Stroški prodanega trgovskega blaga (Horeca)	-	18.441.351	-	18.441.351
Stroški materiala in surovin in trgovskega blaga	24.104.299	515.365	331.199	24.950.863
Stroški storitev	2.070.565	12.431.813	4.078.255	18.580.633
Amortizacija	3.590.392	546.819	806.446	4.943.657
Prevrednotovalni poslovni odhodki pri dolgoročnih sredstvih	4.858	4.037	200.887	209.782
Prevrednotovalni poslovni odhodki pri kratkoročnih sredstvih	-	416.616	40.373	456.989
Stroški dela	4.707.144	2.996.232	3.312.388	11.015.764
Stroški rezervacij	120.724	61.563	79.719	262.006
Drugi poslovni odhodki	221.843	383.454	1.241.233	1.846.530
Skupaj	34.819.825	35.797.250	10.090.500	80.707.575

V letu 2013 so se proizvodjalni stroški povečali za 1.361.709 EUR, stroški splošnih dejavnosti za 7.033.609 EUR, stroški prodajanja pa so se zmanjšali za 702.586 EUR.

20. F. Drugi poslovni odhodki

(v EUR)	2013	2012
Takse, druge dajatve	6.177	2.733
Dajatve v zvezi z vodo in ekologijo	230.972	212.948
Štipendije in nagrade dijakom na praksi	17.335	3.812
Nadomestila za zemljišče	139.310	144.089
Članarine združenjem	49.982	27.886
Ostali stroški (donacije, izvršbe)	303.447	403.086
Odhodki za zamudne obresti	380.943	343.508
Odhodki za oslabitve naložbenih nepremičnin	1.340.143	312.284
Drugi poslovni odhodki	4.539.592	396.184
Skupaj	7.007.901	1.846.530

21. Finančni prihodki in odhodki

(v EUR)	2013	2012
FINANČNI PRIHODKI brez tečajnih razlik	1.083.272	9.535.152
Finančni prihodki na podlagi deležev iz dobička	359.688	9.377.953
Finančni prihodki iz danih posojil	29.923	31.617
Finančni prihodki iz poslovnih terjatev	225.781	125.582
Finančni prihodki od oslabitve naložb v odvisno družbo	467.880	-
FINANČNI ODHODKI brez tečajnih razlik	(37.896.548)	(34.008.618)
Finančni odhodki iz oslabitve in odpisov finančnih naložb	(24.803.264)	(19.505.485)
Finančni odhodki iz finančnih obveznosti	(13.035.938)	(14.503.133)
Finančni odhodki iz poslovnih obveznosti	(57.346)	-
TEČAJNE RAZLIKE iz financiranja	(1.698)	(781)
Negativne tečajne razlike	(1.740)	(936)
Pozitivne tečajne razlike	42	155
Neto finančni odhodki	(36.814.974)	(24.474.247)

Finančni odhodki presegajo finančne prihodke za 37.018.721 EUR. Finančni odhodki iz naslova finančnih obveznosti znašajo 13.035.938 EUR, iz naslova oslabitev finančnih naložb pa 25.008.709 EUR. Finančni odhodki iz naslova prejetih posojil pri bankah znašajo 10.779.966 EUR, iz naslova prejetih posojil pri družbah v Skupini pa 2.255.971 EUR.

Med finančnimi odhodki so izkazane slabitve naložb v odvisno družbo Pivovarno Union, d. d., v vrednosti 7.210.857 EUR, v odvisno družbo Delo, d. d., v vrednosti 5.988.850 EUR, v delnice Poslovnega sistema Mercator v vrednosti 10.159.936 EUR (na osnovi prevrednotenja na pošteno borzno ceno), v delnice Probanke, d. d., Maribor v vrednosti 767.001 EUR na vrednost nič EUR (ukrep Vlade in Banke Slovenije o nadzorovanem prenehanju poslovanja Probanke) ter v delnice družbe Elektro Gorenjska v vrednosti 676.620 EUR.

21. A. Ustavljeno poslovanje

(v EUR)	2013	2012
Finančni odhodki iz oslabitve in odpisov finančnih naložb	(205.445)	(1.063.000)
Skupaj	(205.445)	(1.063.000)

V skladu z MSRP 5 so vsi poslovni dogodki v odnosu do družbe Jadranska pivovara – Split, d. d., zaradi prenehanja dejavnosti v tej družbi prikazani v izkazih obvladujoče družbe kot stroški ustavljenega poslovanja.

22. Davek iz ohranjenega poslovanja

(v EUR)	2013	(popravljen)* 2012
Odloženi davek iz ohranjenega poslovanja	5.208.846	1.258.347
Skupaj	5.208.846	1.258.347

**Vrednosti določenih postavk v tukaj prikazanih razkritjih so drugačne od vrednosti, poročanih v Letnem poročilu 2012. Popravki računovodskih izkazov za pretekla obdobja so prikazani v posebnem razkritju v poglavju 5.4.5 POPRAVEK RAČUNOVODSKIH IZKAZOV ZA PRETEKLA OBDOBJA.*

Iz ohranjenja poslovanja Družba izkazuje odloženi davek v višini 5.208.846 EUR, kar predstavlja odloženi davek, prikazan v poslovnem izidu poslovanja leta 2013, zmanjšan za odloženi davek iz ustavljenega poslovanja.

22. A. Davek iz ustavljenega poslovanja

(v EUR)	2013	2012
Odloženi davek iz ustavljenega poslovanja	905.442	(1.968.980)
Skupaj	905.442	(1.968.980)

V skladu z MSRP 5 so vsi poslovni dogodki v odnosu do družbe Jadranska pivovara – Split, d. d., zaradi prenehanja dejavnosti v tej družbi, prikazani v izkazih obvladujoče družbe kot stroški ustavljenega poslovanja, prav tako tudi odloženi davki izkazani za to družbo.

22. B. Davek iz ohranjenega in ustavljenega poslovanja

(v EUR)	2013	(popravljen)* 2012
Odloženi davek	6.114.288	(710.633)
Skupaj	6.114.288	(710.633)

**Vrednosti določenih postavk v tukaj prikazanih razkritjih so drugačne od vrednosti, poročanih v Letnem poročilu 2012. Popravki računovodskih izkazov za pretekla obdobja so prikazani v posebnem razkritju v poglavju 5.4.5 POPRAVEK RAČUNOVODSKIH IZKAZOV ZA PRETEKLA OBDOBJA.*

Ker v letu 2013 Družba ni izkazala obdavčljivega dobička in izkazuje nepokrito davčno izgubo iz preteklih let, tekoči davek ni bil obračunan. Pojasnilo glede zneska odloženega davka je zapisano v pojasnilu 7. Dolgoročne neto terjatve za odloženi davek.

22. C. Obračun davka od dohodka pravnih oseb

(v EUR)	2013	2012
Poslovni izid pred obdavčitvijo	(34.026.973)	(16.846.756)
Davek, izračunan po veljavni davčni stopnji:		
Popravek prihodkov na raven davčno priznanih prihodkov	(566.987)	(8.967.536)
Davčno nepriznani odhodki	19.351.993	21.325.148
Davčna osnova I	(15.241.967)	(4.489.144)
Sprememba davčne osnove	(536.072)	1.303.871
Davčna osnova II	(15.778.039)	(3.185.273)
Davčne olajšave	-	-
Davčna osnova III	(15.778.039)	(3.185.273)
Davčna izguba	(15.778.039)	(3.185.273)
Davek	-	-

V letu 2013 je bila ustvarjena davčna izguba v vrednosti 15.778.039 EUR. Zaradi ugotovljene davčne izgube nismo ugotavljali davčnih olajšav, ki jih ni mogoče prenašati v prihodnje leto. Družba na zadnji dan leta 2013 izkazuje nepokrito davčno izgubo v višini 23.467.051 EUR, od katere znaša obračunana terjatev za odloženi davek po stopnji 17 % 3.989.439 EUR, ki bo poračunana v prihodnjih letih iz naslova obdavčljivih dohodkov.

Oblasti lahko preverijo poslovanje podjetja, v okviru katerega lahko nastanejo dodatne obveznosti plačila davka, obresti za nazaj ali kazni v zvezi z davkom na dobiček ali drugimi davki in prispevki kadarkoli v roku petih let po letu, v katerem bi moral biti davek odmerjen. Uprava podjetja ne pozna nobenih okoliščin, ki bi lahko predstavljale pomembne obveznosti iz tega naslova.

23. Tečajne razlike

Tečajne razlike iz poslovanja in financiranja, upoštevane v izkazu poslovnega izida, so naslednje:

(v EUR)	2013	2012
Tečajne razlike iz financiranja	(1.698)	(781)
Skupaj	(1.698)	(781)

24. Izguba na delnico

(v EUR)	2013	(popravljen)* 2012
Celotna izguba	(27.912.685)	(17.557.389)
Število vseh izdanih navadnih delnic	8.747.652	8.747.652
Število lastnih delnic	-	454
Tehtano število izdanih navadnih delnic	8.747.652	8.747.198
Čista izguba na delnico	(3,19)	(2,01)
Popravljen čista izguba na delnico	(3,19)	(2,01)

**Vrednosti določenih postavk v tukaj prikazanih razkritjih so drugačne od vrednosti, poročanih v Letnem poročilu 2012. Popravki računovodskih izkazov za pretekla obdobja so prikazani v posebnem razkritju v poglavju 5.4.5 POPRAVEK RAČUNOVODSKIH IZKAZOV ZA PRETEKLA OBDOBJA.*

Čista izguba na delnico se izračuna z delitvijo čistega poslovnega izida, ki pripada delničarjem, s tehtanim povprečnim številom delnic, ki so v prometu med letom, pri čemer se izključi povprečno število lastnih delnic.

25. Spremembe drugega vseobsegajočega donosa

(v EUR)	2013	2012
Za prodajo razpoložljiva finančna sredstva	-	(3.345)
Dobički / (izgube) iz naslova prevrednotenja nepremičnin	(741.111)	201.543
Odloženi davki iz naslova prevrednotenja	71.881	366.796
Drugo	1.622	-
Drugi vseobsegajoči donos	(667.608)	564.994

26. Dividende na delnico

V letu 2013 nismo izplačali dividend.

5.4.7 FINANČNI INSTRUMENTI IN TVEGANJE

27. Finančna tveganja

27. A. Zaupanjso (kreditno) tveganje

Knjigovodska vrednost finančnih sredstev je bila izpostavljena kreditnemu tveganju kot sledi:

Izpostavljenost kreditnemu tveganju

(v EUR)	2013	2012
Dana posojila	1.889.017	3.163.142
Finančne naložbe	533.230	590.416
Terjatve brez terjatev do države in danih predujmov	19.817.125	18.801.310
od tega terjatve do kupcev	19.708.423	18.747.884
Denar in denarni ustrezniki	357.218	295.464
Skupaj	22.596.590	22.850.332

Med finančnimi naložbami so v tabeli upoštevane le terjatve iz naslova finančnega najema.

Kreditna zajemajo vsa tveganja, ki vplivajo na zmanjšanje gospodarske koristi družbe zaradi plačilne nesposobnosti naših poslovnih partnerjev (kupcev) in neizpolnjevanja njihovih pogodbenih obveznosti. V ta namen redno nadziramo in spremljamo finančne terjatve naših kupcev tako grosistov kot tudi kupcev detajlistične prodaje in aktivno izvajamo postopke upravljanja s terjatvami, pospešeno izterjujemo dolžnike, tako s pisnim opominjanjem, telefonsko izterjavo kot tudi izterjavo na terenu in izterjavo preko zunanje izterjevalne družbe in tudi po sodni poti. Terjatve do izvoznih kupcev imamo ustrezno zavarovane z bančnimi garancijami in pri zavarovalnici SID, z nekaterimi pa poslujemo le na avansno plačilo. Tudi na slovenskem trgu so terjatve do kupcev detajlistične prodaje delno zavarovane z bančnimi garancijami, s hipoteko na nepremičninah in z menicami. S kupci, ki imajo slabšo boniteto poslovanja, poslujemo le na avansno in na takojšnje plačilo ter se tako do neke mere izognemo tveganju neplačila za prodano blago.

Terjatve do naših največjih grosistov na slovenskem trgu imamo le delno zavarovane, zato na tem segmentu obstaja velika izpostavljenost kreditnemu tveganju. V celem letu 2013 je bilo pri teh kupcih zaznati povečano plačilno nedisciplino, kar se posledično odraža v konstantnih težavah pri zagotavljanju dnevne tekoče likvidnosti Družbe. Zlasti prihaja do zamude pri plačilih s strani naših največjih kupcev, kar nam povzroča še dodatne likvidnostne težave. Ocenjujemo, da obstaja precejšnje tveganje povečanja plačilne nediscipline tudi v letu 2014, kar je posledica finančne krize na vseh segmentih gospodarstva. Zaradi zaostrenih gospodarskih razmer ocenjujemo, da se izpostavljenost kreditnemu tveganju povečuje.

Zapadlost terjatev do kupcev (brez upoštevnja popravkov vrednosti)

(v EUR)	2013	2012
Nezapadle	13.070.493	13.969.639
Zapadlost do 30 dni	4.497.695	3.718.455
Zapadlost od 31 do 60 dni	607.133	299.262
Zapadlost od 61 do 90 dni	315.258	362.206
Zapadlost nad 90 dni	6.048.313	5.411.877
Stanje 31. december	24.538.892	23.761.439

V družbi je konec leta 2013 v primerjavi z letom 2012 stanje terjatev do kupcev večje za 3,2 %. Večji del terjatev na dan 31. 12. 2013 je nezapadlih ali zapadlih terjatev do 30 dni. Od terjatev, zapadlih nad 90 dni v višini 6.048.313 EUR, pa je bil oblikovan popravek vrednosti v znesku 4.830.469 EUR. Podrobno spremljanje zapadlih terjatev in ustrezno ukrepanje še vedno omogočata obvladovanje kreditnega tveganja.

Od domačih kupcev je Družba prejela garancije v višini 0,889 mio. EUR, od tujih v višini 2,155 mio. EUR, hipoteke in poroštvene izjave pa v višini 2 mio. EUR.

27. B. Likvidnostno tveganje

Med finančnimi tveganji je izrednega pomena spremljanje likvidnostnega tveganja, ki pomeni tveganje nastanka izgube zaradi kratkoročne in dolgoročne plačilne nesposobnosti. Pivovarna Laško, d. d., izkazuje znaten presežek kratkoročnih obveznosti nad kratkoročnimi sredstvi, kar pomeni obstoj precejšnjega likvidnostnega tveganja, zlasti v okviru matične družbe. Da bi se izognili plačilni nesposobnosti, družba upravlja z likvidnostnim tveganjem, oblikuje in izvaja politiko rednega upravljanja likvidnosti, ki vključuje načrtovanje pričakovanih denarnih odливov in zadostnih denarnih prilivov zanj na letnem ter mesečnem nivoju.

S pomočjo ustreznih kreditnih linij za kratkoročno uravnavanje denarnih tokov, v obliki revolving kreditov in dovoljenega limita na transakcijskem računu zaenkrat še zagotavljamo pokritje morebitnih dnevnih likvidnostnih primanjkljajev, vendar ocenjujemo, da bo glede na zaostrovanje razmer na finančnem trgu in glede na še trajajočo finančno krizo likvidnostno tveganje vedno težje obvladljivo. Z vsemi bankami upnicami Pivovarne Laško, d. d., smo 29. 7. 2013 sklenili podaljšanja vseh kreditov najmanj do 30. 4. 2014 in v nadaljevanju sklenili Pogodbo o dolgoročnem restrukturiranju do 31. 12. 2016. Aktivno se izvajajo tudi postopki odprodaje finančnih naložb kot del procesa prestrukturiranja družbe do leta 2016.

Pri obvladovanju likvidnostnega tveganja je zlasti pomembno in nujno potrebno spremljanje temeljnih kazalnikov stanja financiranja in plačilne sposobnosti po ZFPPIPP (Zakon o finančnem poslovanju, postopkih zaradi insolventnosti in prisilnem prenehanju), ki v svojem 14. členu določa kriterije, po katerih se šteje, da je družba insolventna. Tekoče spremljanje likvidnostnega položaja družbe je zlasti pomembno iz razloga pravočasnega ukrepanja, da se izognemo neugodnim posledicam nastanka likvidnostne krize.

V letu 2013 smo nadaljevali z aktivnostmi na področju restrukturiranja, med drugim dezinvestiranja tudi vseh naših ostalih naložb, ki za opravljanje naše osnovne dejavnosti niso ključnega pomena, da bi dosegli vzdržno raven finančnega dolga. V času do zaključka postopkov restrukturiranja bo Družba še vedno podvržena težki likvidnostni situaciji. Glede na navedeno ocenjujemo, da je izpostavljenost likvidnostnemu tveganju glede na situacijo na finančnem trgu ter tudi na celotnem gospodarskem prostoru izredno visoka in potrebna posebne pozornosti.

Družba iz naslova poslovanja dosega dobre pozitivne rezultate, medtem ko zaradi negativnega izida iz financiranja, ki je posledica visokih obrestnih odhodkov in slabitev finančnih naložb, že več let zaporedoma izkazuje izgubo.

Starostna struktura obveznosti do dobaviteljev

(v EUR)	2013	2012
Nezapadle	9.403.048	9.106.876
Zapadlost od 1 do 30 dni	2.549.241	1.709.888
Zapadlost od 31 do 60 dni	1.362.429	1.329.138
Zapadlost od 61 do 90 dni	2.248.164	2.302.928
Zapadlost od 91 do 180 dni	2.518.489	817.270
Zapadlost od 181 do 360 dni	662	(11)
Zapadlost nad 360 dni	35.272	12.971
Skupaj	18.117.305	15.279.060

Družba na dan 31. 12. 2013 izkazuje zapadle obveznosti do dobaviteljev v višini 8.714.257 EUR, ki v največji meri izhajajo iz naslova obveznosti do Pivovrne Union, d. d. Obveznosti do ostalih dobaviteljev poravnavamo s povprečno zamudo do 20 dni, glede na zamude pri plačilih naših največjih kupcev.

Ročnost kratkoročnih finančnih obveznosti do bank in pogodbeno dogovorjenih obresti

(v EUR)	2014 Glavnica	2014 Obresti	Skupaj
Januar - marec	322.529	2.655.304	2.977.833
April - junij	210.916.410	934.700	211.851.110
Julij - september	165.000	33.602	198.602
Oktober - december	165.000	33.602	198.602
Skupaj	211.568.939	3.657.208	215.226.147

Ročnost dolgoročnih finančnih obveznosti do bank

(v EUR)	2013	2012
Zapadlost od 2 do 4 let	-	2.127.500
Zapadlost od 1 do 2 let	2.347.500	660.000
Skupaj	2.347.500	2.787.500

Dne 30. 4. 2014 je bil z bankami podpisan Sporazum o restrukturiranju in mirovanju. Več o tem v poglavju 5.4.12 DOGODKI PO DATUMU IZKAZA FINANČNEGA POLOŽAJA.

27. C. Obrestno tveganje

Obrestno tveganje predstavlja možnost spremembe višine referenčne obrestne mere na finančnem trgu, predvsem zaradi že najetih kreditov v EUR, vezanih na spremenljivo obrestno mero (EURIBOR). Tudi v letu 2013 je imel EURIBOR tendenco padanja, kar je imelo pozitiven učinek na stroške financiranja posojil z variabilno obrestno mero. Proti koncu leta je referenčna obrestna mera sicer malenkostno zrasla, kar pa na obresti ni imelo večjega vpliva. Financiranje pod pogoji variabilne obrestne mere predstavlja dve tretjini vsega financiranja Skupine, eno tretjino zadolženosti pa predstavljajo posojila s fiksno obrestno mero. Ščitenje obrestne mere je nedvomno smiselno uporabiti v primeru dolgoročne zadolžitve po variabilni obrestni meri, glavnina naših kreditov pa trenutno zapade v obdobju, krajšem od enega leta. Smo pa z bankami že dosegli dogovor in sklenili Pogodbo o dolgoročnem finančnem restrukturiranju dolga Družbe do 31. 12. 2016, zato bomo dogajanja na finančnem trgu spremljali in v primernem trenutku tudi ustrezno ukrepali. Ocenjujemo, da je izpostavljenost podjetja do obrestnih tveganj še vedno visoka, vendar obvladljiva.

(v EUR)	Višina obresti	Povprečna obrestna mera v %	Razlika obresti
Dejanski odhodki iz financiranja iz naslova obresti	13.013.363	4,97	-
Odhodki v primeru povečanja obrestne mere za 1 %	15.631.746	5,97	2.618.383
Odhodki v primeru zmanjšanja obrestne mere za 1 %	10.394.980	3,97	(2.618.383)
Odhodki v primeru povečanja obrestne mere za 1,5 %	16.940.937	6,47	3.927.574
Odhodki v primeru zmanjšanja obrestne mere za 1,5 %	9.085.789	3,47	(3.927.574)

V primeru, da bi se pri nespremenjeni zadolžitvi povprečna obrestna mera povečala za 1 %, bi se odhodki povečali za 2.618.383 EUR, pri 1,5 % pa za 3.927.574 EUR.

Če bi se obrestna mera znižala za 1 oz. 1,5 %, bi se odhodki financiranja zmanjšali za 2.618.383 EUR oz. 3.927.574 EUR.

Dane kredite in depozite Družba daje po fiksni obrestni meri, njihov znesek pa je nepomemben.

27. D. Cenovno tveganje

Družba je izpostavljena cenovnim tveganjem na prodajni in nabavni strani.

Na prodajni strani predstavlja tveganje zviševanje maloprodajnih cen v primerjavi s padanjem kupne moči prebivalstva. Na višino maloprodajnih cen vplivajo tudi marža trgovca, višina trošarin in stopnja davka na dodano vrednost. Glede na situacijo v državi obstaja tveganje za ponoven dvig trošarin na alkoholne pijače – pivo ter dvig stopnje davka na dodano vrednost. Vsa ta tveganja lahko povzročijo dvig maloprodajnih cen. To povišanje pa lahko povzroči prehajanje potrošnikov na cenejše proizvode, substitute naših proizvodov (npr. prehod s piva na vino, ker vino nima trošarine in je zato lahko relativno cenejše) oziroma nakupovanje v tujini, kjer so te dajatve nižje. Vsak padec prodaje piva na domačem trgu za 1 % predstavlja zmanjšanje prihodkov za 560.000 EUR glede na prihodke v letu 2013. Na to tveganje, ki ga ocenjujemo kot pomembno, družba nima vpliva.

Tveganja v procesu nabave zaradi izpostavljenosti cenam vhodnih surovin, ki so odvisne od letine posamezne vrste kultur (ječmen, koruza, hmelj) so ocenjena kot zmerna, saj vpliv rahlo zmanjšuje globalizacija. Pomembni pri tem pa znajo biti tudi globalni inflacijski pritiski nafte, slabe kmetijske letine, podnebne spremembe, valutna nihanja ... Tveganja minimiziramo z vključevanjem vseh primernih dobaviteljev v naše nabavne verige v okviru Skupine Laško ter tako dosegamo optimalne cene in nemoteno dobavo.

27. E. Tečajno tveganje

Družba deluje v mednarodnem okolju, a je tečajno tveganje nepomembno, saj je večina pogodb z dobavitelji sklenjenih v EUR, zato spremembe tečajev nimajo direktnih vplivov na cene. Enako velja za prodajo izdelkov, saj so vse fakture izdane v EUR.

27. F. Upravljanje s kapitalom

Glavni namen upravljanja s kapitalom Družbe je zagotoviti čim boljšo kreditno boniteto in kapitalsko ustreznost za potrebe financiranja poslovanja in za doseganje čim višje vrednosti za lastnike.

Izračun razmerja med neto finančnimi obveznostmi in kapitalom (gearing ratio) na dan 31. 12.

(v EUR)	(popravljen)*	
	2013	2012
Finančne obveznosti	257.515.606	261.943.999
Denarna sredstva	357.218	295.464
Neto finančne obveznosti	257.158.388	261.648.535
Kapital	68.078.212	96.364.961
Gearing ratio (v %)	377,74	271,52

**Vrednosti določenih postavk v tukaj prikazanih razkritjih so drugačne od vrednosti, poročanih v Letnem poročilu 2012. Popravki računovodskih izkazov za pretekla obdobja so prikazani v posebnem razkritju v poglavju 5.4.5 POPRAVEK RAČUNOVODSKIH IZKAZOV ZA PRETEKLA OBDOBJA.*

Iz razmerja med neto finančnimi obveznostmi in kapitalom je razvidno, da je družba Pivovarna Laško, d. d., prezadolžena.

27. G. Tveganje spremembe poštene vrednosti

Med tveganji je nedvomno pomembno tudi tveganje spremembe poštene vrednosti finančnih naložb, opredmetenih osnovnih sredstev in naložbenih nepremičnin. Velja izpostaviti, da so finančne naložbe vse težje prodajljive po želenih cenah, vezanih na nabavne, ki so veljale nekaj let nazaj, ko je bila večina omenjenih finančnih naložb pridobljena. Tveganje je razvidno iz segmenta finančnih odhodkov, kjer so prikazani finančni odhodki iz oslabitve in odpisov. V letu 2013 je imela Pivovarna Laško, d. d., za 25,0 mio. EUR slabitev finančnih naložb. Slabitve so v glavnem nastale iz naslova padca vrednosti strateško najpomembnejših naložb, kot so Mercator, Probanka in slabitev vrednosti podjetij v Skupini, družbe Pivovarna Union, d. d., v vrednosti 7,2 mio. EUR, kar je prav tako v veliki meri posledica slabitve naložbe v družbo Mercator, d. d., in Delo, d. d., v vrednosti 6 mio. EUR.

(v EUR)	Pošena vrednost na dan 31. 12. 2013	Razlika - vpliv na vrednost DFN	Razlika - vpliv na presežek iz prevrednostjenja	Razlika - vpliv na IPI	Razlika - vpliv na obveznost za odloženi davek
Tržna vrednost MELR 31. 12.2013	26.034.836				
Povečanje cene za 20 %	31.241.803	5.206.967	4.321.783	-	885.184
Zmanjšanje cene za 20 %	20.827.869	(5.206.967)	-	(4.321.783)	(885.184)
Povečanje cene za 5 %	27.336.578	1.301.742	1.080.446	-	221.296
Zmanjšanje cene za 5 %	24.733.094	(1.301.742)	-	(1.080.446)	(221.296)

Merjenje poštenih vrednosti sredstev in obveznosti (hierarhija poštenih vrednosti), na dan 31. 12.

(v EUR)	raven 1	raven 2	raven 3	2013 SKUPAJ	raven 1	raven 2	raven 3	2012 SKUPAJ
Sredstva merjena po poštenu vrednosti	26.034.836	34.863.485	270.648	61.168.969	36.194.772	39.140.517	6.122.858	81.458.147
Za prodajo razpoložljiva finančna sredstva	26.034.836	-	270.648	26.305.484	36.194.772	-	1.714.269	37.909.041
OOS - po poštenu vrednosti (nepremičnine)	-	30.547.775	-	30.547.775	-	33.487.579	-	33.487.579
Naložbene nepremičnine	-	4.315.710	-	4.315.710	-	5.652.938	-	5.652.938
Nekratkoročna sredstva za prodajo	-	-	-	-	-	-	4.408.589	4.408.589
Sredstva merjena po nabavni vrednosti, kjer je poštena vrednost razkrita	357.218	-	21.597.440	21.954.658	295.464	-	21.911.026	22.206.490
Dana posojila in depoziti	-	-	1.889.017	1.889.017	-	-	3.163.142	3.163.142
Poslovne terjatve do kupcev	-	-	19.708.423	19.708.423	-	-	18.747.884	18.747.884
Denarna sredstva	357.218	-	-	357.218	295.464	-	-	295.464
Obveznosti merjene po nabavni vrednosti, kjer je poštena vrednost razkrita	-	-	274.477.089	274.477.089	-	-	274.637.925	274.637.925
Prejeta posojila	-	-	256.359.784	256.359.784	-	-	259.358.865	259.358.865
Poslovne obveznosti do dobaviteljev	-	-	18.117.305	18.117.305	-	-	15.279.060	15.279.060

Družba razdeljuje merjenje poštenih vrednosti sredstev in obveznosti v izkazu finančnega položaja po naslednjih nivojih:

- **raven 1:** poštene vrednosti izhajajo iz tržnih cen (brez njihovih prilagoditev) na aktivnih trgih vrednostnih papirjev in

- ☞ **raven 2:** poštene vrednosti so neposredno ali posredno izpeljane iz drugih virov na trgu, ki jih je mogoče spremljati, razen tržnih cen na aktivnih trgih vrednostnih papirjev
- ☞ **raven 3:** poštene vrednosti izhajajo iz tehnik vrednotenja, ki temeljijo na virih, ki jih na trgih ni mogoče spremljati.

5.4.8 ODNOSI S POVEZANIMI OSEBAMI

28. Posli s povezanimi osebami

28. A. Prodaja družbam v Skupini Laško

(v EUR)	2013	2012
Radenska, d. d. Radenci	2.244.942	2.079.928
Vital Mestinje, d. o. o.	28.252	38.332
Skupina Union	12.109.414	12.370.260
Skupina Delo	9.680	-
Laško Grupa, d. o. o., Sarajevo	57.166	248.499
Laško Grupa, d. o. o., Zagreb	1.282.909	274.000
Skupaj	15.732.363	15.011.019

28. B. Nabava pri družbah v Skupini Laško

(v EUR)	2013	2012
Radenska, d. d. Radenci	3.373.087	3.225.305
Vital Mestinje, d. o. o.	468.381	583.861
Skupina Union	18.118.601	18.652.101
Skupina Delo	31.137	15.688
Jadranska pivovara - Split, d. d.	89.909	114.245
Laško Grupa, d. o. o., Sarajevo	227.814	344.658
Laško Grupa, d. o. o., Zagreb	992.986	883.936
Skupaj	23.301.915	23.819.794

Podatki so izkazani v bruto vrednostih z obračunanim davkom na dodano vrednost. Nabava pri povezanih družbah se nanaša predvsem na nabavo trgovskega blaga v kanalu Horeca.

28. C. Terjatve in obveznosti iz poslovanja do družb v Skupini Laško

(v EUR)	2013	2012
Terjatve iz poslovanja do družb v Skupini Laško		
Radenska, d. d. Radenci	413.301	376.912
Vital Mestinje, d. o. o.	8.469	16.545
Skupina Union	1.607.220	2.016.950
Skupina Delo	5.319	-
Jadranska pivovara - Split, d. d.	2.590.857	2.590.857
Laško Grupa, d. o. o., Sarajevo	52.933	-
Laško Grupa, d. o. o., Zagreb	1.177.633	336.735
Skupaj	5.855.732	5.337.999
Obveznosti iz poslovanja do družb v Skupini Laško		
Radenska, d. d. Radenci	318.812	312.500
Vital Mestinje, d. o. o.	1.029	-
Skupina Union	9.900.000	7.869.189
Skupina Delo	3.654	-
Jadranska pivovara - Split, d. d.	4.550	4.550
Laško Grupa, d. o. o., Sarajevo	20.665	33.386
Laško Grupa, d. o. o., Zagreb	40.000	-
Skupaj	10.288.710	8.219.625

28. D. Posojila pridobljena od družb v Skupini Laško

(v EUR)	2013	2012
Radenska, d. d., Radenci	33.100.000	33.100.000
Skupina Union	9.300.000	9.300.000
Firma Del, d. o. o., Laško	13.255	50.977
Skupaj	42.413.255	42.450.977

V letu 2013 so se obveznosti iz naslova prejetih posojil zmanjšale le iz naslova izplačila bilančnega dobička leta 2012 Firme Del, d. o. o.

Obveznosti za obresti od prejetih posojil do družbe Radenska na dan 31. 12. 2013 znašajo 173.581 EUR, do družbe Pivovarne Union, d. d., pa 45.022 EUR.

28. E. Posojila dana družbam v Skupini Laško

(v EUR)	2013	2012
Odkupne družbe		
Jadranska pivovarna - Split, d. d. (dolgoročno posojilo)	(8.856.555)	9.062.000
Popravek vrednosti danih posojil Jadranski pivovari - Split, d. d.	8.856.555	(9.062.000)
Skupaj odkupne družbe	-	-
Druge povezane družbe		
Infond Holding, d. d., Maribor	-	1.699.613
Center naložbe, d. d., Maribor	-	5.900.000
Popravek vrednosti danih posojil	-	(7.599.613)
Skupaj druge povezane družbe	-	-
Skupaj	-	-

Družba je v letu 2013 odkupni družbi Jadranska pivovarna – Split, d. d., odobrila za 205.445 EUR kratkoročnih posojil za izplačilo odpravnin presežnim delavcem. Za dana posojila so bili v celoti oblikovani popravki vrednosti v breme tekočega poslovnega izida.

28. F. Finančni prihodki od družb v Skupini Laško

(v EUR)	2013	2012
Odkupne družbe		
Radenska, d. d., Radenci	340.056	4.822.565
Skupina Union	34.430	2.697.826
Skupaj	374.486	7.520.391
Druge povezane družbe		
Firma Del, d. o. o., Laško	37.722	-
Skupaj druge povezane družbe	37.722	-
Skupaj	412.208	7.520.391

Finančni prihodki od družb v Skupini so se v primerjavi z letom 2012 zmanjšali v višini 7.145.905 EUR zaradi neizplačila dividende s strani odkupne družbe Pivovarna Union, d. d., in bistveno manjšega izplačila s strani družbe Radenska, d. d.

28. G. Finančni odhodki za družbe v Skupini Laško

(v EUR)	2013	2012
Odkupne družbe		
Radenska, d. d., Radenci	1.709.000	1.928.424
Skupina Union	525.616	525.374
Firma Del, d. o. o., Laško	-	1.451
Skupaj	2.234.616	2.455.249

28. H. Terjatve iz naslova obresti do družb v Skupini Laško

(v EUR)	2013	2012
Odkupne družbe		
Jadranska pivovara - Split, d. d., oslabitev posojil in obresti	523.048	523.048
Skupaj	523.048	523.048

28. I. Obveznosti iz naslova obresti do družb v Skupini Laško

(v EUR)	2013	2012
Odkupne družbe		
Radenska, d. d., Radenci	173.581	146.962
Skupina Union	45.022	43.324
Skupaj	218.603	190.286

28. J. Poroštva dana povezanim družbam v Skupini Laško

(v EUR)	2013	2012
Odkupne družbe		
Jadranska pivovara - Split, d. d. (za bančna posojila)	-	510.463
Jadranska pivovara - Split, d. d. (že plačani obroki za poroštva)	2.605.523	2.107.305
Jadranska pivovara - Split, d. d. (neknjižene obresti)	1.051.317	999.482
Radenska, d. d., Radenci (za bančna posojila)	2.300.000	4.100.000
Pivovarna Union, d. d., Ljubljana (za bančna posojila)	1.230.258	1.890.354
Skupaj	7.187.098	9.607.604
Druge povezane družbe		
Birra Peja, Sh. a., Peč	871.921	2.000.000
Skupaj druge povezane družbe	871.921	2.000.000
Skupaj	8.059.019	11.607.604

Na izvenbilančnih sredstvih so bila poroštva in popravki le teh za Jadransko pivovaro – Split, d. d., odpravljena v celoti, ker je Pivovarna Laško, d. d., v letu 2013 v celoti poravnala kredite za Jadransko pivovaro, d. d.

Na dan 31. 12. 2013 znaša vrednost danih poroštev odvisnim družbam 7.187.098 EUR, njihova vrednost se je v primerjavi s preteklim letom zmanjšala za 2.420.506 EUR.

Med izvenbilančnimi terjatvami so izkazane terjatve, ki so nastale v letih 2011 in 2012 ter niso bili izpolnjeni pogoji za njihovo pripoznanje med sredstvi (za plačane obroke poroštva v višini 2.605.523 EUR ter za obračunane obresti v višini 1.051.317 EUR).

28. K. Dolgoročne rezervacije do družb v Skupini Laško

(v EUR)	2013	2012
Odvisne družbe		
Radenska, d. d., Radenci (izravnalni zahtevki)	1.044.184	-
Skupaj odvisne družbe	1.044.184	-

5.4.9 PREJEMKI ČLANOV ORGANOV VODENJA IN NADZORA TER ZAPOSLENCEV PO INDIVIDUALNIH POGODBAH

Družbo upravljata uprava in nadzorni svet, katerih bruto zaslužke predstavljajo spodnje tabele:

(v EUR)	2013	2012
UPRAVA		
Fiksni del prejemkov	419.500	672.000
Drugi prejemki (bonitete)	14.345	17.291
Jubilejne nagrade	1.536	2.060
Skupaj	435.381	691.351

(v EUR)	Fiksni del prejemkov	Drugi prejemki (bonitete)	Jubilejne nagrade	Skupaj
UPRAVA - V LETU 2013				
Dušan Zorko	109.500	-	-	109.500
Marjeta Zevnik	77.500	-	-	77.500
Matej Oset	77.500	5.227	1.536	84.263
Mirjam Hočevar	77.500	-	-	77.500
Gorazd Lukman	77.500	9.118	-	86.618
Skupaj	419.500	14.345	1.536	435.381

Uprava Pivovarne Laško, d. d., s je z dnem 31. 3. 2013 polovično prezaposlila v Pivovarno Union, d. d.

Zaslužki, ki so jih v letu 2013 prejeli zaposleni na osnovi individualnih pogodb, so prikazani v spodnji tabeli:

(v EUR)	2013	2012
INDIVIDUALNE POGODBE		
Fiksni del prejemkov	1.044.780	1.113.980
Drugi prejemki (bonitete)	27.198	27.818
Jubilejne nagrade	5.007	2.060
Skupaj	1.076.985	1.143.858

V letu 2013 so člani nadzornega sveta Pivovarne Laško, d. d., v skladu s 30. členom Statuta in sklepom zadnje skupščine prejeli sejnine v skupni vrednosti 133.363 EUR.

(v EUR)	2013	2012
NADZORNI SVET		
Vladimir Malenković	15.331	31.119
Peter Groznik	19.556	22.680
Bojan Košak	-	1.500
Andrej Kebe	-	1.500
Bojan Cizej	17.930	21.275
Dragica Čepin	16.730	18.075
Borut Jamnik	11.083	19.045
Borut Bratina	11.573	19.889
Marjan Mačkošek	-	2.500
Goran Brankovič	6.062	
Enzo Smrekar	4.658	-
Jože Bajuk	5.670	-
Skupaj	108.593	137.583

(v EUR)	2013	2012
REVIZIJSKA KOMISIJA NADZORNEGA SVETA		
Peter Groznik	5.040	5.435
Bojan Cizej	4.760	3.770
Igor Teslić	4.921	3.697
Skupaj	14.721	12.902

(v EUR)	2013	2012
KADROVSKA KOMISIJA NADZORNEGA SVETA		
Borut Jamnik	3.440	5.655
Dragica Čepin	2.440	4.155
Borut Bratina	2.440	4.155
Skupaj	8.320	13.965

(v EUR)	2013	2012
KOMISIJA NADZORNEGA SVETA ZA PREGLED GRADIV		
Peter Groznik	426	-
Bojan Cizej	426	-
Dragica Čepin	426	-
Jože Bajuk	451	-
Skupaj	1.729	-

5.4.10 POTENCIALNE OBVEZNOSTI IN POTENCIALNA SREDSTVA

Iz spodaj izpostavljenih potencialnih obveznosti poslovodstvo Družbe v prihodnosti ne pričakuje pomembnejših izgub.

Tožba MIP d.o.o. zoper Pivovarno Laško

Dne 21. 3. 2013 smo od Okrožnega sodišča v Celju prejeli tožbo družbe MIP, d. o. o., Gornji Vakuf – Uskoplje, ki jo zastopa odv. Matej Erjavec iz Ljubljane, zaradi plačila 1.135.481,43 EUR.

V tožbi tožeča stranka zahteva plačilo škode za izgubljeni dobiček, ki naj bi stranki nastal zaradi neupravičenega odstopa od Prodajne pogodbe v višini 1.085.481,43 EUR in odškodnino zaradi okrnjenega ugleda in dobrega imena v višini 50.000,00 EUR.

Dne 22. 4. 2013 smo podali odgovor na tožbo, v katerem zatrjujemo, da zahtevke tožeče stranke ni utemeljen. Prvostopenjsko sodišče v tej zadevi še ni odločilo.

Tožba Perutnina Ptuj, d. d., zaradi plačila 10.116.488,71 EUR s pp

Tožeča stranka je pri Okrožnem sodišču v Celju dne 31. 12. 2010 zoper Pivovarno Laško, d. d., vložila tožbo zaradi plačila 10.116.488,71 EUR s pp. Tožbo utemeljuje s tem, da je zakoniti zastopnik Pivovarne Laško, d. d., podpisal patronatsko izjavo z dne 10. 1. 2009, s katero bi se naj Pivovarna Laško, d. d., zavezala, da bo izpolnila obveznost, ki jo ima Perutnina Ptuj, d. d., nasproti družbi Poslovni sistem Mercator, d. d., iz naslova posojilnih pogodb. Gre za dve posojilni pogodbi, ki ju je Perutnina Ptuj, d. d., sklenila s PS Mercator, d. d., in sicer dne 24. 1. 2008 za znesek 5.000.000,00 EUR in dne 27. 2. 2008 za znesek 15.000.000,00 EUR. Vtoževani znesek po navedbah tožeče stranke predstavlja del posojila, ki bi ga morala po navedbah tožeče stranke poravnati Pivovarna Laško, d. d. Tožeča stranka navaja, da je Pivovarna Laško, d. d., le deloma izpolnila obveznosti iz patronatske izjave tako, da je preko svojih poslovnih partnerjev Perutnini Ptuj, d. d., zagotovila za vračilo posojila družbi PS Mercator, d. d., denarna sredstva v skupni višini 11.864.476,50 EUR; to bi naj izhajalo iz konto kartice plačil, izvršenih s strani Infond Holding, d. d., in Center naložbe, d. d. Perutnina Ptuj, d. d., tako toži še na preostanek. Odgovor na tožbo je bil vložen v postavljenem roku. Sodišče je s sklepom z dne 22. 11. 2011 dopustilo stransko intervencijo bivšega direktorja Pivovarne Laško, d. d., Boška Šrota, na strani tožene stranke Pivovarna Laško, d. d. Sodišče v tej zadevi še ni razpisalo naroka za glavno obravnavo.

Tožba NKBM, d. d., zaradi plačila 6.570.542,25 EUR s pp

NKBM, d. d., je zoper Pivovarno Laško, d. d., dne 1. 4. 2010 vložila predlog za izvršbo na podlagi pogodbe o zastavi delnic z oznako RARG št. 36/2009, sklenjene dne 25. 3. 2009 med družbami NKBM kot upnikom, Center naložbe, d. d., kot dolžnikom in Pivovarno Laško, d. d., kot zastaviteljem (pogodbo je v imenu Pivovarne Laško, d. d., podpisal prejšnji direktor Boško Šrot), zaradi izterjave 6.570.542,25 EUR s pp s prodajo 345.304 delnic z oznako RARG, katerih imetnica je Pivovarna Laško, d. d. Navedene delnice je Pivovarna Laško, d. d., zastavila družbi NKBM za zavarovanje kredita, ki ga je družba Center naložbe, d. d., pridobila pri NKBM. Okrajno sodišče je s sklepom o izvršbi z dne

6. 4. 2010 predlagano izvršbo dovolilo. Na podlagi pravočasno vloženega ugovora zoper sklep o izvršbi je sodišče dne 16. 2. 2011 izdalo sklep, s katerim je navedeni sklep o izvršbi razveljavilo in zadevo odstopilo v reševanje Okrožnemu sodišču v Mariboru po pravilih pravnega postopka. Okrožno sodišče v Mariboru je s sklepom z dne 14. 6. 2011 sklenilo, da se predlog za izvršbo upnika oz. sedaj tožeče stranke NKBM, d. d., z dne 1. 4. 2010 šteje za umaknjenega in se postopek, ki se vodi pod II Pg 547/2011 ustavi. Navedeni sklep o ustavitvi postopka je postal pravnomočen dne 2. 7. 2011. Pivovarni Laško, d. d., so bili na podlagi sklepa Okrožnega sodišča v Mariboru z dne 4. 7. 2011 s strani tožeče stranke NKBM, d. d., povrnjeni stroški postopka v višini 10.208,00 EUR.

Na podlagi tožbe NKBM z dne 29. 7. 2011 je Okrožno sodišče v Mariboru dne 17. 11. 2011 izdalo sodbo, s katero je sodišče odločilo, da se dovoli izvršba na zastavljenih 345.304 delnic družbe Radenska, d. d., Radenci z oznako RARG, za poplačilo terjatve v znesku 7.349.552,25 EUR z zakonskimi zamudnimi obrestmi. Tožena stranka Pivovarna Laško, d. d., je dolžna dopustiti prodajo navedenih vrednostnih papirjev in poplačilo terjatve iz kupnine, dosežene z njihovo prodajo. Sodba je pravnomočna. Na podlagi pravnomočne in izvršljive sodbe je sodišče na predlog NKBM zoper Pivovarno Laško, d. d., dovolilo izvršbo na zastavljene delnice RARG. Delnice RARG v izvršilnem postopku še niso bile prodane.

S strani NKBM je bil predlagan odlog izvršbe, na podlagi katerega je sodišče s sklepom z dne 28. 10. 2013 odločilo, da se izvršba odloži do 1. 10. 2014.

Tožba CEN ADRIA, d. o. o. – v stečaju, Matulji (R. Hrvaška)

Pivovarna Laško, d. d., je zoper Cen Adrio, d. o. o., Matulji v letu 2006 vložila predlog za izvršbo, s katerim je zahtevala plačilo neplačanih računov v skupnem znesku 857.292,53 kn (114.764,73 EUR) s pp. Zoper sklep o izvršbi je Cen Adria, d. o. o., vložila ugovor in se zadeva sedaj nadaljuje kot pri ugovoru zoper plačilni nalog v pravnem postopku.

Med postopkom je Cen Adria, d. o. o., zoper Pivovarno Laško, d. d., in Jadransko pivovaro – Split, d. d., Vranjic, v letu 2006 vložila nasprotno tožbo, zaradi povračila škode v znesku 25.000.000,00 kn (cca 3.346.720,21 EUR), ki naj bi Cen Adria, d. o. o., nastala zaradi predčasne odpovedi Pogodbe o poslovnem sodelovanju (Ugovor o poslovni suradnji). Med postopkom se je po ugovoru Pivovarne Laško, d. d. Trgovsko sodišče v Reki izreklo za krajevno nepristojno in zadevo odstopilo Trgovskemu sodišču v Splitu (sedež drugotožene stranke). Zoper navedeno odločitev Trgovskega sodišča v Reki je Cen Adria, d. o. o., vložila pritožbo. Višje sodišče v Zagrebu je odločilo, da je krajevno pristojno sodišče na Rijeki.

Zoper Cen Adrio je bil v letu 2012 uveden stečajni postopek. Dne 17. 1. 2013 sta bila v obeh zadevah pred Trgovskim sodiščem v Rijeki izvedena naroka za glavno obravnavo.

Jadranska pivovara – Split, d. d., in Pivovarna Laško, d. d., menita, da zahtevke Cen Adria, d. o. o., po nasprotni tožbi ni utemeljena, ker je Jadranska pivovara – Split, d. d., sporno pogodbo o poslovnem sodelovanju odpovedala skladno s pogodbenimi določili.

V zadevi Cen Adria zoper Pivovarno Laško, d. d., in Jadransko pivovaro – Split, d. d., so bili dne 24.4.2013, 26. 9. 2013 in 27. 11. 2013 opravljeni naroki za glavno obravnavno. Naslednji narok je razpisan za dne 24. 4. 2014.

5.4.11 ZNESKI PORABLJENI ZA REVIZORJA

Stroški revizije, ki jo je opravila revizorska družba Ernst&Young, d. o. o., za leto 2013 znašajo 33.800 EUR.

5.4.12 DOGODKI PO DATUMU IZKAZA FINANČNEGA POLOŽAJA

Poslovni dogodki po preteku poslovnega leta v Pivovarni Laško, d. d., so opisani v poglavju 2.13.2 DOGODKI PO KONCU OBRAČUNSKEGA OBDOBJA.

Izravnalna zahtevka družb Pivovarna Union, d. d., in Radenska, d. d., v skladu z 542. členom ZGD-1

Družba Pivovarna Laško, d. d., je 23. 4. 2012 prejela dopisa „Izravnalni zahtevki po 1. odst. 542. člena Zakona o gospodarskih družbah“, oba datirana z dne 22. 4. 2014, s strani družb Pivovarna Union, d. d., in Radenska, d. d., s katerima sta jo navedeni družbi obvestili o nerevidiranih višinah njunih izravnalnih zahtevkov za pokritje čistih izgub obeh družb za čas trajanja pogodbenega koncerna z obvladujočo družbo Pivovarna Laško, d. d. Nerevidirana višina zahtevka družbe Pivovarna Union, d. d., za obdobje od 11. 4. do 26. 4. 2012 znaša 0 (nič) EUR. Nerevidirana višina zahtevka družbe Radenska, d. d., za obdobje od 6. 2. do 26. 4. 2012 pa znaša 1.044.183,99 EUR. Dopisoma sta bila priložena tudi prikaza njunih izračunov.

Dne 23. 4. 2014 je družba Pivovarna Laško, d. d., poslala družbama Pivovarna Union, d. d., in Radenska, d. d., odgovora na njuna prejeta dopisa, v katerih ju obvešča, da se je seznanila z njunima izravnalnima zahtevkoma, in ju hkrati pozvala k dopolnitvama s potrditvama njunih višin s strani revizorjev.

V računovodskih izkazih družbe Pivovarna Laško, d. d., za obdobje, končano dne 31. 12. 2013, je iz gornjega naslova izkazana rezervacija v višini 1.044.183,99 EUR.

Podpis Sporazuma o restrukturiranju in mirovanju

Pivovarna Laško, d. d., Pivovarna Union, d. d., in Radenska, d. d., so konec aprila 2014 podpisale z vsemi 18 bankami upnicami Sporazum o restrukturiranju in mirovanju. Sporazum definira pomembne mejnike finančnega restrukturiranja, končna zapadlost večine kreditov družb pa je reprogramirana do konca leta 2016.

Projekt definiranja koncepta operativnega in finančnega restrukturiranja družb je z aktivnim sodelovanjem družb, upnic in svetovalcev tekkel celo leto 2013. Njegov cilj je bil definirati sporazum, ki na eni strani zagotavlja družbam Skupine Laško finančno stabilnost z dolgoročnim reprogramom kreditov in razdolžitvijo Skupine na vzdržno raven dolga. Na drugi strani pa zagotavlja upnikom izpolnitev pričakovanih po čim hitrejši razdolžitvi ob hkratnem maksimiziranju vrednosti tudi za lastnike. Na ta način

zagotavlja družbam Skupine Laško dolgoročni razvoj kvalitetnih blagovnih znamk in ohranitev delovnih mest.

Zdefiniranih je bilo 17 različnih scenarijev restrukturiranja Skupine in na podlagi analiz s finančnega, davčnega in pravnega stališča je bil skrbno izbran koncept, ki je rezultiral v podpisani Sporazum.

Sporazum za obdobje do konca leta 2016 regulira zaveze do upnikov. Poleg razdolževanja z odplačili upnikom iz denarnega toka osnovne dejavnosti postavlja pomembne mejnike razdolžitve iz konzorcijskega prodajnega procesa družbe Mercator in prodajnih procesov družb Radenska, Birra Peja in Delo, ki so bili začeti v letu 2013.

Eden izmed ključnih mejnikov za vse deležnike, tako za upnike, družbo, kot tudi lastnike, je dokapitalizacija Pivovarne Laško, d. d., o kateri bodo po transparentno speljanem procesu iskanja vlagatelja v Pivovarno Laško na skupščini družbe Pivovarna Laško, d. d., odločali lastniki.

Prvi pomemben mejnik je odplačilo kreditov iz kupnine prodaje naložbe Mercator do konca julija 2014. Konec leta 2014 je drugi mejnik, ko so planirana odplačila kreditov iz kupnine za naložbe neosnovne dejavnosti. Tretji, ključni mejnik, je razdolžitev iz dokapitalizacije v sredini leta 2015.

Če prvi mejnik ne bi bil izpolnjen, je potrebno tretji mejnik izpolniti v krajšem roku. Restrukturiranje s tem ne bi bilo prekinjeno, se pa super večina upnikov (85 % terjatev bank upnic) lahko odloča o drugačnih možnostih. Neizpolnjevanje določil Sporazuma, vključno z načrtom odplačil iz denarnega toka osnovne dejavnosti in mejnikov dezinvestiranja, povzroči prenehanje Sporazuma, samo če tako odloči super večina upnikov.

K O L O F O N

Izdajatelj: Pivovarna Laško, d. d., Trubarjeva 28, 3270 Laško

Oblikovanje: Pivovarna Laško, d. d.

Tekst: Pivovarna Laško, d. d.

April, 2014

